

کتاب خطی
فارسی منظوم

فهرست
کتابخانه مجلس شورای ملی
تألیف

فخری راستگار، رئیس کتابخانه

جلد هشتم از انتشارات کتابخانه

تهران - ۱۳۴۷

چاپخانه مجلس شورای ملی

کتاب خطی
فارسی منظوم

فهرست
کتابخانه مجلس شورای ملی
تألیف

فخری راستکار، رئیس کتابخانه

جلد هشتم از انتشارات کتابخانه

تهران - ۱۳۴۷

خداوند را سپاسگزارم که توفیق خدمت داد تا بدستور جناب آقای عبدالله ریاضی ریاست مجلس شورای ملی، که همواره توجه خاص نسبت به پیشرفت کتابخانه مجلس دارند، فهرست مجلد هشتم کتب خطی کتابخانه مجلس را، که مشتمل بر چهارصد جلد از آثار منظوم کتابخانه است فراهم سازم.

این مجلد در سال ۱۳۴۴ پایان یافت، ولی چاپ آن بعلت تراکم فهرست‌های آماده شده در چاپخانه مجلس شورای ملی، بتأخیر افتاد. چون اولین گامی است که در این راه برداشته‌ام بدون تردید خالی از نقص نیست. امید دارم پیشروان این راه با تذکر نقایص این فهرست، بر نگارنده منت گزارند.

از آقای احمد گلچین معانی محقق ارجمند که علاوه بر تألیفات و تتبعات ارزنده خود، نسخه چاپی مثنوی فروزنده را از مشهد برای من فرستادند، همچنین از آقای جعفر سلطان القرائی دانشمند محترم که نسخه خطی منحصر حدیقة الشعرا را در اختیار اینجانب قرار دادند، سپاسگزارم.

از همکاران کتابخانه بخصوص آقای آدمیت که در تهیه فهرست اعلام مرا یاری کرده‌اند، و چاپخانه مجلس شورای ملی که در چاپ این فهرست همکاری داشته‌اند صمیمانه تشکر می‌کنم.

فخری راستکار

اثر ابراهیم بردعی تبریزی هیبتی گلشنی^۱ (۸۳۰-۹۴۰) منظومه ایست عرفانی بوزن و شیوه گلشن راز شبستری شامل یک دیباچه منظوم که سراینده در آن سبب نظم کتاب را بر روش گلشن راز بیان کرده و نامگذاری آن را توسط امیر بدرالدین احمد بن محمد حسنی حسینی لاله^۲ سرسلسله خاندان سادات لاله در گذشته در ۸۷۲ ذکر نموده است که از ابیات زیر مستفاد میشود:

رسانیدش همایون بخت عالی	بعالی مجلسی زاهل معالی
شه ملک صفا مـرآة اصفی	امیر مجلس جام مصفی
عبای آل احمد را طراز او	نوی کام جهان اهل راز او
چو لاله سرخ ازو رخساره آل	ز فقرش بر جمال لاله گون خال
کلی از لاله زار باغ احمد	مسمی احمد آل محمد

در فهرست دانشگاه^۳ یک نسخه از این منظومه بنام درة التاج درج شده است که سراینده آنرا ابراهیم ادهم اریمانی معرفی کرده اند نام کتاب که از بیت زیر کاملاً روشن است و ناظم اشعار هم بدلیل دوبیت زیر تخلص گلشن بوده است.

۱- هدیه العارفین ج ۱ ص ۲۶- تاریخ نظم و نثر در ایران ص ۷۰۳ و ۷۰۴ - دانشمندان

آذربایجان ص ۳۱۸-۳۲۰ - روضات الجنان ص ۴۷۶ و ۶۰۵ - ذریعہ ج ۹ ص ۳۴ و ۹۳۴

۲ - روضات الجنان ص ۲۳ (از دانشمند محترم آقای سلطان القزایی سپاسگزارم که در

این قسمت مرا راهنمایی فرمودند)

۳ - دانشگاه ج ۱ ص ۳۸۳ شماره ۴۸۰۲

بنامش زد رقم ازهار گلشن که هست او چون گل گلزار گلشن
 ز گلشن اندرو گلهـ اش گفته است که تا اکنون کسی دیگر نگفته است
 و نام شاعر از این بیت بدست میآید :

خداوند ابعز آل یسین ببخشا جرم ابراهیم مسکین
 در فهرست جلد ۳ مجلس ۴ يك نسخه از این منظومه ضمیمه کلیات عطار است
 که مؤلف ، سراینده منظومه را ابراهیم بردعی تبریزی و نامگزارنده مثنوی را
 سید احمد حسینی بخاری (م- ۹۲۲) معرفی کرده اند ولی از ابیاتیکه قبلا ذکر
 شد مسلم است که مقصود شاعر سید احمد لاله است . در شرح حال ابراهیم گلشنی
 در تذکره ها و دیگر کتب ، مثنوی ازهار گلشن به او نسبت داده نشده است فقط در
 ذریعه نوشته است که شاید مأخذ آن همان فهرست جلد ۳ کتابخانه مجلس باشد .
 در هدیه العارفین ضمن آثار گلشنی منظومه فارسی در تصوف و پندنامه منظوم
 فارسی را نام میبرد که شاید یکی از این دو منظومه همین ازهار گلشن باشد و
 در تاریخ نظم و نثر در ایران تألیف سعید نفیسی مینویسد : « چندین مثنوی از او
 مانده است از آنجمله معنوی الخفی ... »

بهر حال آنچه مسلم است این اولین اثر منظوم شاعر است چون خود گوید

نخستین نظم بود این دره التاج که در درج عبارت کردم ادراج
 مرا عذری درین نقش جریده است که خنک نظم من حولان ندیده است
 اگر در معنیش باشد خطایی برو از مغفرت پوشد عطایی
 و دیگر این که پس از گذشت جوانی شروع بنظم این مثنوی نموده است
 چنانچه گوید :

همه رفت اندر آمال و امانی	زمان قوت و عهد جوانی
بحل عقده کردن عقده محکم	کهی غم خوردن این بیش و آن کم
نمک بر ریش دل پاشیده از جهل	کهی با علم رسم از صعب و از سهل

شعار موی رویم ساخت چون برد	چو دست روزگار اندر زد و برد
سیاه اسفید موی سر بهم تافت	شب عمر الفت روز اجل یافت
مرا شد در درون تغییر حالات	از این آیات روشن وین دلالات

زبستان سخن گیرم بری چند بنظم آرم ز معنی گوهری چند
 بنابراین مثنوی از هار گلشن بایستی در اواخر عمر امیر بدرالدین احمد لاله
 سروده شده باشد یعنی بین ۸۶۸ تا ۸۷۲ که شاعر حدود چهل سال داشته است این
 منظومه پس از دیباچه همانطور که گذشت بروش گلشن راز با عنوانهای سؤال و
 جواب و تمثیل و شرح بعضی از آیات قرآن و احادیث نبوی است و ۱۳۸۰ بیت است .
آغاز :

بنام آنکه از انوار هستی	دو عالم را بلندی داد و پستی
-------------------------	-----------------------------

انجام :

چه میگویم غرض چو بود درین راه	ز هر میل و غرض استغفر الله
-------------------------------	----------------------------

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها جلی تر از متن باز - رقم و تاریخ ندارد (اواخر
 قرن ۱۰ اوایل قرن ۱۱) - در حاشیه صفحه ها و گاهی در متن کلمات تصحیح شده و علامت
 (صح) دارد و بعضی ابیات بخط دیگر افزوده شده است. اندازه ۱۱۰ × ۱۸۵ میلیمتر - جلد
 مقوایی - کاغذ ترمه اصفهانی و صالی شده - جدول زر و لاجورد صفحه اول و دوم - سرفصل مذهب

(۱) ابیاتی که بعنوان مثال ذکر شده از دیباچه و خاتمه نسخه است

وحشی که پس از توحید و حمد حضرت محمد (ص) و علی (ع) داستان شیخ صنعان
و ترسا است و ۲۹۰۰ بیت است .

آغاز :

بنام آنکه بی انجام مبدا بود درعین کثرت فرد یکتا
حریم بی نیازی خلوت اوست جهان آینه دار طلعت اوست

آغاز داستان :

حدیث عشق بهر جان شیدا زبان دل بدینسان کرد انشا
که درام القری از اهل قرآن فقیهی بود نامش شیخ صنعان

انجام :

ز پا کان طبع ایشان نفرت (کذا) سخن شان دایم از حیض و نفاس است
متاع خود فروشی بار ایشان فریب اهل عالم کار ایشان

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها بهمان خط گاهی در حاشیه - رقم و تاریخ
ندارد (قرن ۱۴) - از صفحه ۱۹۳ تا ۲۰۵ بعلت و صالی سطر آخر از میان رفته - اندازه
۱۴۰ × ۲۱۳ میلیمتر - جلد تیماج عنایی ترنج منگنه - کاغذ فرنگی ۲۱۰ صفحه - ۱۶ سطر
اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۶۹۴۶ .

۲۳۲۰ تمبر نامه

از عبداللہ ہاتفی (در گذشتہ ۹۲۷) مثنوی بروزن شاہنامہ فردوسی کہ

بنام ظفر نامہ و تمبر نامہ چاپ شدہ ۱۰۰ ۴ بیت .

آغاز :

بنام خدایی که فکر و خرد نیارد که تا کنه او پی برد

انجام :

الهی چو این نقش فرخ نهاد بآخر رسید آخرش خیر باد

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم محمد رزّه برای امیر سید الحسینی - تاریخ تحریر ۹۹۳ - اندازه ۱۵۵ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز و سرترنج منگنه - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی متن سفید حاشیه صورتی - جدول زر والوان - صفحه ۱ و ۲ حاشیه تشعیر سازی مذهب و بین سطرها طلا اندازی - سر لوح مذهب مرصع کارهرات صفحه اول - ۳۴۶ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۳۵ میلیمتر شماره دفتر ۲۳۵۹۷ .

۲۳۲۱

تحریرنامه

آغاز و پایان افتاده ۲۵۰۰ بیت است .

آغاز :

زنیم آن گهی رأی بادوستان بعزم تماشای هندوستان

انجام :

بغیر خدایش نداند حساب ننگجد در اندیشه آب و خاک

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان ها زر - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) نیمی از صفحه ۱۳۰ و ۱۳۱ محو شده - اندازه ۱۳۰ × ۲۲۲ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ

متن وحاشیه سمرقندی - جدول زر و الوان - صفحه ۸۴ يك مجلس نقاشی محو شده - ۱۷۴ صفحه - ۱۵ سطر اندازه نوشته ۷۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۷۴ .

۲۳۲۲

قمر نامه

بدون آغاز و پایان ۳۷۰۰ بیت

آغاز :

بيك نغمه سوزنا كم بسوز چراغ فرو مرده را بر فروز

انجام :

بحمد الله اين ماه نا كاسته شد از غره و سلخ آراسته

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲)

اندازه ۱۱۲ × ۲۲۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ ترمه - جدول زر و الوان - ۲۰۶

صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۱۹۷ .

۲۳۲۳

چنگ

مشمول بر منتخبی از اشعار شعرای قدیم ایران تا قرن نهم بقرار زیر :

۱ - منتخب خمسه نظامی (صفحه ۱ تا ۴۷)

۲ - منتخب خمسه خسرو دهلوی (۴۸ تا ۴۷)

- ۳- منتخب خمسه خواجو (۷۷ تا ۹۹)
 ۴- قصیده شینخ کمال خجندی (قرن ۸) (۱۰۱ تا ۱۰۳)
 ۵- ترجیع بند مغربی (در گذشته ۸۰۹) (۱۰۳ تا ۱۰۵)
 ۶- ترجیع بند اوحدالدین کرمانی (در گذشته ۶۳۵) (۱۰۵ تا ۱۱۵)
 ۷- پنج ترجیع بند از فخرالدین عراقی (در گذشته ۶۸۸) (۱۱۵ تا ۱۱۷ و ۱۲۰ تا ۱۳۶)
 ۸- ترجیع بند سید جمال الدین کاشی (قرن ۷) (صفحه ۱۱۸)
 ۹- ترجیع بند کمال فارسی کوی؟ (صفحه ۱۳۶ تا ۱۴۰)
 ۱۰- ترجیع بند ناصر بخاری (قرن ۸) (صفحه ۱۴۰ تا ۱۴۳)
 ۱۱- ترجیع بند شمس حاجی (امام شمس الدین حاجی بچه بستی قرن ۷) (صفحه ۱۴۴ تا ۱۴۷)
 ۱۲- قصیده در صنایع شعری که برای هر صنعتی یک بیت شعر آمده است از قوام الدین احمد مطرزی (قرن ۶) (صفحه ۱۴۷ تا ۱۵۵)

آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم هست کلید در گنج حکیم

انجام:

چبود گر کف تو بردارد از میان من و زمانه غبار

خط نسخ قدیم خوش - عنوانها زر و قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۹) مهر بنده
 خدا علی ۱۱۶۱، و دومهر ناخوانا پایان نسخه - بین صفحه ۱۲۱ و ۱۲۲ افتاده دارد -
 اندازه ۱۴۰ × ۲۳۵ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی ترنج ضربی عطف و سجاف شده - کاغذ
 سمرقندی - جدول زر - ۱۵۵ صفحه - ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره

جنگ

۲۳۲۲

گردآورنده **محمد حسین** نام دارد و محمد مؤمن فیروز آبادی بنا بر خواهش
او يك مقدمه نشر درشش صفحه بر این جنگ نوشته است و این جنگ شامل منتخبی
از شعرای ایران است تا قرن ۱۲ که در متن و حاشیه نوشته شده است .

آنچه در حاشیه نوشته شده است بدینقرار است :

۱- منتخب حدیقه سنایی (۲ تا ۱۲)

۲- منتخب لیلی و مجنون مکتبی (۱۳ تا ۲۸ و ۱۱۷ تا ۱۲۰)

۳- از سوز و گداز نوعی خبوشانی (۲۸ تا ۵۱)

۴- از محمود و ایاز انیسی شاملو (۵۱ تا ۸۲)

۵- انتخاب تمر نامه هاتفی (۸۳ تا ۸۷)

۶- چند قطعه مثنوی از حکیم رکناکاشی (۸۷ تا ۱۲۰)

۷- از خسرو شیرین نظامی (۱۲۱ تا ۱۴۹)

۸- ساقی نامه ظهوری (۱۵۰ تا ۱۷۰ و ۱۹۷ تا ۲۰۰)

۹- انتخاب خضر خانی و دولرانی امیر خسرو (۲۰۰ تا ۲۵۰)

شعرایی که اشعار آنها در متن آمده بدینقرارند :

قصاید انوری (۶ تا ۱۲ و ۲۱ و ۱۰۹) شیخ فیضی اکره (۱۳ تا ۱۵) ولی دشت

بیاضی (۱۴ و ۴۲) - وحشی بافقی (۱۴) - ابوطالب - حکیم رکناء - علینقی کمره

(۱۶) - محمد یوسف جرفادقانی (۱۷) ظهیر (۱۹ و ۴۳) - نظیری نیشابوری (۲۱ و

۶۴ و ۷۵) طالب آملی (۲۲ و ۶۵ و ۷۴ و ۷۶) - ابوالعلاء گنجوی - فرخی - عنصری

(۲۹ و ۸۰) اشرف سمرقندی (۳۰ و ۲۲۲) معزی - ناصر خسرو - ازرقی - عمیق
 (۳۱ و ۵۹) - قطران - مختاری (۳۵) امیر خسرو (۳۶) - جمال اصفهانی (۳۷) -
 آذری (۳۸) - فیضی هندی (۴۰) - سعدی (۵۹) - کمال اسمعیل (۶۰) - سلمان ساوجی
 (۶۱) - رفیع لنبانی (۶۶) - رضی نیشابوری (۷۰) - خاقانی (۸۱) - قاضی شرف جهان -
 محمد عتایی (۸۶) - ملک (۹۱) - ابوالبقاء تفریشی - ابوالحسن فراهانی - کاتبی (۹۷) -
 رودکی (از قطران ۹۸) - عبدالواسع (۱۰۲) - سوزنی - عمادی (۱۰۳) -
 امیر ذوالفقار شروانی - جوهری زرگر (۱۰۵) - ابن حسام - اثیر اومانی (۱۰۶) -
 شمس طبسی (۱۱۰) - کافی سبزواری (۱۱۴) - قصیده قاضی نور (۱۲۲ و ۲۱۳) -
 سنجر کاشی (۱۳۳) - قصیده عطار (۱۵۱) - قصیده شاپور (۱۵۲) - لسانی شیرازی
 (۱۶۵) - مجد همگر (۱۹۷) - اوحدی (۱۹۸) - سید حسن غزنوی (۲۰۱) - محمد
 صوفی (۲۰۳) - ثنایی (۲۰۶) - ابوالفرج رونی - محمود بیگ - نظام استرآبادی
 (۲۱۲) - سنجری (۲۲۲) - امیدی تهرانی (۲۲۸) رشید و طواط (۲۳۱) - قصیده و
 ترکیب بند جمال الدین عبدالرزاق (۲۳۲ تا ۲۴۳) - غضایری - عراقی (۲۴۳) -
 عبید (۲۴۴) - مسقط منوچهری (۲۴۴ تا ۲۴۶) - قساید کاتبی نیشابوری (۲۴۶ تا
 ۲۴۸) - قساید عرفی (۲۴۹ تا ۲۵۲).

آغاز :

سازی هزارستان خوش داستان ز هزار دستانش آهنگی...

انجام :

قسم هر نا کسی سبک فر به قسم من لاغرو کران برخاست

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها زر و قرمز - تاریخ تحریر ۱۴۱ (ظاهرأ ۱۱۴۱
 که در حاشیه صفحه ۲۸ و ۲۰۰ رقم کرده است - آغاز و پایان افتاده - برکهای نسخه مشوش
 صحافی شده - اندازه ۱۷۰ × ۲۶۵ میلیمتر - جلد میشن قهوه‌ای ترنج و سر ترنج ضریبی -

کاغذ متن وحاشیه ترمه اصفهانی وصالی شده وپاره جدول وکمند زرولاجورد - صفحه اول
حاشیه بالا تشعیرسازی مذهب و بین سطرها که چلیپا است طلالاندازی شده - ۲۵۲ صفحه -
۲۰ سطرهرستون درمتن و ۴۴ نیم سطر درحاشیه. اندازه نوشته ۱۳۰ × ۲۵۰ میلیمتر- شماره
دفتر ۱۴۰۸۹ .

جنگ

۲۲۲۵

این نسخه از دو قسمت تشکیل شده است قسمت اول که صفحه ۱ تا ۴۷ است
مسمطی است از رهی که بدستور ناصرالدینشاه قاجار در باره بزرگان و خدمتگزاران
و شعرای آن زمان سروده و تاریخ تصنیف آنرا در این بیت آورده است که ۱۲۷۵
میشود .

خواهندا گر مصرع تاریخ نکوتر فرمود ملک ناصرالدینشاه باعیان
این مسمط بچهار رشته تقسیم شده و ۴۵ بند است.

آغاز :

چون اختر صدرالوزرا گشت دگرسان از خواسته یزدان یا سایه یزدان

انجام :

خود دولت ما را تو معزی بصدا کرام ای عم گرامی لقب از حضرت سلطان
قسمت دوم آغاز ندارد و کاغذ و خط نیز با قسمت اول اختلاف دارد منتخبی
است از اشعار طالب آملی که يك قصیده و چندین غزل و رباعی است در حدود
۱۰۷۰ بیت .

آغاز :

رسید مرثده که اینک ز چین طره شام علم علم اثر نور صبحگاه رسید

انجام :

با من لب شیرین ز کلام توسیهر کفاره دهد روزه امروزه مرا

خط شکسته نستعلیق جلی تا صفحه ۴۷ و نستعلیق کتابت خفی از ۴۸ بعد - رقم قوام الدین کازرونی تاریخ تحریر ۱۰۵۳ - اندازه ۱۲۵ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد مقوا - کاغذ سمرقندی و فرنگی - جدول الوان (قسمت دوم) - ۱۲۴ صفحه - ۲۰۹۷ سطر - اندازه نوشته ۵۷ × ۱۱۰ و ۸۰ × ۱۸۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۰۴ .

جنگ

۲۳۳۶

شامل منتخب اشعار ۳۶ نفر از شعرای ایران تا قرن ۱۰ و چند مقاله و انشاء و فرمان به نشر که قبل از منتخب اشعار هر شاعر مختصری در احوال وی از روی تذکرها نوشته شده غیر از شعرای زیر :

غضایری - مسعود سعد - بدیع الدین ترکو - افضل الدین کرمانی - عزالدین طغرل - شاه کبود جامه - رضی الدین خشاب سمرقندی - خواجه حسین ثنایی - بدرالدین شاشی که شرح حال نوشته نشده است .

مندرجات جنگ بقرار زیر است :

فهرست مندرجات و شماره اشعار هریک از شعرا (۱) فردوسی (۲ و ۳) ۳۵

بیت - از قصاید و قطعات عنصری (۴ تا ۱۳) ۴۱۵ بیت - منوچهری (۱۴ تا ۱۹) ۲۶۷

بیت - فرخی (۲۰ تا ۲۳) ۲۹ بیت - غضایری (۶۳) ۴۹ بیت - ازرقی (۶۴ تا ۹۱)
 ۱۴۳۸ بیت - صابر نرمدی (۹۲ تا ۹۶) ۱۷۷ بیت - مجیرالدین بیلقانی (۹۶ تا ۱۱۹)
 ۱۱۰۰ بیت - سوزنی (۱۲۰ تا ۱۲۶) ۲۸۹ بیت - ائیرالدین اومانی (۱۲۹ تا ۱۳۵)
 ۳۰۰ بیت - مجدالدین همگر (۱۳۶ تا ۱۴۵) ۳۹۱ بیت - قوامی طرزی (۱۴۶ تا ۱۴۸)
 ۱۰۰ بیت - سید حسن غزنوی (۱۴۸ تا ۱۸۴) ۱۷۰۰ بیت - عمیق (۱۸۳ تا ۱۸۹)
 ۲۹۹ بیت - شرف الدین شفروه (۱۹۰ تا ۱۹۶) ۳۰۰ بیت - جمال الدین
 عبدالرزاق (۱۹۶ تا ۲۲۷) ۱۵۳۲ بیت - ائیرالدین اخسیکتی (۲۲۷ تا ۲۳۱) ۱۳۴
 بیت - مسعود سعد سلمان (۲۳۲ تا ۲۳۴) ۱۵۳ بیت - سیف الدین اسفرنک (۲۳۴ تا ۲۳۸)
 ۲۰۹ بیت - نظامی گنجوی (۲۴۱ تا ۲۴۴) ۱۹۸ بیت - قصاید و غزلیات
 قطران (۲۴۷ تا ۲۴۹) ۱۹۱ بیت - بدیع الدین ترکو (۲۴۹ و ۲۵۰) ۷۰ بیت -
 افضل الدین کرمانی (۲۵۰ تا ۲۵۲) ۹۵ بیت - عزالدین طغرل (۲۵۲) ۳۰ بیت -
 شاه کبود جامه نصره الدین (۲۵۲ تا ۲۵۵) ۱۴۲ بیت - سراج الدین قمری (۲۵۶ و ۲۵۷)
 ۲۰ بیت - فلکی شروانی (۲۵۸ تا ۲۶۴) ۲۹۵ بیت - ابوالعلاء گنجوی (۲۶۴ و ۲۶۵)
 ۱۹ بیت - رضی الدین خشاب سمرقندی (۲۶۷ و ۲۶۸) ۶۸ بیت - نجیب الدین
 جرفادقانی (۲۷۲ تا ۳۰۲) ۱۵۰۸ بیت - رفیع الدین لنبانی (۳۰۴ تا ۳۳۵) ۱۱۳۶
 بیت - بدرالدین شاشی (۳۲۷) ۱۵ بیت :

از صفحه ۳۳۰ مندرجات نشر شروع میشود بدین ترتیب:

۱- مقالات اهل عالم (۳۳۰ تا ۳۳۸) که مختصری از ملل و نحل است و از

کتاب نفایس الفنون نقل شده است .

۲- مراتب و منازل آفرینش (۳۴۳ و ۳۴۴) درنوزده مرتبه

۳- رقعہ آصف خان بحکیم ابوالفتح (۳۴۷)

۴- مختصری از فواید تاریخ (۳۴۸ و ۳۴۹) درده فایده

۵- مختصری در انتساب بنی آدم (۳۵۰)

۶- فرمان شاه طهماسب صفوی در تفویض تولیت موقوفات مشهد در باره
افضل الدین محمد تر که دانشمند قرن ۱۰ که در جمادی الاول ۹۸۷ صادر شده است
(۳۵۱ تا ۳۵۴).

۷- اشعار از : فیض - فردوسی - امیر خسرو (۳۵۴)

۸- نقل از تاریخ طبری (۳۵۵)

۹- درنصایح (۳۵۶ تا ۳۵۸)

۱۰- نامه حضرت رسول (ص) بخسرو پرویز (عربی) (۳۶۰)

آغاز :

سبحان العجم فردوسی نام او حسن بن اسحق بن شرفشاه است ...

انجام :

... فرمود که فرق الله بطنه که فرق کتابی و کار پرویز رسید بدانچه رسید.

خط نستعلیق کتابت خفی و شکسته نستعلیق - عنوانها و شرح حال شعرا قرمز - قسمت
نثر چلیپا - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) اندازه ۱۴۰ × ۲۳۵ میلیمتر جلد تیماج سیاه
ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ اصفهانی - ۳۶۰ صفحه - ۲۸ سطر هرستون - اندازه نوشته
۱۰۰ × ۱۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۱۱۳۹۰ .

۲۲۲۷

جنگ

گردآورنده و کاتب محمد رضا نام دارد که نویسنده و منشی بوده و یک نامه
از خود را که بمیر تاج الدین نوشته است در صفحه ۶۸۴ و ۶۸۵ نسخه نگاشته است
این جنگ شامل مکاتیب و منشآت و دیباچه‌های نثر و اشعار مختلف است که
آنچه قابل ذکر است بقرار زیر است .

۱- مکاتیب و منشآت و دیباچه‌ها :

نامه آقا حسین خوانساری بمیرزا ابوالفتوح (۶۱۳)

« محمد قلی سلیم بجهة گربه بچه بیکی از اعزه نوشته (۶۲۰)

« شیروانشاه بیکی از امینان (۶۲۶)

« شاه طاهر دکنی بقاسم بیک طبیب (۶۲۷)

« حاجی عبدالعلی از جانب سلطان عبد الله قطب شاه باعتماد الدوله ایران

خلیفه سلطان (۶۲۷)

نامه معاویه بعضرت علی (ع) وجواب حضرت بمعاریه عربی (۶۸۴)

« لازم الحرف السین محمدرضا (جامع و کاتب نسخه) بمیر تاج الدین (۶۸۴)

« مولانا محمد به نظام شیرازی و نواب میر حمله (۶۹۰ تا ۶۹۴)

« حاج عبد العلّی از جانب نظام الدین احمد باعتماد الدوله ایران

محمد بیک (۶۹۵)

نامه میرزا هاشم بمیرزا قاسم پس از بر گشت اواز هند بخراسان (۶۹۶)

« جواب میرزا قاسم (۶۹۷)

« بی نقطه شیخ ابوالقاسم بخواجه سلطان محمد وزیر (۷۰۲)

« میرسید شریف درسفارش حافظ ادوار (۷۰۲)

« جواب مولانا اصح که بمیرزا فصیحی نوشته (۷۰۳)

« میرزا ملک هروی به فصیحی در حبس (۷۰۵)

« خان خانان به نظیری (۷۰۵)

« میرزا قلی میلی بحافظ جلاجلی (۷۰۶)

« نصیرا بمحمد حسین حلبی (۷۰۶)

« انسی بسراجا قاسمای بکدلی (۷۰۶)

« مقیما به آخوند ملا کاظمای نائینی و بمیرزا ابوالقاسم حکیم شیرازی
(۷۱۸) .

نامه بخان خانان (۷۲۲)

« جلالا خوانساری بطالب آملی (۷۲۳)

« حاجی عبدالعلی بمیرزا امامقلی بجهة نوشتن جزوی چند که فرستاده
بود (۷۲۶) .

نامه حاج عبدالعلی بنظام الدین مورخ بجهة طلب کتاب ظفرنامه که با
کتاب دیگر مقابله کند (۷۲۹)

نامه نصیرا بطلب آب (۷۳۱)

« حاج عبدالعلی بمیرزا معین (۷۳۴)

« خان خانان بمولانا شکیبی (۷۳۵)

« میر باقر علوی در جواب میرزا جلالا اردستانی (۷۳۶)

« شیخ ابو سعید ابوالخیر بابن سینا (عربی) (۷۳۸)

« سنائی بیککی از ابنای عصر (۷۶۱)

« بخواجه حسین ثنائی نوشته شده (۷۶۱)

« امیرعلیشیر بخواجه افضل کرمانی (۷۶۱)

« شاه طاهر خواندسی بشاه طاهر دکنی (۷۶۲)

« حکیم رکنالاری (۷۶۲)

« شیخ ابوالفضل بخان خانان (۷۶۳)

« شریف آملی بفرزند خود (۷۶۴)

« جهانگیر پادشاه بیککی از خاصان (۷۶۵)

« شاه عباس ماضی بشاه جهان بجهة فوت سلیم شاه (۷۶۵)

« عبد الله قطب بن محیی به عبدالعزیز (۷۶۷)

- نامه میرزا زین العابدین بحسن بیک (۷۷۱)
- « شیخ علی کلاه بشاه شجاع (۷۷۲)
- « خان خانان بآصف خان وزیر وجواب آن (۷۷۴)
- « نصیرا بمولانا عزتی (۷۷۶)
- « جواب شفای بانسی (۷۷۷)
- « سنایی بخواجه نجدی که نهمتی بیکی از شاگردان حکیم زده بود (۷۷۸)
- « نصیرا بشیخ محمد خاتون بجهة عینک (۷۸۱)
- فرمان شاه عباس ثانی بدولت خان حاکم قندهار توسط میرزا طاهر
واقعہ نویس (۷۸۳)
- فرمان سلطان عبداللہ قطب شاه بجهة مقرر داشتن وظیفہ میرزارضی دانش
توسط حاج عبدالعلی (۷۸۳)
- نامه ظہوری بعماد چادر باف (۷۹۱)
- « خان خانان درپرسش از بیماری عرفی وجواب عرفی (۷۹۳)
- « خان خانان به یورقلی بیک انیسی (۷۹۴)
- دیباجہ گلزار ابراہیم ظہوری بدون آغاز (۵۴۹)
- « نوری ظہوری (۷۴۴)
- دیباجہ خوان خلیل ظہوری (۵۶۰)
- « معیار (۵۷۹)
- « شجرہ مبارکہ (۶۰۰)
- « عروض نصیرای ہمدانی (۶۱۵)
- « شفیعا یزدی بر شہنشاہنامہ (۶۴۷)
- « مجموعہ آقا حسین خوانساری (۶۸۶)

دیباچه میرزا ابراهیم ولد کاشفابرساله موسیقی (۶۹۹)

« مقیما بر بیاض شاه عباس ثانی (۷۱۴)

« جواهر الاسرار شیخ آذری (۷۶۸)

رساله مرات الفتوح طغرای مشهدی (۶۵۱)

آغاز :

یکه تازان میدان تقریر ازدولت ستایش ناصری ...

انجام :

سرخ رویی کرد از طغراسرایت در قلم از طفیل نسبت نامش نشان رامرثه باد

رسالة صفحات سایل همدانی (۷۱۹) :

آغاز :

ای جنبش این طارم نه طاق از تو وی غلغله اندر همه آفاق از تو

انجام :

چون نامه هستیش تمام از تو بود تمم بالخیر رب تمم بالخیر

خطبه بیاض (۷۴۳)

خاتمه مجموعه حاج عبدالعلی (۷۲۵)

الهامیه طغرای مشهدی (۷۰۷)

انشاء طغرای مشهدی (۵۷۹)

« نصیر امدانی (۵۷۳)

« صایبا در تعریف تنباکو (۶۱۴)

« قاضی عبدالخالق کرهرودی (۷۴۹)

« در تعریف آئینه بندی (۷۶۸)

« میرزا سیدعلی همدانی (۷۷۲)

انشاء عرفی در وقت نزع (۷۷۲)

« عبد الله مجتهد شوشتری (۷۷۳)

« خواجه عبدالله مروارید (۷۷۹)

« موبدا که بفارسی بحث گفته موسوم بکیانی دخت (ناتمام) (۷۸۸)

« محمد تقی اعتماد الدوله مشهور بسار و تقی (۸۰۰)

۲- نام شعرا و اشعاری که در این جنگ آمده بقرار زیر است

سیف اسفرنگ (۱) مجیر بیلقانی - فیاض (۳) - اظهري قهستانی (۶) -

بابا فغانی - باقر خلیل (۹) - نادم کیلانی - شریف منشور - ملک مشرقی -

میرزینتی (۱۳ و ۲۱۱ و ۲۴۰) محمد شریف اصفهانی (۱۴) مرتضی قلی سلطان -

شفایی - خسرو (۱۵) - محمد بیک فرصت - میرعین علی جریادقانی (۱۶) - از شمع

و پروانه اهلی (۱۷ تا ۲۸) - از لیلی و مجنون مکتبی (۲۹ تا ۵۴) - ناظم هروی (۵۵ و

۵۹) طالب کلیم - طالب آملی (۵۷ و ۱۸۲ و ۲۳۹ و ۴۲۶) - جامی (۶۰) میرسنجر

(۶۲) - رباعی از محتشم (۶۳) - تاریخ طوس دارا شکوه که هر مصرع ۱۰۴۳ میشود

(۶۴) - قاضی نور اصفهانی (۶۵) - سحابی نجفی (۸۳) طبعی - طالب - حمزه خان (۸۵) -

قدسی مشهدی (۸۶ و ۹۰ و ۲۲۹ و ۴۵۹) - مقیم - آشوب (۸۹) - غزلیات صیدی تهرانی

(۱۰۶) - فرج الله شوشتری (۱۱۰) - قصاید عرفی (۱۲۲ و ۲۱۵) - قطعه عبدالرزاق

کیلانی بمیرزا محمد سعید حکیم و جواب او (۱۸۰) - نصیر اهدانی (۱۸۱) - اسیر -

رکنا (۲۱۲) - وحشی (۲۱۳) - قدس - طالب کلیم - ادهم - صوفی همدانی -

میراجری - شاپور - فصیحی - (۲۱۷ و ۳۱۹) - سوز و گداز نوعی (۲۱۹) - ملاوهمی

در قحط سال دکن (۲۳۱) - قضا و قدر سلیم (۲۳۲) - قضا و قدر رکنا (۲۳۶) - جوهری

تبریزی (۲۴۰) - خلوت دکنی - راهب (۲۴۲) قضا و قدر میرزا بنده رضا (۲۷۶)

محمد صوفی (۲۸۲) - محمد قلی سلیم (۲۸۴ و ۳۲۵ و ۴۴۳) - رضی دانش - ابراهیم

ادهم (۲۸۶) - ترکیب بند نوعی خوبشانی (۲۸۸) - رباعیات مؤمن یزدی (۳۱۰) -

شیدا (۳۲۱) - محمد مقیم راضی (۳۲۴) - محمد صالح رافع (۳۴۵) - ساقی نامه

ظهوری (۳۴۶) - قصاید قدسی (۴۰۷) - لاحقی خوانساری (۴۲۵) - عطاء قهستانی -
 گنجی جریادقانی (۴۲۷) - یوسف بیگ شاملو (۴۲۸) - میرزا طاهر - جلال - اسیر
 (۴۲۹) - باقی - نوعی - سالک قزوینی (۴۳۰) - صایبا (۴۳۲ و ۴۴۲) - اهلی - شانی
 (۴۴۰) - عامل (۴۴۱) - تسلی - نویدی - سعد کل (۴۴۴) - زلالی - شعله دیدار (۴۴۵)
 مدح علی (ع) از محمد شفیع و عبدالصانع سبزواری (۵۴۸)

آغاز :

آه آتش بار من هر نیمه شب
 شمع وارم بی تو از سر سوخته

انجام :

... در کف این ذره بيمقدار نهاد ذلك فضل الله یوتیه من یشاء والله
 ذوالفضل العظیم .

خط شکسته نستعلیق - چلیپا نوشته شده - عنوان هاقمرمز - رقم محمد رضا - تاریخ تحریر
 ۱۰۷۲ - اشعار چهارستونی - اندازه ۱۳۰ × ۲۲۵ جلد میشن قهوه ای ترنج و نیم ترنج
 و سر ترنج ضریبی - کاغذ اصفهانی شکری و آبی - ۸۰۴ صفحه - ۳۰ سطر - اندازه نوشته
 ۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۱۳۲۹۰ .

جنگ

۲۳۲۸

شامل منتخبی از آثار نظم و نثر فارسی ناقرن ۱۱ است که بیشتر آن بخط
 شاعری متخلص بشگون است و شاید گرد آورنده جنگ همو باشد مطالب آن
 بدینقرار است :

۱ - رساله در نصایح (۳ و ۲) که مطالب اخلاقی را از سخنان بزرگان نقل کرده است .

آغاز :

چون این فقیر کم بضاعت بمطالعه کتب تواریخ و سخن حکما...

انجام :

کوچک مداد ید که نیکی در قدر بزرگ است .

۲ - فهرست نام و تاریخ ولادت و وفات و کنیه و نام پدر و مادر و پادشاه معاصر چهارده معصوم (۱۲ تا ۱۵)

۳ - قضا و قدر طالب آملی (۴۹ تا ۵۷)

۴ - جواهر نامه در توصیف جواهرات و سنگهای معدنی (۶۱ تا ۸۰)

آغاز :

این کتاب مشتمل بر چهار باب است در جواهر و دیگر سنگپارهای کانی .

انجام :

.... و نشان آن سنگ آنست که سنگ باشد و چون بجنبانی پنداری که چیزی در میان اوست .

۵ - جواب نامه ای که نواب همایون بجلال الدین عبدالؤمن خان اوزبک نوشته (۱۰۱ و ۱۰۲)

۶ - منتخبی از اشعار شعرای ایران تا قرن ۱۱ بدینقرار :

سلیم (۵) - شگون - میرصیدی (۶) - جامی - فدیه‌چی - نظیری - زکی همدانی (۷) - رکنا - مؤمن یزدی - عراقی (۸) - سنایی (۹) - طالب آملی - محمدصوفی - ابوتراب بیگ (۱۰) - شوکتی - باباافغانی (۱۱) - طالب کلیم - صایب (۱۷) - شاپور تهرانی (۲۰) - سعدی - انوری (۲۴) - ظهوری (۲۵) - اسیر -

محتشم - محمد مهدی (۲۶) - محمد جان قدسی (۲۷) - شیدا (۳۰) ضمیری -
محمدخان - نادم - غیاثا - عنایت الله - شاپور - امینا نجفی - بهمن تبریزی
(۳۳) - جمال الدین (۳۴) - آذر (۳۷) - اسیر (۳۸) - طاهر (۴۵) - آصفی (۴۶)
ولی دشت بیاضی - شفایبی - شأنی (۴۷) - عرفی (۵۸) - مرتضی (۸۴) - سیما
(۸۶) - سعدی (۸۷) - فیاض (۸۸) - لسانی - میرزا جان (۹۰) - الهامی دماوندی
(۹۱ تا ۹۸)

آغاز:

لب و دهان و دوچشم توای بت کلفام ۱ نبات ۲ پسته ۳ بادام

انجام :

... در محاق بتوفیق قادر ذوالجلال و ایزد متعال بهمه حال در ...

خط نستعلیق کتابت خوش و شکسته نستعلیق مختلف چلیپا - رقم شگون (ص ۶) و درویش
علی خادم حابری (ص ۱۹) - تاریخ تحریر ۱۰۹۶ (ص ۹۸) - اندازه ۱۱۰ × ۲۶۵ میلیمتر
بیاض - جلد تیماج قرمز ترنج و نیم ترنج منگنه - کاغذ سمرقندی - جدول زر و لاجورد -
بعضی از صفحه ها گل اندازی اکلیلی - ۱۰۲ صفحه - ۱۷ تا ۲۴ سطر - اندازه نوشته ۷۵ ×
۲۳۰ میلیمتر - شماره دفتر ۱۴۲۹۵

این نسخه برای عبدالکریم سلطان بن محمد زمان سلطان متخلص
به کریمی حکمران بانه گردآوری شده و اشعار خود او نیز بخط او در این چنگ

هست این جنگ مشتمل بر منتخبی از اشعار و منظومه‌های شعرای ایران تا قرن ۱۳ است بدینقرار:

۱ - منظومه گل و بلبل کاظم همدانی (صفحه ۱ تا ۳۲) ۴۱۹ بیت
آغاز:

ابتدا بسم خداوند قدیم آن الهی کوست رحمن رحیم
انجام:

تابان گلشن مکن جای و مقام گفتمت باقی تودانی والسلام
۲ - از محمود و ایاز انیسی شاملو (۳۳ تا ۴۱)
۳ - مثنوی هجری (۴۲ تا ۵۵) ۱۹۱ بیت در شکایت از جفای یار
آغاز:

ای ماه ستمگر جفا جو ای سید جور کیش بد خو
انجام:

بادت بمراد کامرانی ارزانی عمر جاودانی
۴ - مثنوی حسین یزدی (۵۶ تا ۶۰) ۶۹ بیت.
آغاز:

ای نو گل باغ گل‌عذاران آرام و قرار بیقراران
انجام:

دور از تو بخاک درد فرقت افتاده بصد هزار محنت
۵ - مثنوی آذر (۶۶ تا ۷۲) ۲۰۶ بیت.
آغاز:

بشنوید ای معشر آزادگان این حکایت رادل از کف‌دادگان

انجام :

سر نمی‌پیچم ز خاطر خواه دوست دوست دارم آنچه خاطر خواه اوست

۶ - مثنوی هاتفی در نصیحت بفرزند (۷۳ تا ۷۵) ۳۵ بیت

۷ - قطعه خوش معنی (کذا) (۷۶ تا ۹۸) داستان منظومی است در ۱۳۰ بیت

آغاز:

ای دل بینوای خانه خراب که بنایت رسانده فقر بر آب

انجام :

این عطا را عبث نکرد بمن که خلاصش نمودم از کشتن

۸ - اختلاج نامه بدرالدین جاجرمی که در ۶۷۵ تألیف کرده و ۱۹۵ بیت

است (۸۶ تا ۱۰۰) در جستن هر يك از اعضاء انسان و تعبیر آن .

آغاز:

حمد و شکر و سپاس یزدان را آفریننده تن و جان را

انجام :

زین رساله مراد حاصل باد بر چنین نظم طبع مایل باد

۹ - عبرت نامه صبا (۱۰۰ تا ۱۳۴)

آغاز:

دیباچه این خجسته دیبا پیرایه این پرند زیبا

انجام:

بادی زد و آهی سماوی چون ديك ز ناب ابن آوی

۱۰ - قطعه بهمن میرزا به ابوالقاسم همدانی و جواب او (۱۳۸ و ۱۳۹)

۱۳ بیت .

۱۱ - هفت بند جامی (۱۴۷ تا ۱۵۱)

۱۲ - مخمس کمال بن غیاث (۱۵۲ تا ۱۵۴)

۱۳ - مخمس جنتی (۱۵۵ و ۱۵۶)

۱۴ - مثنی عصمت بخاری (۱۵۷ تا ۱۶۳)

۱۵ - بهاریات سعدی (۱۶۹ و ۱۷۰)

۱۶ - سرایای مهری عرب (۱۷۲ تا ۱۸۰)

آغاز:

ای بت چابک شیرین حرکات جلوه ناز تو چون آب حیات

انجام:

آدمی یا برای ای حور لقا که بدنیاست فرستاده خدا

۱۷ - معراج الخیال علیرضا تجلی (۱۸۱ تا ۱۹۵)

آغاز:

بر سرم دیگر همای عشق یار ریخت طرح آشیان از خار خار

انجام:

از تو خواهم جذبه بی قیل و قال تا گشایم در فضای قدس بال

۱۸ - قضا و قدر و حکایت ساده دل سلیم (۱۹۶ تا ۲۱۶)

آغاز:

شنیدم روزی از خونابه نوشی چو گل از جامه تن خرجه پوشی

انجام :

من هم از احباب بقدر نصیب خورده‌ام از ساده‌دلها فریب
 ۱۹ - شرح ۱۸ بیت مثنوی مولوی از عبدالرحمن طالبانی کرکوکی قادری
 شامل يك مقدمه نثر و منظومه ای در ۲۷۱ بیت که در ۱۲۵۰ تألیف کرده است
 (۲۱۶ تا ۲۳۹)

آغاز مقدمه : الحمد لله الذی له عقول الفحول فی ادراک جلاله ... بهترین-
 صدائیکه بلبل زبان عارفان از سرشوق و اشتیاق ...

آغاز شرح منظوم

یار با خود در ازل بی ما و من عشق را میساختی با خویشتن

انجام :

بیریا خواند همیشه این دعا استعجب یا ذا الغناء والعطا

۲۰ - از سجدۃ الابرار جامی (۲۳۹ تا ۲۴۲)

۲۱ - از عشقیه امیر (۲۴۲ تا ۲۴۸) ۸۱ بیت در وصف بهار و گل

آغاز:

صبا چون باغ را پیرایه نو کرد دل بلبل بروی گل گرو کرد

انجام :

بر نگسب سبزه ازین بهتر چه مقدار که از نام خضر دارد بجان کار

۲۲ - سؤال شاه شجاع و جواب ابن سینا منظوم (۲۵۱ و ۲۵۲) اولی ۸ و

دومی ۱۰ بیت .

۲۳ - از قران سعدین خسرو دهلوی (۲۷۶ تا ۲۷۹)

۲۴ - ساقی نامه مرشد (۲۸۰ تا ۲۸۸) ۱۰۸ بیت

آغاز:

بهار است و دل مست و من خمار بیا ساقیا ساغر می بیار

انجام:

کفش خالی از جام گلگون مباد بکام عدویش بجز خون مباد

۲۵ - ترکیب بندر کنا (۲۸۸ و ۲۸۹)

۲۶ - ترجیع بند و ترکیب بند ابو تراب بیک کاشانی (۲۹۰ تا ۳۰۳)

۲۷ - ترکیب بند فصیحی هراتی (۳۰۳ تا ۳۰۵)

۲۸ - ساقی نامه عطایی اصفهانی (۳۰۵ تا ۳۱۰) بیت ۷۶

آغاز:

زهی بیش در گاهت ای نور پاک شب ورور در سجده افتاده تانک

انجام :

چو مهر نگین خوش اندام من سخن رو سفیداست از نام من

۲۹ - ساقی نامه عرشی کازرانی (۳۱۰ تا ۳۱۳) بیت ۳۶

آغاز:

یک نفس بیش نیست شربت تو بدگر کس دهند نوبت تو

انجام :

شد هوا ساربان قافله ات بگسست از قطار سلسله ات

۳۰ - ساقی نامه ملکی قمی (۳۱۳ تا ۳۱۷) بیت ۶۱

آغاز:

خراباتیم باده ناب کو بیابانیم چشمه آب کو

انجام :

شرابی که آئینه بی غش است دروین صدخرقه در آتش است

۳۱ - از روشنائی نامه ناصر خسرو (۳۱۸ تا ۳۲۶)

۳۲ - شرح قصیده بردیه (برده) از (۳۷۴ تا ۴۲۵) ناتمام

شامل يك مقدمه نثر در وجه تسمیه و خواص این قصیده در هشت صفحه و

شرح منظوم قصیده بفارسی در زیر هر بیت عربی قصیده، ۱۵۴ بیت .

آغاز مقدمه : نقل صحیح در انشاء قصیده میمونه مبارکه بردیه آنست ..

آغاز شرح :

ای زیاد صحبت یارانت اندر ذی سلم

اشک چشم آمیختی با خون روان گشته بهم

انجام :

ای دل از رحمت مشو نومید باجرم بزرگ

چون کبائر نزد غفران خدا شد چون لحم ...

۳۳ - مخمس شمس تبریزی (۴۲۶ تا ۴۲۸)

۳۴ - مخمس باقر برغزل حضوری (۴۲۸ و ۴۲۹)

۳۵ - مخمس زکی برغزل کلیم (۴۲۹ تا ۴۳۱)

۳۶ - مخمس شفایی برغزل خیالی (۴۳۱ و ۴۳۲)

۳۷ - مخمس ساقی برغزل هلالی (۴۳۲ تا ۴۳۵)

۳۸ - مخمس خالد برغزل جامی (۴۳۵ تا ۴۳۷)

۳۹ - مخمس شیخ اسمعیل برغزل خالد (۴۳۷ و ۴۳۸)

۴۰ - مخمس مانی بر غزل سلیم (۴۳۸ و ۴۳۹)

۴۱ - مخمس صالح (۴۴۰ و ۴۴۱)

۴۲ - مخمس عرفی (۴۴۱ و ۴۴۲)

۴۳ - مخمس حاجی برغزل خسرو (۴۴۲ و ۴۴۳)

۴۵ - مثنوی حکیم رکنا (۴۴۴ تا ۴۴۷) ۴۲ بیت

آغاز:

نیاید ز آفرینش آشنایی کزو کس بشنود بوی وفایی

انجام :

زمعنی عوری از صورت چه سودت کنون خود در رفت صورت هم که بودت

۴۶ - مثنوی الف ابدال ظهوری (۴۵۳ تا ۴۵۵) ۲۶ بیت

آغاز:

الف ابدال نام درویشی سینه از داغ مفلسی ریشی

انجام :

تا سحر همچو بید میلرزید بخداوند کار مینـالید

۴۷ - مثنوی داهیا (۴۶۴ تا ۴۶۶) ۱۳۳ بیت

آغاز:

کیم من مستمند درد پرورد چمن پیرای گلزار غم و درد

انجام :

نمی آرم بجا شکر سلامت اگر الحمد خوانم تا قیامت

۴۸ - قضا و قدر حکیم رکنا (۴۶۵ تا ۴۶۸) ۴۷ بیت

آغاز:

شنیدم روزی از پاکیزه رایی سرای عاریت را کدخدایی

انجام:

- چه سود آخر ترا زین گرم و سرد است
 که چون سایه قضا دنبال مرد است
- ۴۹ - انتخاب ساقی نامه ظهوری (۴۷۶ تا ۵۱۹) بیت ۵۷۲
 ۵۰ - ترجیع بندهای نورعلی شاه (۵۲۴ تا ۵۴۴) پنج ترجیع
 ۵۱ - نامه منظوم به خالد (۵۴۵ تا ۵۴۹) بیت ۵۹

آغاز:

ای صبا ای محرم راز نهان ای فرحبخش دل بیچارگان

انجام :

- تا کنم جان از سر رغبت فدا بهر تعظیم قدومت ای صبا
- ۵۲ - ترجیع بند شاه نعمه الله (۵۴۹ تا ۵۵۳)
 ۵۳ - ترجیع بند جامی (۵۵۴ تا ۵۵۷)
 ۵۴ - ساقی نامه امیر عقیل کوثری (۵۵۷ تا ۵۶۵) بیت ۱۱۵

آغاز:

دلا تا بکی عقل زاهد منش نماید بمی خوردنم سرزنش

انجام :

بزیر سرم خشت بهتر بود که بر متکای کسم سر بود

۵۵ - ترجیع بند محمد طاهر نائینی (۵۶۵ تا ۵۶۹)

۵۶ - ترجیع بند شاپور نیشابوری (۵۶۹ تا ۵۸۰)

۵۷ - مثنوی نوایی (۵۸۰ تا ۵۸۳) ۳۶ بیت

آغاز:

عربی در میان مکه شام کسب اسباب مینمود تمام

انجام:

ای نوایی تو نیز چون بدوی بهر نان مدح کوی کس نشوی

۵۸ - منتخبات سبحه هزار دانه میرسید منصور سمنانی (۵۸۳ تا ۵۹۹)

۲۲۰ بیت

آغاز:

مرحبا ای عشق نیکوکارها وی بداغت گرمی بازارها

انجام:

ور بخندم لحظه بی اختیار سالها باید نشستن اشکبار

۵۹ - قضا و قدر میرزا طبیب طوفان مازندرانی (۶۰۰ تا ۶۰۶) ۸۶ بیت

آغاز:

خدایا بر دلم شمع برافروز که آن پیرایه بند و محفل روز

انجام:

چو طوفان کز مبادا تند و سرکش که نه زابش ضرر باشد نه زاتش

۶۰ - مثنوی میرزا جعفر غیرت (۶۰۹ تا ۶۲۰) ۱۶۴ بیت

آغاز:

ای میر همه ستم شعاران نومید کن امیدواران

انجام :

- چون با تو بناله لب گشایم از هجر تو این غزل سرایم
 ۶۱ - مثنی ابوطالب فندرسکی (۶۳۷ تا ۶۴۲)
 ۶۲ - سوز و گداز (آتشکده) میرزا صادن تفریشی (۶۴۳ تا ۶۵۲)
 ۱۴۱ بیت .

آغاز:

- آتش میبینم ای یاران زدور گرم میاید بچشم نخل طور
 اینک که دارد هر شبی در پی سحر اینک که می باشد دعاها را اثر
 ۶۳ - مثنوی نظیری (۶۵۲ تا ۶۵۸) ۷۸ بیت

آغاز:

- ای ز راه و رسم یاری بی خبر داد از دست تو ای بیدادگر
 تاجفای عاشقان کمتر کنند با وفا کیشان ازین بهتر کنند
 ۶۴ - سوز و گداز نوعی خبوشانی (۶۵۹ تا ۶۷۹) ۲۹۴ بیت

آغاز:

- الهی خنده ام را نالکی ده سرشکم را جگر پر کالکی ده
 انجام :

- کلی بخش از گلستان خلیلم درین ره ساز آتش را دلیلم
 ۶۵ - ساقی نامه ارجاسب امیدی تهرانی (۶۷۹ تا ۶۸۲) ۲۵ بیت

آغاز :

بیا ساقی آن تلخ شیرین گوار که شیرین کند تلخی روزگار

انجام :

خروس سحر چون بر آرد خروش چرا بلبل مست گردد خموش

۶۶ - مربع نورالله ضیاء اصفهانی که بخطا در نسخه «مسدس میرزا ابراهیم صفا» نوشته شده^۱ (۶۸۲ تا ۶۸۷)

۶۷ - بیمار وطیب سلیم شریف (۶۸۸ تا ۶۹۰) ۳۰ بیت

آغاز :

سوی ویرانهام آمد سحر جلوه کنان بهر پرسیدن بیمار خود آنسر و روان

انجام :

سخت سودای من و یار گره گشته شریف من گرانجام را بروی شوخس سخت کمان

۶۸ - قصیده سید ابوالقاسم فندرسکی (۶۹۰ تا ۶۹۳) ۳۵ بیت

۶۹ - منتخبات طرزی افشار (۶۹۳ تا ۶۹۹)

۷۰ - مثنوی میرزا ابراهیم صفا (۶۹۹ تا ۷۰۶) ۹۸ بیت

آغاز :

ای مهر سپهر بیوفایی بر همزن رسم آشنایی

انجام :

شب نیست ز در دهجر آناه بیدار نه ایم تا سحر گاه

۷۱ - ترجیع بند سعدی (۷۱۰ تا ۷۲۶)

۷۲ - عریضه یکی از ملوک بسامام محمد غزالی در طلب نصیحت از او

(۷۲۸ و ۷۲۹)

آغاز :

ای یگانه عصر وای فرید دهر وای قطب سالک وای حی مسالك ...

انجام :

... تافى الجملة روى ارادت از دنيای دنیه غدار بسرای جاوید دار القرار آرد والسلام

۷۳ - جواب امام غزالی (۷۲۹ تا ۷۵۹)

آغاز :

ای عزیز روز کار وای گزیده پروردگار التماسی که از ما کردی اگر از سر صدق و رغبت است ...

انجام :

... و هر چند غم کار آخرت در دل تو پیدا گردد اگر چه در عمل مقصر باشی

اولیتر والسلام

۷۴ - کلام امام محمد غزالی (۷۶۰ تا ۸۰۵) رساله ایست در مسائل : وضو

تیمم - نماز میت - زکوة - صوم - غیبت کردن - دشنام دادن - شراب خوردن

همسایه رنجاندن - گواهی دروغ که در ۵۸۰ تألیف شده است

آغاز :

یا ایها الذین آمنوا قوا انفسکم واهلیکم نارا وقودها

انجام :

... هر فرشته ای که میان آسمان و زمین باشد بروی لعنت کند

۷۵ - دیباجة عبدالکریم سلطان حاکم بانه و حکایت شش اختر منظوم از

او (۸۰۸ تا ۸۶۹ بخط مؤلف)

آغاز دیباچه : عنوان هر صحیفه حمد و سپاس بی قیاس پروردگار لیل و

نهار است . . .

آغاز حکایت منظوم :

این حکایت زالف لیلا دیده ام هم ز دانا یان چنان بشنیده ام

انجام :

صد هزاران بار بر یاران سلام هر دم از عرش برین بر آن مقام

۷۶ - غزلیات عبدالکریم سلطان (۸۷۲ تا ۸۸۷)

۷۷ - مناجات و نصایح خواجه عبدالله انصاری (۹۲۴ تا ۹۶۱)

۷۸ - رباعیات ابوسعید ابوالخیر (۹۶۱ تا ۹۸۲)

۷۹ - اشعار پراکنده از : عاشق - یغما (۱۳۶) قصاب - سنایی (۱۳۷) مولوی

(۱۴۰) صالح - الفت (۱۴۶) سلمان ساوجی - فردوسی (۲۴۸) عطار - خسرو (۲۴۹)

حسن دهلوی (۲۵۴) اسیر - صایب - صفر (۲۵۶) - شیدا - فانی (۲۵۷) - طالب

آملی (۲۵۸) - عنصری (۲۶۱) - شاهی - عزت - بیدل (۲۶۲) - حیرت (۲۶۳) -

خادم (۲۶۴) قصاب - ظهیر (۲۶۵) - عرفی (۲۶۶) - فغانی (۲۶۷) - سوزنی -

مجدهمگر - بهایی - میرالهی (۲۶۹) - نشاط (۲۷۰) - قاضی نوری سپاهانی (۲۷۲)

سراپا (۲۷۳) - عطار - عبدالسلام (۳۲۷) - آصفی - شاپور تهرانی (۳۳۲) شقایب

(رباعیات ۳۳۳) - اوحدالدین کرمانی (۳۳۵) - انیسی شاملو - طالب آملی (۳۳۸)

شیخ امان الله - میرزا امان الله - خانه زادخان (۳۴۳) - ملک قزوینی -

پهلوان محمود (قتالی خوارزمی) (۳۴۴) - زین العابدین حمزه میرزا (۳۴۵)

خان خانان - عبدالله یزدی - شهیدی - جامعی (۳۴۶) داخل قمر - محسنی شاملو

صالح - شجاع کاشی (۳۴۷) - نجف گنجیه ای - مجرم - محمد امین کشمیری -

نجم الدین کبری (۳۴۸) - سجابی نجفی (۳۴۹) محمد بیگ - فیض - بابا افضل (۳۵۰)

خیام - محمود حسینی همدانی (۲۰۵۱) - نصیر همدانی - خان احمد گیلانی -
 شاه طهماسب (۳۵۲) - شوریده مداح - باقر خان - حکیم عارف - جعفر اصفهانی
 (۳۵۳) - محمد اشرف توپی - عبدالغنی تفریشی - میلی مشهدی (۳۵۴)
 حسابی - نظیری نیشابوری - میر حضوری قمی - امیدی - شیرین (۳۵۵)
 ملانسبتی - ولی دشت بیاضی - قزلباش خان - بدیع قروینی (۳۵۶) - میر برهان -
 محمد حسین سری - عارف - میرزا ابراهیم - سلیم تهرانی (۳۵۷) - محمد مؤمن یزدی
 میرزاغازی (۳۵۸) - عرشی (۳۶۱) - کمال اسمعیل (۳۶۲) ابوالبقاء - میرزا مظفر
 میرزا عسکری - محمد امین مستغنی - شهابی (۳۶۳) - زکی همدانی - عبدالله وصفی
 مشکین قلم - اهلی - نظر (۳۶۴) - مظهري - مشربی - ابراهیم سوکی اصفهانی -
 رضا شوشتری - اوجی اصفهانی (۳۶۵) - مستور خان (۳۶۶) - فصیح هراتی (۳۷۰)
 وحشی (۴۴۹) - ابوتراب بیگ (۴۵۱) - ظهوری (۴۵۳) - دایها (۴۵۵) - صابری
 (۴۶۹) - عبیدزاکانی (۴۷۲) - اوحدی (۴۷۵) - بوعلی سینا (۵۴۴) - نوایی (۵۸۰)
 - جلال جعفر فراهانی (۶۰۶) - جعفر غیرت (۶۰۹) - رفیق - سلیم اردلانی (۶۲۲)
 طوفان (۶۲۳) - محمد شریف مغربی (۶۲۵) - بلاکش - امیدی (۶۲۶) - تقی صهبا
 هلالی - (۶۲۷) - عصمت دختر قاضی سمرقند - خاتون - عفتی اسفرائینی - عایشه
 خاتون سمرقندی (۶۲۸) - مهری بیگم زوجه خواجه عبدالعزیز - مهستی دختر میرزا
 عبدالصمد (۶۳۱) - نورجهان بیگم زوجه جهانگیر شاه - مطربه خاتون کنیز طغان شاه
 (۶۳۲) - لاله خاتون - عصمت الدین شاه دختر سلطان جلال الدین (۶۳۳) - فتحعلی شاه
 (۶۳۴) - زینب نساییکم مخفی (۶۳۵) - محتشم (۶۳۶) - نظیری (۶۵۳) - خاقانی
 (۷۰۶) - شیخ عبدالله مر دوخه (۷۰۷) - فردوسی (۹۸۲) - شمس تبریزی - انوری -
 سنجری - عرفی (۹۸۳) - ملا میرزا - نظامی - درویش اظهر (۹۸۴) - مدح
 کتاب و خاتمه (۹۸۵)

آغاز :

ابتداء بسم خداوند قدیم آن الهی که هست رحمن رحیم

انجام :

اینچنین همدم لطیف که دید که هر نجید و هم تر نجانید

خط نستعلیق کتابت از دو کاتب - عنوان ها قرمز - رقم محمود و عبدالکریم سلطان بانه

تاریخ تحریر ۱۲۷۴ و ۱۲۷۵ - اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای ترنج

و نیم ترنج و سر ترنج ضربی - کاغذ فرنگی الوان - ۹۸۵ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته

۷۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۱۳۷۵۸

۲۳۳۰

جنگ

شامل منتخبی از غزلیات حافظ (صفحه ۱ تا ۸۰) و جامی (صفحه ۸۱ تا ۱۷۴)

آغاز :

ز نهار عر ضه ده بر جانان پیام ما گونام ماز یاد بعمدا چه میبری

انجام :

برای نعمت دنیا که خاک بر سر آن مننه ز منت هر سفله بار بر گردن

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - آغاز و پایان افتاده - بعضی

صفحه ها چلیپا نوشته شده - اندازه ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای ترنج و نیم ترنج

منگه - کاغذفرنگی بعضی از برگها متن و حاشیه و وصلحی شده - جدول زر - ۱۷۴ صفحه - ۹ سطر
 متن و یک سطر حاشیه - اندازه نوشته ۴۵ × ۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۴۹۲۳۷

جنگ

۲۳۳۱

پایان افتاده و شامل : پنج قصیده در وصف بهار و طبیعت و دستار و چندین
 قطعه و غزل و رباعی در ۷۵۰ بیت که اغلب از شعرای قرن ۱۱ و ۱۲ است (۶۲ تا ۶۲)
 دیباجه دیوان نصیر - ۸ قصیده - دوترجیع بند - و چندین قطعه و غزل و رباعی از
 نصیر در حدود ۶۰۰ بیت (۶۵ تا ۱۱۸) - ۱۱ قصیده - دوترجیع بند - دوساقی نامه
 و چندین قطعه و غزل و رباعی در ۱۸۰۰ بیت (۱۱۹ تا ۲۶۰) - ۷ قصیده یک مثنوی در
 توصیف اسب و چندین قطعه و غزل و رباعی از سایم در ۱۲۰۰ بیت (۲۶۳ تا ۳۶۹) -
 دو قصیده و یک ترجیع بند و یک مثنوی از ابوتراب بیک جوشقانی در ۳۴۰ بیت
 (۳۷۰ تا ۳۹۳) - ۳۷۰ رباعی از مؤمن یزدی (۳۹۴ تا ۴۶۸) - ۲۷۸ رباعی از میرمغیث
 محوی همدانی (۴۶۹ تا ۵۲۵) - ۱۵۰ رباعی از عارف .

آغاز:

باز برخاست نسیم از شکن زلف یسار
 نو عروسان چمن را شده برگ آینه دار

انجام :

ما آینه ایم و هر که در ما نگرَد هر نیک و بدی که بیند از خود بیند

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - اندازه ۱۳۰ × ۲۳۰ میلیمتر
جلد تیماج سیاه ضریبی- کاغذ سمرقندی - جدول زرد و لاجورد و سیاه - صفحه‌های ۱-۱۳-۶۵
۱۱۹-۲۶۳-۳۷۱-۴۶۹-۵۲۷ سر لوح مذهب مرصع کارهند و بین سطرها طلا اندازی -
۵۵۶ صفحه - ۱۵ سطر- اندازه نوشته ۷۵ × ۱۶۰ میلیمتر شماره دفتر ۳۵۵۷۶

جنگت

۲۳۴۲

شامل غزلیات فارسی و ترکی و مخمس و رباعیات و مفردات است کاتب گاهی
نام شاعر را ننوشته و گاهی بخطا نوشته است و اسامی شعرا بدینقرار است .
صائب (صفحه ۱ تا ۳۹ و ۲۴۴ و ۳۱۴) - طالب (۴۲ و ۵۱) - جامی (۱۲۵ و ۱۸۲) - عرفی
(۵۶) - کاتبی (۱۳۸ و ۷۶) - فهیم، ترکی (۸۰) - شوکت (۱۱۲) - خسرو (۱۲۴ و ۱۸۱ و ۲۱۱)
حافظ (۱۴۶) - حسن دهلوی (۱۶۶ و ۱۸۰ و ۱۸۸ و ۱۹۰ و ۲۰۴ و ۲۱۵) - المعی (۱۷۲)
غزالی (۱۷۳) - آصفی (۱۷۴ و ۲۰۵) - محتشم (۱۷۵) - هالالی (۱۷۶) - اقدس (۱۷۷)
نظیری (۱۷۸ و ۲۰۰) - تجلی (۱۷۹) - داعی - ثابت (۱۸۲) - مظفر - محوی (۱۸۳)
منصور - رسمی (۱۸۴ و ۱۹۳) - همایون (۱۸۵) - سقا - فیضی (۱۸۶ و ۲۱۳) - شامی
(۱۸۷) - بزومی (۱۸۸) - نسیمی (۱۸۹ و ۲۰۶ و ۲۱۱) - جمال (۱۹۰) - زمان (۱۹۱)
عشرتی - ملک قمی (۱۹۳) - غباری (۱۹۳ و ۲۰۷) - سلمان - تقی (۱۹۴) - صبوری
(۱۹۵) شمس الدین (۱۹۶) - مولوی (۱۹۷) - بهاء الدین (۱۹۹) - دری (۲۰۰)
شفایی (۲۰۱) و اعظ (۲۰۲) - حیرانی (۲۰۴) - نظامی (۲۰۵) - شوقی (۲۰۹) - مخفی

(۲۱۰) - امانی (۲۱۱) - یعقوب (۲۱۲) - مخمس فیضی (۲۱۳) - تقی (۲۱۶) - هاشم - حشم
(۲۱۷) - مؤمن - ابراهیم (۲۲۰) - مظهر (۲۲۶) - رباعیات بدون عنوان (۲۲۷ تا ۲۳۳)
افراد بدون عنوان (۲۳۴ تا ۲۴۲) - فضولی، ترکی (۲۴۶ تا ۲۵۶) - اشعار ترکی بدون
عنوان (۳۰۰ تا ۳۰۵) قدر، ترکی (۳۰۶) ترکی بدون عنوان (۳۰۸ تا ۳۱۳) .

آغاز:

ای دفتر حسن ترا فهرست و خدو خالها
تفصیلها پنهان شده در پرده اجمالها

انجام:

در زمستان باغ اگر از برگ عریان میشود
برگ عیش خلق افزون در زمستان میشود

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۱۴۵ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد
تیماج زرشکی ترنج منگنه - کاغذ فرنگی ابری الوان - ۳۱۵ صفحه - ۱۰ سطر هر ستون - اندازه
نوشته ۹۰ × ۱۵۵ میلیمتر شماره دفتر ۱۶۱۵۳

۳۳۳۳

چنگ

کاتب بدستور میرزا علی اکبر پسر حاج میرزا حسن گردآورده است و
منتخبی است از اشعار شعرای ایران بدینقرار:

ناصر خسرو (۱ تا ۸۹) ۱۵۵۵ بیت - امیر معزی (۸۹ تا ۱۲۹) ۶۸۸ بیت -

رود کی و قطران (۱۲۹ تا ۱۵۵) ۴۴۰ بیت - قطران بلخی (۱۵۵ تا ۱۶۴) ۱۴۹ بیت -
 ابوالقاسم همدانی (۱۶۴ تا ۱۶۶) ۴۹ بیت - جمال الدین عبدالرزق (۱۶۶ تا ۱۶۸)
 ۲۲ بیت - سؤال فاضل کاشان در ترجیح انوری و ظهیر (۱۶۸) ۵ بیت - جواب مجد
 (۱۶۸ و ۱۶۹) ۲۱ بیت - عثمان مختاری (۱۶۹ تا ۱۷۲) ۴۹ بیت - منوچهر شصت کله
 (۱۷۲) ۱۷ بیت - عمیق (۱۷۳) ۳۱ بیت - قآنی (۱۷۵) ۷۰ بیت - ظهیر (۱۷۹) تا
 (۲۰۵) ۴۴۴ بیت - ادیب صابر (۲۰۵ تا ۲۱۹) ۲۵۴ بیت - سوزنی (۲۲۰ تا ۲۳۵)
 ۲۶۶ بیت - سنایی (۲۳۵ تا ۲۴۱) ۱۰۲ بیت - عنصری (۲۴۱) ۴۲ بیت - انوری (۲۴۴)
 تا (۲۶۴) ۳۴۴ بیت - مسعود سعد سامان (۲۶۴ تا ۲۹۳) ۵۰۸ بیت - عبدالواسع
 جبلی (۲۹۳) ۱۰ بیت - ایرج میرزا (۲۹۴) ۲ بیت - علی حسین درمدح میرزا
 سنکلاخ (۲۹۶) - عثمان مختاری (۲۹۹) ۴۴ بیت - قآنی (۲۹۹) ۹ بیت - میرزا تقی
 کرمانی (۳۰۱) ۲۹ بیت - مثنوی پیرو جوان نصیر خراسانی (۳۰۱ تا ۳۱۳) ۲۲۰
 بیت - قصاید سعدی (۳۱۴) ۲۱۱ بیت - لامعی (۳۲۶ تا ۳۴۳) ۳۰۱ بیت - قائم مقام
 (۳۴۳ تا ۳۶۹) ۴۹ بیت .

آغاز:

تا کی خوری درین زبر نایی زین چاه آرزو ز چه بر نایی

انجام:

هر چه از این طورها بینی چونیکو بنگری تو

بر مراد چاکران خسرو قاجار دارد

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها قرمز - رقم محمد کاظم - تاریخ تحریر ۱۲۶۰ -

اندازه ۱۴۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج آلبالویی - کاغذ فرنگی - جدول سیم ولاجورد

و کمند قرمز - ۳۶۹ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۸۵ × ۱۶۰ میلیمتر شماره دفتر

جنگت

۲۳۳۴

شامل منتخبی از اشعار فارسی و ترکی که مشوش صحافی شده و در اثر وصالی
 نوشته بعضی از بزرگها از میان رفته است بدین قرار :

قصاید صباچی (۱) - قصاید انوری (۴ و ۲۴ و ۳۲ و ۱۱۴ - سعدی (۱۸ و ۵۱
 و ۱۱۴) - عرفی شیرازی (۲۰ و ۳۰ و ۴۱) - سلمان ساوجی (۲۸) - نامی اصفهانی (۴۷ و
 ۱۲۹) - عاشق اصفهانی (۷۳) - مؤمن یزدی (۷۷) - رباعیات محوی (۸۵) - باباطاهر (۸۸) -
 فایض (۹۵) - حکایتهای بدون عنوان (۹۶) - مضحکات (۱۰۱) - مهدی بیک شقاقی (۱۰۹) -
 هجویات فایض - انوری (۱۱۳ و ۱۱۴) - عالم اصفهانی (۱۱۹) - مثنوی درویش (۱۲۴) -
 نظیر سیاه (۱۲۶) - فضولی (۱۳۹) - مخمس حسامی (۱۴۵) - مخمس صادق (۱۴۶) - مخمس
 محب (۱۴۷) - مخمس عالم (۱۴۸ و ۱۹۳) - مخمس حاجت (۱۴۹) - مخمس مؤمن
 (۱۵۱) - مخمس خاقانی (۱۵۲) - مخمس فتح الله (۱۵۳) - مخمس آزاد (۱۵۴ و ۱۹۵) -
 حافظ (۱۵۷ و ۱۹۱) - مخمس اهلی - مخمس کمال الدین (۱۷۸) - مخمس انور سقا
 (۱۷۹) - مخمس وزیر (۱۸۰) - مخمس حسینی (۱۸۱) - مخمس توفیق و ناصح (۱۸۲) -
 مخمس عنایت الله (۱۸۴) - مخمس رضایی (۱۸۵) - مخمس جامع (۱۸۶ و ۱۸۸) - مخمس
 جامی (۱۸۷) - مخمس خسرو (۱۸۹) - مخمس استاز و لطفی (۱۹۰) - مخمس باقر و شعاعی
 (۱۹۴) - مخمس عاشق (۱۹۶) - مخمس نامی (۱۹۷ و ۱۹۸) - مخمس وحشی (۱۹۹) -
 غزلیات فایض افشار (۲۰۹) - محمد مهری (۲۴۱) - سید حسین رفیق (۲۶۹) - مختم -
 وفا - سایل (۲۷۹ و ۲۸۰) - آقا حسن (۲۸۱) - قصاب (۲۸۲) - نظیری (۲۸۳) - جامی
 خراسانی (۲۸۵) - اوحد الدین کرمانی (۲۸۶) - حاجی فتوی مقدم (۲۹۱) .

آغاز:

شبا هنگام چون بنهفت رخ این لاله حمرا
شکفت از چشم انجم صد هزاران نر کس شهلا

انجام :

من نالم ز احمد محمود هر که بکنه بمو فلک نکنه

خط نستعلیق کتابت - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت های مختلف در صفحه ۸۷ دارد که قدیم ترین تاریخ آن ۱۲۷۸ است - ۱۴۰×۲۰۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ فرنگی - ۲۹۸ صفحه - تعداد سطور مختلف - متن وحاشیه نوشته شده - اندازه نوشته ۹۵×۱۸۰ میلیمتر . شماره دفتر ۱۳۷۴۴.

جنگ

۲۳۳۵

مشمول است بر : فهرست اسامی شعر و تعداد ابیات (صفحه ۱ و ۲) - غزلیات سعدی (۳ تا ۴۷) - غزلیات حافظ (۴۸ تا ۶۳) - غزلیات نشاط (۶۴ تا ۶۶) - غزلیات مجمر (۶۶ تا ۷۲) - غزلیات عاشق اصفهانی (۷۲ تا ۷۴) - غزل محتمش (۷۵) - غزل مشتاق و رفیق (۷۶) - غزلیات مجرم (۷۶ تا ۷۸) - غزلیات وصال (۷۸ تا ۸۵) - بوستان سعدی (۸۶ تا ۹۳) - مثنوی میرزا نصیر (۹۴ تا ۱۰۹) - فرهاد و شیرین و حشی (۱۰۹ تا ۱۲۵) - ترجیع بند هائف (۱۲۵ تا ۱۳۳) - باغ رقتن شیرین از عرفی (۱۳۳ تا ۱۳۸) - ترکیب بند ضیاء اصفهانی (۱۳۸ تا ۱۴۲) - رباعیات خیام

(۱۴۲ تا ۱۴۷) - دوبیتی‌های باباطاهر (۱۴۷ تا ۱۵۲) - میرمرشد همدانی و مطایبه
مصاحب نائینی (۱۵۲ تا ۱۵۶) - تغزل نوری اصفهانی (۱۵۷) - قصیده - مقطعات -
مطایبات سعدی (۱۵۷ تا ۱۷۵) - غزل طبیب اصفهانی (۱۷۶) - ساقی نامه - حافظ
(۱۷۶ تا ۱۸۱) حکایت شیخ صنعان عطار (۱۸۲ تا ۲۱۲) .

آغاز:

اول دفتر بنام ایزد دانا ...

انجام :

این بگفت آن ماه و دست از جان فشاند

نیم حانی داشت بر جانان فشاند

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - عنوان‌ها فرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) -
یادداشت‌های ملکیت و مهر «یا امام حسین» پشت برگ آخر - اندازه ۱۰۶×۱۸۰ میلیمتر
جلد روغنی بوم‌یشمی زرک درون تیماج قرمز، گل‌وپرنده - کاغذ ترمه - جدول زر و لاجورد -
سرلوح مذهب مرصع کار شیراز صفحه اول - صفحه ۳ و ۴ تمام تذهیب و ترصیع و بین سطرها
طلا اندازی - صفحه ۲۱ چهار مربع مذهب مرصع - اندازه نوشته ۷۰×۱۳۵ میلیمتر - شماره
دفتر ۶۱۸۶۸ .

و بطوریکه خود در مقدمه نوشته است قصد داشته شعرایی را که در تذکره از آنها یاد نکرده است در دو جلد جمع آوری کند و ضمیمه تذکره محمد شاهی سازد این نسخه مشتمل بر منتخبی از اشعار همان شعر است بدون شرح حال آنان بدینقرار:

از رشید و طواط (صفحه ۲۰۱) - مقدمه نثر بهمن میرزا و فهرست شعرا (۴ و ۵) -
منتخب دیوان جعفر صافی (۶ تا ۶۲) - ملا حسین رفیق (۶۲ تا ۷۹) - هانف (۷۹ تا ۸۸) -
سلیمان صباحی (۸۸ تا ۹۹) - آذر (۹۹ تا ۱۱۴) - محمد سبحان (۱۱۴ تا ۱۲۲) -
علی مشتاق (۱۲۲ تا ۱۵۳) و وحشی (۱۵۴ تا ۱۹۷) - از لیلی و مجنون مکتبی (۱۹۷ تا ۲۶۷) -
اوحدی مراغه‌ای (۲۶۷ تا ۲۷۷) - ادیب صابر (۲۷۸ تا ۳۱۱) - کمال الدین اسمعیل (۳۱۱ تا ۳۱۶) - صاحب (۳۶۱ تا ۴۳۲) - شاه نعمت‌الله (۴۳۲ تا ۴۴۰) - قصاید
رشید و طواط (۴۴۰ تا ۴۴۷) - از زاد المسافرين امیر حسینی غوری (۴۴۸ تا ۴۵۲) -
ازرقی (۴۵۲ تا ۴۷۹) - سلمان ساوجی (۴۷۹ تا ۴۹۸) - از منطق الطیر عطار (۴۹۸ تا ۵۷۸) -
مجد همگر (۵۷۸ تا ۶۰۰) - علی نقی کمره (۶۰۰ تا ۶۴۵) .

آغاز:

در سال ۱۲۴۹ هجری که این بنده خاکسار بهمن قاجار ...

انجام :

از قید خود پرستی رستی اگر تو رستی

صد بار بت پرستی بهتر که خود پرستی

خط نستعلیق کتابت جلی ۳ عنوان‌ها قرمز - رقم بهمن میرزا قاجار - تاریخ تحریر

۱۲۵۶ - اندازه ۲۰۰ × ۲۹۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای ترنج و نیم ترنج و سرترنج منگنه -

کاغذ رنگی ۶۲۵ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۹۵

جنگ

۲۳۲۷

این نسخه را **میرزا اسحق نیریزی ملقب بشمس المعالی** - برای اسدالله میرزا نایب الحکومه فارس گرد آورده و پشت بر کک اول بخط شکسته خوش نوشته است و پس از آن بدست علی محمد شریف الدوله و بعد به ملک الشعرا بهار هدیه شده است و در حاشیه صفحه‌ها یادداشت‌های بهار دیده میشود این جنگ منتهی است از اشعار شعرای متقدم بدینقرار :

فرخی سیستانی (صفحه ۱ تا ۳۶) - عنصری (۳۷ تا ۴۰) - سوزنی (۴۱ تا ۵۲) - ازرقی (۵۳ تا ۶۴) - امیر معزی (۶۵ تا ۱۰۳) - منوچهری (۱۰۴ تا ۱۴۱) - قطران (۱۴۲ تا ۱۶۷) - ظهیر (۱۶۸ تا ۱۷۲) .

آغاز:

ای صورت بهشتی در سدره بهایی

هرگز مباد روزی از تو مرا جدائی

انجام :

ز خاک مجلس او بوی خلد می‌آید چنانکه نکبت عنبر ز کلبه عطار

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان‌ها الوان - رقم محمد کاظم متخلص بناظم - تاریخ تحریر - ۱۲۷۷ - اندازه ۱۴۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی افشان - جدول و کمند سیم و لاجورد - ۱۷۲ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر

شماره دفتر ۷۶۴۳۳

شامل منتخبی از اشعار شعرای ایران تا قرن ۱۱ که در متن و حاشیه برای شیخ علی عرب نوشته شده است.

آنچه در حاشیه نوشته شده است :

۱- فرهاد و شیرین وحشی (۱ تا ۶۴)

۲- ناظر و منظور وحشی (۶۵ تا ۱۲۶)

۳- سوز و گداز نوعی خموشانی (۱۲۷ تا ۱۸۰)

۴- شمع و پروانه اهلی (۳۰۷ تا ۳۱۱)

۵- مثنوی نصیرا همدانی (۳۶۲ تا ۳۸۱)

و آنچه در متن است اشعار پراکنده از شعرای زیر :

آصفی خراسانی (۱) - امیر همایون خراسانی (۴) - میرزا قلی میلی (۷)

فصیحی هروی (۱۰) - نظر مشهدی - اهلی خراسانی (۱۲) - هلالی خراسانی (۱۶)

حیدر کلوج (۲۰) - حیرانی خراسانی (۲۱) - بنایی خراسانی (۲۳) - ولی دشت

بیاضی (۲۵) - محمد جان قدسی (۲۹) - اقدس مشهدی (۳۲) - محمد میرک - صالحی

خراسانی (۳۳) - کمال خجندی (۳۴) - نظیری نیشابوری (۳۵) - کاتبی نیشابوری (۴۴) -

محمد صوفی (۵۳) - طالب آملی (۶۲) - زکی همدانی (۷۱) - رشکی همدانی (۷۳)

رونقی همدانی (۷۶) - نصیرا همدانی (۷۹) - شکوهی همدانی (۸۵) - مسیحی

همدانی (۸۷) - علینقی کمره (۹۱) - اوحدی (۹۶) - محتشم (۹۹) - امیر روزبهان -

صبری صفاهانی (۱۰۵) - تزمی صفاهانی (۱۰۹) - بیکس صفاهانی (۱۱۱) - شفایی صفاهانی (۱۱۳) - وحشتی کاشی (۱۲۱) - باقر خورده (۱۲۵) - آذری (۱۲۹) - نصیر (۱۳۴) - اتمی تربتی (۲۲۷) - مستعد خان (۲۳۱) - کامی سبزواری (۲۳۵) شاپور - فریبی تهرانی (۲۳۹) - خیام (۲۶۲) - غزل سعدی (۲۶۵) - غیاثا - حلوائی (۲۷۵) - نصیرا همدانی (۲۸۶) - حافظ (۳۰۴) - صادق دست غیب (۳۳۷) - فدایی نوربخش (۳۳۹) - محمد میرک اصفهانی (۳۴۳) - رضی اصفهانی (۳۴۴) - حزنی اصفهانی (۳۴۵) - ضمیری اصفهانی (۳۵۰) - رباعیات سحابی (۳۷۰)

آغاز :

ساز آباد خدا را دل ویرانی را

یا مده مهر بتان هیچ مسلمانی را

انجام :

ای شعله آه خانه روشن کردی

ای غم تو خوش آمدی صفا آوردی

خط نستعلیق کتابت و شکسته نستعلیق خفی خوش درسه ستون - عنوانها قرمز - رقم محمد رضا نوری - تاریخ تحریر ۱۲۹۲ (صفحه ۲۶۵ با خط تازه تراز خطوط دیگر نسخه) - اندازه ۱۶۰ × ۲۶۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه زرکوب - کاغذ متن و حاشیه متن اصفهانی الوان حاشیه فرنگی - ۳۸۱ صفحه - ۱۰ سطر متن ۳۶ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۸۰ میلیمتر شماره دفتر ۱۳۹۱۳.

شامل قصیده شمس المناقب در مدح حضرت علی (ع) از محمد علی سروش
شمس الشعرا (قرن ۱۳) ۱۷۰ بیت (صفحه ۲۴) - معراج الخيال علی رضا تجلی (صفحه
۴۰ تا ۸۲) و منتخبی از اشعار شعراي زیر :

سلطان ابوسعید (۳۹) - عصمت بخاری (۶۵) - محمود بهشتی (۶۶)
عرفی (۶۹) - مولوی - خیام (۷۱ و ۹۴) - مخلص (۷۲ و ۹۵ و ۱۰۴) بهاء الدین -
صفی قلی بیك (۷۳) ناصر علی (۷۴) - صائب (۷۰ و ۷۸ و ۸۶ و ۱۰۲) صامت (۷۶ و ۷۸ و
۹۹) - جامی (۷۶) - میر نجات (۷۷ و ۱۰۳) - ملا قاسم (۸۰) - وحید الزمانی -
عبدالمولی (۸۳) - اسیر (۸۴ و ۹۱) - نورس (۸۶) - سابق (۸۷ و ۹۰) - خیالی (۸۸)
- کلیم (۸۸ و ۱۰۰) - خالصی (۹۶) - حسن خان (۹۷) - رفیع (۹۸) - سعدی (۱۰۳)
زلالی (۱۰۷)

آغاز :

شبه‌ها زسوز ناله زارم عجب مدار
بر گوش پنبه کر نهد از صبح روزگار

انجام :

زد بعالم در ظلال خضر جوش
دین و ایمان و جان و دل کردم نثار

خط شکسته نستعلیق خوش چلیپا - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه ۱۱۵ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ اصفهانی زرفشان - جدول زر - ۱۳۳ صفحه - دو برگ آخر معکوس صحافی شده - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۱۴۰۷۴

بخش جنگ

۲۳۴۰

گردآورنده **فرحت علی** متخلص بفرحت است که بر حسب تخلص شعرا این جنگ را بروش الفبایی تنظیم کرده است و در آغاز هر حرف فهرست اسامی شعرا با يك مقدمه نثر و نظم از گردآورنده نوشته شده است این جنگ آغاز و پایان نداشته و از حرف ض تا ق بوده که مالک نسخه فکری سلجوقی ۴۴ برگ بدان افزوده است. فهرست شعرای حرف الف و اشعار آنها روی برگ دوم و نامهای از فکری سلجوقی روی برگ سوم و شعر از شعرای حرف الف تا ص بخط فکری سلجوقی است .

اسامی شعرای که از آنها شعر آمده بدینقرار است :

ابراهیم - انیسی - آرزو - آشوب - آبرو - اوجی - امیر حاجب - امجد - امام بيك - اقدس - اوحدی - ادهم - آصفی - آرام - (۱۶ تا ۲۰) - بنایی هروی - بیگانه - ثابت - ثنایی (۲۱ تا ۴۳) - جبلی غرjestانی - ج-ارویی مروزی - جانبی تبریزی - جانی تهرانی - جنوبی همدانی - جمال کاشانی (۴۵ تا ۴۶) - رفیق هروی - سنایی (۵۵ تا ۵۹) - صفی هروی (۶۵) مقدمه نثر و شعر از فرحت (۶۶ و ۶۷) - ضامن - ضمان - ضمیر - ضیاءالدین شیرازی - ضابط (۶۸ تا

(۷۱) - مقدمه نثر و شعر از فرحت و فهرست شعرای حرف ط (۸۳ تا ۹۳) - طالب آملی -
 طوقی - طرزی - طرب - طراز - طرفی - طوسی - طاهر عطار - طارمی -
 طاری - طایف - طریقی - طوری - طوطی - شاه طهماسب - طبیب - طیفور -
 طالب حسین - طالع - طالبی - طالب نقیب - طاهر - طالعی - طاهری - طالعا
 (۹۴ تا ۱۶۳) - مقدمه نثر و شعر از فرحت و فهرست شاعران حرف ظ (۱۶۴ تا
 ۱۶۷) - ظریفی - ظاهری بخاری - ظاهری نسادری - ظاهرا - ظهیرالدین -
 ظرافت - ظریف - ظفر خان نواب - ظفر - ظهورا - ظلی - ظهوری -
 ظهیرا - ظهیر - ظهیر فاریابی - ظهیر لاهیجی - ظهیر هروی (۱۶۸ تا ۱۹۶)
 مقدمه نثر و شعر از فرحت و فهرست شاعران حرف ع (۱۹۹ تا ۲۰۵)
 عابد - عابدی - عاجزی - عاجز - عابدی بدخشی - عادل - عادل خراسانی
 عارضی - عارف مشهدی - عارف شبانکاره - عارف لاهیجی - عارفی - عاشقی -
 عاشق - عاکفی - عالم - عالی - عاملی - عامل - عبیدی - عبدالله خان - عبدالکریم -
 عبدالوهاب - عبدالملک - شاد عباس - عبدالمولی - قاضی عبدالله - عبدالرحیم -
 عبدالرشید - عبدالخالق - عبدالله قطب شاه - عبدالغفار - عبدالعالی - عبیدزاکانی -
 عبدالحمید - عبدل - عبدالعزيز - عطار - عبدالواسع - عبدالرافیع - عباس -
 عبدالجلیل - عبدالله انصاری - عبدالقادر - عبدالرحیم سرخسی - عبدالرحیم
 کشمیری - عتاب - عشقی - عشق الله - عتابی - عثمان - عجزی - عرفی - عرب
 شاه - عراقی - عزیز - عزیز - عزت - عزت شاه - عزت - عزلی - عزمی -
 عزالدین - عزلی - عزب - عسکری - عسکر - عشرتی - عشرت - عصمت -
 عصری - عصمت الله - عطری - عطایی - عظیما - عظیم - عفت - عقلی -
 علوی - علیقلی - علینقی کمره - علایی - علیقلیخان - علیکاشی - علی کشمیری
 امیرعلیشیر - علی سرمدی - علیمردان خان - میرعلی - میرعلی اکبر - علی

استرآبادی - علمی - علیقلی ترکمان - عمای ساوجی - عمادالدین - عنایت‌الله‌خان -
 عنایت - عنوان - عنصری - عنای - عنایت‌الله - عنایت زرگر - عهدی - عیشی -
 عیدی - عیان - عیسی - عیادی - عیدی شجنه - غنیمت - غالب - غمام - غیرت -
 غافل - غیرتی - غباری - غنی - غزال مشهدی - غضنفر گلخاری (۲۰۶ تا ۳۹۷)
 مقدمه نثر از فرحت و فهرست شاعران حرف غ (۳۹۸ تا ۴۰۴) - غازی -
 غزالی - غافل - میرغازی - غافلا - غالب - غایب - غباری - غریبی - غریب -
 غزنوی - غروری - غضنفر - غفور - غمام - غنیمت - غفار - غنی - عبدالغنی -
 غواص - غوری - غیاثا - غیاث - غیاث‌الدین - غیرت - غیرتی - غیور - غیوری (۴۰۴
 تا ۴۱۷) مقدمه نثر و شعر از فرحت و فهرست شعرای حرف فاء (۴۷۳ تا ۴۷۸)
 فاتح - فتوی - فدایی - فارغ - فروغ - فراغ - فارغی - فرح - فخری - فرحت -
 فرصت - فراخی - فرخی - فردی اردبیلی - فریب رمال - فرج‌الله - فخر صفاهانی -
 فاخر - فزونی - فردی تربتی - فصاحت - فصیحی - فطرت - فغفور - فضل -
 فضل‌الله - فرات - فرید - فریبی - فرید جاجرمی - فرخی هروی - فخرالدین
 قزوینی - فدایی لاهیجی - فلکی - فکری - فضل - فکرت - فکاری - فکر -
 فدایی - فهمیم - فهمی - فوجی - فوزی - فیض - فیضی - فرجی - فانی - فایز -
 فیاض - فیاض - فسونی - فارسی - فریدون - فریدالدین (۴۸۰ تا ۶۱۱) -
 مقدمه نثر و فهرست شعرای حرف ق (۶۸۳ تا ۶۸۷) - قاسمی - شاه
 قاسمی - قطران - قاسم‌رازی - قاسم دیوانه - قاسم بیگ - قاسم ارسلان - قاصر -
 قاضی - قادری - قلندر - قاری - قراری - قایمی - قایم - قابل - قادر - قانع -
 قالی - قادرا - قصاب - قانعی - قبول - قبولی - قناد - قتلان - قدرت - قدسی - قدرایی -
 قسمتی - قدری - قدیمی - قرار - قربان - قراری - قرانی (۶۸۸ تا ۸۱۱) -
 تا صفحه ۸۲۶ سفید و در ۸۲۷ و ۸۲۸ غزلی از نظامی گنجوی بخط فکری سلجوقی است.

آغاز:

آنانکه دور زان لب میگون نشسته‌اند
چون داغ درد . . . بر خون نشسته‌اند

انجام:

بسی کوشید بلب با نظامی چو بشنید این غزل منقاد در بست

خط نستعلیق کتابت بد - عنوان هاقمرمز - رفم فرحت - تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه
۱۵۰ × ۲۸۵ میلیمتر - جلد مقوا عطف و گوشه میشن سیاه - کاغذ ترمه و فرنگی الوان -
۸۰۳ صفحه ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۱۱۵ × ۲۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۸۳ -

۲۳۴۱

جنگ

مشمول بر منتخب اشعار از: سنایی (۱ تا ۳۴) - ۴۹۲ بیت - رودکی و قطران
(۳۴ تا ۶۱) - مسعود سعد (۶۱ تا ۹۸) ۵۴۸ بیت - عضایری رازی (۹۸ و ۹۹) - ادیب صابر
(۱۰۰ تا ۱۱۵) ۲۳۰ بیت - ناصر خسرو علوی (۱۱۵ تا ۱۴۸) ۷۷ بیت - جمال الدین
اصفهان‌ی (۱۴۸ تا ۱۵۹) ۱۶۴ بیت - کمال اسمعیل (۱۵۹ تا ۱۷۲) ۱۱۴ بیت - مختاری
غز نوی (۱۷۳ تا ۱۷۵) - عمادی غز نوی (۱۷۵ تا ۱۷۸) ۴۲ بیت.

آغاز:

ای درد دل مشتاقان از یاد تو بستانها بر حجت بیچونی از وضع تو برهانها

انجام :

استوارم بدار اگر گویم مدعی استوار بایستی

خط شکسته نستعلیق - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه ۱۷۰ × ۱۰۰ میلیمتر

جلد تیماج قهوه‌ای ضربی عطف و سجاف تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۱۷۸ صفحه - ۱۵

سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۱۳۲۹۸

جنگ‌نامه خامس آل عباس (۱)

۲۳۴۲

ناظم اشعار نامعلوم ۲ مثنوی به بحر متقارب در باره وقایع کر بلا و شهادت حضرت امام حسین (ع) از میدان رفتن عباس تا مقابلہ یزید باطحی با حضرت و شهادت امام و آتش زدن خیمه‌ها و خاتمه کتاب ۲۰۰۰ بیت - تاریخ تألیف بنا بر سه بیت شعر پایان نسخه ۱۱۷۰ است.

آغاز:

بنام خداوند بس‌یار بخش خرد بخش دین بخش دینار بخش ۳

۱ - در میان سر لوح صفحه اول به همین ترتیب نوشته شده .

۲ - از دوبیت شعر که در خاتمه است شاید تخلص مؤلف شعاع باشد.

خدا یا اگر هست تاب قبول عطا کن چنانش شعاع وصول

شعاعش بعرض الهی رسد ز مه پرتوش تابماهی رسد

۳ - بیت اول با آغاز جمله حیدری محمد رفیع با ذل یکی است.

همه کار دنیا و دین کردگار
ازین هر سه نعمت نمود آشکار
انجام :

پی سال تاریخ طبع فصول
ز حق خواست از عرش اعظم نزول
ندا آمد از فوق عرش برین
که از جلوه تیغ آن طیمین
چو افتاد این نظم مرضی حق
بجو از « کرامات منشی حق »

خط نسخ خوش - عنوانها قرمز - رقم ابوالحسن جوزانی - تاریخ تحریر ۱۲۰۷ -
اندازه ۲۰۵ × ۱۵۰ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی - کاغذ فرنگی - جدول و کمند اکیلی
و الوان - صفحه ۲۹۱ بین سطرها مطالا - سر لوح منقش اکیلی صفحه اول - ۱۵۲ صفحه -
۱۴ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۷۹۶

حائنامه یا گوی و چو گان ۲۳۴۳

از محمود عارفی هروی (در گذشته ۸۵۳) مثنوی عرفانی بروزن لیلی و
مجنون نظامی که در (۱) ۸۴۲ تألیف شد و در اصل ۵۱۰ بیت است. این نسخه که
پایان آن افتاده ۳۷۷ بیت بیشتر نیست.

۱- در نسخه ای که در فهرست ریو آمده. بجای « گوی خور » « گوی زر » است که مسلم
نسخه بالا صحیح است.

۲ - صدر السلطنه در یادداشت پشت برگ نسخه نوشته است که « تاریخ نسخه تسعین و
خمس بوده و خط قبلة الکتاب سلطانعلی است ... »

آغاز :

زان پیش که حسب حال گویم از صانع ذوالجلال گویم

انجام :

باعث شدیم بدین معانی کردی بجناب شه جوانی

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۹) - برگ اول نو نویس - پایان افتاده - محمدحسین شیرازی کاتب السلطان و صدرا السلطنه ۲ پشت برگ الحاقی گواهی کرده اند که خط سلطانعلی مشهودی است - اندازه ۱۱۵ × ۱۸۵ میلیمتر - جلد روغنی بوم مشکی ترنج و سر ترنج و لچکی طلایی - کاغذ متن و حاشیه متن اصفهانی حاشیه فرنگی - جدول و کمندزر و سیاه - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۳۹ صفحه - ۱۰ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۳۱۶.

۱ - تاریخ تألیف از دوییت زیر بدست آمده.

ای آنکه معانیه ندانی تاریخ بیان این معانی

چون کوکبه سحر نماید روشن بتو گوی «خور نماید

۲۳۴۴

حالنامه و

روشنایی نامه

تعداد ابیات این نسخه ۴۹۷ بیت است .

آغاز:

زان بیش که حسب حال گویم از حضرت ذوالجلال گویم

انجام :

تا هست فلک بقای شه باد بر دست ملک دعای شه باد
(روشنایی نامه ناصر خسرو پیوسته باین نسخه است (صفحه ۱۰۵ تا ۱۸۸) که
در جای خود خواهد آمد.)

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان ها زر - رقم عبدالکریم خوارزمی - تاریخ تحریر
۸۸۳ - مورفکری سلجوقی پشت برگ اول و چند مور ناخوانا پایان نسخه - اندازه ۹۰ × ۱۷۰
میلیمتر - جلد تیماج زرشکی - کاغذ سمرقندی - جدول زر - سرفصل مذهب مرصع صفحه
اول - ۱۸۸ صفحه - ۱۰ سطر - اندازه نوشته ۴۰ × ۱۰۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۹۸

۲۳۲۵

حالنامه و

منتخب بوستان

این نسخه هفت بیت از اصل کتاب زیاده تر است و ۵۱۷ بیت است .

آغاز :

زان بیش که حسب حال گویم

انجام :

تا هست فلک بقای شه باد
.....
(منتخب بوستان پیوسته به این نسخه است که در جای خود خواهد آمد.)

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان ها زر - برگ پایان حالنامه نونریس است (صفحه ۴۹)

رقم قسمت دوم محمد حسین - تاریخ تحریر محو شده (قرن ۹) - اندازه ۱۲۰ × ۲۰۳
 میلیمتر - جلد روغنی - بوم مشکی گل و برگ درون یشمی گل زنبق - کاغذ اصفهانی و فرنگی - از
 صفحه ۴۹ متن و حاشیه زرفشان متن اصفهانی حاشیه فرنگی ابری - جدول زر و لا جوردد - دو نیم
 سر لوح مذهب مرصع صفحه ۵۰ و ۹۰ - صفحه ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۲۳ میلیمتر
 شماره دفتر ۶۱۸۷۷

۲۳۴۶

حدیقه الحقیقه

از مجدود بن آدم سنائی غزنوی (قرن ۶) مثنوی عراقی که در ۵۲۵ تألیف
 شده و مکرر بچاپ رسیده است این نسخه شامل قسمتی از مقدمه سنایی و فهرست
 ابواب (۱ تا ۲۴) - و مثنوی حدیقه ده هزار بیت (۲۵ تا ۴۸۵) . ۱

آغاز :

و علم ینتفع به یانوری ناکسته کی در ظلمات او را و دیگران را

انجام :

صدهزاران ثنا جو آب زلال از رهی بـ اـ د بـ ر محمد وآل

خط نسخ قدیم اعراب دار جلی - عنوان ها جلی تر از متن - رقم محمد بن مهدی خواجه
 جمکرانی القمی - تاریخ تحریر ۷۵۸ - پشت برگ اول یادداشت ملکیت ملک الشعرا بهار و
 عبدالله قاضی مشهودی و مهر محمد علم الهدی آغاز و پایان نسخه - آغاز افتاده - اندازه

۱ - همان نسخه ایست که استاد دانشمند آقای مدرس رضوی در تصحیح و چاپ کتاب
 حدیقه الحقیقه اصل قرار داده اند .

۱۵۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه‌ای - کاغذ اصفهانی - ۴۸۵ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۱۱۰ × ۱۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۹۱ .

حدیقه (الحقیقه) و (سیر العباد الی المعاد) ۲۳۴۷

شامل مقدمه سنایی (صفحه ۱ تا ۱۱) و مثنوی حدیقه در ده باب ۸۵۰۰ بیت (صفحه ۱۳ تا ۳۶۲)

آغاز :

سپاس و ستایش مبدعی است که بسخن پاک سخندان و سخنگوی را . . .

انجام :

صدهزاران ثنا چو آب زلال

(نامه سنایی به بهرامشاه (۳۶۲ تا ۳۶۴) و مثنوی سیر العباد الی المعاد (۴۶۴ تا ۳۸۸) پیوسته باین نسخه است)

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - مقدمه شکسته نستعلیق خفی - عنوان ها قرمز - زقم محمود بن هاشم - تاریخ تحریر ۱۰۱۳ - اندازه ۹۵ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ سمرقندی مقدمه متن و هاشیه اصفهانی - متن شکری - حاشیه آبی - جدول زرو سیاه - صفحه اول حاشیه تشعیر سازی - مذهب مرصع و سرفصل مذهب مرصع پاره - ۳۸۸ صفحه - ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۵۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۰۶۸ .

حدیقه الحقیقه

۲۳۴۸

مقدمه ندارد و ۹۵۰۰ بیت است

آغاز :

ای درون پرور برون آرای ..

انجام :

بـاد بر مصطفی درود و سلام ایدالدهر صد هزاران عام

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان ها قرمز - عنوان میان سر لوح بخط ثلث جلی
 باسفیداب - رقم محمد بن ملامیر - تاریخ تحریر ۱۰۲۳ - پشت برگ اول یادداشت ملکیت
 منشی حضور - چند مهر محو شده پایان نسخه - اندازه ۱۳۸ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد میشن عنابی
 ترنج و سرترنج سوخت معرق ریخته - کاغذ عادلشاهی سمرقندی متن و حاشیه - متن زر
 فشان غبار - جدول زروالوان - سر لوح مذهب مرصع کار شیراز صفحه اول - صفحه اول و دوم
 طالانندازی بین سطرها و حاشیه ۱۰ میلیمتری مذهب وسط صفحه - ۶۸۰ صفحه - ۱۵ سطر -
 اندازه نوشته ۶۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۴۴۲۸ .

حدیقه الحقیقه و

۲۳۴۹

(مفتاح الحدیقه)

این نسخه مقدمه ندارد و تعداد ابیات آن ۸۵۰۰ بیت است

آغاز :

ای درون پرور برون آرای

انجام :

صد هزاران ثنا چو آب زلال

(کتاب مفتاح الحدیقه پیوسته باین نسخه است (صفحه ۵۶۹ تا ۶۵۳) که

در جای خود خواهد آمد)

خط نسخ خوش - عنوان ها قرمز - رقم ندارد - مهر پایان نسخه محو شده - تاریخ

تحریر ۱۰۵۰ - پشت برگه اول اشعار بخط شکسته خفی خوش و صفحه ۵۶۶ - پانزده بیت مثنوی

در نعت چهارده معصوم بخط کاتب نسخه و یادداشت ها بخطوط مختلف صفحه ۵۶۷ و ۵۶۸ و

پایان نسخه - اندازه ۱۳۵ × ۲۲۵ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ

سمرقندی جدول زروالوان - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۶۵۳ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه

نوشته ۱۲۵ × ۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۹۹ .

حدیقه الحقیقه و ۲۲۵۰

(نامه سنایی به بهرامشاه)

مشمول بر مقدمه رفاء که از آغاز آن يك صفحه افتاده و فهرست بـسابـهای

حدیقه (صفحه ۱ تا ۸) - و مثنوی حدیقه (۹ تا ۳۰۴)

آغاز :

... حجاب دیده نامجرمان زیادت باد ما ییم که ما ییم

انجام :

آنچه این بیت در شمار آمد - عدد بیت ده هزار آمد

نامه سنایی به بهرامشاه پیوسته باین نسخه است (۳۰۴ تا ۳۰۶).

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوان ها قمرمز - رقم نعمت الله بن غیاث الدین - تاریخ تحریر ۱۰۶۵ - حاشیه صفحه ها اشعار و کلمات بخط ملک الشعرا بهار شرح و تصحیح شده است - آغاز افتاده - یادداشت مختصری از کاتب پایان نسخه است - اندازه ۱۷۵×۲۴۵ میلیمتر - جلد میشن سیاه ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ دولت آبادی - ۳۰۶ صفحه - ۱۹ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۲۰×۱۷۵ میلیمتر شماره دفتر ۷۴۵۲۳ .

۲۲۵۱

حدیقه الحقیقه

بدون مقدمه ۷۲۰۰ بیت

آغاز :

ای درون پرور ...

انجام :

شد تمام این کتاب درمه دی چو در آذر فکندم این را پی

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - رقم محمد نصیر بن محمد شفیع برای میرزا محمد مؤمن -

تاریخ تحریر ۱۰۷۱ - مهر محمد علی میرزا پسر فتحعلشاه پشت صفحه اول و (داخل عرض شد سنه ۱۸۲) - مهر محوشده در همان صفحه - اندازه ۱۳۰×۲۱۵ میلیمتر - جلد روغنی گوشه شکسته بوم مشکی ترنج و سر ترنج و حاشیه قرمز زرد گل و برگ درون تیماج زرشکی کاغذ فرنگی - جدول زر - صفحه اول طلا اندازی بین سطرها و سر لوح مذهب مرصع ۵۰۲ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۶۰×۱۵۰ میلیمتر شماره دفتر ۵۰۸۰۳ .

۲۲۵۲

حدیقه الحقیقه

آغاز و پایان ندارد ۸۸۰۰ بیت.

آغاز :

آن معانی که عقل داند و فهم
وان صمدنی که حس شناسد و وهم

انجام :

بازی روز و شب با نبازی هست پیش تو همچو شب بازی

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) اندازه

۱۱۲×۱۹۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ سمرقندی - جدول زرو سیاه - ۴۳۴ صفحه - ۱۹ سطر متن ۱۴ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۸۰×۱۵۲ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۷۹۸ .

خداوند نامه

۲۳۵۳

از فتح‌علی خان صبا (در گذشته ۱۲۳۸) مثنوی به بحر متقارب در سیر و مناقب
حضرت رسول (ص) و علی علیه السلام شامل مقدمه منظوم - ۶۵۰ بیت (صفحه ۱ تا ۱۹۰)
و ۲۳۵۰ بیت اصل کتاب.

آغاز:

بنام خداوند بینش نگار خرد آفرین آفرینش نگار

انجام:

کشان جان روشن بمینود درست دگر هوشها خار شه آزرست

خط نستعلیق کتابت - عنوان‌ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه ۱۹۰ × ۲۹۰
میلیمتر - جلد روغنی ریخته بوم سیاه گل کوکب الوان - کاغذ فرنگی - جدول چهار
ستونی و کمند زرو سیاه - صفحه ۲۹۱ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع - سرلوح مذهب مرصع
صفحه اول - ۶۵۲ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۱۴۰ × ۲۱۵ میلیمتر - شماره دفتر
۴۹۳۳۹.

خلاصه خمسه^۱

۲۳۵۴

انتخابی است از پنج دفتر خمسه نظامی گنجوی بر حسب موضوع درسی و

۱- از این کتاب سه نسخه دیگر در کتابخانه مجلس هست که يك نسخه آن بنام پندیات بشماره

بقیه حاشیه در صفحه بعد

شش باب که در آغاز آن يك مقدمه در دو صفحه از گردآورنده و فهرست ابواب کتاب بدین ترتیب درج شده است: در توحید - در نعت نبی علیه السلام - در صدق - در صبر - در فتح رزق - در قناعت - در فال نیک - در نصیحت خاص - در نصیحت عام - در مهابت پادشاه - در دولت - در خدمت - در التجا با صاحب دولت - در عدل و احسان - در کرم و سخا - در عقل و هنر - در رای و تدبیر - در آداب سخن - در خلق و تواضع - در طاعت و ریاضت - در اخلاص - در نگاه داشتن راز - در تحقیر سخن - در مکافات - در شناختن حدود - در ضعف پیری - در تسکین غم بامید راحت - در منع عیب - در زاری و تضرع - در مذمت بسیار خوردن - در منع خنده - در مذمت وطن - در ترک دنیا - در شکایت روزگار - در مراتب هر گز - در امثال دوستان .

آغاز مقدمه :

بـر اصحاب دولت و ارباب مکنت واجب و لازم است که بعد از تلاوت قرآن قدیم ...

بقیه حاشیه از صفحه قبل

۴۸۱۹ در فهرست جلد ۱۳ آمده و سی باب دارد و فهرست ابواب آن نیز با نسخه بالا اندکی اختلاف دارد، و نسخه دیگر بنام خلاصه خمس در جلد ۱۴ است که مقدمه آن با نسخه بالا اختلاف دارد و شامل سی و پنج باب است و نسخه سوم در مجموعه شماره ۲۶۶۵ همین فهرست است که با همین مقدمه است با این اختلاف که در آخر مقدمه می نویسد : « بجهة مطالعه خوب طبعان و هنرمندان مثنوی چند از گفتار ملك الحكما شيخ نظامی گنجی علیه الرحمة والغفران که مشحون از مواعظ و حکم و مملو از نصایح و امثالست و صاحب لالی آنرا از بحور خمس برچیده و جمع کرده و بنای فهرس ابواب مسمی گردانیده برسی و هفت باب ... » معلوم نشد که مقصود از صاحب لالی خود نظامی است و یا مؤلف کتابی که لالی نام دارد ...

آغاز کتاب :

ای همه هستی ز تو پیدا شده ...

انجام :

بآهستگی کار عالم برآر که در کار گرگی نیاید بکار

خط نستعلیق کتابت جلی خوش - رقم علی منظوری - تاریخ تحریر ۱۳۱۹ - اندازه ۲۲۰ × ۳۳۵ میلیمتر - جلد مقوا - لفاف سیاه مشق منظوری ۲ - کاغذ مقوا نازک فرنگی حاشیه منقش با سمه‌ای - ۷۴ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۱۱۰ × ۲۲۰ میلیمتر شماره دفتر ۲۴۳۶۰ .

خمسله خسرو دهلوی

۲۳۵۵

از امیر خسرو (قرن ۸) شامل پنج دفتر خمسله بدین ترتیب :
۱ - مطلع الانوار (صفحه ۱ تا ۸۱) ۲۹۶۰ بیت.

آغاز :

بسم الله الرحمن الرحيم خطبه قدس است بملك قدیم

انجام :

چرخ که خورشید حبابش نوشت مطلع انوار خطابش نوشت

۲ - مرحوم منظوری (۱۲۶۲-۱۳۲۹) خوشنویس مجلس شورای ملی از استادان خط فارسی در زمان خود و از شاگردان میرزا سید حسین خوشنویس تفرشی بود و نسخه بالا را با خاتمه ثری درده سطر در پایان کتاب بکتابخانه مجلس اهداء کرده است .

۲- شیرین و خسرو (صفحه ۸۳ تا ۱۹۲) ۳۸۵۰ بیت .

آغاز :

خداوندا دلم را چشم بگشای بمعراج یقینم راه بنمای

انجام :

چو بر خسرو سراپند زندگانی گناهش عفو کن دیگر تودانی

۳- مجنون و لیلی (صفحه ۱۹۵ تا ۲۶۲) ۳۵۰۰ بیت .

آغاز :

ای داده بد دل خزینه راز عقل از توشده خزینه پرداز

انجام :

این نامه سزای آفرین باد انشاء الله که همچین باد

۴- آئینه اسکندری (صفحه ۲۶۵ تا ۳۶۸) ۳۸۰۰ بیت.

آغاز :

جهان پادشاه خدایی تراست ازل تا ابد پادشایی تراست

انجام :

رسید از بتان جان خسرو بکام بیاک زخمه کن کار او را تمام

۵- هشت بهشت (صفحه ۳۷۱ تا ۴۶۳) ۳۳۰۰ بیت .

آغاز :

ای گشاینده خزانه جود نقش پیوند کار گاه وجود

انجام :

نامه من که حرز جاش باد در قیامت خط امانش باد

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم ندارد - پشت برگ الحاقی
 اول و صفحه اول کتاب نوشته شده «خط رشید دیلمی عبدالرشیدا است» - تاریخ تحریر ۱۰۱۵
 (صفحه ۱۹۲) و ۱۰۱۴ پایان نسخه - روی دومین برگ الحاقی شرح حال خسرو دهلوی
 بخط شکسته نستعلیق خوش نوشته شده است - اندازه ۱۶۵×۲۶۰ میلیمتر - جلد روغنی
 بوم قهوه‌ای ترنج و سرترنج و حاشیه گل و برگ نارنجی - درون قرمز - کاغذ متن و حاشیه
 متن کشمیری حاشیه سمرقندی - جدول چهارستونی و کمند زرو الوان - پنج سرلوح مذهب
 مرصع صفحه : ۱۹۵ و ۱۹۸ و ۲۶۵ و ۳۷۱ - يك مجلس نقاشی خسرو شیرین صفحه ۱۰۹ -
 سه دایره مذهب درهم که نوشته درون آنرا محو کرده اند پایان نسخه - ۴۶۲ صفحه - ۱۹
 سطر هرستون - اندازه نوشته ۱۵۵×۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۹۰۳.

۲۲۵۶

خمسه خسرو دهلوی

شامل پنج دفتر خمسه بترتیب:

۱ - مطلع الانوار (صفحه ۱ تا ۸۴) ۳۵۰۰ بیت.

آغاز :

بسم الله الرحمن الرحيم ...

انجام :

بو که زنز هتکده دارالسلام بوی علیکی رسدم والسلام

۲ - شیرین و خسرو (صفحه ۸۵ تا ۱۹۰) ۴۲۰۰ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه قبل.

۳- مجنون و لیلی (صفحه ۱۹۱ تا ۲۵۶) ۲۶۰۰ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه قبل.

۴- آینه اسکندری (۲۵۷ تا ۳۶۶) ۴۳۰۰ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه قبل.

۵- هشت بهشت (صفحه ۳۶۷ تا ۴۴۷) ۳۲۰۰ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه قبل.

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱)

برگ اول نو نویس - مالك خالخالى از شخصی خواسته تا با نسخه کامل خود مقابله و کسری

را بنویسد، پانصد بیت کسر بوده که در ۱۶ صفحه با جوهر بنفش نوشته و در میان کتاب است. پشت

برگ آخر یادداشتی با تاریخ ۱۰۵۹ و مهر محمد اسمعیل و یادداشت ملکیت و چند مهر ناخوانا.

اندازه ۱۹۰ × ۲۹۵ میلیمتر - جلد میشن سبز، ترنج و سرترنج و لچکی بریده ضربی طلاپوش

کاغذ متن و حاشیه متن سمرقندی حاشیه اصفوانی برگ اول فرنگی - جدول چهارستونی زر

ولا جورد - پنج سرفصل مذهب مرصع صفحه او ۱۸۵ و ۱۹۱ و ۲۵۷ و ۳۶۷ که سرفصل اول جدید

و بقیه همزمان نسخه است - ۴۴۷ صفحه - ۲۱ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۱۷۰

میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۳۵.

۲۲۵۷

خمسه خمس و ده لوی

شامل پنج دفتر خمس به ترتیب :

- ۱- مطلع الانوار (صفحه ۱ تا ۷۰) آغاز و انجام مانند نسخه قبل .
- ۲- شیرین و خسرو (۷۱ تا ۱۵۸) « «
- ۳- مجنون و لیلی (۱۵۹ تا ۲۱۴) « «
- ۴- هشت بهشت (۲۱۵ تا ۲۸۴) « «
- ۵- آئینه اسکندری (۲۸۵ تا ۳۷۶) « «

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - در حاشیه بعضی از صفحهها کلمات و اشعار بخط ملك الشعرا بهار شرح و تصحیح شده است - دو یادداشت ملکیت و واگذاری بامور محمد بن عباس و محسن بن عباس پایان نسخه - اندازه ۱۸۵ × ۳۱۰ میلیمتر - جلد میشن عنابی - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی - جدول چهارستونی زرولا جورد - يك شمسه و چهار لچکی کوچک مذهب مرصع پشت بزرگ اول - پنج سر لوح مذهب مرصع صفحه : ۱ و ۷۱ و ۱۹۵ و ۲۱۵ و ۲۸۵ - ۳۷۶ صفحه - ۲۵ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۳۰ × ۲۳۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۹۰.

خمسده شیر و دهلوی ۲۳۵۸

شامل پنج دفتر بترتیب :

- ۱- مطلع الانوار (صفحه ۱ تا ۱۰۴) .
- ۲- شیرین و خسرو (صفحه ۱۰۴ تا ۲۲۶) .
- ۳- مجنون و لیلی (صفحه ۲۲۸ تا ۳۱۰) .
- ۴- هشت بهشت (۳۱۳ تا ۴۱۵) .

۵- آئینه اسکندری (۴۱۷ تا ۵۴۴) .

که آغاز و انجام هر دفتر مانند نسخه‌های قبل است .

خط نسخ خفی خوش - عنون‌ها جلی‌تر قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) -
یادداشت ملکیت کشاورز صدر و عبدالحسین ابوقداره پشت برگ الحاقی آغاز نسخه - اندازه
۱۳۰ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی - کاغذ دولت آبادی آبی اکلیل افشان - برگ
اول وصال و بعضی از برگ‌ها پاره - نقاشی آب رنگ گل کوب پشت برگ اول - جدول
و کمند زر و لاجورد - چهار سرفصل مذهب مرصع صفحه ۱۰۴ و ۲۲۸ و ۳۱۳ و ۴۱۷-۵۴۴
صفحه ۱۹- سطر متن ۲۸ نیم سطر حاشیه اندازه نوشته ۹۰ × ۱۸۵ میلیمتر شماره دفتر ۶۱۸۹۸.

خمسه نظامی ۲۳۵۹

از نظام الدین الیاس گنججوی (قرن ۶) شامل پنج دفتر خمسه بدین ترتیب:

۱- مخزن الاسرار (صفحه ۱ تا ۴) آغاز ندارد و از چاپی وحید ۱۱ بیت از آخر

کسر است .

آغاز:

کرد فنا جبه خورشید و ماه زین دو کله دار سفید و سیاه

انجام :

خامه درین سیر که سرعت بود مختم تشریق و سنه خط بود

۲- خسرو شیرین (۴۶ تا ۱۷۵) .

آغاز:

خداوند را در توفیق بگشای
نظامی راه ره تحقیق بنمای
انجام :

سخن را بر سعادت ختم کردم
ورق کاغذ را رساندم در زوردم
۳- لیلی و مجنون (۱۷۸ تا ۲۶۸) .

آغاز:

ای نام تو بهترین سر آغاز
بی نام تو نامه کی کنم باز
انجام :

دارم طمع آنک هر که خواند
یادای بدعا بمن رساند
۴- هفت پیکر (۲۷۰ تا ۳۵۰) .

آغاز:

ای جهان دیده بود خویش از تو
هیچ بودی نبوده پیش از تو
انجام :

دولت را که بر زیادت باد
خاتم کار بر سعادت باد
۵- اسکندرنامه (قسمت اول ۳۵۲ تا ۴۸۷) .

آغاز:

خدا یا جهان پادشاهی تر است
ز ما خدمت آید خدایی تراست
انجام :

هزاران درود و هزاران سلام
زهرا بر محمد علیه السلام
۶- اسکندرنامه (قسمت دوم ۴۹۰ تا ۵۶۷)

آغاز:

خرد هر کجا گنجی آرد بدید ز نام خدا سازد آنرا کلید

انجام :

فاک را بحکمش گراینده دار بدوداد ودین هر دو پاینده دار

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان ها - قرمز و عنوان هر دفتر بخط نسخ جلی در میان سرفصلها با سفیداب - رقم تاج الدین جیلانی - تاریخ تحریر ۸۴۱ (صفحه ۱۸۵) و ۸۴۲ (صفحه ۳۵۰) - يك برگ از آغاز افتاده - از صفحه ۵۵۸ تا پایان نو نویس است - از صفحه ۵۷۰ تا ۵۸۰ قسمتی از شاهنامه فردوسی نوشته شده - اندازه ۱۹۰ × ۳۰۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ متن و حاشیه، متن سمرقندی ، حاشیه فرنگی - جدول چهارستونی و کمندزر و لاجورد - چهار سرفصل مذهب مرصع صفحه ۱۷۸ و ۲۷۰ و ۳۵۲ و ۴۹۰ - ۵۸۰ صفحه ۲۵ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۳۰ × ۲۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۵۶

شماره (اسکندرنامه) ۲۳۶۰

شامل دفتر پنجم شرفنامه و اقبالنامه حدود ۷۴۵۰ بیت :

۱- از نامه نوشتن اسکندر بفور هندی تا رسیدن اسکندر نزد درخت گویا
آغاز:

برین آفرین کافرین آفرید مکان و زمان و زمین آفرید
انجام :

یکی نامه فرمود پس بادبیر نویسند از اسکندر شهرگیر

آغاز:

خدایا جهان ...

انجام :

بدو باد فرخنده چون نام او از آغـ از او تا به انجام او

خط نستعلیق قدیم خفی خوش - عنوانها رقاع تزئینی جلی با زر - رقم میرعلی - تاریخ
 تحریر ۸۳۹ - درمیان مهر بخط ثلث جلی « برسم خزانه الکتب حضرت المولی السلطان الاعظم
 ابراهیم میرزا خلدالله ملکه » - اندازه ۱۲۰ × ۱۸۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه، ترنج و سرترنج
 سوخت طلاپوش - کاغذ سمرقندی، وصالی موریا نه خورده - جدول چهارستونی زر - مهر سلطنتی
 چهارپرز و لاجورد، پشت برگ اول - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - سه مجلس مینیا تور
 صفحه ۸۳ و ۱۲۴ و ۱۹۲ - ۲۰۰ صفحه - ۱۹ سطر هرستون - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۳۰ میلیمتر -
 شماره دفتر ۶۱۸۶۶ .

۲۳۶۱

خمسده نظامی

شامل قسمتی از مخزن الاسرار و خسرو شیرین و اسکندرنامه که مشوش
 صحافی شده و درهم آمیخته است .

آغاز:

خدایا جهان ...

انجام :

شکر که این نامه بعنوان رسید پیشتر از مرگ بپایان رسید

خط نستعلیق قدیم خوش - عنوان ها قرمز - رقم میر شیخ سمرقندی - تاریخ تحریر ۸۹۵ (صفحه ۲۴۹) ۸۹۹۹ پایان نسخه - مهر مدور شواب الدین عبدالله ومور مربع عقیل و چند مهر ناخوانا صفحه آخر - اندازه ۱۶۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ سمرقندی جدول چهارستونی زرو لاجورد - سر لوح مذهب مرصع کار هرات صفحه اول - يك مجلس نقاشی محو شده صفحه ۴۲-۳۸۲ صفحه ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۷۴۷ .

۲۳۶۲

(اسکندرنامه قسمت اول)

تعداد ابیات ۶۴۰۰ بیت .

آغاز:

مانند نسخه قبل .

انجام :

از آن می که جان داروی هوش باد مـ را شربت و شاه را نوش بـاد

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان ها با زر - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۹۷۰ - اندازه ۱۶۰ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای، ترنج و سرترنج منگنه، حاشیه ولچکی بریده - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی آبدیده - جدول و کمند زرو لاجورد - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - هفت مجلس نقاشی صفحه ۸۹ و ۹۲ و ۱۱۵ و ۱۳۲ و ۱۵۱ و ۱۶۴ و ۲۲۹ - ۲۵۱ صفحه - ۱۲ سطر متن ۲۸ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۸۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۶۴ .

خمسہ نظامی

۲۳۶۳

شامل پنج دفتر خمسہ بترتیب :

۱- مخزن الاسرار (صفحہ ۱ تا ۵۶)

آغاز:

بسم اللہ الرحمن الرحیم ..

انجام :

شکر کہ این نامہ بعنوان رسید ..

۲- خسرو شیرین (۵۷ تا ۲۱۴) .

آغاز:

مانند نسخہ قبل .

انجام :

بفضل خویش در فر دوس بنشان

نویسنده تو ای دانای سبحان

۳- لیلی و مجنون (۲۱۵ تا ۲۱۹)

آغاز:

مانند نسخہ پیش .

انجام :

بر دولت او خجستگی بساد

این نامہ کہ هست داوری باد

۴- هفت پیکر (۳۲۱ تا ۴۴۲)

آغاز:

مانند نسخه پیش

انجام :

دولت را که برزیادت باد خاتم کار بر سعادت باد

۵- اسکندرنامه (قسمت اول ۴۴۳ تا ۶۰۴) .

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

مرا شربت و شاه را نوش باد از آن می که جان داروی هوش باد

۶- اسکندرنامه (قسمت دوم ۶۰۵ تا ۶۸۰) .

آغاز:

چون نسخه پیش .

انجام :

به بی یاری اندر جهان یار باش شب و روزش از بد نگهدار باش

خط نستعلیق، کتابت خوش- عنوان ها قرمز- رقم ولی بن علی تکلو- تاریخ تحریر ۱۰۲۹
حاشیه صفحه ها یاد داشتهای ملك الشعرا بهار و پشت برگ اول یادداشت اسدالله قاجار و
در حاشیه صفحه اول یادداشت ملکیت با مهر عین السلطان و یادداشت سردار بختیاری درباره
تقدیم نسخه به بهار- اندازه ۲۲۰ × ۳۳۵ میلیمتر- جلد روغنی بوم نارنجی زرد ترنج و سرترنج
ولچکی و حاشیه سیاه گل کوب، درون قرمز- کاغذ ترمه سمرقندی - جدول چهارستونی و کمند

زر والوان - شش سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۵۷ و ۲۱۵ و ۳۲۰ و ۴۴۳ و ۶۰۵-۶۸۰
صفحه ۲۱- سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۶۰ × ۲۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۳۰.

خمسه مک (خمس و شمیرین)

۲۳۶۴

۶۵۰۰ بیت .

آغاز مانند نسخه پیش .

انجام :

روانش باد جفت نیکنامی

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - اندازه ۱۹۵ × ۲۶۵ میلیمتر - جلد میشن عنابی - کاغذ متن و حاشیه، متن سمرقندی سفید حاشیه فرنگی آبی - جدول چهار ستونی زروالوان و کمند سیاه - صفحه ۱ و ۲ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - صفحه ۵۱ بین سطرها حاشیه ۱۰ میلیمتری زر - سرفصل هازر بدون نوشته - جای مجالس تصویر سفید - ۱۷۴ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۱۱۵ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۲۲۰۸.

خمسه نظامی

۲۳۶۵

شامل :

۱- (مخزن الاسرار (۱ تا ۶۲) آغاز مانند نسخه پیش

انجام :

- باد مبارك گهر افشان او بر ملكی كان گهر است آن او
 ۲- خسرو و شیرین (۶۶ تا ۲۴۸) آغاز و انجام مانند نسخه پیش
 ۳- لیلی و مجنون (۷۵۰ تا ۳۹۲) آغاز مانند نسخه پیش

انجام :

- این نامه که نام داوری باد بر دولت وی نکو دری باد
 ۴- هفت پیکر (۳۹۴ تا ۵۴۰) آغاز و انجام مانند نسخه پیش
 ۵- اسکندر نامه (قسمت اول ۵۴۲ تا ۷۵۴) آغاز مانند نسخه پیش

انجام :

جهان برو جود تو فرخنده باد وجود نظامی بتو زنده باد

خط شکسته خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ محوشده (قرن ۱۱) - پایان
 نسخه از چهار بیت شعر که کاتب نوشته معلوم میشود برای محمد شفیع نام نوشته شده و پشت
 برگ آخر عبدالجواد نامی بخط شکسته خوش نوشته محمدخان برای محمد شفیع شاهزاده
 صفوی - در ۱۳۰۷ نوشته است - اندازه ۱۳۰ × ۱۹۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم قرمز زرك
 گل و پرندة الوان، درون نارنجی زرك، گل و پروانه سبز - کاغذ فرنگی آبی، جدول چهار
 ستونی زر - تشعیر سازی مذهب مرصع و طلا اندازی بین سطرها صفحه ۳۹۴ و ۳۹۵ - چهار
 سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۶۶ و ۲۵۰ و ۳۹۴ - ۷۵۶ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته
 ۱۴۵ × ۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۸۳.

خمسه نظامی

۲۳۶۶

شامل پنج دفتر :

۱- مخزن الاسرار (۱ تا ۵۰) آغاز و انجام مانند نسخه پیش.

۲- خسرو شیرین (۵۱ تا ۱۸۴) آغاز مانند نسخه پیش.

انجام :

چو من کشور بها کنج خطر ناک نه ارزانی که ارزانم بر این خاک

۳- لیلی و مجنون (۱۸۵ تا ۲۸۰) آغاز مانند نسخه پیش.

انجام :

این نامه که گشت از وپی آباد بر دولت او خجسته پی باد

۴- هفت پیکر (۲۸۱ تا ۲۹۰) آغاز و انجام مانند نسخه پیش.

۵- اسکندر نامه (۳۹۱ تا ۵۶۸) آغاز مانند نسخه پیش.

انجام :

هم این داستان بادازو سربلند هم او باد ازین لعبتان بهره مند

خط شکسته خفی خوش - عنوان ها قرمز - رقم احمد حسینی انجوی برای محمود

ناصر شیرازی - تاریخ تحریر ۱۲۵۲ - اندازه ۱۸۵ × ۳۲۰ میلیمتر - جلد روغنی ریخته،

گوشه شکسته طلایی تریج و لچکی وحاشیه گل کوکب - کاغذ فرنگی - جدول چهارستونی و

کمند زر و لاجورد - صفحه : ۱ و ۲ و ۵۱ و ۵۲ و ۱۸۵ و ۱۸۶ و ۲۸۱ و ۲۸۲ و ۳۹۱

و ۳۹۲ تمام حاشیه مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی شده - پنج سر لوح مذهب مرصع

صفحه ۱ و ۵۱ و ۲۸۱ و ۱۸۵ و ۳۹۱ - يك سرفصل مذهب مرصع، صفحه : ۵۱۲ - هشت
مجلس نقاشی مربوط بدستان های هفت پيگرو اسکندرنامه صفحه : ۳۲۵ و ۳۳۶ و ۳۴۱
و ۳۵۰ و ۳۶۰ و ۳۶۸ و ۴۴۴ و ۴۶۳ دارد . ۵۶۸ صفحه - ۲۲ سطر هرستون - اندازه
نوشته ۱۲۵ × ۲۳۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۷۶.

ديوان آتشی ۲۳۶۷

شامل قصاید در شرح جنگهای حضرت علی (ع) و مناقب آن حضرت از آتشی
خباز شیرازی که در ۹۲۸ در گذشته است^۱ تاریخ تصنیف بنابر بیت پایان نسخه
۸۸۰ ۲ هجری است و تعداد ابیات ۲۶۰۰ بیت است که کاتب در پایان هر قصیده يك
دو بیت خود سروده و بدان افزوده است .

آغاز:

بگشای زبان بهر ثما اول دفتر بر نام خداوند توانای توانگر

انجام :

بسال هشتصد و هشتاد بعد از هجرت احمد

بشادی نظم شد چون این ولایت نامه غرا

۱- ذریعه ج ۹ ص ۱۰۹ فرهنگ سخنوران ص ۱-۲۰ در فهرست جلد هفتم ۱- آستان قدس،

یکنسخه از این کتاب بشماره ۳۱۸ هست که بیتی با تاریخ ۱۱۸۸ در آن است و در نسخه بالا

نیست . فرهنگ سخنوران تاریخ در گذشت آتشی را ۹۲۸ نوشته است و ذریعه تاریخ تصنیف

کتاب را باستناد نسخه نخجوانی ۹۱۰ ذکر کرده است .

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم محمد باقر - تاریخ تحریر ۱۳۰۶ - پشت صفحه اول
یادداشت ملك الشعراء بهار مالك نسخه درباره کتاب و تاریخ آن - چند تاریخ تولد روی
برگ سفید آخر نسخه - اندازه ۱۶۵ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی آبی -
۹۶ صفحه - ۱۴ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۱۰ × ۱۵۰ میلیمتر شماره دفتر ۷۶۴۳۴.

دیوان آذر بیکدلی ۲۳۶۸

دیوان حاج لطفعلی بیکدلی شاملو (در گذشته ۱۱۹۵) مؤلف آتشکده آذر شامل
ده هزار بیت شعر بصورت قصیده - غزل - مثنوی و رباعی است که يك نسخه کامل آن در
کتابخانه ملی ملك موجود است .
نسخه موجود شامل ۷۰۰۰ بیت از قصاید - غزلیات - مثنوی و رباعیات
آذر است .

آغاز:

بستی پی خون ریختنم تیغ ستم را نشناختی از صید دگر صید حرم را

انجام :

پایت مالم که پایمالم نکنی دستت بوسم که دستگیریم کنی

خط شکسته نستعلیق خفی بد - رقم زین العابدین برای طاهر شیرازی - تاریخ تحریر
۱۳۲۵ - پشت برگ اول تعداد اوراق و ابیات بخط نستعلیق جلی - مهر شعاع، آغاز و پایان
نسخه - اندازه ۱۴۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنگی -
۳۵۴ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۶۷۸۳ .

دیوان ابن یمن ۲۳۶۹

دیوان محمودفریومدی مخلص به ابن یمن (قرن ۸) در ایران و هند چاپ شده
این نسخه شامل غزلیات (۱ تا ۲۰۴) ۳۰۰۰ بیت و رباعیات (۲۰۷ تا ۲۷۲)
۸۰۰ بیت

آغاز:

از روی تو ای مهوش گر پرده براندازند
خلقی بهوای دل درپات سر اندازند

انجام :

از خانه بگلزار سفر میکنی و بس مرد سفر دور نه ابن یمنی

خط نستعلیق کتابت قدیم- عنوان هاجلی تر باز و قرمز- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۹) - پایان
افتاده - پشت برگ اول بخط متن باز «فی الغزلیات». در میان سر لوح صفحه ۲۰۷ بخط ثلث
تزیینی باز «الله العلی الباقی» - اندازه ۱۵۰ × ۲۴۰ میلیمتر، جلد روغنی، بوم یشمی ترنج و
نیم ترنج و لچکی طلایی - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی - جدول زر و لاجورد - دو نیم سر لوح
مذهب مرصع صفحه ۱ و ۲۰۷ - ۲۷۳ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۵ میلیمتر -
شماره دفتر ۲۳۰۶۸.

دیوان ابن یمین ۲۳۷۰

شامل منتخبی از قطعات و غزلیات ابن یمین است که بترتیب الفبایی بر حسب قافیه تنظیم شده است و ۱۳۰۰ بیت است .

آغاز:

الا ای دل اگر خواهی تماشاگاه علوی را
بسان قدسیان بر شو پیام گنبد مینا

انجام :

چه دهد ابن یمین دل بجهانی که ازو
رفت اگر باز نیاید بمن رفته نفس

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم عبدالله اشترجانی - تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - مهر
« ابنعلی ۱۱۱۹ » پایان نسخه - اندازه ۱۰۰ × ۱۷۰ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی ترنج بریده
ضربی مشکی ولچکی بریده طلاپوش، درون تیماج قرمز، ترنج نقره‌ای ضربی - کاغذ سمرقندی -
جدول زر - نیم سرلوح مذهب مرصع کار هرات صفحه اول - ۱۰۰ صفحه - ۱۵ سطر -
اندازه نوشته ۵۵ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۴۶ .

۲۳۷۱

دیوان ابن یمین

شامل مقطعات ابن یمین است که بدون هیچگونه ترتیبی نوشته شده و

۱۷۰۰ بیت است

آغاز:

خاق جهان که خدمت دادار میکنند

هستند بر سه قسم که اینکار میکنند

انجام:

بشنو از ابن یمین کان چاره چیست

خوش زبانی و سیاست حلم و جود

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - برای حسینقلی خانان بکلبکی ایل افشار نوشته شده -

تاریخ تحریر ۱۲۳۵ - اندازه ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد میشن سیاه - کاغذ ترمه اصفهانی -

جدول و کمند زرو لا جورد - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۱۵۴ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه

نوشته ۷۵ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۱۱۰.

۲۳۷۲

دیوان اثیر اخسیکیتی

دیوان اثیرالدین اخسیکیتی (قرن ۶) در تهران چاپ شده است این نسخه

شامل قصاید - غزلیات و رباعیات اثیر است که بدون ترتیب نوشته شده است و ۵۷۰۰

بیت است

آغاز :

جهان را هم جهانبا نیست پیدا بین و پنهان دان
که زیر-ر گنبد نیلی پدید آورد چار ارکان

انجام :

عشق ائیر-ر جد شمر وصل کست محال دان
وه که بهم چه خوش بود جد من و محال تو

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) پایان نسخه بخط دیگری تاریخ
۱۰۸۱ نوشته شده و مهری که محوشده است - اندازه ۱۴۱ × ۲۳۶ میلیمتر - جلد تیماج
قهوه‌ای ترنج و سرترنج و لچکی منگنه سجااف و عطف تیماج - کاغذ سمرقندی جدول زرولا جورده
سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۴۲۴ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر
شماره دفتر ۲۲۵۷۳

دیوان ائیر اومانی ۲۲۷۲

دیوان ائیرالدین اومانی (در گذشته ۶۵۶) شامل شرح حال ائیر نقل از هفت
اقلیم (صفحه ۱) - قصاید در مدح تاج الدین - سلیمان شاه - علاءالدوله - شرف المملک
وزیر - جلال الدین خوارزمشاه - زین الدین سهروردی - شمس الدین - و قطعات -
غزلیات - ترجیع بند و رباعیات ۱۷۲۰ بیت .

آغاز :

دلا زبند غم و محنت جهان بر خیز
زبند هر چه ترا نیست ناتوان بر خیز

انجام :

تابنده چو شمع که ز کمتر سوزی
اشکم ز ره دیده روان میگردد

خط شکسته نستعلیق خوش - عنوانها قرمز - رقم محو شده - تاریخ تحریر ۱۲۸۵
اندازه ۱۳۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد مقوای عطف و گوشه تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۱۴۴
صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۳۰۷۱.

دیوان ادیب صابر ۲۳۷۴

دیوان ادیب صابر ترمذی (قرن ۶) دوبار در تهران چاپ شده است این نسخه
شامل قصاید - ترکیب بندها - قطعات - غزلیات و رباعیات که بدون ترتیب خاصی
نوشته شده و ۳۲۰۰ بیت است .

آغاز :

بسوی مرکز ملک آمدی بنصرت گشت
ز مقدم تو مزین همه بالاد و فقار

انجام :

صاحب نظری کجاست تا در نگرد
تا آن همه مملکت بآن می‌ارزد

خط شکسته نستعلیق بد - رقم عادل ابن صادق الحسینی - تاریخ تحریر ۱۲۳۳ - آغاز

افتاده - اندازه ۹۵ × ۱۵۵ میلیمتر - جلد روغنی ریخته، بوم نارنجی گل و برگ - کاغذ فرنگی
- ۳۲۹ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۰۰ میلیمتر شماره دفتر ۷۴۶۹۷ .

دیوان اسرار ۲۳۷۵

دیوان حاج ملاهادی سبزواری (در گذشته ۱۲۸۹) در تهران به چاپ رسیده است. این نسخه شامل ۱۶۰ غزل - ۹ رباعی - یک ترجیع بند و ۱۲۸ بیت مثنوی است
آغاز:

ای نام خوش تو بر زبانها
ای یاد تو زینت بیانها -
انجام:

چشم اسرار گر بود احول
دو نماید تو را یکی مشعل

خط شکسته نستعلیق بد - رقم محمد حسین - تاریخ تحریر ۱۲۷۹ - اندازه ۱۱۰ × ۱۸۰ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی - کاغذ اصفهانی - ۸۸ صفحه ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۲۵ میلیمتر شماره دفتر ۲۴۱۱۲ .

دیوان اسرار ۲۳۷۶

شامل: غزلیات - رباعیات - ترجیع بند - ساقی نامه و پنج قطعه مثنوی،
۱۴۵۰ بیت.

آغاز :

الایا ایها الورقی ثری تتوی ...

انجام :

زانکه گریش آید او را غم چند او بگذرد شود خرم

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت دکتر غنی مالک نسخه
مبنی بر خرید آن از نواده مؤلف حاشیه صفحه اول - بعد از صفحه ۵۵ و ۷۷ و ۱۲۳ و ۱۳۱ و
۱۴۵ و ۱۴۷ و ۱۴۹ و ۱۵۱ افتاده دارد - هفت برگ در آغاز نسخه اشعار مختلف بخط کاتب
دیگری نوشته شده - اندازه ۱۰۰ × ۱۶۰ میلیمتر جلد میشن یشمی - کاغذ فرنگی آبی -
۱۸۱ صفحه - ۹ سطر - اندازه نوشته ۶۳ × ۱۱۲ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۴۷۱

۲۴۷۷

دیوان انوری

دیوان اوحدالدین علمی انوری ابیوردی (قرن ۶) در ای-ران و هند و
پترزبورگ چاپ شده این نسخه شامل قصاید (۱ تا ۲۳۷) قطعات و هزلیات (۲۳۸
تا ۳۴۱) غزلیات (۳۴۱ تا ۴۱۸) رباعیات (۴۱۸ تا ۴۴۸) بترتیب الفبا بر حسب حرف
آخر ۱۶۰۰ بیت .

آغاز :

صبا بسبزه بی-اراست دار دنیی را

نمونه گشت زمین مرغزار عقبی را

انجام :

گفت آیم اگر تو جامه بر خود نداری

چون رنگ بخنده نی-ز بیرون نبری
خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها قرمز - رقم حسن بن محمد برای آقا ملک -
تاریخ تحریر ۱۰۰۷ - درهامش لغات شرح شده و صفحه ۶۲ تا ۶۴ قطعه شعری از نظام
بخط شکسته خوش نوشته اند - اندازه ۱۴۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد میشن سیاه - کاغذ
اصفحانی - جدول و کمند زرولاجورد - سرلوح ولجکی مذهب مرصع صفحه اول - ۴۴۸ صفحه
۲۱ سطر متن ۱۶ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۶۶

۲۳۷۸

دیوان انوری

شامل: قصاید - قطعات - رباعیات و غزلیات ۱۲۵۰۰ بیت.

آغاز :

مانند نسخه پیش

انجام :

ترا چه در میان غم انوری راست
تویی معنی ازین غم بر کناری

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - یادداشت معتضد الدوله
مالک نسخه بتاريخ ۱۳۲۹ پشت برگ اول - اندازه ۱۲۰ × ۲۲۰ میلیمتر جلد تیماج قهوه ای
ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ ترمه اصفحانی - جدول زروالوان - ۶۵۵ صفحه - ۲۰ سطر -
اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۴۲۷.

دیوان انوری

۲۳۷۹

شامل: قسمتی از قصاید و قطعات و هزلیات ۴۵۰۰ بیت

آغاز:

بباد عدم بردهد گر بخواهد خلاف تو خاکستر آفرینش

انجام:

هیچ دانی که او خود ارخر کیست
بکن اندیشه درین شافی

خط نستعلیق کتابت - شرح لغات و ابیات ساقط در حاشیه‌ها با مرکب قرمز - یادداشت
ملکیت بتاريخ ۱۲۶۶ با مهر عبدالصمد پشت برگ اول رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - آغاز و
پایان افتاده - اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تپه‌ماج سیاه - کاغذ سمرقندی و صالی رطوبت دیده -
۲۵۸ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۷۰

دیوان انوری

۲۳۸۰

شامل: قسمتی از قصاید - غزلیات - قطعات - هزلیات و رباعیات ۵۵۰۰ بیت

آغاز:

ای تیغ تو ملک جم گرفته انصاف تو جای ستم گرفته

انجام :

تا کی ز پی شکم بدرها پویی

بنشین و بخور طعام ذا غصه خویش

خط نستعلیق کتابت ترکستانی - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) -

آغاز و پایان و بعد از صفحه ۱۳۲ و ۱۸۰ و ۱۹۸ و ۲۰۶ و ۲۳۴ و ۲۸۲ و ۲۹۶ و ۳۲۲ و ۴۴۰ افتاده -

مهر د کتر غنی پایان نسخه - اندازه ۱۷۵ × ۲۸۰ میلیمتر - جلد میشن سبز - کاغذ فرنگی

قسمتی متن و حاشیه و بیشتر و صالی - ۵۲۸ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۹۰ میلیمتر

شماره دفتر ۵۰۶۵۶ .

۲۳۸۱

دیوان انوری

شامل : قصاید بترتیب الفبا در متن و مقطعات و مطایبات و هزلیات در حاشیه،

۹۰۰۰ بیت .

آغاز:

باز این چه جوانی و جمال است جهانرا

وین حال که نو گشت زمین را و زمان را

انجام :

با ناز تو هر سری ندارد سرتو

دانی که کشد بار ترا هم خرتو

خط شکسته نستعلیق خفی - عنوان ها قرمز - رقم محمد هاشم همدانی - تاریخ
تحریر ۱۲۰۶ - مهر ملکیت رضاقلی پشت برگ اول - اندازه ۱۲۰×۲۲۰ میلیمتر - جلد
روغنی، بوم سبز، گل و برگ الوان درون قرمز گل نرگس - کاغذ فرنگی - ۴۱۱ صفحه - ۱۷
سطر متن، ۱۴ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۹۰×۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۸۵ .

۲۳۸۲

دیوان انوری

شامل : قصاید - قطعات - ساقی نامه - ۸۷۰۰ بیت .

آغاز:

این جهان را ایمنی از دولت طغرل تکین
جاودان منصور به ادا رایت طغرل تکین

انجام :

گردون ز جمال پایگاه تو نهاد
عالم عرضی جوهر جاه تو نهاد

خط شکسته نستعلیق خوش - رقم زین العابدین همدانی - تاریخ تحریر ۱۲۳۰ -
اندازه ۱۴۰×۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ترنج و سرترنج سوخت - کاغذ ترمه اصفهانی
زرد - جدول و کمند زر - صفحه ۲۹۱ طالا اندازه ی بین سطرها - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول
۳۱۲ صفحه - ۱۴ سطر متن ۳۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰×۱۷۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۶۱۴۲۳ .

دیوان انوری

۲۳۸۳

شامل قصاید (۱ تا ۲۹۱) - مقطعات (۲۹۳ تا ۴۳۵) و رباعیات (۴۳۷ تا ۴۶۰) ۱۰۵۰۰ بیت .

آغاز:

باز این چه جوانی و جمال است ...

انجام:

زانست که میکند بعید اضحی از بهر ترا آن حمل این ثور فدی

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم علی حسین برای میرزا محمد علی مستوفی - تاریخ تحریر ۱۲۴۶ - مور محمد صادق طباطبائی و عبدالله الحسینی پشت برگ اول - اندازه ۱۳۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد ساغری سیاه، ترنج و سرترنج بریده ضربی - کاغذ ترمه - جدول زر و لاجورد - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - دو نیم سرلوح مذهب مرصع صفحه ۲۹۳ و ۴۳۷ - ۴۶۰ صفحه - ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۶۵ میلیمتر شماره دفتر ۶۱۹۵۱ .

دیوان انوری

۲۳۸۴

شامل : قصاید - قطعات - غزلیات و رباعیات، ۸۰۰۰ بیت .

آغاز:

کند بکاک خطا بر رخ قضا و قدر
نهد بنطق جفا بر کف صواب و خطا

انجام:

ز شرع جان تو آن شعله‌های نوروزند
کزو بهر فلکی آفتابی افروزی

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - رقم سرخوش - تاریخ تحریر ۲۲ ذیحجه (قرن ۱۳)
آغاز افتاده - یادداشت‌های ملك الشعراء بهار مالك نسخه در حاشیه صفحه‌ها و مهر صبوری پایان
نسخه - اندازه ۱۷۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ترنج و سرترنج و لچکی منگنه - کاغذ
فرنگی - ۳۱۹ صفحه - ۱۷ سطر متن، ۳۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۸۰ میلیمتر
شماره دفتر ۷۴۴۵۷.

۲۳۸۵

دیوان انوری

شامل فصاید و قطعات بدون ترتیب ۶۲۰۰ بیت .

آغاز:

مقدری نه باله بقدرت مطلق
کند زدود بخاری چو گنبد ازرق

انجام:

کتابک است مژمن بخط من خادم
چواشک و چهره من جلدش از درون و برون

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۱۵۵ × ۲۶۵ میلیمتر -
جلد تیماج سیاه ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ ترمه سمرقندی - دو برگ اول و صالی - ۴۱۰
صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۳۹ -

دیوان انوری

۲۳۸۶

شامل: قصاید - غزلیات هزلیات و رباعیات ۸۴۵۰ بیت .
آغاز:

باز این چه جوانی و جمال است جهانرا
انجام :

امید بقا یکی شد و بیم هلاک
چون من بجهان بمردم از مرگ چه ببالک

خط نستعلیق کتابت جلی - رقم ندارد - برای قادر پاشا نوشته شده تاریخ تحریر ۱۲۶۶
مهر محسن امینی مجدی، آغاز و پایان نسخه - هفت صفحه الحاقی که اشعار و یادداشت های
مختلف بر آن نوشته شده در آخر - اندازه ۱۳۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد میشن آلبالویی ترنج و
سرترنج ولچکی ضربی - کاغذ فرنگی - جدول و کمند سیم و لا جورد و قرمز - ۵۷۰ صفحه - ۱۵
سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۵۹۱ .

دیوان انوری

۲۳۸۷

شامل قسمتی از قصاید و غزلیات و قطعات بدون ترتیب، ۵۵۰۰ بیت .

آغاز:

نهد ار قصد کند همت او بر محیط فلک اعظم کام

انجام:

گذشت ظلم تو ز اندازه بر مسلمانان
ز کردگار بقرس این چه نا مسلمان نیست

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - آغاز و پایان و بعداز صفحه ۷۶ و ۹۲ و ۲۴۲ افتاده دارد - اندازه ۱۶۵×۲۶۵ میلیمتر - جلد میسن قرمز - کاغذ ترمه سمرقندی - ۳۰۴ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۱۶۰×۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۲۵۱ .

دیوان بیدل شیرازی ۲۳۸۸

حاج میرزا رحیم بن محمد طبیب اصفهانی متخلص به بیدل پدرش بامر کریم خان زند بشیراز رفت و بیدل در شیراز متولد شد. اجداد او در درب ار صفویه بطبابت اشتغال داشتند. برادرش محمد باقر ملا باشی مؤلف «بحرالاجواهر» و پسرش میرزا علی فخرالبوله متخلص بفخرو نوه اش محمد حسین متخلص به همد و نبیره اش قاسم متخلص به ضیاء است. بیدل در دوران فتحعلیشاه و اوایل جلوس محمد شاه میزیست و در ۱۲۵۸ در مراجعت از سفر حج در قم در گذشت. دیوان او شامل دو قسمت است.^۱

۱ - قصاید (صفحه ۱ تا ۴۱) در مدح حضرت علی (ع) - فرمانفرما - محمد

ذریعه ج ۹ ب ۱ ص ۱۵۳ - فرهنگ سخنوران ص ۹۶ و ۹۷ .

شاه غازی - حضرت حجت (ع) - حضرت رسول (ص) - فتحعلیشاه . ده قصیده ،
۵۹۰ بیت .

آغاز:

مشو مغرور ای غافل بدین یکروزه دنیا
که این دولت نمی ماند برای هیچکس برجا

انجام :

شرم بادت ز آنچه میگوی که باشد جای شرم
شکوه در دوران شه بیدل ز دوران تا یکی
۲ - مرائی (۵۰ تا ۷۶) ترکیب بندیست در ۳۳ بند که هر بند آن در مرثیه
یکی از ائمه است. بترتیب : حضرت رسول (ص) - حضرت فاطمه (ع) - حضرت
علی (ع) - حضرت امام حسن (ع) و از بند ۵ تا ۳۰ در مرثیه امام حسین (ع) و وقایع
کربلا است بند ۳۱ مرثیه امام موسی الرضا (ع) و بند ۳۲ مرثیه علی بن موسی الرضا
(ع) و بند ۳۳ خاتمه مرائی است و در پایان نسخه يك قطعه نوحه در شهادت امام
حسین (ع) است، جمعاً ۲۴۳ بیت .

آغاز:

چون خاطر رسول ازین خاکدان گرفت
روحش هوای کنگره لامکان گرفت

انجام :

بیدل شوریده میگوید بفریاد و فغان
پشت امت خم شد از بار گنه هم چون کمان
ای رسول انس و جان رحم کن بر امتان

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان ها قرمز - رقم محمد زکی نوری - تاریخ تحریر ۱۳۰۳ - صفحه ۴۵ تا ۴۹ و پنج صفحه در آخر نا نوشته - اندازه ۲۱۰ × ۱۳۵ میلیمتر - جلد مقوای سیاه ترنج و حاشیه طلایی - کاغذ فرنگی آبی - جدول و کمند زروالوان - دوسر لوح مذهب مرصع صفحه ۵۰ و ۵۱ - ۷۶ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۳۹۹ .

۲۳۸۹

دیوان تقوی

حاج میر سیدعلی تقوی از سلسله سادات اخوی، بانی حسینیه سادات اخوی در خیابان عین الدوله (ایران) از شعرای معاصر است. تاریخ تولد او بدست نیامد ولی مسلم است که در ۱۳۰۶ ق در «مآثر والاثر» از او بعنوان شاعر معروف نام میبرد و در سال ۱۳۱۸ ق در «طرائق الحقایق» عنوان حاجی داشته و اشعارش معروف بوده است. بطوریکه عبرت نائینی در نامه فرهنگیان مینویسد: این شاعر پنججاه هزار بیت شعر در مدح ائمه سروده است. در گذشت او در ماه صفر ۱۳۳۵ و مدفون او در رواق حضرت عبدالعظیم است. «۱»

نسخه موجود که جلد دوم دیوان تقوی است، شامل ۸۶۰۰ بیت قصیده در ستایش حضرت رسول (ص) و ائمه است.

آغاز:

بهتر از این سفر نه گمانم بروزگار افتد که راه میسپریم در رکاب یار

۱ - طرائق الحقایق ج ۳ ص ۲۲۰ - مآثر والاثر ص ۲۰۱ - نامه فرهنگیان، خطی مجلس .

انجام :

مر مرا عہدی بود چندان نیندیشم ز نقضش
تا به الطاف نہان پاک یزدان مستعینم

خط نسخ خفی خوش - عنوان ها قرمز - رقم عبرت نائینی برای میرسید حسین تقوی
پسر میر سید علی - تاریخ تحریر ۱۳۳۹ - اندازه ۱۴۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد میشن سیاه -
کاغذ فرنگی زرد - ۳۹۱ صفحه - ۲۲ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره
دفتر ۲۶۸۷۸ .

دیوان ثنائی ۲۳۹۰

دیوان خواجه حسین پسر غیاث الدین محمد مشہدی متخلص به ثنائی در گذشته
۹۹۶ مشتمل بر دیباچہ ای به نشر از ثنائی در بارہ نام و نسب و وطن او است، کہ در آن
خود را ندیم ابراہیم میرزای صفوی حکمران خراسان معرفی کرده است و دیوان او
شامل پنجہزار بیت از قصیدہ - غزل - قطعہ - رباعی و ساقینامہ است.
آغاز دیباچہ : حمدی کہ متکلمان سخن گذار فصاحت شعار و نادرہ گویان^۱
این نسخہ دیباچہ نشر را ندارد و شامل قصاید تتریب القباء - غزلیات -
قطعات و رباعیات و ساقینامہ است. در خاتمہ نیز قصیدہ ای در مدح سلطان محمد دارد کہ
سال جلوس او را تعیین میکند و رو بہم ۳۳۰۰ بیت است.

۱ - سپہسالار ج ۲ ص ۵۷۵ - ذریعہ ج ۱۰۹ ب ۱ ص ۱۸۵ - خوشگو . ث - میخانہ ۱۶۲

آغاز:

در روش حسن و ناز هست بسی خوش نما
غمزه بطرز ستم عشوه بر رنگ جفا

انجام :

فهم از هر مصرع ما زین کلام بی بدل
میشود سال جلوس پادشاه دین پناه

خط نستعلیق کتابت جلی خوش - رقم میرعلی برای محمد سعیدخان - تاریخ تحریر ۱۰۰۶ - اندازه ۱۷۰ × ۲۶۵ میلیمتر - جلد میشن سیاه - کاغذ ترمه سمرقندی زر فشان غبار، رطوبت دیده و صالی - جدول زر و الوان - ۳۰۱ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۲۳۷۲ .

۲۳۹۱

دیوان جمال اصفهانی

دیوان جمال الدین محمد اصفهانی در تهران چاپ شده . این نسخه شامل: قصاید - ترکیب بند - قطعات - غزلیات و رباعیات، ۵۵۰۰ بیت.

آغاز:

این جرم پاک چیست چو ارواح انبیا
چون روح با لطافت و چون عقل با صفا

انجام :

میدانم کین سخن ندارد اصلی لیکن چکنم گر چه دروغست خوشست

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم مهدی جربادقانی - تاریخ تحریر ۱۰۳۳ - یادداشتهای
 ملك الشعراء بهار و مالکین دیگر نسخه پشت برگ اول - سردار معظم درحواشی باقلم قرمز
 و صید علی خان در جزی بین سطرها باقلم سیاه تصحیح کرده اند - اندازه ۱۲۰ × ۲۵۰ میلیمتر
 جلد میشن قهوه ای - کاغذ کشمیری - ۲۵۲ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۷۵ میلیمتر
 شماره دفتر ۷۴۵۹۴ .

۲۳۹۲

دیوان حافظ

شامل: غزلیات بترتیب الفبا بر حسب حرف آخر (صفحه ۱ تا ۳۰۷) - قطعات
 (۳۰۷ تا ۳۱۶) ساقینامه (۳۱۶ تا ۳۲۷) - مثنوی (۳۲۷ تا ۳۳۱) - رباعیات (۳۳۱ تا ۳۴۰)
 تا ۳۴۰) ۳۷۵۰ بیت .

آغاز:

الایا ایها الساقی ...

انجام :

گفتم که بریز خون من گفت برو
 کازاد بود کسیکه پرورده ماست

خط نستعلیق ، کتابت خفی خوش - رقم یعقوب - تاریخ تحریر ۸۵۴ - یادداشت
 بدایع نگار لاهوتی پشت برگ اول - در میان سر لوح بخط نسخ تزئینی «لامولاه سواه لنا»
 اندازه ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر - جلد روغنی بوم زرد، گل مشکی و طلایی، درون میشن قرمز -
 کاغذ سمرقندی - جدول زر - نیم سر لوح مذهب صفحه اول - ۳۴۰ صفحه - ۱۳ سطر -
 اندازه نوشته ۶۵ × ۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۲۹۳ .

۲۳۹۳

دیوان حافظ

بدون آغاز شامل: قسمتی از دیباچه - غزلیات - قطعات - قصیده - ساقی نامه
ورباعیات، ۴۰۰۰ بیت .

آغاز:

.. ومعدن سخا و درود بیکران و تحیات بی پایان ..

انجام:

بخاک پاک او چون برگزیده بسی دادم صفا و نور مرقد

خط نستعلیق کتابت خفی خوش اعراب دار- ۳۶ صفحه اول نستعلیق کتابت بد -
عنوان ها زر و الوان بخط ثلث جلی - رقم علی اکبر - تاریخ تحریر ۸۹۳ - آغاز افتاده
اندازه ۱۱۵ × ۱۶۵ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای - ترنج و سرترنج سوخت - کاغذ اصفهانی
- ۱۳ برگه اول فرنگی - جدول زر و لاجورد - ۴۰۶ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۶۵
× ۱۰۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۷۹۷ .

۲۳۹۴

دیوان حافظ

شامل: یک صفحه از آغاز دیباچه و قسمتی از یک قصیده (۱ تا ۳) - غزلیات
بترتیب الفبا (۵ تا ۳۰۱) - مخمس - ترکیب بند - ترجیع بند - مثنوی - ساقی نامه
قطعات - رباعیات (۳۳۱ تا ۳۱۰) - ۵۴۰۰ بیت .

انجام :

چو در خاک مصلی ساخت منزل ...

خط نستعلیق کتابت خوش-رقم ابراهیم شیروانی برای محمدشریف دربغداد - تاریخ
تحریر ۸۸۰ (بنظر میرسد ۱۱۸۰ بوده که دورقم دست چپ را تبدیل به ۸ کرده اند) - یادداشت
مبنی بر ملکیت ملک منصور میرزا صفحه ۱۷۰ - مهر دکتر غنی آغاز و پایان - اندازه ۱۳۵
× ۲۳۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ سمرقندی جدول زر و
الوان - طرفین ابیات آخر دومربع مذهب منقش و میان دو مصرع صفحه ها - حاشیه مذهب
منقش - صفحه ۶۵ و ۶۶ طالاندازی بین سطرها و حاشیه مذهب منقش و صفحه ۵ و ۶ شعر
سازی مذهب - دو سر لوح مذهب مرصع صفحه ۵۹ - دو مجلس نقاشی ریخته و پاره صفحه
۴۳ - ۳۷۰ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۸۵ × ۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۷۶

دیوان حافظ ۲۲۹۵

شامل: زیباچه - غزلیات - قصاید - مثنوی - ساقی نامه - ترجیع بند -
مخمس - قطعات و رباعیات، ۴۰۰۰ بیت .

انجام :

چون گرم شود ز باده ما را رگ و پی
منت نب-ریم يك جو از حاتم طی

خط نستعلیق کتابت - عنوانها شش ضلعی زر - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۹۸۴ - سه
برگ الحاقی در آغاز که روی آنها بخط شکسته نستعلیق بد داستان و اشعار نوشته شده -

مهر عبدالرحمن بیک صفحه ۸ - اندازه ۲۲۵×۱۵۰ میلیمتر جلد تیماج قهوه‌ای لولا دار
 ترنج و سرترنج ولچکی ضربی - کاغذ متن و حاشیه کشمیری بعضی از برگها موریانه خورده -
 جدول زر والوان - دو سر لوح مذهب مرصع صفحه ۹۹۱ - یک مجلس نقاشی صفحه ۱۷۲ -
 ۳۰۸ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۱۶۰×۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۳۲.

دیوان حافظ ۲۳۹۶

بدون آغاز و پایان شامل قسمتی از دیباچه - قصاید - غزلیات - ترکیب بند -
 ساقی نامه و قسمتی از رباعیات، ۴۰۰ بیت .
آغاز:

... مجامع عالمیان رسانید و از شمیم نسیم ...

انجام :

بر آینه جمال ما خالی نیست تو مردم چشم خود در آن میبینی

خط نستعلیق کتابت خفی خوش رقم تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - ۶ برگ در آغاز الحاق شده
 که روی آن اشعار مختلف و رساله صاحب دیوان و عقل و عشق و قسمتی از نصیحة الملوك سعدی نقل شده
 است - در حواشی ابیات ساقط بخط دیگر نوشته شده - آغاز و پایان افتاده - اندازه ۲۳۰×۱۹۰
 میلیمتر - جلد میشن سیاه - کاغذ سمرقندی - جدول زر والوان - سر لوح مذهب مرصع صفحه
 ۱۸ - ۳۱۸ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۱۴۰×۸۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۱۶.

دیوان حافظ ۲۳۹۷

شامل : غزلیات - ساقی نامه - قطعات و رباعیات، ۴۳۵۰ بیت.

انجام :

گفتم سخن تو گفت حافظ گفتا شادی همه لطیفه گویان صلوٰه

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم شاه محمد - تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - مور عبدالحسین
پشت برگ اول - اندازه ۲۳۸×۱۵۶ میلیمتر - جلد روغنی ریخته ، بوم لاکی حاشیه سبز
گلداز - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی دوبرگ اول و صالی - جدول زر و الوان - صفحه ۱ و
۲ تذهیب بین سطرها - وسط صفحه ها حاشیه ۴ میلیمتری مذهب - طرفین ابیات آخر دو
مستطیل ۱۸×۲۵ میلیمتر مذهب مرصع - سر لوح مذهب مرصع - صفحه اول - ۳۹۴ صفحه - ۱۲
سطر - اندازه نوشته ۸۰×۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۷۸.

۲۳۹۸

دیوان حافظ

شامل: دیباچه - غزلیات - قصاید - ساقی نامه - قطعات و رباعیات، ۵۵۰۰ بیت.
انجام ما نند نسخه پیش.

خط نستعلیق، کتابت خوش - عنوان ها قرمز - رقم محوشده - تاریخ تحریر ۱۰۰۴ -
پشت برگ اول یادداشت معین الدوله احمد میرزا حکمران آذربایجان که نام حکمرانان آن
زمان را ذکر کرده است بتاریخ ۱۲۶۸ - اندازه ۲۷۵×۱۶۰ میلیمتر - جلد تیماج عنابی
ضربی سجاف و عطف تیماج سبز - کاغذ متن و حاشیه، متن سمرقندی زرفشان غبار حاشیه افشان
صورتی - چهار برگ آخر رطوبت دیده - جدول زر و الوان - صفحه ۱ تا ۹ حاشیه حل
کاری مذهب - صفحه ۹۸ و ۹۹ بین سطرها طلا اندازی - دوسر لوح مذهب مرصع صفحه ۵۱ .
۴۰۴ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰×۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۸۴

۲۳۹۹

دیوان حافظ

شامل: قصاید (۱ تا ۱۴) غزلیات (۱۵ تا ۳۶۷) - مقطعات (۳۶۷ تا ۳۸۴) -
 ترجیع بند و ترکیب بند (۳۸۴ تا ۳۹۴) مثنوی (۳۹۴ تا ۴۰۰) - ساقی نامه (۴۰۱
 تا ۴۱۴) رباعیات (۴۱۴ تا ۴۳۴) . حدود ۵۶۰۰ بیت .

آغاز:

سپیده دم که صبا بوی لطف جان گیرد
 چمن ز لطف هوا نکته بر چنان گیرد

انجام :

خاموش نشین که وقت خاموشی تست
 دم در کش و جام عشق را پر می کن

خط نستعلیق کتابت غبارخوش - رقم محمد مسیح شیرازی ابن نویدی - تاریخ تحریر
 ۱۰۷۳ - اندازه ۷۵ × ۱۳۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم سبز گل و برگ الوان - حاشیه
 قرمز و طلایی، درون قرمز گلداز - کاغذ متن و حاشیه ترمه سمرقندی، متن زرفشان غبار -
 جدول و کمند زر و الوان - دوسر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۵۹ - صفحه ۱ و ۲ و ۱۵ و ۱۶
 حاشیه تشعیر سازی مذهب و طلا اندازی بین سطر ها - ۴۳۴ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه
 نوشته ۴۰ × ۹۰ میلیمتر. شماره دفتر ۶۶۹۳۰.

دیوان حافظ

۲۴۰۰

شامل : غزلیات - قطعات و سه رباعی .

انجام :

من جهد همی کنم قضا میگوید بیرون ز کفایت تو کاری دگرست

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - حاشیه برگ ۱۵۳ و ۳۹
 اشعاری بخط ناصرعلی نعمت‌اللهی بتاریخ ۱۲۶۴ نوشته شده و حاشیه صفحه آخر حاج محمدتقی
 تهرانی اشعار خود را بخط شکسته خوش بتاریخ ۱۲۶۲ نوشته است. یادداشت‌های دیگری
 از مالکین مختلف نسخه پشت برگ آخر هست که قدیمترین تاریخ آن از محمد اسمعیل
 شیرازی بتاریخ ۱۱۴۳ است - مهر دکتر غنی آغاز و پایان نسخه - اندازه ۱۳۰ × ۲۲۰
 میلیمتر - جلد تیماج سبز - کاغذ متن و حاشیه، متن اصفوانی حاشیه فرنگی - جدول زرو
 لاجورد، تاصفحه ۳۶ کمند قرمز - فاصله غزل‌ها و میان دو مصرع و طرفین غزل در بعضی
 از صفحه‌ها حاشیه تشعیر سازی مذهب - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۳۰۶ صفحه
 - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۳۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۶۹

دیوان حافظ

۲۴۰۱

شامل : غزلیات و قسمتی از قطعات ، ۳۵۵۰ بیت.

انجام :

بسال هفتصد و شصت و چهار از هجرت جواب گشت بمن حل حکایت مشکل

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها با زر - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱)
اندازه ۱۲۰ × ۱۹۰ میلیمتر - جلد میشن زرشکی، ترنج و سر ترنج و لچکی بریده ضربی -
کاغذ سمرقندی - جدول زر و لاجورد - صفحه ۲۹۱ طلائع انداز بین سطرها - طرفین بیت های
آخر غزل ها دو مربع تشعیر مذهب - سر لوح مذهب مرصع و صالی صفحه اول - هشت مجلس
نقاشی جدیدتر از سر لوح صفحه ۵۲۳ و ۵۲۴ و ۳۷۶ و ۸۴ و ۸۶ و ۱۳۴ - ۳۲۳ صفحه - ۱۲
سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۹۰۰.

دیوان = اوظ ۲۴۰۲

شامل : دیباچه - قصاید - غزلیات - ساقی نامه - قطعات و قسمتی از
رباعیات ، ۵۷۰۰ بیت .

انجام :

مردی زکننده در خیبر پرس اسرار کرم ز خواجه قنبر پرس

خط شکسته نستعلیق خوش - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - صفحه
آخر یادداشت مبنی بر خرید نسخه در رشت بتاريخ ۱۳۹ - مهر دکتر قاسم غنی پایان
نسخه - پایان افتاده - رباعیات در جدول باشکال مختلف هندسی بصورت چلیپا نوشته شده
اندازه ۱۴۰ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای، سجاد و عطف تیماج قرمز - کاغذ متن

وحاشیه فرنگی - جدول اکیلیل و سبز - سرلوح اکیلیلی منقش صفحه ۴۰ - ۴۰۷ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۵ × ۱۷۰ - شماره دفتر ۵۰۶۳۱.

دیوان حافظ ۲۴۰۳

شامل : دیباجه - غزلیات - قصاید - مثنوی - ساقی نامه - قطعات و رباعیات .

انجام :

عمرم بخیاال دوست بگذشت آری بخیاال م - یروود عمر

خط نستعلیق کتابت جلی خوش - عنوان سرلوح نسخ تزئینی جلی با سفیداب - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - یادداشت مهدی موسوی بتاریخ ۱۲۶۴ حاشیه صفحه ۲۰۱ - فاصله غزل ها و رباعیات بین دو تشعیر مذهب، رباعیات خیام بخط نستعلیق کتابت خفی خوش گاهی مکرر نوشته شده - اندازه ۱۴۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ، ترنج و سرترنج سوخت - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی الوان - جدول زر والوان - صفحه ۱ و ۲ و ۶۵ بین سطر ها طالاندازی - دو سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۵ - پایان صفحه ۶ و طرفین ابیات آخر و فاصله غزل و رباعی دو مربع تشعیر مذهب - ۴۴۰ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۹۵ × ۱۸۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۸۵.

۲۴۰۴

دیوان حافظ

بدون آغاز و پایان شامل: قسمتی از غزلیات و رباعیات، ۲۳۰۰ بیت.

آغاز:

زهد من باتوجه سنجید که بیغمای دلم مست و آشفته بخلوت که راز آمده‌ای

انجام:

آن چشم که ریو و رنگ می بارد ازو ترسیم که تیغ جنگ می بارد ازو

خط نستعلیق کتابت خفی- عنوان ها زر و لاجورد- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱)-
آغاز و پایان و بین صفحه ۲۰۵ و ۲۰۶ افتاده- نصف صفحه ۷۳ و ۷۴ و صالی - ۷۵ تا ۷۸ سفید
است - مهر « محمد عسکر ۱۲۲۰ » صفحه ۲۰۴، مهر دکتر قاسم غنی پایان نسخه- اندازه
۱۰۵ × ۱۹۰ میلیمتر - جلد گالینگور آبی، عطف و گوشه تیماج یشمی - کاغذ اصفهانی -
جدول زر و لاجورد- ۲۰۸ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۳۰ میلیمتر - شماره
دفتر ۵۰۷۵۵ .

۲۴۰۵

دیوان حافظ

شامل: غزلیات- مثنوی - ساقی نامه- مقطعات و رباعیات، ۳۸۰۰ بیت .

انجام :

گفتم سخن تو گفت حافظ گفتا...

خط نستعلیق کتابت خوش- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱)- برگ اول نو نویس نستعلیق خفی- مورد کتر قاسم غنی آغاز و پایان- اندازه ۱۷۰ × ۲۹۵ میلیمتر- جلد تیماج سبز- کاغذ متن و حاشیه، متن اصفهانی زرفشان غبار، حاشیه الوان- جدول زر و الوان- ۲۴۸ صفحه- ۱۴ سطر- اندازه نوشته ۸۵ × ۱۵۰ میلیمتر- شماره دفتر ۵۰۶۵۸ .

۲۴۰۶

دیوان حافظ

بدون آغاز و پایان شامل قسمتی از قصاید- غزلیات- مثنوی- ساقی نامه- مخمس و قسمتی از قطعات ۵۲۵۰ بیت .

آغاز:

عروس طبع جوابم ز حجله دل داد که هست منبع احسان وجود و بحر و نوال

انجام :

در هیچ کس بچشم حقارت مکن نگاه هستند خوب و زشت و بد و نیک در محل

خط نستعلیق کتابت خفی- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱)- آغاز و پایان و بعد از صفحه ۱۰ و ۲۷۴ و ۳۹۰ افتاده دارد- اندازه ۸۰ × ۱۳۰ میلیمتر- جلد تیماج قهوه ای، ترنج و سرترنج منگنه- کاغذ اصفهانی- جدول زر و لاجورد- ۴۳۸ صفحه- ۱۳ سطر- اندازه نوشته ۵۰ × ۱۰۰ میلیمتر- شماره دفتر ۵۰۷۱۳ .

دیوان حافظ

۲۴۰۷

شامل: غزلیات - ساقی نامه - ترجیع بند - مخمس - مثنوی - قطعات و رباعیات
۳۸۵۰ بیت .

انجام :

گرتشنه ابر رحمتی ای حافظ سرچشمه آن زساقی کوثر پرس

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - رقم محوشده - تاریخ تحریر ۱۱۵۱ - یادداشت ملکیت
امیری فیروزکوهی و عبدالحسین ابوقداره برگه اول و دوم - اندازه ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد
میشن زرد، ترنج و لچکی ضربی - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمندزر و لا جورد - صفحه ۱ و ۲
حواشی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۳۲۲ صفحه -
۱۴ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۰۱۷ .

دیوان حافظ

۲۴۰۸

شامل: دیباجه - قصاید - ترکیب بند و ترجیع بند - غزلیات - قطعات - ساقی نامه
و رباعیات .

انجام :

من طفلم و بی گنه مرا میسوزند ای وای بتو که پیری و پر گنهی

خط نستعلیق کتابت جلی خوش-عنوانها قرمز-رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - برای حسینعلی میرزا قاجار نوشته شده و نام او را در میان سرلوحها بازر نوشته اند- مهر «المتوکل علی الله الاحد عبده احمد بن محمد» پشت برگ اول- اندازه 200×320 میلیمتر- جلد تیماج سیاه، ترنج و سرترنج و لچکی و حاشیه بریده ضربی، درون میشن قرمز، ترنج و سرترنج و لچکی بریده طلاپوش- کاغذ ترمه اصفهانی- جدول و کمندزر و الوان- صفحه ۱ و ۹ و ۱۰ و ۳۷ و ۳۸ حواشی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی- سه سرلوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۹ و ۳۷- فاصله بین غزلها و رباعیات و طرفین بیت آخر و بین دو مصرع، حاشیه مذهب مرصع- ۴۴۴ صفحه- ۱۹ سطر- اندازه نوشته 130×230 میلیمتر- شماره دفتر ۷۶۴۷۵.

دیوان حافظ

۲۴۰۹

شامل: یک صفحه از آغاز دیباچه- ۳ قصیده- غزلیات- ساقی نامه- ترجیع بند- قطعات و قسمتی از رباعیات، ۵۷۰۰ بیت.

انجام:

جامی که ز دست دلبری نوش کنی
سرما یه عیش جاودانی باشد

خط نستعلیق کتابت- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲ و ۱۳)- پایان نسخه و بین صفحه ۲۱ افتاده دارد- اندازه 115×210 میلیمتر- جلد میشن قرمز- کاغذ سمرقندی- جدول زرو الوان- دو

۱- در حاشیه صفحه ۴۲۸ نسخه یادداشتی بدین مضمون است: «تاریخ آمدن عالیچاه حاجی اسمعیل خان باتفاق عالیشان محمدمت بنیان یحیی بیک بجهة انجام مهمات برادوست بقلعه کوته مرش و آوردن خلیل بیک دزفولی و تخلیه قلعه و نشستن صالادات حسب الحکم جها نگیر میرزا در ۱۰ شوال المکرم ۱۲۴۷»

سرلوح مذهب مرصع کارهند صفحه ۱۲۹-۴۴۱ صفحه-۱۴ سطر- اندازه نوشته ۷۰ × ۱۴۰
میلیمتر شماره دفتر ۵۰۵۲۰ .

۲۴۱۰

دیوان حافظ

شامل: غزلیات و رباعیات ۳۸۰۰ بیت .

انجام :

ما عاشق مست و رند عالم سوزیم با ما منشین و گرنه بد نام شوی

خط نستعلیق کتابت خوش- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲)- مهور حبیب الله الحسنی ۱۲۳۲ء
پایان نسخه- اندازه ۱۰۵ × ۱۹۰ میلیمتر- جلد روغنی بوم سیاه ترنج و سرترنج گل کوب
درون قرمز گل نرگس- کاغذ متن و حاشیه سمرقندی زرفشان- جدول زروالوان- طرفین بیت آخر
هر غزل و رباعیات دو مربع مذهب مرصع- صفحه ۲۹۱ طلا اندازی بین سطرها- سرلوح مذهب
مرصع ریخته صفحه اول- سرفصل مذهب مرصع صفحه ۳۰۳-۳۱۴ صفحه-۱۴ سطر- اندازه نوشته
۶۵ × ۱۳۰ میلیمتر- شماره دفتر ۷۶۴۶۶

۲۴۱۱

دیوان حافظ

شامل: غزلیات- ساقی نامه- قطعات و رباعیات ۴۷۰۰ بیت .

انجام :

زنهار بدو گذر کن ای بباد صبا وانگه ز منش پرس که چند آنکه می پرس

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - یادداشت ملکیت بتاریخ ۱۲۵۹ پشت برگ اول - اندازه ۱۱۵ × ۱۹۵ میلیمتر - جلد میشن سبز - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمندزر والوان - صفحه ۷۷۱ طلا اندازهی بین سطرها - طرفین بیت آخر غزلها دوم ربع مذهب منقش - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۳۹۶ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۷۸۰

دیوان حافظ

۲۴۱۲

بدون آغاز و پایان شامل: قسمتی از دیباچه - قصاید - غزلیات - ترجیع بند - مخمس - مثنوی - ساقی نامه - قطعات و قسمتی از رباعیات ، ۵۲۰۰ بیت .

آغاز: ... نثار روح پر فتوح و صدر مشروح

انجام :

چون ساغر باده ای که آن از دل تنگ
چون ناله چنگک بشنوم خون کریم

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) آغاز و پایان افتاده بین هر دو برگ یک برگ سفید صحافی شده و روی اولین برگ سفید یادداشت ملکیت محمد جان در ۱۳۰۲ - مورد کتر قاسم غنی آغاز و پایان نسخه - اندازه ۱۰۰ × ۱۵۵ میلیمتر - جلد مقوایی - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمندزر والوان - ۴۰۰ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۱۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۴۷۵

دیوان حافظ

۲۴۱۳

بدون آغاز و پایان شامل : دو صفحه مثنوی و قسمتی از غزلیات ، ۳۷۸۰ بیت

آغاز:

الای آهوی وحشی کجایی

انجام :

دایم گل این بستان شاداب نمی ماند دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

خط شکسته خفی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - پشت برگ الحاقی آغاز نسخه یادداشت
ملکیت مشیرالطباء بتاريخ ۱۳۱۳ و اشعاری چلیپا بامداد نوشته شده است - آغاز و پایان
افتاده - اندازه ۷۵ × ۱۱۵ میلیمتر - جلد میشن زرشکی لولادار ترنج و سرترنج و لچکی
سوخت - کاغذ ترمه اصفهانی - ۳۷۸ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۴۵ × ۹۰ میلیمتر
شماره دفتر ۵۰۴۷۳.

دیوان حافظ ۲۴۱۴

شامل مقدمه ایست که در سایر دیوانهای حافظ دیده نشده - نویسنده آن معلوم نیست
و بطوریکه مینویسد سلطان ابوالفتح فریدون حسین بهادر خان که در بارش مجمع
علما بوده در سال ۹۰۷ جمع کشیری از علمارا مأمور تصحیح و مقابله دیوانهای
حافظ نمود و از میان پانصد نسخه حافظ که اغلب نزدیک بزمان حافظ بوده
این نسخه را نوشته اند و در دنباله مقدمه کلمات و اصطلاحات دیوان حافظ را بترتیب
الفبایی شرح کرده است (صفحه ۱ تا ۲۱) - قصاید (۲۱ تا ۱۰۶) - غزلیات - مثنوی
ترجیع بند - مخمس - قطعات و رباعیات (۱۰۶ تا ۵۰۷) ۶۲۵۰ بیت .

آغاز مقدمه:

این گنج معانی که تهی از عیب است نقشی است که از صحیفه لاریب است
مشهور جهان بفیض روح القدس است مذکور زبانها بلسان اللغیب است
احمدك الله حمداً متوالياً مانظم بقدرته بیان المتکلمین

انجام مقدمه :

... هجر بند طلب اهتمام طلعت معشوق را گویند و السلام.

آغاز:

پس از حمد خداوندی که بی مثل است و بی همتا

انجام :

الهی روضه اش پر نور داری

خط شکسته خوش - عنوان ها و کلمات شرح شده قرمز - رقم و نام کسی که برای او نوشته شده محو شده -- تاریخ تحریر ۱۲۰۴ - اندازه ۱۰۰ × ۱۵۵ میلیمتر - جلد روغنی ریخته بوم قرمز ترنج و نیم ترنج نارنجی گلداز، درون یشمی گل زر گس - کاغذ ترمه اصفهانی آبی و سفید جدول و کمند زر - دوسر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۰۶ و ۵۰۷ - صفحه ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۷۶

۲۴۱۵

دیوان حافظ

بدون آغاز شامل : غزلیات - مخمس - ترجیع بند - مثنوی - ساقی نامه - قطعات و رباعیات ، ۵۶۰۰ بیت .

آغاز:

ای صاحب کرامت شکرانه سلامت

انجام :

خاموش نشین که وقت خاموشی تست

خط نستعلیق کتابت خفی خوش -- عنوانها قرمز -- رقم محمد صادق کورانی برای میرزا محمدعلی -- تاریخ تحریر ۱۲۱۲ -- آغاز افتاده -- اندازه نوشته ۱۰۰ X ۱۶۰ میلیمتر -- جلد روغنی بوم نارنجی زرک گل کوکب سه حاشیه مشکی والوان درون قهوه ای طرف راست صورت مردی که کتاب و چپ دختری که جامی در دست دارد -- کاغذ ترمه اصفهانی -- جدول و کمندزر ۴۶۹ صفحه -- ۱۴ سطر -- اندازه نوشته ۶۵ X ۱۰۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۷۰۸ .

۲۴۱۶

دیوان حافظ

شامل : رباعیه - قصاید - غزلیات - قطعات - ترجیع بند - مخمس - ساقی نامه و رباعیات، ۵۸۰۰ بیت .

انجام :

خاموش نشین

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم زین العابدین مراغه برای عبدالاحد - تاریخ تحریر ۱۲۵۱ ق - مهر د کتر غنی آغاز و پایان نسخه - اندازه ۱۱۰ X ۱۷۰ میلیمتر - جلد میشن سیاه کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمندزر و لا جورد - صفحه ۱ و ۲ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۶ و ۲۷ بین سطرها طلا اندازی - سه سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۲ و ۲۶ - پنج سرفصل مذهب مرصع صفحه ۳۴ و ۳۴۱

۳۵۵ و ۳۶۳ و ۳۶۵ و ۳۸۱ - ۳۹۸ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۲۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۵۰۹۱۴ .

دیوان حافظ ۲۴۱۷

شامل: دیباجه - قصاید - غزلیات - ساقی نامه - ترجیع بند - ترکیب بند
ورباعیات ۴۵۰۰ بیت .

انجام :

خاموش نشین که وقت خاموشی تست

خط شکسته نستعلیق خوش -- رقم وصال شیرازی - تاریخ تحریر ۱۲۵۳ ق - اندازه
۱۱۵ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم زیتونی گل و پرنده، حاشیه قرمز و مشکی درون قرمز
گل نرگس طلایی کار محمد اسمعیل تاریخ ۱۲۵۳ ق - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند
زروسپاه - صفحه ۱ و ۳۳ و ۳۴ طلائع اندازی بین سطرها و حواشی تذهیب مرصع - دوسر لوح
مذهب مرصع کار وصال شیرازی صفحه ۱ و ۳۳ - ۳۶۹ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته
۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۴۲۵ .

دیوان حافظ ۲۴۱۸

شامل: غزلیات - ترکیب بند - ساقی نامه - ترجیع بند - قطعات ورباعیات

آغاز :

ای فروغ حسن ماه از روی رخشان شما ...

انجام :

چو در خاک مصلی یافت منزل ...

خط شکسته خفی خوش - رقم عنقا - تاریخ تحریر ۱۲۸۰ ق - یادداشت ملکیت
عبدالحسین ابوقداره، پایان نسخه - اندازه ۹۰ × ۱۴۵ میلیمتر - جلد روغنی بوم قرمز گل
و برک حاشیه سیاه گل طلایی درون ترنج و سرترنج سیاه گل و برک الوان، متن گل طلایی -
کاغذ فرنگی نازک - جدول و کمند زر - ۴۶۸ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۴۱ × ۹۰
میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۷۲ .

۲۴۱۹

دیوان حافظ

شامل : غزلیات - ترکیب بند - ترجیع بند - ساقی نامه - مثنوی - قطعات
مخمس و رباعیات، ۶۰۰۰ بیت .

انجام :

چو در خاک مصلی

خط شکسته خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - امضاء دانش بزرگ نیا مالک
'پشت برگ الحاقی آغاز نسخه - اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج ساغری سیاه
ترنج و سرترنج و لچکی بریده ضربی - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زر و لاجورد -

صفحه ۱ و ۲ طلا اندازی بین سطرها و چهار مربع تشعیر سازی مذهب -- سر لوح مذهب
مرصع کار شیراز صفحه اول -- ۴۶۰ صفحه -- ۱۴ سطر -- اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر
شماره دفتر ۳۶۷۶۲ .

دیوان حافظ ۲۴۲۰

شامل : دیباچه - هفت غزل که در بعضی از نسخ بوده - غزلیات - ترکیب بند
ترجیع بند - ساقی نامه - مثنوی - قطعات و رباعیات ۵۸۰۰ بیت .

انجام :

مانند نسخه پیش .

خط شکسته نستعلیق خوش - عنوان ها قرمز - رقم جلال الدین توپچی برای حسینقلی
خان سرهنگ در کردستان - تاریخ تحریر ۱۳۰۶ ق - پایان نسخه ۱۰ سطر در باره ماده
تاریخ فوت حافظ بقلم کاتب - اندازه ۱۵۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد گالینگور قهوه ای عطف
تیماج قرمز - کاغذ فرنگی - جدول سیاه - ۳۶۴ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۵
میلیمتر شماره دفتر ۶۲۱۲۲ .

دیوان حافظ ۲۴۲۱

نسخه تصحیح شده شادروان قزوینی و دیگر غنی است که از روی آن چاپ شده است
باز روی برگها سفید و امضای محمد قزوینی بر آن است .

خط نستعلیق کتابت جلی خوش - رقم زرین خط - تاریخ تحریر ۱۳۲۰ شمسی - رطوبت دیده و قسمتی از نوشته‌ها سیاه شده - اندازه ۱۸۰ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد گالینگور قرمز ، عطف و گوشه تیماج - کاغذ فرنگی - ۵۲۷ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۱۱۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۳۵ .

دیوان حسن دهلوی ۲۴۲۲

نجم‌الدین حسن بن علی سنجری دهلوی (قرن ۷) معاصر و دوست خسرو دهلوی . دیوانش در حیدرآباد کن بایک مقدمه اردو چاپ شده است. شاعری عارف و مرید نظام‌الدین اولیاء و خوش نویس بوده ، کتابی بنام (فرائد الفوائد) داشته است يك نسخه از دیوان او در کتابخانه سپهسالار هست ، شامل قصاید او که بیشتر در مدح علاء‌الدین محمد فیروز شاه و غزلیات و مقطعات و چند مثنوی و رباعیات است و ۶۵۰۰ بیت دارد .^۱

این نسخه شامل غزلیات و رباعیات اوست و ۳۲۸۰ بیت است .
آغاز :

ای باز تازه داشته عهد قدیم را در غم نهاده این دل نامستقیم را
انجام :
من نیک تو خواهم و تو بد خواه منی یارب که ترا نیک و مرا بد نرسد

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم علی میزانی طباخ - تاریخ تحریر ۹۱۹ - اندازه ۱۱۵ × ۱۹۰ میلیمتر - جلد میشن زرشکی ترنج منگنه - کاغذ سمرقندی و صالی رطوبت
۱ - فهرست سپهسالار ج ۲ ص ۵۸۶ - ذریعه ج ۹ ب ۱ ص ۲۴۲ - فرهنگ سخنوران ص ۱۵۹ .

دیده - جدول زرولاچورد - سرلوح مذهب مرصع ریخته صفحه اول - ۲۵۳ صفحه ۱۵۱ سطر
اندازه نوشته ۷۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۴۷ .

دیوان خاقان ۲۴۲۳

دیوان فتحعلیشاه قاجار (در گذشته ۱۲۵۰) در تهران و هند چاپ شده ، این
نسخه شامل غزلیات - ترکیب بند - قطعات و رباعیات اوست و ۱۳۰۰ بیت دارد
آغاز :

از مهر روی گلر خان در سینه دارم خارها
آتش بجان و دل زنداین آتشین رخسارها

انجام :

ز تیغ و تفنگ جهانی خراب بیکدست آتش بیکدست آب

خط نستعلیق جلی خوش - رقم حسین - تاریخ تحریر ۱۲۹۵ - اندازه ۲۰۰ ×
۳۳۵ میلیمتر - جلد تیماج سبز - کاغذ فرنگی - جدول الوان ۲۰۰ - صفحه ۸ - سطر -
اندازه نوشته ۱۲۵ × ۲۸۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۲۲

دیوان خسرو دهلوی ۲۴۲۴

(تحفة الصغر)

چهار دیوان امیر خسرو دهلوی در هند چاپ شده است این نسخه دیوان اول و بنام

تحفة الصغر است شامل دو سطر مقدمه نشر از کاتب يك قصیده و غزلیات بترتیب
الفبائی (۱ تا ۳۰۱) قطعات و رباعیات (۳۰۲ تا ۳۰۷) حدود ۸۰۰۰ بیت .

آغاز :

تعد فی جملة الفضائل كالصاحب وابن العمید والصابی ...

انجام :

خسرو چو سلامت نکند عیب مگیرش
عاشق که ترا دید چه پروای سلامت

خط نستعلیق کتابت خوش، سه صفحه اول نو نویس نستعلیق متوسط - عنوان ها جلی تر
از متن قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - یادداشت ملکیت بتاریخ ۱۲۲۱ صفحه آخر
اندازه ۱۴۸ × ۲۵۰ میلیمتر جلد تیماج سیاه ترنج و سرترنج منگنه طلاپوش - کاغذ ترمه
سمرقندی - جدول و کمند زر و لاجورد - دو صفحه اول حاشیه حل کاری مذهب - سرفصل
مذهب مرصع صفحه اول - ۶۱۴ صفحه - ۱۵ سطر -- اندازه نوشته ۸۲ × ۱۶۰ میلیمتر --
شماره دفتر ۲۶۸۹۴

۲۲۲۵

دیوان خسرو دهلوی

بدون آغاز و پایان شامل غزلیات بترتیب الفبائی - قطعات و رباعیات .
آغاز :

گفتی ز دل برون کن غمهای بیکران را
تو پیش چشم و آنکه جای گله زبانا را

انجام :

خنده بهر ریش آن بی همتی کو میکند

دعوی عشق خدا و ما سوی اللّٰهش هـ-وس

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - آغاز و پایان افتاده - یادداشت ملکیت کشاورز صدر و اهداء به عبدالحسین ابوقداره صفحه اول - مهر سید ابوالقاسم و چند مهر ناخوانا حاشیه صفحه ها - اندازه ۲۱۰ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای ترنج و سرترنج منگنه سجاف و عطف تیماج قرمز - کاغذ ترمه سمرقندی و صالی آبدیده - جدول زر و لاجورد - ۴۲۰ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۵

۲۴۲۶

دیوان دارا

دیوان عبدالله میرزا قاجار متخاص بدارا (۱۲۱۱ - ۱۲۷۰) پسر فتحعلیشاه پنجهزار بیت است که قصاید و غزلیات او در يك جلد و مراثی او در جلد دیگر چاپ شده است^۱

این نسخه که دیوان کامل دارا است حدود ۴۵۰۰ بیت است و شامل قصاید (صفحه ۱ تا ۵۰) غزلیات (۵۱ تا ۲۰۹) - مخمس بر غزل حافظ (۲۰۰ تا ۲۰۴) - مثنوی در نصیحت بفرزند ۲۸ بیت (۲۰۹ تا ۲۱۱) - يك قصیده و قطعات (۲۱۲ تا ۲۲۶) - رباعیات و تك بیت ها (۲۲۶ تا ۲۴۵) مثنوی ها : در فوت معشوقه - در نصایح - حکایت درویش هندوستانی - حکایت مرد بیچاره - درویش موپریشان - در نصایح پدر به او - حکایت هرمز و شیرویه - در فراق یار - عاشق شدن جوان هندوستانی

۱- ذریعه ج ۹ ب ۱ ص ۳۱۲ - متأسفانه به دیوان چاپی دارا دسترسی پیدا نشد

بدختر همسایه - خطاب بدل - در فرمایشات پیغمبر (ص) - درباره علی (ع) - تعریف
 قلم - لیلی و مجنون و مکالمات مجنون با خلیفه - نصیحت پیر - (۲۷۴ تا ۲۷۵) -
 ۳۲۸ بیت - مراثی و نوحه فارسی (۲۷۴ تا ۳۴۱) - نوحه ترکی (۳۴۱ تا ۴۴۵) - در حاشیه
 بعضی صفحه‌ها نیز غزل‌ها و قطعه‌های ساقط نوشته شده است .

آغاز:

ای نام تو بخشنده بخشنده جانها ای خالق سبحان خداوند توانا

انجام :

چرخ جور ندن فغان ...

خط نستعلیق جلی - در حاشیه شکسته نستعلیق - عنوان‌ها قرمز - رقم محمد رضا -
 تاریخ تحریر ۱۲۸۳ - از روی نسخه‌ای که برای فتح‌علیشاه نوشته شده بود استنساخ شده
 یادداشت‌های سرهنگ خلوتی مالک نسخه در حاشیه صفحه ۸۹۷ و پایان نسخه - اندازه ۱۹۰
 X ۲۸۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنگی - جدول و
 کمند زرد و لاجورد - صفحه ۵۲۵ و ۱۹۲ و ۵۱۹ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها
 طلااندازی - دوسر لوح مذهب مرصع صفحه ۵۱۹ - ۳۴۶ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته
 ۱۳۵ X ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۳۴۶۸

۲۴۲۷

دیوان داوری

دیوان محمد داوری نواده وصال شیرازی (۱۲۳۸ - ۱۲۸۴) با مقدمه سعید

نفیسی در ۱۳۳۰ شمسی چاپ شده است .

این نسخه شامل غزلیات داوری است و ۱۱۰۰ بیت است .

آغاز:

ای ز مشک تازه زیور بسته گلبرگ طریرا
وز مه تابنده خجالت داده مهر خاوری را

انجام :

داوری در خم آن زلف دراز سخت ترسم که گرفتار شوی

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم علی روحانی - تاریخ تحریر ۱۳۱۱ ق - اندازه ۱۳۵ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد مقوایی - کاغذ اصفهانی - جدول و کمند زر و لاجورد - ۹۱ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۷۹

دیوان دشتی ۲۴۲۸

دیوان محمد خان دشتی پسر حاجی خان حکمران بلوک دشتی (۱۲۴۶ - ۱۲۷۰) را یکبار در سال ۱۲۷۰ عبدالرحیم همدانی متخلص بخادم جمع آوری و مرتب نمود^۱ و دیباچه‌ای بر آن نوشت که تمام اشعار دشتی را شامل نبود و بار دیگر توسط محمدحسن قزوینی متخلص به آیت در ۱۲۸۶ با دیباچه‌نثری در شرح حال و آثار دشتی به قلم آیت جمع آوری شد^۲ که بر گزیده‌ای از دیباچه آیت در آغاز دیوان دشتی چاپ شده و شامل ۶۵۰۰ بیت : قصیده - غزل - دوازده بند در مرثیه امام حسین (ع) - ترجیع بند - قطعه و رباعی است^۳

۱- نسخه خطی مجلس شماره ۹۸۲-۲-۹۸۳ خطی مجلس ۳- در بمبئی در سال ۱۳۱۹ چاپ

سنکی - ذریعه ج ۹، ب ۱، ص ۳۲۶ .

این نسخه شامل : قصاید - دوازده بند - مرثی - قطعات - غزلیات و رباعیات است و ۲۶۰۰ بیت دارد .

آغاز:

هر صبحدم که سرزند از خاور آفتاب کسب ضیا کند ز رخ دلبر آفتاب

انجام:

پایه سخنم از شرف و رفعت وجاه چون عقد ثریا گذرد از سر ماه

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه ۱۵۰ X ۲۲۵ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی - کاغذ اصفهانی - جدول و کمند زرو لاجورد - ۲۰۰ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ X ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۲۸۰

دیوان رودکی ۲۴۲۹

شامل اشعار رودکی و قطران است که چاپ شده از قصاید و غزلیات و قطعات و رباعیات ۴۰۰۰ بیت .

آغاز:

فغان من همه از زلف تابدار سیاه
که گاه پرده لاله است و گاه معجز ماه

انجام:

باد بالادشمنانش را زانده چون کمان
باد ققامت دوستانش رازشادی چون خدنگ

خط نستعلیق کتابت - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۵۸ - شرح حال رودکی در ۲۰ سطر بخط محسن امینی مالک نسخه پشت برگ اول - اندازه ۱۴۰ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۲۸۵ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۶۰۱

دیوان سحاب اصفهانی ۲۴۳۰

دیوان سید محمد سحاب اصفهانی پسر سید احمد هائف از شعرای دربار فتحعلیشاه قاجار (در گذشته ۱۲۲۲) رابعی از تذکره نویسان هشت هزار بیت نوشته‌اند ولی آنچه تا کنون دیده شده بیش از چهار هزار بیت از قصیده و غزل و قطعه و رباعی نداشته است شاید با اشعاری که در رساله سحاب البکاء یا روضة البکاء در مرثیه و جنگهای امام حسین (ع) سروده حساب کرده‌اند^۱ این نسخه شامل غزلیات بترتیب الفبائی و قطعات و رباعیات سحاب است و ۲۱۰۰ بیت است .

آغاز :

زهی طغرای نام نامیت عنوان دیوان ها
نیابد زیب بی نام همایون تو عنوان ها

انجام :

با این چکنم که هر زمان شعر مرا
میدزدی و آنگاه بمن میخوانی

۱- در فهرست آستان قدس ج ۱۰۷ ش ۴۳۴ - سپهسالار ج ۲ . ش ۱۱۹۹ و ۱۲۰۰

انجمن خاقان ۳۰ . ص ۲۰۷ - ۲۱۲ - ذریعه ج ۹ ب ۲ . ص ۴۳۲

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - يك صفحه در آغاز و سه صفحه در پایان اشعار حسین بن صاحبقران منصور علی با امضاء او - اندازه ۱۰۰×۱۶۵ میلیمتر - جلد روغنی ریخته بوم قهوه‌ای گل کوب درون قرمز گل نرگس - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول زر و کمند قرمز - طلائع اندازی بین سطرها صفحه ۲۰۱ - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۱۹۴ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۵۵×۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۷۱ .

دیوان سحابی استرآبادی

۲۴۳۱

سحابی استرآبادی که او را نجفی وشوشتری^۱ هم نوشته اند در اصل اهل کرگهان و در تستر متولد شده ولی بیشتر عمر خود را در نجف گذرانده است^۲ تاریخ در گذشت او را مختلف نوشته اند (از ۱۰۱۰ تا ۱۰۲۱)^۳ آنچه از آثار او تا کنون دیده شده رساله عرفانی عروۃ الوثقی به نثر و رباعیات اوست که تعداد آنرا تا ۱۷۰۰۰ رباعی نوشته اند^۴ - يك مثنوی هم در بعضی از نسخ خطی موجود است که ۳۴۳ بیت است^۵ و دیوان رباعیات او در لاهور چاپ شده است^۶ این نسخه شامل غزلیات سحابی است بترتیب الفبا ۴۶۴ غزل و ۶۴ رباعی - جمعاً حدود ۳۰۰۰ بیت .

۱ - فهرست آصفیه ص ۲۹۸ - ۲ - ذریعه ج ۰۶ ب ۲ ص ۴۳۳-۳ - تاریخ ادبیات براون ج ۰۴ ص ۱۶۸ - مجمع الفصحا ج ۰۲ ص ۲۱ - ۴ - مرآت الخیال ص ۸۴ - سرو آزاد ص ۱۴ - مجله ارمغان سال ۱۴ ص ۵۱۴ و ۵۱۵ - فهرست ریو ص ۶۷۲ و خطی ملك ش ۴۹۹۵-۵ - خطی مجلس ش- ۱۰۸۷ - خطی پارسای تویسرگانی- ۶ - فهرست مشار ص ۷۳۴ .

آغاز:

تا گشته عشق خسرو ملک وجود ما
آورده اند خیل سجود و درود ما
تا از کف توساغر عشرت گرفته ایم
خون میخورد ز غصه دمام حسود ما

انجام :

در هر که رسید سیر مستعجل من جوای و فاشد دل بیحاصل من
هر چند که این متاع در عالم نیست در طلبش نمی رود از دل من

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - حاجی رشیدخان
بیکدلی نبیره آذر پشت برگ اول نوشته است « این کتاب از خطوط میرزا مهدی ملک الکتاب
خاقان خلد آشیان ... میباشد ... بتاریخ ۱۲۸۸ هـ - یادداشت عباسقلی سپهر در باره رشید
خان بیکدلی و سحابی بتاریخ ۱۳۱۹ در همین صفحه - اندازه ۱۱۵ × ۱۹۵ میلیمتر -
جلد تیماج سیاه، ترنج و سر ترنج ولچکی بریده منگنه طلاپوش - کاغذ ترمه اصفهانی -
جدول و کمند زر - صفحه ۱ و ۲ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع - سرلوح مذهب مرصع
صفحه اول - ۳۱۲ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۳۵ میلیمتر - شماره
دفتر ۷۴۶۶۴

دیوان محمدعلی سروش ملقب بشمس الشعرا (۱۲۲۸-۱۲۸۵) بامقدمه استاد
دانشمند آقای همایی و تصحیح استاد محمد جعفر محبوب در تهران چاپ شده است

این نسخه شامل : قصاید بترتیب الفبا درمدح ائمه (ع) و ناصرالدینشاه و شاهزادگان و بزرگان آن زمان (۱ تا ۵۲۵) - مسمطات (۵۲۶ تا ۵۵۹) و جمعاً ۹۰۰۰ بیت است .

آغاز :

دوایر بانگ زن گشت از دو سوی آسمان پیدا
به هم ناگاه پیوستند و بر شد از دو سو غوغا

انجام :

تا مشقری بتابد با مشقری بتاب تا آسمان بماند با آسمان بمان

خط نسخ خفی خوش - عنوان هاقرمز - رقم عبرت نائینی برای سردار معظم تیمورتاش
تاریخ تحریر ۱۳۲۷ ق - یادداشت و امضای محمد هاشم میرزا افسر پشت برگ اول -
اندازه ۱۳۰ × ۱۹۰ میلیمتر - جلد گالینگور سیاه عطف و گوشه تیماج - کاغذ فرنگی -
۵۵۹ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۲۰ میلیمتر شماره دفتر ۳۹۶۱۲

۲۴۲۲

دیوان سعیدا

در تذکره ها سه شاعر با تخلص سعیدا آمده است یکی سعیدای اردستانی که معاصر و مداح شاه عباس بوده و دیگر سعیدای لاهیجی^۲ که معاصر شاه

۱ - نصر آبادی. ص ۲۸۳ و ۲۸۴ - آذر. ص ۱۸۲ - خوشگو خطی مجلس - روز روشن. ص ۲۹۱ - قاموس الاعلام . ص ۲۵۶۷ - صبح گلشن. ص ۲۰۴ - ۲ - نصر آبادی. ص ۳۷۷ - شمع انجمن. ص ۱۹۸ - خوشگو - مجله دانشکده ادبیات تبریز سال ۹ ص ۴۲۷ - روز روشن ص ۲۹۳ .

سلیمان صفوی بوده است و سومی سعیدای یزدی^۱ مشهور به نقشبند است که بعدها مجنون تخلص کرده است آنچه از اشعار این سه شاعر در تذکره ها نقل شده در این نسخه نیست ولی به احتمال قوی این دیوان از سعیدای یزدی است که در اصفهان میزیسته و معاصر صائب بوده (۱۰۱۶ - ۱۰۸۱) و صائب در بیت زیر از او چنین یاد میکند .

این خوش غزل ز فیض سعیدای نقشبند

صائب ز بحر دل بمأمل رسیده است

در این دیوان غزلی هست که در يك بیت آن سعیدا به نعیم اظهار ارادت میکند .

نعیمای سعیدا شد نعیم نور چشم تو

باین نور است دیگر بعد از این سیران درویشان

و این نعیم همان درویش قلندر قمی است که غالباً به اصفهان مسافرت میکرده و در تذکره نصر آبادی مینویسد گویا فوت شده یعنی تقریباً بین ۱۰۲۰ و ۱۰۸۳ زندگی میکرده است و معاصر صائب بوده است .

در تاریخ یزد تألیف آیتی سعیدارا بنام مجنون آورده و مینویسد: «نامش سعیدا از کدخدا زادگان یزد در آغاز شوری داشت ... شگفت است که مجنون تخلص گرفته است و مصداقش در او پدید آمده نخست سعیدا تخلص میکرد سپس مجنون شد و مجنون شد ... بنظر میرسد سعیدا تجانن کرده باشد و در واقع مجنون نبود» .

بنابر این دیوان بالا اشعار دوره اول زندگی سعید است که همه جا سعیدا تخلص کرده است .

این دیوان شامل ۵۲۸ غزل عرفانی بترتیب الفبائی است (۱ تا ۲۸۰) که

در تمام حروف الفبا غزل دارد و در حرف میم يك تغزل ۲۹ بیتی است که ارادت خود را به پیغمبر (ص) و دوازده امام اظهار داشته است سه بیت از این تغزل را که گویا اسامی سه خلیفه اول در آن بوده محو کرده اند و در بیت آخر نیز کلمه «حنیفه» محو شده ولی خوانده میشود که آن بیت این است .

دارم هزار شکر سعیدا که در جهان در مذهب حنیفه و دین محمدم

و يك تغزل ۴۷ بیتی در توحید و ستایش پیغمبر (ص) در روی ز دارد و رباعیات (۲۸۱ تا ۳۰۵) که ۱۴۰ رباعی است و بیشتر آنها عرفانی است و مفردات (۳۰۶ تا ۳۰۹) که ۲۲ بیت است و در پایان آن سه قطعه آمده است جمع ابیات دیوان ۴۶۰۰ بیت است .

آغاز :

نقاش قضا نسخه ابروی بتان را
گویا که بتصویر کشیده است کمانرا
هر گز نکشوده است و نه بسته است مهن
از ناز میانرا و ز انداز دهانرا

انجام:

سر را بر آستانه فکر صفات نه
زنهار پا دراز مکن از گلیم خویش
ز احسان زید و عمر مکن چشم دل دو بین
چون کور باطنان مده از کف کریم خویش

۱ - تاریخ یزد آیتی . ص ۳۲۹ - آتشکده آذر . ص ۲۷۵ - شمع انجمن

ص ۱۹۹ - قاموس الاعلام . ص ۲۵۷۷ - تذکره محمد شاهی خطی مجلس ۱۵۱ - ذریعه

خط شکسته نستعلیق - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۲۰۰×۱۲۰ میلیمتر
جلد تیماج زرشکی ترنج منگنه - کاغذ فرنگی - ۳۰۹ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته
 ۷۵×۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۲۵۹۹

دیوان سنایی ۲۴۳۴

شامل منتخبی از قصاید - غزلیات - قطعات و رباعیات مجدود بن آدم
سنائی (در گذشته ۵۲۵) میباشد که مکرر چاپ شده است تعداد ابیات این نسخه
۲۶۰۰ بیت است.

ای در دل مشتاقان از یاد تو بستانها

بر حجت بی چونی از صنع تو برهانها

انجام :

در باب که جان رخت سفر می بندد خوناب ز دیده میفشاند غم تو

خط شکسته نستعلیق - عنوانها قرمز - رقم هدایت (ملا باشی) ۱ در شیراز - تاریخ
تحریر ۱۲۵۱ - یادداشت دکتر کریم خان هدایت اول و آخر نسخه - بعضی لغات و ابیات
در حواشی شرح شده - چهار صفحه در آخر با خط خفی تر از نسخه بدون رعایت حاشیه
گاهی چلیپا از اشعار سنائی نوشته شده - اندازه ۱۵۵×۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج
قرمز - کاغذ فرنگی - ۲۰۳ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۰×۱۵۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۵۰۶۳۴

۱ - دکتر کریم خان هدایت نوشته که این نسخه جزء کتابخانه پدرش بوده و یادداشت
دیگری با امضای ناخوانی هست که نوشته: « نسخه را ملا باشی در جوانی در شیراز نوشته است »

دیوان سوزنی

۲۴۳۵

دیوان شمس الدین محمد ابو بکر سمرقندی متخلص بسوزنی (در گذشته ۵۶۹)

مکرر چاپ شده است .

این نسخه شامل : قصاید (۱ تا ۲۰۸) ۱۸۵ قصیده - مسمط ها (۲۸۱ تا ۲۵۸) - قطعات (۲۸۶ تا ۳۱۲) ۴۵۶ قطعه - غزلیات (۳۱۳ تا ۳۳۰) ۲۸ غزل - رباعیات (۳۳۱ تا ۳۳۳) ۱۶ رباعی - خرنامه (۳۳۷ تا ۳۶۷) ۴۷۶ بیت - هزلیات (۳۶۹ تا ۵۰۴) ۲۳۱۹ بیت، جمعاً ۸۶۵۸ بیت .

آغاز :

که گردش فلک تو سنست رام و را

شه مظفر طمغاخان کامروا

انجام :

سر بر طبقی نهاده پیشت چو ترنج

بادا رخ حاسدت ترنجیده و زرد

خط نستعلیق کتابت خفی بد - رقم حسن مصاحبی - تاریخ تحریر ۱۳۵۴ ق -
اندازه ۱۶۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ فرنگی آبی - ۵۰۶ صفحه -
۱۹ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۸۸۱

دیوان سیف

۲۴۳۶

دیوان سیف الدین اعرج اسفرنکی (قرن ۶) بنا بر آنچه تذکره نویسان

درج کرده اند دوازده هزار بیت بوده است^۱ این نسخه شامل ۴۲۰۰ بیت از قصاید
ترجمه بید و قطعات اوست .

آغاز :

شب چو بر دارد حجاب از هودج اسرار من
خفته گیرد صبح را چشم و دل بیدار من

انجام :

سالی بیکمی دعوت بی باده پیری
پنهان ز فلانی من مهمان جوان را

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم محمد قاسم انصاری - تاریخ تحریر ۱۰۳۵ -
اندازه ۱۲۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد مقوایی عطف و گوشه تیماج زرد - کاغذ ترمه سمرقندی
وصالی شده برگ دوم پاره چند مصرع از پائین برگ از میان رفته - جدول زر ولاجورد
صفحه ۲۰۱ و ۲۲۷ و ۲۲۸ طلا اندازی بین سطرها - سر لوح مذهب مرصع ریخته صفحه اول
۲۲۷ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۳۰۷۲

دیوان شاه نعمه الله ۲۴۲۷

دیوان سید نورالدین شاه نعمه الله ولی (قرن ۹) مکرر چاپ شده . این
نسخه آغاز و پایان ندارد و شامل : قطعات - رباعیات - غزلیات - ترکیب بند است
که درهم و بدون هیچگونه ترتیب نوشته شده است و در حدود ۴۵۰۰ بیت است .

۱ - فهرست مجلس ج ۳ ص ۳۱۴ - سپسالار ج ۲ ص ۶۱۲ - آستان قدس ج ۷ ب ۱

ص ۴۲۹ و تاریخ ادبیات دکتر صفا - ذریعه ج ۲ ب ۹ ص ۴۷۶

آغاز:

در جام جهان نما جهان بین در آینه عین ما روان بین

انجام:

کوزه می دارم و رندانه میگردم روان
عقل را بگذاشتم نزدیک مستان میروم

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - یادداشت‌هایی در حواشی و پایان نسخه هست که قدیمی‌ترین تاریخ آن ۱۰۶۸ است - آغاز و پایان افتاده - دو برگ اول اشعاری از دبیر خلوت - سمدی - علویه اصفهانی بخط‌های مختلف نوشته شده یادداشتی درباره مرگ مظفرالدین‌شاه و جلوس محمد علی‌شاه و بلا تکلیفی کارمندان ایالتی سندج بدون امضاء بتاریخ ۱۳۲۴ ق - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۰ میلیمتر - جلد مقوا - کاغذ ترمه اصفهانی - ۳۸۰ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۴۱

دیوان شاه نعمت‌الله ۲۴۳۸

بدون آغاز شامل قسمتی از غزلیات - ترکیب بند - قطعات و رباعیات
۶۳۰۰۰ بیت
آغاز:

ما درین دریا بهر سو میرویم آبرو داریم و نیکو میرویم

انجام:

در مجمر سینه عود دل میسوزد آتش بازی بعشق آموخته‌اند

خط شکسته نستعلیق جلی - رقم درویش نصرالله - تاریخ تحریر ۱۲۳۵ ق - آغاز افتاده - اندازه ۱۴۵ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ترنج و سر ترنج منگنه مطلا - کاغذ فرنگی - ۶۳۱ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۱۸

دیوان شاه نعمت‌الله ۲۴۳۹

شامل غزلیات ۳۰۰۰ بیت .

آغاز:

دل‌روان جان می‌دهد در عشق آن جانان ما
گر قبولش میکندشکرانه‌ها بر جان ما

انجام :

نعمت‌الله بخلق بنماید هر چه لطف خداست تا دانی

خط نستعلیق کتابت خفی بد - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۴۰ ق - اندازه ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ترنج و سر ترنج ضربی - کاغذ فرنگی - ۲۵۰ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۵۰ × ۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۹۱۳

دیوان شاه نعمت‌الله ۲۴۴۰

شامل : غزلیات . مثنوی - قطعات و رباعیات ۸۷۵۰ بیت .

آغاز:

والیست و من ولی میخوانمش مالک الملک ولایت دانمش

انجام:

هر آینه ای که در نظرمی آری تمثال جمالش بنماید تمثال

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها قرمز و لاجورد - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳)
صفحه اول نا نوشته و صفحه ۲ بقیه غزل صفحه اول - یادداشت ملکیت علی مدرس بتاریخ
۱۲۹۱ و مهر او و حسن بن علی الحکیم پشت صفحه اول - اندازه ۱۵۰ × ۲۵۰ میلیمتر
جلد روغنی بوم نارنجی گل و پرنده الوان حاشیه مشکی گل الوان درون قرمز گل طلایی -
کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زر و الوان - صفحه ۱ و ۲ تمام تذهیب و ترصیع -
صفحه ۲ بین سطرها طلا اندازی - ۳۶۴ صفحه - ۱۵ سطر متن ۲۵ نیم سطر حاشیه -
اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۸۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۷۹۳۷

۲۴۴۱

دیوان شاهی

دیوان غزلیات آقاملک امیرشاهی سبزواری (در گذشته ۸۵۷) در ترکیه و هندی
و سوئیس چاپ شده^۱ این نسخه از آغاز افتاده و شامل غزلیات و رباعیات است و ۸۵۰
بیت دارد.

آغاز:

ای نقش بسته نام خط با سرشت ما
این حرف شد ز روز ازل سر نوشت ما

۱ - در سوئیس با اهتمام امیر مهدی بدیع در ۱۹۶۲ چاپ عکسی شده است

انجام:

گر نیک شمارند و گرم بد گویند با نیک و بد هیچکس کاری نیست

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم محمد قاسم قزوینی - تاریخ تحریر ۹۸۰ - اندازه ۱۶۰ × ۲۶۰ میلیمتر - جلد میشن زرشکی راه راه - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی - متن سفید حاشیه آبی - جدول زر و الوان - صفحه ۲۹۱ حاشیه تشعیرسازی مذهب - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۹۶ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۸۵ × ۱۵۰ میلیمتر شماره دفتر ۷۴۴۶۸

دیوان شمس تبریزی ۲۴۴۲

از جلال الدین مولوی (در گذشته ۶۷۲) شامل ۴۸۶ غزل و ۱۵۲ بیت قطعه و رباعی .

آغاز:

دلا تو شهد منه در دهان زنبوران حدیث چشم مگو با جماعت کوران

انجام:

بس کن و سحر مکن اول خود را برهان
که اسیر هوس جادوی و شعبده ای

خط نسخ تعلیق مانند - عنوان ها سبز - رقم و تاریخ ندارد (اوایل قرن ۹) - آغاز افتاده

یادداشت محمد حافظی ۱ بخط نسخ جلی پشت برگ آخر مبنی بر اینکه امام محمد الفغاندزی ۲ در ۱۴ شعبان ۸۰۶ نسخه را تمام کرده است - اندازه ۱۵۰ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد میشن سیاه ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ سمرقندی - ۳۱۶ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۶۸۶۶

دیوان شمس تبریزی

۲۴۴۳

شامل غزلیات (۱ تا ۱۱۳۰) ۲۴۸۰۰ بیت - ترجیع بند (۱۱۳۰ تا ۱۱۴۷)
 ۳۵۸ بیت و رباعیات (۱۱۴۷ تا ۱۱۶۳) ۲۷۹ بیت - و دیباچه گردآورنده که از مریدان مولوی بوده با چندین نسخه مقابله کرده است (۱۱۶۵ تا ۱۱۷۵)
آغاز :

ای شاه جسم و جان ما خندان کن دندان ما
 سر مه کش چشمان ما ای چشم جان را توتیا

انجام :

بادرد بساز همین دوائ تو منم در کس منگر چو آشنای تو منم

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوانها و جمله های عربی دیباچه قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۸۱۷ - آخر رباعیات افتاده دارد - یادداشت هایی با امضاء : امیر تیمور گورکان ۳

۱- محمد بن محمود الحافظی بخاری معروف بخواجه محمد پارسا از مشایخ نقشبندیه

در گذشته ۸۲۲

۲- فغاندز از قراء بخارا

۳- « موافق تصدیق مباشرین کتا بخانه مبارکه صحیح و از نظر فیض منظر گذشته . صاحبقرانی امیر تیمور گورکانی » و « دیوان مولانای روم که برای امیر تیمور گورکان ... دلبر خاتون مادر آقانايب ... بهای نود تومان (با سیاق) حضرت صاحبقرانی امیر تیمور گورکانی

علیمراد زند ۱ - لطف علی زندیه ۲ - کریم وکیل ۳ - و عبارت های : داخل عرض شد ۴ . بعامره ابواب جمع ۵ - و غیره پشت صفحه اول و حاشیه صفحه ۱ ، که در عبارات آنها قلم برده اند پنج مهر هم در همین صفحه است که فقط یکی از آنها خوانده میشود « علی بن الله » - یادداشت بزبان فرانسه پشت صفحه آخر ۶ - برگ اول و آخر دیباچه و صالی از آخری يك پنجم باقی است که روی کاغذ زرد چسبانده اند - حاشیه صفحه ۹۰۰۲ و ۱۰۰۳ و ۱۰۴۹ یادداشت های تراشیده شده - حاشیه ۹۴۲ تا ۹۴۴ غزلی بروی الله مولانا علی بخط نسخ - اشعار و کلمات ساقط در حاشیه ها یا بین دو مصرع نوشته شده - اندازه ۱۵۵ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد میشن

۱ - « چشمان روشن و دلم قوت گرفت که دستخط حضرت مولوی را ... عطار در حاشیه کتاب بر چسب شده علیمراد امیر طایفه زند »

۲ - بخط رفیع « توقیع قدوة العرفاء محمد الرومی در هامش این کتاب متبوع است زیارت ... لطف علی زندیه مهر ناخوانا » - ۳ - بالای صفحه اول « یا کریم زیارت کردم از برای خواجه نجم الدین و یا مولوی (این قسمت را تراشیده و نوشته اند صاحب این خط کتاب ابیات پنجگانه در حاشیه دستخط حضرت مولوی است) کریم وکیل حافظ الاسلام یا کریم مهر ناخوانا » - ۴ - پشت صفحه اول : « بتاریخ ۳ شهر ذی الحجة الحرام داخل عرض شد ۹۲۷ » و « دیوان مولانای روم قطع متوسط کاغذ کشمیری جلد ساغری کنج و ترنجدار طلا پوش که در بیرون آورده اند ... داخل عرض شد » - ۵ - « دیوان مولانای روم ... کاغذ دولت آبادی جلد مقوای ... از بابت میرزا نصیر ضابط نویس ... بعامره ابواب جمع ... »

۶ - ترجمه این یادداشت : « در خانه عین السلطان با اتفاق شاهزاده اعتضاد السلطنه در

۲۵ رجب مهمان هستیم و روز خوشی گذرانیدیم »

از وسط حاشیه صفحه ۱۷۲ مستطیلی بریده شده وزیر آن نوشته اند « دستخط حضرت

مولوی بوده که حالا از میان رفته »

سیاه ترنج وحاشیه ضربی طلایی - کاغذ سمرقندی - ۱۱۷۵ صفحه - ۲۵ سطر اندازه نوشته
۷۵ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۲۶۰ .

۲۴۴۴

دیوان شمس تبریزی

شامل غزلیات - رباعیات ، - ترکیب بند

آغاز :

برویدای حریفان بکشید یار ما را بمن آورید یکدم صنم گریز پارا

انجام :

ساغر بر ساغر میدهده او هر نفس نعره زنان من کدهان میرسد هر نفس

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - پشت صفحه اول یادداشت
عباسقلی سپهر مشیر افخم مبنی بر اینکه کاتب میرزا اسمعیل از نویسندگان سپهر اعظم وزیر
تالیفات است - مهر سپهر اعظم و مشیر افخم - اشعار بخط ملک الشعرا بهار مالک نسخه در همین
صفحه - ۱۵ برگ در میان نسخه سفید است - اندازه ۱۸۰ × ۳۳۰ میلیمتر - جلد میشن سبز
کاغذ فرنگی - ۱۱۲۶ صفحه - ۲۵ سطر متن ۲۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۳۰ × ۲۴۵
میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۵۳

۲۴۴۵

دیوان شمس تبریزی

بدون آغاز و پایان، شامل قسمتی از غزلیات - ترجیع بندها و رباعیات ۶۵۰۰ بیت

آغاز:

روزی یکی همراه شد با بایزید اندر رهی

پس بایزیدش گفت چه پیشه گزیدی ای دغا

انجام:

گر کوه شوی در آتش بگدازم وز بحر شوی بجمله آبت بخورم

خط نستعلیق کتابت بد - رقم و تاریخ ندارد (قرق ۱۴) - آغاز و پایان افتاده و از صفحه ۱۰۲ شروع شده - اندازه ۱۷۵ × ۲۶۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی آبی - ۲۵۳ صفحه - ۱۷ سطر متن ۲۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر شماره دفتر ۵۰۵۸۸

دیوان شهاب ترشیزی ۲۴۴۶

دیوان میرزا عبداللّه فرزند حبیب الله ترشیزی متخلص بشهاب (در گذشته در ۱۲۱۵) بنابر آنچه خود در دیباچه نشر دیوانش که در سال ۱۲۰۶ برای شاهزاده محمود درانی تنظیم نموده^۱ شامل چهار قسمت است بدین ترتیب: ۱ - قصاید در توحید و نعت و ستایش سلاطین ۲ - قصاید در ستایش امرا و بزرگان - ۳ - مقطعات در ماده تاریخ و غیره ۴ - اشعار هزل و هجو که حدود ۷۵۰۰ بیت است. علاوه بر دیوان شش مثنوی منظوم داشته بدین قرار: خسرو شیرین - یوسف و زلیخا - بهرام نامه - عقد گوهر - مراد نامه - تذکرة الشعرا و دو کتاب به نشر بنام تذکرة

الوزراء و تاریخ مجدول. از مثنوی‌های او فقط از خسرو شیرین يك نسخه در کتابخانه موزه بریتانیا در لندن موجود است و یوسف وزلیخا که بشماره ۱۲۰۵ در کتابخانه مجلس است و دو مثنوی از غزلیات بنام ملحد نامه و قصه حاجی رحیم که در کتابخانه آستان قدس ضمیمه دیوان اوست^۱

این نسخه شامل مثنوی ملحد نامه و قطعات و رباعیات مربوط بآن (صفحه ۱ تا ۹۴) - مقطعات و ماده تاریخ‌ها (۹۷ تا ۱۷۵) - مثنوی قصه حاجی رحیم و رباعیات مربوط بآن (۱۷۷ تا ۲۰۴) - قصاید در مدح امر او بزرگان (۲۰۵ تا ۳۰۸) - غزلیات و قطعات و رباعیات هزل و هجو (۳۱۱ تا ۴۸۴) - حدود ۴۸۰۰ بیت

آغاز :

ستایش مر آن را که چرخ بلند بانجم بیاراست بی چون و چند

انجام :

این وقف نامه است که کردی طلب ز من ای رفته در فلان فلانت فلان وقف

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - ملك الشعرا بهار مالك نسخه در حاشیه صفحه‌ها اشعار و کلمات را اصلاح کرده و یادداشت‌هایی نوشته است - اندازه ۱۵۵ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ فرنگی - ۴۸۴ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۵۷

و از شعرا و دانشمندان دوره قاجار بوده است و هیجده کتاب بنظم و نشر تألیف کرده است که در ۱۳۰۷ منتخبی از کلیه آثار او بانتخاب خود شاعر به تفلیس فرستاده شده و در ۱۳۰۸ در اسلامبول چاپ شده است^۱

این نسخه که در زمان ولیعهدی ناصرالدین شاه و بامر او نوشته شده شامل تمام اشعار شیبانی تا آن زمان است، يك مقدمه نشر در شرح حال مصنف از ابتدای زندگی تا ۱۲۶۲ ق است و بطوریکه خود در آن تصریح کرده تا آن زمان فقط کتاب فواکه السحر در صنایع بدیع را به نشر تألیف کرده بوده و همین نسخه را در شعر، و پنج سال بوده که شعر میسر وده است و قرار بوده این نسخه را در ۱۲۶۲ که بحساب ابجد محمد شاه قاجار میشود بدربار ببرد ولی قبل از انجام اینکار مبتلا به بیماری وبا که در آن سال شایع بوده شده و مجدداً شرح مختصری به نشر و يك قصیده در مدح محمد شاه و شکر گزاری از نجات یافتن از بیماری در سه صفحه با آغاز نسخه افزوده است این نسخه مشتمل بر ۴۱ - قصیده در مدح محمد شاه و ناصرالدین میرزا و پنج رباعی در پایان نسخه است و در حدود یک هزار بیت میباشد

آغاز مقدمه الحاقی: این کتاب همیون در اواخر و اوایل شعبان پیاپی رسید لکن چون در آن هنگام حادثه و باعالم و عالمیان را فرو گرفت و این بنده آستانرا

آغاز مقدمه نسخه: همی گوید بنده در گاه فتح الله عرب المتخلص بناصری پس از حمد باری عزاسمه .

آغاز:

چوروز روشن از چرخ بر فروخت جبین شب سیاه نهان گشت در حجاب زمین

انجام :

امروز سخن چومن نداردشاهی وز چرخ سخن چومن نتابد ماهی
جاهی زده ام من از سخن خر گاهی کزوی بفراز تر نباشد جاهی

خط نستعلیق کتابت خوش رباعیات شکسته - عنوان ها قرمز - رقم ندارد ظاهراً
خط مصنف است - تاریخ تحریر ۱۲۶۲ق - اندازه ۱۸۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای
سجاف سیاه - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زروالوان - سرلوح مذهب مرصع صفحه
اول - ۱۰۶ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۳۲۴

دیوان صائب ۲۴۴۸

دیوان محمدعلی تبریزی متخلص بصائب (۱۰۱۶ تا ۱۰۸۱) که منتخبی از
اشعارش در آن درج شده است مکرر در هند و ایران به چاپ رسیده است این نسخه
شامل قصاید و غزلیات صائب است که بترتیب الفبای مرتب شده و ۱۵۰۰۰ بیت است.

آغاز:

این حریم کیست کز جوش ملایک روز بار
نیست دروی پرتو خورشید را راه گذار

انجام:

صائب نشود تنك شكر تا دلت از درد
بی حاصلی مردم بیدرد ندانی

خط شکسته نستعلیق - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت ملکیت امیر فیروز کوهی

پشت برگ اول - پایان افتاده - اندازه ۱۶۰ × ۲۷۵ میلیمتر - جلد میشن سیاه ترنج و سر
 ترنج منگنه - کاغذ فرنگی الوان - ۸۱۱ صفحه - ۲۰ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۲۰۰ میلیمتر
 شماره دفتر ۷۴۵۷۰

دیوان صاحب علی آبادی ۲۴۴۹

محمد تقی صاحب دیوان علی آبادی (در گذشته در ۱۲۵۶) ابتدا ملالی و پس
 از دریافت لقب صاحب دیوانی صاحب و صاحب دیوان تخلص میکرده است دیوان او
 مشتمل بر آثار شعرو نثر اوست و تعداد اشعار او را شش هزار بیت نوشته اند.^۱
 این نسخه شامل مکاتیب و مراسلات و قطعات نثر بدون عنوان (صفحه ۱ تا ۶۶)
 قصاید و قطعات (۶۶ تا ۲۸۴) - غزلیات و رباعیات (۲۸۵ تا ۳۸۰) - مثنوی ها (۳۸۱
 تا ۴۲۰) ترکیب بند و یک قصیده در مدح حضرت علی (ع) (۴۲۱ تا ۴۴۶) که تعداد
 ابیات شعر آن ۵۷۰۰ بیت است.

آغاز:

پاکامنزها ناپاک پاک را چگونه تنزیه کند و شبه ناچیز...

انجام:

زر بنه و زور هم مخواه که از دهر گنج ز قارون بماند و رنج زقارن

خط نستعلیق کتابت جلی - رقم غلامحسین اشرفی - تاریخ تحریر ۱۲۷۴ - اندازه

۱۷۵ × ۲۱۰ میلیمتر - جلدمیشن زیتونی ترنج منگنه - کاغذ فرنگی - ۴۴۶ صفحه - ۱۵ سطر
اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۸۰۶

دیوان صاحب علی آبادی ۲۴۵۰

شامل: دیباچه در تاریخچه قاجاریه و شرح حال فتحعلیشاه (صفحه ۱ تا ۸)
قصاید (۹ تا ۱۲۳) - ترکیب بند (۱۲۳ تا ۱۳۱) - قطعات (۱۳۱ تا ۱۳۹) - غزلیات
(۱۴۱ تا ۱۵۸) - رباعیات (۱۵۹ تا ۱۶۲) - مثنوی ها (۱۶۲ تا ۱۷۵) - حکایات نثر
(۱۷۷ تا ۱۸۴) .

آغاز:

لآلی ثنای مزید مخزن دارا و افزون از مخزون دیار کد از لجه دل...

انجام:

دفتر صوفی کتاب حرف نیست حواجبنا تقضی الحوائج بیننا فنحن
مسکوت والهوی یتکلم

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۱۴۰ × ۲۲۰ میلیمتر
جلد تیماج سبز - کاغذ فرنگی - ۱۸۴ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۵۰ میلیمتر
شماره دفتر ۲۶۲۷۷

دیوان صاحب کاشانی ۲۴۵۱

محمد مسیح متخلص بہ صاحب کاشانی (قرن ۱۲) از شاگردان آقا حسین خوانساری بوده و آثار نظم و نثرش بزبان فارسی و عربی در زمان حیاتش معروف بوده است تعداد ابیات دیوان او را در تذکرہ ہا ذکر نکرده اند^۱

این نسخہ شامل غزلیات و رباعیات اوست و در حدود ۷۰۰۰ بیت است .

آغاز:

... کنم آن سرو قد دلجو را ہر چہ گویم بہ از آنست چو گویم او را

انجام:

در آینہ خانہ رونمود این معنی معنی چو یکی بود دلت گفت یکی

خط شکستہ نستعلیق برگ اول نونویس و نستعلیق است کہ در اثر صحافی کلمات اول سطر

از میان رفتہ۔ رقم غلامحسین (ص ۵۰۱) - تاریخ تحریر ندارد (قرن ۱۳) - اندازہ

۱۱۵ × ۲۱۵ میلیمتر۔ جلد مقوا عطف تیماج سبز۔ کاغذ دولت آبادی وصالی شدہ۔ جدول

زر والوان۔ سر لوح مذهب مرصع صفحہ ۳۷۸ - ۵۸۱ صفحہ - ۱۵ سطر - اندازہ نوشتہ

۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شمارہ دفتر ۲۶۲۷۳

۱- ذریعہ ج ۹- ۲ ص ۵۷۶- تذکرہ حزین ص ۲۸- روز روشن ص ۳۷۴

۲۴۵۲

دیوان صادق

برای شناختن سراینده اشعار که **صادق** تخلص کرده است اشعار این نسخه با ابیات پراکنده‌ای که از یازده شاعر متخلص به صادق در تذکره‌ها آمده است مطابقه شد و با هیچکدام تطبیق نکرد در اشعار هم چیزی که راهنمای شخصیت شاعر باشد بدست نیامد جز اینکه شیعه بوده و بحضرت علی (ع) ارادت خاص داشته است و نام سه‌رقند و بلخ در اشعارش زیاد آمده است و در یک قطعه از شخصی که در بلخ از وی طلبکار است و او را رنجه می‌دارد شکایت کرده است. این نسخه شامل غزلیات و رباعیات و هزلیات صادق است که رویم ۷۷۰۰ بیت است اشعار متوسط و گاهی سست است.

آغاز:

از نبات لب شیرین نوای شه‌دهن هر کسی غیر من دلشده تقسیم گرفت

انجام:

یا زر بدهد خدا دهم در طلبش یا عمر وی از غره رساند بر سلخ

خط نستعلیق کتابت بد - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - آغاز افتاده - اندازه

۱۶۵ × ۲۲۰ میلی‌متر - جلد کالینکوریسیاه عطف و گوشه تیماج - کاغذ - فرنگی - ۵۱۶ صفحه

۱۷ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۷۵ میلی‌متر - شماره دفتر ۱۶۳۸۴

۲۴۵۳

دیوان صبا

دیوان فتحعلیخان صبا ملک الشعرای فتحعلیشاه. (در گذشته در ۱۲۳۸). در سال ۱۳۴۱ به انضمام بعضی از مثنویهای او بچاپ رسیده^۱. این نسخه مشتمل است بر:
 ۱- قصاید بترتیب الفبایی (۱ تا ۴۸۷) - ترکیب بندها (۴۸۸ تا ۵۳۳) قطعات ورباعیات (۵۳۴ تا ۵۶۹) ۹۲۹ بیت.
 ۲- مثنوی مقالات شاهنشاهی (۵۷۰ تا ۵۹۱) ۳۶۴ بیت. ۲۳ بیت از پایان افتاده دارد.

- ۳- مثنوی عبرت نامه (۵۹۲ تا ۶۰۷) آغاز افتاده، ۲۶۴ بیت.
 ۴- مثنوی در هجویکی از حکام (۶۰۸ تا ۶۱۳) ۸۸ بیت.
 ۵- مثنوی گلشن صبا^۲ (۶۱۳ تا ۶۳۰) ۲۷۳ بیت. رو بهم ۱۰۲۸۲ بیت.

آغاز:

تعـالی الله خـداوند جـهـاندار جـهـان آرا
 کز و شد آشکارا گل زخار و گوهر از خارا

انجام :

چو صاحب دلان بر جهان دل منه
 به بیموده گل بر سر گل منه

۱- بتصحیح و اهتمام آقای محمد علی نجاتی.

۲- در فهرست جلد سوم کتابخانه مجلس در دیوان صبا بشماره ۱۰۱۲ نام گلشن صبا (۵۶۷ تا ۵۷۹) و شکارستان (۵۸۰ تا ۵۸۷) از قلم افتاده است.

خط مختلف نستعلیق و شکسته نستعلیق متوسط و بد - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - بین صفحه ۵۶۹-۵۷۰ و ۵۹۱-۵۹۲ افتاده دارد - اندازه ۲۱۰ X ۳۰۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۶۳۰ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۱۱۵ X ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۹۹ .

دیوان صبا

۲۴۵۶

آغاز ندارد. شامل قسمتی از قصاید صبا در حدود ۱۴۰۰ بیت است .

آغاز :

تا زمین شد ملک دارای زمان آمد خطاب
ز آسمانش کی زمین یا لیتنی کنت تراب

انجام :

شرار خنجر جوشن درش سعیرا عادی
بهار منظر جان پرورش بهشت احبا

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳ و ۱۴) - یادداشت ملکیت عباسقلی سپهر مشیرافخم پایان نسخه بتاریخ ۱۳۲۸ - اندازه ۱۳۵ X ۲۲۰ میلیمتر - جلد مقوایی - کاغذ ترمه اصفهانی - ۵۱ صفحه - ۱۵ سطر متن، ۲۸ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ X ۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۴۹۴ .

دیوان صبا

۲۴۵۵

مشمول بر منتخبی از قصاید صبا (۱ تا ۴۲) - مثنوی عبرت نامه (۴۳ تا ۷۹) و مثنوی در هجو یکی از بزرگان (۷۹ تا ۸۷) .

آغاز:

حبذا بخت مساعد که این سفر افزودم آب
از دو دارای همایون در ذهاب و در ایاب

انجام :

بـادی ز دواهی سماوی چون دیک ز نابابن آوی

خط نستعلیق کتابت - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه ۱۴۰ × ۲۰۲
میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۸۷ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۳۵
میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۸۴ .

دیوان صبا

۲۴۵۶

مشمول بر دو مثنوی، گلشن صبا (۱ تا ۴۱) و شکارستان (۴۱ تا ۶۶) که اولی
۳۷۰ و دومی ۲۴۱ بیت است .

آغاز:

بنام خداوند هوش آفرین...

انجام:

انوشه روان شان بجاوید باد پناه‌نده در سایه شان شید باد

خط نستعلیق - کتابت جلی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت ملکیت
محو شده در آغاز نسخه بتاریخ ۱۲۷۱ - اندازه ۱۳۵ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد به یمن قهوه‌ای، ترنج و
سرترنج و لچکی منگنه طلایی - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زروالوان - صفحه ۲۰۱ طلا اندازه‌ی
بین سطرها - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۶۶ صفحه - ۱۰ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۰
میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۴۹۹.

دیوان صبوری

۲۴۵۷

دیوان محمد کاظم صبوری ملك الشعراى آستان قدس رضوى (۱۲۵۹ -
۱۳۲۲) اخيراً در تهران بچاپ رسیده است كه شامل ۱۱۰۶۲ بیت از قصیده - قطعه
و غزل و ترکیب بند و مسمط و مستزاد و مثنوی و رباعی است . این نسخه شامل
منتخبی از قطعات و يك مسمط و دو غزل صبوری بقلم خود اوست .

آغاز:

ز آنجا كه جای امن مقام رضا بود ما را بر آستان رضا التجا بود

۱- در ۱۳۴۲ با مقدمه و تصحیح آقای محمد ملك زاده بانضمام عكس و نمونه خط و

فرمان ملك الشعرائى شاعر .

انجام :

هشتمد بر کاخ عظیمش چرخ روی مسکنت
سوده برفرش حریمش عرش روی انکسار

خط شکسته - عنوان ها قرمز - رقم مصنف (قرن ۱۳) - در حواشی و متن ابیاتی بهمان
خط افزوده و کلمات خط خورده و تصحیح شده است - اندازه ۱۷۵×۲۱۵ میلیمتر، بیاض - جلد
تیماج قرمز، سجاف و عطف قهوه ای - کاغذ فرنگی - جدول قرمز - ۳۶۲ صفحه - ۸ سطر چلیپا -
اندازه نوشته ۱۷۵×۱۰۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۲۲ .

دیوان ظل الله دکنی ۲۴۵۸

منتخبی است از اشعار سلطان محمد قلی قطب شاه (در گذشته در ۱۰۲۱) .
شامل قطعه توحید - نعت سلطان انبیا (که فقط عنوان آن هست) - ترکیب
بند در مرثیه امام حسین (ع) (۱ تا ۲۲) که همه جا ظل الله تخلص کرده است و
غزلیات و رباعیات که بعضی تخلص ظل الله و بعضی سلطان دارد (۲۲ تا ۳۶) -
قطعه در ذکر چهارده معصوم (۳۶ و ۳۷) که فقط تا حضرت رضا را دارد .

آغاز:

یا رب چو برتری تو ز وصف لسان ما
پنهان شده ز شرم زبان در دهان ما

انجام :

از پی آن سرور هفتم امام هشتمین

کز رضای حق طلب کردن لقب گشتن رضا

خط نستعلیق - کتابت خوش - عنوان ها با لاجورد تخلص با زر - بعد از صفحه ۲۷۰۳
 افتاده دارد - صفحه ۴ بایستی بعد از صفحه ۲۷ آمده باشد - رقم و تاریخ ندارد (اوایل قرن
 ۱۱) - مور ترنج شکل سلطان محمد قلی قطب شاه سنه ۱۰۲۰ و دو تاریخ تولد و مهر محمد
 رحیم الشریف پشت برگ اول - اندازه ۱۰۰ × ۱۷۰ میلیمتر - جلد زری آبی، سجاد و عطف
 تیماج قرمز - کاغذ سمرقندی آبی، زرفشان غبار - چهار برگ اول متن و حاشیه - بالای اوراق
 آبدیده - جدول زروالوان - صفحه ۵۰۱ و ۶۰ حاشیه تعمیر سازی مذهب - دوسر لوح مذهب
 مرصع صفحه ۵۰۱ - ۳۷ صفحه - ۸ سطر - اندازه نوشته ۵۰ × ۱۰۰ میلیمتر شماره دفتر ۶۱۷۸۸.

۲۴۵۹

دیوان ظهوری

دیوان نورالدین محمد ظهوری ترشیزی (در گذشته در ۱۰۲۴-۱۰۲۶^۱)
 شامل قصاید - رباعیات ترکیب بندها - غزلیات - ساقی نامه و مثنویهای اوست که
 يك نسخه آن بانضمام سه اثر منشور اودر جلد دوم در فهرست کتابخانه مجلس^۲

۱- تاریخ ادبیات براون ج ۴ ص ۱۶۹ - تاریخ ادبیات اته ص ۱۵۹ - مائر رحیمی

۳۹۳-۴۴۶ .

۲- فهرست مجلس ج ۲ ص ۲۴۴ ش ۴۲۳ - سپهسالار ج ۲ ص ۶۳۰-۶۳۳ .

درج شده است و مجموع ابیات دیوان ظهوری ۱۴۵۰۰ بیت است. این نسخه شامل غزلیات بترتیب الفبائی - رباعیات - و ترکیب بندهای ظهوری است و ۹۲۰۰ بیت است .

آغاز:

آنکه خواهد داشت فردا رحمتش دیوان ما
گشته وصفش آفتاب مطلع دیوان ما

انجام :

شدست پای تو طن ز بند فرقت ریش
خوش آنکه در ره کویت ز پیش باشم بیش

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - بعد از صفحه ۲۷۷ افتاده دارد -
صفحه ۲۷۴ تا ۲۷۷ چلیپا نوشته شده - مهر محمد - عبدالله و چند مهر ناخوانا روی بعضی از
صفحه‌ها و یادداشتی بتاریخ ۱۲۲۵ پشت برگ اول محو کرده اند - اندازه ۱۶۵ × ۳۰۵
میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای، ترنج و سرترنج منگنه سجا ف و عطف زرشکی - کاغذ فرنگی -
۲۸۶ صفحه - ۲۲ سطر متن ۲۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۱۵ × ۲۱۵ میلیمتر - شماره
دفتر ۶۱۹۴۱.

۲۴۶۰

دیوان ظهیر فاریابی

دیوان ظهیرالدین ابوالفضل فاریابی (در گذشته در ۵۹۸۰) در تهران و هند
چاپ شده است. این نسخه آغاز ندارد و شامل دو قصیده عربی - ۵۵ قصیده فارسی که

از قصاید مشکوک دیوان چاپی ظهیر در آن نیست - ۹۱ قطعه - ۲ ثر کیب بند - ۱۵ بیت
مثنوی و ۵۵ رباعی است که رویهم ۲۶۰۰ بیت است و بدون ترتیب نوشته شده است.
بیشتر قصاید و قطعات یکی دو بیت از چاپی کسر دارد.

آغاز:

و ثابۀ شرس الاخلاق مقتدر
مراقب لغتال القرن هبال

انجام :

دشمن چو طناب خیمه پیچیده بمیخ
سر کوفته و نیمه فرو برده بخاک

خط ثلث - عنوان هاجلی ترازمتن، قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۷) - آغاز نسخه و
بین صفحه ۹۸ افتاده دارد - نسخه با خطی بشیوه خط کاتب مقابله و تصحیح شده است، و در زیر
ابیات افزوده شده «صح» یا «اصح» و یا «مکرراست» نوشته شده است و سه رباعی آخر نسخه بقلم
مصحح است - یادداشت‌هایی در صفحه پایان هست که تاریخ آنها ۶۲۱ و ۶۴۴ و ۶۷۲ است - اندازه
۱۵۵ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه، سجاف و عطف سبز - کاغذ سمرقندی - ۱۵۹ صفحه - ۱۸
سطر - اندازه نوشته ۱۲ × ۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۶۹ .

دیوان ظهیر ۲۴۶۱

شامل قصاید (۲۱۶ تا ۲۱۷) - قطعات و رباعیات (۲۱۷ تا ۳۰۲) و ۳۹۰۰ بیت.

آغاز:

سفر گزیدم و بشکست عهد قریبی را
مگر بحیله به بینم جمال سلمی را

انجام :

آوازه نوبتت بهر کس برساد لیکن مر ساد از تو نوبت بکسی

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوان ها قرمز، درون سر لوح با سفید آب - رقم حمزة بن محمد -
تاریخ تحریر ۱۰۱۱ - اندازه ۱۱۰ × ۱۸۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم قهوه ای زرک گل کوکب
درون قرمز گل نرگس - کاغذ سمرقندی - جدول زر و لاجورد - دو نیم سر لوح مذهب مرصع، صفحه
۲۱۷ و ۱ - ۳۰۲ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۶۲ .

۲۴۶۲

دیوان ظهیر

شامل قصاید - قطعات - غزلیات - و رباعیات ۳۰۰۰ بیت.

آغاز:

نقش هر دولت که آن در هفت کشور یافتند
نظم هر نصرت که آن در چار گوهر یافتند

انجام :

کودل چه دلست اینک که داش میخوانی
یک قطره خون است و هزار اندیشه

خط شکسته نستعلیق - رقم احمد سر رشته دار فوج مخصوص نایب السلطنه تاریخ تحریر ندارد (قرن ۱۳) - برای نایب السلطنه امیر کبیر نوشته شده - اندازه ۱۵۰ × ۲۱۲ میلیمتر - جلد مخمل سبز - کاغذ فرنگی - جدول زروالوان - سرفصل منقش زرولا جو رد صفحه اول - ۲۲۲ صفحه ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۳۹ .

دیوان ظهیر ۲۴۶۳

شامل قصاید - ترکیب بند - قطعات و قسمتی از رباعیات ۲۸۸۰ بیت .

آغاز :

سفر گزیدم و بشکست ...

انجام :

چون در هوس تو صرف شد عمر دراز
در عشق تو کس نباشدم محرم راز

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - پایان افتاده - اندازه ۱۷۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سرمه ای - کاغذ ترمه - ۱۹۲ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۲۶۰۵ .

دیوان عاشق ۲۴۶۴

دیوان محمد اصفهانی متخلص به عاشق، (در گذشته ۱۱۸۱) در تهران بچاپ

رسیده است^۱ این نسخه شامل منتخبی از قصاید - غزلیات - ترکیب بند - قطعات و رباعیات عاشق است و ۳۳۰۰ بیت است.

آغاز :

تاجر عشقم بکف مایه سودم وفا
تا که شود مشتری تا چه دهد در بها

انجام :

سنگ بد کوهر اگر کاسه زرین شکند
قیمت سنگ نیز فزاید و زر کم نشود

خط شکسته نستعلیق - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۱۴۰ × ۲۱۵ میلیمتر -
جلد مقوایی، عطف و سجاف تیماج - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زر و لاجورد - صفحه ۶۶ و ۶۵ و ۶۴ و ۶۳ و ۵۸ و ۵۷ و ۵۶ و ۵۵ و ۵۴ و ۵۳ و ۵۲ و ۵۱ و ۵۰ و ۴۹ و ۴۸ و ۴۷ و ۴۶ و ۴۵ و ۴۴ و ۴۳ و ۴۲ و ۴۱ و ۴۰ و ۳۹ و ۳۸ و ۳۷ و ۳۶ و ۳۵ و ۳۴ و ۳۳ و ۳۲ و ۳۱ و ۳۰ و ۲۹ و ۲۸ و ۲۷ و ۲۶ و ۲۵ و ۲۴ و ۲۳ و ۲۲ و ۲۱ و ۲۰ و ۱۹ و ۱۸ و ۱۷ و ۱۶ و ۱۵ و ۱۴ و ۱۳ و ۱۲ و ۱۱ و ۱۰ و ۹ و ۸ و ۷ و ۶ و ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱ -
۶۷۳ - ۶۷۲ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۴۱۴.

دیوان عاشق ۲۴۶۵

شامل غزلیات عاشق ۶۴۰۰ بیت است.

آغاز :

زهی ثنائی که چون جمالت
زمانه نقشی نه بسته زیبا

انجام :

ماه بی مهرش که از وی نیست استقسا گذشت
ناله با ناله عاشق می شنودی کاشکی

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - بعضی برگها آبدیده و
نوشته محو شده - یادداشت محمد تقی بتاریخ ۱۳۲۸ پایان نسخه - اندازه ۱۳۶ × ۲۰۰
میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۳۳۹ صفحه - ۱۴ سطر متن، ۱۲ نیم سطر حاشیه - اندازه
نوشته ۹۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۱۷۲ .

۲۴۶۶

دیوان عبدالواسع جبلی

دیوان عبدالواسع جبلی مداح بهرام شاه غزنوی و سلطان سنجر سلجوقی
و ارسلان شاه از سلاجقه کرمان. (در گذشته در ۵۵۵)، شامل قصاید و مسمطها و غزلیات
و قطعات و رباعیات است و نسخه شماره ۱۰۲۳ مجلس ۷۵۰۰ بیت میباشد. این نسخه
مشمول بر منتخبی از قصاید و مسمطها و قطعات و غزلیات و رباعیات اوست و ۴۷۰۰
بیت است.

آغاز :

بطبع خویش بصدق دل بطوع تن بمهر جان
بزرگ و خورد و خاص و عام و وحش و طیر و انس و جان

انجام :

پیش رخ تو ز سیلی باد صبا گل هم بطیانچه سرخ عید اردروی

خط شکسته نستعلیق - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۲۰۵×۱۴۰ میلیمتر -
جلد تیماج قوه ای - کاغذ فرنگی - ۳۱۳ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۱۳۵×۷۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۲۲۳۶۰.

دیوان هبوت ۲۴۶۷

منتخب دیوان محمد علی مصاحبی نائینی، متخلص به هبوت (در گذشته
۱۳۲۱ ش. بخط هبوت در تهران بچاپ رسیده است) این نسخه مشتمل است بر:
۱- قصاید در مدح ائمه - وقایع جنگ بین المللی اول و وضع ایران - مدح
سردار اسعد - واقعه رضا جوزانی در اصفهان - وقایع ۱۳۲۰ تهران - خلع محمد
علیشاه - تعزیت خاتون آبادی.
۲- قطعات - مثنوی سفر روح - غزلیات و ترجیع بندها - رویهم ۶۳۰۰ بیت.

آغاز:

یکی رنگ را این چرخ نیلوفری را که چون اوستاد است صورتگری را
انجام:

کو بود و جد شاهد ازالی جلوه گر از جمه مال پاک علی

خط نسخ خوش - عنوان هاقمرمز - رقم مصنف تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه ۲۲۵×۱۸۰ میلیمتر -
جلد تیماج آلبا لویی - کاغذ فرنگی - ۴۱۶ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۱۴۵×۹۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۳۷۶۰۳.

دیوان عنصری

۲۴۶۸

دیوان ابوالقاسم حسن بلخی متخلص به عنصری. (در گذشته ۴۳۱) در تهران و هند بچاپ رسیده، این نسخه شامل قصاید - قطعات - غزلیات و رباعیات عنصری و ۲۰۰۰ بیت است.

آغاز:

دل مرا عجب آید همی ز کار هوا
که مشکسای هوا گشت و مشکبوی صبا

انجام:

هم سرو روان و هم بت کاشغری
مر حوا را تو سخت نیکو پسری

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - اندازه ۲۱۰ × ۱۲۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ خان بالغ - جدول و کمند زرو سیاه - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۱۳۰ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۷ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۳۰۷۰.

دیوان عنصری

۲۴۶۹

شامل: قصاید - قطعات - غزلیات و رباعیات ۲۰۰۰ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه پیش

خط نستعلیق کتابت جلی خوش - عنوان ها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۸۹
 شرح حال عنصری پشت صفحہ اول - اندازه ۱۶۰ × ۲۲۵ میلیمتر - جلد میشن عنابی - کاغذ
 خان بالغ - جدول قرمز - ۱۴۹ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره
 دفتر ۵۰۸۱۵

دیوان فرخی ۲۴۷۰

دیوان ابوالحسن علی فرخی سیستانی (در گذشته در ۴۲۹). مکرر در
 تهران چاپ شده است. این نسخه شامل قصاید - غزلیات - قطعات و رباعیات فرخی
 است و ۴۵۰۰ بیت است.

آغاز :

برآمد نیلگون ابری ز روی نیلگون دریا
 چو رأی عاشقان گردان چو طبع بیدلان شیدا

انجام :

از محنت ها محنت تو بیش آمد از ملک پدر بخش تو مندیش آمد

خط شکسته نستعلیق - رقم صبوری شاعر - تاریخ تحریر ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت
 های ملک الشعرا بهار و علامت تصحیح و مقابله و مهر صبوری ملک الشعرا آستان قدس و
 دو بیت شعر عربی بخط شیخ الرئیس ابوالحسن میرزا در حواشی و آغاز و پایان نسخه -

اندازه ۱۶۰ × ۲۲۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۳۵۴ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۱۴ .

دیوان فرخی ۲۴۷۱

شامل: قصاید فرخی ۷۴۰۰ بیت .

آغاز :

برآمد نیلگون ابری ...

انجام :

چشم مخالف بیاژن به تیر همچو کف وی بزر آژدی

خط شکسته نستعلیق - رقم عبدالعلی متخلص بمینا - تاریخ تحریر ۱۲۷۹ - اندازه ۱۵۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۲۷۶ صفحه - ۱۴ سطر متن، ۲۶ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۵ × ۱۸۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۵۶

دیوان فرخی ۲۴۷۲

شامل: قصاید - ترجیع بند ها - غزلیات و رباعیات فرخی است و ۸۵۰۰

بیت است .

آغاز :

برآمد نیلگون ابری ...

انجام :

من عاشقم و دلم براو گشته تپاه عاشق نبود ز عیب معشوق آگاه

خط نسخ خفی خوش - عنوان ها قرمز - رقم عبرت نائینی برای ملك الشعرا بهار
تاریخ تحریر ۱۳۴۶ ق - در حواشی و پشت برگ اول یادداشت بهار در شرح ابیات و
لغات و اینکه نسخه کاملترین نسخه دیوان فرخی است - اندازه ۱۵۰ × ۲۲۰ میلیمتر -
جلد مقوای عطف و گوشه تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۳۶۹ صفحه - ۲۴ سطر - اندازه
نوشته ۷۵ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۳۲.

دیوان فیضی ۲۴۷۳

دیوان ملا محسن فیض کاشانی (در گذشته ۱۰۹۰) در هند و ایران بچاپ
رسیده است . این نسخه شامل قصاید و قطعات فیض است و ۳۴۰۰ بیت میباشد .

آغاز:

یاعدن فی کرمتی و یا غایتی فی رغبتی یا مونس فی وحدتی

انجام :

قدر سخنی که فیض گوید آنکس داند که قدر داند

خط نسخ - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - یادداشت ملکیت

ابوتراب محمدتقی حسینی مدرک پسر میرزا حسینعلی شیرازی و مهر او پشت برگ اول -
هفت بیت مثنوی از فیض بخط شکسته نستعلیق از نواده فیض بتاریخ ۱۱۱۱ پایان نسخه -
اندازه ۱۲۵ × ۱۹۰ میلیمتر - جلد تیماج سبز - کاغذ خان بالغ - جدول زر - یک سوم از
بالای برگها موریا نه خورده و نوشته ها ازمیان رفته - ۱۸۷ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه
نویسه ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۵۸۲۶ .

دیوان فیضی دکنی ۲۴۷۴

دیوان شیخ ابوالفیض فیضی دکنی (در گذشته ۱۰۰۴) در هند چاپ شده
است، این نسخه شامل منتخبی از قصاید - غزلیات و رباعیات فیضی دکنی است و
۱۵۰۰ بیت است .

آغاز :

یا ازلی الظهور یا ابدی الخفا نورک فوق النظر حسنک فوق الثنا

انجام :

این سینه که عالمی در او میگنجد تا نیم نفس بر آورد تنگی کرد

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۰۱۶ - یادداشت ملکیت و
مهر ملک الکلام بتاریخ ۱۳۳۷ پایان نسخه - حاشیه صفحه ها کلمات بخط ملک الکلام تصحیح
شده - اندازه ۱۰۰ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ کشمیری - ۷۶ صفحه - ۲۰
سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۶۲ .

دیوان فیضی دکنی

۲۴۷۵

شامل دیباچه نثر فیضی در شرح حال و آثار خویش (۱ تا ۴۴) - قصاید و ترکیب بندها (۵ تا ۱۱۳) - غزلیات - قطعات - رباعیات و مفردات (۱۱۵ تا ۴۳۸) و ۷۵۰۰ بیت است .

آغاز :

بسم الله الرحمن الرحيم گنج ازل است طلسم قدیم

انجام :

خوشم که بردل و جان از تو تیره میاید بلا چو عام بود دلپذیر میاید

خط شکسته نستعلیق بد - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - یادداشت (آقلو) سفیر کبیر ترکیه پشت برك الحاقی آغاز نسخه - اندازه ۱۲۵ × ۲۴۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای حاشیه طلایی - کاغذ فرنگی - ۴۳۸ صفحه - ۲۱ سطر - اندازه نوشته ۱۲۵ × ۲۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۶۳۱۴ .

دیوان قائم مقام

۲۴۷۶

دیوان میرزا ابوالقاسم قائم مقام ثنائی فراهانی . (کشته شده در ۱۲۵۱ ق) .

تنها و ضمیمه جلاير نامه او در تهران چاپ شده است . این نسخه مشتمل است بر :

۱- دیوان قصاید - قطعات فارسی و عربی و رباعیات (۱ تا ۱۳۴) که با مقایسه چاپی و حید ۱۱ قصیده و ۱۲ رباعی کسر دارد .

۲- مثنوی جلاير نامه (۱۳۵ تا ۱۵۱) ، ۸۰۰ بیت کمتر از چاپی است .

آغاز:

این طارم فر خنده که پیداست ز پیدای
بالا تر و والا تر از بن طارم والا

انجام:

که درد بیضه و زخم بواسیر
جلاير را نمود از زندگی سیر

خط شکسته - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - یادداشت ادیب الممالک فراهانی
مبنی بر امتیاز نسخه ، پایان کتاب - مهور میرزا احمد خان مدعی العموم وزارت خارجه پشت
برك اول - اندازه ۱۴۰ × ۲۰۵ میلیمتر - جلد تیماج عنابی - کاغذ فرنگی آبی - ۱۵۱ صفحه -
۱۱ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۳۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۸۶ .

۲۴۷۷

دیوان قطران

دیوان قطران بن منصور تبریزی . (در گذشته در ۴۶۵) . در تبریز و تهران چاپ

شده است .

این نسخه شامل قصاید - مسمط - قطعات و رباعیات قطران است که بدون

ترتیب نوشته شده و ۳۷۵۰ بیت است .

آغاز:

فغان من همه از زلف تابدار سیاه که گاه پرده لاله است و گاه معجز گاه

انجام :

باد بالا دشمنانش را زانده چون کمان
باد قامت دوستانش را ز شادی چون خدنگ

خط نستعلیق کتابت خوش - رقمه محمود بن محمد تقی - تاریخ تحریر ۱۲۰۶ ق - کلمات
و اشعار در حاشیه بخط ملك الشعرای بهار شرح و تصحیح شده - اندازه ۱۴۰ × ۲۲۰ میلیمتر -
جلد مقوا - کاغذ فرنگی - ۲۹۱ صفحه - سطر ۱۵ - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۷۳۶۹۸ .

دیوان کلیم ۲۴۷۸

دیوان ابوطالب کاشانی ، متخلص بکلیم . (در گذشته ۱۰۶۱) . در تهران چاپ
شده. این نسخه شامل قصاید (۱ تا ۲۵۲) و غزلیات و رباعیات کلیم (۲۵۵ تا ۵۹۱) و
۸۸۰۰ بیت است .

آغاز:

شوق هر کس را که در راه طلب سرمیدهد
گر در آرد اول از پا آخرش سرمیدهد

انجام :

آنکس که ترار خست میخواری داد صیقل پی آئینه هشیاری داد

خط نستعلیق کتابت خوش - از صفحه ۳۷۵ ببعد شکسته نستعلیق - رقم و تاریخ ندارد
(قرن ۱۱) - در حاشیه بعضی از صفحه‌ها یادداشت ملك الشعرا بهار - مہر حشمت نساء بیگم
بتاریخ ۱۱۰۲ صفحه آخر نسخه - اندازه ۱۴۰×۲۴۰ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی، ترنج
ونیم ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ سمرقندی - ۵۹۱ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۱۶۵×۷۰
میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۳۷.

دیوان کلیم ۲۴۷۹

بدون آغاز و پایان شامل: غزلیات - رباعیات و قسمتی از مثنوی‌های کلیم، ۴۱۰۰ بیت .

آغاز:

ترك چشمت میکند آماجگه محراب را ما طمع داریم از ودا جوئی احباب را
انجام :

ز تنبولی دلی دارم همه ریش زهم پیچیده همچون پیره بر خویش

خط شکسته نستعلیق - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - آغاز و پایان افتاده - اندازه
 ۱۱۵×۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای لولادار، ترنج و سر ترنج ضربی عطف و گوشه تیماج
قرمز - کاغذ سمرقندی - ۲۷۸ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۱۷۰×۶۰ میلیمتر - شماره
دفتر ۵۰۷۸۳ .

۲۴۸۰

دیوان کمال الدین اسمعیل

دیوان کمال الدین اسمعیل اصفهانی . (در گذشته در ۱۳۵۰). در هند و ایران چاپ شده است. این نسخه شامل: قصاید - ترکیب بند - ترجیع بند - مثنوی - قطعات - غزلیات و رباعیات کمال الدین اسمعیل و ۹۱۰۰ بیت است .

آغاز:

ای جلال تو بیانها از زبان انداخته عزت ذات یقین را در گمان انداخته

انجام:

چون چنک همه زن درستی نالند چون شمع همه ز زندگانی گریزند

خط نستعلیق کتابت خفی - صفحه‌های نو نویس شکسته نستعلیق خفی خوش - عنوانها

قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - آغاز و پایان و بعضی از برگها نو نویس است - اندازه

۱۳۰ × ۲۳۵ میلیمتر - جلد تیماج سورمه‌ای - کاغذ کشمیری برگهای نو نویس فرنکی -

جدول الوان - ۴۸۰ صفحه - ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۸۵ میلیمتر - شماره

دفتر ۲۲۴۰۹ .

۲۴۸۱

دیوان کمال الدین اسمعیل

شامل: قصاید - غزلیات - ترکیب بند - ترجیع بند - قطعات و رباعیات،

۳۹۰۰ بیت .

آغاز:

آن جرم پاك چيست چو ارواح انبيا چون روح بالطافت و چون عقل باصفا

انجام:

من آنهمه وعده کرده دوش آنهمه شرط امروز چه عذر آری و گوئی که چه بود

خط شکسته نستعلیق -- رقم ندارد -- تاریخ تحریر ۱۳۲ (ظاهراً ۱۳۰۲) -- مهر ظفر

بتاریخ ۱۳۰۲ پایان نسخه -- اندازه ۱۳۵ × ۲۱۰ میلیمتر -- جلد تیماج قرمز ترنج و سر

ترنج ضربی مطلا -- کاغذ سمرقندی -- ۲۳۰ صفحه -- ۲۳ سطر -- اندازه نوشته ۸۰ × ۱۸۵

میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۷۴۶ .

دیوان کمال خجندی

۲۴۸۲

دیوان کمال الدین مسعود خجندی. (در گذشته در ۸۰۳). بچاپ رسیده است

این نسخه شامل: غزلیات -- قطعات و رباعیات کمال خجندی و ۷۳۰۰ بیت است.

آغاز:

می پر دمرغ دلم جلوه کنان شاخ بشاخ در هوای چمن راحت توفارغ بال

انجام:

زما ای که جورب طلب میکنی ترا بس بود کفش درپا کشان

خط نستعلیق کتابت خوش -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) -- آغاز و پایان افتاده و چند

برك از اول رطوبت دیده ووصالی شده -- اندازه ۱۴۰ × ۲۲۵ میلیمتر -- جلد تیماج سیاه

کاغذ سمرقندی - جدول زر و لاجورد - ۵۶۲ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۲۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۲۳۵ .

دیوان گلشن ۲۴۸۳

دیوانی است مشتمل بر قصاید و قطعات و غزلیات و مثنوی و رباعیات و افراد بخط سراینده که بدون هیچ ترتیب خاصی نوشته است .

تخلص شاعر همه جا گلشن است و از ماده تاریخ هائیکه در این دیوان وجود دارد تاریخ تصنیف از ۱۲۴۰ تا ۱۲۸۰ است^۱ .

در حاشیه صفحه ۶ مینویسد : « این غزلیات را ذوبحرین ساخته ام و مشق کرده ام، بگلشن ایراد مگیرید بنده شاعر نبودم از جهة مشغولی خود ساخته ام ادعا نداشتم و السلام » .

اشعار شعرای متخلص بگلشن که در قرن ۱۳ میزیستند و در تذکره ها درج شده است با اشعار این نسخه مطابقه گردید تطبیق نکرد . قصاید و قطعات این دیوان در مدح : چهارده معصوم، ناصرالدین شاه و اشخاصی بنام : علی اکبر -

۱ - ص ۳۲۱ نسخه :

پرسیدمش ز « گلشن فرخ » بدر نمود

تاریخ اختتام ز دیوان خویشتن

و ص ۹ .

بتاریخ نکو گفتا که ازل « یارش کشته »

پرسیدم ازین یاری که ما را بیگانه کشته

بآتش رفت گفتا « کشته شد یار »

پس از چندین حساب و فکر بسیار

که در بیت اولی ۱۲۸۰ و در دوبیت آخر ۱۲۴۰ میشود .

رضا - ابراهیم - سلیمان خان و محسن. و در هجو: رجبعلی فقیه - شکرالله شیرازی و غیره است. در يك قطعه از زین العابدین تقاضای تریاک کرده است و قطعه دیگری هم در نکوهش تریاک و ابتلای خود بدان دارد. و در دو مورد به یغما اظهار ارادات کرده است. غلط املائی زیاد دارد و در بیشتر موارد بجای کسر اضافه یا آورده است مانند:

دو رند مست خراباتی از جه-ان رفتند
 که شعر هر دو بود کاینات را رونق
 یکیش حضرت قاعانی و دویسم یغما
 که هر دو در رمضان بوده اند مست عرق
 ولی بمدح شهری دین قصیده ها گفتند
 که خوارچی ببدن چاک میزند ملحق^۱؟
 اشعار متوسط و تعداد ابیات ۱۰۰۰۰ بیت است.

آغاز:

چه نویسم که دل از داغ جدایی چون است
 بقلم راست نیاید که ز حد بیرون است

انجام:

رفتم از راه خرابات وره میخانه
 که درین دخمه نگردیده کسی هرگز کم

خط شکسته نستعلیق - رقم مصنف - تاریخ تحریر ۱۲۴۰ تا ۱۲۸۰ - چلیپا و عمودی

۱ - برای این کلمه به اغلب فرهنگها مراجعه شد، معنی مناسب این بیت بدست نیامد.

۱۸۰ فهرست کتب خطی کتابخانه مجلس شورای ملی جلد هشتم

و افقی در متن و حاشیه نوشته شده - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای -
کاغذ فرنگی - ۳۲۲ صفحه - ۳۰ سطر - اندازه نوشته ۹۵ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر
۶۲۱۰۳ .

دیوان مایل افشار ۲۴۸۴

شامل منتخب غزلیات و قطعات و قصیده و رباعیات میرزا حسن افشار قاسم‌لو
متخلص به مایل، شاعر هجوسرای زمان ناصر الدین‌شاه قاجار است که از دو کتاب
شوره‌زار و مرغزار مایل انتخاب شده و بدون رعایت ترتیب خاصی نوشته شده است .

آغاز:

بتی که غمزه او رهن دل و دین است
کفش زخون دل شیخ و شاب رنگین است

انجام :

گر قبولت نباشد ای خانم رو زبایا بپرس و سر دمدار

خط شکسته نستعلیق - عنوان‌ها قرمز - رقم و تاریخ محو شده (قرن ۱۴) - یک قطعه
شعر از میرزا محمدخان ندیم باشی متخلص به حسامی که نبیره فتحعلیخان صبا بوده بخط کاتب
صفحه ۲ نوشته شده است - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی -
۱۶۸ صفحه - ۹ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۳۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۲۶۷۶ .

۲۴۸۵

دیوان محتشم

دیوان کمال الدین محتشم کاشانی. (در گذشته در ۹۹۶). در هند و ایران بچاپ رسیده است. این نسخه شامل غزلیات محتشم است. حدود ۳۰۰۰ بیت.

آغاز:

فرمود مرا سجده خویش آن بت رعنا در سجده فتادم که سمعنا و اطعنا

انجام :

افسوس محتشم که ره نطق بست و ماند در کان طبع نادره درهای مخزنی

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - اندازه ۱۱۰ × ۱۸۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی زرد و سفید - جدول و کمند اکلیل و الوان - سر لوح اکلیلی منقش صفحه اول - ۲۳۴ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۲۰ میلیمتر شماره دفتر ۶۱۹۰۹ .

۲۴۸۶

دیوان مختاری

سراج الدین عثمان مختاری غزنوی (در گذشته در ۵۵۴). مداح سلاطین غزنوی و سلاجقه کرمان و ابوالفتح نصر بن خلف پادشاه نیمروز بوده . چهار نسخه از دیوان

او که کامل تر از نسخه بالا است در فهرست جلد سوم مجلس معرفی شده است. این نسخه شامل: قصاید - ترجیع بند - ترکیب بند و رباعیات مختاری است، حدود ۳۰۰۰ بیت .

آغاز:

بر اختیار بندگی مالک الرقاب نصر من الله آمد فال من از کتاب

انجام :

هر چند بر آتشم نشاند غم تو غمناك شوم اگر نماند غم تو

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم ندارد - برای فرهاد میرزا نوشته شده - تاریخ تحریر ۱۲۸۴ - اندازه ۱۴۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ سمرقندی - ۱۷۶ صفحه ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر شماره دفتر ۲۲۵۸۳ .

دیوان مسعود سعد سلمان

۲۴۸۷

دیوان مسعود سعد سلمان، (در گذشته در ۵۲۵). مکرر در تهران چاپ شده است این نسخه شامل: قصاید - غزلیات - مسمط - ترجیع بند - مستزاد - مثنوی - قطعات که بك قطعه از ابوالفرج رونی در صفت قصر مسعود در قسمت قطعات نوشته شده است - شهر آشوب و رباعیات، رویهم ۱۶۰۰۰ بیت است .

آغاز:

چون نای بینوایم ازین نای بینوا شادی ندیده هیچکس از نای بینوا

انجام :

بفزوده چو کوه قوت شعر بمن شد ختم در نبوت شعر بمن

خط شکسته نستعلیق -- عنوان ها قرمز - رقم ندارد - برای محمد تقی سپهر نوشته شده -
تاریخ تحریر ۱۲۶۰ - یادداشت عباسقلی سپهر مبنی بر اینکه خط میرزا اسمعیل بن ابراهیم
کاشانی است صفحه اول - مهر سپهر و یادداشت محمد هاشم میرزا افسر و علی اکبر فراهانی
نواده قائم مقام پایان نسخه - در حاشیه صفحه ها کلمات و اشعار بخط ملک الشعراء بهار مالک
نسخه شرح و تصحیح شده است - اندازه ۱۷۰ × ۳۰۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای ترنج، ونیم
ترنج و سرترنج و لچکی منگنه - کاغذ فرنگی - ۷۲۱ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته
۸۰ × ۲۰۰ میلیمتر شماره دفتر ۷۴۶۲۳ .

۲۴۸۸

دیوان مشتاقیه

از محمد تقی مظفر علیشاه کرمانی، (در گذشته ۱۲۱۵) در هند و ایران چاپ
شده است. این نسخه شامل: قصاید - ترجیع بند - ترکیب بند - غزل - قطعات و
رباعیات (۱ تا ۳۱۸) و مثنوی ها (۳۱۹ تا ۳۵۲) است .

آغاز:

ای آنکه پرسی از من دل داده حال دل
بگشای چشم غیب و عیان بین جمال دل

انجام :

چار امامش پیش و چار از پس بود
در وسط آن حضرت اقدس بود

خط نستعلیق کتابت - عنوان هاقمرمز - رقم میرزا ربیع قزوینی در اصفهان (ص ۳۱۹) -
تاریخ تحریر ۱۲۴۴ - پایان ندارد - اندازه ۲۱۵×۱۵۰ میلیمتر - جلد مقوای عطف و
گوشه تیماج یشمی - کاغذ فرنگی - ۳۵۲ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۱۴۵×۸۵
میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۵۶۳ .

۲۴۸۹

دیوان مشتاقیه

آغاز افتاده شامل: قسمتی از مقدمه - قصاید - غزلیات - ترجیع بند -
ترکیب بند و رباعیات (۱ تا ۳۵۲) ۵۲۰۰ بیت و مثنوی بحر الاسرار (۳۵۸ تا ۶۵۰)
۴۳۸۰ بیت .

آغاز :

سبحان من لایعتدی اهل الارض ...

انجام :

در میان چون نرد عشق آمد درست
خویش را در باخت درد او نخست^۱

۱ - در نسخه بدین صورت نوشته شده:

در میان چون عشق آمد درست
خویش را در باخت داداوست

خط شکسته نستعلیق خوش - عنوان‌ها قرمز - رقم ابوطالب حسینی - تاریخ تحریر ۱۲۷۵ - اندازه ۲۲۵ × ۱۳۵ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی ، ترنج و سرترنج ضری - کاغذ فرنکی - ۶۵۰ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۵۸۶۵.

دیوان مشتری ۲۴۹۰

دیوان حاج میرزا ابراهیم مشتعلی مشهوری حسام الشعراء است (قرن ۱۳ و ۱۴) که خود شاعر برای میرزا محمد حسین گوهری در نجف نوشته است و از یادداشتی که در پایان نسخه بخط اوست چنین بر میآید که ضمن استنساخ این نسخه از روی مسوده‌های خود، قطعات نظم و نثر تازه‌ای بدان افزوده است، که خود شاعر نسخه آنها را نداشته است^۱ آنچه در این نسخه موجود است بدینقرار است :

۱ - دیباچه نثر در شرح حال شاعر بقلم او (۱ تا ۸۱) .

آغاز:

حمد و ستایشی که از اظهارش گلهای معارف از بوستان دل ...

۱ - پشت صفحه اول یادداشت مشتری است که پس از شرح نوشتن نسخه برای میرزا محمد حسین متخلص بگوهری مینویسد : « هر وقت بخواهم نسخه دیگر بنویسم باید التفات فرمایند » تاریخ این یادداشت ۱۲۹ است ولی در یادداشت دیگری که درون جلد سمت چپ نسخه راجع بطناب انداختن افراسیاب خان فراش باشی حشمت‌الدوله نوشته است، تاریخ ۱۲۹۲ دارد .

انجام :

عواقب و خاتمت امورمارا بخیر گردان بمحبت امیر مؤمنان مارا بمیران .
 ۲ - قصاید در مدح اعتضاد السلطنه ، حسام السلطنه ، ناصر الدین شاه و بزرگان
 آن عصر و قصیده و قطعات در سفر عتبات و توصیف و نکوهش شهرها و منازل بین
 راه - چند قطعه و ترجیع بند در هجو - شرح حال حکیم ریاضی یزدی به نشر و
 مسمط او و مسمط مشتری در جواب ریاضی - غزلیات و ماده تاریخها - يك قطعه
 از محسن میرزای میر آخور در جواب مشتری - و چند مسمط در وصف بهار و غیره -
 يك غزل از دبیر الملك و جواب مشتری (۸۲ تا ۳۱۶) ۲۳۰۰ بیت.

آغاز:

چو نيك بختان زلفین آن بت زیبا همیشه غلطد بر پریان و بر دیبا

انجام :

نيك بود هر چه هست در گذراست تا که در گردش است لیل و نهار
 ۳ - دیباچه قمارخانه، نشر که پس از دیباچه داستان ملکزاده ابوالقهار محمد
 امین قاجار و نصیحت بفرزندش است (۳۱۷ تا ۳۴۵) .

آغاز:

داو نخست است ز نرد قدیم بسم الله الرحمن الرحيم

انجام :

... ای پسر اوصاف این طایفه بسیار است.
 ۴ - مثنوی نصاب در قواعد ترم تو که ناصر الملك از روس آورد (۳۴۶ تا
 ۳۵۱) ۵۸ بیت .

آغاز:

ای شده مبتلای رنج قمار چند باشی ز باختن بخمار

انجام :

- کاش در حشر پیکر مجلاج گیرد از آتش جهنم باج
 ۵ - رباعیات و يك ترجیع بند (۳۵۱ تا ۳۷۵) ۸۰ رباعی
 ۶ - حکایت نظم و نثر در نصیحت بفرزند و مذمت قمار با اشخاصیکه ببازند و
 پس بگیرند (۳۷۵ تا ۳۷۷)

آغاز :

بدان ایفرزند هرگز با این گروه بدنام که ببازند و پس بگیرند ...

انجام :

...خویشتن بدار که مثل اینان ذلیل و خوارنشوی .

خط شکسته نستعلیق - عنوانها قرمز - رقم مصنف - تاریخ ۱۲۹۲ - یادداشت و
 مهر مشتری آغاز و پایان، و اشعار بصورت چلیپا درون جلد - اندازه ۱۴۰ × ۲۱۵ میلیمتر
 جلدمیشن قرمز، ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنکی - ۳۷۷ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه
 نوشته ۸۵ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۴۳۲ .

دیوان معزی ۲۴۹۱

دیوان ابو عبدالله محمد امیر معزی نیشابوری، (در گذشته در ۵۴۲) در
 تهران بچاپ رسیده است .

این نسخه آغاز ندارد و شامل: قصاید (از روی ر) - قطعات - ترجیع بند
 و ترکیب بند است و ۵۵۰۰ بیت دارد .

آغاز :

لشکرش یکایک همه گشتند بدین سوی
چه از حاجب و چه میر و چه سرهنک و چه سالار

انجام :

بهر جشنی که بنشینى سعادت هم نشین بادت
بهر راهی که بخرامی سلامت راهبر بادت

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم یعقوب آشتیانی - تاریخ تحریر ۱۲۵۱ - یادداشت
کشاورز صدر و عبدالحسین ابوقداره حاشیه صفحه اول - از صفحه ۱۹ تا ۸۶ اشعار و کلمات
در حاشیه شرح شده - اندازه ۱۳۵ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی -
۲۵۴ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۰۵۱.

دیوان معزی ۲۴۹۲

شامل: قصاید ترکیب بندها - قطعات (۱ تا ۴۴۹) ۷۷۰۰ بیت و قصاید - ترکیب
بند - قطعات و رباعیات (۴۵۱ تا ۶۷۱) ۳۱۵۰ بیت که بعداً به نسخه افزوده
شده است .

آغاز :

سماء سجده برد طلعت منیر ترا ...

انجام :

هر سر که درو بار خلاف تو بود بی تن چو سر قراچه ساقی باد

خط شکسته، نستعلیق خفی تا ۴۴۹، نستعلیق، کتابت خوش از ۴۵۱ تا پایان نسخه - رقم محمدعلی متخلص بدلشاد در مشهود (ص ۴۹۹) و حسین برای صبورن ملک الشعراء آستان قدس (ص ۶۶۸) -- تاریخ تحریر ۱۲۶۱ و ۱۳۰۰ -- مور و یادداشت های صبوری و ملک الشعراء بهار در حواشی و یک قصیده و یک رباعی بخط بهار پایان نسخه - اندازه ۱۵۰ × ۲۲۰ میلیمتر جلد تیماج قووه ای - کاغذ فرنگی - ۶۷۱ صفحه - ۱۵۱۸ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۶۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۷۴۴۱۱.

دیوان معزی ۲۴۹۳

شامل: قصاید - قطعات و رباعیات، ۸۷۰۰ بیت.

آغاز:

با نصرت و فتح و ظفر و دولت والا بنگر علم شاه جهان بر سر بالا

انجام:

اندر کف جام بر سر افسرداری مه بر کف و آفتاب بر سرداری

خط نستعلیق، کتابت جلی - رقم محمد همدانی - تاریخ تحریر ۱۲۶۲ - یادداشت ملکیت فرهاد میرزا بتاريخ ۱۳۰۵ ق پشت صفحه اول - اندازه ۱۹۰ × ۳۰۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم زیتونی، گل سبز، حاشیه قرمز و سیاه - کاغذ اصفهانی - جدول و کمند زروقمرز - ۴۵۹ صفحه -- ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۲۰۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۲۲۳۷۵.

۲۴۹۳

دیوان معزی

شامل: يك مقدمه در شرح حال امیر معزی (۱ تا ۴) و قصاید - ترجیع بند -
ترکیب بند و رباعیات حدود ۱۰۰۰۰ بیت.

آغاز :

از جمله استادان مقرر است و در فن شعر قدرتش از اکثر سالکان...

انجام :

نعل زده از زرعیازی کویی در گوش سپهر کوشواری کویی

خط نستعلیق. کتابت جلی - عنوانها قرمز - رقم امیر تیمور قاجار، درساری نوشته شده -
تاریخ تحریر ۱۲۶۴ - پشت صفحه اول یادداشت شهاب الدین احمد امام جمعه کاشان و مهر
او و امین الدوله - اندازه ۱۸۰ × ۳۰۰ میلیمتر - جلد میشن زرد، ترنج و سرترنج منگنه
کاغذ فرنگی - جدول و کمند زر و الوان - صفحه ۶ و ۷ بین سطرها طلا اندازی -
دوسر لوح مذهب مرصع صفحه ۶ و ۷ - ۵۴۲ صفحه - ۲۱ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۲۰۰
میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۶۰۷.

۲۴۹۵

دیوان معزی

شامل: مقدمه در شرح حال معزی - قصاید - ترجیع بند - غزلیات - قطعات
و رباعیات ۷۰۰۰ بیت .

آغاز:

امیر معزی امیر عذیم النظیر و استاد کبیر ...

انجام:

دریای محیط است که در برداری مه بر کف و آفتاب بر سرداری

خط شکسته - عنوانها جلی تراز متن قرمز - رقم عیدالله کردستانی - تاریخ تحریر ۱۲۸۸ - صفحه ۵۱۱ تا ۵۱۹ نانوشته - یادداشت ملکیت احمد سنندجی و ملک الکلامی پشت صفحه اول و در حاشیه صفحات - فهرست مندرجات از روی نسخه معتمدالدوله در پنج صفحه پایان نسخه ، با ذکر تاریخ حرکت معتمدالدوله از سنندج بتاريخ ۱۲۹۱ - در حواشی کلمات بخط کاتب از روی برهان قاطع شرح و ابیات تصحیح شده است - اندازه ۱۲۵×۲۱۲ میلیمتر - جلد میشن قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۵۵۴ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۷۰×۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۹۶.

دیوان معزی ۲۴۹۶

شامل: منتخبی از قصاید و غزلیات و دو قطعه ۳۰۰۰ بیت .

آغاز:

دیدم بره آن نگار خندانرا آن ماهرخ ستاره دندانرا
انجام:

چنان کجاسوی دریا شود همی جیجیون

بفرخی سوی جیجیون همی شود دریا

خط شکسته نستعلیق خفی - عنوانها قرمز و آبی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) -
 در حاشیه بعضی صفحهها کلمات از روی برهان قاطع شرح شده است - پایان افتاده -
 اندازه ۱۴۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای ، عطف زرشکی - کاغذ فرنگی سفید و
 آبی - ۱۸۴ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۳۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۳۸۲.

دیوان معزی ۲۴۹۷

بدون آغاز شامل : قصاید - ترجیع بند - ترکیب بند - قطعات و رباعیات

۸۵۰۰ بیت .

آغاز :

آنکه گرمی کرد با او از فلک سردی ندید

و آنکه سردی کرد با او بر زمین گرم اوفتاد

انجام :

اندر کف جام و بر سر افسرداری مه بر کف و آفتاب بر سرداری

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - آغاز افتاده - اندازه

۱۵۰ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد میشن سیاه - کاغذ فرنگی - ۴۵۳ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه

نوشته ۸۵ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۹۳ .

دیوان معزی

۲۴۹۸

شامل: قصاید - ترجیع بند - ترکیب بند - قطعات و رباعیات که با آنچه سردار معظم تیمورتاش پس از تصحیح بدان افزوده است ۱۴۱۰۰ بیت است .
آغاز :

دیدم بره آن نگار خندانرا ...

انجام :

نشان شاهی و دولت تو باش تا محشر نشانه گشت بدل بدسکال تیر ترا

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم محمد علی تهرانی برای رکن الدوله - تاریخ تحریر ۱۳۲۱ - در حاشیه و پایان نسخه اشعار ساقط بخط نسخ خفی خوش نوشته شده - یادداشت سردار معظم پشت صفحه اول - اندازه ۱۹۰ × ۲۶۵ میلیمتر - جلد میشن قرمز - کاغذ فرنگی - ۶۸۲ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۱۷۵ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۱۳۳۵۱.

دیوان معزی

۲۴۹۹

شامل: مقدمه نثر از محمد حسین شیرازی متخلص بشعاع در شرح حال و آثار معزی (۱ تا ۲۰) - قصاید - ترجیع بند - ترکیب بند - مسمط - غزلیات - قطعات و رباعیات (۲۱ تا ۳۸۶) ۱۷۶۰۰ بیت.

آغاز:

دیوان فصاحت بنیان بلاغت ترجمان امیر معزی سمرقندی یا (نیشابوری)...

انجام :

اندر کف جام و بر سر افسر داری

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم محمدحسن شیرازی متخلص بدیبر - تاریخ
تحریر ۱۳۳۳ ق - پشت صفحه اول یادداشت ملك انشعرا بهار و در حواشی شرح و تصحیح کلمات
بخط او - اندازه ۲۱۰ × ۳۴۰ میلیمتر - جلد مقوا، عطف و گوشه میشن سیاه - کاغذ فرنگی -
۳۸۶ صفحه - ۲۵ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۵۰ × ۲۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۲۶.

دیوان معزی ۲۵۰۰

شامل: قصاید و قطعات، ۷۲۰۰ بیت.

آغاز :

ستاره سجده برد طلعت منیر ترا

انجام :

همواره مدیح تو سکالم بدل و جان
کز بهر مدیح تو دلی دارم و جانی

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۴۷ (قرن ۱۴) - حاشیه صفحه ۲۲
کلمات بخط شکسته نستعلیق شرح شده که شبیه خط متن است و رقم علی نقاش تبریزی دارد -

اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج عنابی - کاغذ فرنگی - ۴۳۰ صفحه - ۱۷ سطر -
اندازه نوشته ۷۵ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۳۷ .

۲۵۰۱

دیوان مغربی

دیوان محمدشیرین مغربی نائینی تبریزی (در گذشته ۸۰۹) مکرر چاپ
شده است. این نسخه شامل: غزلیات - ترجیع بند و رباعیات فارسی مغربی است و
۲۲۵۰ بیت است .

آغاز:

بیا در چشم عاشق کن تجلی روی زیبا را
که جز و امق نداند کس جمال حسن عذرا را

انجام :

این بس که کند یاد من نامه سیاه روزی بدعای خیر صاحب گرمی

خط نستعلیق، کتابت خوش - رقم علیرضا الحسینی الشریفی - تاریخ تحریر ۱۲۸۰ ق
اندازه ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد روغنی بوم نارنجی گل کوکب - کاغذ ترمه اصفهانی -
جدول و کمند زر والوان - صفحه ۲۹۱ و ۱۸۷ و ۱۸۸ بین سطرها طلا اندازی - سرلوح
مذهب مرصع صفحه اول - دو صفحه آخر حاشیه تشعیر مذهب مرصع در فاصله رباعیات -
۱۸۸ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۶۵ .

دیوان مغربی

۲۵۰۲

شامل: يك مقدمه نثر - قصاید - قطعات و رباعیات عربی - غزلیات فارسی -
ترجمیع بند - رباعیات فارسی ۲۵۰۰ بیت .

آغاز :

الحمد لله الذي انشاء عروض...

انجام :

چون بخورم باده شوم مست ازو مست شوم مست شوم مست ازو

خط مختلف : شکسته و شکسته نستعلیق خفی خوش (۱ تا ۳۵ و ۲۴۲ تا ۲۵۵) و
شکسته تعلیق جلی (۳۶ تا ۲۴۱) - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۸۷ ق - روی برك الحاقی
آخر نسخه يك صفحه شرح حال معزی از آتشکده و مجمع الفصحا و دانشمندان آذربایجان
بخط نستعلیق - اندازه ۱۲۵ × ۱۹۵ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی - ۲۵۵ صفحه -
۱۲ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۶۹۶۲ .

دیوان مغربی

۲۵۰۳

شامل : غزلیات - ترجمیع بندها و رباعیات فارسی ۲۳۵۰ بیت .

آغاز:

بیابر چشم عاشق کن تجلی روی زیبارا ...

انجام :

صد کعبه آب و گل بیکدل نرسد کعبه چکنی برو دلی را دریاب

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها قرمز - رقم محمود شیرازی برای قوام الملك
- تاریخ تحریر ۱۳۲۰ ق - اندازه ۱۳۵ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز ضربی -
کاغذ ترمه اصفهانی - جدول زر و الوان - صفحه ۱ و ۲ حاشیه مذهب مرصع و بین سطرها
طلا اندازی - سرلوح مذهب مرصع کار شیراز صفحه اول - ۲۱۷ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه
نوشته ۸۰ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۸۶۴۹۹ .

دیوان منوچهری ۲۵۰۴

دیوان ابوالنجم احمد منوچهری شصت کلاه دامغانی. در گذشته در ۴۳۲.
مکرر در تهران چاپ شده است این نسخه شامل: مقدمه هدایت در شرح حال منوچهری
- قصاید - مسمطها - قطعات و رباعیات ۲۸۰۰ بیت .

آغاز :

در تذکره شعرا هر يك لختی از احوال واقوال حکیم منوچهری ...

انجام :

وان شرر گویی طاوس بگرد دم خویش
لؤ لوء خورد فنا لیده بمنقار بود

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم تقی دانش مستشار اعظام آغاز نسخه - تاریخ
تحریر ۱۲۶۰ (پایان مقدمه) - اندازه ۱۴۰×۱۹۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز -
کاغذ فرنگی - ۱۹۴ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۰×۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر
۶۲۱۳۱ .

دیوان منوچهری ۲۵۰۵

شامل: یک مقدمه از کاتب نسخه، رضاقلی خان هدایت (۱ تا ۳) - دو قطعه و قصاید
(۵ تا ۱۷۱) - دو رباعی (۱۷۲) ۲۱۸۰ بیت .

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

مستند مخالفان ز هشیاری تو بخت همه خفته شد ز بیداری تو

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان ها و شرح لغات در حواشی و متن و دو قطعه

آغاز نسخه با قلم قرمز - رقم رضاقلیخان هدایت - تاریخ تحریر ۱۲۷۴ ق - یادداشت سید احمد خوش چشم مبنی بر هدیه نسخه به عبدالحسین ابوقداره صفحه ۳ - بعد از صفحه ۱۷۱ افتاده دارد - با نسخه دیگر مقابله و تصحیح شده - اندازه ۱۳۵×۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه، ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنگی آبی - ۱۷۲ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۸۰×۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۸۱.

۲۵۰۶

دیوان منوچهری

شامل : قصاید - مسمطها - قطعات و رباعیات ۲۲۰۰ بیت .

آغاز :

همی ریزد میان باغ لؤلؤ ها بزبورها
همی سوزد میان راغ عنبرها بمجمرها

انجام :

مستند مخالفان ...

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها شکسته نستعلیق قرمز - رقم محمد علی برای اسحاق میرزا - تاریخ تحریر ۱۲۸۲ ق - يك صفحه شرح حال منوچهری بخط شکسته غیر از خط متن آغاز نسخه - اندازه ۱۵۰×۲۲۵ میلیمتر - جلد روغنی، بوم طلایی زرك حاشیه سیاه و قرمز گلداز، درون سورمه ای گل طلایی - کاغذ اصفهانی - جدول و کمند زر و الوان - صفحه اول طلا اندازی بین سطرها و سرلوح مذهب منقش - ۲۰۲ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۹۰×۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۵۹۸ .

دیوان منوچهری ۲۵۰۷

شامل: مقدمه هدایت و مقدمه ثریا (۱ تا ۴) - قصاید (۵ تا ۱۳۲) - غزلیات -
قطعات و رباعیات (۱۳۳ تا ۱۴۵) - مسمطها (۱۴۷ تا ۲۰۱) ۲۷۵۰ بیت .
آغاز مقدمه ثریا :

چنین عرضه میدارد بنده خاکسار را بن محمد تقی تهرانی محمد حسین المتخلص
به ثریا ...

انجام .

احباب ترا سعادت بی غم باد تا شاد زیندو باده گیرند بچنگ

خط شکسته نستعلیق خفی و جلی -- رقم محمد حسین متخلص به ثریا -- تاریخ تحریر
۱۲۸۷ ق -- اشعار ساقط و شرح لغات و بحور مسمطها و قصاید بخط کاتب در حاشیه از روی
نسخه رضاقلیخان هدایت نوشته شده -- اندازه ۱۵۵ × ۲۱۶ میلیمتر -- جلد میشن زیتونی --
کاغذ فرنگی آبی زرفشان غبار - ۲۰۱ صفحه -- ۱۵ سطر -- اندازه نوشته ۷۵ × ۱۴۵
میلیمتر -- شماره دفتر ۶۱۹۵۰

دیوان منوچهری ۲۵۰۸

شامل: مقدمه - قصاید - مسمطها - قطعات - رباعیات و افراد ۲۵۶۹ بیت .

آغاز :

تذکره احوال و اشعار و دیباچه حکیم منوچهری شصت کله

انجام :

و ان شرر گویی

خط شکسته نستعلیق -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) -- کلمات مشکل در حاشیه شرح

شده -- اندازه ۱۶۰ × ۲۳۰ میلیمتر -- جلد تیماج سیاه -- کاغذ اصفهانی -- ۱۷۲ صفحه --

۱۶ سطر -- اندازه نوشته ۹۰ × ۱۴۵ میلیمتر -- شماره دفتر ۲۵۶۹.

۲۵۰۹

دیوان ناصر خسرو

دیوان ناصر خسرو علوی قبادیانی متخلص به حجت (در گذشته ۵۳۴) در

هندو ایران مکرر بچاپ رسیده است. این نسخه شامل: قصاید و قطعات (۱ تا ۳۸۱)

۵۷۰۰ بیت است .

آغاز :

در بند مدارا کن و در بند میان را

در بند مکن خیره طلب ملکات دارا

انجام :

روزت همه فرخنده و نوروز مبارک

هر روز بدیدار تو نوروز جهان را

خط شکسته نستعلیق - عنوانها قرمز -- رقم عبدالغفار برای بهمن میرزا - تاریخ تحریر ۱۲۶۲ ق - دو قصیده در مدح بهمن میرزا آخر نسخه - یادداشت ملکیت امیر فیروز کوهی برگ اول - اندازه ۱۴۵ × ۲۵۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - ترنج و سرترنج بریده ضربی کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زرو لاچورد - صفحه ۲۹۱ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۳۸۶ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۵ × ۱۸۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۲۳ .

دیوان ناصر خسرو ۲۵۱۰

شامل: قصاید و قطعات ۶۴۰۰ بیت .

آغاز :

مانند نسخه پیش .

انجام :

ابر سیاه بهوا اندر از غلغل سگان چه زیان دارد

خط نستعلیق، کتابت خفی - سه صفحه پایان نسخه خط شکسته از کاتب دیگر -- رقم ندارد برای آخوند ملا حسین در تبریز نوشته شده -- تاریخ تحریر ۱۲۷ (قرن ۱۳) - اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای ضربی - کاغذ فرنگی - ۳۲۲ صفحه -- ۲۰ سطر اندازه نوشته ۸۵ × ۱۵۰ - میلیمتر شماره دفتر ۲۲۵۷۴ .

دیوان ناصر خسرو

۲۵۱۱

شامل مقدمه نثر در شرح حال ناصر خسرو (۱ تا ۱۵) - قصاید و قطعات (۱۶ تا ۴۵۴) ۵۷۰۰ بیت .

آغاز :

حکیم ناصر خسرو علوی حقیقت احوالش حسباً و نسباً بنگارش رساله‌ای ...

انجام :

کی شدستی نفس من بر پشت حکمت‌ها سوار
گر نه ممدوحم سوار دلدل شهباستی

خط شکسته خفی خوش - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۶۵ ق - اندازه ۱۲۵ × ۲۴۰
میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۴۵۴ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته
۱۷۰ × ۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۸۶.

دیوان ناصر خسرو

۲۵۱۲

شامل : قصاید و قطعات ۷۰۰۰ بیت .

آغاز :

در بند مدارا کن

انجام :

که از دست لب و دندان ایشان
بدندان دست و لب باید گزیدن

خط نستعلیق کتابت -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت ملکیت علی محمد طباطبایی روی برگ اول بتاریخ ۱۲۷۵ - اندازه ۱۴۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد میشن عنابی - کاغذ فرنگی - جدول قرمز - ۵۲۷ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۲۶۸۰ .

۲۵۱۳

دیوان ناصر خسرو

شامل : فصاید و قطعات ۷۲۰۰ بیت .

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

نعمت منعم چـ راست دریا دریا

محنت مفلس چـ راست کشتی کشتی

خط شکسته ، نستعلیق بد - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت ملکیت احتشام الدوله متخلص به عبیدی و مهر او روی برگ اول -- در حاشیه صفحه ها اشعار شرح شده - اندازه ۱۵۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج سبز - کاغذ فرنگی - جدول قرمز - ۴۵۰ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۹۵ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۵۸۲۱۰ .

دیوان ناصر خسرو ۲۵۱۴

شامل : قصاید و قطعات بدون ترتیب ۴۲۰۰ بیت .

آغاز:

براه دین نبی رفت از آن نمیارم
که راه با خطر و ما ضعیف و بی یاریم

انجام :

فاسقی بودی بوقت دست رس
پارسا گشتی کنون از مفلسی

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۱۴۵ X ۲۱۰ میلیمتر -
جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۳۱۰ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۸۰ X ۱۴۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۵۰۶۴۵ .

دیوان ناصر خسرو ۲۵۱۵

شامل : فهرست قصاید (۱ تا ۹) - قصاید (۱۰ تا ۵۲۳) - قطعات (۵۲۴ تا ۵۳۹) - مثنوی روشنائی نامه (۵۴۰ تا ۵۵۹) .

آغاز:

ای کنبد گردنده بی روزن خضرا
با قامت فرتوتی و با قوت برنا

انجام :

ز شرفس و غوغای شیاطین اغثنی یا غیاث المستغیثین

خط نسخ خفی خوش - عنوان ها و شرح لغات در حاشیه قرمز و گاهی سیاه - رقم عبرت
نائینی برای حکیم الملك از روی نسخه حاج سید نصرالله تقوی - تاریخ تحریر ۱۳۳۹ ق -
دو صفحه آخر شرحی است که حاج سید نصرالله درباره تصحیح نسخه نوشته بوده و کاتب نقل
کرده است - اندازه ۱۵۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی -- جدول و کمند
زر و الوان - سه سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۰ و ۵۲۴ و ۵۴۰ و ۵۶۱ صفحه - ۲۲ سطر
اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۴۵۷ .

دیوان نظیری ۲۵۱۶

دیوان محمد حسین نظیری نیشابوری . (در گذشته در ۱۰۲۳) . در لکنه و
لاهور چاپ شده است . این نسخه شامل : قصاید - ترکیب بند بدون ترتیب خاص
(۱ تا ۲۶۷) - غزلیات بترتیب الفبایی و رباعیات (۲۶۸ تا ۶۶۴) .

آغاز:

وی که برخود خوانده و از خود نوشته تا ابد
پاک از تکرار و سهو انشاء و املا ساخته

انجام :

تاری ز کمند کس نبردیم نشان
در دام کسی پری گـرو ننهـادیم

خط نستعلیق کتابت خفی خوش -- عنوان‌ها قرمز -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) --
آغاز و پایان افتاده -- از عنوان‌ها پیداست که از روی نسخه جمع‌آوری شده توسط مصنف نوشته
شده است ۱ -- اندازه ۱۱۰ × ۱۹۰ میلیمتر -- جلد تیماج قهوه‌ای -- کاغذ متن وحاشیه ترمه
سمرقندی و صالی شده و پاره -- جدول اکلیل والوان -- صفحه ۲۶۸ و ۲۶۹ طلا اندازی بین سطرها
وحاشیه تشعیر سازی مذهب که قسمت بیشتر آن از میان رفته -- سر لوح مذهب مرصع ریخته
صفحه ۲۶۸ - ۶۶۴ صفحه - ۱۴ سطر -- اندازه نوشته ۶۵ × ۱۴۰ میلیمتر -- شماره دفتر
۶۱۸۸۶ .

۲۵۱۷

دیوان نظیری

بدون آغاز و پایان شامل: غزلیات -- قصاید -- ترکیب‌بند -- قطعات و رباعیات
بدون ترتیب .

۱ - عنوان یکی از ترکیب‌بندها: «این ترکیب‌بند مرثیه ایست که در فوت ولد دل‌بندم
نواب دین محمد که دوازده روز در فضای دنیا بود گفته شده است .»

آغاز:

يك آه گرم صیقل ز نگار عالمیست
موقوف لب گشادن ما کار عالمیست

انجام:

صد غافله خواب پیش بختم بسجود صد دریا زهر نزد عیشم بسلام

خط نستعلیق ترکستانی خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - آغاز و پایان افتاده و
قسمتی از برگها رطوبت دیده - اندازه ۱۱۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای، ترنج و
سرترنج ضربی - کاغذ قندهاری - ۳۷۹ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۳۰ میلیمتر
شماره دفتر ۵۰۸۰۵ .

دیوان نقی ۲۵۱۸

زین الدین علینقی کمره (در گذشته ۱۰۳۱) متخلص به نقی از علمای قرن
۱۱ و ۱۲ و تألیفانی در فقه و حکمت و کلام دارد^۱ . دیوان او شامل غزلیات - قصاید -

۱- احوال و آثار شیخ علینقی کمره تألیف آقای احمد گلچین معانی - تذکره نصرآبادی

رباعیات - مقطعات - ترکیب بند - معنیات - مرثیاتی و تاریخها است که یک نسخه در کتابخانه مدرسه سپهسالار هست و ۵۳۰۰ بیت میباشد^۲. این نسخه فقط شامل قصاید - ترکیب بند و غزلیات اوست و ۳۴۰۰ بیت است.

آغاز :

چو خفتهگان احد را صباح روز نسور
ز خواب مرگ جهانند نهیب نفخه صور

انجام :

قدر تو پیش شافع امت رفیع باد صبر مصیبت تونقی را شفیع باد

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - بعضی از برگها رطوبت دیده - پشت صفحه اول یادداشت محمد حسین امینی بتاريخ ۱۲۰۲ و مهر «نورعلی اللهی ۱۱۱۳» و «حیدرقلی ۱۲۸۵» صفحه آخر - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد روغنی ریخته، بوم قهوه ای ترنج و سرترنج گل و برگ - کاغذ فرنگی - جدول زر و لاجورد - صفحه ۱۲۲ و ۲۰۱ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۲۸۷ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۵۰ × ۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۶۱۳.

- ۱- غزلیات - قطعات - رباعیات و افراد (۱ تا ۱۶۳) بدون آغاز ۲۳۰۰ بیت .
- ۲- قصاید (۱۶۶ تا ۲۰۸) ۶۸۰ بیت .
- ۳- ترکیب بند در مرثیه امام حسین (ع) - رباعیات - مسمط - قطعات تاریخها (۲۰۹ تا ۲۴۲) ۴۳۰ بیت .
- ۴- مثنوی جنگ شاه عباس ماضی با شیبک خان (۹۱۶) - شامل يك مقدمه مناجات منظوم در ۱۸۰ بیت و اصل مثنوی ۴۰۰ بیت (۲۴۴ تا ۲۸۲) .

آغاز مقدمه منظوم :

سز او ار شکر آفریننده ایست که هر قطره از وی دل زنده ایست

آغاز مثنوی :

فر ازنده دست و تیغ و زبان چنین کرده تسخیر ملک و بیان

انجام :

- زرو مال مانده است از رفتگان چو آتش که میماند از کاروان
- ۵- دو قطعه مثنوی در بی اعتباری دنیا و وصف باغ باب الجنة قزوین (۲۸۳ تا ۲۸۹) .

- ۶- مثنوی قصد سفر مازندران و وصف دریا کنار و اشرف و صفی آباد و باغ میدان (۲۹۰ تا ۳۰۱) ۱۷۵ بیت .

آغاز:

شبی کزی نبود آنرا سحرگاه از و طول امل و امانده در راه

انجام :

بکردم گفت و گو از نیک و از بد الهی نیک خواهش بسد نمیند

آغاز نسخه :

چون آوری بحشر من روسیاه را از نسبتم شوند خجل شرمسارها

خط نستعلیق کتابت خوش -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - حاشیه صفحه ۲۸۳
یادداشتی بخط شکسته جلی شبیه خط متن است که رقم مراد علی و تاریخ ۱۲۱ دارد -- آغاز
افتاده -- اندازه ۱۵۰ × ۲۳۰ میلیمتر -- جلد میشن سبز، ترنج و سرترنج منگنه -- کاغذ
اصفوانی -- جدول زر -- فاصله غزلها و رباعیات و افراد و طرفین بیت آخر غزلها و فاصله
ابیات چلیپای شش صفحه آخر و حاشیه صفحه ۱ و ۱۶۶ و ۱۶۷ تشعیر سازی مذهب -- سر لوح
مذهب مرصع صفحه ۱۶۶-۳۰۱ صفحه، بعضی در متن و صالی شده -- ۱۷ سطر -- اندازه نوشته
۸۵ × ۱۸۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۲۶۲۹۶ .

دیوان واعظ ۲۵۲۰

بدون آغاز و پایان شامل: قصاید - قطعات - رباعیات و معمیات بدون ترتیب

۱۵۰۰ بیت .

آغاز:

گرفت گرم هوا را چنان ترشح ابر که خویش را بته خیمه حباب گرفت

انجام :

بداد در در روزگار دی چندان که خون لاله بهار از رگ سحاب گرفت

خط نستعلیق کتابت - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - آغاز و پایان افتاده و مشوش صحافی شده - پشت برگ آخر سه بیت شعر و یادداشتی بامضاء واعظی و تاریخ ۱۲/۱۱/۲۰ است - اندازه ۱۳۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد ندارد - کاغذ ترمه کشمیری - جدول زر و سیاه - ۱۰۲ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۸۵ × ۱۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۲۰ .

رباعیات خیام ۲۵۲۱

مشمول بر ۲۴۷ رباعی است

آغاز:

سودا زده را باده پروبال بود می بی رخ شاهد خردجال بود

انجام :

کاش از پی صدهزار سال از دل خاک چون سبزه امید بردمیدن بودی

خط نستعلیق کتابت جلی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - اندازه ۱۶۵ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد میشن قرمز - کاغذ متن و حاشیه متن سمرقندی زرفشان غبار ، حاشیه مقواالوان جدول و کمند زروالوان - طلائندازی بین سطرها و حاشیه تشعیر سازی مذهب بین رباعیات صفحه ۱ تا ۵ - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۱۰۳ صفحه - ۱۰ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۷۶۰

روشنائی نامه (۲۳۴۶)

از ناصر خسرو علوی قبادیانی که یکصد و یازده بیت از آغاز کم دارد
آغاز :

اگر چه نام او ورد زبانست و رای لامکانش آشیانست
انجام :

برین نادانی و جریم ببخشای مرا از فضل راه راست بنمای
تمت الکتاب . . . فی خامس عشر شعبان المعظم سنه ثلاث و ثمانین و ثمان
مائة الهجریه
برای نسخه شناسی بکتاب حالنامه بشماره ۲۳۴۶ مراجعه شود .

زور عشق ۲۵۲۲

از سید محمد صدر الاسلام متخلص به خالک پسر عبدالحسین نایب الصدور قزوینی
(قرن ۱۴) که دیوان اشعارش در ۱۳۳۸ در تهران چاپ شده است . ابن نسخه شامل
مقدمه ای به نثر در شرح حال مصنف و آثار او (صفحه ۱) دارد که در آن آثار دیگر
مصنف را بنام : اربعین قانون الرياضة - دیون اشعار و کتاب شرح الصدور نوشته

است . مثنوی زورعشق را بنابقول ناظم در ۱۳۵۹ سروده است و داستان پهلوان قزوینی است که با قدرت عشق معشوقش شیدارادر حالیکه سوار بر الاغ بوده بدوش میگیرد و تاقله کوه میبرد این مثنوی ۱۴۱ بیت است و اشعار متوسط و سست است
آغاز :

الای ساقی فیاض لاهوت مراده از شراب فیض حق قوت

انجام :

هزار و سیصد و پنجاه نه خاک ز هجرت رفته گفت این قصه پاک

خط نستعلیق کتابت خوش با جوهر بنفش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - اندازه

۱۳۰ × ۲۰۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ فرنگی - جدول بنفش - ۱۶ صفحه - ۱۶

سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۴۹۲۱۵

زینت المدایح ۲۵۲۳

از محمد صادق مروزی متخلص به هما (قرن ۱۳) که در سال ۱۲۱۸ ق تألیف کرده است. تذکره ایست مشتمل بر یک دیباچه از مؤلف که کتاب را بریک آرایش و دو پیرایه و یک زیور تقسیم کرده است ، بدین ترتیب :

۱ - آرایش - درن کر اشعار فته حعلی شاه.

۲ - پیرایه اول - درن کر اشعار شعرای ملتزم رکاب .

۳ - پیرایه دوم - درن کر اشعار شعرای ایران که فته حعلی شاه رامدح گفته اند.

۴ - زیور - ذکر اشعار و احوال مؤلف

بطوریکه مینویسد نام زینت المدايح را فتحعلیشاه به این کتاب داده است. شعرايي که در این تذکره از اشعارشان ذکر شده شعراي مداح فتحعلیشاه تاهفتمین سال سلطنت او هستند و قبل از اشعار چندسطری نشر در احوال شاعر و مناسبت شعر نوشته است .

این نسخه شامل: دیباچه مؤلف (۱ تا ۲۱) - اشعار فتحعلیشاه (۲۱ تا ۴۹) شرح حال و اشعار فتحعلیخان صبا (۴۹ تا ۲۴۵) - میرزارضی تبریزی (۲۴۵ تا ۲۶۶) - آقا سید محمد سحاب (۲۶۶ تا ۳۰۱) - میرزا احمد صبور (۳۰۱ تا ۳۳۶) - عبدالرزاق بیک مفتون (۳۳۶ تا ۳۳۸) - عبدالوهاب نشاط (۳۳۹ تا ۳۷۶) - سید صادق کاشی (۳۷۶ تا ۳۷۸) - میرزا معصوم خاوری (۳۷۸ تا ۳۹۰) - حسینعلی شرر (۳۹۰ تا ۳۹۴) - سلیمان صباحی (۳۹۵ تا ۴۰۱) - میرزا محمدعلی مایل (۴۰۱ تا ۴۰۶) - سید حسین مجمر (۴۰۶ تا ۴۱۱) - هما مروزی (۴۱۱ تا ۴۴۹) .

آغاز:

ای ذکر تو کل فروش بازار سخن رنگین ز تو بر گک بر گک گلزار سخن

انجام :

در آن عشرت نثار بارگاه شاه ظاهر کرد

مهیّا کرد لعل آبداری در غلطانی

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها در حاشیه ، قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - صفحه آخر بعلت وصالی پنج بیت شعر از میان رفته است - اندازه ۱۵۵ × ۲۴۵ میلیمتر - جلد مقوا عطف و گوشه پارچه ای - کاغذ فرنگی - جدول کمند زرو لا جورد - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۴۴۹ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۴۵ × ۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۳۱ .

زینت المدایح

۲۵۲۴

این نسخه دیباچه و مقدمه‌های نشر را ندارد و اشعار از فتح‌علیشاه و صبا و نشاط و هما است.

آغاز :

شاهنشاه زمان که طغان‌شاه آفتاب دربار گاه حشمت او آق سنقر است

انجام :

نشسته شاد و خوش‌هر بنده‌ای مانند مولایی
برقص از هر کناری سروقدی کرده جولانی

خط شکسته نستعلیق بد -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - یادداشت ملك الشعرا بهار
حاشیه صفحه ۱ و ۲ -- اندازه ۱۳۰ × ۲۱۰ میلیمتر -- جلد روغنی مبتدل زرد، ریخته -- کاغذ
فرنگی آبی -- ۲۹۶ صفحه -- ۱۵ سطر -- اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۵ میلیمتر -- شماره دفتر ۷۴۵۹۸.

ساقی نامه‌ها

۲۵۲۵

مشمول بر چهار ساقی‌نامه از چهار تن شاعر ایرانی بدین ترتیب :

- ۱- ساقی نامه حافظ (۱ تا ۱۸) .
- ۲- ساقی نامه نظامی گنجوی (۱۹ تا ۲۷)
- ۳- ساقی نامه های ملا بمانعلی راجی کرمانی (قرن ۱۳) که از کتاب حمله او انتخاب شده است (۵۸ تا ۲۱۱) .
- ۴- ساقی نامه یغمای جندقی (۲۱۱ تا ۲۱۴) .

آغاز:

سرفتنه دارد دگر روزگار من و مستی و فتنه چشم یار

انجام :

بمخففه فرستم سوی بزم دوست که این تحفه شایسته بزم اوست

خط نستعلیق کتابت جلی خوش -- عنوان ها جلی تر از متن -- رقم حیدر قلی گرجی
 فخرالدوله برای غلامرضا خان سرتیپ در تهران -- تاریخ تحریر ۱۳۲۶ ق -- مهر سردار
 اشرف صارم السلطان و یادداشت و مهر عبدالحسین ابوقداره پشت صفحه اول -- روی ده صفحه
 سفید آخر نسخه اشعار مختلف و قصیده ای از ناصر خسرو و چند رباعی از فتحعلی خان صبا و
 از قآنی و فردوسی و ملا اسمعیل بروجردی بخط مختلف نوشته شده -- اندازه ۱۳۵ × ۲۱۸
 میلیمتر -- جلد روغنی ریخته، بوم نارنجی گل کوکب سیاه حاشیه چهارده معصوم بخط ثلث
 درون قرمز گل طلایی -- کاغذ فرنگی -- جدول و کمند زر -- سر لوح مذهب منقش صفحه اول --
 ۲۱۴ صفحه -- ۱۲ سطر -- اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۶۱۸۸۳ .

سام نامه

۲۵۳۶

از کمال الدین ابوالعطاء محمود کرمانی متخلص بخواجه (در گذشته ۷۵۳) که در تهران و هند بچاپ رسیده است .

این نسخه نیز مانند تمام نسخ خطی سام نامه که تا کنون دیده شده است، ناقص است، ولی تعداد ابیات آن حدود ده هزار بیت است که نسخه های دیگر به این تعداد بیت نمیرسد^۱ عنوان اول این نسخه « رفتن سام دنبال گور و دیدن پریدخت است » و بعنوان « رفتن سام و پریدخت بخدمت منوچهر » تمام میشود .

آغاز:

..... روزگار نیماموخته پندآموزگار

انجام :

پسر شاه سام نریمان نژاد ز سالار لشکر زبان برکناد

۱- در فهرست ریو دو نسخه سام نامه هست که تعداد ابیات نسخه بیشتر ۸۰۰۰ بیت است. يك نسخه هم در جلد ۲ مجلس ص ۲۳۲ هست که ۳۷۱۹ بیت است ... ژول مول فرانسوی مترجم شاهنامه تعداد ابیات سامنامه را یازده هزار بیت نوشته است و نسخه چاپ لاهور ۳۷۰۰ بیت است .

آغاز نسخه کتابخانه موزه بریتانیا :

سپاس آن خدا ایزد رهنمای که از کاف و نون کرد گیتی پبای

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز و آبی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - آغاز و پایان افتاده - برگ ۲ و ۳ تا نیمه وصالی شده - شرح حال خواجه بقلم فکری سلجوقی مالک نسخه پشت صفحه اول - اندازه ۱۴۰ × ۲۴۵ میلیمتر - جلد میشن قرمز، ترنج و سرترنج ولچکی و حاشیه سوخت - کاغذ کشمیری وصالی شده - ۵۰۰ صفحه - ۲۱ سطر - اندازه نوشته ۸۵ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۸۰ .

۲۵۲۷

سرده‌آریه

از رحیم ابوالحسن مجنون یغما جندقی (در گذشته ۱۲۷۶) که در تهران و بمبئی ضمن مجموعه آثار یغما بچاپ رسیده است .
این نسخه شامل : غزلیات - رباعیات و مرثیه مستزاد ۴۲۰ بیت است .

آغاز:

نخست آغاز هر دفتر ستایش پاک یزدان را
که هیچ و پوچ داد این هستی ز نقحبه امکان را

انجام :

تا نام گرفتن گذرد وصف کشیدن
شمشیر و قلم را

خط شکسته نستعلیق خوش - عنوانها قرمز - رقم رضاقلی ادیب شیرازی - تاریخ تحریر ۶ شعبان (قرن ۱۳) - دو برگ الحاقی پایان نسخه بخط عطاء السلطنه صفدر قاجار بتاریخ ۱۳۰۹ شرحی راجع بمأموریتش از طرف معتمدالدوله اویس میرزا برای دستگیری محمد حسن بیک کشکولی در خانه محمد کریم خان کشکولی و یکمخمس از ابوالقاسم خالی

نوشته است که ۲۹ بند است -- اندازه ۱۳۵ × ۲۰۰ میلیمتر -- جلد تیماج قرمز -- کاغذ
فرنگی -- ۶۶ صفحه -- ۱۴ سطر -- اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۶۱۹۵۸.

سیر العباد الی المعاد و
وصف باد بمخاطبة (۲۳۴۹)

از سنایی غزنوی پیوسته به حدیقه الحقیقه شماره ۲۳۴۹ (صفحه ۳۶۴ تا ۳۸۸) ۵۵۲ بیت .

آغاز :

مرحبا ای برید سلطان وش ای ترا تخت آب و تاج آتش
انجام :

از بر او برند در آفاق نسخه های مکارم الاخلاق

شاهنامه عبدالقادر ۲۵۲۸

مثنوی بیحر متقارب بدون آغاز در ذکر فتوحات و جنگهای شاه صفی و
شاه عباس ثانی از میرزا عبدالقادر تونی (قرن ۱۱) ۳۰۰۰ بیت .

۱ - تذکره نصرآبادی ص ۱۰۴ -- ۱۰۶ در شرح حال میرزا عبدالقادر تونی نوشته
است که وزیر تون بوده و جنگهای شاه صفی را بنظم درآورده است.

نام کتاب از دوبیت زیر که در صفحه ۱۱ نسخه است بدست آمد :

ز کار تو بس مانده ام در شکفت که شه نامه بی امر شه کس نگفت
کسی تا با امروز از عهد پیش نگفته است شهنامه از بهر خویش
در پایان شاهنامه يك قطعه در مدح شاه و ۳ تك بیت و ۲ غزل وجود دارد که
باحتمال قوی از همان ناظم شاهنامه است.

عنوان مطالب شاهنامه بدینقرار است :

نامه شاه صفی سردار روم - آمدن رسول روم برای بستن قرار داد و مأیوس
برگشتن او - جنگ ایرانیان کنار دجله و گذشتن از فرات - رسیدن بقلعه
ایروان و محاصره آن - جنگ در قلعه و شکست سپاهیان روم - مرگ شاه صفی -
سلطنت شاه عباس ثانی - رفتن شاه بقندهار - حرکت به فیروز کوه و سرحد
خراسان - رفتن بمشهد مقدس و تعمیر صحن حضرت رضا (ع) - رفتن بهرات و
قندهار - محاصره دولت خان و شادی خان - فتح قلعه بست و پیردلان - آمدن
جنگجویان بست بقندهار - جنگ ایرانیان با هندیان - آزاد کردن اسیران
هندی - تسخیر قلاع زمین داور و حوالی قندهار و برهم خوردن پادشاهی
هندوستان - مدح دیوان بیکی .

بنابر مندرجات تاریخ تالیف این کتاب بایستی بین ۱۰۳۸ تا ۱۰۶۸ هجری باشد.

آغاز :

ببیند ظفر پردلی در نبرد که اندیشه ای از مخالف نکرد
حکیم آن کسانرا نخواند سترک که کوچک شمارند کار بزرگ

انجام :

درین رشته تا قوت و تا تاب هست ترا این سر رشته بادا بدست

آغاز قطعه :

شاهها ز شوق منزل آئینه‌ها ت بهم
کردند صاف سینه دلان یکسر آینه

پایان نسخه :

بیاد گل بدنی جامه بر گل و می کش
که از شکوفه گل خار و گل بدن پوشند

خط نسخ جلی خوش - عنوان ها قرمز - رقم محمد نصیر بن محمد هادی - تاریخ
تحریر ۱۱۳۰ - آغاز افتاده - اندازه ۱۹۰ × ۲۹۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه -
کاغذ فرنگی - ۱۹۱ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره
دفتر ۲۱۸۹۲.

شاهنامه فردوسی ۲۵۲۹

از حکیم ابوالقاسم فردوسی (در گذشته در اوایل قرن ۵) که در دو قسمت
تنظیم شده است جلد اول (۵۳۵ تا ۱) و جلد دوم (۵۳۷ تا ۱۰۶۸) که بهج-و سلطان
محمود تمام میشود.

آغاز :

بنام خداوند جان و خرد ...

انجام :

مرا نام باید که ماند بجای گر اندازدم در پی پیل پای

خط نستعلیق، کتابت خفی -- عنوان هاجلی تر از متن قرمز - رقم لطف الله باغ آسیایی
تاریخ تحریر ۱۰۵۵ (صفحه ۵۳۵) - یادداشت عبدالصمد قاجار عزالدوله مالک نسخه
حاشیه صفحه ۲ و پایان نسخه - اندازه ۲۱۵ X ۳۵۰ میلیمتر - جلد میشن زرشکی لولادار
کاغذ سمرقندی - جدول چهار ستونی زر و الوان -- سر لوح مذهب مرصع ریخته صفحه اول --
۱۰۸۶ صفحه - ۲۳ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۵۰ X ۲۴۵ میلیمتر - شماره
دفتر ۶۱۴۳۲ .

شاهنامه فردوسی ۲۵۳۰

از فردوسی طوسی بدون آغاز و پایان از «خراج برداشتن بهرام از ولایت»
تا «رزم ترکان با یزدگرد» ۱۸۵۰۰ بیت .

آغاز:

پرستندگان ایستاده بی پای بهشتی شده کاخ و گاه و سرای

انجام :

سبک مهتر او را بمردی سپرد سزاوار تا پیش ماهوی برد

خط نستعلیق کتابت -- عنوان ها نسخ جلی باز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) -

اندازه ۱۷۵ × ۲۷۰ میلیمتر -- جلد تیماج سبز -- کاغذ سمرقندی -- جدول چهارستونی
 زر -- ۳۷۰ صفحه -- ۱۵ سطر -- اندازه نوشته ۱۱۵ × ۱۹۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۸۲۱.

شاهنامه محرمی

۲۵۳۱

مثنوی بدون آغاز و پایان به بحر متقارب، درباره وقایع سلطنت بایزید دوم
 سلطان عثمانی ۱۷۵۰ بیت. نام کتاب بنابر نصربیح شاعر در قسمت خاتمه نسخه، شاهنامه
 است :

بشهنامه کلکم از آن ره نمود که طبع من و لطف شه آزمود
 بمن روح قدسی چو همراز شد بنام تو شهنامه ام ساز شد

سراینده اشعار بنابر یادداشتی که شادروان بهارپشت بر کک اول نسخه کرده
 است باستاند قول حاجی خلیفه^۱ محرمی یا مجرمی است که در ۹۴۳ در گذشته و
 برای سلطان عثمانی شاهنامه سروده است^۲. ولی در سایر تذکره ها نامی از چنین
 شاعری که شاهنامه سروده باشد نیست.

دراینکه این شاهنامه برای سلطان بایزید دوم بنظم درآمده تردیدی نیست
 چون طغیان جم چلبی که در این کتاب بطور تفصیل آمده است، در زمان سلطان بایزید

۱- کشف الظنون ج ۲ ص ۴۷ - ۲ - یادداشت بهار این است : « باید شاهنامه محرمی یا

مجرمی تخلص متوفی در ۹۴۳ هجری باشد که برای سلطان بایزید بن سلطان محمد سلطان
 عثمانی گفته است و حاجی خلیفه از او نام می برد گوینده از مردم هرات است ولی تخلص خود را
 ذکر نمیکند و کتاب نیز بی سروده است حرره الفقیر محمد تقی بهار »

دوم بوده است، و چون سلطنت ممدوح خود را تا تاریخ تصنیف کتاب سی سال^۱ میگوید و بایزید دوم سی و یک سال سلطنت کرده است. بنابراین تاریخ تصنیف ۹۱۷ یعنی یکسال قبل از فوت بایزید دوم است^۲.
شاعر خود را در بعضی از ابیات با فردوسی مقایسه میکند مانند این سه بیت که در خاتمه است:

بسی خواست چون عذر محمود شاه ز گفتار فردوسیم عذر خواه
بهر يك سخن گرچه جان داده‌ام بمیدان فردوسی افتاده‌ام
ستایش كنم شاه بسا جود را ستانم صله ملك محمود را
عنوان مطالب کتاب بدین قرار است:

توحید و نعت رسول (ص) - سبب نظم کتاب و مدح ابوالنصر بایزید - ذکر سلطنت خسرو در خرشنه روم - رفتن خسرو از اماسیه بیونان و فرار پور قرامان - مریض شدن ابوالفتح سلطان محمد و سپردن ملك بمحمد پاشا و بیداد او - دفتر داران عجم و خرابی ملك - وفات ابوالفتح - قتل محمد پاشا و گریختن دفتر داران كشتی نشستن ابوالنصر و نشستن بتخت قسطنطنیه - طغیان جم‌چلیپی - نامه نوشتن به جم‌چلیپی و عتاب نمودن او - لشكر كشیدن خسرو بدفع جم‌چلیپی - رزم در بودوسا - رفتن جم‌چلیپی بمكه - آمدن قاسم قرامانی از عجم بداش - نامه قاسم به جم‌چلیپی - كارزار علی بيك با سپاه جم‌چلیپی - فرار محمد بيك از مرزیونان - نامه قراکوز بيك - فرستادن سلیمان بيك سپهدار بجنك محمد بيك - فتح نامه سلیمان بيك - فرار جم‌چلیپی بفرنگستان - قتل كدك احمد - وزارت داود پاشا - عزل اسحق پاشا - عزیمت

خسرو بجانب غرب - گذشتن سپاه از رود تونه - تسخیر کیلی - توجه به آق کرمن -
 خان تانار و سپاه او - فرستادن موسی بیک را بضبط داش - لشکر فرستادن بانکرز -
 سپه دار شدن علی بیک - آمدن سلطان محمود چلی و سنجق قتمانیه یافتن - وزارت
 احمد پاشا - آمدن قاصد مصر و هند بدرگاه و عرض اخلاص نمودن - در خاتمه و خطاب
 زمین بوس گوید.

آغاز:

نیابد کس از بردرکش نشان که دروی سپهر است ریگ روان

انجام:

بهر یک سخن گر چه جان داده ام بمیدان فردوسی افته - داده ام

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - آغاز و
 پایان افتاده - در بعضی صفحه ها جای عنوان یا تصویر خالی است - صفحه ۱۷۰ تا ۱۷۲ نانوشته
 مانده - یادداشت ملکیت موسی آشتیانی و ملک الشعرا بهار روی برگ اول - اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵
 میلیمتر - جلد تیماج عنابی، ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ فرنگی صورتی ۱۷۴ صفحه - ۱۱
 سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۳۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۴۲

یکی از آثار نظم و نثر جمال الدین احمد اردستانی مشهور به پیر جمال از

عرفای قرن ۹ (در گذشته ۸۷۹) است که قطعاتی به نثر در عرفان انشاء کرده و بمناسبت هر قطعه نثر اشعاری سروده و حکایات و تمثیلاتی بنظم درآورده است و در پایان نه بیت در وصف کتاب است.

آغاز:

این شجر با آن ثمر پیوسته است بی ثمر باشد کزین بگسسته است

انجام:

گر گوش و چشم و دل بزبان یاوری کند
صندوق جسم و جان تو نکویی زحق جداست

خط نستعلیق کتابت - عنوان هاقمرز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - مهر «یا محمود»
و یادداشت ملکیت بتاریخ ۱۲۸۱ آغاز و پایان نسخه - اندازه ۱۴۰ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد
روغنی، بوم عنابی زرك، ترنج و سرترنج گل و پرنده برجسته، حاشیه سیاه - کاغذ فرنگی بعضی
برگها آبدیده - ۳۱۲ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۴۰ میلیمتر شماره دفتر ۵۰۸۱۷

از محمد صادق تفریسی متخلص به صادق (در گذشته ۱۱۶۰). مثنوی برون
خسرو شیرین نظامی که تاریخ ایران را از سلطنت کیومرث تا آخر ساسانیان

۱ - فهرست ج ۳ مجلس ص ۵۴۱ - ۵۴۸ - طرائق الحقایق ج ۲ ص ۱۵۹ - فهرست ج ۷

ب ۲ آستان قدس ص ۶۳۷ و ۶۳۸ .

و ظهور حضرت محمد (ص) و خلفای راشدین بطور اختصار ذکر میکند و در پایان مختصری هم درباره حضرت امام حسن (ع) - معاویه - یزید - مخنار - و حجاج دارد و ۷۷۴ بیت است.

آغاز:

چرخ لواایی که نخستین گشود بر سر اکلیل کیو مرث بود

انجام :

برد چو حجاج ازین جنگ نام کو کب او یافت عروجی تمام

خط نستعلیق، کتابت خوش - عنوان هاقمرمز - رقم فضل الله - تاریخ تحریر ۱۳۰۳ ق - برای عباسقلی سپهر نوشته شده و در پایان نسخه یادداشتی در باره کاتب و پدرش بقلم سپهر است - اندازه ۱۴۵ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سبز - کاغذ رنگی - جدول زرو لا جورد - سر فصل مذهب مرصع صفحه اول - ۷۹ صفحه - ۱۰ سطر - اندازه نوشته ۹۵ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۶۰.

طوطی نامه و ۲۵۳۴

(نان و حلوا)

طوطی نامه یکی از مثنویهای کمیاب شیخ بهاء الدین محمد عاملی متخلص به بهائی (قرن ۱۱) است که بسبب مثنوی مولوی و با همان وزن سروده است. این

مثنوی عرفانی است و داستان شاه‌ی است که طوطی داشت که بسیار عزیزش میداشت و برای اینکه طوطی معلومات بیشتری کسب کند او را بجزیره‌ای دور دست نزد دانشمندی میفرستد. بهائی در ضمن بیان داستان بشر را به طوطی تشبیه میکنند که برای رسیدن به کمال بدنیا فرستاده شده است و مانند مثنوی مولوی داستانها و حکایات و تمییل در میان داستان اصلی میآورد. از این مثنوی يك نسخه آقای یحیی ریحان داشته‌اند که شادروان سعید نفیسی از روی آن استنساخ کرده است.^۱ چون بانسخه ما آغاز و پایان و تعداد ابیات یکی است احتمال می‌رود این مثنوی را در اواخر عمر سروده باشد زیرا که داستان ناتمام مانده و مراجعت طوطی را نزد شاه ندارد تعداد ابیات این مثنوی ۱۴۳۴ بیت است.

آغاز:

گر شما را غفلت و آلایش است

پیش ما هم رحمت و بخشایش است

انجام:

لوح‌دوران شد تهی از نقش حق ای تو دفتردار بر کیوان ورق
مثنوی نان و حلوا ضمیمه این نسخه است (۹۸ تا ۱۱۶) که چاپ شده است.

خط نستعلیق، کتابت بد - رقم ندارد برای میرزا اسدالله نوشته شده - تاریخ تحریر ۱۲۴۴ ق (بالای صفحه آخر) - هفت صفحه از آغاز نو نویسی - در حاشیه صفحات تصحیح و شماره گذاری شده - اندازه ۱۵۰ × ۱۸۵ میلیمتر - جلد مقوا عطف و گوشه پارچه - کاغذ فرنگی - ۱۱۶ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۵ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۱۱

۱- احوال و اشعار فارسی شیخ بهایی تألیف سعید نفیسی .

فتحنامه حسام‌الملک

۲۵۳۵

از احمد کرمانشاهی متخلص به الهامی (قرن ۱۳) شامل يك مقدمه نثر از مصنف در شرح فتنه احمدوند چلبی و دفع آن بوسیله حسام‌الملک و سبب نظم کتاب (۱ تا ۴) و ۱۳۵۰ بیت مثنوی ببحر متقارب که عنوان مطالب آن بدینقرار است :

توحید و نعت چهارده معصوم - مدح: ناصرالدین شاه - ظل السلطان - حسام‌الملک حاکم کرمانشاه - ساقی نامه - شرح حال احمدوند چلبی و رفتن بخاک عثمانی - طغیان طایفه احمدوند و آمدن بایران - مأمور شدن محمود خان ناصرالملک بدفع احمدوند و پناه دادن جوانمیر - رفتن جوانمیر باصفهان و امان یافتن از ظل السلطان والی شدن حسام‌الملک - سرکشی احمدوند و آمدن فقیه قادر در بارانش بایران - همدست شدن با جوانمیر و اتفاق دودوات - نامه قیصر بشاه ایران - لشکر آرایي حسام‌الملک و فرستادن خانعلی خان یاور - وج ششم را بطرف سرخه - حرکت حسام‌الملک با اردو و رفتن بباغ نشاط - نیابت حکومت میرزا حسن خان مستوفی دیوان اعلی - رفتن اردو از ماهیدشت به هارون آباد - رفتن از سرخه دزبپای طاق - رفتن به پل زهاب و استقبال از موکب امیر تومان - انجمن جوانمیر با بارانش - پاسخ خلیفه پیشوای جوانمیر - نامه جوانمیر به مهر علیخان و امان خواستن - پاسخ مهر علیخان - رفتن بقصر شیرین - مأمور کردن جوانمیر بدفع فقیه قادر و گرفتن حسن بن رحیم - نامزد شدن شاهمراد خان احمدوند برزم حسن - برگشتن او و کشتن پلنگ در راه - رفتن جوانمیر بدفع سواران احمدوند فقیه قادری - درخواست مهمانی محمد پاشا رومی از امیر - بخشش امیر بسپاه روم و سالار

ایشان - دستور خواستن محمد پاشا از امیر تومان - رای زدن جوانمیر در
 چاره کار خویش - آگاهی امیر از کار جوانمیر - یورش لشکر ایران بقلعه جوانمیر -
 گرفتن آبسکین حصار و اسیر کردن زن و مرد - مناجات امیر - دفن کشتگان و
 فرستادن محمود خان سنجابی بگرفتن برادر جوانمیر در پل زهاب - مدح حسام
 الملك - فرستادن کلبعلی خان کشیکچی باشی بگرفتن جافهای مرادی که خونبهای
 محمد پاشای جاف بودند - گرفتن آنها - تسلیم کردن بعضی اسیران برومیها -
 فرمان حسام الملك بکشتن اسیران و فرستادن سرآنان باصفهان - خاتمه کتاب .
آغاز مقدمه: چنین گوید ننگ گوی برگزیدگان دین و دولت و خادم

خاندان تبوت :

آغاز مثنوی :

که خالی نباشد ازوهیچ سو

بنام برآرنده آرزو

انجام :

بلفظ سعادت نمودم تمام

سخن را ز مهرده و دوامام

خط شکسته نستعلیق خوش - عنوانها ثلث جلی - رقم مصنف - تاریخ تحریر ندارد

(قرن ۱۳) - مورالهای صفحه ۷ - اندازه ۳۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد میشن قرمز - کاغذ

فرنگی آبی - ۱۴۲ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره

دفتر ۶۶۹۳۱

۲۵۳۶

فتوح الحرمین

از محبی لاری (قرن ۹ و ۱۰) که از شعرای دربار سلطان یعقوب آق قوینلو

(۸۲۳-۸۹۶) و از شاگردان علامه دوانی بوده است ^۱ و بنا بر آنچه در تذکره شمع انجمن نوشته شد تازمان شاه طهماسب صفوی حیات داشته است ^۲ بایستی در اواخر سلطنت سلطان یعقوب در دربار او راه یافته باشد و در گذشت او در حدود ۹۳۰ و ۹۳۱ باشد. محبی علاوه بر مثنوی فتوح الحرمین که پس از مراجعت از سفر مکه برشته نظم کشیده است شرحی بر قصیده تائیه ابن فارس نوشته است و اشعاری هم داشته که بطور پراکنده در بعضی از تذکره ها درج شده است.

مثنوی فتوح الحرمین بر وزن مخزن الاسرار نظامی است و در حقیقت سفرنامه رفتن بمکه و بجا آوردن اعمال مربوط بحج است و ۱۱۰۰ بیت است.

آغاز :

ای همه کس را بدرت التجا کعبه دل را ز تو نور صفا

انجام :

صل علی روضه خیر الانام خاتمه نسخه برین شد تمام

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان ها جلی تر ، قرمز - رقم و تاریخ ندارد (اواخر قرن ۹ یا اوایل قرن ۱۰) - پشت صفحه اول یادداشت ملکیت عبدالوهاب حسینی بتاریخ ۹۴۷ - مهر «سید جلال الدین محمد» و «عین الله محمود» و مهر کتابخانه حاج سید محمود مرعشی آیه الله زاده نجفی در همان صفحه - اندازه ۱۲۰ × ۲۲۵ میلیمتر - جلد روغنی ، بوم مشکی گل وحاشیه طلایی ، درون قرمز - کاغذ متن وحاشیه ترمه سمرقندی - جدول زروالوان - صفحه ۲۹۱ طلا اندازی بین سطرها - سر لوح مذهب مرصع الصاقی کارهرات صفحه اول - ۱۸ تصویر نقاشی جغرافیایی از مکه ومدینه صفحه : ۳۷ و ۴۰ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۷ و ۴۸ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۸ و ۶۱ و ۶۵ و ۷۵ و ۸۲ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۷ و ۸۸ دارد - ۹۰ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۴۷

۱- آتشکده آذر ص ۳۰۵ - صبح گلشن ص ۳۷۰ -

۲- شمع انجمن ص ۴۱۸

۲۵۲۷

فرهاد و شیرین

از کمال الدین وحشی بافقی (در گذشته ۹۹۱) که مکرر چاپ شده با انضمام
دو صفحه نثر در باره وحشی و کتاب فرهاد و شیرین او که نا تمام ماند و فرهاد و
شیرین وصال، بدینقرار :

۱- فرهاد و شیرین وحشی (۱ تا ۸۷) .

آغاز:

الهی سینه‌ای ده آتش افروز ...

انجام :

... چونیکو بنگری باشد يك آهنگك .

۲- در باره وحشی و کتاب شیرین و فرهاد و در باره میرزا كوچك وصال بنثر

(۷۸ تا ۸۰) .

۳- تکمله شیرین و فرهاد از میرزا كوچك وصال شیرازی (۷۰ تا ۱۶۶)

آغاز:

هزاران پـرده برقانون عشق است

بـهـر يك نغمه ها ز افسون عشق است

انجام :

درین معنی کسی را کـونه دعوـیست

یقین داند کـه صورت عین معنی است

خط شکسته خفی خوش -- رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۰۱ - مهور پایان نسخه محو

شده - اندازه ۱۱۰ × ۱۸۰ میلیمتر -- جلد روغنی - بوم مشکی، گل درهم طلایی ، درون گل نرگس - کاغذ فرنگی آبی زرفشان - جدول و کمند زر ولاجورد - صفحه ۱ و ۲- حاشیه مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی -- سرلوح مذهب مرصع کار شیراز صفحه اول - دو سرفصل مذهب مرصع صفحه ۸۰ و ۱۱۲- ۱۶۶ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۶۹ .

۲۵۳۸

فرهاد و شیرین

از وحشی بدون آغاز شامل ۹۴۶ بیت .

آغاز:

جهان از علت غائی وجودش وجود جمله موج بحر جودش

انجام :

مانند نسخه پیش .

خط شکسته خفی خوش - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - صفحه اول نانوشته - اندازه ۹۰ × ۱۵۸ میلیمتر - جلد میشن زرشکی سوخت سکاغذ ترمه سمرقندی زرد - جدول و کمند زر ولاجورد - ۸۶ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۵۵ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۲۵ .

فرهاد و شیرین ۲۵۳۹

نسخه کامل از فرهاد و شیرین وحشی .

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - سه صفحه پایان نو نویس - عنوان ها قرمز - رقم
و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - مهر «محمد بن تاریخ ۱۱۷۴» پشت برگ اول - اندازه ۱۱۵ × ۲۰۰
میلیمتر - جلد میشن زرد - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زروالوان غیر از دو برگ
آخر - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۶۶ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰
میلیمتر - شماره دفتر ۲۵۸۳۷ .

فرهنگت خدا پرستی ۲۵۴۰

از عبد الوهاب لسان الحق متخلص به محرم یزدی (قرن ۱۳) که در ۱۲۷۷
سروده و چاپ شده است و در آغاز و پایان کتاب قطعات شعر و نثر در مسدح
ناظم کتاب از : میرزا سعید خان وزیر خارجه - میرزا محمد ساوجی - محمد
حسن تسلیم - شیخ عبدالصمد تبریزی - هما - بیدل - صفا - حکیم ذوقی و
رضاقلیخان هدایت .

آغاز :

هذا كتاب حوى من افصح الكلم ...

انجام :

يك قطره بود در بر آن قلزم و عمان .

خط نسخ خفی - عنوانها و دو صفحه آخر جلی تر - رقم میرزا صفا - تاریخ تحریر ۱۲۷۹ (صفحه ۳۱۵) - مهر «لسان الحق» و «محرم» صفحه ۳۰۸ - اندازه ۱۱۵ × ۱۹۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی زرد - ۳۱۸ صفحه - ۷ نیم سطر - انداز نوشته ۴۵ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۵۷ .

کاخ کیوانی یا تاریخ امیری ۲۵۴۱

از عبدالکریم بن خلیل نایب‌الصدر متخلص بکیوان (قرن ۱۴) . مثنوی
ببحر متقارب که برای امیر افخم سروده است . شامل يك مقدمه نشر بقلم خود
ناظم (۱ تا ۷) و ۸۵۰ بیت مثنوی درباره فتنه دماوند و جنگک با سپاه عراق بدینقرار :
مقدمه - ساقینامه - نامه سالارالدوله به امیر افخم - آغاز فتنه دماوند و
رزم الوار با سپاه عراق - پاسخ امیر افخم و اعلان جنگک - فرمان امیر به احتشام‌الدوله -
برافراشتن خیمه‌ها در کنار خضر - وخامت انجام شاهزاده در کوه - مأمور شدن
محسن خان افشار بمدد شجاع‌الملک - سقاییت اهالی براری و کیوانشکوه بتوسط
معتضدالملک - صدور دستخط‌شاهی به تهنیت سردار و سپاه - خاتمه در بیان احوال
ناظم و شکایت از روزگار و دعای ممدوح .

آغاز مقدمه : نخستین کلام در هر مقام ستودن مرداور مهیمن ...

آغاز کتاب :

الهـا الهـی و الهـیت هویدا ست از ماه تا ماهیت

انجام :

کنون آن هنرمند هنرمند تو گشاینده تو مانده در بند تو

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان هائیک و نستعلیق جلی - رقم مصنف - تاریخ تحریر ۱۳۲۵ ق - پایان افتاده - اشعار خط خورده و اصلاح شده - بیشتر صفحه‌ها با یادداشت‌های مدادی پسر خاله کیوان کثیف شده - اندازه ۱۲۰ × ۱۹۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - جدول و کمند سیاه - صفحه ۱ و ۲ و ۹ تا ۱۳ و ۲۳ و ۲۴ حاشیه صفحه : ۳۹ و ۴۱ و ۷۸ و تمام صفحه ۶۳ نقاشی دور نما با قلم سیاه کار مصنف - ۸۳ صفحه - ۱۲ سطر اندازه نوشته ۷۰ × ۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۴۷۸ .

کلیات اهللی شیرازی ۲۵۴۲

کلیات اهللی شیرازی در گذشته ۹۴۲ در ۱۳۴۴ در تهران بچاپ رسیده است

این نسخه مشتمل است بر :

۱- سحر حلال (۱ تا ۲۰) شامل مقدمه نشر اهللی و مشنوی سحر حلال

۳۲۳ بیت .

آغاز :

حمدنا معدود وشکرنا محدود سزاوار صانعیست که بیک امر کن

انجام :

شرطه شد از همت محمود باد آخر کار همه محمود بساد

۲- شمع و پروانه (۲۱ تا ۶۶) ۸۱۸ بیت .

آغاز :

بنام آنکه ما را از عنایت دهد پروانه شمع هدایت

انجام :

نشاط افزای بزم مقبلان کن قبول خطا بر روشندان کن

۳- دیباچه نثر و قصیده مصنوع در مدح شاه اسمعیل (۶۷ تا ۹۶) با قطعه و رباعی و غزل مستخرجه آنها ۲۸۶ بیت .

آغاز :

حمد و سپاس بی قیاس صانعی را که فهرست ...

انجام :

اهلی سخنش اگر تمام است از یمن دوازده امام است

۴- دیباچه و قصیده مصنوع در مدح سلطان یعقوب (۹۷ تا ۱۲۴) با غزل و قطعه و رباعی مستخرجه ۳۵۳ بیت .

آغاز :

بعد از حمد بیحد و سپاس بیقیاس حضرت عزت را ...

انجام :

او را کرم عام و طمع کار همه داده کرم او هوس اهل سؤال

۵- دیباجه و قصیده مصنوع در مدح امیرعلیشیر نوایی (۱۲۵ تا ۱۵۲) با

سه قطعه مستخرجه ۲۴۵ بیت .

آغاز :

حمدی از حد افزون و سپاس از قیاس بیرون ...

انجام :

عمر او را عدد سال دوصد سال او صدمه و هر مه صد سال

۶- قصاید - ترکیب بندها و ماده تاریخها (۱۵۳ تا ۳۱۸) ۲۶۰۰ بیت .

آغاز:

الهی بسر دفتر حکمت الله بنی آدم آئینه قدرت الله

انجام :

از ازل لطف خدا همراه بودش تا ابد

زان بود تاریخ او لطف خداوند قدیم

۷- غزلیات و مستزاد (۲۱۹ تا ۸۶۰) ۸۱۰۰ بیت .

آغاز :

از حیرت صفات تو بند زبان ما انگشت حیرتست زبان دردهان ما

انجام :

تا درد دلی کز تو مرا هست نه بینی بالله که ندانی

۸- مقطعات (۸۶۰ تا ۸۸۲) ۲۷۰ بیت .

آغاز:

ای دل زخود بمیر که گردی خلاص از آنکه

تا زنده مقید این دام مسانده

انجام :

غافل که بندگی سبب آن بود که او

در مصر جان عزیز شود پادشاه هم

۹- رباعیات لغزیات و معنیات (۸۸۲ تا ۹۵۰) ۳۵۷ رباعی و ۹۴ بیت لغز و معما

آغاز :

ای همچو گهر در صدف سینه ما هر گوهر راز تست گنجینه ما

انجام :

آتشی کز برق غیرت بر فروخت خرمن درویش درمانده بسوخت

۱۰- دیباجة نثر و رباعیات ساقینامه (۹۵۱ تا ۹۷۰) ۱۱۲ رباعی .

آغاز :

بعد از حمد و ثنای جان آفرین و درود بر روان ...

انجام :

فریادرس اهلی مسکین که شود فریادرسش که هم توفریادرسی

۱۱- رباعیات زبده الاخلاق (۹۷۱ تا ۹۹۸) ۱۶۹ رباعی .

آغاز :

یا رب گند آلوده ز دنیا مبرم بی وعده وصل خود به عقبی مبرم

انجام :

فهم کن که ذوق بیداری چیست شاید که دگر ذوق خوابت نبرد

۱۲- رباعیات فواید العقاید (۹۹۹ تا ۱۰۲۲) ۱۴۴ رباعی .

آغاز:

ای بسا تو عدم وجود هر چیز که هست
غیر از تو درین خرابه دهلیز که هست

انجام :

گر رنک نگیر دار سهیل کرمت ای وای بسعی ضایع و عمر تلف
۱۳- رساله نعت نبی (ص) (۱۰۲۳ تا ۱۰۴۸) ۳۷۵ بیت .

آغاز:

ای بخاطر صد غبار از اشك تو آئینه را
کرده چاك از دست تو ماه منور سینه را

انجام :

میپوش روی ز اهلی که شمع گردون هم
فروزد از تو چ- راغ هدایت خوبی
۱۴- دیباچه و رباعیات گنجفیه (۱۰۴۸ تا ۱۰۶۴) ۹۷ رباعی .

آغاز:

برار باب صورت و معنی پوشید نماند ...

انجام :

اهلی بو فای تو نظر دوخته است از اهل جهان که يك قماشند همه

خط نستعلیق کتابت جلی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۱۹۵ × ۳۲۰
میلیمتر - جلد میشن قرمز ترنج و سرترنج ولچکی بریده ضربی - کاغذ متن وحاشیه فرنگی

وسمرقندی - جدول زروالوان - صفحه ۱ و ۲ طایف اندازی بین سطرها - شمس مذهب مرصع
پشت برگ اول - یک سر لوح و دوازده سرفصل مذهب مرصع آغاز کتاب - ۱۰۶۴ صفحه - ۱۸
سطر - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۲۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۵۵

کلیات جامی ۲۵۴۳

کلیات آثار نظم و نثر نورالدین عبدالرحمن جامی (در گذشته ۱۸۹۸) مکرر
در ایران و دیگر کشورها بچاپ رسیده است .
این نسخه مشتمل بر نه مثنوی جامی است که بنام هفت اورنگ معروف است
بدین ترتیب :

۱- سلسله الذهب دفتر اول (۳ تا ۱۱۰) .

آغاز:

لله الحمد قبل كل كلام بصفات الجلال والاكرام

انجام :

وربما ند چو عمر او سپری ختم الله لی بما هولی

۲- سلسله الذهب دفتر دوم (۱۱۱ تا ۱۵۶) .

آغاز:

بشنوای گوش پر فسانه عشق از صریر قلم ترانه عشق

انجام :

هم برین حرف این خجسته کلام ختم شد والسلام والاكرام

۳- سلسله الذهب دفتر سوم (۱۵۷ تا ۱۸۸) .

آغاز:

حمد ایزد زکار تست ای دل هر چه کار تو بار تست ای دل

انجام :

بر همین نکته ختم شد مقصود لله الحمد والعلی والجدود

۴ - لیلی و مجنون (۲۰۱ تا ۳۰۴)

آغاز :

ای خاک تو تاج سر بلندان مجنون تو عقل هوشمندان

انجام :

پاکان به نیاز صبحگاهان آمرزشم از خدای خواهان

۵ - سبحة الابرار (۳۰۷ تا ۳۸۸) شامل مقدمه نشر و مثنوی سبحة الابرار

آغاز :

المنة لله که بخون گر خفتم یکچند چو غنچه عاقبت بشکفتم

انجام :

ختم الله لنا بالحسنی و هو مولانا نعم المولی

۶ - تحفة الاحرار (۳۹۱ تا ۴۳۸) شامل مقدمه نشر و مثنوی تحفة الاحرار .

آغاز:

حامداً لمن جعل جنان کل عارف مخزن الاسرار کماله ...

انجام :

مهر نه خاتمه این خطاب شد رقم خاتم تم الکتاب

۷ - یوسف وزلیخا (۴۴۱ تا ۵۵۰)

آغاز:

الهی غنچه امید بگشای گلی از روضه جاوید بنمای

انجام :

زبان را گوشمال خامشی ده که هست از هر چه گویی خامشی به

۸ - سلامان و ابسال (۵۵۳ تا ۵۸۴)

آغاز:

ای بیادت تازه جان عاشقان ز آب لطف تر زبان عاشقان

انجام :

هر دمش جاه و جلال تازه باد مدت ملکش برون ز اندازه باد

۹ - خردنامه اسکندری (۵۸۷ تا ۶۵۰)

آغاز:

الهی کمال الهی تراست چمال جهان پادشاهی تراست

انجام:

که تا پنبه از گوش دل بر کشیم همه گوش باشیم و دم در کشیم

خط نستعلیق کتابت قدیم ، خوش - عنوان ها لاجورد - عنوان هر دفتر بخط ثلث جلی با سفیداب در میان سرلوح - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۹۴۵ - یادداشت ملکیت عبدالحسین ابوقداره - برگ دوم - اندازه ۱۷۰ × ۲۸۵ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای لولادار ، ترنج و حاشیه ولجکی سوخت ، درون ترنج و سرترنج ولجکی سوخت مینا ، لولا سوخت طلاپوش ، درون نیم ترنج ولجکی مینا - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی متن زرفشان

غبار - جدول چهارستونی و کمندزر و الوان - صفحه اول و دوم دو مجلس نقاشی و تمام
 حواشی مذهب مرصع - نه سر لوح مذهب مرصع صفحه : ۱۱۱۹ و ۱۵۷ و ۲۰۱ و ۳۰۷ و ۳۹۱ و
 ۴۴۱ و ۵۸۷ - تمام عنوانها و صفحه‌های ۱۵۶ و ۱۵۷ و ۳۰۴ و ۳۷۷ و ۳۷۸ و ۴۳۷ و
 ۵۵۰ و ۶۵۰ بین سطرها و پائین صفحه تشعیر سازی مذهب - ۶۵۰ صفحه - ۱۹ سطر هر
 ستون - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۶۵

۲۵۴۴

کلیات جامی

مشمول بر دیوان غزلیات و قطعات و رباعیات و مرثیاتی و مناقب و هفت اورنگ
 ولوایح و لوامع جامی که در متن و حاشیه نوشته شده است ، بدین ترتیب :
 متن :

۱ - دیوان غزلیات مرتب شده بترتیب الفبایی - قطعات و رباعیات (۱ تا ۳۸۸)

آغاز:

سبحان من تحیر فی ذات سوآه فهم خر دبکنه کمالش نبرده راه

انجام :

بر تخته خاک گویی اطفال بهار هر جا بخط سبز الف کرده نگار

۲ - غزلیات دیوان دوم بترتیب الفبایی - ترجیع بند - قصاید در توحید و
 نعت - وصف پیری - موعظه - جواب نامه سلطان یعقوب و خواجه جبهان -
 ترکیب بند در مرثیه برادر و فرزند .. رباعیات (۳۸۹ تا ۵۲۲)

آغاز:

کردم ز دیده پای سوی مشهد حسین
هست این سفر بمذهب عشاق فرض عین

انجام :

در شعر مده عمر گرانمایه بیاد افکار سیه شد ورقی چند دگر

حاشیه :

۳- سجة الابرار (۱ تا ۷۳) شامل مقدمه نشر و مشنوی سجة الابرار .

آغاز و انجام مانند نسخه پیش .

۴- تحفة الاحرار (۷۵ تا ۱۳۲) بدون مقدمه نشر .

آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم هست صلاي سرخوان کریم

انجام :

مانند نسخه پیش .

۵- يوسف وزليخا (۱۳۳ تا ۲۶۳)

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

زبان را گوشمال خاموشی ده که توازهر چه گویبی خاموشی به

۶- لیلی و مجنون (۲۶۵ تا ۳۹۳)

آغاز و انجام مانند نسخه پیش.

۷- خردنامه اسکندری (۳۹۵ تا ۴۷۲)

آغاز:

مانند نسخه پیش.

انجام :

که تا پنبه از گوش دل بر کشیم همه گوش گردیم و دم در کشیم

۸- لویح (۴۷۳ تا ۴۹۲)

آغاز:

لا احصى ثناء عليك كيف و كل ثناء ...

انجام:

چون لاله توان بود دروگر پس ازین

لب بکشایی بنطق خداکت بدهن

۹- لوامع (۴۹۳ تا ۵۳۱) ناتمام است و نه صفحه آخر آن در متن و حاشیه

نوشته شده است.

آغاز:

بسمله ... رب انعمت فردسبحانه من جمیل ایس لوجه ...

انجام :

... مایتر کب منها الالحان غنم المال...

خط نستعلیق کتابت خفی قدیم -- عنوانها قرمز - رقم عبدالعزیز - تاریخ تحریر ۹۸۰ (صفحه ۴۷۲ و ۵۲۲) - اندازه ۱۵۰ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای ت.نج و سرترنج ضربی - کاغذ سمرقندی - جدول و کمند اول قرمز - کمند دوم زر و لاجورد - يك سرلوح و دو مثلث مذهب مرصع کار هرات صفحه اول - سه مثلث و دو مربع مذهب مرصع صفحه دوم - ۴۵۹ صفحه ۱۴ سطر متن، ۵۸ سطر حاشیه و هامش - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۲۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۷۲ .

کلیات جامی ۲۵۴۵

(سبحة الابرار تحفة الاحرار)

شامل دو مثنوی از هفت اورنگ که در زمان حیات جامی نوشته شده است.^۱
۱- سبحة الابرار (۱ تا ۷۱) پایان افتاده و ۱۱۱ بیت از آخر کسر است و تا عقد سی و نهم دارد .

۱- تاریخ تحریر این نسخه ۸۸۶ است یعنی ۱۲ سال قبل از درگذشت جامی ، در پایان تحفة الاحرار بیتمی هست که تاریخ تمام شدن تحفة الاحرار را «تم الکتاب» گفته است که ۸۹۴ میشود ولی در کتاب جامی تألیف آقای علی اصغر حکمت ص ۱۹۰ تاریخ تألیف تحفة الاحرار را ۸۸۶ نوشته است بنابر این نسخه بالا در همان سال تألیف نوشته شده است.

آغاز :

المنة لله که ...

انجام :

هر کمالی که صفاها نی داشت که بکف تیغ سخن رانی داشت
۲- تحفة الاحرار (۷۲ تا ۱۱۳) آغاز ندارد و ۱۶۵ بیت از اول کم است و
از نیمه مناجات سوم شروع میشود .

آغاز :

فیض نوال چو پیایی رسد کس بشناسایی تو کی رسد

انجام :

مهر نه خاتمه این خطاب

پایان :

بسرحد اتمام رسیده شد و در رشته انتظام کشیده آمد این مهرهای خراشیده
از صدف و خزف تراشیده هر چند چون عقد لولؤ آبدار کردن بند سروران و
کوشواره هنر پروران را نشاید امید است که سبجه وارد دست آویز از پای افتادگان
و انگشت نمای سر رشته از دست دادگان گردد و اتمام انتظار این سبجه در ماه
تسبیح و شهر تراویج منتظم در سلك شهو رسنه سته و ثمانین و ثمانیایه لازال مبارکاً
علی کل آفة انفاق افتاد والحمد لله الکریم الجواد والصلوة علی محمد و آله
خیر العباد وسلم تسلیماً کثیراً م .

خط ستمعلیق ترکستانی قدیم ، خفی - عنوانها جلی تر قرمز - رقم محو شده -

تاریخ تحریر ۸۸۶ - سه برگ الحاقی در آغاز نسخه هست که صفحه اول یادداشت ملکیت امین‌الملک وزیر تألیفات بتاریخ ۱۳۱۳ و از صفحه دوم شرح دو رباعی از ابو سعید ابوالخیر اثر خواجه عبدالله سمرقندی در سه صفحه و نیم نوشته شده و صفحه بعد اشعاری از خواجه جمال برکی در فضیلت سخن نقل شده و در حاشیه همین صفحه یادداشت محمد شاه بن احمد بن ابی‌السعود و ابوبکر بن محمد مالکین نسخه - صفحه ۷۰ و ۷۱ معکوس صحافی شده - بین صفحه ۷۱ و ۷۲ افتاده دارد - اندازه ۱۷۰ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد تیماج سبز - کاغذ سمرقندی - جدول چهارستونی زر صفحه اول و دوم - سر لوح لاجورد و زر صفحه اول - ۱۳ صفحه - ۲۱ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۴۱۵.

۲۵۴۶

کلیات جامی

(سبحة الاسرار)

شامل مثنوی سبحة الاسرار. نسخه کامل با مقدمه نثر.

آغاز و انجام مانند نسخه‌های پیش

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم و تاریخ ندارد (اوایل قرن ۱۰) - حاشیه صفحه ماقبل آخر، آقای ابراهیم بوذری گواهی کرده‌اند که خط سلطان علی مشهدی است - اندازه ۱۶۰ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه‌ای، ترنج و نیم ترنج و لچکی و حاشیه سوخت بریده زربوش ریخته ، درون تیماج سبز ترنج و سر ترنج سوخت قرمز ، حاشیه و لچکی ضربی - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی ، متن زرفشان - صفحه اول و دوم تمام مذهب مرصع - صفحه

۵۴۳ و حاشیه تشعیر سازی زروالوان ، بقیه صفحات پنج ترنج مذهب در حاشیه - جدول و حاشیه زروالوان - سه مجلس نقاشی صفحه ۴۲ و ۱۱۵ و ۱۳۲-۲۴۶ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۷۰×۱۳۷ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۶۳.

کلیات جامی

۲۵۴۷

(دیوان)

مشمول بر : ۱- مقدمه نشر دیوان اول جامی که در ۸۸۴ تدوین کرده است (۱ تا ۶)

آغاز :

بسم الله الرحمن الرحيم
هست صلاى سر خوان کریم

انجام :

از کوه رسال نظم این عقد در
بر روی صدف نهاد یکدانه گهر

۲- قصاید (۶ تا ۵۶)

آغاز :

زان پیش کز مداد دهم خامه را مدد

جویم مدد ز فضل تو ای مفضل احد

انجام :

تیزبین بادا ترا چشم یقین تا غایتی

کش ترقی ممتنع باشد پس از کشف غطا

۳- ترجیع بندها و ترکیب بندها و ساقی نامه (۵۷ تا ۹۳) (که از صفحه

۶۴ تا ۷۷ نو نویسی است)

آغاز :

ماء معین چیست خاک پای محمد ...

انجام :

تخم پراکنده که در گل بود تخم پراکنندگی دل بود

۴ - غزلیات (۹۴ تا ۴۸۰) بترتیب الفبایی.

آغاز :

بسم الله الرحمن الرحيم اعظم اسماء علیم حکیم

انجام :

جامی بجان رسید زغم کاش ای اجل از جام مرگ شربت او زودتر دهی

۵ - مثنوی- قطعات و رباعیات (۴۸۰ تا ۵۰۶)

آغاز:

الا ای ماه اوج دلربایی ...

انجام :

چه خوش باشد که در کاشانه عمر دو همدم درد وین گویند با هم

تعداد ادبیات ۹۳۰۰ بیت.

خط نستعلیق قدیم ، خفی - از صفحه ۶۴ تا ۷۷ نو نویسی و نستعلیق کتابت خفی خوش

است - عنوانها زروقرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - در حواشی بدو خط کلمات از

روی برهان قاطع شرح شده و نسخه مقابله و تصحیح شده است - یادداشت‌هایی از یکی از آن دو خط در حواشی صفحه ۳۸ و ۱۹۹ و ۲۰۳ هست که نویسنده آن عبدالله رقم کرده است و در قریه مرخوز سنجندج نوشته و تاریخ ۱۲۸۰ دارد - اندازه ۱۵۰ × ۲۳۵ میلیمتر - جلد میشن قهوه‌ای ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ سمرقندی - جدول زرو لاچورد - سر لوح مذهب مرصع ریخته صفحه اول - برگه اول و آخر متن و حاشیه و بعضی دیگر وصال شده و بیشتر برگها آبدیده - ۵۰۶ صفحه - ۲۱ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۰۸.

گلیات جامی

۲۵۴۸

(دیوان)

شامل :

- ۱ - دیباجه دیوان دوم جامی (۱ تا ۳)
- ۲ - قصاید (۳ تا ۲۴)
- ۳ - غزلیات (۲۴ تا ۳۱۲)
- ۴ - مسجع - مقطعات و رباعیات (۳۱۲ تا ۳۴۲) - خاتمه نسخه پنجم صفحه اشعار بخط کاتب از شعرای دیگر است^۱ (۳۴۲ تا ۳۴۶)

آغاز:

املی حمد المنان الکریم

بسم الله الرحمن الرحيم

انجام :

در پیروی تو تا قدم زد دل من

دامان امید رازم قصد پریافت

تعداد ابیات ۴۷۰۰ بیت .

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان ہا قرمز - عنوان کتاب در میان سر لوح با سرنج
بخط ثلث « ولا اللہ ما سواہ » رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - در حاشیہ صفحہ آخر غزلی از جامی
بخط شکستہ نوشتہ شدہ و مہر سید علی الحسینی دارد - اندازہ ۱۵۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد
میشن قہوہ ای ترنج و نیم ترنج و سرترنج ضربی - کاغذ سمرقندی - جدول زرو لاچورد - سر
لوح مذهب مرصع صفحہ اول - نام شاہ سلطان حسین در اشعار بازر نوشتہ شدہ - ۳۴۶ صفحہ - ۱۵
سطر - اندازہ نوشتہ ۸۰ × ۱۴۵ میلیمتر - شمارہ دفتر ۲۴۲۴۷ .

کلیات جامی ۲۵۴۹

(سلسلۃ الذهب)

شامل مثنوی سلسلۃ الذهب ۸۰۰۰ بیت .

آغاز:

للہ الحمد قبل کل ...

انجام :

بہمین نکتہ ختم شد مقصود للہ الحمد والعلی ذوالجود

خط نستعلیق کتابت خفی، قدیم - عنوانها جلی تر از متن، قرمز - رقم ندارد تاریخ

۱ - بدیع الزمان - یعقوب بیک - شاہ غریب - محمد - بہمن - ابوطاہر - سراج

محمدی - میر علی - علاء - قاسم - امیر پیر دلی .

تحریر ۹۸۵ -- پایان نسخه یادداشت ومهری محوشده -- پشت صفحه آخر نامه ای ازغزالی
 بخط دیگر -- حاشیه صفحه ۲ یادداشت ملکیت محمد بن کاظم بروجردی -- یادداشت های دیگر
 بدون امضاء در بعضی صفحه ها -- اندازه ۱۱۰ × ۱۹۰ میلیمتر -- جلد میشن قوره ای، ترنج و
 سر ترنج ضربی طلایی -- کاغذ سمرقندی -- جدول زر و لاجورد -- صفحه ۱ و ۲ و ۴۶۷ و
 ۴۶۸ بین سطرها طلا اندازی -- جای سر لوح صفحه اول سفید است -- صفحه ۲۹۳ تانیمه
 وصالی شده -- ۵۱۲ صفحه -- ۱۴ سطر -- اندازه نوشته ۶۰ × ۱۳۵ میلیمتر -- شماره
 دفتر ۶۲۱۰۲.

کلیات جامی ۲۵۵۰

(دیوان)

شامل :

- ۱ - دیباچه دیوان اول و دیوان دوم جامی (۱ تا ۹) .
- ۲ - قصاید - ترجیع بند و ترکیب بندها - مراثی (۹ تا ۷۲)
- ۳ - غزلیات (۷۳ تا ۳۲۳) .
- ۴ - برگزیده مقاطعات و رباعیات جامی و شعرای دیگر^۱ (۳۲۵ تا ۳۴۹)

آغاز:

هست صلاهی سرخوان کریم

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ - یعقوب بیک - محمد - علاء - محمدی - بدیع الزمان - شاه غریب بھمن --

ابوطاهر -- اسد هروی .

انجام :

دامان امیدراز مقصد بر تافت در پیروی تو تا قدم زد دل من

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - اندازه ۱۴۰ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ کشمیری - جدول و کمند زر و سیاه - صفحه اول و دوم تمام تذهیب و ترصیع کاره‌ند و بین سطرها طلا اندازی - سه لچکی مذهب منقش در حاشیه هر صفحه - سه سر فصل مذهب مرصع صفحه ۵ و ۹۰۸ - ۳۴۹ صفحه - ۲۱ سطر متن ۳۴ نیم سطر حاشیه - چندین صفحه بین نسخه‌ها نوشته مانده است - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۲۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۶۷۷۵ .

۲۵۵۱

کلیات جامی

(دیوان)

آغاز و پایان ندارد و شامل قسمتی از غزلیات و قطعات و ترجیع بند و رباعیات جامی، در ۱۲۵۰ بیت است و در پایان نسخه اشعاری از شعرای دیگر نوشته شده است^۱ .

۱- از : عبداللطیف - ملك محمد - خليل - عبدالقادر - نوح - صدر صفی - شمس - حمزه - کمار - میر مطهر - ایاز - میر علی - بابوس - خواجه جان - روح الله - فتح الله - شکر الله - ملك - ملكم - شعاع - سر الله - علی - شیخ موسی - باقر - زیر - شیخ احمد - عمر امین - حسن - نعمه الله - خضر - خواجه کا - مغیث - وحید - طاهر - جنید - لقمان محمد - عماد - شیخ - الغنیک - شاه جمشید - بابر بهادر خان .

آغاز:

مریز اشک من ای چشم خون گرفته که خواهم
کنم نثار رهش این در نسفته خود را

انجام :

چون در آمد دست بر رخ کش که یارم متحن
کرد یاریها ز دست او تهی شد انجم

خط نستعلیق کتابت خفی خوش -- عنوانها بازر و قرمز -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱)
آغاز و پایان و بعد از صفحه ۶ و ۱۸ و ۲۲ و ۲۴ و ۵۰ و ۶۶ و ۷۱ و ۱۲۶ افتاده است --
نسخه رطوبت دیده و بعضی از کلمات محو شده -- اندازه ۶۵ × ۱۱۰ میلیمتر -- جلد تیماج
یشمی -- کاغذ سمرقندی -- جدول زر -- ۱۵۶ صفحه -- ۱۲ سطر -- اندازه نوشته ۷۵ × ۱۱۰
میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۵۷۲ .

۲۵۵۲

کلیات جغامی

(سبحة الابرار)

شامل: مثنوی سبحة الابرار با مقدمه نثر ۲۸۰۰ بیت .
آغاز و پایان مانند نسخه های پیش .

خط نستعلیق کتابت خفی خوش -- عنوانها قرمز -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱)

برك اول نو نویس - مهر « لا اله الا الله الملك الحق المبين حسين ۱۱۰۷ » پایان نسخه - اندازه ۱۰۰×۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی - کاغذ سمرقندی - برگ دوم متن و حاشیه جدول زر و لاجورد - ۲۵۶ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۶۰×۱۳۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۱۰۷ .

کلیات جامی ۲۵۵۳

(سبحة الابرار)

شامل: مثنوی سبحة الابرار ۲۷۰۰ بیت .

آغاز و انجام مانند نسخه های پیش .

خط شکسته نستعلیق کتابت خفی خوش -- عنوانها قرمز - رقم محمد حسین تبریزی برای حاجی سید ابوالحسن در نجف نوشته شده - تاریخ تحریر ۱۱۹۱ مهر « یاعیسی ۱۳۱۴ » پایان نسخه - اندازه ۹۲×۱۵۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ فرنگی - ۱۴۱ صفحه - ۱۵ سطر متن ، ۱۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۶۵×۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۸۸ .

کلیات جامی ۲۵۵۴

(دیوان)

بدون آغاز و پایان ، مشتمل بر قسمتی از قصاید و ترجیع بند و ترکیب بندها

و مثنوی ها بدون ترتیب و غزلیات تا حرف ها ، ۱۱۵۰۰ بیت .

آغاز:

مدت جاه و جلالش را چه حاجت نظم من
حسن مادرزاد مستغنی ز زیب و زیور است

انجام:

با ما چه رود گهی که آیی زاینده کس نباشد آگاه

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - آغاز و پایان ندارد - حاشیه صفحه اول یادداشت سیدرضا هاشمی مبنی بر اهداء کتاب بکتابخانه مجلس - اندازه ۱۷۰ × ۲۶۵ میلیمتر - جلد مقوا عطف و گوشه تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - جدول زر و لاجورد - ۷۲۳ صفحه - ۲۰ سطر - اندازه نوشته ۹۵ × ۱۸۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۷۰۷۵ .

کلیات جامی
۲۵۵۵
(دیوان)

شامل: مقدمه دیوان دوم - قصاید - ترجیع بند و ترکیب بندها (۱ تا ۸۶) - غزلیات (۸ تا ۵۲۶) ۷۸۰۰ بیت .

آغاز :

متکلمی که خلعت اعجاز کلام ...

انجام :

شبی خواهم نهان از پاسبانان بمالم رخ بھاك آسمانان

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - رقم و تاریخ ندارد - (قرن ۱۳) - اندازه ۱۴۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد روغنی ممتاز، بوم سیاه، گل کوب الوان، درون قرمز - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زر و سیاه - صفحه ۲۹۱ تمام حواشی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی شده - صفحه ۸۸ و ۸۹ حواشی تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی شده و طرفین ایسات آخر غزلها دوبرع مذهب مرصع و بین دو مصرع حاشیه مذهب مرصع - دو سر لوح مذهب مرصع کار شیراز - صفحه ۱ و ۸۸ - ۵۲۶ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۵ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۷۷۸۳ .

کلیات جامی
۲۵۵۶
(سبحة الابرار)

شامل: مقدمه نشر و مثنوی سبحة الابرار ۲۶۵۰ بیت .

آغاز و انجام مانند نسخه های پیش .

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) -

یادداشت‌های ملکیت و چند مهر پشت صفحه اول - مهر «محمد طاهر» حاشیه صفحه اول - اندازه ۱۷۵×۱۰۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای، ترنج و سرترنج ضربی - کاغذ فرنگی - جدول زر والوان - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۲۲۰ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۱۲۰×۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۱۷۹ .

۲۵۵۷

کلیات جامی

(نصایح)

شامل: ۹۸ بیت، نصایح جامی بفرزند خویش که در پایان مثنوی یوسف و زلیخا است .

آغاز :

تو لاک الله ای فرزانه فرزند / نگهدار تو باد از بد خداوند

انجام :

همان به کاندیرین دیر مجازی / کند فضل خدایت کارسازی

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم محمد باقر خان قاجار - تاریخ تحریر محو شده (قرن ۱۳) - روی برگ سفید آخر نسخه یادداشت نصرالملک مبنی بر اینکه نسخه متعلق به کامران میرزا نایب السلطنه بوده ، بتاریخ ۱۳۴۰ - اندازه ۲۰۰×۱۲۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم زرشکی، گل کوب و پرنده ، درون قرمز گل نرگس - کاغذ مقوای فرنگی متن و حاشیه،

متن سفید، حاشیه آبی زرفشان - جدول زروسیاه - تمام صفحه‌ها طلانی‌اندازی بین سطرها -
 سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۱۰۱ صفحه - ۱۰ سطر -- اندازه نوشته ۷۵ × ۱۴۰ میلیمتر -
 شماره دفتر ۷۶۴۶۷ .

کلیات جامی ۲۵۵۸

(یوسف وزلیخا)

نسخه کامل یوسف وزلیخا مشتمل بر ۴۰۰۰ بیت .

آغاز و پایان مانند نسخه‌های پیش .

خط شکسته نستعلیق کتابت خفی - عنوانها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر
 ۱۲۲۸ - اندازه ۱۱۰ × ۱۵۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۳۴۱ صفحه -
 ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۵۰۰ .

کلیات حشمت قاجار ۲۵۵۹

همایون میرزا قاجار و متخلص به حشمت پسر فتحعلیشاه (در گذشته در ۱۲۷۳ ق)

از شعرای زمان ناصرالدین شاه است. بطوریکه در تذکرها نوشته اند^۱ آثار او بقرار زیر است :

تذکره سفینه - گلشن محمود - یوسف وزلیخا و دیوان قصاید.

این نسخه مشتمل است بر :

۱- مثنوی گلشن فردوس (۱ تا ۷۸) که ناتمام است .

نام این مثنوی مکرر ضمن ابیات نسخه تصریح شده است^۲ مثلاً صفحه ۱۹.

نی گل بستان بهار و خزان گلشن فردوس گشا جاودان

عنوان های مطالب این مثنوی بدین قرار است :

توحید - نعت رسول (ص) - معراج - التماس بامید شفاعت بحضرت رسالت -

منقبت شاه ولایت - منقبت قوائم آل محمد و تمنای ظهور - مدح فتحعلیشاه -

النفس الاماره بالسوا الاما رحم ربی - حکایت خارکش - یا ایها النفس المطمئنه

ارجعی الاربك راضیه مرضیه - حکایت زاهد پر تلبیس - باعث تصنیف این کتاب

و حکایت خواب دیدن - اندر تعریف سخن .

آغاز:

حمد خداوند رقم کش قلم فانچه سر دفتر لوح قدم

انجام :

نور بظلمت برسم و آورم شیره شیران کشم و غم خورم

۱- مجمع الفصاح ج ۱ ص ۲۲ - ریحانة الادب ص ۳۲۸ - ذریعه ج ۹ ب ۱ ص

۲۵۶ - تذکره ممیز ص ۲۳ و ۲۲ - سفینه محمود ص ۱۶ و ۱۷

۲- صفحه ۲۸ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۹ و ۴۹ نسخه نام گلشن فردوس در اشعار

۲- مثنوی یوسف وزلیخا (۸۰ تا ۱۹۱) شامل يك مقدمه نثر در يك صفحه و يك مقدمه منظوم در توحید و نعت و ساقی نامه و وصف هندوستان و توصیف عشق و پس از آن داستان یوسف وزلیخا رویهم ۳۲۵۰ بیت است .

آغاز مقدمه :

حمد بیحد لایزال را سزد که خم و خمخانه فیض سحابش ...

آغاز مثنوی :

الهی گوهر مقصود بنمای بطور دل تجلایی بفرمای

انجام :

گسسته از کس و نا کس بجانان بجان پیوست بسته رشته جان
۳- دیوان قصاید (۱۹۳ تا ۲۲۲) بدون آغاز و پایان ، شامل ۱۷ قصیده در توحید و مدح پیغمبر (ص) و علی (ع) .

آغاز :

خنجر کشیده صبح بصدور عدوی تو
نگشوده چشم میزندش نشتر آفتاب

انجام :

آری چو دعای شه سحر گاه چون صبح سفید رو سفیدید

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوان هاقرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۴) - روی دو صفحه الحاقی آغاز نسخه شرح حال حزین نوشته شده - یادداشت و مهر شاعری با تخلص غامض پشت صفحه اول - مهر « سلام علی ابراهیم » پایان هر قسمت روی دو صفحه الحاقی

پایان نسخه حکایت پوست پوشیدن مجنون با خط دیگر نوشته شده - اندازه ۱۶۰×۲۳۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زروالوان صفحه ۱ و ۶ - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - در وسط صفحه ۶ مربعی بضلع ۸۰ میلیمتر تشعیر مذهب است و در میان مربع تخت و سایبان مذهب مرصع نقاشی شده است - ۱۸۸ صفحه - ۱۴ سطر متن ، ۳۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۵×۲۲۰ میلیمتر شماره دفتر ۲۳۰۶۳ .

کلیات حکیم ۲۵۶۰

شیخ علامعلی شیرازی متخلص بحکیم از شعرای اوایل قرن چهاردهم است که در ۱۳۳۰ ق در تهران در گذشته است. از آثار وی آنچه تا کنون بدست آمده نسخه قصاید اوست در کتابخانه ملک و غزلیات اوست در کتابخانه مجلس که بخط مصنف است. این نسخه که شامل کلیات آثار منظوم حکیم است نیز بخط خود شاعر است و در غالب صفحه ها آثار اصلاح اشعار بوسیله مصنف دیده میشود. مندرجات نسخه بقرار زیر است :

۱- فائده در علم قافیه عربی - مسمط تضمین غزل حافظ - ۷ قصیده (صفحه ۱ تا ۱۵) .

آغاز:

اعلم ان القافیه علی خمسة اقسام المتواتر والمترادف والمتراب کبوالامتدارک والمتکارس .

انجام :

تافت چو بر تربت تو یافت شرف مهر

طبت و طابت زهی شرافت مرشد

۲- دیوان غزلیات مرتب شده بترتیب الفبا (۱۶ تا ۴۰۳) ۵۸۳ غزل .

آغاز:

الایا معشر الزهاد ایـا کم و ایانا
لکم مافی خبایا کم لـما مافی خبایانا

انجام :

پوید جکیم چون ما پیوسته راه شادی
ریـزد بر آتش غم گر آب ارغوانی
۳- مخمسات (تضمین غزل‌های حافظ) (۴۰۳ تا ۴۱۰) ۳ مخمس .

آغاز :

تجلی کرد چون روی تو در آئینه دلها
سراپا سوخت دلها را فروغ حسن حاصلها

انجام :

...فکر معقول بفرما گل بی‌خار کجاست
۴- ترجیع بندها (۴۱۱ تا ۴۲۷) شامل دو ترجیع بند که هر یک هشت
بند است .

آغاز :

دوش چون در سراچه دل تنگ غم سلطان عشق زد اورنگ

انجام :

دل چون تو ندیده دلپذیری در کشور حسن بی نظیری

۵- مقطعات (۴۲۸ تا ۴۴۱) ۱۰۸ بیت .

آغاز

ای که دم میزنی ز دانش و هوش در جوانی خیال پیری کن

انجام :

تا بکی حکیم این جوش بیش ازین چو نی مخروش

باش همچو ما خاموش لا اله الا هو

۶- مسمطها در مدح علی (ع) و مخمس تضمین غزل حافظ (۴۴۱ تا ۴۵۷)

۲ مسمط و یک مخمس .

آغاز:

ای زلف تو چون سنبل و رخسار چو لاله

وی روی تو چون ماه و خم زلف چو هاله

انجام :

... احرام طوف کعبه دل بی وضو به بست .

۷- ساقی نامه ۴۵۷ تا ۴۶۶ (۳۳۰ بیت .

آغاز :

بده ساقی آن جام گیتی نمای که در روز غم می بود غمزدای

انجام :

ازین بیش گفتن نیارم سخن که ترسم فرومانی از گفتن

۸- دو قطعه تقریضیه، دو قصیده و یک قطعه در مدح آصف الدوله و دو مخمس

در ستایش علی (ع) و یک قطعه تقاضائیه (۴۶۶ تا ۴۹۶) ۴۰۰ بیت .

آغاز :

تا بود نام ازمداد و معجری ایران نو
باد نامت زینت هر دفتر ای ایران نو

انجام :

در غنا یا که فقر در هر حال
اهل تسلیم را رضا باید
۹- مثنوی محبت نامه (۴۹۶ تا ۵۲۲) ۳۹۰ بیت عنوان مطالب آن بدین
قرار است :
مناجات - ستایش اولیاء - معراج پیغمبر (ص) - بیان اسرار عشق - توحید
- بیوفایی دنیا - حکایت .

آغاز :

خداوند تا تویی آن گوهر پاک
که گوهر سازی از سنگ آدم از خاک
بسنگی در فروزی لعل را خد
ز خاکی بر فرازی سرو را قد
بسنگ خاره درها در نهفتی
ز خاک تیره گلها بر شکفتی

انجام :

مرا بگذار و زین معنی مزین دم
که سر عشق را الله اعلم

خط نسخ خوش - عنوانها قرمز - رقم ندارد ولی مسلماً خط مصنف است چون اولاً از
اصلاح و خط خوردگی های نسخه پیداست و دوم اینکه با نسخه خط مؤلف مقایسه شد هر دو
بیک خط است - تاریخ تحریر (قرن ۱۴) - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد میشن
عنابی - کاغذ فرنگی - ۵۲۲ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۳۵ میلیمتر -
شماره دفتر ۶۶۹۳۳ .

۲۵۶۱

کلیات خاقانی

کلیات افضل الدین ابراهیم خاقانی شیروانی (در گذشته ۵۹۲) درهند و
ایران مکرر بچاپ رسیده است .
این نسخه شامل دو قسمت است .
قسمت اول (۱ تا ۶۲۳) مشتمل است بر :
۱ - قصاید - ترکیب بند ها - ترجیع بند ها - مرثی - قطعات هجو
(۱ تا ۳۴۳) .

آغاز:

عروس عافیت آنکه قبول کرد مرا که عمر پیش بها دادمش بشیر بها
انجام :

نیزد هیچ قلیه کذری تابه شلغمی پزد نی نی
۲ - مقطعات (۳۴۴ تا ۴۰۰) .

آغاز :

یا ضوء الرحمن شافع خلقه انی انیک عبد رزق عانیا
انجام :

دلیل حمق تو طعن تو درستی بس که احمق نیست سر کردهای شیطانی
۳ - غزلیات (۴۰۱ تا ۴۷۶) .

آغاز :

جام می‌یاخت بغداد ده‌ای یار مرا باز هم در خط بغداد فکن بار مرا

انجام :

خاقانی گدای بوصل تو کی رسد کز کبریا سلام بسلاطین نمیدهی

۴ - رباعیات (۴۷۶ تا ۵۰۳) پایان ندارد .

آغاز :

ای تیر هنر سهیل بر جیس لقا شعری خوش و فرقد فرو ناهید صفا

انجام :

کویار که گریای خیالش بمثل بردیده نهد دید نگردانم ازو
۵ - يك قطعه نثر بدون آغاز و نامه‌ای در طلب هزار دینار که ظاهر آ به
نصرت الدین سپهبد اعظم کیاالواشیر فرمانروای طبرستان نوشته است (۵۰۴) .

۶ - مثنوی تحفه العراقین (۵۰۴ تا ۶۱۲) .

انجام :

مائیم نظار گمان غمناك زین حقه سبز و مهره خاك

آغاز :

این دعوت را بگاه تهلیل آمین آمین کناد جبریل

۷ - مقدمه نثر عربی بر قصیده (ره روم مقصد ارکان بخراسان یا بم) .

واشعار عربی (۶۱۳ تا ۶۲۳) .

انجام :

امدح عروة الدنيا والذروة العليا مر بالسلطان الاسلام ...

آغاز:

یتلقح عقل و الساع رویه و یتقبح قول واختراع معانی
تعداد ابیات این قسمت رویهم ۱۸۰۰۰ بیت است .

قسمت دوم : بطوریکه کاتب مینویسد (صفحه ۶۲۵) پس از تمام شدن کتاب به نسخه ای برخورد کرده است که تاریخش چهارصد سال قبل از آن بوده یعنی اوایل قرن هفتم نوشته شده بوده است. این نسخه را با آن مقابله کرده و اشعار ساقط را از قصاید و قطعات و غزلیات بدون رعایت ترتیب نوشته است (۶۲۶ تا ۶۷۸). تعداد ابیات این قسمت ۱۴۰۰ بیت است .

آغاز:

چشم بر پرده امل منهدید جرم بر کرده ازل منهدید

انجام :

کاسبش وزیر و رشته نایب لفتی حاجب هر یسه دربان

خط نستعلیق کتابت - عنوان ها قمری - رقم شاهبیک ولد محمود شیراز ماند رانی برای امیر
شاه میر الحسینی کته میری مین باشی کوتوال قلعه تفلیس - تاریخ تحریر ۱۰۴۶ (صفحه ۶۲۵)
مهر «المؤکل علی الله محمد خلیل ۱۱۶۰» صفحه ۴۰۰ - اندازه ۲۰۰ × ۳۴۰ میلیمتر -
جلد میشن قهوه ای ، ترنج و سر ترنج بریده ضربی - کاغذ فرنگی - جدول زرو الوان -
چهار سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۳۴۴ و ۴۰۱ و ۵۰۵ - یک سر فصل مذهب منقش
صفحه ۶۲۶ - ۶۷۸ صفحه - ۲۱ سطر متن ، ۱۸ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۲۵ ×
۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۱۴ .

۲۵۶۲

کلیات خاقانی

(دیوان)

شامل : قصاید - ترجیع بند - مرثی - مقطعات - غزلیات و رباعیات ،

۱۳۵۰۰ بیت .

آغاز:

دل من پیر تعلیم است و من طفل زبان دانش

دم تسلیم سر عشر سر زانو دبستانش

انجام .

در باغ نوزان زاغ پر انداز کند تا بر گل تو بغلطد و ناز کند

خط نستعلیق کتابت هندی - عنوان ها قرمز -- رقم کرم علی غوری - تاریخ تحریر

۱۰۴۳ - ۲۶ برگ الحاقی در آغاز نسخه که روی آنها بخط شکسته نستعلیق ، فهرست

قصاید و قطعات و ترجیع بندها در ۱۴ صفحه نوشته شده و بعد قصایدی که در نسخه نبوده چلیپا

نوشته اند - پشت برگ اول شرح حال خاقانی از نفحات الانس نقل شده و این قسمت بخط

جلال الدین مالک نسخه و مهر او پشت برگ اول و روی بعضی از صفحه ها هست - در حاشیه

صفحه ها و بین سطرها لغات و اشعار شرح شده و ابیات ساقط نوشته شده است - یادداشت های

مختلف در حواشی موجود است که در سه جا بخط ملك الشعرا بهار است - اندازه ۱۵۰ X

۲۶۵ میلیمتر - جلد میشن عنایی ، ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنگی الوان - جدول لا جورد

و سرنج - ۷۶۸ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۹۰ X ۱۹۰ میلیمتر - شمار دفتر ۷۴۶۱۵

۲۵۶۳

کلیات خاقانی

(تحفة العراقین)

شامل: مثنوی تحفة العراقین بدون دیباچه ۳۰۰۰ بیت .
آغاز و انجام مانند نسخه پیش

خط نستعلیق کتابت خوش -- رقم تراشیده شده -- تاریخ تحریر ۱۰۲۹ بوده که در آن دست برده ۹۰۲۹ کرده اند -- مهر «محمد عبدالمؤمن الحسینی» پایان نسخه -- در حواشی ابیات ساقط بخط دیگر نوشته شده -- اندازه ۱۴۵ × ۲۳۵ میلیمتر -- جلد میشن قهوه ای لولادار ، ترنج و سرترنج ولچکی سوخت بریده طلاپوش -- کاغذ سمرقندی چهره ای زرفشان غبار -- جدول زر -- ۲۰۸ صفحه -- ۱۶ سطر -- اندازه نوشته ۷۰ × ۱۶۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۶۸۵

۲۵۶۴

کلیات خاقانی

شامل :

۱ - تحفة العراقین (۱ تا ۹۳) که ناتمام است و ۲۷۵۰ بیت است و به این بیت

ختم میشود .

انجام :

بقراط و بزرجمهر و فسطاست صابی و خلیل و جاحظ آساست
۲ - قصاید - ترکیب‌بند و ترجیع‌بندها - مرثی - مقطعات - غزلیات که
مشوش و درهم صحافی شده است (۹۴ تا ۵۳۱)

آغاز :

مسافران بسحر گاه راه پیش کنند
تو خواب بیش کنی اینت خفته رعنا

انجام :

خاقانی از تو هم بتو نالد ز بهر آنک
کز تو گریز نیست که خصمی و داوری
۳ - رباعیات (۵۳۳ تا ۵۵۳)

آغاز :

خاقانی اگر ز راحت رنگی نیست
تشنیع مزن که با فلك جنگی نیست

انجام :

هر چند بناخوشی فتادی خوش باش
پندار درین روز نژادی خوش باش
تعداد ابیات دیوان ۱۳۰۰۰ بیت است .

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوانها جلی تر ، قرمز - رقم یکی از دو ستاخ‌های دیوان
بیکی در اصفهان - تاریخ تحریر ۱۰۹۹ در آخر یادداشت کاتب پایان نسخه - بین صفحه

۹۳ و ۹۴ افتاده دارد - اندازه ۱۳۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد میشن عنابی - کاغذ ترمه
 اصفهانی سفید و آبی - جدول زر و لاجورد - ۵۵۳ صفحه - ۱۵ سطر متن ، ۳۰ نیم سطر
 حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۸۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۳۳.

کلیات خاقانی ۲۵۶۵

شامل :

۱ - قصاید - ترجیع بند و ترکیب بندها - مرثی - قطعات - غزلیات و
 رباعیات (۱ تا ۱۴۱) که آغاز و پایان ندارد و ۱۰۵۰۰ بیت است .

آغاز :

تو عرق چشمه سیماب قیر و پنداری
 که گرد چشمه حیوان و کوثری بچرا

انجام :

بر من بدلی کرد بدل جانانم دل گردانی مکن که سرگردانم
 ۲ - تحفه العراقین (۴۲۰ تا ۵۵۳) آغاز نو نویس ۳۰۰۰ بیت .
 آغاز و انجام مانند نسخه های پیش .

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم ندارد - برای میرزا قاسم بن عبدالقادر نوشته شده
 تاریخ تحریر ۱۴۰ (ظاهراً ۱۱۴۰) - نسخه آبدیده و قسمتی از نوشته ها سیاه شده - آغاز
 افتاده - صفحه ۴۲۰ تا ۴۳۶ نو نویس است - سه برگ در اول و ۱۳ برگ بین نسخه ها نوشته

۲۷۶ فهرست کتب خطی کتابخانه مجلس شورای ملی جلد هشتم

مانده است -- مهر «ملک الشعرا آستان قدس» پایان نسخه - اندازه ۱۱۰×۱۹۰ میلیمتر --
جلد تیماج قهوه‌ای، ترنج و سرترنج ضریبی - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمندزروالوان -
۵۳۳ صفحه - ۱۵ سطر متن، ۲۶ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۶۰×۱۲۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۷۴۵۸۰.

کلیات خاقانی ۲۵۶۶ (دیوان)

شامل : قصاید - قطعات - ترکیب بندها و بدون ترتیب ۷۵۰۰ بیت.

آغاز :

مراد پیر تعلیم است و من طفل زبان دانش...

انجام :

... که غم پیر دبستان است و دل طفل دبستانی

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - گوشه بالا و پائین را
موش خورده و قسمتی از نوشته از میان رفته است - یادداشت‌های معتمدالدوله فرهاد پشت
صفحه اول و حاشیه صفحه‌ها بوده که بعثت صحافی قسمتی از آنها از میان رفته است -- اندازه
 ۱۲۵×۱۹۰ میلیمتر -- جلد تیماج سبز - کاغذ ترمه سمرقندی - جدول زر و لاجورد -
صفحه ۲۹۱ طلائع اندازی بین سطرها - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۵۳۹ صفحه -
۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۰×۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۵۸۲۳.

کلیات خاقانی
(دیوان)

۲۵۶۷

شامل : قصاید - قطعات - ترجیع بند و ترکیب بندها - غزلیات و رباعیات

بدون ترتیب ۱۱۲۰۰ بیت .

آغاز :

• انند نسخه پیش .

انجام :

چون باد کنك مجلس تو سرد و فراخ

چون خاك تنك خانه تو باه انگيز

خط نستعلیق کتابت - رقم ندارد - تاریخ تحریر یکشنبه ۲۳ ذی حجه (قرن ۱۲) -

اندازه ۱۵۰ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد مقوا ، سجاد و عطف تیماج قرمز - کاغذ سمرقندی

وصالی شده - ۶۶۴ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره

دفتر ۲۲۳۸۱ .

کلیات خاقانی

۲۵۶۸

(تحفة العراقین)

شامل: تحفة العراقین ۲۵۰۰ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه های پیش

خط نستعلیق کتابت - عنوان ها قرمز و سیاه - رقم عزیر الله تهرانی - تاریخ تحریر

۱۳۱۸ ق - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی ابری آبی - جدول

و کمند قرمز - ۲۱۲ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر

۵۰۶۹۰ .

کلیات سعدی

۲۵۶۹

مشمول است بر :

۱ - طیبیات (۱ تا ۱۳۱) ۲۵۵ غزل.

آغاز :

اول دفتر بنام ایزد دانا

انجام:

سعدیا بسیار گفتن وقت ضایع کردندست
 وقت عذر آوردنست استغفرالله العظیم
 ۲ - بدایع (۱۳۳ تا ۲۶۰) ۲۵۳ غزل .

آغاز:

الحمد لله رب العالمین علی :...

انجام:

درد دل پیش کی گویم غم دل با کی خرم
 رخت بر بند کی منزلکه احرار آنجاست
 ۳ - قصاید پارسی - مثنوی - مقطعات (۲۶۱ تا ۲۹۴)

آغاز:

شکر و سپاس و منت و عزت خدا را
 پروردگار خلق و خداوند کبریا

انجام:

پس بیا ما بصدق برداریم دست حاجت بقاضی الحاجات
 ۴ - خواتیم (۲۹۵ تا ۳۲۶)

آغاز:

یارب از مآجه فلاح آید اگر تو نپذیری
 بخداوندی و فضل کی نظر باز نکیری

انجام :

من آن ظلوم جهولم کی اولم کفتی
جه خواهی از ضعفا ای کریم وای جهان
۵ - قصاید العربیه - ترجیعات - هزل - مقطعات (۳۲۷ تا ۳۷۷)

آغاز:

حبست یجفسنی المدامع لاتجری...

انجام :

وزین قدر نگرید کی مرغ و ماهی را
بقه در خویش حقیر آشیانه باید
۶ - نصیحة الملوك - رساله النظریه (۳۷۹ تا ۳۶۲)

آغاز:

اما بعد از ثنای خداوند عالم و نکر بهترین فرزند آدم

انجام :

این نه رویست کی من وصف جمالش دانم
این حدیث از دگری برس کی من حیرانم
۷ - کتاب الصاحبیه - مفردات (۳۹۳ تا ۴۴۹)

آغاز:

الحمد لله علی نعمه و استزید من کرمه ...

انجام :

تو حاکم همه آفاق و آنکی حاکم تست

ز بخت و تخت و جوانی و ملک بر خوردار

خط نسخ تعلیق مانند، جلی، خوش - عنوان ها جلی تراژمتن، قرمز - رقم عبدالصمد بن محمد بن محمود - تاریخ تحریر ۷۲۱ (پایان رساله عقل و عشق صفحه ۳۰۲) - یادداشت ملکیت دانش بزرگ نیاپشت برگ اول - در حاشیه بعضی از صفحات بخط دیگر اشعار و مطالب مختلف نوشته شده که در اثر صحافی قسمتی از آنها از میان رفته است - اوراق نابجا صحافی شده و قسمتی از قصاید بین مقطعات افتاده و اوراق ۱۶۴ و ۱۷۲ و ۱۷۶ و ۴۲۱ نا بجاست اندازه ۱۶۵ × ۲۶۰ میلیمتر - جلد دروغنی بوم زرشکی گل و برگ، ترنج و نیم ترنج صورت، درون بوم مشکی، مجلس نقاشی مجنون در بیابان بازر - کاغذ سمرقندی - جدول شنکرف - سر لوح مذهب منقش صفحه اول - ۱۴ مجلس نقاشی قرن ۱۲ صفحه ۴۳ و ۴۴ و ۱۱۸ و ۱۸۷ و ۱۳۲ و ۱۸۸ و ۲۲۷ و ۲۳۵ و ۲۸۹ و ۳۶۰ و ۳۷۸ و ۳۸۹ - ۱۳ سرفصل مذهب منقش و یک دایره مذهب در آغاز هر بخش و در پایان هر بخش دو مثلث مذهب منقش دارد - ۴۴۹ صفحه - ۲۲ سطر - انداز نوشته ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۶۷۶۰.

۲۵۷۰

کلیات سعدی

مشمول بر :

۱ - گلستان (۱ تا ۱۴۳)

آغاز:

منت خدایرا عزوجل

انجام :

انا آلتی وانت مولی محسن هاقداساعرفواطلب الاحسانا

۲ - سعدی نامه (۱۴۴ تا ۲۹۷)

آغاز:

بنام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین

انجام :

بضاعت نیاوردم الا امید خدایا زعفوم مکن ناامید

۳ - قصاید عربی (۲۹۸ تا ۳۰۷)

آغاز:

حبست یجفسنی المدامع لاتحری فلما طغى الماء استطال على الشکر

انجام :

ا کتفی رشف لثنا یا ما بعد اهلاک الصرام

هکدی یا طالب الوصل احتمل صوالعرا م (کذا)

۴ - فهرست قصاید فارسی - قصاید فارسی (۳۰۸ تا ۳۵۴)

آغاز :

شکر و سپاس و منت و عزت خدایرا

انجام:

مدیح شیوه درویش نیست نبا کویسم
مثال بحر محیطی و ابرآزاری
۵ - کتاب المرائی (۳۵۵ تا ۳۶۳)

آغاز:

دل شکسته که مرهم نهد دگر بارش
یتیم خسته که از پای بر کند خارش

انجام:

روز کارت باسعادت باز وسعدی مدح کوی
رایت منصور و بخت یار و اقبالت قرین
۶ - کتاب الملمعات (۳۶۴ تا ۳۷۱)

آغاز:

وقتها یکدم برآسوزی تنم قال مولائی لطفی لانتم
انجام:

از آن فرزند خویش آید بسندم که در فرزند کس دل می نبندم
۷ - کتاب الترجيعات (۳۷۲ تا ۳۸۱)

آغاز:

ای سرو بلند قامت دوست وه که شمایلت چه نیکوست
انجام:

بنشینم و صبر پیش گیرم دنباله کار خویش گیرم

۸- فهرست طیمبات - طیمبات (۱۸۲ تا ۵۵۳)

آغاز:

اول دفتر بنام ایزد دانا

انجام:

سخن معرفت از حلقه درویشان بررس

شایدای سعدی در این حلقه تودر کوش کنی

۹- فهرست البدایع - غزلیات بدایع (۵۵۴ تا ۶۱۵) .

آغاز:

الحمد لله رب العالمین علا

انجام:

صوفی نظر نبازد جز با چنین حریفی

سعدی غزل نکوید جز بر چنین غزالی

۱۰- فهرست الخواتیم - کتاب خواتیم (۶۱۶ تا ۶۴۵) .

آغاز:

سپاس و حمد بی پایان خدا را .

انجام:

سعدیا من ملک الملک غنی ام تو فقیری

چاره درویشی عجزست و کدایی و حقیری

۱۱- فهرست غزل قدیم - غزلیات قدیم (۶۴۶ تا ۶۵۹) .

آغاز:

ای یار ناگزیر که ذل در هوای تست

انجام :

ز خاک سعدی بیچاره بوی عشق آید

هزار سال پس از مرکش اک-ر بیوئی

خط نسخ تعلیق مانند - عنوان هاجلی تر از متن، قرمز و سیاه - عنوان هر بخش در میان سرفصل با سفیدای بخط ثلث جلی - رقم و تاریخ ندارد (اوایل قرن ۸) - در حواشی یادداشتهای زیادی است که بعلمت پاره شدن و آفت زدگی که در تمام نسخه است از میان رفته و خوانده نمیشود - یادداشت حاجی میرزا رفیع بناریخ ۱۱۰۰ صفحه ۳۰۹ - مهر و واقول امری الی الله العبد المذنب زین العابدین، در حاشیه صفحه ها - اندازه ۱۷۰ × ۲۴۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ سمرقندی سوراخ سوراخ شده - جدول قرمز - ۱۶ سرفصل مذهب منقش، آغاز هر بخش - ۳۲ دایره کوچک مذهب آغاز و پایان هر بخش در حاشیه - ۶۵۹ صفحه - ۲۷ سطر - اندازه نوشته ۱۱۵ × ۱۹۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۷۰۳۱ .

۲۵۷۱

کلیات سعدی

مشمول بر :

۱- دیباچه - فهرست رسالات - در تقریر دیباچه - مجالس پنجگانه -

سؤال صاحب‌دیوان - عقل و عشق و جواب شیخ - نصیحت الملوك و پندیات - رسالات سه گانه (۱ تا ۶۴) .

آغاز:

شکرو سپاس معبودی را جلت قدرته ..

انجام :

... و هیچ از ایشان باز ناستند ...

۲- گلستان (۶۵ تا ۲۰۸) .

آغاز:

منت خدا را عزوجل ...

انجام :

... اردولت قبول محروم نماند .

۳- سعدی نامه (۲۰۹ تا ۴۱۱) .

آغاز:

بنام خداوند جان آفرین ...

انجام :

... بضاعت نیاوردم الا امید ...

۴- قصاید عربی - قصاید فارسی و فهرست آنها (۴۱۳ تا ۴۹۴) .

آغاز :

حبست بجفنی ...

انجام :

همین سعادت و توفیق بر مزیدت باد
کی حق کزاری و بی حق کسی نیازاری
۵- ۰ رائی (۴۹۵ تا ۵۰۴) .

آغاز:

دل شکسته کی مرهم نهد دگر بارش
یتیم خسته کی از پای بر کند خارش

انجام :

روز گارت با سعادت باد و سعدی مدح کوی
رایت منصور و بخت یار و اقبال قرین
۶- ملمعات و مثلثات - ترجیعات - فهرست طیبات و طیبات (۵۰۵ تا ۷۳۰)

آغاز:

تو خون خلق بریزی و روی در نیابی
ندانم چه مکافات این کنه نیابی

انجام :

سخن معرفت از حلقه درویشان پرس
سعدیا شایدت این حلقه کی در کوش کنی
۷- فهرست بدایع - بدایع (۷۳۱ تا ۸۲۷) .

آغاز:

الحمد لله رب العالمین علی ...

انجام :

صوفی نظر نبازد جز باجنین حریفی...

۸- فهرست خواتیم (۸۲۹ تا ۸۳۵) .

آغاز:

سپاس و حمد بی پایان خدا را ...

انجام :

سعدیا من ملک الملک غنی ام توفیقی...

۹- فهرست غزلیات - غزلیات (۸۶۷ تا ۸۸۴)

آغاز:

ای یار ناگزیر کی دل در هوای تست

انجام :

ز خاک سعدی بیچاره بوی عشق آید هزار سال پس از مرگ او اگر بویی

۱۰- صاحبیه (۸۸۵ تا ۹۲۴) .

آغاز:

ما هذا دنیا بدار مخاد طوبی لمدخر النعم الی غد

انجام :

تو حاکم همه آفاق و انک حاکم تست

ز تخت و بخت و جوانی و عمر بر خوردار

۱۱- مقطعات - خیثات - مجلس الهزل - المضحکات (۹۲۵ تا ۹۶۴)

آغاز:

روزی بسرش نبشته بوزند کین دولت و منصب آن نیرزد

انجام :

... کناه ازمن نیست واستغفرالله العلی العظیم ...

۱۲- رباعیات (۹۶۵ تا ۹۸۰) .

آغاز:

ای کاج که مردم آن صنم دیدن دی یا کفتم دلستانش بشنیدندی

انجام :

دامن او بدست من روز قیامت اوفتد

عمر بنقد می رود در سر گفت کوی او

نسخ تعلیق مانند خط -- عنوانها جلی ترازه تن، در میان سرفصلها زرو بقیه زر والوان --
 رقم و تاریخ ندارد (قرن هشتم) -- پشت برگ اول که دو برگ بهم چسبانده شده، یادداشت
 سعید نفیسی راجع بخصوصیات نسخه و هفت صفحه در پایان نسخه بخط اوست که قصاید و غزلیاتی که
 در نسخه نبوده از روی سفینهها و جنگهای قرن هشتم نوشته است -- اندازه ۱۹۰ × ۳۰۰
 میلیمتر -- جلد میشن سیاه ، ترنج و سر ترنج و لچکی سوخت ، گل و پرنده الوان -- کاغذ
 متن و حاشیه ، متن سمرقندی ، حاشیه ترمه اصفهانی -- جدول زر و لاجورد -- چهار سر لوح
 و دو حاشیه ۲۰ میلیمتری مذهب مرصع صفحه او ۲ - ۱۹ سرفصل مذهب مرصع آغاز هر بخش
 (غیر از طبیات و ترجیعات که بر گهای نخستین آنها نو نویس است و سرفصل ندارد) - ۹۸۰
 صفحه - ۲۱ سطر - اندازه نوشته ۱۱۵ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۵۹۰ .

کلیات سعدی ۲۵۷۲

مشمول بر :

۱ - فهرست غزلیات قدیم و غزلیات قدیم (۱ تا ۲۲) .

آغاز :

ای یار ناگزیر

انجام :

زخاک سعدی بیچاره بوی عشق آید

هزار سال پس از مرگش از بینبویی (کذا)

۲ - کتاب الصاحبیه (۲۵ تا ۸۰) .

آغاز:

بالحمد ... نعمه ... لا اله الا الله الموصوف

انجام :

یونس اندر دهان ماهی شد همچنان مونس الهی شد

۳ - کتاب المقطعات (۸۱ تا ۸۶) .

آغاز :

تو آن نکرده از فعل خیر ما من و غیر

کی دست فصل کنند دامن امید رها

انجام :

ملك و دولت را تدبیر بقا دانی چیست
 کو بفرمان تو باشد تو بفرمان خدای
 ۴ - کتاب الخبیثات (۸۷ تا ۱۰۸) .

آغاز :

قال السعدی الزمینی ...

انجام :

مرد کی صافی از غرض باید
 کی کواهی او درست آید
 ۵ - کتاب الهزلیات تا اواخر مجلس ثانی و ۱۴ برگ از خوانیم از حرف د
 تای که نابجا صحافی شده است (۱۰۹ تا ۱۴۹) .

آغاز :

اللعن الشیطان والشمم الحیطان ...

انجام :

سعدیا من ملك الملك غمی ام ...

۶ - بوستان (۱۵۰ تا ۳۶۹) .

آغاز :

بنام خداوند جان آفرین ...

انجام :

بضاعت نیاوردم الا امید .

۷ - کتاب القصاید العربی (۳۷۱ تا ۳۹۰) .

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

... هکذی یا طالب الوصل احتمال صبو العزام .

۸ - فهرست قصاید فارسی و قصاید فارسی (۳۹۱ تا ۴۵۹) .

آغاز:

شکرو سپاس و نعمت و منت خدایرا ...

انجام :

... کی حق کزادی و بی حق کسی نیازاری .

۹ - کتاب المرثیات (۴۶۱ تا ۴۷۲) .

آغاز:

دل شکسته کی مرهم نهد دگر بارش ...

انجام :

... راینت منصور و بختت یار و اقبال قرین .

۱۰ - کتاب الملمعات (۴۷۳ تا ۴۸۶) .

آغاز:

تو خون خلق بریزی ...

انجام :

از آن فرزند خویش آمد بسندم

کی در فرزند کس دل می بیندم

۱۱ - کتاب الترجیعات (۴۸۷ تا ۵۰۲) .

آغاز:

ای زلف تو هر خمی کمندی چشمت بگرشمه چشم بنندی

انجام :

بنشینم و صبر پیش گیرم دنباله کار خویش گیرم

۱۲ - فهرست الطیبات و کتاب الطیبات (۵۰۳ تا ۷۴۸) .

آغاز:

اول دفتر بنام ...

انجام :

... سعدیا شاید این حلقه کی در گوش کنی

۱۳ - فهرست البدایع و کتاب البدایع (۷۴۹ تا ۸۵۹) .

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

... سعدی غزل نکوید جز بر چنین غزالی .

۱۴ - فهرست الخواتیم و کتاب الخواتیم تا آخر حرف ت و سه برگ از

مجالس الهزل و مضحکات که نابجا صحافی شده (۸۶۱ تا ۸۷۸) .

آغاز:

سپاس و حمد بی پایان خدارا ...

انجام :

... کی آواز طبل نمی ماند

۱۵ - کتاب رباعیات (۸۷۹ تا ۹۱۴) .

آغاز:

هر ساعت اندرون بجوشد خون را

و گاهی نیست مردم بیرون را

انجام :

با طبع کی میل میکند جتوان کرد

عیب نیست که در من آفرینست خدای

۱۶ - کتاب مفردات و پندنامه (۹۱۵ تا ۹۳۷) .

آغاز:

و رب غلام صاحب بطنه خلا و میزانه من سوء فعلیه امتلا

انجام :

منه دل برین دهر ناپایدار ز سعدی چنین يك سخن گوش دار

۱۷ - دیباچه - مجالس پنجگانه که اوراق آنها مشوش صحافی شده - رسائل -

نصیحة الملوك (۹۳۸ تا ۱۰۰۸) .

آغاز:

کی زدوده هوا و ریاست بی ریب صدق و صفا کی روشنایی پیداشود .

انجام :

... و آن بگذشت و دعا بماند بروی .

۱۸ - گلستان (۱۰۰۸ تا ۱۱۳۳) .

آغاز:

منت خدایرا ..

انجام :

من بعد ذلک غفراناً لکاتبه

خط نسخ تعلیق مانند خفی - ۱۹ برگ آغاز و ۲۴ برگ درمیان نسخه نو نویسی و بخط نسخ است - عنوانها بخط ثلث جلی بازر-رقم ندارد - تاریخ تحریر ۸۰۵ - مهرمدور بزرگ که میان آن محو شده پایان هر بخش - بعضی از اوراق وصالی و رطوبت دیده است - اندازه ۱۳۰×۱۹۵ میلیمتر - جلد میشن زرشکی، ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ ترمه سمرقندی - جدول زرو لاچورد - ۲۲ سرفصل مذهب مرصع از قرن ۹ صفحه ۲۵ و ۸۱ و ۱۰۹ و ۱۵۰ و ۳۷۱ و ۳۹۱ و ۳۹۵ و ۴۶۱ و ۴۷۳ و ۴۸۷ و ۵۰۳ و ۵۱۳ و ۷۴۹ و ۷۵۵ و ۸۶۵ و ۸۷۹ و ۹۵۳ و ۹۵۵ و ۹۵۹ و ۹۶۴ و ۹۷۵ و ۹۸۲ - ۱۳ سرفصل مذهب مرصع جدید صفحه ۳۱ و ۸۶ و ۱۴۹ و ۸۶۱ و ۹۱۵ و ۹۲۶ و ۹۳۹ و ۹۷۸ و ۱۰۰۰ و ۱۰۰۲ و ۱۰۰۶ و ۱۰۰۸ دارد - ۱۱۳۳ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۸۰×۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۶۶۲۹ .

۲۵۷۲

کلیات سعدی

آغاز و پایان ندارد و مشتمل است بر :

۱ - قسمتی از طیبیات که از حرف دال شروع شده (۱ تا ۱۴۰) .

آغاز:

همه شبهای جهان روز کند طلعت او
که چو صبحش نظری بر همه آفاق آید

انجام :

سعدی از جان میخورد سو کند و میگوید بدل
وعده هایش را وفا یاری نمودی کاشکی
۲ - فهرست مقطعات - مقطعات (۱۴۳ تا ۱۵۴) .

آغاز:

تو آن نکرده از فعل خیر با من و غیر
که دست فصل کند دامن امید رها

انجام :

ملك و دولت را تدبیر قضا دانی چیست
او بفرمان تو باشد تو بفرمان خدای
۳ - مطایبات (۱۵۶ تا ۱۷۳) .

آغاز:

قال السعدی الزمینی ...

انجام :

... شك نیست که هر گز بامامی نرسد .

۴ - هزلیات و مضحکات (۱۷۴ تا ۱۸۶) .

آغاز:

اللعن الشيطان والشمم الحيطان . . .

انجام :

... آواز طبل نمیاید کناه من نیست .

۵ - رباعیات و مفردات (۱۹۱ تا ۲۰۶) بدون آغاز و پایان .

آغاز:

صد بار بگفتم بغلامان درت تا آینه دیگر نگذارند برت

انجام :

دعای خیر تو کویم کرم نواخت کن

و کرخلاف کنی برخلاف خواهم گفت

۶ - صاحبیه (۲۰۹ تا ۲۳۶) آغاز افتاده .

آغاز:

کالصاحب الصدر الکبیر العالم ...

انجام :

یونس اندر دهان ماهی شد همچنان مونسش الهی شد

۷ - خوانیم (۲۴۱ تا ۲۸۳) آغاز افتاده .

آغاز:

ای دوست سالها بمقیم درش بباش باشد که درفتد شب قدر وصال دوست

انجام :

سعدیا من ملک الملک غنی ام ...

- ۸ - فهرست غزلیات قدیم (۲۸۴) پایان افتاده .
- ۹ - قسمت دیگر طیمات حرف ه و ی (۲۸۹ تا ۳۱۶) .
- ۱۰ - فهرست بدایع (۳۱۹ و ۳۲۰) آغاز و پایان ندارد .

انجام :

امشب آن نیست که در خواب رود چشم ندیم .

خط تعلیق کتابت خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۹) - آغاز و پایان و بین اوراق نسخه ۴۰ برگ کاغذ سفید صحافی شده - قسمتی از اوراق و صالی شده - اندازه ۱۳۵ × ۲۰۵ میلیمتر - جلد گالینگور قهوه‌ای - کاغذ سمرقندی - جدول زر و الوان - ۳۲۰ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۹۲ .

کلیات سعدی ۲۵۷۴

پایان ندارد و از فهرست مطالب که در شمسه آغاز نسخه نوشته شده معلوم میشود که کلیات کامل سعدی بوده و اکنون گلستان و بوستان را ندارد. ترتیب بخش‌ها بدینقرار است :

- ۱ - دیباچه و تقریر دیباچه (۱ تا ۱۴) .

آغاز:

شکر و سپاس معبودی را ...

انجام :

... این مقالات بآب تامل فرو نشانیم .

۲ - مجالس پنجگانه (۱۴ تا ۴۶) .

آغاز:

الحمد لله الذي خلق الوجود من العدم ...

انجام :

... فاقامها والله ملهم الرشاد .

۳ - رساله سؤال و جواب (۴۶ تا ۵۰) .

آغاز

صاحب صاحبقران خواجه زمان ...

انجام :

... بمبار کی صرف کرد و این رباط بساخت .

۴ - رساله عقل و عشق (۵۰ تا ۵۴) .

آغاز:

سالک راه خدا پادشه ملک سخن ای زالفاظ تو آفاق پراز در یتیم

انجام :

آن نهروست که من وصف جمالش دانم

این حدیث ازد کبری پرس که من حیرانم

۵ - نصیحت الملوك (۵۴ تا ۷۲) .

آغاز:

الحمد لله تعالى وهو اولى من حمد ...

انجام :

... و دنیا و آخرت بمراد الله رؤف بالعباد .

۶ - رساله ثلاثه اول (۷۲ تا ۷۵) .

آغاز:

شیخ رحمة الله عليه فرمود ...

انجام :

.. بدین نسق است که می بینی این چنین .

۷ - حکایت انکیانو (۷۵ تا ۸۳) .

آغاز:

معلوم شد که خسرو عادل دام دولته ...

انجام :

... که سعدی درافشاند اگر زر نداشت .

۸ - حکایت ملك شمس الدين تازی گوی (۸۴ تا ۸۶) .

آغاز:

در زمان حکومت ملك عادل ...

انجام :

و هیچ از ایشان باز نستندند ...

۹ - قصاید عربی (۸۷ تا ۱۰۴) .

آغاز:

مانند نسخه‌های پیش .

انجام :

... هکذا یا طالب الوصل احتمال ضیق العزام .

۱۰ - فهرست قصاید فارسی و قصاید فارسی (۱۰۴ تا ۱۶۷) .

آغاز:

شکر و سپاس و نعمت و منت خدای را ...

انجام :

همین سعادت و توفیق بر مزیدت باد

که حق کزاری و بی حق کسی نیازاری

۱۱ - مرثی - ملامعات - مثلثات - ترجیعات (۱۶۷ تا ۲۰۱) .

آغاز و انجام مانند نسخه‌های پیش .

۱۲ - فهرست و طیبیات (۲۰۱ تا ۴۰۷) ناتمام .

آغاز:

مانند نسخه‌های پیش .

انجام :

یاد میداری که با ما جنک درس داشتی

رای رای تست خواهی جنک خواهی آشتی

۱۳ - فهرست بدایع و بدایع (۴۰۸ تا ۴۶۹) .

آغاز:

الحمد لله رب العالمین علی ...

انجام :

... سعدی غزل نگوید جز بر چنین غزالی .

۱۴ - فهرست خواتیم و خواتیم (۴۷۰ تا ۶۰۸) .

آغاز:

سپاس و حمد بی پایان خدا را ...

انجام :

مانند نسخه های پیش .

۱۵ - مقطعات - رباعیات - مفردات (۶۰۸ تا ۶۳۷) .

آغاز:

جنین که هست نماند قرار دولت و ملک

که هر شبی را بی اختیار روزی هست

انجام :

کرم بجای فروماندگان چو بتوانی

مروت است نه چندان که خود فرومانی

خط نستعلیق قدیم، خفی خوش - عنوانها و فهرست مطالب که در ششمه نوشته شده ثلث
 ترئینی، با سفیداب و زر - عبارات عربی در مجالس با زرو لا جور - رقم ندارد - تاریخ تحریر
 ۹۲۸ (حاشیه صفحه ۸۳ پایان رساله انکیانو) - بعد از صفحه ۸۵ و پایان نسخه افتاده دارد - اندازه
 ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم زرد، گل سیاه - حاشیه، اشعار و عبارات عربی بخط
 ثلث - رقم محمد علی بدستور محمد هاشم صحاف - کاغذ سمرقندی - بعضی از صفحه ها متن و
 حاشیه یا وصالی شده - دوشمسه و دو نیم ترنج مذهب صفحه اول و دوم - ۹ سرفصل مذهب مرصع
 و ۱۳ سرفصل تشعیر مذهب مرصع، با اندازه های مختلف آغاز هر بخش، در متن و حاشیه - صفحه
 ۶۱۴ - نیم صفحه تشعیر مذهب - یک سر لوح مذهب مرصع صفحه ۳ - ۶۳۷ صفحه - ۱۵ سطر
 متن، ۱۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۲۳.

۲۵۷۵

گلیات سعدی

قسمتی از دیوان سعدی است، بدون آغاز و پایان و در هر ریخته مشتمل بر چند
 مثنوی و قطعه (۱ تا ۸) - ۶ غزل از بدایع (۹ تا ۱۲) - قطعات (۱۳ تا ۳۷) -
 بدایع (۳۸ تا ۱۱۰) - خواتیم (۱۱۱ تا ۱۵۲) - غزلیات (۱۵۳ تا ۱۷۴) - صاحبیه
 (۱۷۵) - قطعات و رباعیات (۱۷۶ تا ۲۰۷) روی هم ۳۰۰۰ بیت.

آغاز :

حکیم از بخت بی سامان بر آشفست ...

انجام :

مقصود وجود آفرینش

ای چشم و چراغ اهل بینش

خط نستعلیق کتابت ، خفی - عنوانها جلی تر با زر - رقم و تاریخ ندارد (اوایل قرن ۱۰) - آغاز و پایان ندارد - اوراق نابجا صحافی شده - صفحه ۹ تا ۱۱ بدایع بین مقطعات آمده، و صفحه ۲۶ تا ۳۷ رباعیات بین بدایع آمده و بعد از صفحه ۱۷۵ که آغاز صاحبیه است تا پایان نسخه رباعیات و قطعات است - اندازه ۱۷۵×۱۰۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ سمرقندی - جدول زروسیاه - سه سرفصل لاجورد و زر مرصع صفحه ۲۶ و ۱۱۱ و ۱۷۵ - ۲۰۷ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۶۰×۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۷۰ .

کلیات سعدی ۲۵۷۶ (گلستان)

نسخه کامل گلستان

انجام :

گر نیاید بگوش رغبت کس
بـر رسولان پیام باشد وبس

خط نستعلیق کتابت جلی ، خوش - عنوانها با زر - رقم میرعلی - تاریخ تحریر ۱۰۴۳ - اندازه ۲۶۵×۱۵۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه، ترنج و سرترنج سوخت بریده ضربی - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی، متن آبی، حاشیه شکری - جدول و کمند زر و الوان - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۲۰۰ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۹۰×۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۹۲ .

۲۵۷۷

کلیات سعدی

مشمول بر :

۱- گلستان (۱ تا ۲۰۴)

آغاز و انجام مانند نسخه پیش

۲- دیباجه - تقریر دیباجه (۲۱۳ تا ۲۲۴) - مجالس پنجگانه (۲۲۴ تا

۲۷۳) سؤال و جواب صاحب دیوان - رساله عقل و عشق - نصیحت الملوک - رسالات سه گانه (۲۷۳ تا ۳۲۱) .

آغاز و انجام مانند نسخه های پیش .

۳- سعدی نامه (۳۲۳ تا ۵۳۵) .

انجام :

... که با آنان یارند و دولت دنیا و سعادت آخرتشان .

خط نستعلیق خفی خوش - عنوانها جلی تر با زر و لاجورد و سفیداب - رقم ندارد -

تاریخ تحریر ۱۷۵ (ظاهراً ۱۱۷۵ بوده که صد آنرا تراشیده اند) - اندازه ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر -

جلد روغنی زیتونی ، ترنج و نیم ترنج گل و پرنده الوان ، درون قرمز - کاغذ متن و حاشیه

ترمه اصفهانی ، بعضی از اوراق و صالی شده و برخی پاره - جدول و کمند زروسیاه - صفحه

اول و دوم بین سطر ها طلا اندازی - چهارلیچکی لاجورد و زر و شنکرف، صفحه ۲۰۷ و

۲۰۸ - سه سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۲۰۷ و ۳۲۳ - ده سر فصل مذهب مرصع، آغاز هر بخش -

۵۳۵ صفحه - ۱۴ سطر متن، ۱۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۵۰ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۸۷۰ .

کلیات سعدی ۲۵۷۸

مشمول بر :

- ۱- دیباجه - مجالس پنجگانه - سؤال و جواب - رسائل سه گانه (۱ تا ۲۶)
- ۲- قصاید فارسی - مرثی - ملامعات (۲۶ تا ۵۸) .
- ۳- گلستان (در حاشیه) (۶۱ تا ۱۲۱) .
- ۴- طیبیات - بدایع - غزلیات - ترجیع بند - خواتیم - قطعات - رباعیات - مفردات (۶۱ تا ۲۸۴) (در متن و حاشیه) .
- ۵- بوستان (۱۴۷ تا ۲۵۶) (در حاشیه) .

انجام :

کبر یکسو نه اگر شاهد درویشانی

دیو خوش روی به از حور گره پیشانی

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۱۴ -
اندازه ۱۷۰ × ۲۸۰ میلیمتر - جلد تیماج زرد ، ترنج و سر ترنج سوخت - کاغذ
ترمه اصفهانی - جدول و کمند زرولا جو رد - سه سر لوح مذهب منقش صفحه ۹۱ و ۹۶۷ -

يك سرفصل منقش صفحه ۲۶ - ۲۸۴ صفحه - ۱۷ سطر متن ، ۴۱ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۵۰ × ۲۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۵۳ .

کلیات سعدی ۲۵۷۹

مشمول بر :

- ۱ - گلستان (۱ تا ۱۱۱) - ۲ - بوستان (۱۱۳ تا ۲۵۷) - ۳ - قصاید و مرثیاتی (۲۵۹ تا ۳۱۸) - ۴ - ملمعات (۳۱۹ تا ۳۳۴) - ۵ - طریبات (۳۳۷ تا ۴۶۷) - ۶ - غزلیات و بدایع (۴۶۹ تا ۵۳۱) - ۷ - مقطعات (۵۳۳ تا ۵۷۵) - ۸ - مضحکات و رباعیات (۵۷۶ تا ۵۹۹) .

انجام :

سهل است که من در قدمت خاک شوم

ترسم که تو پای بر سر من ننهی

- خط نستعلیق کتابت، خفی خوش - رقم ابن نعیم الدین الحسینی - تاریخ تحریر ۱۲۳۲ (صفحه ۱۱۱) - یادداشت نصرالملک پشت صفحه اول - اندازه ۱۴۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد روغنی، بوم قرمز ، گل کوب و پرنده ، درون سبز گل نرکس - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند وزرو لاجورد - ۸ سرلوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۱۱۳ و ۲۵۹ و ۳۱۹ و ۳۳۷ و ۴۶۹ و ۵۳۳ و ۵۷۶ - ۵۹۹ صفحه - ۱۴ سطر متن ، ۲۴ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۶۳ .

کلیات سعدی ۲۵۸۰

مشمول بر :

- ۱ - گاستان (۱ تا ۸۵) - ۲ - بوستان (۸۸ تا ۲۳۴) - ۳ - صاحبیه (۲۳۶ تا ۳۰۰) - ۴ - طیبیات (۳۰۲ تا ۴۴۳) - ۵ - بدایع (۴۴۴ تا ۵۰۵) - ۶ - خواتیم (۵۰۶ تا ۵۲۵) - ۷ - غزلیات قدیم (۵۲۶ تا ۵۳۶) - ۸ - مقطعات - مطایبات - رباعیات - مفردات (۵۳۶ تا ۵۶۰) - ۹ - خمیثات و مضحکات (۵۶۱ تا ۵۶۸) .

انجام

وانوار و ازهار و قنا عذاب النار ...

خط شکسته نستعلیق خفی - عنوانها قرمز - رقم اسمعیل - تاریخ تحریر ۱۲۳۲ -
 یادداشت های عزالدوله عبدالصمد قاجار صفحه ۸۵ و ۸۶ و ۲۳۵ - اندازه ۱۵۰ × ۲۳۳
 میلیمتر - جلد میشن سیاه - کاغذ ترمه اصفوانی - جدول و کمند زرو لاجورد - حاشیه تشعیر
 سازی مذهب صفحه ۱ و ۲ و ۸۸ و ۲۳۶ و ۲۳۷ و ۳۰۲ و ۳۰۳ و ۵۳۶ و ۵۴۸ -
 چهار سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۸۸ و ۲۳۶ و ۳۰۲ - سه سر فصل مذهب مرصع
 صفحه ۴۴۴ و ۵۰۶ و ۵۶۱ - ۵۶۸ صفحه - ۱۵ سطر متن ، ۲۶ نیم سطر حاشیه - اندازه
 نوشته ۱۰۰ × ۲۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۴۲۸ .

کلیات سعدی ۲۵۸۱

مشمول بر : دیباچه و تقریر دیباچه - مجالس پنجگانه - سؤال صاحب‌دیوان
عقل و عشق - نصیحت‌الملوک - رسائل سه‌گانه (۱ تا ۵۲) - گلستان (۵۳ تا ۱۸۴) -
بوستان (۱۸۵ تا ۳۵۶) - قصاید عربی و فارسی (۳۵۷ تا ۴۲۰) - مرثی - مسمعات -
ترجیعات (۴۲۱ تا ۴۴۵) - طیبات (۴۴۶ تا ۵۹۸) - بدایع (۵۹۸ تا ۶۴۷) غزلیات
قدیم (۶۴۸ تا ۶۷۶) - خواتیم (۶۷۶ تا ۷۰۳) - مجلس هزل - (۷۰۴ تا ۷۱۱) -
رباعیات (۷۱۲ تا ۷۳۹) - خبیثات (۷۴۰ و ۷۴۱) - مقطعات (۷۴۲ تا ۷۴۶) -
مضحکات (۷۴۷ تا ۷۷۰) .

انجام :

کر من سخن راست نوشتم تو کرش راست بخوانی ... (کذا)

خط نستعلیق کتابت - عنوان‌ها جلی تر ، قرمز ، رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - دو
برگ از پایان و چندین برگ درمیان نسخه‌نو نویس است - اندازه ۱۹۵ × ۲۹۰ میلی‌متر -
جلد میشن سیاه - کاغذ متن و حاشیه فرنگی - جدول و کمند زرد لاچورد - ۱۲ سرفصل
مذهب مرصع ، آغاز هر بخش - و دو صفحه اول هر بخش بین سطرها طلا اندازی شده - ۷۷۰
صفحه - ۱۹ سطر متن ، ۱۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۱۹۵ میلی‌متر - شماره
دفتر ۷۷۹۷۸ -

۲۵۸۲

گلیات سعدی

مشمول بر :

گلستان (۱ تا ۷۰) - بوستان (۷۱ تا ۱۹۰) - قصاید (۱۹۱ تا ۲۱۴) -
ترجیعات (۲۱۵ تا ۲۲۵) - خواتیم (۲۲۵ تا ۲۴۲) - مرثیاتی (۲۴۲ تا ۲۵۳) -
طیبات (۲۵۳ تا ۳۹۴) - غزلیات قدیم (۳۹۵ تا ۴۰۶) - صاحبیه (۴۰۶ تا ۴۴۶) -
هزلیات (۴۴۶ تا ۴۶۲) - مطایبات - مضحکات - رباعیات - فردیات (۴۶۲ تا ۴۹۰)

انجام :

من سخن راست نوشتم تو گرش راست بخوانی

جرم بهحلاج نباشد چو تو شطرنج ندانی

خط نستعلیق کتابت، خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۴۸
ق - یادداشت ملکیت و مهر صدرالدوله و محمد اسمعیل آغاز و پایان نسخه - اندازه ۱۴۰ ×
۲۳۰ میلیمتر - جلد روغنی بوم نارنجی زرد، گل الوان، حاشیه قرمز و سبز گلداز،
درون قرمز، گل طلایی - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زر و سیاه - صفحه ۷۲ و ۷۱ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲
و ۲۵۴ و ۲۵۳ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها طلاندازی شده - سه سرلوح
مذهب مرصع صفحه ۷۱ و ۷۰ و ۲۵۳ - ۴۹۰ صفحه - ۱۵ سطر متن، ۲۸ نیم سطر حاشیه -
اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۸۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۰۴۴.

۲۵۸۳

کلیات سعدی

مشمول بر :

گلستان (۱ تا ۷۶) - بوستان (۷۷ تا ۱۹۸) - قصاید - (۱۹۹ تا ۲۳۵) - مرثیاتی
 (۲۳۶ تا ۲۴۱) - ترجیع بند (۲۴۲ تا ۲۵۰) - بدایع (۲۵۱ تا ۴۲۶) - خواتیم
 (۴۲۷ تا ۴۴۶) - مقطعات (۴۴۷ تا ۴۹۲) - هزلیات (۴۹۳ تا ۵۰۰) - رباعیات
 (۵۰۱ تا ۵۱۳) - مفردات (۵۱۳ تا ۵۱۶)

انجام :

مانند نسخه پیش.

خط نستعلیق کتابت خفی، خوش - عنوانها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۵۷
 ق - یادداشتها و اشعار محمد افشار مالک نسخه بخط او حاشیه صفحه‌های آخر و یادداشت
 دکتر محمود افشار پایان نسخه - مهر «محمدعلی خادم الحیجه» و مهرهای دیگر در آغاز
 و پایان دارد - اندازه ۱۵۰ × ۲۴۵ میلیمتر - جلد روغنی ریخته - بوم قهوه‌ای گل
 کوبک الوان - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زر و سیاه - صفحه ۲۹۱ تشعیر سازی مذهب
 مرصع، در حاشیه - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ده سرفصل مذهب مرصع، آغاز هر
 بخش - ۵۱۶ صفحه - ۱۸ سطر متن، ۳۴ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۶۵
 میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۹۵.

۲۵۸۴

کلیات سعدی

مشمول بر :

دیباچه - مجالس پنجگانه - رسائل سه گانه (۱ تا ۳۱) - گلستان (۳۳ تا ۱۱۱) - بوستان (۱۱۳ تا ۲۷۲) - ترجیعات (۲۷۳ تا ۲۷۹) - قصاید (۲۷۹ تا ۳۵۶) - بدایع (۳۵۷ تا ۵۸۳) - غزلیات قدیم (۵۸۳ تا ۶۰۹) - صاحبیه (۶۰۹ تا ۶۵۲) - مقطعات (۶۵۲ تا ۶۵۵) - هزلیات (۶۵۵ تا ۶۷۷) - رباعیات و مفردات (۶۷۷ تا ۶۹۵).

انجام :

مانند نسخهدیش.

خط شکسته خفی، خوش - عنوانها قرمز - رقم حبیب الله برای سلطان اویس میرزا - تاریخ تحریر ۱۲۸۸ ق - اندازه ۱۵۰ × ۲۴۵ میلیمتر - جلد تیماح سیاه - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زر و الوان - صفحه اول جای سرلوح سفید - ۶۹۵ صفحه - ۱۴ سطر متن ، ۲۵ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۲۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۳۰۶۹ .

۲۵۸۵

کلیات سعدی

مشمول بر :

گلستان (۱ تا ۹۹) - بوستان (۱۰۵ تا ۲۶۱) - طیمات (۲۶۳ تا ۴۰۳) - بدایع (۴۰۳ تا ۴۶۲) - خواتیم (۴۶۳ تا ۴۸۵) - دیباچه - مجالس پنجگانه - نصیحت الملوك - رسائل سه گانه (۴۸۷ تا ۵۳۳) - غزلیات (۵۳۵ تا ۵۴۵) - رباعیات - فردیات (۵۴۷ تا ۵۶۳) - هزلیات و مضحکات (۵۶۵ تا ۵۸۵)

انجام :

.... که بر آواز طبل غالب می آید....

خط نستعلیق کتابت ، خوش - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - شرحی مبنی بر مقابله نسخه با نسخ کهنه و تصحیح آن بخط سعید نفیسی مالک نسخه پشت برگ اول که به برگ ماقبل چسبانده شده -- اندازه ۱۹۵ × ۳۰۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ترنج و حاشیه منگنه مطالا - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زرو سیاه تا صفحه ۴۹۹ - صفحه ۱۰۵ و ۱۰۶ و ۲۶۳ و ۲۶۴ و ۴۰۳ و ۴۰۴ و ۴۶۳ و ۴۶۴ و ۵۲۵ و ۵۳۶ بین سطرها در متن و حاشیه طالا اندازی شده - هفت سرلوح مذهب مرصع صفحه ۱۰۵ و ۱۰۶ و ۲۶۳ و ۴۰۳ و ۴۶۳ و ۵۳۵ و ۵۴۷ دارد - ۵۸۵ صفحه - ۱۵ سطر متن ۲۶ نیم سطر حاشیه -- اندازه نوشته ۱۲۰ × ۲۳۵ میلیمتر - شماره دفتر ۴۹۲۲۴.

۲۵۸۶

کلیات سعدی

(گلستان)

مشمول بر نسخه کامل گلستان است .

خط شکسته نستعلیق جلی، خوش- عنوان‌ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) -
 یادداشت عباسقلی سپهر مالک نسخه پشت برگ اول - اندازه ۱۸۲ × ۲۷۲ میلیمتر جلد
 مشمع قهوه‌ای - کاغذفرنگی - جدول و کمندزروالوان - صفحه ۲۹۱ بین سطرها طلا اندازی
 شده - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۱۹۳ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۹۰
 میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۴۸

کلیات سلمان ساوجی

۲۵۸۷

دیوان جمال‌الدین سلمان ساوجی (در گذشته ۷۷۸) مکرر در هند و ایران
 چاپ شده است ولی شامل کلیات آثار او نیست. این نسخه که ۱۶ سال پس از درگذشت
 سلمان نوشته شده - پایان ندارد و شامل بیشتر آثار اوست. بقرار زیر:
 ۱ - قصاید و ترجیعات (۱ تا ۳۶۸) ۶۲۰۰ بیت .

آغاز:

هر دل که در هوای جمالش مجال یافت
 عنقای همتمش دو جهان زیر بال یافت

انجام:

من دامن آن نگار گیرم ازهر دو جهان کنار گیرم

۲ - مقطعات (۳۶۹ تا ۴۳۲) ۱۰۵۰ بیت .

آغاز:

حبذا صدر صفه که بهست بهمد بابی از بهشت برین

انجام :

علا دین بهتراست اماقوی کسریست ملک را
 سپردن ملک کسری بزر دزدی و زر دوزی
 ۳- مثنوی فراقنامه (۴۳۳ تا ۴۹۶) ۱۰۷۰ بیت.

آغاز :

بنام خدایی که با تیره خاک
 بر آمیخت این جوهر جان پاک

انجام :

بعرفان معروف و سرسری
 که پایان کارم بخیر آوری
 ۴- غزلیات (۴۹۷ تا ۶۷۰) ۲۹۵۰ بیت.

آغاز :

اگر حسن تو بگشاید نقاب از چهره دعوی را
 بگل رضوان برانداید در فردوس اعلی را

انجام :

سلمان ره سودای تو میرفت غمت گفت
 کین راه بیای تو بسی نیست برو هی
 ۵- رباعیات (۶۷۱ تا ۶۸۴) ۲۰۰ بیت.

آغاز :

ای کار گزار در تو شمس و زحل
 در مملکت تو جاوشی میراجل

انجام :

چون تو مسعودی و ثابت قدم و دولتمدار

همت آنست که مسعود بود آخر کار

۶- مثنوی جمشید و خورشید (۶۸۵ تا ۸۶۹) ۳۰۰۰ بیت است و ۱۲ بیت از

پایان افتاده دارد.

آغاز :

الهی پرده پندار بگشای در گنجینه اسرار بگشای

انجام :

ز جام می مرا خون در درون است

میان ما مدام افتاده خونست

خط نستعلیق کتابت، خفی خوش- عنوان ها نسخ جلی بازر، عنوان آغاز نسخه بخط کوفی

تزیینی با سفیداب- رقم ندارد- تاریخ تحریر ۷۹۴ (صفحه ۶۸۴) - پایان افتاده- اندازه

۱۶۰ × ۲۴۰ میلیمتر- جلد تیماج زرشکی، عطف و گوشه قهوه ای - کاغذ سمرقندی - جدول

ز روسیاه - صفحه اول و دوم تمام مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی ، و بالا و پایین این دو صفحه

در مستطیلی از زر عنوان کتاب نوشته شده- سه سرفصل مذهب مرصع آغاز هر بخش - هشت مجلس

نقاشی صفحه: ۴۴۹ و ۴۷۷ و ۴۷۳ و ۷۴۱ و ۷۷۴ و ۸۱۹ و ۸۳۳ و ۸۵۷ دارد که بمناسبت

اشعار همان صفحه ترسیم شده است - ۸۶۹ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰

میلیمتر شماره دفتر ۳۶۷۶۵ .

۲۵۸۸

کلیات سلمان ساوجی

مشمول بر:

۱- قصاید و ترجیعات و قطعات مدایح (۱ تا ۴۲۵) در متن، بدون ترتیب.

آغاز:

هر دل که در هوای

انجام:

گر درین کشتی گذارد روزگار خود جهان
ایمن از موج حوادث بگذرانند روزگار

۲- مقطعات - ترجیعات و مرثیاتی (۴۲۶ تا ۵۸۰) در متن.

آغاز:

مانند نسخه پیش.

انجام:

ظل احمد باد اگر شدایمنه
عمر عیسی باد اگر مریم نماند

۳- غزلیات و رباعیات (۵۸۱ تا ۷۷۵) تا صفحه ۶۶۹ در متن و بقیه متن و حاشیه.

آغاز:

مانند نسخه پیش.

انجام :

ای دلبر من مباش بسی دل بر من

کان دلبر من به که دوصددل بر من

۴- قصیده مصنوع عروضیه که بخواست غیاث الدین محمد سروده و شامل کلیه صنایع شعری و بحور مختلف و عروض و قافیه است. این قصیده در ۶۵ بحر و ۱۲۰ صنعت شعری است و اصل قصیده ۱۵۲ بیت است و پس از آن قطعه ایست در سه بیت که از توشیح اول قصیده بدست آمده و قطعه دیگری است در هشت بیت که از حشومصرع های اول قطعه قبل بدست آمده و الف ندارد و بعد از آن قطعه دیگریست که از حشو مصرع های دوم قطعه بدست آمده و بی نقطه است در پنج بیت (۷۷۶ تا ۷۹۱) در متن و حاشیه.

آغاز :

صفای صفوت رویت بریخت آب بهار

هوای جنت کویت به بیخت مشک تثار

انجام :

هست این ابیات خالی از نقطه غیر سلمان کس نکوید زین نمط
۵ - مثنوی جمشید و خورشید (۱ تا ۴۹۹) در حاشیه.

آغاز :

مانند نسخه پیش

انجام :

شد این ربیع معانی جمادی الثانی سند ثلاثه و ستین سبعمیه تمام

۶ - فراقنامه (۵۰۰ تا ۶۹۹) در حاشیه، که ۵۰ بیت از پایان کسر دارد

آغاز :

مانند نسخه پیش

انجام :

ولی میکند این پراکنده حال زمن نور مهرش طلب چون هلال

خط نستعلیق کتابت قدیم - عنوانها بخط ثلث جلی تراژمتن بازر یا قرمز - رقم محمد بن علی رامهرمزی در شیراز - تاریخ ندارد (اوایل قرن ۹) - بین صفحه ۶۹۹ و ۷۰۰ افتاده دارد - اندازه ۱۳۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز، سجاغ و عطف تیماج سبز - کاغذ سمرقندی - جدول و کمند زرو لاچورد - یک مثک تشعیر سازی مذهب مرصع و دودایره کوچک زر در حاشیه صفحهها - صفحه اول و دوم بین سطرها طلا اندازی شده و شش مثک لاچورد مذهب در حاشیه دارد - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۷۹۱ صفحه - ۱۴ سطر متن، ۱۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۶۰۲.

۲۵۸۹

کلیات سلمان ساوجی

آغاز و پایان ندارد و آنچه از آثار سلمان در متن و حاشیه نوشته شده بترتیب

زیر است :

متن :

۱ - قصاید - ترکیب بند - ترجیع بند - قطعات (۱ تا ۴۳۶)

آغاز :

تویی تعزیند بسم الله مرو در شارع وحدت
که در پیدای لاغولایت تا سر منزل الا

انجام :

دریغ روضه بغداد و آن بهشت آباد
که کرده است خرابش جهان خانه خراب
۲ - غزلیات و رباعیات (۴۴۰ تا ۶۹۴)

آغاز :

ما مریدان کوی خم-اریم سر بمسجد فرو نمی-آریم
انجام :

گر طلعت شاهد قناعت بینی زلفش بکف آورو فرو کش سلمان
۳ - مقدمه نشر از سلمان بر قصیده عروضیه و قصیده عروضیه (۶۹۶ تا ۷۱۲)
آغاز مقدمه : بسمله ... خطبه. اما بعد این قصیده ایست شامل بر صنایع
آغاز قصیده : مانند نسخه پیش .

انجام :

راه او راه کرم را سالک علم او عالم دل را مجرم
حاشیه :

۴ - جمشید و خورشید (۱ تا ۵۴۷) ۲۷۰۰ بیت . از آغاز افتاده دارد .
آغاز :

بجای سایه مهر افتاد ... گهی سر در گلیم فقر ...

انجام :

مانند نسخه پیش .

۵ - فراقنامه (۵۴۸ تا ۷۱۶) ۸۵۰ بیت . از پایان افتاده دارد (صفحه ۶۹۵ و از نیمه صفحه ۷۱۲ به بعد در متن و حاشیه نوشته شده است)

آغاز :

مانند نسخه پیش

انجام :

اگر چه بر آرد سپهرم ز تو کجا بر کند بیخ عمرم ز تو
(پنج بیت دیگر در حاشیه هست که بعات و صالی نیمه از مصرع ها از میان
رفته است)

خط نستعلیق کتابت ، خفی قدیم - عنوان ها جلی تراز متن بازر - رقم و تاریخ ندارد
(قرن ۹) - یادداشت ملکیت عباسقلی سپهر ، آغاز نسخه .. مهر های « بنده شاه ولایت حسین »
و « علی بن موسی » « نجف علی » و غیره حاشیه صفحه ها - قسمتی از آغاز و پایان در حاشیه و
صالی شده و مقداری از اشعار از میان رفته - اندازه ۱۲۰ × ۱۷۰ میلیمتر - جلد میشن سبز -
کاغذ سمرقندی - جدول و کمندزر - دو تشعیر مذهب طرفین حاشیه هر صفحه - چهار سرفصل
مذهب مرصع صفحه ۳۴۰ و ۴۵۶ و ۵۴۸ و ۶۹۶ دارد - عنوان ها گل اندازی مذهب - ۷۱۶ صفحه -
۱۵ سطر متن ، ۱۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۲۵ میلیمتر شماره دفتر ۷۴۶۸۷ .

کلیات سلمان ساوجی ۲۵۹۰

(دیوان)

بدون آغاز و پایان مشتمل بر : قسمتی از قصاید - غزلیات - ترجیع بند -
مقطعات و رباعیات که بدون ترتیب نوشته شده است و رو بهم ۴۲۰۰ بیت است.

آغاز :

ز امروز تا بحشر برابنای روزگار
شکرانه واجب است بروزی هزار بار

انجام :

گر کار بصبر و عقل نیکو نشود دیوانگی از بهر چنین روز بود

خط تعلیق کتابت - عنوانها جلی تر باز و الوان - در حاشیه صفحه ها ابیاتی بخط دیگر
افزوده شده - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۹) - اندازه ۱۹۰ × ۲۸۰ میلیمتر - جلد تیماج عنابی -
کاغذ سمرقندی - جدول زر - ۲۸۲ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۱۲۵ × ۱۸۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۳۵۵۶۳.

کلیات سلمان ساوجی ۲۵۹۱

(دیوان)

شامل : قصاید - ترجیع بند - ترکیب بند - قطعات - غزلیات و رباعیات ،

رویه هم ۹۰۰۰ بیت .

آغاز :

هر دل که در هوای جمالش ...

انجام :

با این همه کز چشم تو افتاد دلم با اوست که یار اندرونی من است

خط نستعلیق کتابت قدیم ، خوش - صفحه ۴۱ تا ۴۴ نو نویس و شکسته نستعلیق خفی

خوش است - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - اندازه ۱۵۵ × ۲۵۵ میلیمتر - جلد میشن

عناپی ، ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ ترمه - جدول زر و الوان - نیم سر لوح مذهب صفحه

اول - ۴۷۷ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۸۰ - شماره دفتر

. ۲۶۸۹۳

کلیات سلمان ساوجی
۲۵۹۲
(دیوان)

نسخه پایان ندارد و مشتمل است بر : قصاید - قطعات - ترجیع بند -
غزلیات و رباعیات، رویهم ۱۰۵۰۰ بیت .

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

در معده خالی ندهد دل ذوقی در ساغر مل نیایی از گل ذوقی

خط تعلیق کتابت ترکستانی - عنوانها بخط رقاع تزئینی، قرمز - رقم تاریخ ندارد
(اواخر قرن ۱۰) - یادداشت ملکیت ومهر «محمد مهدی غفاری» و «علی بن اسحق بوریدبادی»
آغاز نسخه - اندازه ۱۵۰ × ۲۷۰ میلیمتر - جلد ساغری سیاه ، ترنج و سرترنج سوخت -
کاغذ بخارائی - جدول الوان - صفحه اول و دوم متن و حاشیه ، ایسات درمیان مربعی که با
سه حاشیه طلا و لاجورد و الوان تزئین شده است و کاغذ متن چهره ای است - ۸۱۱ صفحه -
۱۵ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۴ .

کلیات سلمان ساوجی ۲۵۹۳

(دیوان)

مشمول بر : ترکیب‌بند - قصاید - مقطعات و غزلیات ، ۷۶۰۰ بیت .

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

برو در یک نفس باز آ که یکدم ماند سلمان را
نخواهی یافتن بازش دمی گر دیرتر مانی

خط نستعلیق کتابت - ابیات آخر ترجیع و ترکیب‌بند ، قرمز - رقم و تاریخ ندارد
(قرن ۱۱) - اندازه ۱۵۵ × ۲۳۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای، ترنج و سرترنج ضربی،
عطف و سجاف تیماج قرمز - کاغذ سمرقندی ، رطوبت دیده ، وصالی شده -- جدول زرو لاجورد
صفحه اول و دوم و تا صفحه ۱۷ جدول لاجورد - نیم سر لوح مذهب مرصع ریخته صفحه اول -
۵۱۱ صفحه - ۱۷ سطر -- اندازه نوشته ۱۱۰ × ۱۵۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۶۱۸۰۸ .

کلیات عرفی ۲۵۹۴

کلیات آثار نظم و نثر جمال الدین محمد عرفی شیرازی مکرر درهند بچاپ رسیده است. این نسخه مشتمل است بر:

۱- مقدمه نثر در شرح حال عرفی از عبدالباقی نهاوندی مؤلف ماهر رحیمی که آغاز آن افتاده و یک برگ از آغاز رباعیات در آغاز نسخه صحافی شده (۲ تا ۱۲)

آغاز :

ای زلف عروس شادمانی شب تو آرایش بزم بیغمی مشرب تو

انجام :

.... بتخصیص موزونان و مستعدان تا قیام قیامت مستدام و پاینده باد بحق محمد و آله شافعون ...

۲- مثنوی مجمع البکار (۱۳ تا ۸۹) ۱۳۵۰ بیت.

آغاز :

بسم الله الرحمن الرحيم موج نخست است ز بحر قدیم

انجام :

ریش فزون کن غم بیهوده چند کم ز زنی خود نتوان بود چند

۳- خسرو شیرین (۹۰ تا ۱۱۵) ۴۵۰ بیت.

آغاز :

خداوند دلم بی نور تنگست
دل من سنگ و کوه طور سنگ است

انجام :

کسی را کز زبان این هرزه خیزد
اگر من خون نریزم عشق ریزد
۴- قصاید- تر کیب بند- قطعات (۱۱۶ تا ۲۹۹)

آغاز :

اقبال کرم میگذرد از باب هم را همت نخورد نیشتر آری و نعم را

انجام :

هم از خوش آبی و غلطان نیست کین کوهر
نمیتواند بر سطح مستقیم استاد
۵- غزلیات (۳۰۱ تا ۵۲۵). صفحه اول نا نوشته مانده و پایان افتاده.

آغاز :

عنایت تو چنان زد صلاهی معموری
که در دیار محبت دل خراب نماند

انجام :

بصلح ایدل چه کوشی صبر کن کز ناز باز آید
غم فرصت مخور گاهی تعلل میکند کاری.

۶- رباعیات (۵۲۶ تا ۵۵۱) که برگ اول در آغاز نسخه است.

آغاز :

آنم که تتم همیشه از جان به بود
آلایش دامنم ز دامن به بود

انجام :

گفتند که تنگدل نکردی گفتم مرغ چمن عشق نرنجد ز قفس
و دو صفحه پایان نسخه قطعه ایست که سراجا در تاریخ تدوین کلیات عرفی
سروده و ۹ سطر نثر از کاتب که در زمان خان خانان میزیسته و از حاشیه نشینان
مجلس او بوده و در موقع تقدیم کلیات عرفی توسط سراجا به خان خانان حضور
داشته است.
پایان نسخه : مستعدان بنوشتن این کلیات میل پیدا کردند و اکثری
نویسایند . . .

خط نستعلیق کتابت، خوش - رقم و تاریخ ندارد (اوایل قرن ۱۱) - برگ اول از آغاز
قسمت ششم است - اندازه ۱۲۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای کاغذ سمرقندی - جدول
زرولا جورد - صفحه ۲۰۱ و ۱۳ و ۱۴ و ۹۱ و ۱۵ و ۱۱۶ و ۳۰۱ و ۳۰۲ حاشیه تشعیر سازی
مذهب و بین سطرها طلائع اندازی شده - پنج سر لوح مذهب مرصع الصافی صفحه ۱۳ و ۹۱ و ۱۱۶
۳۰۱ دارد - سر لوح ۹۱ ریخته و ۱۱۶ دوسر لوح بهم وصلی شده - ۵۵۳ صفحه - ۱۸ سطر -
اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۰۱.

۲۵۹۵

کلیات عرفی

این نسخه آغاز و پایان ندارد و مشتمل است بر:
 ۱- قسمتی از رساله نفسیه (۱ تا ۱۶) آغاز افتاده .

آغاز :

بجهت تکمیل مملوکان این نشأه...

انجام :

... که در میان من و تو همین من و تو بیم تمثال نمایند.
 ۲- نامه عرفی بیکی از بزرگان در شرح بیماری خود (۱۶ تا ۱۸)

آغاز :

صاحبها خداوند گارا امتداد حرمان حاضرانه مولد...

انجام :

... خصوصاً عرفی محتاج منت نهاد بحق محمد و آله...
 ۳- قصاید آغاز و پایان افتاده (۱۹ تا ۸۸)

آغاز :

نوبت بمن افتاد بگوئید که دوران

. . . از نو بکند مسند جم را

انجام :

توجهی که باقبال خار راه درت کشایم از دل پر آبله هزار کره
۴- قطعات و غزلیات و رباعیات (۲۵۲ تا ۹۰)

آغاز :

دنیا طویل‌ایست پراز جنس چار پیا
آبادی و خرابی او خسته خسته است

انجام :

و حدنکه دوست را که محرم هم دوست
گر دوست نه نه محرمی غیر تویی
۵- مثنوی، بدون آغاز - سافى نامه (۲۵۳ تا ۲۵۷) .

آغاز :

چون لب سایل کو نعمه سفت لعل بر افشانند زمثر کان و کفت

انجام :

که گلکشت آتش کنم چون خلیل شود شعله فواره سلسبیل
۶- خسرو شیرین (۲۵۷ تا ۲۷۲) پایان ندارد .

آغاز :

مانند نسخه پیش .

انجام :

... نکو خواهش صلاح اندیش بادا

۷- مثنوی مجمع الابرار، که آغاز ندارد و ۹ بیت از پایان کم است (۲۷۳ تا ۳۴۳)

آغاز :

ای همه عین تو و پاک از همه نقد وجود از تو و خاک از همه

انجام :

یاد ندارم ز تو حال تو چیست موجب طوفان ملال تو چیست
و در پایان نسخه هفت غزل از فیاض، بخط کاتب نوشته شده (۳۴۴ تا ۳۴۶).

خط نستعلیق کتابت هندی - عنوانها جلی تر از متن، قرمز - برگ ۵۳ نونویس و شکسته نستعلیق خوش است - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۰۵۰ (صفحه ۱۸) - آغاز و پایان و در میان نسخه افتاده دارد - برگها و صالی و بعضی نابجا صحافی شده - اندازه ۱۵۰ × ۲۵۵ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی زرد - جدول الوان - صفحه ۱۹ طلا اندازی بین سطرها - نیم سر لوح مطا صفحه ۹۰ - ۳۴۶ صفحه - ۱۸ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۴۹۲۰۸ .

کلیات عرفی ۲۵۹۶
(دیوان)

شامل : قصاید - غزلیات - قطعات و ۱۱ بیت از آخر مثنوی خسرو شیرین
رویهم ۸۱۰۰ بیت .

آغاز :

اقبال و کرم می-کزد ارباب هم را ...

انجام :

کسی را گر زبان این هرزه خیزد اگر من خون نریزم عشق ریزد

خط شکسته نستعلیق - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۰۸۶ - بعد از صفحه ۱۶۹ و ۵۸۷ افتاده دارد - اندازه ۱۳۰ × ۲۲۵ میلیمتر - جلد میشن عنابی - کاغذ سمرقندی - جدول زر و الوان - سرلوح الصاقی مذهب منقش ریخته صفحه اول - ۵۷۸ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۴۹ .

گلیات عرفی ۲۵۹۷

آغاز و پایان ندارد و مشتمل است بر :

قسمتی از قصاید - قطعات بدون ترتیب خاص (۱ تا ۱۴۰) - غزلیات بقرنیب الفبا (۱۴۱ تا ۳۱۸) - رباعیات (۳۱۹ تا ۳۴۰) - مجمع البکار آغاز افتاده (۳۴۱ تا ۴۳۴) - خسرو شیرین (۴۳۵ تا ۴۶۰) پایان افتاده - روی هم ۶۰۰۰ بیت .

آغاز :

طعمه کز خوان عشق افکنده در کام دل
سایه آنرا ... اندر دهان انداخته

انجام :

پیامش خواهش دیدار بادا رسولش را برین دربار بادا

خط نستعلیق کتابت، جلی خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - آغاز و پایان افتاده -
اندازه ۱۵۵ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - ترنج و نیم ترنج و سر ترنج و لچکی
ضربی - کاغذ سمرقندی زرفشان غبار - جدول زر و الوان - ۴۶۰ صفحه - ۱۵ سطر -
اندازه نوشته ۹۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۲۹۰ .

کلیات حرفی ۲۵۹۸

مشمول بر :

قصاید - غزلیات ، تا حرف ت (۱ تا ۶۶) - مجمع الابرار آغاز افتاده (۶۷ تا
۱۰۷) - ساقی نامه (۱۰۷ تا ۱۱۱) - خسرو شیرین (۱۱۱ تا ۱۳۹) - بقیه غزلیات -
قطعات و رباعیات (۱۰۴ تا ۱۹۳) .

آغاز :

بیا که با دلم آن میکند پریشانی
که غمزه تو نکرده است با مسلمانی

انجام :

ابلیس ز بندم نکشاید یارب سرمایه ایمان بر باید یارب ...

خط نستعلیق کتابت هندی -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - برگ اول نو نویس - در
حواشی یادداشت های ملك الشعراء بهار - اندازه ۱۴۰ × ۲۳۰ میلیمتر -- جلد تیماج سیاه -
کاغذ کشمیری و صالی شده - ۱۹۳ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۷۰ میلیمتر -
شماره دفتر ۷۴۴۲۴ .

کلیات عطار ۲۵۹۹

آثار فریدالدین عطار نیشابوری (در گذشته ۶۲۷). در ایران و ممالک دیگر
مکرر بچاپ رسیده است .

این نسخه مشتمل است بر :

۱- الهی نامه (۱ تا ۱۲۰) ۶۰۰۰ بیت .

آغاز:

الهی نامه را آغاز کردم بنامت باب نامه باز کردم

انجام :

که جز از فضل تو روئی ندارد چه از طاعت سر مویی ندارد

۲- لسان الغیب (۱۲۳ تا ۲۳۱) ۵۴۰۰ بیت که منسوب بعطار است .^۱

۱- مثنوی های لسان الغیب - جواهرالذات - اشترنامه و بیسرنامه هیلاج نامه -- و
معراج نامه بنابر تحقیق و تتبع آقای احمد گلچین معانی از عطار تونی شاعر قرن نهم است
بفهرست ج ۷ ب ۲ ص ۶۸۵ تا ۶۸۹ آستانه قدس و کنوز الاسرار تألیف ایشان مراجعه شود.

آغاز :

اسم توحید ابتدای نام اوست مرغ روح جملگی در دام اوست

انجام :

ختم گفتارم برایشان بود و بس این بود ما را بعقبی دست رس

۳- جوهر الذات (۲۳۳ تا ۳۹۱) ۷۹۰۰ بیت، منسوب به عطار .

آغاز:

بنام آنکه نور جسم و جان است خدای آشکارا و نهان است

انجام :

هر آنکو طالب ما بود ما دید مرا هم ابتدا و انتها دید

۴- مظهر العجایب (۳۹۳ تا ۵۳۸) ۷۰۸۰ بیت. این مثنوی هم منسوب به

عطار است .

آغاز:

آفرین جان آفرین بر جان جان زانك او هست آشکارا و نهان

انجام :

ختم اینم ترك باشد در جهان غیر این معنی نگویم در عیان

۵- دیوان : قصاید - غزلیات و رباعیات (۵۴۱ تا ۶۶۸) ۶۳۰۰ بیت .

آغاز:

سبحان قادری که صفاتش ز کبریا بر خاك عقل می فکند عقل انبیا

انجام :

تا چند باختیار خواهم کار چون کار باختیار من نرود
۶- اسرارنامه (۶۷۱ تا ۷۳۶) ۳۲۵۰ بیت .

آغاز:

بنام آنکه جانرا نوردین داد خردرا درخدا دانی یقین داد

انجام :

شبی بیدار دار آخر خدا را چو صد شب داشتی نفس و هوا را
۷- پندنامه (۷۳۹ تا ۷۵۶) ۸۲۰ بیت، که منسوب بعطار است .

آغاز:

ابتدا که مردم بنام کردگار خالق خالق از صفار و از کبار

انجام :

هر که آرد این وصیتها بجای درد و عالم راحتش بخشد خدای
۸- منطق الطیر (۷۵۹ تا ۸۵۳) ۴۵۰۰ بیت .

آغاز:

آفرین جان آفرین پاک را آنکه جان بخشید و ایمان خاک را

انجام :

گفت عطار از همه مردان سخن گگر تو مردی هم بخیرش یاد کن

زرك، گل كو كب الوان ، درون زرشكى - كاغذ سمرقندى متن وحاشيه -- جدول چهارستونى
 زرولا جوردا - پشت صفحه اول تمام تشعير سازى مذهب وحاشيه صفحه : ۱ و ۲ و ۱۲۳ و ۱۲۴ و
 ۲۳۳ و ۲۳۴ و ۳۹۳ و ۵۴۱۳۹۴ و ۵۴۲ و ۵۷۱ و ۶۷۲ و ۷۳۹ و ۷۴۰ و ۷۵۹ و ۷۶۰ -- هفت
 سرلوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۱۲۳ و ۲۳۳ و ۳۹۳ و ۵۴۱ و ۶۷۱ و ۷۳۹ و ۷۵۹ دارد -
 ۸۵۳ صفحه - ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۱۲۵ × ۲۱۰ ميلي متر - شماره دفتر ۶۱۴۱.

كليات عطار ۲۶۰۰

(ديوان)

اين نسخه دو قسمت است و قسمت دوم پايان ندارد و مشتمل است بر ۳۵۷ غزل
 و شش رباعى. در پايان قسمت اول صفحه ۲۶۱ نسخه، كاتب بدین ترتيب رقم کرده است:
 الديوان سالک الطریقه ... فریدالدین محمد بن محمود النیشابوری المعروف
 بالعطار ... فرغ من تسطيره يوم السبت سلخ ذی القعدة سنه ثمانین و ستمائه و كتب
 بخطه فضل الله بن محمد بن محمود بن عثمان القزوينی . . . حامداً لله ۶۸۸ ... سبقي
 خطوطی فی الدفاتر مدهة و انملتى تحت التراب رميم مقابله کرديم با دراوين متفرق
 اين قصايد نوشتيم تتمه ديوان .

در حاشيه همين صفحه يك رباعى نوشته شده وزير آن : « بخط العبد حسن الحاج
 محمد شاه بتاريخ غره ماه ذی الحجه سنه سبع و سبعمائيه .
 از صفحه ۲۶۲ به بعد كه تتمه ديوان است خط، نسخه به تعليق بيشتري شباهت دارد.
 احتمال دارد كاتب دوم همان حسن حاج محمد شاه باشد .

آغاز:

ای روی بر کشیده بازار آمده خلقی بدین طلسم گرفتار آمده

انجام:

مترسید از کسی کویذ که باز آن مست دوشینه
بکرد میکرده میکشت و درمایی شکست آمد

خط نسخ تعلیق مانند - رقم فضل الله قزوینی - تاریخ تحریر ۶۸۸ - اندازه ۱۶۰ × ۲۳۰
میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ سمرقندی - ۲۸۵ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته
۱۱۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۳۸۵۲ .

۲۶۰۱ کلیات عطار
(منطق الطیر)

نسخه مشتمل بر ۴۵۰۰ بیت از مثنوی منطق الطیر عطار است

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام:

بردعای دولتش که - مردم تمام نظم تاریخ کتابت والسلام

خط نستعلیق کتابت قدیم ، خفی - بر گهای نو نویس نستعلیق کتابت متوسط - عنوانها

بخط نسخ بازر -- رقم محمد بن جعفر غفاری سبزواری -- تاریخ تحریر ۸۳۰ -- صفحه‌های ۱ تا ۵ و ۱۲ و ۲۲ تا ۲۷ و ۳۲ و ۶۲ تا ۶۵ و ۷۸ تا ۸۷ و ۱۰۲ و ۱۴۲ و ۱۴۸ و ۱۷۲ و ۱۷۹ تا ۱۸۸ و ۱۹۲ و ۲۳۰ و ۲۳۷ و ۲۴۰ تا ۲۴۳ نو نویس است -- در حاشیه صفحه‌ها ابیاتی افزوده‌اند -- بعضی از اوراق و صالی شده و بخط جدید کلمات و ابیات ساقط در قسمت و صالی نوشته شده -- اندازه ۱۱۵ × ۲۰۰ میلیمتر -- جلد میشن عنایی، ترنج و سرترنج سوخت -- کاغذ سمرقندی -- قسمت نو نویس، ترمه اصفهانی -- جدول قرمز -- ۲۵۰ صفحه -- ۱۹ سطر -- اندازه نوشته ۸۵ × ۱۵۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۷۴۲۹۴.

۲۶۰۲

کلیات قطار

(هیلاج نامه)

از قطار تونی و منسوب بدعطار نیشابوری است. این نسخه ۷۰۰۰ بیت است.

آغاز:

که ما را از عدم آورد بیرون

بنام کردگار فرد بیچون

انجام:

که این کس کشتنی آمد حقیقت

بگوا کنون و فتوی ده حقیقت

خط نستعلیق کتابت، خفی بد -- عنوانها جلی ترازمتن -- رقم عبداللطیف قلندر بن عبدالله

سبزواری در مشهد -- تاریخ تحریر ۸۸۷ -- اندازه ۷۵ × ۲۴۵ میلیمتر -- جلد میشن

قرمز -- کاغذ سمرقندی -- هفت برگ اول متن و حاشیه شده -- ۱۵۰ صفحه -- ۲۵ سطر هر ستون --

اندازه نوشته ۸۰ × ۱۹۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۷۴۲۹۹.

کلیات عطار ۲۶۰۳

(لسان الغیب)

این نسخه مشتمل است بر ۵۴۰۰ بیت مثنوی لسان الغیب و هفت صفحه آخر نسخه يك قصیده در منقبت علی (ع) از عطار و ابیانی از مولوی - شیخ محمود شبستری - علاءالدوله سمنانی - قاسم انوار - شاه نعمت الله - سلمان ساوجی - سادات هروی - ابوالوفاء خوارزمی - سید محمد نوربخش - حسین خوارزمی - کاتبی نیشابوری - کمال خجندی - نسیمی و جامی که در باره عطار سروده اند و این قسمت ناتمام است.

آغاز:

اسم توحیدم بنام ذات بود در بیانم عین تحقیقات بود

انجام:

مانند نسخه های پیش.

پایان نسخه:

مولانا محمود مراغه فرماید ...

خط نستعلیق کتابت، خفی - عنوانها قرمز - رقم علی بن حاجی مذهب - تاریخ تحریر

۹۰۱ - اندازه ۱۷۵×۱۰۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ سمرقندی - بعضی از

برگها و صالی و رطوبت دیده - جدول زر و لاجورد - ۴۵۹ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۱۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۴۶۱۸.

کلیات و طار (دیوان)

۲۶۰۴

مشمول بر دیوان غزلیات عطار ۷۱۰۰ بیت.

آغاز:

چون نیست هیچ مردی در عشق یار مارا
سجاده زاهدان را درد . . .

انجام:

گر نبود یار از من در حجاب
من درین ره راهزن عطار می

خط نستعلیق کتابت، خفی - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۰۹۶ - اندازه ۹۵ × ۱۹۵ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی. ضربی - کاغذ ترمه اصفهانی - حاشیه قسمتی از برگها و صالی - جدول زر و لاجورد - صفحه : ۶۵۲ و ۲۰۱ بین سطرها طلا اندازی شده - يك مجلس نقاشی صفحه ۲۸ - ۶۵۲ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۵۵ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۴۹۲۶۹ .

کلیات عطار ۲۶۰۵

(مختار نامه)

این نسخه مشتمل است بر: مقدمه شرعطار، فهرست ابواب (۱ تا ۷) و ۱۹۳۷ رباعی از مختار نامه عطار.

آغاز مقدمه:

حمد و سپاس بی قیاس خداوندی را که اشراق آفتاب الوهیت او هر ذره ...

آغاز:

در وصف تو عقل طبع دیوانه گرفت
جان تن زده با عجز بهم خانه گرفت

انجام:

ای بس که بچرخیم من و چرخ ولیک
من خاک همیگر - ردم و او میگردد

خط نستعلیق کتابت -- عنوانها قرمز - رقم ابومحمدفتح محمد مبینی - تاریخ تحریر ۷۱۱ (ولی خط رقم با خط متن مختلف است و نسخه نمیتواند قبل از قرن ۱۱ باشد) - اندازه ۱۳۰×۲۳۵ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ سمرقندی - جدول زر - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۳۰۶ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۸۰×۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۷۹ .

کلیات عطار ۲۶۰۶

(اشتر نامه)

از عطار تونی. آغاز ندارد و مشتمل بر ۲۸۲۰ بیت.

آغاز:

زهی دیدار تو افلاک و انجم درونی و برون پیدا و هم کم

انجام :

همه دید منست از بازدانی چراچندین زماحیران بهمانی

خط نستعلیق کتابت، خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - اندازه ۲۱۵ × ۱۲۰

میلیمتر - جلد مقوایی - کاغذ سمرقندی - برگ اول فرنگی و جای سراوح و نوشته سفید

است - جدول زر و سیاه - ۱۷۰ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۶۰ × ۱۳۰ میلیمتر -

شماره دفتر ۶۲۱۰۶.

کلیات عطار ۲۶۰۷

این نسخه شامل دو مثنوی است .

۱ - سی فصل ۱ (۱ تا ۹۵) ۲۱۷۰ بیت .

آغاز:

یکی پیری مرا آواز میداد که ای عطار از دست تو فریاد

انجام :

بیان عارفان عشق در کار زهی سودای روح افزای عطار
۲ - پندنامه (۹۷ تا ۱۶۶) ۶۵۰ بیت .

آغاز:

حمد بپدید آن خدای پاک را آنکه ایمان داد مشتی خاک را

انجام :

رحمت حق باد بر روح کسی کین نصایح را بخواند از بسی

خط نستعلیق کتابت، جلی - عنوانها و نام کتاب در بالای هر صفحه و شماره صفحهها جلی تر
از متن، قرمز - رقم محسن فرزندان ملاحسنعلی خوشنویس، برای محمد تقی خان مصباح دیوان -
تاریخ تحریر ۱۳۳۵ ق - بعضی از صفحهها سیاه شده - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۸ میلیمتر - جلد
تیماج قهوه‌ای، ترنج و سرترنج و لچکی منگنه - کاغذ فرنگی - ۱۶۶ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه
نوشته ۶۵ × ۱۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۷۸ .

کلیات مطار ۲۶۰۸

این نسخه برای چاپ نوشته شده که بانی آن مشهدی محمد آقا تاجر عتیقه چی^۱ بوده و مشتمل است بر :

۱ - اسرار نامه (صفحه ۱ تا ۲۸۸) شامل مقدمه نثر که در آغاز اسرار نامه چاپی است (۱ تا ۳۱) و اسرار نامه (۳۲ تا ۲۸۸) .

آغاز:

الحمد لله المتجلی لخلقہ بخلقہ ...

انجام :

نمیدانم سخن زین من زیادت که رانی ختم کارم بر سعادت
۲ - رباعیات (۲۸۸ تا ۳۰۱) .

آغاز:

تا بتوانی خسته میگردان کس را
بر آتش خشم خویش نشان کس را

انجام :

گر جمله کاینات کافر گردند بردامن کبریات ننشیند کرد

۱ - در تهران کتابخانه مظفری چاپ شده است .

خط نستعلیق کتابت، خوش -- عنوانها جلی تر از متن -- رقم محسن حالی -- تاریخ
تحریر ۱۳۳۵ -- اندازه ۲۱۵ × ۱۶۰ میلیمتر -- جلد مقوایی -- کاغذ فرنگی زرد -- ۳۰۲
برگ که یک روی آن نوشته شده -- ۱۵ سطر -- اندازه نوشته ۱۶۰ × ۹۰ میلیمتر -- شماره
دفتر ۶۴۴۱۸ .

کلیات فاآنی ۲۶۰۹

کلیات آثار حبیب الله فاآنی (در گذشته ۷۰-۱) در ایران و هند مکرر بچاپ
رسیده است . این نسخه مشتمل است بر:

۱ - قداید - ترکیب بندها - قطعات و غزلیات (۱ تا ۴۷) ۱۲۰۰ بیت.

آغاز:

دوشم ندا رسید ز درگاه کبریا کای بنده کبر بهتر ازین زهد بارها

انجام:

مگر تو با رخ خود بعد ازین بورزی عشق

از آنکه هم گاه و هم عندلیب گویایی

۲ - پریشان (۴۳۰ تا ۴۷۸)

آغاز:

توانا خدائیکه بیخودان بزم محبت ...

انجام:

چو روستایی خر کز برای صره زر

رود بمسجد و بر سقف دیده وقف کند

خط نستعلیق کتابت، خوش - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه
 ۱۸۰ × ۲۹۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زرو لاچورد
 تا صفحه ۱۲ -- ۴۷۸ صفحه - ۲۰ سطر متن، ۱۴ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۳۰
 × ۲۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۴۳۳۴.

کلیات قافائی ۴۶۱۰

مشمول بر :

۱ - یریشان (۱ تا ۷۲)

آغاز:

مانند نسخه پیش .

انجام :

... تا سر از بالش برداشت .

۲ - قصاید - ترکیب بند - غزلیات - قطعات و رباعیات و قسمتی دیگر از
 قصاید که پس از رباعیات آمده است (۷۵ تا ۵۱۶) .

آغاز :

مانند نسخه پیش .

انجام :

ملکی از نو گشوده ماه بماه

فتحی از نو نموده روز بروز

خط نستعلیق کتابت - عنوانها الوان - رقم و تاریخ ندارد (اواخر قرن ۱۳) - اندازه ۸۰ × ۲۹۰ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی ، ترنج و سرترنج بریده ، ضربی - کاغذ فرنگی زرد - ۵۱۶ صفحه - ۱۴ سطر متن ، ۲۸ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۳۰ × ۲۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۵۵۶ .

کلیات قآنی ۳۶۱۱ (دیوان)

شامل قصاید قآنی که بترتیب الفبایی مرتب شده ، حدود ۵۶۰۰ بیت .

آغاز :

مانند نسخه پیش .

انجام :

خاک قدمت باد چو روی من و گردون
پر آبله از بوسه شاهان فلک فر

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم محمدتقی آشتیانی - تاریخ تحریر ۱۲۶۹ ق - اندازه ۱۲۵ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج عنابی ، ترنج و سرترنج ضربی - کاغذ فرنگی الوان - ۲۴۸ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۲۸۹۵ .

کلیات قاسم انوار ۲۶۱۲

کلیات آثار معین الدین علی بن نصیر مشهور به قاسم انوار (در گذشته ۸۳۷).
در تهران بچاپ رسیده است . این نسخه مشتمل است بر:
۱ - غزلیات ، بترتیب الفبایی (۱ تا ۳۹۸) ۱۶۰۰ بیت .

آغاز:

من بیچاره سودا زده سرگردانم
که باوصاف خداوند سخن چون رانم

انجام:

قاسم ز عالم رو با تو دارد
بدر منیری صدر امامی
۲ - مراثی (۳۹۹ تا ۴۰۰) ۲۸ بیت .

آغاز:

میر مخدوم سفر کرد و وداعی فرمود
همه دل های عزیزان بفراقش فرسود

انجام:

قاسم ز فراق تو روان کرد دمام
سیلاب سرشک مژه از ابر گهر بار
۳ - اشعار بلفظ گیلکی و ترکی (۴۰۱ تا ۴۰۴) ۵۴ بیت .

آغاز :

با کیل دلبر گفتم که می جان تی دوست داریم تی بنده فرمان

انجام :

ز فیضت خاطر قاسم همیشه شاد می باشد
که این فیض از تو می آید اگر دو قوز اگر دو قسن
۴ - ترجیع بند (۴۰۵ تا ۴۱۲) ۱۲۰ بیت .

آغاز :

بیا ای عشق عالم سوز بی غم قدم بر چشم من نه خیر مقدم
انجام :

تویی اصل همه پنهان و پیدای
۵ - مقطعات و رباعیات (۴۱۳ تا ۴۲۱) ۱۲۴ بیت .

آغاز:

هزار شکر خدا را که در جمیع امور
همیشه بر کرم اوست اعتماد مرا
انجام :

دارم امید عنایات تو چند آنکه مبرس
شادم از ذوق مناجات تو چند آنکه مبرس
۶ - رساله عدد مقامات (۴۲۴ تا ۴۲۶) ۶۵ بیت .

آغاز:

حمد بر حضرت غنی احد الذی لم یلد ولم یولد

انجام :

صلوة خدای بر احمد بر روان صحابه امجد
۷ - بیان واقعه امیر تیمور (۴۲۷ تا ۴۳۱) شامل مقدمه نشر در ده سطر و ۵۳
بیت مثنوی .

آغاز :

برادر عزیز را سعادت ابدی مساعد باد ..

انجام :

اگر در خطه این شهر پایم ازین معنی دو صد برهان نمایم
۸ - انیس العارفین (۴۳۳ تا ۴۷۵) شامل يك مقدمه نشر و ۵۵۰ بیت مثنوی .

آغاز:

منت خدای را جلت عظمته و علت کلمته...

انجام :

نور او بگرفت عالم را تمام دیده بگشا تا به بینی والسلام
۹ - رساله در بیان علم به نشر (۴۷۷ تا ۵۰۰). این رساله سه صفحه و نیم از چاپی
سعید نفیسی زیادتر است.

آغاز:

شکر و سپاس و حمد بی قیاس سزاوار حضر توست...

انجام :

بکام نو بادا همه کار تو خداوند بآدا نکه دار تو

و چاپی بدین عبارت تمام میشود: «...نقش کامل بدان جناب جلال خواهد بود»
 ۱۰- رساله سؤال و جواب به نشر^۱ (۵۰۱ تا ۵۱۲) این رساله هم سه صفحه عربی
 و یک صفحه فارسی بر چاپی اضافه دارد.

آغاز:

اول نصیحتی که سلامت دین و کشاد راه بر آن منوطست...

انجام:

هم ز خود بشنود نه از من و تو لمن الملك واحد قهار

خط نسخ تعلیق مانند خفی- عنوان ها نسخ تزئینی جلی با زر- رقم صدر قلندر- تاریخ تحریر
 ۸۵۴- اندازه ۱۰۰ × ۱۷۰ میلیمتر- جلد تیماج ساغری سیاه، ترنج و نیم ترنج و حاشیه
 زر کوب- کاغذ سمرقندی- جدول زر و لاجورد- مور مذهب مرصع ریخته پشت صفحه اول که
 درون آن بخط نسخ تزئینی نوشته شده «لصاحبه السعادة والسلامة»- سر لوح مذهب مرصع ریخته
 صفحه اول- هشت نیم سر لوح مذهب مرصع صفحه: ۴۰۹ و ۳۹۹ و ۴۰۵ و ۴۱۳ و ۴۲۳ و ۴۲۷ و
 ۴۳۳ و ۴۷۷ دارد- ۵۱۲ صفحه- ۱۶ سطر- اندازه نوشته ۷۰ × ۱۲۰ میلیمتر- شماره
 دفتر ۶۱۸۶۷.

آغاز و پایان ندارد و مشتمل است بر:

۱- رساله در بیان علم و رساله سؤال و جواب در نسخه بدون عنوان است و از روی کلیات

انوار چاپ سعید نفیسی این عنوانها داده شده است.

۱- غزلیات - ترجیع بند - مقطعات - دو قطعه مثنوی - رباعیات - مرثیاتی (۱ تا ۳۳۹) ۵۵۰۰ بیت.

آغاز:

توسا قی حقی که جان جهان را ز فیض تو باشد شراب معانی
۲- بیان واقعه امیر تیمور (۳۳۹ تا ۳۴۲). مقدمه نثر ندارد و ۵۲ بیت است.

آغاز:

الا ای شاهباز قدس لاهوت مقید مانده در دام ناسوت

انجام:

کنون مضمون جمله باز گویم ترا از سر حق سر به از گویم
۳- رساله عدد مقامات (۳۴۲ تا ۳۴۵) ۶۰ بیت.

آغاز:

حمد بر حضرت غنی ابد ...

انجام:

مانند نسخه پیش.

۴- انیس العارفین (۳۴۶ تا ۳۸۰) شامل مقدمه نثر و مثنوی، انیس العارفین ۵۸۵ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه پیش:

خط نستعلیق کتابت جلی - رقم حسین شاهی، در قزوین - تاریخ تحریر ۸۵۲ (صفحه ۳۴۵)

اندازه ۱۰۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ کشمیری زرد - جدول قرمز - ۳۸۰
صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۱۲۲.

۲۶۱۴

کلیات قاسم انوار

(دیوان)

مشمول بر :

۱- غزلیات - قطعات و رباعیات (۱ تا ۲۲۷)

آغاز:

من بیچاره سودازده سرگردانم...

انجام :

کرز آنکه نیامدی باظهار وجود باطل ماندی جمله اسرار وجود

۲- رساله عدد مقامات (۲۲۸ تا ۲۳۴) آغاز ندارد و ۴۸ بیت است.

آغاز:

صد مقامست پیش اهل دید اولش لفظ آخرش توحید

انجام :

صلوة خدای بر احمد...

خط نستعلیق کتابت خوش - رقم ندارد - در مشهد نوشته شده - تاریخ تحریر ۱۱۲۸ -

بعد از صفحه ۲۱۹ و ۲۲۹ افتاده دارد -- برخی از اوراق -- نابجا صحافی شده -- مهر و یادداشت ملکیت «الله ویردی» پایان نسخه -- اندازه ۲۳۵×۱۵۰ میلیمتر -- جلد تیماج زرشکی، ترنج و سر ترنج و لچکی سوخت -- کاغذ متن و حاشیه، متن سمرقندی الوان زرفشان غبار، حاشیه فرنگی -- جدول زر والوان -- سر لوح مذهب مرصع ریخته صفحه اول -- ۲۳۴ صفحه -- ۱۲ سطر -- اندازه نوشته ۸۰×۱۴۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۳۵۵۷۰.

کلیات کاتبی ۲۶۱۵

کلیات شمس الدین محمد بن عبد الله کاتبی نیشابوری یا ترشیزی، در گذشته در ۸۳۹ را علاوه بر دیوان قصاید و غزلیات و رباعیات او تذکره نوبسان به اختلاف نوشته اند. علت اصلی این اختلاف اسامی مثنویهای کاتبی است که هر کدام بدو یا سه نام ذکر شده و در بعضی از تذکره ها تمام نامها را ذکر کرده و هر کدام را مثنوی جداگانه ای نوشته است^۱ و بعضی دیگر خمسه ای بدو نسبت داده اند. آنچه مسلم است پنج مثنوی از کاتبی است بدین قرار: ده باب -- مجمع البحرین یا ناظر و منظور -- محب و محبوب یا سی نامه -- بهرام و گلندام -- حسن و عشق.

این نسخه که شاید خیلی نزدیک بزمان کاتبی است مشتمل است بر:

- ۱-- ذریعه ج ۹ ب ۳ ص ۸۹۶ مثنویهای کاتبی را بدین ترتیب نام میبرد: گلشن ابرار -- ناظر و منظور یا ناصر و منصور -- ده باب -- سی نامه یا محب و محبوب و درج ۷ ص ۲۶۲ خمسه کاتبی: مجمع البحرین -- بهرام و گلندام -- حسن و عشق -- ناظر و منظور و محب و محبوب -- ج ۱ ص ۱۲ انتشارات مرکزی دانشگاه مثنوی دله با کتبخانه ملی.

۱- مثنوی ده باب (۱ تا ۸۲) ۱۱۴۵ بیت، که در تمام ابیات آن صنعت جناس
بکار رفته و پس از مناجات و نعت نبی (ص) و سبب تألیف فهرست ده باب است. عناوین بابها
بدین ترتیب است .
طریق عاشقی - صحبت داشتن - ترك عجب و کمرهی - عزت - نکویی -
گذشتن از بدی - قانعی - باغ بهشت - روی آوردن بخدا - ترك خود کردن .

آغاز:

ای برحمت عالمی را کار ساز جمله عالم را برحمت کار ساز

انجام :

ختم قرآن به ازین چون حافظت ختم کن حق بادیار و حافظت

۲- مجمع البحرین یا ناظر و منظور (۸۵ تا ۱۶۳) ۱۱۵۰ بیت، که ضمن
مثنوی چند غزل هم دارد و داستان منظور پسر خاقان چین است که ضمن شکار راه را
گم کرده و با ناظر ملاقات میکند. ناظر که خود پادشاه کشوری بوده در خواب
منظور را دیده، دل میبازد و بعابدی خواب خود را نقل میکند و عابد به او
میگوید که این شخص منظور پادشاه چین است. ناظر در انتظار دیدار منظور در
غار میسکن میکند. منظور که بر میگردد ناظر قالب تهی میکند و بالاخره بادعای
عابد زنده میشود و با منظور به چین نزد خاقان میروند و در خاتمه ناظر و منظور
را به تن و جان و چین را منزل ایجاد و خاقان چین را عقل و عشق بخدا را، بعابد
تشبیه کرده اشعاری عرفانی در این زمینه دارد که ۱۲۰ بیت است .

آغاز:

ای شده از قدرت تو ما وطن لوحه دیباچه دنیا و دین

انجام :

نیست به از صنعت تقوی شعار صورت او غایت معنی شمار

۳- محب و محبوب یا سی نامه (۱۶۹ تا ۲۵۵) ۱۲۰۰ بیت .

این مثنوی داستان عشق محب و محبوب است و نامه‌هایی که بین آنها رد و بدل میشود که از هر يك پانزده نامه است .

آغاز:

زهی فهرست هر سر نامه نامت کلیم ابکم ز تفسیر کلامت

انجام :

باب روی در دنیا و در دین همیدارش ببهر لطف آمین

۴- قصاید (۲۵۷ تا ۳۰۰) ۶۴۰ بیت .

آغاز:

سپاس و حمد ترا زبید ای محقق برحق که جامدند ترا مطلقاً مقید و مطلق

انجام :

گفت لحم و هیمه گریانم که خواهد داد آرد
گفتم آن کین آسیای چرخ گردان ساخته

۵- غزلیا و رباعیات (۳۰۱ تا ۴۳۷) ۱۸۰۰ بیت .

آغاز :

آفاق پر صداست ز کوه گناه ما کوه گناه چند بود سنگ راه ما

انجام :

بعهد اگر سوز کاتبی بودی معین است که آب از جگر خوردی

خط نستعلیق کتابت، خفی قدیم -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰ و ۹) -- اندازه ۱۵۵ X ۱۰۰ میلیمتر -- جلد تیماج قهوه‌ای -- کاغذ سمرقندی -- جدول زروسیاه -- ترنج مذهب مرصع پشت صفحه اول -- چهار نیم سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ - ۸۵ - ۱۶۹ و ۳۰۱ که سر لوح اول ریخته -- ۴۳۷ صفحه -- ۱۵ سطر -- اندازه نوشته ۶۰ X ۱۲۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۲۳۲۲۳ .

کلیات کاتبی ۲۶۱۶

(بهرام و گلندام^۱) .

یکی دیگر از مثنویهای کاتبی است بروزن خسرو شیرین نظامی در ۲۴۵۰ بیت مشتمل بر يك مقدمه منظوم در سبب تألیف و نظم اشعار و مختصری در شرح

۱ -- ذریعه ج ۳ ص ۱۶۵ -- کشف الظنون ج ۱ -- نسخه متعلق بشادروان ملک الشعرا بهار بوده است و روی برگ اول مؤلف را امین الدین محمد، صافی تخلص معرفی کرده است و این مطلب را از اشعاری که در مقدمه داستان و پایان کتاب آمده استنباط کرده است و همچنین مؤلف را اهل سبزوار و مداح شمس الدین محمد پادشاه کرمان و فارس نوشته است بدلیل اشعار زیر:

نظر گاه وی را کردگار است

به آن منزل که شهر سبزوار است

احوال شاعر که چگونه پیری را در خواب دیده و طوماری که داستان بهرام و گلندام بر آن نوشته شده بوده، بدو داده است. این مقدمه ۶۸ بیت است. موضوع داستان، بهرام پسر کشور پادشاه روم است که در شکار گلندام دختر پادشاه چین را میبیند و بدو دل میبازد و در راه رسیدن به او با بهزاد پسر پادشاه بلغار میجنگد و بالاخره پس از سالها بسر بردن با گلندام در چین، بروم بر میگردد و پادشاه روم میشود.

آغاز :

چو سلطان گوش بر تدبیر او کرد هزاران آفرین بر آن نکو کرد

انجام :

زیاد مرگ ایشانرا خبر نیست حکایت را بیایان بسر نیست
بکردم نام در دفتر مجدد امین الدین لقب نام محمد

که کرمان را امیری بود عاقل منجم عادل پرفن کامل
بدی در فارس اورا جای و مأوای شده مشهور آفاق آن نکو رای
نوشته بود بر طاق زبر جد مدیح شاه شمس الدین محمد
اگر باشد ز صافی این حکایت بمعنی شان بود عین عنایت

بکردم نام در دفتر مجدد امین الدین لقب نام محمد
نام کاتبی هم محمد بوده ولی در هیچ تذکره ای لقب امین الدین بدون نسبت داده نشده است.
ضمناً در شرح حال او مدح شمس الدین محمد پادشاه کرمان و فارس نیامده. در بعضی از تذکرها او را ترشیزی و برخی نیشابوری نوشته اند نه سبزواری. در تراجم احوال شعرای صافی تخلص جستجو شد، شاعری بنام امین الدین محمد صافی دیده نشده که مثنوی بهرام و گلندام سروده باشد.

خط شکسته نستعلیق بد -- عنوانها در حاشیه قرمز -- رقم محمد حسین سیل سپر -- تاریخ
تحریر، ربیع الثانی ۱۲۷۶ -- سیزده صفحه الحاقی در پایان کتاب دو نامه در یک صفحه و نیم که
بالای صفحه نوشته شده « در باب نامه نوشتن » و هشت صفحه در غیب گوئی شعر و نثر و سه
صفحه اشعار مختلف که چلیپا نوشته شده بخط کاتب -- یادداشت ملك الشعرا بهار روی برگ
اول -- مهر احمد حسینی و محمد حسین ناصح پایان کتاب -- خطای املائی زیاد دارد --
اندازه ۱۱۰ × ۱۷۰ میلیمتر -- جلد تیماج زرد، ترنج و سرترنج منگنه -- کاغذ فرنگی -- ۱۴۰
صفحه -- ۱۷ تا ۲۲ سطر -- اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۷۶۴۴۶.

کلیات کاتبی ۲۶۱۷

(بهرام و گلندام)

بدون مقدمه منظوم و از پایان ناقص ۲۳۵۰ بیت

آغاز:

بملك روم شاهى بود باداد در ایامش دل اهل جهان شاد

انجام :

بتاریخ عرب گشتست مشهور که شد از کعبه خطم روئی دور (کذا)

(منظومه ورقه و گلشاه پیوسته این نسخه است از صفحه ۱۷۲ تا ۲۸۱ که

در جای خود خواهد آمد)

خط شکسته نستعلیق - عنوان‌ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - اندازه
 ۱۷۰ × ۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۲۸۱ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه
 نوشته ۱۱۰ × ۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۶۴ .

کلیات مشرقی ۲۶۱۸

کلیات حکیم مشرقی شیرازی (قرن ۱۱ و ۱۰). بنا بر آنچه در مقدمه نشر نسخه
 دیگری که در کتابخانه مجلس موجود است نوشته شده، مشتمل است بر : شمس
 المشرقیین - شبستان انس - مثنوی متفرقه - قصاید - ترجیعات - مقطعات - هفت
 بندمرائی - غزلیات - رباعیات - ساقی نامه ۱. این نسخه آغاز و پایان ندارد و
 مشتمل است بر :

- ۱ - يك صفحه از قصاید - هفت بند - ترجیعات و مرائی که يك صفحه آن
 با عنوان، در صفحه ۲ و بقیه بطور مشوش و نابجا صحافی شده است (۱ تا ۵۰)
- ۲ - شبستان انس. مثنوی بوزن بوستان سعدی در آداب دین و ارکان اسلام که
 مقدمه نشر مشرقی را ندارد و با مثنوی شمس المشرقیین که آنهم بوزن و روش تحفه
 العراقین خاقانی است و مثنوی‌های متفرقه و قسمتی از ترجیعات و مرائی درهم
 صحافی شده است (۳۴۷ تا ۵۱) و هر دو مثنوی ناقص است.
- ۳ - غزلیات از حرفت - قسمتی از ترجیعات و موشحات (۳۴۸ تا ۴۵۰)
- ۴ - مقطعات (۴۵۱ تا ۵۳۶).

۵ - رباعیات (۵۳۷ تا ۵۵۵) پایان ندارد .

ابیات نسخه رویهم ۱۲۵۰۰ بیت است .

آغاز:

نور و ضیا کسب کنید اختران دم بدم از خاک در مشرقی

انجام :

هر چند که ز دیدم بر سال جهان عمر تو فزود در شمه کوتاهی کرد

خط نستعلیق کتابت، هندی - عنوان هاجلی تر، قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - مهر
«همت بالمقصود ۱۱۰۰» صفحه ۳۸۰ و مهورهای «محمد» و «عبدالباقا پروین دینی ۱۲۲۲»، آغاز
مقطعات، امضاء مالک، دانش بزرگ نیا آغاز نسخه - بعضی از صفحه‌ها در حاشیه بخط دیگر ابیاتی
افزوده شده است - اندازه ۱۲۰ × ۲۵۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ کشمیری -
جدول زرو لاچورد - بعضی از برگ‌ها وصالی شده - ۵۵۵ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته
۷۵ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۶۷۶۹ ،

کلیات نورعلیشاه ۲۶۱۹

آثار نظم و نثر محمدعلی رقی طبسی مشهور به نورعلیشاه (در گذشته ۱۲۱۲)

مکرر چاپ شده است . این نسخه مشتمل است بر :

۱ - جامع الاسرار (۱ تا ۱۵)

آغاز:

خطبه .. و بعد چون بمقتضای عبودیت حقیقی اشتغال قلب

انجام :

... به بیان حقه اسلامید اشتغال نماید

۲ - اصول و فروع (۱۷ تا ۴۰)

آغاز :

.... بعد بدانکه بر هر متکلفی واجب است ...

انجام :

... جدا گردد ز هم تاحق و باطل ..

۳ - سر علم حمد علی عظیم (۴۳ تا ۴۹) مثنوی .

آغاز :

سلسله نام الهی است این ناظم سر رشته شاهی است این

انجام :

راقم آیات الهی شوم ناظم دیباچه شاهی شوم

۴ - تفسیر سوره بقره (۴۹ تا ۷۱) مثنوی .

آغاز:

ای آنکه بجز تو نیست هستی دارد ز تو هست نیست هستی

انجام :

تحریر کن کلام یزدان دانسته پس از تعقل آن

۵- جنات الوصال. جنت اول و دوم و قسمتی از سوم که نورعلیشاه سروده است (۷۳ تا ۴۴۰) - يك صفحه از کاتب در ذکر مشایخ واسطه میانه شاه نعمه الله و شاه علی رضا (۴۴۱) - از جلد پنجم جنات الوصال اثر نظام علیشاه (۴۴۲ تا ۴۴۴) .

آغاز:

هست بسم الله الرحمن الرحيم افتمت اح کذ- ز اسماء عظیم

انجام :

بعد از آن سید عالی تبار شاه معصوم علی میر کبار

خط نستعلیق کتابت، خفی - عنوانها و بعضی ابیات در متن و حاشیه قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - ابیات ماقط در حاشیه بخط کاتب - بعضی از قسمتها تصحیح شده - حاشیه صفحه ۴۰۳ - دوازده بیت بخط شکسته خفی خوش نوشته شده - اندازه ۱۳۵ × ۲۲۵ میلیمتر - جلد قهوه ای، ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنگی - دو برگ الحاقی اول و چهار برگ آخر آبی - ۴۴۲ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۱۱۶

کلیات نورعلیشاه ۲۶۲۰

(دیوان)

مشمول بر : مقدمه کاتب در شرح حال نورعلیشاه و دو قطعه از مثنوی جنات.

الوصال (۱ تا ۱۸) - غزلیات بترتیب الفبا - رباعیات (۲۱ تا ۲۲۳)، پایان افتاده -
غزلیات جدید - قسمتی از ترجیع بند - ۱۱ رباعی (۲۲۵ تا ۳۰۲) .

آغاز:

پس از سپاس خدا و ثنای بیغمبر
که هست زینت دیوان وزیور دفتر

انجام :

تب را بغلط برنت افتاد گذار مشّت عرقی شد وچکد از بدنت

خط شکسته نستعلیق، خفی - عنوانها قرمز - رقم و هاب شیرازی .. تاریخ ندارد
(اواخر قرن ۱۳) - اندازه ۱۸۲ × ۱۰۰ میلیمتر - جلد مقوا - کاغذ فرنگی - جدول و
کمند زروسپاه - سه سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱ و ۲۱ و ۲۲۵ - ۳۰۲ صفحه - ۱۳ سطر -
اندازه نوشته ۷۵ × ۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۱۱۱ .

۲۶۲۱

گلشن قوچیک

از ابراهیم دده متخلص به شاهی (در گذشته ۹۵۷)، که ابیاتی از مثنوی
مولوی را انتخاب کرده و میان هر دو بیت آن را با پنج بیت مثنوی از خود بهم اتصال

داده است . تاریخ تألیف این کتاب بنا بر تصریح شاعر ۹۴۰ است و تعداد ابیات با دیباجه ۳۸۰۰ بیت است .^۱

این نسخه آغاز و پایان ندارد و مشتمل است بر ۱۸۸ بیت از دیباجه و ۳۱۹۷ بیت از مثنوی گلشن توحید که ۵۳۳ بیت آن از مثنوی مولوی است (تا واسط دفتر پنجم مثنوی) .

آغاز:

طالبان معرفت کردند باد دردل ایشان در عرفان گشاد

انجام :

روی در روی خود آرای عشق کیش
نیست ای معشوق تر جز خویش خویش

خط نستعلیق کتابت، بد - ابیات مثنوی مولوی بخط نسخ جلی ، قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - یادداشت‌های ملکیت و مهر «معین‌الرعايا» حاشیه صفحه اول - اندازه ۹۵ × ۱۵۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه‌ای ، ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنگی - ۲۸۰ صفحه نوشته و ۱۲۰ صفحه سفید در آغاز و پایان - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۶۹۰۲ .

گلشن راز

۲۶۲۲

از شیخ محمود شبستری (در گذشته ۷۲۰) که مکرر در ایران به چاپ رسیده است. این نسخه معادل چاپی و ۹۹۳ بیت است.

آغاز :

بنام آنکه جانرا فکرت آموخت ...

انجام :

... الهی عاقبت محمود گردان ...

خط نستعلیق کتابت، خوش - عنوانها جلی تر، قرمز - رقم میرزا بزرگ طاهر الحسینی
تفریسی - تاریخ تحریر ۱۲۸۶ - نسخه متعلق بمحمد طاهر طبرسی (تنکابنی) بوده و در
حاشیه صفحهها ابیات را شرح کرده و آنچه ساقط بوده نوشته است - اندازه ۱۲۰ × ۲۰۰
میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۸۸ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۲۰
میلیمتر - شماره دفتر ۲۵۷۷۹ .

گلشن راز

۲۶۲۳

مشمول در ۸۴۰ بیت.

آغاز و انجام مانند نسخه پیش

خط نستعلیق کتابت، خوش - رقم محمد صادق فراهانی - تاریخ تحریر ۱۲۹۰ -
یادداشت دکتر غنی مبنی بر اینکه کاتب ادیب الممالک فراهانی است - صفحه ۱ و ۲ بعضی از
کلمات و مصرع‌ها محو شده - اندازه ۱۱۵×۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج زرد - کاغذ فرنکی
صورتی - ۹۴ صفحه - ۹ سطر - اندازه نوشته ۷۰×۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۹۲

۲۶۲۴

گلشن راز و

(حق الیقین)

این نسخه مشتمل بر مثنوی گلشن راز (۱ تا ۷۷) و حق الیقین شیخ محمود
شبستری است (۷۸ تا ۱۰۶) که بخط یک کاتب و در یک تاریخ نوشته شده است .

انجام :

... ونقطه در حین وحدت و تجرد منه بداء والیه يعود ...

خط نستعلیق کتابت، جلی - عنوان‌ها قرمز - رقم‌ها نیم شیرازی - تاریخ تحریر
۱۳۰۵ ق - اندازه ۱۳۵×۲۱۵ میلیمتر - جلد میشن قرمز - کاغذ فرنکی آبی - ۱۰۶
صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۸۵×۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۴۳ .

گنجینه نشاط

۲۶۲۵

آثار نظم و نثر میرزا عبدالوهاب خان معتمدالدوله نشاط اصفهانی (در گذشته ۱۲۴۴) است که در تهران بچاپ رسیده است این نسخه مشتمل است بر : قسمتی از درج اول - مثنوی و قطعات نظم و نثر که بدون ترتیب صحافی شده است و ظاهراً مسوده مؤلف است .

آغاز :

ابواب مخزن وجود بحکم کنت کنزاً مخفیا ...

انجام :

... از بیم سطوتش دوستان بجان سایند و هم باهید رحمتش دشمنان بخدمت گرایند

خط نستعلیق کتابت جلی و شکسته نستعلیق خوش - عنوانها تعلیق ، با زر و قرمز - رقم و تاریخ ندارد (اوایل قرن ۱۳) -- حاشیه صفحه ۱۲ رشیدالدین بیکدلی مستوفی بتاریخ ۱۲۸۶ نوشته است که نسخه بخط مصنف معتمدالدوله نشاط است -- و در حاشیه صفحه ۳۷ کاتب بخط شکسته تعلیق نوشته : « باید این فقرات در ذیل درج اول نوشته شود » و در حواشی و متن بعضی از صفحهها قطعات نظم و نثر نوشته شده که خط خورده است و به احتمال قوی خط مؤلف است و از مسودههای اوست که درهم صحافی شده است - اندازه ۱۹۵ × ۳۰۰ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی -- جدول زر - ۴۰ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۲۰۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۱۳۰۰۹ .

گنجینه نشاط ۲۶۲۶

آغاز ندارد و مشتمل است بر قسمتی از دیباچه درج اول - مثنوی - درج دوم
قصاید - درج سوم و چهارم و پنجم - غزلیات و رباعیات .

آغاز:

... و خیالی وحسی و جسمانی و سبب این ترتیب ...

انجام :

غم سوزد و عمر سازد افزون گوئی با آب حیات آتش آمیخته اند

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - یادداشت
ملکیت بتاريخ ۱۲۷۶ پایان نسخه - اندازه ۱۵۰ × ۲۵۵ میلیمتر - جلد تیماج سبز، ترنج
و سرترنج ضربی - کاغذ فرنگی - ۳۴۲ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۸۵ میلیمتر -
شماره دفتر ۲۲۳۸۹ .

گنجینه نشاط ۲۶۲۷

مشتمل بر دیباچه درج پنجم و درج چهارم (۱ تا ۴۸) - مثنوی (۴۸ تا ۱۱۳)

قصاید (۱۱۳ تا ۱۲۱) - غزلیات (۱۲۱ تا ۲۱۴) - رباعیات (۲۱۴ تا ۲۳۳) .

آغاز :

این نه خواب است این نه بیداری این نه مستی است این نه هشیاری

انجام :

تنهای قوی بینی و سرهای بلند کویتک سرافکننده نباشد بمیان

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها قرمز - رقم محمدرضا برای آبدارباشی - تاریخ
تحریر ۱۲۹۶ - اندازه ۱۴۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد میشن قرمز - کاغذ ترمه اصفهانی -
جدول و کمند زر و الوان - ۲۳۳ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۵ میلیمتر -
شماره دفتر ۲۴۳۳۳ .

۴۶۲۸

گنجینه نشاط

پایان ندارد و مشتمل است بر : قسمتی از دیباچه درج پنجم - ۵۰ غزل از
نشاط و دو غزل از عطار .

آغاز :

مانند نسخه پیش .

انجام :

چنان دلتنگ شد عطار بی تو که بروی شد جهان زندان کجایی

خط شکسته نستعلیق، خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - در حواشی بعضی صفحه‌ها
ابیاتی بخط کاتب نوشته شده که بعلمت صحافی قسمتی از اشعار از میان رفته است - دوربای از

۳۷۲ فهرست کتب خطی کتابخانه مجلس شورای ملی جلد هشتم

میرزا غلامعلی و ابیات پراکنده بخط کاتب پایان نسخه، چلیپا نوشته شده - اندازه ۲۱۰×۱۲۵ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زرو لاچورد - صفحه ۱ و ۵ و ۶ بین سطرها طلاندازی - یک سر لوح تشعیر مذهب صفحه اول و یک سر لوح مذهب مرصع صفحه ۵ - ۴۴ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۸۰×۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۴۸۰ .

۲۶۲۹ گنجینه نشاط

(دیوان)

پایان ندارد و مشتمل است بر : غزلیات (۱ تا ۱۸۵) - ترکیب بندها (۱۸۵ تا ۱۹۲) - مثنوی (۱۹۲ تا ۲۰۵۰) - ۲۰۵۰ بیت .

آغاز:

پیداست سر وحدت از اعیان لای-ری
العکس فی المرایا والنفس فی القوی

انجام :

نه کنون زین فعل بر میسوزد او ازازل خود تا ابد میسوزد او

خط نستعلیق کتابت خفی ، خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۱۳۵×۲۱۰ میلیمتر - جلد تیماج سبز - کاغذ ترمه اصفهانی - ۲۰۵ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۵۵×۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۴۲ .

لب لباب معنوی ۲۶۳۰

از کمال الدین حسین کاشفی بیهقی مشهور بملاحسین کاشفی (در گذشته ۹۱۰) که انتخابی از انتخاب مثنوی مولوی است و در هند و ایران چاپ شده است. این نسخه مشتمل است بر : فهرست مطالب - مقدمه و ۷۳۰۰ بیت مثنوی .

آغاز:

عین اول در بیان جوامع اطوار شریعت در هفت نهر ...

انجام .

عشق بازان را ازین ماء معین فیض ده آمین رب العالمین

خط شکسته نستعلیق - عنوانها جلی تر ، قرمز - رقم محمد بن صادق اصفهانی - تاریخ تحریر ندارد (قرن ۱۲) - شرح ابیات در حواشی نوشته شده - اندازه ۱۵۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ فرنگی سفید و آبی - ۴۶۲ صفحه - ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۱۵۵ × ۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۷۸۹۷ .

لب لباب معنوی ۲۶۳۱

پایان ندارد و ۵۴ بیت از اصل کم است .

آغاز :

بعد از تقدیم وظایف ثنای و اهاب الوجود ... (کذا) .

انجام :

باز کردم در لطافت بی نظیر نازک و زیبا و نفز و دلپذیر

خط شکسته نستعلیق خوش - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - اندازه ۲۰۵ × ۱۳۵
میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای ، ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ فرنگی - جدول و کمند زر و
سیاه - نیم سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۲۵۳ صفحه - ۲۰ سطر - اندازه نوشته ۸۵ ×
۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۳۶۷ .

۲۶۳۲

لیلی و مجنون

روح الامین

از محمد امین شهرستانی اصفهانی متخلص به روح الامین و مشهور به میر
جمله (در گذشته ۱۰۴۷) که در زمان شاه عباس از ایران به هند رفت و در خدمت
جهانگیر شاه بمنصب میر جملگی رسید .

روح الامین بجز دیوان اشعارش خمسه‌ای سروده است که لیلی و مجنون
یکی از پنج مثنوی خمسه اوست . نام و ترتیب دفاتر خمسه او بدینقرار است :
شیرین و خرو - مطمح - لیلی و مجنون - فلك البروج یا آسمان هشتم - جواهر نامه .
تاریخ تألیف اولین دفتر خمسه او ۱۰۱۷ و دفتر چهارم ۱۰۲۱ است .

در این مثنوی پس از توحید و نعمت رسول (ص)، در سبب نظم کتاب تصریح
میکند که دو دفتر قبلا سروده و در فکر تصنیف دفتر دیگر بوده که شبی نظامی

گنجوی را در خواب می بیند که کلید و نامه ای به او میدهد و در نامه نظامی او را تشویق به سرودن این مثنوی میکند^۱

پس از سبب نظم کتاب، مدح شاه - مدح بطریق خطاب - ساقی نامه است (۱ تا ۶۲۶) بیت .

و پس از آن حکایت لیلی و مجنون آغاز میشود تا وفات لیلی و خبر کردن زید مجنون را، از این واقعه و بعد خاتمه کتاب است که در توصیف شاعری خود و اشعارش سروده و خاتمة الخاتمه است که چگونه اشعار خویش را نزد نظامی میبرد و نظامی اشعار او را میستاید .

تعداد ابیات این مثنوی با مقدمه و خاتمه ۴۷۵۰ بیت است .

آغاز:

ای حسن طراز عشق پرداز انجام نمای کار از آغاز

۱ - صفحه ۱۹ نسخه :

کردم ز هنر دو درج را پر چون درج صدف تمام پر در
برگشت اگر چه گنج ازر دل بود رهین گنج دیگر
صفحه ۲۰ و ۲۱ نسخه :

کای لفظ طراز معنی آگاه وی آمده این دو ملک را شاه
پیش تو کلید گنج آمد داروی هزار رنج آمد

.....

بردار کلید و باز کن در بنمای بخلق شور محشر

.....

بنوشته بر آن کلید موزون نام لیلی و نام مجنون
گفتم باید در دگر سفت لیلی مجنون بیایم گفت

فهرست مجلس ج ۳ . ص ۲۹۰ تا ۲۹۳ - فهرست ریو ، ص ۶۷۵ و ۶۷۶ - تذکره
صراآبادی ، ص ۵۶ - خوشگو ۲۱۸ تا ۲۲۰ .

ای نام تو مطلع هر امید
سر لوح کتاب تست خورشید
ای کرده ز نقطه يك جهان خط
از تست بر آب کشتی بط

انجام :

تا من در گفتگوی بستم
وین شیشه بسنگ غم شکستم
جان از بدن سخن برون شد
دل در بر آفتاب خون شد

خط شکسته نستعلیق خفی - عنوانها قرمز - رقم جوادآبادی - تاریخ تحریر ۱۳۰۳
ق - اندازه ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد میشن قهوه ای - کاغذ فرنگی آبی - ۳۱۸ صفحه -
۱۵ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۰۱

لیلی و مجنون ۲۶۳۳ مکتبی

از مکتبی شیرازی شاعر قرن دهم که در ۸۹۵ آنرا به اتمام رسانیده و ۲۱۶۰
بیت است و در هندی و ایران مکرر چاپ شده است .

آغاز:

ای بر احدیت ز آغاز
خلق ازل و ابد هم آواز

انجام :

شد قصه تمام و نامه کوتاه
المننة والبقاء لله

خط شکسته خفی خوش - ظاهراً رقم درویش عبدالمجید - هفت صفحه در آغاز و نه صفحه
در پایان نو نویس بخط شکسته خوش رقم علی اکبر گلستانه که بدستور میرزا محمود وزیر
نسخه را کامل کرده و همو نوشته است که خط اصلی نسخه از درویش عبدالمجید است - تاریخ
تحریر قسمت نو نویس ۱۳۱۰ ق - اندازه ۸۵ × ۱۲۵ میلیمتر - جلد روغنی، ترنج و سرترنج

وحاشیه طلایی - کاغذ متن و حاشیه ، متن ترمه اصفهانی زرفشان حاشیه فرنگی - جدول
و کمند زروسیاه - ۱۲۲ صفحه - ۹ سطر متن ، ۱۸ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۵۰ X
۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۶۷۵۹.

۲۶۳۴

لیلی و مجنون

مکتبی

آغاز ندارد و شامل ۲۰۰۰ بیت از مثنوی لیلی و مجنون مکتبی است.

آغاز :

ای قطره ابر و مره ریح در حلقه طاعت به تسبیح

انجام :

مانند نسخه پیش.

خط نستعلیق کتابت جلی - رقم محمد ابراهیم - تاریخ تحریر ۱۲۴۸ - اندازه ۱۳۰ X ۲۰۰
میلیمتر - جلد میشن سیاه ، ترنج و سر ترنج منگنه - کاغذ فرنگی زرد - جدول و کمند سیم و الوان -
۱۴۴ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته ۷۵ X ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۱۹.

۲۶۳۵

لیلی و مجنون

مکتبی

نسخه کامل .

خط شکسته غبار خوش - عنوان ها قرمز - رقم محمد علی - تاریخ تحریر ۱۲۵۵ - یادداشت حسن کمالاتی آغاز نسخه - اندازه ۵۵ X ۸۰ میلیمتر - جلد روغنی بوم نارنجی، گل کوکب الوان، درون قرمز - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زرو سیاه - صفحه اول و دوم تمام حواشی مذهب مرصع - صفحه ۳ تا ۱۵ حواشی تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی شده - سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - ۵۵ سر فصل زرو لا جور د جای عنوان ها - ۲۶ مجلس مینیا تور صفحه ۱۲ و ۱۳ و ۳۰ و ۳۷ و ۴۶ و ۵۵ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۸ و ۸۹ و ۹۳ و ۱۰۰ و ۱۲۵ و ۱۲۹ و ۱۳۵ و ۱۴۷ و ۱۴۰ و ۱۵۶ و ۱۶۵ و ۱۹۳ و ۱۹۷ و ۲۰۲ و ۲۱۵ و ۲۱۹ و ۲۲۰ دارد - ۲۲۰ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۳۵ X ۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۹۶.

۲۶۳۶

لیلی و مجنون

مکتبی

نسخه کامل

خط شکسته نستعلیق خفی خوش - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳) - دو تاریخ تولد پشت صفحه اول - صفحه های ۸۴ و ۱۰۰ و ۱۲۴ و ۱۷۸ و ۱۹۲ جای تصویر سفید است - اندازه ۷۶ X ۱۲۴ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول زرو لا جور د - ۱۹۹ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۵۰ X ۹۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۳۰.

۲۶۳۷

مثنوی حسینی علی

از ملا حسین علی فرزند حاج ملا شیر علی^۱ (قرن ۱۳) کتابی است بتقلید از

۱ - نام مصنف و نام پدرش در آغاز نسخه نوشته شده ولی در تذکره ها اثری از وی بدست نیامد. چون مدح ناصر الدین شاه ضمن اشعار او هست معلوم میشود که در زمان او در قرن ۱۳ میزیسته است.

مثنوی مولوی شامل: يك مقدمه نثر عربی و هفت دفتر مثنوی که مطالب آن اقتباس کامل از داستانها و مضامین و اشعار مثنوی مولوی است و مدح ناصر الدین شاه و حاجی سید محمد تقی، که مرادیدر شاعر حاجی ملا شیر علی بوده است و ن کر مصیبت ائمه اطهار (ع)، اشعار سست و غالباً وزن و قافیه نادرست است و در حدود ۷۵۰۰ بیت است.

ترتیب دفاتر بقرار زیر است:

۱- مقدمه عربی و دفتر اول (۷ تا ۵۵)

آغاز مقدمه: هذه رسالة شريفة و وجيزة لطيفة...

آغاز:

بشنو از دل چونکه افغان میکند

شرح شوق و وصف هجران میکند

انجام :

چونکه شد از عشق آغاز کلام

هم باو باید نمایم اختتام

۲- دفتر دوم (۷۵ تا ۱۹۸).

آغاز :

دفتر اول که در ن کر طلب

ختم بنمودم وای هنگام شب

انجام :

بحر بی پایان بود چون معرفت

هر چه گویم باز دارد منقصت

۳- دفتر سوم (۱۹۹ تا ۲۸۰).

آغاز:

در سیم دفتر چو عشق آمد پدید

خود بخود ما را بسوی خود کشید

انجام :

عشق را زین بیش نتوانم بیان

خود مگر خود را کند بر خود عیان

۴- دفتر چهارم (۲۸۳ تا ۳۲۹).

آغاز:

بعد ازین وادی استغنا بود وقت ناز و عشو همان اینجا بود
انجام:

یابنه در راه تسلیم و رضا سر بنه بر امر تقدیر و قضا
۵- دفتر پنجم (۳۳۱ تا ۴۱۰).

آغاز:

غیر تسلیم و رضا کو چاره در کف شیر نر خونخواره
انجام:

بل یکون کل شیئی فانی وجه ربی قد یکون باقی
۶- دفتر ششم (۴۱۱ تا ۴۵۳)

آغاز:

در ششم دفتر بکو حال فنا وارهان خود را تو از زنج و عنا
انجام:

شور تو یکباره چون عالم گرفت شور آمد راه غم بر غم گرفت
۷- دفتر هفتم (۴۵۳ تا ۵۳۱)

آغاز:

وادی حیرت کنون آمد به پیش که نه بیکانه شناسم من نه خویش
انجام:

این کتاب از فیض حق آمد تمام پس سخن کوتاه باید والسلام
پنج صفحه در آغاز نسخه و چهارده صفحه در پایان، مناجات خواجه عبدالله انصاری
بقلم کاتب نوشته شده است.

خط نستعلیق کتابت خفی -- عنوانها در سر فصل زر و لاجورد، قرمز - رقم ندارد - برای
آقامحمد شفیع نوشته شده (صفحه ۲۸۰ پایان دفتر سوم) -- تاریخ تحریر ۱۲۸۲ - اندازه

۱۴۰ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی آبی - جدول و کمند زروالوان -

شش نیم سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۱ و ۷۵ و ۱۹۹ و ۲۸۳ و ۴۱۱ - ۵۳۵ صفحه - ۱۵ سطر

اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۲۱۱۲

۲۶۳۸

مثنوی فروزنده

از عبدالحسین نصرت خراسانی ملقب به منشی باشی (قرن ۱۴) که در ۱۳۳۱ شمسی ضمیمه منتخبی از قصاید و غزلیات او با مقدمه محمود فرخ در مشهد بچاپ رسیده است و این نسخه عیناً مانند مثنوی نسخه چاپی است و ۸۵۰ بیت است.

آغاز :

خاوت خـاص تو دل بیدار

ای پدیدار نزره دیدار

انجام :

طالب مغفرت دریغ مدار

برمن ای جان زایزد دادار

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان‌ها نسخ جلی - رقم حسن تقدیسی تفرشی فراهانی - تاریخ تحریر رمضان ۱۳۶۳ - در حواشی بعضی از صفحات و گاهی در متن بخط نستعلیق کتابت خفی شبیه خط متن ابیاتی افزوده اند و بعضی کلمات را عوض کرده و کلمه دیگری نوشته اند و گاهی يك مصرع را عوض کرده اند - زیر ابیات حاشیه «صح» دارد - اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد مقوای عطف و گوشه میشن قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۸۲ صفحه - ۱۱ سطر - اندازه

نوشته ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۴۴

۲۶۳۹

مثنوی محبی

مثنوی عرفانی بی آغاز و پایان بر وزن مثنوی مولوی از شاعری محبی^(۱) تخلص
که از مثنویهای عطار و مولوی مثال آورده است. این مثنوی از داستانهای عرفانی
و شرح احادیث و اخبار ترکیب یافته است و داستانهای آن عبارت است از: حکایت
ابراهیم ادهم و طوطی و عنقا و هدهد.

آغاز:

بلبل ار می بود صاحب اختیار

کی کشیدی بهر گل صد جور خار

چون بکامت نیست چرخ نیل فام

زان جهت در پیچ و در تاب می مدام

انجام:

نفس کشتی ره ز نم در راه دین

گر نبودی لطف رب العالمین

که ره بودم از سگک نفس.

که شدم در خوان وصلش میهمان

خط نستعلیق کتابت جلی - عنوانها و ابیاتی که از مولوی و عطار آمده، قرمز - رقم و
تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - آغاز و پایان و بین اوراق افتاده دارد و بعضی از برگها نابجا صحافی

۱ - در تذکرها شعرای محبی تخلص مراجعه شد از این مثنوی اثری بدست نیامد

ولی در صفحه ۳۴ و ۶۲ نسخه تخلص او در اشعار آمده است که این دوبیت است.

زانکه نعم العبد می آید خطاب

ای محبی از ملامت رخ متاب

و:

هر دو عالم پیش چشمش خار شد

تا محبی عاشق دیدار شد

شده - برگ ۵۰ از مثنوی دیگر است بر وزن خسرو شیرین نظامی با کاغذ و خط نسخه -
اندازه ۱۱۵ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماح سیاه - کاغذ فرنگی الوان و صالی شده - جدول
لاچورد - ۱۱۸ صفحه ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۷۳ × ۱۲۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۵۹

۲۶۴۰

مثنوی معنوی

از جلال الدین محمد مولوی (در گذشته ۶۷۲) . نسخه آغاز ندارد و بعضی
از داستانها و ابیات مثنوی در آن نیست ولی آغاز و پایان دفترها معادل نسخه های
دیگر است و زکری هم از انتخاب نشده است ترتیب دفاتر این نسخه در متن و حاشیه
بقرار زیر است .

متن :

۱- قسمتی از دفتر اول از (خیوانداختن خصم بر روی امیر المؤمنین)

(۱ تا ۱۱) .

آغاز:

اصل دین را باز دان از اصل کین همنشین حق بجو با او نشین

انجام :

... صبر کن والله اعلم بالصواب .

۲- دیباچه فارسی دفتر دوم (۱۲ تا ۶۲) .

آغاز:

بیان بعضی از حکمت تاخیر این مجلد دوم...

انجام :

... ناقصان سرمدی تم الکلام

۳- مقدمه عربی دفتر سوم و دفتر سوم (۶۲ تا ۵۱۵) .

آغاز:

الحکم جنود الله فی الارض یقوی بها ...

انجام :

... ای اخی در دفتر چارم بجو .

حاشیه :

۴- قسمتی از دفتر پنجم و دفتر ششم و اشعار سلطان ولد از (درصفت بیخودان که از سر خود ...) (۱ تا ۳۸۷) که دنبال هم نوشته شده است و پایان دفتر پنجم و آغاز دفتر ششم افتاده است ابیات این نسخه رویهم ۱۷۷۰۰ بیت است .

خط نستعلیق کتابت قدیم - عنوانها قرمز، آغاز دفترها بخط ثلث جلی با زر - رقم محمد بن احمد اصفهانی در هرات - تاریخ تحریر ۸۳۴ - تاریخ تولد امیرزاده میرک الیاس در ۱۵ رمضان ۸۳۴ بخط کاتب پایان نسخه - یادداشت‌های ملکیت و مهرهای « صفر علی » و غیره آغاز و پایان و حاشیه صفحه‌ها - آغاز و بین صفحه ۹۲ و ۹۳ افتاده - اندازه ۱۲۵ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای ضربی - کاغذ سمرقندی - جدول زرولا جورد - ۵۱۵ صفحه ۱۳ سطر متن ، ۳۲ نیم سطر حاشیه تا صفحه ۳۸۷ - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۳۷ .

۲۶۴۱

مثنوی معنوی

بدون آغاز و پایان مشتمل است بر سه دفتر مثنوی بقرار زیر :

قسمتی از مقدمه عربی دفتر اول و دفتر اول (۱ تا ۲۰)

آغاز:

... و معتمدی و مکان الروح من جسدی و ذخیره ...

انجام :

... صبر کن و الله اعلم بالصواب .

دیباجة فارسی دفتر دوم و دفتر دوم (۲۰۱ تا ۳۹۰) .

آغاز :

بیان بعضی از حکمت تأخیر ...

انجام :

... ناقصان سرمدی تم الکلام .

مقدمه عربی دفتر سوم و دفتر سوم (۳۹۱ تا ۶۴۴)

آغاز :

الحکم جنود الله ...

انجام :

... ای اخی در دفتر چارم بجو

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۸۸۳ (صفحه ۲۰۰)
پایان دفتر اول - در حواشی ابیات ساقط بخط دیگر نوشته شده و بعضی از آنها اصلاح شده
وزیر نوشته ها «۵» است - اندازه ۱۲۰ × ۲۳۴ میلیمتر - جلد مخمل بنفش - کاغذ ترمه -
جدول لاجورد - دوسر فصل مذهب بر صغ صفحه ۲۰۱ و ۳۹۱ - ۶۴۴ صفحه - ۲۱ سطر - اندازه
نوشته ۸۵ × ۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۳۵۹ .

۲۶۴۲

هفتوی هفتوی

مشمول بر دفتر اول (۱۰۷ تا -) دفتر دوم (۱۰۹ تا ۲۱۷) - مقدمه عربی و دفتر سوم (۲۱۹ تا ۳۶۲) - مقدمه عربی دفتر چهارم (۳۶۳ تا ۴۷۸) - دیباجة فارسی و دفتر

پنجم (۴۷۸ تا ۶۱۱) - دیباچه فارسی و دفتر ششم (۶۱۲ تا ۷۷۰) - با اشعار سلطان ولد که بدون عنوان دنباله مثنوی نوشته شده ۲۶۶۰۰ بیت

آغاز:

بشنو ازنی چون...

انجام :

... هین خمش واله اعلم بالصواب.

خط نستعلیق کتابت خوش -- عنوانها قرمز -- رقم میرک حسین بخاری بدستور خواجه میرزا حسین - تاریخ تحریر ندارد (اواخر قرن ۹) - در پنج دایره درونی شمس مذهب مرصع آغاز نسخه بخط ثلث نوشته شده: «رسم الخزانة پادشاه کامکار والایارجم اقتدار سلطان حسین میرزا باقراء - اندازه ۱۹۰ × ۳۰۰ میلیمتر -- جلد تیماج سیاه - ترنج و سرترنج ضربی زرد گل و برگ الوان - کاغذ ترمه سمرقندی - جدول چهارستونی زروالوان -- شمس مذهب مرصع که طرفین آن بعلت وصالی از میان رفته - شش سر لوح مذهب مرصع صفحه: ۱۰۹۹ و ۲۲۳ و ۳۶۵ و ۴۸۰ و ۶۱۳ دارد -- ۷۷۰ صفحه -- ۱۹ سطر -- اندازه نوشته ۱۲۰ × ۲۲۵ میلیمتر شماره دفتر ۳۵۵۳۰

۲۶۴۳

مثنوی و مثنوی

مشمول بر: دیباچه فارسی و دفتر اول (۱ تا ۱۱۲) - دیباچه فارسی و دفتر دوم (۱۱۳ تا ۲۱۴) - مقدمه عربی و دفتر سوم (۲۱۵ تا ۳۶۲) - مقدمه عربی و دفتر چهارم (۳۶۳ تا ۴۵۲) - دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۴۵۳ تا ۵۷۶) - دیباچه فارسی و دفتر ششم (۵۷۷ تا ۷۲۴) با اشعار سلطان ولد ۲۷۵۰۰ بیت است.

آغاز:

هذا کتاب المثنوی وهو اصول ..

انجام :

... تاشوی دریای بیحد و کران .

خط نسخ قدیم، خوش -- عنوانها جلی تر از متن قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰)
 در حواشی ابیات و کلمات شرح شده و زیر آنها «مولانا علیجان سلمه الله» و «ملاحسین» و «داعی»
 و «ه» نوشته شده است -- نسخه مقابله و در متن و حاشیه تصحیح شده و همه جا «ص» نوشته شده --
 اندازه ۱۹۰ × ۲۶۰ میلیمتر -- جلد تیماج قهوه‌ای، ترنج و لچکی ضربی - کاغذ ترمه سمرقندی -
 جدول چهارستونی زرولا جوردد - سرلوح مذهب مرصع نیمه ریخته صفحه اول - پنج سرفصل
 مذهب مرصع صفحه: ۱۳ و ۲۱۷ و ۳۶۳ و ۴۵۳ و ۵۷۷ - ۷۲۴ صفحه - ۲۰ سطر هر ستون
 اندازه نوشته ۱۳۰ × ۲۰۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۶۰۹

۲۶۴۴

مثنوی معنوی

مشمول است بر :

مقدمه عربی و دفتر اول (۱ تا ۸۵) - دیباچه فارسی و دفتر دوم (۸۶ تا ۱۵۶)
 مقدمه عربی و دفتر سوم (۱۵۷ تا ۲۶۰) - مقدمه عربی و دفتر چهارم (۲۶۱ تا ۳۴۶)
 دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۳۴۷ تا ۴۴۵) - دیباچه فارسی و دفتر ششم (۴۴۵ تا ۵۵۶)
 رویهم ۲۷۰۰۰ بیت.

آغاز:

صلوة والسلام علی خیر خلقه ..

انجام :

... زانکه از دل جانب دل روز نیست.

خط نستعلیق کتابت خفی خوش -- عنوانها قرمز - رقم عبدالرحمن بن اسحق - تاریخ

تحریر ۱۰۰۱- در حواشی ابیاتی افزوده اند - صفحه ۳ در میان ترنج مذهب نوشته شده «دفتر اول سنه ۱۲۶۵» قسمتی از برگه اول دیباچه دفتر اول بعثت وصالی از میان رفته - اندازه ۱۷۵ × ۲۶۵ میلیمتر - جلد تیماج سبز ترنج و سر ترنج ضری - کاغذ متن و حاشیه کشمیری سفید و زرد - جدول و کمندرز و لا جورد - سر لوح مذهب مرصع صفحه ۲ - ترنج مذهب مرصع صفحه ۳ - پنج نیم سر لوح مذهب مرصع صفحه ۸۸ و ۱۵۸ - ۲۶۲ - ۳۴۸ - ۴۴۶ دارد - ۵۵۶ صفحه - ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۴۲

۲۶۴۵

مثنوی معنوی

مشمول بر مقدمه فارسی در شرح بعضی ابیات و اصطلاحات مثنوی - (۱ تا ۷)
مقدمه عربی و دفتر اول (۱۱ تا ۱۰۴) دیباچه فارسی و دفتر دوم (۱۰۵ تا ۱۸۸) - مقدمه عربی و دفتر سوم (۱۸۹ تا ۳۰) مقدمه عربی و دفتر چهارم (۳۰۱ تا ۳۹۰) - دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۳۹۱ تا ۴۹۶) دیباچه فارسی و دفتر ششم (۴۹۷ تا ۶۱۲)

آغاز مقدمه فارسی .

عشق جز نایی و ما جز نی نیمیم او دمی بی ما و ما بی او نیمیم

انجام مقدمه :

نام گردون را ازو آید بیام کردش باشد همیشه زان مدام

آغاز:

هذا کتاب المثنوی وهو ...

انجام :

... هین خمش واله اعلم بالصواب

خط نسخ خفی خوش -- عنوانها جلی تر ، قرمز -- رقم کازرونی -- تاریخ تحریر ندارد (قرن ۱۱) -- اندازه ۱۳۵ × ۲۰۰ میلیمتر -- جلد تیماج سیاه ترنج و سرترنج بریده ضربی -- کاغذ سمرقندی -- جدول چهارستونی زر -- صفحه ۱۲۹۱۱ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی شده -- سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۱ -- یازده سرفصل مذهب مرصع صفحه: ۱۲۹۱ و ۱۰۵ و ۱۸۹ و ۱۹۰ و ۳۰۱ و ۳۹۱ و ۴۹۷ که در سه صفحه آخر هر کدام دوسر فصل موجود است -- پنج مجلس نقاشی صفحه ۱۰۴ و ۱۸۸ و ۳۰ و ۳۹۶ و ۶۱۲ دارد -- ۶۱۳ صفحه ۲۴ سطر هر ستون -- اندازه نوشته ۹۰ × ۱۴۵ میلیمتر -- شماره دفتر ۲۴۰۹۰

۲۶۴۶

هفتی هفتی

مشمول بر: دفتر اول (۱ تا ۹۴) -- دیباچه فارسی و دفتر دوم (۹۴ تا ۲۲۰) مقدمه عربی و دفتر سوم (۲۲۰ تا ۳۵۴) -- دفتر چهارم (۳۵۴ تا ۴۵۴) -- دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۴۵۴ تا ۵۶۵) -- دفتر ششم (۵۶۶ تا ۶۹۳) با اشعار سلطان ولد ۲۴۰۰ بیت

انجام :

...گردشش باشد همیشه زان هوا

خط نستعلیق کتابت خفی -- عنوانها زر -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) -- سه برگ از آغاز و نه برگ از پایان نو نویس است ورقم این قسمت هم محو شده -- در صفحه ۳۵۴ ابیاتی از شیخ بهائی نوشته شده -- اندازه ۱۴۰ × ۲۰۰ میلیمتر -- جلد میشن زرشکی -- کاغذ ترمه -- جدول چهارستونی زرو لا جوررد -- سر لوح منقش صفحه اول -- پنج سرفصل مذهب مرصع صفحه ۹۴ و ۲۲۰ و ۳۵۶ و ۴۵۵ و ۵۶۶ دارد -- ۶۹۳ صفحه -- ۱۸ سطر هر ستون -- اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۵۰

میلیمتر -- شماره دفتر ۶۱۳۳۸

۲۶۴۷

مثنوی مثنوی

مشمعل بر شش دفتر مثنوی بترتیب: دفتر اول (۱ تا ۱۰۴) - دیباچه فارسی و دفتر دوم (۱۰۵ تا ۱۶۸) - مقدمه عربی و دفتر سوم (۲۰۱ تا ۳۲۱) - مقدمه عربی و دفتر چهارم (۳۲۵ تا ۴۱۹) - مقدمه فارسی عبداللطیف بن عبدالله عباسی در دو صفحه و فهرست مطالب و دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۴۲۱ تا ۵۳۷) - دیباچه فارسی و دفتر ششم (۵۳۹ تا ۶۶۹)
انجام :

بام کردن را ازو آید نوا گردش باشد همیشه زان هوا

خط نستعلیق کتابت - عنوانها قرمز - رقم خالقداد سیالکوتی - تاریخ تحریر ۱۰۵۴ در حواشی شرح ابیات از لطایف المعنوی - یادداشت ملکیت محمد طاهر طبیب شوشتری پایان دفتر اول و سوم - مهر «محمد تقی» (ملك الشعراء بهار) آغاز و پایان نسخه - اندازه ۲۱۰ × ۳۲۰ میلیمتر - جلد میشن سیاه ترنج و سر ترنج بریده منگنه - کاغذ کشمیری - جدول چهارستونی الوان - شش نیم سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۰۵۹ و ۱۰۶۰ و ۳۲۵ و ۴۳۱ و ۵۴۷ دارد - ۶۶۹ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۱۱۵ × ۱۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۹۱

۲۶۴۸

مثنوی مثنوی

مشمعل است بر: دیباچه فارسی و دفتر اول که آغاز ندارد (۱ تا ۱۶۰) - دیباچه فارسی و دفتر دوم (۱۶۱ تا ۳۰۶) - مقدمه عربی و دفتر سوم (۳۰۶ تا ۴۹۵) - مقدمه

فارسی و عربی و دفتر چهارم (۴۹۶ تا ۶۵۰) - دیباجه فارسی و دفتر پنجم بی پایان (۶۵۱ تا ۷۳۴) دفتر ششم آغاز افتاده (۷۳۵ تا ۹۰۴) ۲۲۰۰۰ بیت.

آغاز:

هذا کتاب المثنوی...

انجام :

... تاشوی دریای بیحد و کران

خط نسخ - عنوانها قرمز - رقم درویش مصطفی - تاریخ تحریر ۱۰۷۴ - درحواشی شرح لغات و آیات قرآن که در ابیات آمده - اندازه ۱۵۰ × ۲۰۵ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی، ترنج و نیم ترنج ضربی لولادار - کاغذ فرنگی - جدول قرمز - ۸۰۸ صفحه - ۲۷ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۷۲۳

۲۶۴۹

مثنوی معنوی

مشمول بر : مقدمه عربی و دفتر اول (۱ تا ۸) - دیباجه فارسی و دفتر دوم (۸۳ تا ۱۵۶) مقدمه عربی و دفتر سوم (۱۵۷ تا ۲۵۶) - مقدمه عربی و دفتر چهارم (۲۵۷ تا ۳۳۷) - دیباجه فارسی و دفتر پنجم (۳۳۷ تا ۴۲۴) - دیباجه فارسی و دفتر دفتر ششم ۴۲۵ تا ۵۲۲ .

تعداد ابیات ۲۷۰۰۰ بیت .

آغاز :

وهو اصول الذین فی کشف اسرار الیقین ...

انجام :

.. ختم کن والله اعلم بالصواب

خط نسخ خفی خوش - عنوان‌ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - یادداشت
ملکیت علی مدرس و مهر او بتاریخ ۱۲۸۸ پشت صفحه اول - یادداشت و مهر محمد حسین
در ۱۲۴۴ پایان نسخه - اندازه ۱۴۰ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه سجاف و عطف
سبز - کاغذ سمرقندی - جدول چهار ستونی زر - صفحه ۲۹۱ متن و حاشیه و اطراف دیباچه
تشعیرسازی مذهب - صفحه ۳ تا ۸ و دو صفحه در پایان نسخه تمام حاشیه تشعیرسازی مذهب -
شش سر لوح مذهب مرصع صفحه ۳ و ۸۵ و ۱۶۱ و ۲۵۹ و ۳۳۹ و ۴۳۷ دارد - ۵۰۲۲ -
صفحه - ۲۷ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۹۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۷۷۸۷ .

شامل : مقدمه عربی و دفتر اول (۱ تا ۸۷) - دیباچه فارسی و دفتر دوم (۸۹
تا ۱۴۳) مقدمه عربی و دفتر سوم (۱۴۵ تا ۲۴۹) - مقدمه عربی و دفتر چهارم (۲۵۱
تا ۳۳۹) - دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۳۴۱ تا ۴۳۸) - دیباچه فارسی و دفتر ششم
(۴۴۱ تا ۵۴۶) .

آغاز :

هذا کتاب المثنوی المعنوی ...

انجام :

... تا شوی دریای بیحد و کران

خط نستعلیق کتابت ، خفی خوش - عنوان‌ها قرمز - رقم محمود بر نابادی - تاریخ
تحریر ۱۱۱۰ صفحه ۲۴۹ و ۱۱۱۵ پایان نسخه - یادداشت کاتب مبنی بر واگذاری نسخه
بفرزندش عبدالصمد بتاریخ ۱۱۳۷ و چند بیت شعر پشت برگ آخر - اندازه ۱۷۵ × ۲۹۰
میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ ترمه سمرقندی - جدول چهار ستونی زر و لاجورد -
سر لوح مذهب مرصع صفحه اول - حاشیه تشعیرسازی مذهب صفحه اول و دوم - ۵۴۶ صفحه
۲۵ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۱۱۵ × ۲۲۰ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۹۰۵ .

شامل : مقدمه فارسی عبداللطیف بن عبدالله عباسی (۱ تا ۱۱) - مقدمه عربی و دفتر اول (۱۳ تا ۹۲) - دیباچه فارسی و دفتر دوم (۹۵ تا ۱۶۸) مقدمه عربی و دفتر سوم (۱۷۱ تا ۲۶۸) - مقدمه عربی و دفتر چهارم (۲۷۱ تا ۳۴۸) - دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۳۵۱ تا ۴۳۸) - دیباچه فارسی و دفتر ششم (۴۳۹ تا ۵۴۰) .

آغاز مقدمه :

این نسخه ناسخه مثنویات مقیمه و ثبت و مروج نسخ صحیحه مستقیمه ...

انجام مقدمه :

درین وادی قدم زده یا درین ماده دم بر آورده والله للموقف وهو المعین ..

آغاز و انجام مانند نسخه‌های پیش :

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوان‌ها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۱۱۳ پایان دفتر اول صفحه ۹۲ - در حاشیه و هامش ابیات و آیات قرآن شرح شده - دو صفحه آخر هر دفتر چلیپا نوشته شده - اندازه ۱۳۶ × ۲۴۰ میلیمتر - جلد مقوا، عطف و سجاف تیماج قرمز - کاغذ ترمه سمرقندی زرفشان غبار - جدول چهارستونی و کمند زر والوا - صفحه ۱۴ و ۱۳ تمام متن تذهیب و ترصیع و بین سطرها طلا اندازی شده - صفحه ۱۵ و ۱۶ و ۹۵ و ۹۶ و ۱۷۱ و ۱۷۲ و ۲۷۱ و ۳۵۱ و ۳۵۲ و ۴۳۹ و ۴۴۰ حل کاری مذهب - پنج سراج مذهب کاره‌رات صفحه ۹۵ و ۱۷۱ و ۲۷۱ و ۳۵۱ و ۴۳۹ - بعضی صفحه‌ها رطوبت دیده - ۵۴۰ صفحه - ۲۹ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۸۶

مثنوی معنوی

۲۶۵۲

مشمول بر: فهرست مطالب بدون آغاز (۱ تا ۷۲) - دفتر اول (۷۴ تا ۱۹۹) - دفتر دوم (۲۰۰ تا ۳۰۷) - دفتر سوم (۳۰۷ تا ۴۴۶) - دفتر چهارم (۴۴۷ تا ۵۵۹) - دفتر پنجم (۵۶۰ تا ۶۸۲) - دفتر ششم (۶۸۳ تا ۸۱۴) با اشعار سلطان ولد ۲۶۷۰۰ بیت.

آغاز:

۱۲ تعظیم ، نعت مصطفی صلی الله علیه وآله وسلم ...

انجام :

... هین خمش والله اعلم بالصواب .

خط نسخ -- عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) -- از روی نسخه با تاریخ ۷۵۱ استنساخ شده -- مهر « محمد علی شریف » و « محمد » در حواشی - يك بیت شعر از محمد علی فردی بخط او در حاشیه صفحه ۶۸۲ - اندازه ۱۲۵ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد روغنی بوم قوومای ترنج و نیم ترنج مشکی گل و برگ الوان ، حاشیه ، زرشکی گلدار ، درون قرمز گل طلایی - کاغذ سمرقندی - بعضی اوراق و صالی - جدول و کمند زر و لاجورد - دوسر لوح مذهب مرصع صفحه ۷۴ و ۲۰۰ - چهار سر فصل مذهب مرصع صفحه ۳۰۷ و ۴۴۷ و ۵۶۰ و ۶۸۳ و سه مثلث مذهب مرصع صفحه ۴۴۷ و ۵۶۰ و ۶۸۳ دارد - ۸۱۴ صفحه - ۱۹ سطر متن ، ۳۸ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۸۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۷۱۷ .

مثنوی معنوی

۲۶۵۲

مشمول بر : شرح خطب مثنوی از حاج محمد حسین (۱ تا ۳۲) - فهرست

حکایات و مقالات مثنوی (۳۳ تا ۵۶) - مقدمه عربی و دفتر اول (۵۹ تا ۱۴۷) - دیباچه فارسی و دفتر دوم (۱۴۹ تا ۲۳۰) - مقدمه عربی و دفتر سوم (۲۳۱ تا ۳۳۷) - مقدمه عربی و دفتر چهارم (۳۳۹ تا ۴۲۵) - دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۴۲۷ تا ۵۲۹) - دیباچه فارسی و دفتر ششم (۵۳۰ تا ۶۴۰) .

آغاز:

الحمد لله بعواقب الامور العالم بما تحفيه الضماير فی الصدور ..

انجام :

هین خمش والله اعلم بالصواب .

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوانها قرمز - رقم وصال شیرازی برای حسینعلی میرزا فرمانفرما - تاریخ تحریر ۱۲۴۳ ق - درحواشی ابیات و کلمات شرح شده - اندازه ۱۸۰ × ۲۷۰ میلیمتر - جلد روغنی بوم زرد زیتونی ، حاشیه قرمز گل و برگ - درون قرمر زرد حاشیه طلایی گلداز - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند زر و لاجورد - صفحه ۱ و ۲ حاشیه تشعیر سازی مذهب مرصع - صفحه ۱ و ۲ و ۳ و ۳۳ و ۳۵ بین سطرها طلائع اندازی شده - شش سر لوح مذهب مرصع ممتاز کار شیراز آغاز هر دفتر - ۶۴۰ صفحه - ۲۵ سطر - اندازه نوشته ۱۲۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۴۳۶۸

از حاج ملا محمد متخلص به همام^(۱)، مثنوی برون مثنوی مولوی مشتمل

۱ - در آغاز نسخه عنوان کتاب بدین ترتیب است «هذا کتاب المثنوی من نتایج افکار المولی الاجل الاوحد الحاج ملا محمد دام ظل العالی علی رؤس الانام...» و در دو بیت شعر که در صفحه ۲۰ و ۶۶ نسخه آمده تخلص همام دارد .

چون بود توفیق بر گویای همام

تا نیفتد وهم درسودای خام

توسن عزم اندر آور در لکام

تاربابی گوی دولتای همام

در کتابخانه ملی ملک یک نسخه از این مثنوی موجود است که بنام مثنوی احمد وقار

ضبط شده است ولی در شرح حال وقار و آثار او فقط یک مثنوی بوزن مثنوی مولوی ذکر

شده که داستان موسی و خضر است و ۶۰۰۰ بیت میباشد .

بر حکایات و مسائل مذهبی و تمثیل که عنوان مطالب آن بدینقرار است: دیباجه-مناجات
 حب حق فطریست - بیان حال موت مؤمنین - حب امیرالمؤمنین و سیله نجات از
 عذابست - بیان حدیث مثل اهل بیتی کمثل سفینه نوح - حکایت عالم شیعی در هندوستان
 و مناظره او با وزیر گمراه - عذر قاضی فضل الله روز بهان در منازعه معاویه با علی -
 حکایت شخصی که در مسجد لواط میکرد - افسوس بگذشته و بطلالت عمر - فنای
 زنان مصری در حسن یوسف - واقعه کربلا - طریق مقصد بروجه کلی - زلیخا بعد
 از تجلی محبت خدا بر قلب او - فرمایشات امیرالمؤمنین - ازدواج یوسف و زلیخا -
 در نکوهش صوفیان دنیا طلب - حکایت جامی - نکوهش زهد فروشان ریاست طلب -
 مراحل سه گانه حق سلوک در توحید - دراینکه حقیقت علم از عمل منفک نیست -
 اشعار متوسط است و بالاینکه بعضی از مضامین مولوی را عیناً بکار برده ابیاتی
 در طعن مولوی دارد (۲) تعداد ابیات ۱۸۱۴ بیت است .

آغاز:

ای رفیقان هم‌رهان با وفا شب روان وادی ملک فنا
 اننی انست نارا فامکثو عل اتیکم بها کی تصطلو

انجام :

حق تفسیر خوش اندر خوش بیاب این بود والله اعلم بالصواب
 کیفیر او داد زانجا رفت شاد برده و ملای ده صد لعن باد

خط نسخ خوش - عنوان‌ها قرمز - رقم علی محلاتی - تاریخ تحریر ۱۲۷۴ - یادداشتی
 بخط شکسته خوش بامهر «درویش» پایان نسخه - اندازه ۱۴۵ × ۲۳۴ میلیمتر - جلد تیماج
 عنابی - کاغذ فرنگی - ۱۲۶ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر -
 شماره دفتر ۵۰۸۰۷

۲ - صفحه ۷ نسخه .

بر در آن کعبه گردم خاکسار کز غبارش عرش جوید افتخار
 آنکه عین الله و وجه الله بود همدم و همراز بزم شه بود
 آنکه روح الله درش مسکین بود نی حسام الدین و شمس الدین بود

از شاعری متخلص به اسیری که در اواخر قرن ۹ و اوایل قرن ۱۰ میزیسته
و معاصر شاه اسمعیل صفوی بوده است^۲ تاریخ تصنیف کتاب ۹۱۳ است^۳

۱- نام کتاب را شاعر در این ابیات تصریح میکند .

یکی نامه برد از رسالت علم	دگر نامه را از ولایت رقم
یکی را ز بحر النبوت لقب	ز بحر الفتوت یکی منتخب
دودریاست باهمدگر گشته ضم	ولی از دویی شسته آبش رقم
نگردد بنامش درست این زبان	دودریا ننگند بظرف دهان

۲- پشت صفحه اول نسخه بخط شبیه خط کاتب نوشته شده «حمله قاسم اسیری تخلص»
در اینکه شاعر همه جا اسیری تخلص کرده است مسلم است که تخلص او اسیری بوده ولی
در تذکرها شاعری همزمان و مداح شاه اسمعیل صفوی که قاسم اسیری یا اسیری نام داشته
باشد نیست در صورتیکه این شاعر در نسخه ابیاتی در مدح شاه اسمعیل دارد. در صبح گلشن
از قاسم اسیری شاعر درباره اکبر شاه نام میبرد و چند بیتي از او نقل میکنند ولی اشاره ای درباره
کتاب مجمع البحرین یا حمله در آن نیست .

۳- تاریخ تألیف را در خاتمه نسخه بدین طریق روشن کرده است .

خدا را به بخشیدم رای شد	که تاریخ این نامه بخشای شد
و چون زیر عنوان سبب تألیف کتاب عمر خود را حدود پنجاه سال میگوید :	
چو شد پیک عمرم ز پیری زبون	قدم نانواده ز پنجه برون
و از بیماری وضعف شکایت دارد :	
چنان شد ز امراض محرق تنم	کز آن آتش افتاد در خرمم
ز سوراخ در گوش من سمعه کرد	که سوراخ شد این شقیقه ز درد

پس اگر فرض کنیم که این کتاب را در ظرف یکسال سروده باشد و در ۹۱۳ پنجاه سال
داشته تولد او در ۸۶۳ و در گذشتن حدود ۹۳۰ تا ۹۵۰ است .

این نسخه مشتمل است بر ۱۱۴۰۰ بیت مثنوی درباره تاریخ زندگی حضرت پیغمبر (ص) و جنگهای او تا رحلت آنحضرت و فتوحات حضرت امیرالمؤمنین (ع)
آغاز :

بنام خدا بیست فتح کلام که شد در حمتش عام بر خاص و عام
انجام :

عجب نیست ای داور این دآوری که آخر مالش بخیر آوری

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - عنوان ها و شرح لغات در حاشیه ، قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - یادداشت ملکیت محمد باقر بتاریخ ۱۲۳۱ پایان نسخه - اندازه ۱۷۰ X ۲۸۰ میلیمتر - جلد میشن خرمایی عطف و سجاف تیماج زرشکی - کاغذ سمرقندی - جدول چهارستونی زر و لاجورد - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۲۷۴ صفحه - ۲۱ سطر - اندازه نوشته ۱۱۰ X ۱۸۵ میلیمتر شماره دفتر ۲۶۰۲۴۰ .

۲۶۵۶ هجری ۹۵

مشمول بر دوازده دیوان در متن حاشیه از شعرای معروف ایران تا قرن نهم است که در اوایل قرن نهم گردآوری و کتابت شده است بدینقرار :
متن :

۱- دیوان غزلیات و رباعیات شمس تبریزی (۱ تا ۱۳۶) حدود ۲۰۰۰ بیت .
آغاز :

ای دل چه اندیشیده . . . تقصیرها

زان سوی او چندین وفازین سوی تو چندین جفا

انجام :

در هشیاری غصه هر چیز خوریم چون مست شدیم هر چه بادا بادا

۲- از دیوان غزلیات سلمان ساوجی (۱۳۹ تا ۲۶۳) ۱۵۰۰ بیت .

آغاز:

بر هر ورق زحسنش نقشی است تا که خواند

در هر سخن ز رازش رمز است تا که داند

انجام :

بیا ببخش بر احوال خاطر سلمان بترس ز آنک در حشر داوری باشد

۳- انتخاب دیوان غزلیات اوحدی مراغه‌ای (در گذشته ۷۳۷) (۶۵۰ تا

۳۸۷) ۱۵۰۰ بیت .

آغاز:

چرا پنهان شدی از من تو باچندان هویدایی

کجا پنهان توانی شد که همچون روز پیدایی

انجام :

گر بکشم خویش را در طلب وصل او

سود ندارد که نیست کار برون از نصیب

۴- از دیوان عصمت بخاری (در گذشته ۸۴۰) (۳۸۹ تا ۵۲۶) شامل قصاید -

غزلیات و افراد ۱۷۵۰ بیت .

آغاز:

یا من لك الولاية بالفضل والنعمة دانای بی‌تعلّم و بینای بی‌حشم

انجام :

هر خون که درو بوی شهید غم تست از ریش درون دل خون خورده ماست

۵- انتخاب دیوان غزلیات و رباعیات حافظ (۵۲۹ تا ۶۵۳) ۱۴۸۰ بیت .

آغاز: الا یا ایها الساقی ...

انجام :

دلها همه در چاه زرخدان افکند و آنکه سر چاه را بعبور بگرفت
۶- دیوان سعدی (۶۵۵ تا ۷۹۹) شامل غزلیات - ترجیع بند - رباعیات و
افراد ۱۶۰۰ بیت .

آغاز: اول دفتر بنام ایزددانا ...

انجام :

کر راه نمایی همه عالم راهست و درست نگیری همه عالم چاهست
حاشیه :
۷- اسرار نامه عطار (۱ تا ۱۳۶) ۲۱۷۰ بیت :

آغاز :

بنام آنکه جانرا نور دین داد خرد را در خدا دانی یقین داد
انجام :

سخن بادرد تر زین کس ندیدست کزین سه بیت خونی میچکدست
۷- دیوان خواجو کرمانی (۱۳۹ تا ۲۶۳) شامل منتخب غزلیات - مخمس -
ترکیب بند (۱۳۹ تا ۲۱۹) ۱۲۸۰ بیت و همای و همایون (۲۱۹ تا ۲۶۳) ۷۰۰ بیت .
آغاز :

سبحان من تقدس بالعز والجلال سبحان من تفرد بالجدود والجمال
انجام :

بگفت این و بر کوه پیکر نشست جو بر کوه پیل نه سر نشست
۹- دیوان عراقی غزلیات (۲۶۵ تا ۳۲۱) و ترجیعات (۳۵۸ تا ۳۷۳) ۱۴۵۰ بیت

آغاز:

باز در دام بلا افتاده‌ام باز در چنگک عنا افتاده‌ام
انجام:

استوطن بابکم عسی ان یحطی نظرا بکم حدافی

۱۰- دیوان بساطی سمرقندی (در گذشته ۸۱۵) (۳۸۹ تا ۵۲۴) شامل قصاید -
ترجیعات - غزل - قطعات و افراد ۲۱۰۰ بیت .

آغاز

ای خوان کبریای ترا قرص مه قطیر

ذات پسر از صفات تو بی شبهه بی نظیر

انجام:

چشم سیمیم بماتم این دل ریش بنگر که چگونه جامه کردست کبود

۱۱- دیوان جلال عضد (قرن ۸) (۵۲۹ تا ۶۵۳) شامل غزلیات و رباعیات
۱۸۰۰ بیت .

آغاز:

عاشقان اول قدم در هر دو عالم میزنند

بعد از آن در کوی عشق از عاشقی دم میزنند

انجام:

در سال و مه و روز و شب و شام و سحر

اقبال ملازم و ظفر یسارت باد

۱۲- دیوان همایون تبریزی (در گذشته ۷۱۳) (۶۵۵ تا ۷۹۰) شامل غزلیات -
رباعیات - قطعات و افراد ۲۱۵۰ بیت .

آغاز:

ای ز نور خویش رویت در نقاب وی لقایت نیز از مسا در حجاب

انجام:

هر باد که از شام با صاحب تو آید آرام دل و راحت ارواح فزاید

خط نستعلیق کتابت قدیم -- عنوانها بخط ثلث جلی تزئینی با زر روی لاجورد --
 رقم ندارد -- تاریخ تحریر ۸۳۴ -- اندازه ۱۵۰ × ۲۵۰ میلیمتر -- جلد تیماج سیاه -- کاغذ
 سمرقندی بعضی اوراق وصالی -- جدول و کمند زر و لاجورد -- يك ترنج مذهب مرصع که
 فهرست مطالب کتاب بر آن نوشته شده پشت صفحه اول و پنج سرفصل لاجورد مذهب مرصع آغاز
 دیوانهای متن و پنج متوازی الاضلاع لاجورد مذهب آغاز کتابهای حاشیه -- ۷۹۰ صفحه -- ۱۴
 سطر متن ۳۲ نیم سطر حاشیه -- اندازه نوشته ۱۱۵ × ۱۹۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۱۲۰۰۳

۲۶۵۷

مجموعه ۴۵

مشمول بر چهار کتاب است که يك کتاب در متن و سه کتاب در حاشیه نوشته

شده است بدین ترتیب :

متن :

۱- مثنوی مولوی شامل مقدمه عربی و دفتر اول (۱ تا ۱۰۱) -- دیباچه فارسی
 و دفتر دوم (۱۰۲ تا ۱۹۶) -- مقدمه عربی و دفتر سوم (۱۹۷ تا ۳۱۹) -- مقدمه عربی و
 دفتر چهارم (۳۱۹ تا ۴۱۶) -- دیباچه فارسی و دفتر پنجم (۴۱۶ تا ۵۲۵) -- دیباچه فارسی
 و دفتر ششم (۵۲۵ تا ۶۴۸) .

آغاز:

هذا کتاب المثنوی و هو اصول اصول اصول الدین ...

انجام :

... تا شوی دریای بیحد و کران .

حاشیه .

۲- انتخاب دیوان شمس تبریزی (۱ تا ۴۸۰) ۸۲۰۰ بیت .

آغاز:

ای رستخیز نا کیهان و ای رحمت بی منتها ...

انجام :

... گر نشنیدی زهی دماغی که تراست .

۳- ولد نامه بهاء الدین احمد ولد مولوی (در گذشته ۷۱۲) (تا ۴۸۵) بیت . ۵۳۰ (۶۰۰ بیت .

آغاز :

ابتدا از نور بخش شمع جود آنکه صنعش رافلك آرد سجود

انجام :

هر که آرد این وصیت رابجای در دوعالم راحتش بخشد خدای

۴- هدایت نامه ناصر بخاری مشهور بدرویش ناصر معاصر شاه شجاع (در گذشته در ۷۷۳) مثنوی ببحر متقارب ۵۷۰ بیت (۵۳۱ تا ۵۶۵) . عنوان مطالب این مثنوی بدینمقرر است : مقدمه - در آفرینش عالم - نعمت رسول - سبب نظم کتاب - هشت حکایت عرفانی و خاتمه .

آغاز :

سر نامه نام خداوند پاک که پیدا کند آدمی راز خاك

انجام :

الهی تو آن بقعه معمور دار حوادث از آن ناحیت دور دار

۵- دیوان مقطعات و رباعیات و يك مثنوی از ابن یمین (۵۶۵ تا ۶۴۸) ۱۴۰۰ بیت .

آغاز: خلق جهان که خدمت دادار می کنند ...

انجام :

جز این پند منیوش اگر مؤمنی برین راه رو کر نه تر دامنی

خط نستعلیق کتابت قدیم - عنوانها جلی ترقرمنز - رقم درویش علی در بخارا برهزار ناصر بخاری نوشته - تاریخ تحریر ۸۶۳ - مقابله و تصحیح شده و ابیات ساقط در حاشیه و متن نوشته شده - اندازه ۲۴۵ × ۳۴۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه ترنج و سرترنج ضربی منگنه - کاغذ سمرقندی - جدول چهارستونی و کمند قرمز - ۶۴۸ صفحه ۲۱ سطر متن ۴۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۲۰۰ × ۲۸۰ میلیمتر شماره دفتر ۲۶۳۱۶ .

مجموعه

۲۶۵۸

مشمول بر سه دیوان است که قبل از شروع هر يك شرح حال مختصری از مصنف با خط دیگر نوشته شده است بدینقرار :

۱- دیوان هلالی جغتایی (قرن دهم) (۱ تا ۶۸) شامل غزلیات قطعات و رباعیات ۸۵۰ بیت .
آغاز:

ز آب چشم من گل شد براه عشق منزلها
ندانم تا چه گلهها بشکفد آخرا زین گلهها

انجام :

بر گرد سرش بگردوازه صدبار زنهار هزار بار گفتم زنهار
۲- دیوان امیر همایون (در گذشته ۹۰۲) (۷۱ تا ۱۱۴) شامل غزلیات و رباعیات ۵۵۰ بیت .
آغاز :

بی تو جایی که شود خاک دل چاک آنجا
تا ابد ناله بر آید ز دل خاک آنجا

انجام :

در راه تو خاک رفته سرها که می پرس دارد دره عاشقی خطر ها که می پرس

هجرات تر اسبب قضا و قدر است مشتاق تو نیم آن قدر ها که می پرس

۳- دیوان ارجا امیدی طهرانی معاصر شاه اسمعیل صفوی که در ۹۲۵ بقتل رسیده (۱۱۷ تا ۱۸۱) شامل قصاید - غزلیات - قطعات و رباعیات ۹۰۰ بیت .

آغاز:

زهی دولت بر فراز رکائب فروزان چو بر آسمان نجم ثاقب

انجام :

میرک که بخاک به بود مسکن او مساحی هر خرابه آمد فن او

گویند طناب او بسی کوتاه است گر کوتاه و گرد از در گردن او

خط نستعلیق کتابت خفی خوش، شرح حال مصنفین شکسته خوش - رقم ابن علی کاتب ایزدی - تاریخ تحریر ۹۵۹ - از کتابخانه ملک الشعرا بهار - مهر « حکیم احمد خانه زاد عالمگیر » و « بنده شاه ولایت الوند » و « علی محمد » آغاز و پایان دیوان ها - صفحه های ۶۶ و ۶۷ و ۷۰ سفید مانده و صفحه ۱۱۶ زیر شرح حال امیدی قطعه ماده تاریخ قتل امیدی را که افضل تهرانی ساخته با همان خط نوشته اند - اندازه ۱۲۵ × ۱۹۵ میلیمتر - جلد تیماج عنابی - کاغذ سمرقندی - جدول زر و لاجورد - سر لوح مذهب مرصع صفحه ۷۱ و ۱۱۷ - ۱۸۱ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۷۵ × ۱۴۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۴۱ .

۲۶۵۹

مجموعه ۵۹

مشمول است بر سه کتاب در متن و حاشیه بدین قرار :

متن :

۱- مثنوی مولوی شامل دفتر اول (۱ تا ۴۶۷) دیباچه فارسی و دفتر دوم (۴۶۸ تا ۵۲۹) پایان اقتاده و بدین بیت ختم میشود .

تا نسوزی نیست آن عین الیقین ابن یقین خواهی در آتش در نشین
حاشیه :

۲- اسرار نامه عطار (۱ تا ۴۱۸) .

آغاز:

بنام آنکه جانرا نوردین داد ...

انجام :

... کزین هر بیت صد خون میچکیدست .

۳- الهی نامه عطار (۴۱۹ تا ۵۲۹) ناتمام .

آغاز :

بنام کردگار هفت افلاک که پیدا کرد آدم از کفی خاک

انجام :

چنین گفت او که من رحمت چه دانم

من آن دانم که خون جمله دانم

خط نسخ قدیم -- عنوانها و دیباچه مثنوی نسخ جلی قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۹)
یادداشت‌های ملکیت و مهر « یا حق علی مدد » پشت صفحه اول - از صفحه ۶ تا ۱۱ نو نویسی و
حاشیه نوشته نشده - اندازه ۱۱۵ × ۱۸۵ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ سمرقندی - جدول
قرمز - دوسر فصل لاجورد و زر صفحه ۴۱۹ و ۴۷۱ - ۵۲۹ صفحه - ۱۵ سطر متن و ۳۰ نیم سطر
حاشیه اندازه نوشته ۹۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۴۳ .

۲۶۶۰

مجموعه

مشمول بر سه دیوان است بدین قرار :

۱- دیوان امامی هروی (۱ تا ۸۲) شامل قصاید - ترکیب بند - قطعات و رباعیات ۱۷۵۰ بیت .

آغاز :

سحر که در جهان جان بعون مبدع اشیا

مسافت قطع میکردم زلا تا حضرت الا

انجام :

بیچاره دل اندر شکن موی بتم

میسوزد و خون میشود از روی بتم

وا گه نه از سلطنت خاک درش

صد جان بجو یست در سر کوی بتم

۲- دیوان ظهیر فاریابی (۸۵ تا ۴۳۶) شامل قصاید - قطعات - مثنوی - غزلیات و رباعیات .

آغاز :

سفر گزیدم و بشکست عهد قربی را ...

انجام :

... زین پس من و یار و عشرت دامن کوه

۳- دیوان مجدد همگر (۴۴۰ تا ۵۴۷) شامل قصاید - ترکیب بندها - قطعات

غزلیات و رباعیات ۲۵۰۰ بیت .

آغاز :

بر من زمانه کرد هنرها همه و بال

وز غم بر یخت خون جوانیم چرخ زال

انجام :

دیدمش سرو سہی آن سبز قبا بردست گرفته باشه صید ربا
باباشه چو باد صید جو یان بگذشت این مرغ دلم ربود و آن مرغ هوا

خط نستعلیق کتابت خفی - رقم محمد حسن - تاریخ تحریر ۱۰۴۹ - یادداشت ملك الشعرا بهار ملك ومهر علی طباطبائی آغاز و پایان نسخه - اندازه ۲۵۵ × ۹۵ میلیمتر -
جلد تیماج قهوه ای ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ ترمه کشمیری برگه دوم و صالی شده -
۵۷۴ صفحه - ۲۲ سطر - اندازه نوشته ۲۰۵ × ۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۷۳ .

۲۶۶۱

مجموعه

مشمول بردو کتاب است در متن وحاشیه بدینقرار :

۱- شاهنامه قاسمی از محمد قاسم گونا بادی (در گذشته ۹۸۲) در متن. این کتاب در اصل شامل دو دفتر است دفتر اول در تاریخ و فتوحات شاه اسمعیل صفوی و چهار هزار بیت است و دفتر دوم شرح حال و تاریخ شاه طهماسب است و پنج هزار بیت است. دفتر اول در سال ۱۲۸۷ در هند بچاپ رسیده است و بدین بیت آغاز میشود.

از ویافته منشی چرخ پیر ز خورشید و مه عینك دلپذیر

در صورتیکه اصل کتاب بیت اولش این است .

خداوند بیچون خدایی تراست ز اقلیم جان پادشاهی تراست^۱
 نسخه بالا آغاز ندارد و از «مشورت نمودن شهریار گیتی ستان با امرای» شروع
 میشود و به «مجلس آراستن شاه و هزیمت بخراسان» ختم میشود. تعداد ابیات آن
 ۲۵۰۰ بیت است.

آغاز:

تتر بر ظفر صید دشمن شکار چنین رایت افراخت در کارزار

انجام:

چه پرسی زمن کرده ناصواب در آموز پیش از سؤال جواب
 ۲- تمر نامه هاتفی (۱ تا ۲۵۱) در حاشیه، ۳۰۰۰ بیت.

آغاز:

اگر دجله در بیابان رسید جوهره دور شد کم بپایان رسید

انجام:

سخنگوی این ملک شیرین کلام ز نعت محمد علیه السلام^۲

خط نستعلیق کتابت خوش -- عنوانها با سفیداب - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) -
 اندازه ۱۷۰ × ۲۷۰ میلیمتر -- جلد روغنی بوم قهوه‌ای گل کوکب، درون قرمز گل نرگس،
 کاغذ متن و حاشیه، سمرقندی - جدول و کمند زرو لا جو رد الوان - تمام سرفصلها مذهب مرصع
 سه مثلث مذهب مرصع در هر صفحه - سر لوح صفحه اول بریده شده و کاغذ چسبانده شده - بعضی
 از اوراق مشوش صحافی شده -- ۲۵۲ صفحه - ۱۰ سطر متن، ۲۴ نیم سطر حاشیه - اندازه
 نوشته ۱۱۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۶۵۹۵.

۱- فهرست مجلس ج ۳ ص ۴۷۹ تا ۴۸۲ - آتشکده آذر ص ۷۶ - فهرست آستان
 قدس ج ۷ ش ۹۰۱ - خوشگو - اته ص ۶۳.

۲- در پایان تمر نامه صفحه ۲۵۱ نوشته شده «تمام شد کتاب اسکندر نامه هاتفی...»
 ولی کلمه اسکندر نو نویسی است و پس از آن چنین نوشته شده «تتمه شهنشاه نامه در متن و حاشیه
 است» در صورتیکه صفحه پایان نسخه متن شاهنامه قاسمی و حاشیه از دیباچه تمر نامه است که
 در نعت رسول (ص) می باشد.

۲۶۶۲

مجموعه

این مجموعه از کتب ملك الشعرا بهار است که در قسمت اول آن که جنگی است از اشعار شعرای ایران تا قرن ۱۳ ابیات زیادی از اشعار خود و شعرای دیگر بدان افزوده است و قسمت دوم این مجموعه که از جهت خط و کاغذ و زمان نگارش با قسمت اول اختلاف دارد خاور نامه این حسام است که بشرح هر يك از این دو قسمت میپردازیم .

۱ - جنگ (۱ تا ۴۳۶) شامل منتخب اشعار شعرای زیر که بر حسب حرف آخر
بترتیب الفبایی تنظیم شده است: ابوتراب بیک - ابوالحسن - ابوالقاسم - ابراهیم - ایما -
احسن - احسان - اصیل - اثر - آذر - آقا - ارضی - اقدس - اشرف - احمد -
آزاد - اسدی - امینای خاتون - اورنگ - اصدق - اوجی - آصفی - آگاه -
آشوب - ادیب صابر - ایرج - ادهم - انیسی - الفت - امیر - برهان - بایندر -
بیک تاش - بهار - بهاری - باقرا - برهمن - بیگانه - بیانی خراسانی - بابا فضل -
بازل - بیانا - بدیع - بدیعی - بدیعا - بهایی - پندار - تأثیر - تجلی - تکلو -
تسلی - ثابتاً - جعفر - جلال قاجار - جسمی - جدلی - جامی - جامع - چلبی -
حسن بیک - حکیم - حضرت - حامد - حافظ - حسن دهاوی - حجت - حاجی محمد -
حضوری - حاجب - حبیب الله - حالی - حالتی - حیرتی - حمد الله - حبیبی - حیدر -
خسر و دهلوی - خیال - خلف - خالصاً - خضری - خلیل بیک - خالصی - خواجه
حسن - خاتمی - دانش - دست غیب - درکی - درویش - دود - ذوقی - رشدی -
رافع - رازی - راقم - رفیع - رشکی - رکنا - رشید - رکن الدین - راضی -

رونقی - رافعی - رضا - راغب - رفیعا - زمانا - زاهد - زرك - زين العابدين -
 زمانى - زكى - سعيد - سلطان حسين ميرزا - سلطان على - سعيدا - سامى -
 سياح - سعدى - سايرا - سلمان - سالكا - سحاب سحابى - سليم - ساجدى -
 سالكى - سالك - سيف اسفرنگ - شفيعا - شجاعا - شهدى - شهرتى - شاهوردى -
 شريف - شاطر عباس - شهرت - شريف - شرف الدين - شكوفى - شوقى - شكيمى -
 شكوهى - شرعى - شاه عباس - شمس ملك آرا - شوكتا - شهابى - شاپور - شوكت -
 شاپورى - شاماو - شائى - شفایى - شاء حسينى - صبورى - صايبا - صايب -
 صامت - صادق - صفى - صبرى - صفا - صابر - صافى - صدر - صفایى - ضميرى -
 طاهراً - طالب - طاير - طاهر - ظهورى - ظفر خان - ظهير - ظهير الدوله -
 عرفى - عالم - عالمى - عرشى - عليخان - عارف - عاشقى - عشق - عشقى - عباس
 بيك - عبدمناف - عبدالكريم - عين القضاة - عابد - عجم - غنى - غضنفر - غافل
 غياثا - غزالى - فتوى - فغانى - فياض - فيضى - فيض - فغفور - فرج الله -
 فصيحى - فوجى - فضلى - فدوى - فتحى - فريدون - فضولى - فوقى - غدسى -
 قاسم مشهدى - قانعى - قانع - قاضى زاده - قاسمى - قاسم - قصاب - قلندر -
 قيامت - كلیم - كليدار - كمال خجندى - كاظم - كاتبى - كاملا - كسكنى - كلامى -
 كاشفا - كاكا - كوثرى - كامى - كتابدار - گرامى - اسانى - لاهيجى - لاهور - مجنون -
 منوچهرى - منشى - معتقد - منصور - مير الهى - ميلى - مربع - محوى - ملك -
 محمد زمان - منشور - منصف - مهجور - مجذوب - مشفق - مير يحيى - مرشد -
 مير داماد - مقيما - مطيع - مير معصوم - مشتاق - محراب - محمد شفيع - مقيم -
 ملامحمد صوفى - محمد رضا - ماييل - محتشم - مقصور - محمد امين - موسى -
 محيط - مير عطا - ملك محمد - مؤمن - متين - مهرى - مير افضل - مدهوش -
 مسيحا - منشى زال خان - مير صيدى - معز - مصنف - مير سنجر - ميرك -
 مير نجات - ميرزا عبدالله - مرتضى قلى - مخفى - مسكين - نظيرى - نظر -
 نورس - نصرت - نوعى - ناظم - نصر آبادى - ناصح - نجيب - نقى - نظام - نصير -

نصری - نامی - نسبت - نسیمی - نویدی - نزهت - نایب - نوروزعلی - نوری -
نثار - واعظ - وحید - وارسته - واصف - وزیر قورچی - وصی - وقاری - وصال -
وحشی - وقوعی - والهی - واهب - ولی دشت بیاضی - هادی - هالالی - همایون
هدایت - هنگامه - یتیم - یغما .

۲ - خاورنامه از محمد بن حسام الدین معروف بابن حسام (در گذشته در
۸۷۵) (۴۳۷ تا ۷۲۰) آغاز و پایان افتاده ۱۳۵۰۰ بیت .

خاورنامه بروزن شاهنامه فردوسی و بشیوه آن سروده شده و داستانی است
که اصل آن عربی بوده و ابن حسام آن را بشعر فارسی در آورده است .^۱ موضوع آن
حماسه ایست از فتوحات حضرت علی (ع) و یارانش که کاملاً تخیلی است مانند :
جنگ مالک اژدر و ابوالمعجن - جنگ باطهماس شاه و شاه خاوران - فتح ایالات
ایران - عاشق شدن مالک بدختر جمشید شاه و برخورد بادیو و جادو . که بهیچوجه
جنبه تاریخی ندارد این کتاب که کامل آن يك نسخه در کتابخانه موزه لندن است
بدین بیت آغاز میشود «

نخستین بر این نامه دلگشای سخن نقش بتم بنام خدای
و آغاز خاورنامه موجود :

جهان تابد رابکشت ای پسر پسر چون نشیند بجای پدر

آغاز مجموعه :

بر سر خاک دوستان پانه و دیده بر گشا

رو نفسی بخود فرویکنفس از خودی بر آ

انجام :

سپهدار تامی و سالار تو سپه را بجستی توبه ... (وصالی شده)

۱ - تذکره دولتشاه ص ۴۳۸ و ۴۳۹ - طرایق الحقایق ص ۴۷ - ذریعه ج ۹۰ .

ب . ا . ص ۲۰ - فهرست ریوش ۱۹۷۶ - حاشیه صفحه ۴۳۶ نسخه مرحوم بهار ترجمه
آنچه راجع بکتاب خاورنامه و مصنف آن در فهرست ریو آمده نوشته است ولی سولچند ملتانی
را که کاتب نسخه بوده مالک آن معرفی کرده است در صورتیکه نام مالک کمال الدین است ،

خط قسمت اول شکسته نستعلیق خفی بد و قسمت دوم نستعلیق کتابت جلی - عنوان ها
 رقم و تاریخ ندارد - حاشیه صفحه ۳ اشعاری بخط شکسته خوش نوشته شده که تخلص کاظم
 و بخط خود شاعر است بتاریخ ۱۱۳۲ بنا براین قسمت اول از قرن ۱۲ است و قسمت دو
 قدیم تر است (قرن ۱۱) - یادداشت های مختلف از : جوانبانی - کاظم - محمد حسن و
 الشعراء بهار آغاز هر قسمت و در حاشیه صفحه ها - اندازه ۲۱۶ × ۳۲۵ میلیمتر - جلد
 قهوه ای - کاغذ فرنگی و کشمیری - ۷۲۰ صفحه - ۲۶ سطر هر ستون - اندازه نوشته ۸۵
 ۳۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۴۶ .

۲۶۶۳

مجموعه

مشمول بر منتخب اشعار چند تن از شعرای ایران تا قرن ۱۰ و مکاتیب و رس
 نثر از عرفا تا قرن ۱۱ است بدینمقرر :

۱- منتخب غزلیات قاسم انوار با مختصری در شرح حال او بخط رضاقلی
 هدایت (۱ تا ۶۵) ۱۳۰ بیت .

۲- انتخاب دیوان شیخ اوحدی (۶۶ تا ۱۳۶) و منتخبی از جام جم اوحدی (۱۳۶ تا ۱۳۹) .

۳- مکتوب، عبدالله قطب بن محیی از پایان ناقص (۱۳۷ تا ۱۳۹) .

آغاز :

اما بعد شما را از فریب عظیم آگاه گردانم که حضرت حق سبحانه .

انجام :

... والكلام والمشي والمجالسه واللباس والضحك .

۴- رساله در شرح بیت حافظ از ملاجلال دوانی (۱۴۰ تا ۱۴۶) در

این بیت :

بیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت

آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد

آغاز:

لك الحمد ... اما بعد چند کلمه در معنی بیت از اشعار لسان الوقت حافظ .

انجام:

... سوق اشرار نیز مانع است اقول بالخدل خال حین انفسه خوف الرقیب و

ما بالخدل من خال ...

۵- از مثنوی مولوی (۱۴۷ تا ۱۶۳) ۳۵۲ بیت

۶- انتخاب قصاید و غزلیات خواجو (۱۶۴ تا ۲۰۹)

۷- از تفسیر العرایس روزبهان شیرازی - رباعیات عطار (۲۱۰ و ۲۱۱).

۸- رباعیات مولوی - قطعات رودکی - قصیده خاقانی (۲۱۲ تا ۲۲۹).

۹- منتخب غزلیات و رباعیات جلال الدین مولوی (۲۳۰ تا ۳۲۵).

۱۰- انتخاب اشعار انوری (۳۲۶ تا ۳۲۸).

۱۱- انتخاب اشعار ظهیر فاریابی - خاقانی و نظامی گنجوی (۳۳۱ تا ۳۴۷).

۱۲- مکاتیب شرف الدین احمد بن یحیی منیری خطاب به قاضی شمس الدین

حاکم جوسه که در ۷۴۹ از خطه بهار برای اومیفروستاده وزین بدرغزنی آنها را بر

حسب موضوع مرتب ساخته و مقدمه ای بر آن نوشته است^۱ در این نسخه فقط ۳۲

مکتوب از یکصد مکتوب شرف الدین منیری است و مقدمه زین بدرغزنی را ندارد

(۳۴۸ تا ۴۶۰).

۱- عنوان این قسمت بخط دیگری غیر از کاتب نسخه نوشته شده «مکاتیب شرف الدین

احمد فاروقی» نسخه کاملی با مقدمه زین بدرغزنی در فهرست دانشگاه ج ۹۰ ص ۱۴۷۶

بشماره ۲۶۱۸ موجود است و در مقدمه نثرو نظم ابراهیم قوام فاروقی که بر شرفنامه نوشته

از مکاتیب شرف الدین منیری یاد کرده است .

آغاز :

مکتوب اول در توحید برادر شمس الدین اکرم الله فی الدارین ...

انجام :

... و علم نیت لطیف و دقیق است بمقدار وسع هشیار و بیدار باید .

۱۳- زبدة الحقایق یا تمهیدات عین القضاة همدانی (۴۶۲ تا ۶۲۳) قسمتی از خطبه را کاتب ننوشته و از پایان نیز ناقص است ۲ .

آغاز :

... و بعد سپاس آن خدای را که آفرید عالم را نه از اصلی و نه بر مثالی ...

انجام :

... و راه دیگر می باید آموخت و نیز ضرورت در این راه آلائی را ...

خط نستعلیق کتابت بد - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۱) - فهرست مطالب و شرح حال قاسم انوار بخط رضا قلیخان هدایت مالک نسخه برگ اول - اندازه ۱۳۵ × ۲۱۵ میلیمتر جلد تیماج سبز - کاغذ سمرقندی - ۶۲۳ صفحه - ۲۳ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۱۶۵۳۹ .

۲۶۶۴

مجموعه ۴۹

آغاز و پایان افتاده رمشتمل بر هفت کتاب در متن و حاشیه است بدینقرار .

متن :

۲- کتاب تمهیدات عین القضاة ابوالمعالی همدانی (کشته شده ۵۲۵) در ۱۳۵۳ حاشیه سبع المثنائی در شیراز چاپ سنگی شده است .

۱- دیوان حافظ غزلیات از واسط باب تاء تا آخر رباعیات (۱ تا ۲۰۸) .

آغاز :

ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت ...

انجام :

... تا زشت بپوشند و نکو بگذارند .

۲- دیوان کمال خجندی شامل: غزلیات - قطعات - رباعیات از پایان ناقص

(۲۰۸ تا ۵۳۴) .

آغاز :

افتتاح سخن آن به که کنند اهل کمال

به ثنای ملک العرش خدای متعال

انجام :

یکی خانه او را بگو بس نبود که دو خانه میسازد اندر سرای

حاشیه :

۳- منطق الطیر عطار از آغاز ناقص (۱ تا ۶۹) .

آغاز :

... سر نبرد مرد را جز جاهلی .

انجام :

... ختم شد والله اعلم بالصواب .

۴- اسرار نامه عطار از پایان ناقص (۲۲ تا ۲۶۰) .

آغاز :

بنام آنک جانرا عقل و دین داد...

انجام :

... مکن چیزی که تو با آن برایی .

۵- بوستان سعدی از آغاز ناقص (۲۶۱ تا ۴۴۵) .

آغاز :

... که نتواند از پادشاه عذر خواست .

انجام :

.. خدا یا زعفوم مکن نا امید .

۶- گلشن راز شبستری (۴۴۶ تا ۵۱۸) .

آغاز :

بنام آنک جانرا فکرت آموخت ...

انجام :

... الهی عاقبت محمود گردان .

۷- رباعیات جامی (۵۱۹ تا ۵۳۴) .

آغاز :

ای فضل تو دستگیر من دستم گیر

سیر آمده ام ز خویشتن دستم گیر.

انجام :

رو دل بکسی ده که در اطوار وجود

بودست همیشه با تو و خواهد بود

خط نستعلیق کتابت - عنوان ها ثلث جلی با زر و قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن

۱۱) - صفحه ۶۵ تا ۷۰ نو نویسی و بین ۲۶۰ و ۲۶۱ افتاده دارد - اندازه ۱۷۰ × ۲۸۵

میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ متن و حاشیه متن کشمیری

حاشیه فرنگی بعضی وصالی شده - جدول و کمند زروسپاه - سه سرفصل مذهب مرصع صفحه

۷۲ و ۲۰۸ و ۴۴۶ - ۵۳۴ صفحه - ۱۵ سطر متن و ۳۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته

۱۱۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۲۴ .

مجموعه ۹۹

۲۶۶۵

مشمول بر منتخبی از آثار نظم و نثر شعرا و نویسندگان تا قرن ۱۲ که باخط
وزمان مختلف نوشته شده است .

شعر :

- ۱- لیلی و مجنون مکتبی (۴۶ تا ۱۰۴).
- ۲- فرهاد و شیرین وحشی (۱۰۵ تا ۱۳۵).
- ۳- محمود و ایاز انیسی (۱۳۶ تا ۱۵۰).
- ۴- آتشکده صادق تفرشی (۱۵۱ تا ۱۵۶).
- ۴- ناظر و منظور وحشی (۱۷۸ تا ۲۲۱).

آغاز :

زهی نام تو سر دیوان هستی ترا بر جمله هستی بیش دستی
انجام :

قبول خاص و عامش ساز یارب بخاطر ها مقامش ساز یارب
۵- ساقی نامه عبدالرزاق لاهیجی (۲۲۲ تا ۲۲۶).

آغاز :

بیا ساقی اسباب می ساز کن سرخم بنام خدا باز کن
انجام :

در آن يك سراسر نظر تا ختم بخود داخوشی هیچ نشناختم
۶- ساقی نامه نوعی خبوشانی (۲۲۶ تا ۲۲۹).

۷- ازمرکز انوار شیخ فیضی (۲۲۹ تا ۲۳۶) مثنوی در صفت سخن و وصف
قلم و حکایت ۱۰۰ بیت.

۸- قضا و قدر محمد رضا سفره چی (۲۳۶ تا ۲۳۹)

آغاز:

شنیدم از یکی عنوان طرازی
بمحبوب محبت عشق بازی

انجام:

چو آمد شادی و غم شد زدل حک
از آن شد سال تاریخ الف و چل یک

ساقی نامه میر عقیل کوثری (۲۳۹ تا ۲۴۴).

آغاز:

دلا تا یکی عقل زاهد منش
نماید بمی خوردنم سرزنش

انجام:

بزیر سرم خشت بهتر بود
که بر متکای کسم سر بود

۱۰- ساقی نامه رضی ار تیمانی (۲۴۶ تا ۲۵۰).

آغاز:

الهی بمستان میخانه‌ات
بعقل آفرینان دیوانه‌ات

انجام:

شراب شهادت بکامش رسان
بجد علیه السلامش رسان

۱۱- از مظهر الانوار هاشمی (۲۶۵ تا ۲۶۶) ۴۶ بیت.

آغاز:

ای دو جهان محو تماشای تو
جز تو کسی نیست در اثنای تو

۱۲- ترجیع بند و ترکیب بند محمد جان قدسی (۲۷۶ تا ۲۸۳)

۱۳- قصیده سیلاب نقاش (۲۸۷ تا ۲۹۱) که تاریخ ۱۰۶۰ دارد.

۱۴- منتخب دیوان صایب (۲۹۲ تا ۳۲۳).

۱۵- انتخاب، حدیقه سنایی (۳۲۴ تا ۳۵۳).

۱۶- توصیف حمام خان از محمد طاهر (۳۵۳ و ۳۵۴) مثنوی ۳۳ بیت.

آغاز:

دلا مژده کز وصف حمام خان
زبان چون قلم گشته رطب اللسان

انجام :

هوايش ز دل گرم و مأمور کن باو نـار گرمـابه را نـور کن

۱۷- ساقی نامه ظهوری ترشیزی (۳۶۶ تا ۴۲۹) ۲۱۵۰ بیت.

آغاز:

نما ميکنم ايزد پاك را ثرياده طارم تاك را

انجام :

بچشم بصيرت تميزش بيمين که آن کرد باحاسد و بامن اين

۱۸- منتخب اشعار صائب که آغاز آن نوشته شده «لمحرره» (۵۴۸ تا ۵۵۶)

۱۹- رباعیات سحابی (۵۵۷ تا ۶۱۷) ۹۰۰ رباعی.

۲۰- قضا و قدر سلیم (۶۲۰ تا ۶۲۵).

۲۱- انتخاب خمسه نظامی یا خلاصه الخمسه (۶۲۷ تا ۶۵۷) شامل دیباچه نثر

و انتخابی از پنج دفتر خمسه که بر حسب موضوع در ۳۶ باب نوشته شده است و شرح آن در زیر خلاصه الخمسه گذشت.

۲۲- ترجیع ساقی نامه قدسی و ترکیب بندازاو (۶۷۱ تا ۶۷۴).

۲۳- ترکیب بند هفت رنگ از ابن حسام (۶۷۵ و ۶۷۶).

۲۴- دست شکستن طالب کلیم مثنوی (۶۹۱ و ۶۹۲) ۶۸ بیت.

۲۵- قضا و قدر طاهرا (۶۹۳ تا ۶۹۸) ۱۷۵ بیت.

آغاز:

شنیدم روزی از فرخنده فالسی چو گل آشفته ای صاحب کمالی

انجام :

که اودر آب و من در خاک میرم زهی چهل ارچنین بی بالکمیرم

۲۶- ترجیع بند آذری (۶۹۹ تا ۷۰۴).

۲۷- ترجیع بند عارف شیرازی درده عقد (۷۰۴ تا ۷۰۷).

۲۸- مثنوی عرفانی نقش بدیع بایک مقدمه نثر از غزالی مشهدی (در گذشته

۹۰۸) (۷۰۸ تا ۷۳۶) ۸۷۵ بیت.

آغاز مقدمه :

المنتبه لله که زهستی رستم وز نقد بقا و تنگدستی رستم

آغاز مثنوی :

بسم الله الرحمن الرحيم نقش بدیع است ز کلمك قدیم

انجام :

ختم شد و قصه بغایت رسید عمر شد و نیست نهایت پدید

۲۸- منتخب اشعار کاظم کاشانی (قرن ۱۲) بخط او (۷۵۶ تا ۷۶۸) شامل قصاید

غزلیات - مثنوی .

۲۹- ترجیع بند اسیری (۷۶۹ تا ۷۷۵) .

۳۰- ساقی نامه یا هفت جام فضولی (۷۷۵ تا ۷۸۹) ۴۲۰ بیت .

آغاز:

سراز خواب غفلت چو برداشتم لوای فراست بر افراشتم

انجام :

نه این جسم پر خون بیکانی است غرض منزل عشق روحانی است

۳۱- ساقی نامه نظام دست غیب (۷۸۹ تا ۷۹۵) ۱۶۸ بیت .

آغاز:

دلا چند بینی شکست از خمار شکستی گرت هست در توبه آ

انجام :

ترا باده عیش در جام باد ترقی ترا رونق کام باد

۳۲- اشعار پراکنده از: آصفی- ابوالحسن- اهلی- ابوالقاسم- ابوتراب بیك-

ازرقی امتی- اوجی- اقدس- اسدی- انیسی- اسمی- اوحدی- اختری- آصف خان- آقا

رضی- ابن حسام- آفتی- اخلاص- ابراهیم- الله وردی اردکلو- ابراهیم ساوجی- بابا فغانی-

برجی بیك- بهاری قمی- بابا نصیمی- بقایی- بنایی- بهاء الدین محمد- برهان- بدیع-

باقر- باقر- تشبیهی- ثنایی- جاهی- جلال- جلال عضد- جسمی- جلال الدین- جعفر-

حسابی - حکیم عطا - حافظ - حیدر خان - حسن دهلوی - حیدر - حکم شفایبی - حریفی -
 حزین - حمزه خان - حكاك - خلاق المعانی - خسرو - خضری - خواجه شعیب - خلیل -
 خواجه محمد - خواجه نصیر طوسی - خلقی تبریزی - دانش - درکی - داعی - ذهنی - ذوقی -
 روزه - ریاضی - رونقی - رشکی - رمزی - رکناء - رضی - رکنای - رضایی -
 رشید - رضا کاشی - رسوایی - زکی - زمانا - زلالی - زمانی - سلطان ابراهیم - سیری -
 سعدی - سالک - سنجر - سلیم - سجابی - سلمان - سایلا - سنایی - سلطانعلی - سابق -
 سروری - سعید - سامری - سراجا - شراری - شوکتی - شاهی - شریف - شاپور -
 شاه نظر قمشه‌ای - شکوهی - شانی - شفایبی - شعیب - صایب - صایبا - صالح -
 صبری - صادق - ضمیری - طالبا - طالب آملی - طوقی طبعی - طفیلی - طاهرا -
 ظهوری - عنایت - عرفی - عزتی - عبیدزاکانی - عبدالله - عطار - عصری - علی نقی - عهدی
 عصمت بخاری - عرشی - عتابی - عبدی - غیاثا - غازی - غضنفر - غافل - غنی - غیرتی
 فصیحی - فصیح - فرصتی - فهمی - فغانی - فیض - فیضی - فرقتی - فردوسی - فریبی
 تهرانی - فتحی - فردی - فزایی - قاسم - قاضی نور - قاسمی - قدسی - قیصر - قاضی زاده - کلیم
 کمال اسمعیل - کامی - کاتبی - کلب حسین - کردی - کریمی - کامل - کاهی - گرگین
 بیگ - گنجی - اسانی - لطفا تبریزی - محرم - مانی - میر آلهی - منصف - میر همایون -
 مغربی - موجی - محسنا - منصور - میر محمد باقر - ملا جلال - میر سنجر - محمود
 بیگ - محب علی - مکتبی - ملاملک - ملک قمی - میلی - محمد مؤمن - میرزا جلال -
 مداری - میر عطا - ملا عبدالله - مشفق - میر معصوم - ملا بنایی - میرزا بدیع - میر
 محیی - میرزا نظام - محتشم - محمد سعید - مولوی - مرشد - ملا عبدی - مجذوب -
 تبریزی - میراوحدی - محمد امینی - میر برهان - میرزا کردی - میرزا عنایت -
 مرتضی قلی بیگ - محمد بیگ - میرزا جعفر - میر تشبیهی - ملا محمد صوفی - محمد
 جان قدسی - میروالهی قمی - ملک مفید - ملاولی - نظامی - نظیری - نصیبی - نوعی -
 نادم - نصیرا - نظام عروضی - نظام - نادری - نوعی - ناظم - واجب - والهی - وحشی -
 ولی - همایون - هانفی -

نثر :

- ۱- انشاء نصیرا در تعریف اصفهان و نامه‌ای که بمیرزا معین در طلب آب نوشته است (۴۳۲ تا ۴۳۴).
- ۲- انشاء صایبا (۴۳۵ و ۴۳۶).
- ۳- خطبه دیوان شیخ فیضی (۴۳۶ تا ۴۳۸).
- ۴- کتابت میرعلیشیر بخواجه افضل و عبدالله مروارید (۴۳۸ تا ۴۴۰).
- ۵- رقعه میرصدرالدین ورقعه نصیرا همدانی (۴۴۲ و ۴۴۳).
- ۶- ازخواجه نظام الملک (۴۴۳ و ۴۴۴).
- ۷- کتابت شاهزاده خرم که بنواب اعلی نوشته (۴۴۴ و ۴۴۵).
- ۸- نقل مطالب مختلف (۴۴۶ تا ۴۴۹).
- ۹- از شیخ ابوسعید درباره عشق (۴۴۹).
- ۱۰- انتخاب تذکرة الشعرا شامل احوال: عمیق- ابوالعلاء گنجوی- رشید و طواط- شرف الدین حسن- سوزنی- ناصر خسرو- ظهیر الدین جمال الدین اصفهانی- کمال اسمعیل- قطران- غضایری- قاضی نظام الدین - نظامی عروضی - اسدی - سنایی- محمد فلکی شیروانی- اوحد الدین - اثیر اخسیکتی - نظامی - رودکی- فردوسی- عنصری- (۴۴۹ تا ۴۵۸).
- ۱۱- کتابت عبدالؤمن خان ولد عبدالله خان بنواب نامدار. (۴۵۸ تا ۴۶۰) و جواب نامه (۴۶۰ تا ۴۶۳).
- ۱۲- کتابت نواب مغفرت پناه... بخواندگار روم که فرخزاد بیک ایشیک آقاسی فرستاده بود (۴۶۴ تا ۴۶۹).
- ۱۳- نامه‌ای که نواب همایون شاه طهماسب به عبدگبر نوشته (۴۶۹).
- ۱۴- منشآت شیخ محمد بن شمس الدین (۴۷۰ تا ۵۱۸). رساله ایست در اصول انشاء که مؤلف در مقدمه گوید در جمادی الاخر ۹۹۷ بنام میرزا علی خان بیابان رسانده است و شامل یک مقدمه و چهار مطلب است بدین قرار: در بیان احکام دینی -

مطالبات سلطانیه - عرایض - خاتمه درمرقعات تهنیت عید . و در قسمت عرایض برای

هر صنفی عریضه بخصوص دارد

آغاز:

عنوان نامه سعادت ابدی و دیباچه منشور دوات سرمدی حمد و سپاس...

انجام:

مرا حضور تو در دیده میفزاید نور

خوشادمی که مشرف شوم بنور حضور

۱۵- شرح تصرف قلعه نور در ولایت رستم دار در سنه ۱۰۰۶ (۵۱۸ تا ۵۲۰)

مینویسد: « در این سال که سنه ثمان والف است از هجرت سید کائنات سنگ سیاهی از حصار آن قلعه خراب ظاهر گشته پس از نقش تاریخ بنای قلعه مذکور این عبارت بر زبان قلم نقاشان بدایع نشان جاری گشته: در زمان مستقبل و قرون لاحق پادشاهی صاحبقران نام عباس نام ظاهر گردیده و تسخیر و خرابی این چون بفرمان او خواهد بود و این نیز بر این منقوش بود.

تقدیر ازل چنین شده شکر و سپاس

آئینه ذات تو بود نور قیاس

سر تاسر آفاق بگیرد عباس

از هجرت تاریخ چو غنیمت و قیاس

۱۶- نامه شاه قلی بیگ طغانلو به محمد خان شرف الدین حاکم هرات و

گزارش شرفیابی بدر بار محمد همایون شاه (۵۲۰ تا ۵۳۰).

۱۷- رساله عشق و محبت (۵۳۱ تا ۵۳۸) ناتمام.

آغاز:

پس از خطبه: اما بعد این رساله ایست در بیان عشق و محبت و حالات طایفه ای

که قدم درین راه نهاده اند و شرایط عاشقان و معشوقان .

انجام:

عشق چون دست یافت بر دل مرد سرزیا فرق کی تواند...

۱۸- طریقه استخراج بقاعده صاحب الامر علیه السلام (۵۴۱) این قسمت رقم

محمد معصوم بتاریخ ۱۱۵۱ است .

آغاز مجموعه:

اینها بر کوی تا گذر... نامدعی نپوید د کرره خطارا .

انجام :

خضر خواهد برد گر جان ازین ره برو از دور خندد کبک قهقهه

خط مختلف، نستعلیق کتابت و شکسته نستعلیق - رقم محمد معصوم صفحه ۵۴۱ - تاریخ ۱۰۶۰ صفحه ۱۰۸ و صفحه ۱۱۵ و ۴۲۹ صفحه ۵۴۱ - اندازه ۱۶۰ × ۲۶۵ میلیمتر جلد میشن سیاه - کاغذ سمرقندی الوان و صالی و پاره - ۷۱۲ صفحه - ۱۴ تا ۲۰ سطر چلیپا - آغاز و پایان و بین صفحه ۱۵۶ و ۱۵۷ و ۵۳۸ و ۵۳۹ افتاده - اندازه نوشته ۱۱۰ × ۲۲۰ میلیمتر شماره دفتر ۱۳۹۲۲

۲۶۶۶

مجموعه ۵۹

گرد آورنده میرزا ابوطالب برادرزاده صاعدای اصفهانی است این مجموعه مشتمل بر ۹ کتاب است :

۱ - لیلی و مجنون صاعدای اصفهانی (۱ تا ۹۹) ۲۹۰۰ بیت .

آغاز :

این نامه بنام آن یگانه کور است بقای جاودانه

انجام :

جاوید بماند این درایام محبوب قلوب خاصه و عام

۲ - گلشن خیال میرزا محمد طاهر نصر آبادی (۱۰۴ تا ۱۱۲) نشر و نظم وصف يك درؤيا .

آغاز:

بنام گلشن آرای خیالات که از نفیش برون میاید اثبات

انجام . . . و اگر داند و نگوید در خواب هم نبیند ...

۳ - ساقی نامه میرزا رضی اریمانی (۱۱۳ تا ۱۱۷) ۶۸ بیت .

۴ - فرهاد و شیرین وحشی (۱۲۷ تا ۱۸۰) .

۵ - مثنوی نقاش و صورت از ناصر علی سرهندی یاسهرندی^۱ (در گذشته ۱۱۰۸) (۱۸۱ تا ۲۱۷) ۵۴۰ بیت .

آغاز:

الهی ذره دردی بجان ریز شرر در پنبه زار استخوان ریز

انجام :

جهان در سایه احسان او باد فلك قائم بفرزندان او باد

۶ - یوسف وزلیخا ناظم هروی (۲۲۳ تا ۳۹۸) ۵۲۰۰ بیت

آغاز:

خدایا چون سپهرم سینه بگشا دلم طوطی کن و آئینه بنما

انجام :

بده جامی که مست باده کام کنم آغاز شکر حسن انجام

۷ - معراج الخیال علیرضا تجلی (۴۰۳ تا ۴۱۹) ۲۴۰ بیت .

۸ - بیمار و طبیب قاصی میرسید شریف (۴۲۰ تا ۴۲۶) ۹۰ بیت .

۹ - ساقی نامه میرزا ابوطالب فندرسکی (۴۵۴ تا ۵۱۶) ۱۰۵۰ بیت .

۱- ناصر علی سهرندی که بنام میان ناصر علی و علی سرهندی و ناصر علی کشمیری در تذکره ها آمده است از شاگردان شیخ محمد معصوم بود ابتدا نزد یوسف خان حاکم الله آباد بود و پس از مرگ او به بیجاپور و بعد به شاه جهان آباد رفت و در ۱۱۰۸ در آنجا در گذشت ، دیوان او در ۱۳۱۲ در بمبئی و لکنهو چاپ شده و علی تخلص داشته است . ذریعه ج ۹ . ب ۳ . ص ۷۵۸ .

آغاز:

نما ایزدی را که از نور پاك شراب روان ریخت در جام خاك

انجام :

از آن باده لعل خواهم سرور که روشن کند شعله اس شمع طور

از صفحه ۱۱۶ تا ۱۲۴ دیباچه ها و مکتوب و منشآت مختصر و اشعار متفرقه

است و از ۴۲۶ تا ۴۳۹ اشعار پراکنده از کلیم - طالب آملی - شاپور - میرصدی و

از ۴۳۶ تا ۴۵۳ از ضائب و کتابدار نوشته شده است .

خط شکسته خوش در چهارستون چلیپا - عنوان ها قرمز - رقم فضل الله (ص ۳۹۸) برای

میرزا ابوطالب - تاریخ تحریر ۱۱۷۱ - یادداشت میرزا ابوطالب پشت صفحه اول و صفحه

۲۲ - اندازه ۱۴۰ × ۲۲۰ میلیمتر ، جلد تیماج عنابی - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند

زوولا جورد - دو سر لوح مذهب مرصع صفحه ۲۲۳ - ۵۱۶ صفحه - ۱۵ تا ۱۷ سطر ،

اندازه نوشته ۹۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۸۰

۲۶۶۷

مجموعه

مشمول بردو دیوان .

۱ - دیوان عرفی از آغاز ناقص (۱ تا ۲۹۳) شامل قصاید - قطعات - غزلیات

و رباعیات حدود ۴۷۰۰ بیت .

آغاز:

درو گهر آورم که باشد مجموعه لطف اولیا را

انجام .

مجموعه طراز طبع تاریخش یافت اول دیوان عرفی شیرازی
 ۲- دیوان کلیم (۲۹۶ تا ۴۲۲) شامل قسمتی از غزلیات تاسا و اسط روی الف -
 قصاید - قطعات - مثنوی ها حدود ۲۱۰۰ بیت .

آغاز:

بدل کردم بمستی عاقبت زهد ریایی را
 رسانیدم بآب از یمن می بنیاد تقوی را

انجام :

باد بر او رنگ شاهی جاوان شاه جهان
 تاسریر هفت گردون زر نشان از اختر است

خط نستعلیق کتابت جلی -- رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) -- اندازه ۲۰۰ × ۲۹۵
 میلیمتر - جلد تیماح قهوه ای - کاغذ دولت آبادی الوان و صالی شده -- جدول زرو لا جورد ،
 دو سر لوح مذهب مرصع صفحه ۱۳۲ و ۲۹۶ - ۴۲۲ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته
 ۱۳۰ × ۲۵۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۷۷۶۰ .

مشمول بر پنج کتاب است بشعر و نثر :
 ۱ - لیلی و مجنون مکتبی (صفحه ۱ تا ۱۳۰) .
آغاز: ای بر احدیقت ز آغاز ...

انجام : ... المنّة والبقاء لله .

۲ - فرهاد و شیرین و حشی (۱۳۲ تا ۱۹۴) آغاز افتاده و بدین بیت

شروع میشود .

برو لطف تو گر نبود بصد رنج پشیزی کس نیابد ز آنهمه کنج

انجام : ... چونیکو بنگری باشد یك آهنگك .

۳ - محبت نامه عماد فقیه (در گذشته ۷۷۳) (۱۹۷ تا ۲۲۶) ۴۸۳ بیت .

آغاز:

الهی خنده ام را نالکی ده سرشکم را جگر پر کالکی ده

انجام :

کلی بخش از گلستان خلیام درین ره ساز آتش را دلیلم

۴ - رساله روح و بدن فضولی بغدادی (در گذشته ۹۷۰) بنشر (۲۲۹ تا ۲۵۲)

داستان عرفانی .

آغاز: حمد بیحد احدیر اسزاست که... اما بعد معتکف زاویه انکسار فضولی

خاکسار . . .

انجام : وعاقبت الامر خود را بخود رساندند وعاشقی ومعشوقی از آن خلوت

وحدت بیرون ماندند

۵ - فرهنگ مختصر کلمات عربی وارد شده در زبان فارسی بفارسی که بر حسب

حروف تهجی و حرکت آن حرف به نسبت مفتوح و مکسور و مضموم مرتب شده است

و ۲۹ بابست (۲۵۷ تا ۳۰۲) .

آغاز: ستایش و سپاس بیحد و قیاس خدایرا اما بعد این رساله ایست

مختصر مشتملست بر الفاظ فارس و این قسم بر ترتیب حروف هجی نهاده شده .

انجام : ... یمن خجستگی ، یوسف حرف زده ، یومودریاها ...

خط شکسته خفی - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲) - در صفحه ۲۵۳

تا ۲۵۶ بدو خط دیگر اشعاری نوشته اند که تاریخ ۱۲۲۷ دارد - اندازه ۱۲۰ × ۲۳۵ میلیمتر
جلدمیشن زرشکی ، کاغذ ترمه سمرقندی - جدول و کمند زروالوان - چهار نیم سر لوح مذهب
مرصع صفحه ۹۱ و ۱۹۷ و ۲۲۹ و ۲۵۷ - ۳۰۲ صفحه - ۱۷ سطر - اندازه نوشته ۶۰ ×
۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۲۶۷ .

معجمی ۴۹ ۲۶۶۹

در اصل شامل دو کتاب بوده که از پایان افتاده و محمد کاظم بن محمد علی
نهاوندی مالک نسخه در حاشیه و روی برگهای سفید میان کتاب و پایان آن اشعار
و مطالبی درج کرده است .

۱- دیوان قصاید آذریبیکدلی (صفحه ۱ تا ۲۲۸) ۴۵۰۰ بیت :

آغاز :

دریغا که با خود ندیدم مصاحب رفیقی موافق انیسی مناسب

انجام :

باد محب ترا عیش و طرب بی زوال

باد عدوی ترا محنت و غم جاودان

۲- دیوان رفیق اصفهانی (در گذشته ۱۲۱۲) آغاز و پایان افتاده شامل قسمتی از

غزلیات رفیق (۲۳۰ تا ۳۲۵) ۱۳۰۰ بیت .

آغاز :

بدیده عاشق و طفلی یکیست زان پیش

فغان و ناله غیر و خروش و زاری ما

انجام :

بعد کشتن چه بود سود رفیق گیرم اظهار ندمها کردی

در حاشیه قسمت دوم اشعاری از افسح و صفحه ۳۲۶ نسخه معجون لقمان جهة اسکندرو ۲۷۷ و ۲۷۸ نکته‌ها و از ۲۷۹ تا ۲۸۹ اشعار افسح بخط محمد کاظم نهاوندی مالک نسخه است که رقم دارد.

خط نستعلیق و شکسته نستعلیق خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۲ و ۱۳) - اندازه ۱۸۰ × ۱۰۰ میلیمتر - جلد مقوایی - کاغذ فرنگی قسمتی آبدیده و سیاه شده - ۲۸۹ صفحه ۱۶ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۳۱۴.

۲۶۷۰

مجموعه

مشمول است بر دو کتاب :

۱- کلیات سعدی (۱ تا ۴۱۰) شامل دیباچه - مجالس - رسائل - گلستان بوستان - قصاید عربی و فارسی - ترجیع بند - طیمات - بدایع - رباعیات - مفرقات خوانیم - غزلیات قدیم - مطایبات و مضحکات است که در پایان هر قسمت تاریخ ۱۲۲۳ دارد و در هامش این قسمت ترجمه فارسی دساتیر بخط دیگر نوشته شده که تاریخ ۱۲۸۴ دارد (صفحه ۱ تا ۴۶) و در صفحه ۴۷ ترجیع بند هائف بخط اخیر نوشته شده است.

۲- مثنوی مولوی (۴۱۲ تا ۵۷۸) شامل فهرست حکایات مثنوی (۴۱۲ تا ۴۳۸) - اشعار و قافیه در شرح حال مولوی (۴۴۰) و شش دفتر مثنوی (۴۴۱ تا ۷۵۸) و صفحه ۷۵۹ اشعار مختلف بخط دیگر است در هامش قسمت دوم لغات و ابیات مثنوی بخط‌های مختلف شرح شده که بیشتر آنها بعلمت صحافی کتاب از میان رفته است. آغاز مجموعه :

سپاس بی‌غایت و ستایش بی‌نهایت ...

انجام :

بام کردون را ازو آید نوا کردش باشد همیشه زان نوا

خط ثلث کتابت خفی ونستعلیق خوش وشکسته خفی خوش -- عنوانها قرمز -- رقم علی اکبر ابن محمد رفیع -- تاریخ تحریر ۱۲۲۳ و ۱۲۳۱ -- اندازه ۲۸۵ × ۴۱۵ میلیمتر -- جلد گالینگورء عطف و گوشه میشن قرمز -- کاغذ فرنگی تا صفحه ۴۱۱ متن وحاشیه -- ۷۵۹ صفحه -- ۱۹ سطر متن ۴۳ نیم سطر حاشیه تا ۴۱۱ و ۳۳ سطر متن ۵۸ نیم سطر حاشیه بقیه اندازه نوشته مختلف -- شماره دفتر ۲۴۵۴۵ .

۲۶۷۱

مجموعه ۹۵

مشمول است برده کتاب بقرار زیر :

۱- دیوان انوری (۲ تا ۱۱۱) شامل قصاید - قطعات - غزلیات - رباعیات و هزلیات ۹۰۰۰ بیت .
آغاز :

باز این چه جوانی و جمال است جهانرا ...
انجام :

... از کیسه خویش چون فقع بگشایی .
۲- دیوان عنصری (۱۱۴ تا ۱۲۹) شامل قصاید ۱۲۰۰ بیت .
آغاز :

توانگری و بزرگی و کام دل بجهان ...
انجام :

... تن و نعمت و دول و زند گانی .

۳- دیوان رشید وطواط (۱۲۹ تا ۱۴۰) شامل قصاید ۹۰۰ بیت .

آغاز :

بهار جانفرا آمد جهان شد خرم و زیبا...

انجام :

... بادا تن عدوش بدست هلاک فی .

۴- دیوان کمال الدین اسمعیل (۱۴۰ تا ۱۵۱) شامل قصاید ۹۰۰ بیت .

آغاز :

حمد و ثنا خالق زمین و زمانرا ...

انجام :

... زهی سماحت خلق تو زرفشان چون خور .

۵- دیوان خاقانی (۱۵۳ تا ۲۲۵) شامل قصاید - قطعات - غزلیات و ترکیب

بند ۵۸۰۰ بیت .

آغاز :

فلک کز رو تر است از خط تر سا ...

انجام :

... شاه سخنوران منم شاه بیان راستین .

۶- هفت بیکنر نظامی (۲۲۹ تا ۲۸۷) کامل .

۷- مخزن الاسرار نظامی (۲۹۰ تا ۳۱۹) کامل .

۸- خسرو شیرین نظامی (۳۲۰ تا ۳۲۹) کامل .

۹- ترجیع بند هائف (۳۷۲) .

۱۰- دیوان ناصر خسرو (۳۷۶ تا ۴۴۵) شامل قصاید و قطعات ۵۶۰۰ بیت .

آغاز :

در بند مدارا کن و در بند میان را ...

انجام :

... بدندان دست و لب باید گزیدن .

صفحه ۱ و صفحه ۳۱۹ اشعار پیراکنده از جامی و فردوسی بخط دیگر نوشته شده .

خط نستعلیق کتابت متوسط و خوش و شکسته نستعلیق خفی و جلی - عنوانها قرمز -
رقم ندارد تاریخ تحریر ۱۲۳۲ و ۱۳۴۱ (ص ۳۱۹ و ۱۲۸۱) پایان نسخه - اندازه ۲۸۵ X ۴۰۰
میلیمتر - جلد تیماج زرشکی - کاغذ فرنگی - جدول چهارستونی و کمند زر و لاجورد تا
صفحه ۶۵ - ۴۴۵ صفحه - ۴۲ سطر متن و ۸۰ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۲۲۰ X ۳۴۰
میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۶۲ .

۲۶۷۲

مجموعه

این نسخه را گردآورنده برای دختر خود نوشته است و مشتمل است بر :

۱- داستان عنین و ریا از سلسله الذهب جامی (۱ تا ۲۲) ۲۵۲ بیت .

آغاز :

معمتر نام مهتری ز عرب رفت تا روضه نبی یکشب

انجام :

جانسان غرق رحمت آباد کس چه ایشان ازین جهان مرواد

۲- یوسف وزلیخای جامی (۲۳ تا ۳۴۲) کامل است .

۳- قصه مطایبه مثنوی داستان سه لر (۳۴۳ و ۳۴۴) ۱۰ بیت .

۴- کتاب دزد وقاضی به نثر (۳۴۴ تا ۳۵۷) .

آغاز :

بدانکه راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان شکر شکن ...

انجام :

و آنچه از قاضی گرفته بود باز داد و ملزم شد .

در پایان نسخه چند سطر کاتب در مکر زنان و نصیحت بفرزند که کتاب کلیه و دمنه را مطالعه کند نوشته و دوبیت شعر که معمول کاتبان است آورده است .

خط نسخ کتابت - عنوانها قرمز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۳۹ - اندازه ۱۵۰ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد روغنی بوم قهوه‌ای، ترنج و سرترنج و لچکی گل کوب - کاغذ فرنگی - ۳۵۷ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۳۵ میلیمتر - شماره دفتر ۶۱۲۶۹

۲۶۷۳

مجموعه

مشمول بر سه کتاب از جامی و مجموعه‌ای از ترجیع بندهای شعرای ایران است بدینقرار :

۱- تحفة الاحرار جامی (۱ تا ۱۲۳) شامل دیباچه نشرو مثنوی تحفة الاحرار

در ۱۸۰۰ بیت .

آغاز :

حمدا حامدا المن جعل جنان کل عارف ...

انجام :

... شد رقم خاتم تم الکتاب .

۲- سبحة الابرار جامی (۱۲۵ تا ۳۱۴) شامل دیباچه و مثنوی سبحة الابرار

در ۳۰۰۰ بیت .

آغاز :

المنته لله که بخون گر خفتم ...

انجام :

... ختم کردیم برین نکته سخن .

۳- شرح قصیده خمربه ابن فارض از جامی (۳۱۷ تا ۳۸۹) .

آغاز :

سبحان من جمیل لیس لوجه نقاب ...

انجام :

... بریاد تو ختم شد برین ختم سخن .

۴- ترجیع بندها و اشعار از شعرای متصوف، در وحدت وجود شامل ترجیع

بندهای : شمس مغربی (۳۹۳ تا ۳۹۹) - شیخ الرئيس (۳۹۹ تا ۴۰۴) - مشتاق

(۴۰۵ تا ۴۱۵) - هاتف (۴۱۵ تا ۴۲۰) - شاه نعمه الله (۴۲۰ تا ۴۲۵ و ۴۲۹ تا ۴۳۳)

حسین بیضا (۴۲۶ تا ۴۲۹ و ۴۵۷ تا ۴۶۳ و ۴۶۷ تا ۴۷۵) - نورعلیشاه که بنام

عابد نوشته شده است (۴۳۳ تا ۴۴۰) - عطار (۴۶۳ تا ۴۶۷) - عراقی (۴۷۶ تا

۴۸۹) .. هدایت (۴۹۰ تا ۴۹۹)

خط دو کتاب اول نستعلیق کتابت جلی بد - عنوانها قرمز - رقم سید محمد صادق -

تاریخ تحریر ۱۲۴۰ - بقیه نسخه نستعلیق کتابت خوش بتاریخ ۱۳۱۶ - اندازه ۱۳۰ × ۲۲۰

میلیمتر - جلد مقوا عطف و سجاف تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۴۹۹ صفحه - ۱۶ و

۱۷ سطر - اندازه نوشته ۱۶۰ و ۱۷۰ × ۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۶۳۶ .

این نسخه برای محمد تقی سپهر لسان الملك نوشته شده و بعدها در ملکیت

ملك الشعرا بهار در آمده است در حاشیه بیشتر صفحه‌ها یادداشت‌های بهار در توضیح لغات و اشعار موجود است. این مجموعه مشتمل بر دو کتاب است بدین قرار :

۱- دیوان عنصری (۱ تا ۱۶۷) شامل قصاید - غزلیات و رباعیات ۲۵۰۰ بیت.

آغاز:

چنان باشد برو عاشق جمالا که خوبی را ازو گیرد مثالا

انجام :

آزاده بیا بسدیده و دین مانی وز شیرینی بجان شیرین مانی

۲- دیوان منوچهری (۱۷۳ تا ۳۶۶) شامل قصاید - مسمطها - غزلیات - قطعات و رباعیات ۲۵۰۰ بیت .

آغاز:

همی ریزد میان باغ لؤلؤها بزینبرها
همیسوزد میان باغ عنبرها بمجمرها

انجام :

مستند مخالفان زهشیداری تو بخت همه خفته شد زبیداری تو

صفحه ۱۶۸ و ۱۶۹ و در حواشی بعضی صفحه‌ها اشعار منوچهری بخط لسان الملك سپهر است و در پایان نسخه يك صفحه رضا فلیخان هدایت در شرح حال منوچهری چلیپا نوشته است و در حاشیه صفحه ۱۷۸ فرهاد میرزا یادداشتی دارد مربوط بیکى از قصاید که از حسن متکلم است نه منوچهری وزیر آن ملك الشعرا بهار تصدیق کرده است .

خط شکسته نستعلیق خفی - عنوان‌ها قرمز - رقم محمد اسمعیل کاشانی - تاریخ تحریر ۱۲۶۰ - اندازه ۱۴ × ۲۱۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای ترنج و سرترنج منگنه - کاغذ رنگی - ۳۶۷ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۴۲۸

گرد آورند **نجفقلی استرآبادی متخلص به نصرت** است که از اشعار او در صفحه ۵۹۹ مجموعه درج شده است. نسخه شامل منشآت و نامه‌ها و بعضی رسالات و مطالب تاریخی که از روضه الصفا - بحار الانوار - قابوسنامه - توزک تیموری - تحفة العالم - ناسخ التواریخ - نگارستان - تاریخ یافعی - حبیب السیر - مروج الذهب - تاریخ و صاف - نزهت القلوب - معجم البلدان و طبقات نقل شده است. و یادداشت‌های مختلف و منتخبی از قصاید - غزلیات مثنویها و رباعیات ۱۶۷۳ نفر از شعرای ایران تا قرن ۱۳ که بخط‌های مختلف نوشته شده و فهرست اسامی آنان از صفحه ۸۲ تا ۸۹ در جدول‌های مربع الوان درج شده است و آنچه قابل ذکر است فهرست وار نوشته میشود.

۱- منشآت قائم مقام (۱) .

۲- غزلیات ملا دو بیازه (۲) .

۳- کلام الملوك صاحب دیوان تقی علی آبادی (۸ تا ۲۱) .

آغاز: لك الحمد يا ذا الجود والمجد والعلی - تبارك تعطی من تشاء وتمتع

تحسین و درود مر نخستین صدور و درود عرصه شهود را ...

انجام : ... چه بخشیدیم دولت این جهان ببخشائیم دولت جاودان عربیة

اللهم فتم احسانك فيما بقى من عمری كما ائمت علی فیما مضى منه .

تاریخ تحریر ۱۲۷۳ - در رشت .

۴- منشآت و نامه‌های صاحب دیوان (صفحه ۲۱ تا ۲۸) و (۳۴ تا ۴۵) .

۵- نامه قآنی (۳۱ و ۳۲ و ۴۶ تا ۴۸) و نامه فاضل خان و یغما (۲۹ تا ۳۳) .

۶ - ناز و نیار (۴۸ تا ۵۸) از مجنون پسر کمال الدین محمود در فیهی است که بنام ابوالمظفر حسین بهادر گورکانی نوشته است و شامل يك مقدمه نظم و نثر و شانزده باب و خاتمه است که در این نسخه تا پایان باب سیزدهم موجود است. (۱)

آغاز:

ای عاشق راز دردمندان معشوق و نیاز مستمندان

انجام: ... کاری بکام خاطر غمگین ما نشد چون دارنده رفعت بر مر کب عزیمت نشسته و احرام کعبه بار بسته این گستاخی نموده شد فرستادم خطی سویت نهانی که غیر از ساربان آنرا نداند.

رقم محمدعلی برای نجفقلی - تاریخ تحریر ۱۲۷۳

۷ - صد پند عبید زاکانی و حکایات مضحکه او (۵۷ تا ۶۷).

۸ - سواد کاغذ فاضل خان گروسی بآقاخان محلاتی (۷۲ و ۷۳).

۶ - تاریخ عزل و نصب وزراء - صدراعظم ها - والیها و حکام از تاریخ ۱۲۶۴ تا ۱۲۹۰ (۵۱۶).

۱۰ - زنانیکه در ایران بسلطنت و حکومت و فرمانروایی رسیدند (۵۱۷ تا ۵۱۹) تعداد این زنان ۱۸ نفر هستند که در سلسله های دیالمه - اتابکان سلغری - ملوک خلج - کیانیه - قراخانیان - ساسانیان - مغول - صفویه - قاجاریه - اترک - عباسیان - سلاجقه بسلطنت یا حکومت رسیده اند و برای هر يك شرح مختصری از احوال ایشان نوشته شده است.

۱۱ - مثنوی فرهاد و شیرین عقیل همدانی ۴۶ بیت (۶۱۶ تا ۶۱۸).

آغاز:

یکی پرسید از فرهاد بیدل بوقتی کو طمیدی نیم بسمل

۱ - عنوان در نسخه ناز و نیاز محمود ابن یمین نوشته شده در جنگ ش ۴۷۳۶ فهرست دانشگاه ج ۱۴ ص ۳۶۹۷ يك نسخه از این رساله هست که قسمت منظوم مقدمه را ندارد و چهار باب است.

پایان :

کنم چون اهل ماتم نوحه و داد روم زاری کنان تا خاک فرهاد
۱۲- مثنوی پیر و جوان میرزا نصیر طبیب شیرازی ۱۸۳ بیت (۶۳۴ تا ۶۴۰)

آغاز:

شبی با نوجوانی گفت پیری کهن دردی کشی صافی ضمیری

پایان:

بحق جویای حق را رهنما اوست زکار اهل دل مشکل گشا اوست

۱۳- خسرو شیرین عرفی شیرازی (۶۴۳ تا ۶۴۵).

۱۴- محمود وایاز انیسی شاملو (۶۴۵ تا ۶۴۷).

۱۵- ترجیع بند هانف (۶۴۷ تا ۶۵۰).

۱۶- آتشکده از صادق تفرشی متخلص بصادق (۶۵۲ تا ۶۵۷) که در اصل

۲۰۵ بیت است ولی در مجموعه ۱۴۸ بیت آمده است.

۱۷- سرایا از مهری عرب (۶۵۸ تا ۶۶۱) ۱۱۶ بیت.

آغاز:

ای بت چابک و شیرین حرکات جلوه ناز تو چون آب حیات

انجام :

آدمی چون پری ای حور اقا که بدنیا ت فرستاده خدا

۱۸- بیمار و طبیب از میرسید شریف (۶۶۲ تا ۶۶۵) ۹۵ بیت.

آغاز:

سوی ویرانه آمد سحری جلوه کنان

بهر پرسیدن بیمار خود آن سرو روان

انجام :

سخت سودای من و یار گره گشته شریف

من گران جانم و ابروی کجش سخت کمان

۱۹- قضا و قدر سلیم (۶۶۵ تا ۶۷۲) ۲۲۵ بیت.

آغاز:

شنیدم روزی از خونابه نوشی چو گل از پاره تن خرقه پوشی

انجام :

بگریه هر کسی طوفان نمودی بحال او ولی کی داشت سودی

۲۰- مثنوی از ابوالقاسم نفرشی متخلص به هجری (۶۷۴ تا ۶۷۷) ۱۱۰ بیت .

آغاز:

یا نسیم الصبح یا خیر البرید یا غراب الالبک یا نعم الورید

انجام :

شرح این هجران و این خون جگر این زمان بگذار تسا وقت دگر

۲۱- منتخب فرهاد و شیرین وحشی (۶۷۸ تا ۷۰۲) .

۲۲- منتخب خسرو شیرین نظامی (۷۰۳ تا ۷۴۸) .

۲۳- منتخب غزلیات حافظ (۷۴۹ تا ۸۱۷) .

۲۴- منتخب غزلیات سعدی (۸۱۸ تا ۹۲۷) .

۲۵- منتخب غزلیات عاشق اصفهانی (۹۲۸ تا ۹۴۳) .

۲۶- منتخب غزلیات سیدحسین مجمر (۹۵۰ تا ۹۵۷) .

۲۷- سرداریه یغما (۹۵۸ تا ۹۶۷) .

۲۸- منتخب غزلیات وصال شیرازی (۹۷۴ تا ۹۷۸) .

۲۹- منتخب غزلیات هما شیرازی (۹۷۴ تا ۹۷۸) .

۳۰- دوازده بند محشم (۱۰۶۶ تا ۱۰۶۹) .

۳۱- دوازده بند صباحی بید گلی (۱۰۷۰ تا ۱۰۷۳) .

۳۲- فرهنگ لغات فارسی (۱۰۷۴ تا ۱۱۰۵) تاحرف هاء .

بقیه صفحه‌ها منتخبی از اشعار شعرای متقدم و متوسط و متأخر تا قرن ۱۳ است

که در متن و حاشیه و هامش صفحات نوشته شده و بعضی یادداشتهای تاریخی و نسخه‌های

دارو برای بیماریه‌های مختلف .

خط شکسته نستعلیق مختلف - عنوان‌ها الوان - رقم محمد علی شیرازی برای نجفقلی استرآبادی متخلص به نصرت - تاریخ تحریر مختلف از ۱۲۶۴ تا ۱۲۹۴ - بعضی از صفحه‌ها چلیپا نوشته شده - اندازه ۲۱۵ × ۳۳۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - جدول الوان - ۱۱۱۱ صفحه - سطر مختلف ۳۰ تا ۳۸ - اندازه نوشته ۱۷۰ × ۲۹۰ میلیمتر شماره دفتر ۱۲۹۰۴ .

مجموعه

۲۶۷۶

گرد آورنده و کاتب این نسخه محمد صادق متخلص بسرخوش است و نسخه شامل چهار کتاب است :

۱- دیوان سید حسن غزنوی (۱ تا ۴۲) شامل ۱۸ قصیده و یک ترکیب بند
آغاز:

داند جهان که قره عین پیهمرم شایسته دیوه دل زهرا و حیدرم
انجام :

جسم دین و جان دولت ظل حق بهرامشاه

کاسمان اعتبار است آفتاب روزگار

۲- دیوان عثمان مختاری (۴۳ تا ۱۰۹) شامل قصاید و رباعیات .
آغاز:

براختیار بندگی مالک الرقاب نصر من الله آمد فال من از کتاب
انجام :

هرچند بر آتشم نشاند غم تو غمناک شوم اگر نماند غم تو

۳- دیوان ابوالفرج رونی (۱۱۱ تا ۲۴۶) شامل قصاید - غزلیات - قطعات

و رباعیات .

آغاز:

سیمهر دولت و دین آفتاب هفت اقلیم ابوالمظفر شاه مظفر ابراهیم

انجام :

سر میرود و سخن نمیآرم گفت جان میدهم و نفس نمیآرم زد

۴- دیوان ابوالقاسم قایم مقام (۲۵۶ تا ۳۲۷) شامل قصاید و قطعات .

آغاز:

نو بهار است بیا تا طرب از سر گیریم

سال نو بهار غم کهنه ز دل بر گیریم

انجام :

شاه عباس آنکه در دوران عدلش نام ابن عهد و زمان مهتادمان شد

خط نستعلیق کتابت - رقم محمد صادق سرخوش - تاریخ تحریر ۱۲۶۴ - اندازه

۱۵۰ × ۲۳۵ میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی - ۳۲۷ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه

نوشته ۶۵ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۲۰ .

۲۶۷۷

مجموعه ۴۹

مشمول است بر دو کتاب :

۱- دیوان اسرار حاج ملاهادی سبزواری (۱ تا ۵۰) شامل غزلیات - ترجیع بند

رباعیات - ساقی نامه و مثنوی مناجات .

آغاز: الا یا ایها الوراق...

انجام : ... و نماید ترا یکی مشعل .

۲- سلسله الذهب جامی (۵۵ تا ۲۵۷) ۶۸۶۰ بیت .

آغاز: لله الحمد قبل كل كلام...

انجام : ... لله الحمد والعلی الجود .

خط نستعلیق کتابت خفی - عنوان ها قرمز - رقم عبدالوهاب - تاریخ تحریر ۱۲۶۵

اندازه ۱۲۵ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد میشن قرمز - کاغذ فرنگی رطوبت دیده و قسمتی از

نوشته ها محو شده - ۲۵۷ صفحه - ۱۷ سطر متن ۳۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۷۰

میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۷۳۷ .

مجموعه ۹۵

۲۶۷۸

مشمول بر سه دیوان است که دو کتاب اول بخط **مشتی طوسی** شاعر قرن ۱۳

است و از روی نسخه حسام السلطنه نوشته شده است :

۱ - دیوان منوچهری (۱ تا ۱۶۷) شامل مقدمه نثر در شرح حال منوچهری

و سه قصیده از فرخی و ابوالفرج رونی که به اشتباه در دیوان منوچهری آمده

است و قصاید - مسمطها - قطعات و دوبیتی های منوچهری حدود ۳۰۰۰ بیت .

آغاز:

در تذکرة های شعرا هر يك برخى از احوال...

انجام :

همسرش هست فراوان گهرش

چون شجر سنك شود میوه فراوان دارد

۲ - دیوان ابوالفرج رونی (۱۶۹ تا ۳۱۳) شامل قصاید - غزل و قطعات و

رباعیات ۲۶۰۰ بیت .

آغاز:

چو باغ کشت خزان از خزان بماند شراب
نماند آب هر آنجای را که کشت خراب

انجام:

امیرا در دل هر کس ترا جایی همی بینم
دل هر مهمتری را سوی توراهی همی بینم
۳ - دیوان ظهیر فاریابی (۳۲۵ تا ۴۲۹) از پایان افتاده شامل قصاید و
قطعات ۱۵۰۰ بیت .

آغاز:

سپیده دم که شدم محرم سرای سرور
شنیدم آیه تو بو الی الله از لب حور

انجام:

تا از برای نظم مصالح در این جهان
کس را درون پرده تقدیر نیست بار

خط شکسته نستعلیق خفی و نستعلیق کتابت جلی بد - عنوانها قرمز - رقم مشتری
طوسی تا ص ۳۱۳ - تاریخ تحریر ۱۲۷۱ - یادداشت محمد کاظم صبوری ملک الشعرا بتاریخ
۱۳۰۰ حاشیه صفحه ۲۵۷ - اندازه ۱۴۰ × ۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج قهوه ای - کاغذ
فرنگی -- ۴۲۹ صفحه -- ۱۵ تا ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره
دفتر ۵۰۷۳۶

یادداشتهای مختلف از اشخاص، با تاریخ مختلف و چند صورت حساب بسیاق و اشعاری از عشرت بیرجندی - مشتاق - عاشق - حاجت بخط عشرت بصورت چلیپا (صفحه ۱ تا ۴۲) و قسمت دوم را که آقا بزرگ بیرجندی گردآورده است شامل دو مثنوی است :

۱ - منطق الطیر عطار (۴۲ تا ۱۷۲) که مهر عشرت آغاز و پایان آنست و تاریخ آن ۱۲۷۲ است .

آغاز :

آفرین جان آفرین پاکرا...

انجام :

... چون ز تاریخ رسول ذوالجلال .

۲ - نان و حلوا از شیخ بهائی (۱۷۳ تا ۱۷۹) شامل هفت سطر نشر مقدمه مؤلف و مثنوی نان و حلوا .

آغاز :

اما بعد حمد الله على افضاله والصلوة والسلام على...

انجام :

... بهزه الكفار من اسلامه .

خط نستعلیق کتابت خفی بد و مختلف - رقم عشرت و بزرگ فرزند ملا حسین بیرجندی

در مشهود - تاریخ تحریر ۱۲۷۲ و ۱۲۷۴ - اندازه ۱۱۹ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج

قهوه‌ای - کاغذ فرنگی الوان ۲۳ مجلس نقاشی قلمی و مدادی و آب رنگ مبتذل و بعضی

صفحه‌ها جای تصویر خالی است - ۱۷۹ صفحه - ۲۵ سطر متن و ۳۴ نیم سطر حاشیه - اندازه

نوشته ۸۵ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۶۰

۲۶۸۰

مجموعه ۴۹

مشمول بر سه کتاب که از جهة خط و زمان کتابت مختلف است .

۱ - مهر و مشتری، عصار تبریزی (۷۸ تا ۷۰۰) بیت .

آغاز:

بنام پادشاه عالم عشق که نام اوست نقش خاتم عشق

انجام :

بختم انبیا و ختم قرآن که ختم کارما بر خیر گردان
خط نستعلیق کتابت خفی قدیم - عنوانها قرمز - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۹)

۲ - دیوان غزلیات ابن یمین (۸۱ تا ۱۵۷) ۷۵۰ بیت .

آغاز :

ای می عشق بیفزای چنان مستی ما که برد از سر ما داعیه هستی ما

انجام :

خون پر شده است ابن یمین در درون من

از کاسهای چشم که خوناب می-زدیم

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۳)

۳ - نصایح و مواعظ سعدی از باب هشتم گلستان (۱۶۱ تا ۱۹۳) و نصیحت

بفرزند (۱۹۴ تا ۲۰۰) یادداشت کاتب و پند و امثال مختلف (۲۰۱ تا ۲۰۵)

انجام مجموعه : ... پای به اندازه گلیم دراز کنید.

خط شکسته جلی خوس - رقم غلامرضا - تاریخ تحریر ۱۲۷۵ (ص ۱۹۴) - از پایان
 افتاده - اندازه ۱۱۵ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد میشن تپوه‌ای - کاغذ سمرقندی از صفحه ۱۶۰
 زرفشان - جدول لاجورد تا صفحه ۷۸ - ۲۰۵ صفحه - ۹ تا ۱۱ سطر - اندازه نوشته ۶۵
 تا ۷۵ × ۱۱۰ تا ۱۳۵ میلیمتر - شماره دفتر ۲۱۸۹۱

مشمول بر دو دیوان که برای صبوری شاعر بخط اشخاص مختلف نوشته شده است.^۱

۱ - دیوان منوچهری (۱ تا ۱۵۱) شامل مقدمه نثر در شرح حال منوچهری
 قصاید و مسمطها و قطعات و بطوریکه گردآورنده و کاتب در مقدمه مینویسد از
 روی چندین دیوان و اشعاری که در تذکرها آمده آنرا نوشته است.

آغاز:

در تذکره های شعرا هر يك لختی از احوال و اقوال حکیم منوچهری
 نوشته اند...

انجام:

ز تیغ وز کینت حزین شد عدو ز داشاد تو شاد گردد ولی
 يك قصیده و چهار قطعه از فرخی (۱۵۱ تا ۱۵۴).

۲ - دیوان ظهیر فاریابی (۱۵۵ تا ۲۳۲) شامل قصاید ۱۶۰۰ بیت.

آغاز:

سپیده دم که شدم مجرم سرای سرور

شنیدم آیت تو بو الی الله از لب حور

انجام :

نثار جود تو گسترده باد کرد جهان

چنان کجا صلوة رسول باشد و آل

دو غزل از شمس تبریزی و چند سطری از نفایس الفنون میرزای مشتری
پشت صفحه اول و اشعار پراکنده و طرز تقویم الماس پایان نسخه .

خط مختلف - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۶۰ و ۱۲۸۶ - لغات مشکل قسمت اول از روی
برهان قاطع در حاشیه شرح شده و نسخه مقابله و تصحیح شده است - اندازه ۱۲۵ × ۲۱۰
میلیمتر - جلد تیماج قرمز - کاغذ فرنگی - ۲۳۲ صفحه - ۲۱۰ و ۲۰ سطر - اندازه نوشته
۸۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۹۹ ،

۲۶۸۲

مجموعه

مشمول است بر ده دیوان و اشعار پراکنده از چند تن از شعرای ایران. این مجموعه
متعلق به صبوری ملت الشعرای آستان قدس بوده که بعد به ملکیت ملك الشعراء
بهار درآمده یادداشتهای هر دو نفر در حاشیه صفحه‌ها دیده میشود.
۱ - دیوان عبدالواسع جبلی (۸۱ تا ۸۱) شامل قصاید - مسمط و قطعات.

آغاز:

خداوندا همه گیتی ترا مأثور شد یکسان

که باشد در همه عالم که بیرون آید از فرمان

انجام :

مرد آن بود که روی نتابد ز دوستی

لو بسط الجبال اذا نشقت السما

۲ - قصیده و غزل و قطعه و رباعی از : سید حسن غزنوی - مجد همگر -
 اثیر اخسیکتی - جمال الدین اصفهانی - کمال الدین - عمیق بخاری - فلکی -
 شیروانی - ابو الفتح بستی - شیخ ابوالحسن شهید بلخی - ابوالعباس بخاری -
 عمادی شهر یاری - سید جمال کاشانی - خواجه جلال - جلال الدین ملک شاه
 سلجوقی - روزبهان شیرازی - شمس الدین صاحب دیوان جوینی - مجد الملک
 یزدی - عضایری - علی بن احمد - قتالی پهلوان محمود - بهاء الدین کریمی -
 سمرقندی - حکیم لولوء - منجیک ترمذی - محمود صاین - محمد بن عمر -
 نظام الملک طوسی - میرزا عبدالله خان شهاب (۸۱ تا ۱۶۰)

۳ - دیوان ادیب صابر (۱۶۱ تا ۳۱۹) شامل یک مقدمه نشر در شرح حال
 ادیب صابر در هشت صفحه - قصاید که سه قصیده آن از رضی نیشابوری و یک
 قصیده از اثیر اخسیکتی است و قطعات .

آغاز :

ادیب صابر از استادان درست سخن است...

انجام .

از دولت موافق و اقبال و جاه تو
 بادا مکان عز و شرف در مکان تو
 سی سخن باربدی و اشعاری از مجمر و اشعار عربی پایان نسخه .

خط شکسته نستعلیق مختلف - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۸۸ - اندازه ۱۳۵ ×

۲۲۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ فرنگی - ۳۱۹ صفحه - ۱۴ سطر - اندازه نوشته

۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۶۴۳۱

۲۶۸۳

مجموعه ۴۵

مشمول است بر دو کتاب بدینقرار ...

۱ - دیوان انوری (۱ تا ۴۹۲) - شامل قصاید - قطعات و هزلیات ۹۵۰۰ بیت

آغاز:

صبا بسبزه بیاراست دار دنیی را ..

انجام:

تا بر استاد عاشقی خوانیم روز کی چندباب ناز و نیاز

۲ - دیوان رودکی (۴۹۹ تا ۵۴۲) شامل قصاید و قطعات ۴۳۵۰ بیت.

آغاز:

ای بند بلا دیده و از بند بچسته

مردانه شده و آمده بر شهر خجسته

انجام:

طلعت تابنده تر ز طلعت خورشید

نعمت پاینده تر ز جودی و سهلان

خط نستعلیق کتابت خفی خوش - رقم میرزا شفیع بنا بر یادداشت مالک نسخه محمد علی الحسینی - تاریخ تحریر (قرن ۱۳) - توسط مالک مقابله و تصحیح شده و یادداشت‌های او که ابیات ساقط را نوشته است در حاشیه صفحه ۵۰۸ و ۵۱۳ و ۵۳۵ و ۵۳۶ به خط شکسته خوش موجود است و تاریخ ۱۲۹۳ دارد - اندازه ۱۳۵ X ۲۱۵ میلیمتر - جلد میشن زرد - ترنج و سر ترنج و لچکی ضربی - ۵۴۸ صفحه - ۱۹ سطر - اندازه نوشته ۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۳۹۶۱۱

مجموعه ده

۲۶۸۴

مشمول بر دو کتاب که از جهت خط و تاریخ تحریر مختلف است.

۱ - مراسلات عاشق و معشوق ستمگر (۱ تا ۲۰۷) شامل سی و یک نامه عاشق که هر نامه در باب موضوع خاصی نوشته شده و در دنباله نامه اشعاری از شعرای مختلف مناسب با موضوع نامه آورده است و پس از آن جواب مختصری به نثر از معشوق است - در حاشیه صفحه ها نیز اشعاری بمناسبت نامه ها نوشته شده که ضمن آنها اشعار ترکی است با تخلص مجرم و بالای آنها کلمه «لمحرره» نوشته شده است بنابراین نویسنده این نامه ها شاعری است با تخلص مجرم که در ۱۲۶۶ که تاریخ پشت صفحه اول نسخه است میزیسته است.

آغاز:

این کتاب مشتمل است بر سی و یک نامه عاشق و سی و یک نامه معشوق که در جواب نوشته به این ضابطه است که اول عاشق نثرانشا کرده بعد از آن نظم...

انجام :

.. چه احتیاج که پای عیادت در میان آید کریم قادر قادر پر شفاست زیاده ازین چه مدعاست.

۲ - پرورده خیال محمود میرزا قاجار (۲۰۸ تا ۲۵۵) ناتمام. شامل یک مقدمه و قصیده ای در ۴۹ بیت و ده باب که هر باب از پنج نامه تشکیل شده است و این نسخه تا آخر باب نهم دارد و در حاشیه بعضی از صفحه ها اشعاری بمناسبت از فتحعلیشاه و محمود میرزا با خط دیگر نوشته شده است.

آغاز:

پرورده خیال نازك خیالان از نتیجه نكته‌دانیهای خردمندان حمد و مدح
قادر

انجام :

... و گرنه مرا بتماشای گل‌ولاله احتیاج نیست .

خط نستعلیق کتابت و شکسته نستعلیق -- حاشیه‌ها شکسته -- عنوان‌ها قرمز رقم‌دو کاتب
تاریخ تحریر توشقان ثیل ۱۳۰۹ کتاب اول -- و ۱۲۴۶ ق کتاب دوم (پشت صفحه اول) --
اندازه ۱۵۰ × ۲۱۰ میلیمتر -- جلد تیماج قهوه‌ای ترنج و سرترنج و گوشه ضربی -- کاغذ
فرنگی سفید و آبی -- جدول قرمز تا ۲۰۷ -- ۲۵۵ صفحه -- ۱۵ تا ۱۷ سطر -- اندازه
نوشته ۷۰ × ۱۵۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۵۰۷۱۵

۲۶۸۵

مجموعه

از کتابخانه ملك الشعراء بهار و مشتمل بر دو كتاب است بقلم يك كاتب.
۱ - دیوان طرزی افشار (۱ تا ۴) از شعرای قرن ۱۱ که دیوانش در ۱۳۰۹
در رضائیه بچاپ رسیده است . این نسخه شامل غزلیات اوست حدود ۵۶۰ بیت
که ملك الشعراء در بعضی از صفحه‌ها در حاشیه کلمات و اشعار را تصحیح کرده است
و پشت صفحه اول شرح مختصری راجع به طرزی و سبک شعر او نوشته است

آغاز:

ابتدی بسم ربی الاعلی آنکه هستیده هر دوعالم را

انجام :

مگر آن زمان ایمن از غیر کردم

که در منزل ما حلولیده باشی

۲ - تزییج نامه از میرزا باقر ناجی قزوینی (۶۳ تا ۷۴) مثنوی ۲۵۰ بیت که

داستان مراجعه شاعر است بدلاله برای ازدواج و پیدا کردن دختر و شرایط و خواسته‌های خانواده دختر .

آغاز:

جز خدا حمد بر کسی نه سزااست

اول نامه‌ام سپاس خداست

ره نمایند بر حلال و حرام

آفریننده خواص و عوام

نهی فرموده از سفاح و فجور

امر فرموده بر نکاح و مهوور

انجام :

من همی گویمت مبارکباد

تو ز احسان کنی مرا دلشاد

خط شکسته نستعلیق خوش - رقم سید ابوالقاسم -- تاریخ تحریر ۱۳۱۳ ق -- اندازه

۱۳۵ × ۲۰۰ میلیمتر - جلد مقوایی - کاغذ رنگی -- ۶۳ صفحه - ۱۵ سطر - اندازه نوشته

۸۰ × ۱۴۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۰۳

از کتابخانه ملك الشعراء بهار است که بیشتر نسخه بخط خود اوست و از

پایان افتاده است این مجموعه مشتمل بر دو دیوان و منتخبی از اشعار شعرای ایران

تأقرن ۱۴ است بدین ترتیب :

۱ - دیوان ابوالفرج رونی (۱ تا ۱۴۴) شامل شرح حال ابوالفرج نقل از مجمع الفصحا و تتبع طرز شعر بوالفرج و انوری از ملك الشعرا بهار و قصاید و قطعات و رباعیات بوالفرج که تا پایان قصیده پنجم بخط بهار و بقیه بخط سید علی شیرازی است و در حاشیه صفحه‌ها اشعار و کلمات بخط بهار تصحیح و شرح شده است
آغاز:

بادبان بر کشیده باد صبا
معتدل گشت باز طبع هوا
انجام:

گر بسته چرخ جز تو کس بکشادی

امید مرا نزد تو نفرستادی

۲ - مثنوی ۲۷ بیت از بهار که بمناسبت تعطیل نو بهار در محمد آباد در جز در خانه مصطفی میرزا حکمران در ۱۳۲۲ نوشته است (۱۴۵ و ۱۴۶)
۳ - منتخب اشعار از فرخی - شیبانی - لامعی - مسعود سعد - قطران - امیدی اردستانی - و تضمین قطعات فردوسی و سنایی از شیبانی و تتمه آن از صید علی درجری بخط خود او (حاشیه صفحه ۱۹۳) در متن و حاشیه (۱۴۹ تا ۲۲۴)
۴ - انتخاب دیوان صبوری (۲۲۶ تا ۴۲۶) شامل قصاید و ترکیب بندهاویک غزل از حاج میرزا حبیب الله مجتهد که برای صبوری فرستاده بوده است (ص ۳۹۱)
با تصحیح و شرح لغات در حاشیه‌ها بخط بهار
آغاز:

عیدی است همایون فر و عیشی است مهنا

بر کک طرب و ساز نشاط است مهیا

انجام:

قیصر بکه رزم مرا و راست عنان گیر

خاقان بکه بزم مرا و راست پرستار

خط نستعلیق کتابت و شکسته نستعلیق مختلف - عنوان‌ها جلی تراژمتن قرمز - رقم

ملك الشعراء بهار وسيدعلی شیرازی -- تاريخ تحرير ۱۳۲۳ ق -- يادداشت و مهر عمادالدين
برگ دوم الحاقی آغاز نسخه - اندازه ۱۵۵ × ۲۱۵ میلیمتر -- جلد تیماج قرمز - کاغذ رنگی -
۴۲۶ صفحه - ۱۶۰۱۴ سطر - اندازه نوشته ۹۰ × ۱۵۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۵۵۹

از کتابخانه ملك الشعراء بهار است و در حاشیه صفحه‌ها اشعار و کلمات را تصحیح و با نسخه دیگر مقابله کرده و ابیات ساقط را نوشته است و یادداشت‌هایی راجع به اشعار و مضامین و مناسبات آنها در این مجموعه بخط غلامعلی تبریزی متخلص به عالی و مشتمل بر دو دیوان است :

۱ - دیوان علینقی کمره (۱ تا ۲۲۸) شامل قصاید - غزلیات - ترجیع‌بندها
ترکیب بندها - مرثی و رباعیات حدود ۴۰۰۰ بیت .

آغاز:

هزار شکر خداوندگار دوران را که برگزید ز دوران علی‌عمرانرا

انجام :

خوش خوش خندید و گفت میدانستم کاین یکدم فصل را تو از آن خواهی
۲ - دیوان آصفی هروی فرزند خواجه نعمت‌الله قهستانی وزیر سلطان ابوسعیدخان
(در گذشته در ۹۰۲۶) (۲۲۹ تا ۲۹۶) شامل غزلیات و رباعیات در حدود ۱۲۰۰ بیت .
کاتب شرح مختصری در باره آصفی از آن تشکده آذر صفحه ۲۲۸ پایان دیوان
علینقی کمره نقل کرده است .

آغاز:

ساز آباد خدا یا دل ویرانی را یا مده مهر بتان هیچ‌سلمانی را

انجام .

بر تربت من بجای آب ایساقی میریز سبو سبو شراب ایساقی

خط شکسته نستعلیق خفی - رقم غلامعلی تبریزی متخلص به عالی - تاریخ تحریر ۱۳۳۶ ق - اندازه ۱۳۵ × ۲۰۵ میلیمتر - جلد نیماج قهوه‌ای - کاغذ رنگی خطدار - ۲۹۶ صفحه - ۲۰ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۷۰ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۶۱ .

محمود وایاز ۲۶۸۸

دفتر اول از مثنوی های هفت گنج یاسبعه سیاره اثر محمد حسن زلالی (در گذشته ۱۰۲۴) که چاپ شده است ، تعداد ابیات این نسخه ۳۵۰۰ بیت است .

آغاز:

بنام آنکه محمودش ایاز است غمش بتخانه ناز و نیاز است

انجام :

ولی نقش نگین بر خانم دل شده ختم سخن بر جان بسم

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان ها بازر - رقم ندارد برای آقا رفیع نوشته شده - تاریخ تحریر ۱۰۸۲ - اندازه ۵۰ × ۳۴۰ میلیمتر - جلد تیماج عنابی ، ترنج و سرترنج و لیچی سوخت - کاغذ متن و حاشیه بخارایی ، متن زوفشان غبار - جدول زرو لا جورد - صفحه ۱ و ۲ طلا اندازی منقش و کمند زروالوان - سرلوح مذهب مرصع صفحه اول - ۲۹۵ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۳۵ میلیمتر - شماره دفتر ۳۵۵۷۵ .

مصدر الآثار

۲۶۸۹

از محمد محسن بن حسن کشمیری متخلص بفانی (در گذشته ۱۰۸۲)،
مثنوی عرفانی که به پیروی از مخزن الاسرار نظامی و مطلع الانوار خسرو و تحفه
الاحرار جامی سروده است و خود در اشعارش این موضوع را تصریح کرده است^۱
مطالب این نسخه بدون عنوان پشت هم نوشته شده است و تاریخ تصنیف کتاب ۱۰۶۷

۱ - نام کتاب را شاعر در صفحه ۵۰ و پایان نسخه گفته است. صفحه ۵۰ :
بی اثری نیست چو ارقام او مصدر آثار سزد نام او
پایان نسخه .

مصدر آثار ز پس نام اوست يك اثرش صورت اتمام اوست
و درباره نظامی و خسرو و جامی صفحه ۴۳ تا ۴۶ نسخه :
شیخ نظامی که دلش زنده است هر سخنش شمع فروزنده است
رخت ازین می‌کده پیرن چو برد مخزن اسرار بخسرو سپرد
خسرو ازین گنج دری بر گرفت تاج سرو زینت افسر گرفت
میل فرو رفتن مغرب چو داشت مطلع انوار بجای گذاشت
جامی از آن مطلع صبح وصال تافت چو خورشید بجمع کمال
گردتن از دامن دل برفشاند تحفه احرار برفی رساند
عرفی از آن تحفه زابرار شد بدرقه مسلک اخیار شد
ملك سخن گر نه بمیراث بود مسلک اخیار بمن چون نمود

۲ - در پایان نسخه راجع به تاریخ تصنیف اینطور گوید :
مصدر آثار ز پس نام اوست يك اثرش صورت اتمام اوست
بود اثرهاش چو از حد برون آمده تاریخ ز نامش برون

که اگر مصدر آثار را حساب کنیم ۱۰۳۶ میشود و اگر مصدر الآثار را حساب کنیم ۱۰۶۷
میشود و چون مدح شاه جهان را در هنگام سلطنت کرده و شاه جهان از ۱۰۳۷ تا ۱۰۶۸
سلطنت کرده است تاریخ تصنیف در اواخر سلطنت او یعنی ۱۰۶۷ است .

صفحه ۳۶ در مدح شاه جهان گوید :

پادشه عالم کون و مکان شاه جهان ثانی صاحبقران
نیست جز او کس بجهان پادشاه هست براین معنی اسمش گواه

و تعداد ابیات حدود ۱۳۸۰ بیت است .
مطالب این کتاب بدین قرار است : توحید و مناجات - معراج - مدح
علی (ع) مدح شاه جهان - سبب نظم کتاب - مدح شیخ محب الله هندی مرادشاعر^۳
و اشعار و تمثیل های عرفانی - نسخه آغاز ندارد و یک صفحه از اول افتاده است .

آغاز:

کشته الف لام دگر آشکار برده دلم به از قد زلف یار
هر دو ز اقلیم تلفظ برون گشته تهی از حرکت و از سکون

انجام :

ماند زمن نسخه بسی یادگار لیک ازین نامه شدم نامدار
بود اثر هاش چواز حد فزون آمده تاریخ ز نامش برون

خط نستعلیق کتابت خفی تا صفحه ۱۳۶ و پس از آن بخطوط مختلف چلیپا -- رقم محمد
عابد بن محمد زاهد سمرقندی -- تاریخ تحریر محوشده (صفحه ۱۳۶) (قرن ۱۲) -- بین
صفحه ۸۳ و ۸۴ و آغاز نسخه افتاده دارد -- از صفحه ۱۳۷ به بعد اشعار مختلف چلیپا نوشته
شده و صفحه آخر رقم سید عنایت الله است -- یادداشت ملکیت افراسیاب نوایی روی برگ الحاقی
آغاز نسخه -- نسخه رطوبت دیده و بعضی از کلمات محوشده -- اندازه ۸۵ × ۱۵۵ میلیمتر --
جلد تیماج سیاه ترنج منگنه -- کاغذ کشمیری -- جدول زروالوان س ۲۲۳ صفحه -- ۱۱ سطر --
اندازه نوشته ۶۰ × ۱۰۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۷۴۲۹۳ .

مفتاح الحقیقه (۲۳۵۳)

این کتاب مشتمل بر مقدمه منشور است بر حقیقه الحقیقه که شامل شرح
۳ - شیخ محب الله اکبر آبادی هندی حنفی صوفی در گذشته ۱۰۵۸ مؤلف شرح
فصوص محی الدین اعرابی که مراد فانی بوده است (هدیه العارفین ج ۲ ص ۵) .

لغات و بعضی از آیات و احادیث مذکور در حدیقه است که بترتیب الفبا تنظیم شده است. تاریخ تألیف آن بنابر آنچه مؤلف در پایان کتاب گفته است ۱۰۲۰ هـ میشود. ولی از مؤلف آن اثری بدست نیامد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم هست کلید در گنج حکیم پس از حمد و ثنا.... اما بعد این مقدمه ایست در بیان لغات و بعضی آیات و احادیث که در کتاب حدیقه الحقیقه...

انجام :

چون رقم یافت این نکو تألیف	سال تاریخ هم کنم تصنیف
بهر تاریخ این خجسته مقال	پیر عظم ز خضر کرد سؤال
خضر گفت ای بملک علم غریب	مشکلات حل شود ز باغ ادیب

این نسخه پیوست به حدیقه الحقیقه و از صفحه ۵۶۹ تا ۶۵۳ است که نسخه شناسی آن در زیر حدیقه آمده است.

منتخب بوستان

۳۶۹۰

منتخبی است از بوستان سعدی ۱۹۹ بیت.

آغاز:

کریمای بیخشای بر حال ما که هستیم اسیر کمند بلا

انجام :

منه دل بر این دیر نا پایدار ز سعدی همین يك سخن گوشتدار

خط نستعلیق کتابت جلی خوش .. عنوانها قرمز و آبی .. رقم علی نقی شریف شیرازی

تاریخ تحریر ۱۳۲۷ - امضاء تقی دانش ضیاء لشکر پشت برگ اول - اندازه ۱۱۵ × ۱۸۵
 میلیمتر - جلد ترمه سفید عطف وحاشیه تیماج قرمز - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمند
 زرولا جور - صفحه اول سر لوح مذهب مرصع و بین سطرها طلا اندازی شده - ۲۳ صفحه ۱۰ -
 سطر - اندازه نوشته ۶۵ × ۱۲۰ میلیمتر شماره دفتر ۶۱۸۹۰ .

۲۶۹۱

منتخب دیوان الهامی

منتخبی است از آثار منظوم احمد کرمانشاهی متخلص بالهامی (قرن ۱۴)
 بخط او که برای سپهر فرستاده تادرتند کبره ناصری درج شود بایک مقدمه از حسینقلی خان
 خوشنویس متخلص بسلطانی در شرح حال الهامی و کتاب باغ فردوس او (۱ تا ۴) و
 منتخب مثنوی باغ فردوس که در وقایع کربلا سروده است - چند غزل - قصاید
 در مدح ائمه (ع) و مدح حسام السلطنه و میرزا حسینخان و منتخبی از مثنوی حسن
 منظوم و بستان ماتم الهامی که در شرح حال امام موسی بن جعفر (ع) است (۸ تا
 ۲۳۱) رویهم حدود ۲۵۰۰ بیت .

آغاز مقدمه : گوینده این کتاب مستطاب جناب میرزا احمد ...

آغاز:

بنام خداوند بینش طراز جهان داور آفرینش طراز

انجام :

همانند تاج جهان باشد وجودش هزاران بنده چون من در سجودش

خط شکسته نستعلیق خوش - عنوانها جلی - رقم مصنف - تاریخ تحریر ۱۳۰۴ -
 یادداشت عباسقلی سپهر آغاز نسخه - مهر سپهر و مهر الهامی بایان نسخه - اندازه ۱۳۰ ×
 ۲۱۵ میلیمتر - جلد مقوا - کاغذ فرنگی آبی - ۲۳۱ صفحه - ۱۲ سطر - اندازه نوشته ۸۰ ×
 ۱۶۵ میلیمتر - شماره دفتر ۷۴۶۳۴ .

منتخب مثنوی

۳۶۹۲

منتخبی است از مثنوی مولوی از دفتر اول تا سوم حدود ۳۵۰۰ بیت.

آغاز:

بشنوا زنی چون حکایت میکند...

انجام :

در جمادات از کرم عقل آفرید عقل از عاقل بقهر خود برید

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان ها قرمز - رقم و تاریخ ندارد - مهر پایان نسخه محو شده - روی برگ سفیدمجدول آغاز نسخه محمدحسین عمادالکتاب قزوینی نوشته است که خط نسخه از میر علی است و با نسخه های رقم دار او مقابله شده است و شخص بی سلیقه ای روی این یادداشت راسه خط عمودی با جوهر کشیده وزیر آن نوشته است «کذب است» - اندازه ۱۴۵ × ۲۳۷ میلیمتر - جلد تیماج زرشکی ضربی - کاغذ ترمه اصفهانی - جدول و کمندرز - سر لوح تشعیر مذهب صفحه اول - ۲۰۰ صفحه - ۱۴ سطر متن ۲۲ نیم سطر حاشیه - اندازه نوشته ۱۱۰ × ۲۰۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۷۹

مونس الاحرار فی دقایق الاشعار

۳۶۹۳

از محمد بن بدر جاجرمی (قرن هشتم) مجموعه ای از اشعار شعرای قدیم تا زمان تألیف که بر حسب نوع و موضوع به بیست و شش باب تقسیم شده است بدین

ترتیب: دیباچه مؤلف - فهرست ابواب و فهرست اسامی شعرا (۱ تا ۵) و بیست و شش باب که عنوان آنها بدین قرار است.

- باب اول درز کر توحید .
- باب دوم در نعت پیغمبر (ص)
- باب سوم در حکمت و مواعظ
- باب چهارم در وصفیات.
- باب پنجم در مصنوعات شعر.
- باب ششم در تقسیحات.
- باب هفتم در سؤال و جواب .
- باب هشتم در تجنیسات و مکررات .
- باب نهم در مربعات .
- باب دهم در قسمیات.
- باب یازدهم در تشبیهات.
- باب دوازدهم در اشعار مقفا.
- باب سیزدهم در اشعار مردف .
- باب چهاردهم در ترجیعات .
- باب پانزدهم در ملمعات.
- باب شانزدهم درز کر مرائی.
- باب هفدهم در تواریح .
- باب هجدهم اختیارات شهنامه .
- باب نوزدهم درز کر اختلاجات.
- باب بیستم مقطعات.
- باب بیست و یکم در شکایات .
- باب بیست و دوم در هزلیات .

باب بیست و سوم در غزلیات .

باب بیست و چهارم در رباعیات که این باب بر حسب موضوع رباعیات به سی و پنج فصل تقسیم شده است.

باب بیست و پنجم در ذکر اشعار مصور .

باب بیست و ششم در ذکر فردیات متفرقه .

آغاز:

سیاس و ستایش بینهایت پادشاهی را که صفتی از صفت کمالش جو داست...

انجام :

در کعبه جو د تو ز دم دست امید
محر و مژ کعبه باز گشتن نه رواست

خط شکسته خفی خوش - عنوان ها قره ز - رقم ندارد - تاریخ تحریر ۱۲۵۱ ق -
یادداشت و مهر پایان نسخه منجوشده - اندازه ۱۵۰ × ۲۵۵ میلی متر - جلد تیماج سیاه ترنج
و سر ترنج و لچکی مینا - کاغذ ترمه اصفهانی - ۵۳۶ صفحه - ۱۹ سطر متن، ۱۵ نیم سطر حاشیه -
اندازه نوشته ۱۰۰ × ۱۸۰ میلی متر - شماره دفتر ۴۹۲۰۵

از شمس الدین محمد بن احمد تبریزی متخلص به عصار (در گذشته
۷۹۲) که یکی از دانشمندان و شعرای دربار سلطان او یس ایلکانی و سلطان احمد
جلایر بوده است و این مثنوی را در ۷۷۸ بوزن خسرو شیرین نظامی برشته نظم در
آورده است . موضوع مثنوی داستان عشق مهر و مشتری است که در راه رسیدن
بیکدیگر باچه مشکلات و صدمات مواجه میشوند و بالاخره مهر را کیوان شاه
پادشاه خوارزم وادار میکند تا با دخترش ناهید عروسی کند و مشتری در غم فراق

مهر بدرود زندگی میگوید. نسخه کامل این مثنوی ۵۱۲۰ بیت است ولی این نسخه آغاز و پایان ندارد و ۳۴۰۰ بیت است.

آغاز:

یکی مجموعه دیدش از همه باب
موشح از کمال و فصل و آداب
انجام:

برندم همچنان فرق و کفن تر
کنند آنگه چو خطم خاک بر سر

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوان هادرس فصل مذهب مرصع باسفیداب - رقم و تاریخ ندارد (قرن ۱۰) - یادداشت های بدون امضا و مهر «مصطفی» حاشیه صفحه ها - اندازه ۱۴ × ۲۳۰ میلیمتر - جلد تیماج سیاه - کاغذ متن و حاشیه سمرقندی متن زرفشان غبار - جدول زروالوان - سرفصلها مذهب مرصع - صفحه ۱۷۰ و ۱۷۱ و ۱۷۲ و ۲۴۸ و ۲۸۸ از ۴ تا ۸ مثلث مذهب مرصع دارد - ۲۸۸ صفحه - ۱۳ سطر - اندازه نوشته ۸۰ × ۱۳۵ میلیمتر شماره دفتر ۶۱۸۹۰

۲۶۹۵

نظم المعالی

شرح منظوم نثر اللئالی از شاعری متخلص به صدر ذهبی (قرن نهم) . نام کتاب را شاعر در این بیت تصریح کرده است^۱ :

شرح نثر اللئالی عربی
هست نظم المعالی ذهبی
تعداد ابیات را هم در این دوبیت چنین گوید^۲ .

نظم این بنده حقیر فقیر
توز در هم حساب آن می گیر
عدد در بحر علم و حیا
زربود نیک بشمرای دانسا
که ۲۰۷ جمله از نثر اللئالی و ۲۴۹ بیت شعر فارسی است.

و در تاریخ نظم اشعار چنین گوید^۳ .

سال تاریخ نظم این گوهر بمحرم - بروز خمس عشر
رفته از هجرت رسول خدا هشتصد و شصت و هفتای دانا
در باره ناظم اشعار اثری بدست نیامد آنچه از اشعار نسخه معلوم میشود اینک
صدر تخلص داشته و مذهب بوده در دوبیت زیر گوید^۴ :

پیر گشتی چه جای تذهیب است نوبت کنج و وقت تذهیب است
و چون وصف دارالسلام بغداد را کرده است شاید در آن شهر میزیسته است^۵ .
خاک بغداد مسکن شهد است در دولت سرای شیر خداست
معبد اولیا - واقظابست خلوت صوفیان تو ابست
گر چه ویرانه ایست پر گنج است آب او خوش هواش بی رنج است

عنوان های این نسخه مشتمل است بر : توحید - صفت دارالسلام بغداد -
دعای سلطان سبب نظم کتاب ۴۱ بیت و ۱۸۵ بیت شرح نثر اللئالی است با خاتمه که
از اصل کتاب ۲۳ بیت افتاده دارد .

آغاز دیباچه :

حمد پروردگار حی خبیر خالق و رازق و علی و کبیر
آغاز :

ابتدا میکنم بنام خدا تا کنم نظم در شاه رضا
توز سو گندشخص و پیما نش بشناسی کمال ایمانش

انجام :

هر که این را بصدق دریابد بخدا کز علی خبیر یابد
یا الهی بحق زوج بتول صدر را حشر کن بآل رسول

خط نستعلیق کتابت خفی خوش (فارسی) و ثلث جلی خوش (عربی) - عنوان‌ها زر و قرمز - رقم و تاریخ ندارد (اواخر قرن ۹) در حاشیه صفحه ۷ محمد علی خوانساری بخط ثلث جلی نوشته است «علی‌الظاهر خط میرزا محمد حسین هروی است» - بین صفحه ۱۱ و ۱۲ و ۳۳ و ۳۴ افتاده دارد - اندازه ۱۲۵×۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج عنابی - کاغذ سمرقندی الوان - صفحه ۱۶ و ۱۷ افشان اکلیلی - جدول زرو لاجورد - سرفصل مذهب مرصع صفحه اول - ۴۳ صفحه - ۱۰ سطر (پنج سطر فارسی و پنج سطر عربی) - اندازه نوشته ۷۵×۱۱۰ میلیمتر - شماره دفتر ۲۷۷۴۳ .

۲۶۹۶

نظم المعالی

این نسخه قسمت (صفت دارالسلام بغداد) را ندارد و بیتی هم که در مورد تعداد ابیات در نسخه قبل بود در این نسخه نیست و در عوض دو خبر از حضرت رسول (ص) نقل کرده است . تعداد ابیات این نسخه ۲۲۱ بیت است .
آغاز و انجام مانند نسخه پیش .

خط نسخ خفی خوش (فارسی) و ثلث جلی خوش (عربی) - رقم و تاریخ ندارد (اواخر قرن نهم) - پایان نسخه بخط ثلث تزئینی نوشته شده «آمین یا رب العالمین و هوالمعین» - اندازه ۱۱۵×۱۸۵ میلیمتر - جلد مقوای عطف و سجاغ تیماج فوه‌ای - کاغذ متن و حاشیه متن سمرقندی سوراخ و صالی شده ، حاشیه فرنگی - جدول زر - سر لوح مذهب مرصع جدید تر از نخدروی برگ الحاقی مجدول نا نوشته آغاز نسخه - سرفصل زر و لاجورد ریخته الصاق شده صفحه اول - ۴۹ صفحه - ۸ سطر - اندازه نوشته ۷۰×۱۳۰ میلیمتر شماره دفتر ۷۴۲۹۵ .

۲۶۹۷

نوشین روان

از ترقی دانش ملقب به ضیاء لشکر و مستشار اعظم (قرن ۱۴) مثنوی در شرح سلطنت انوشیروان که در تهران چاپ شده است. این نسخه ۲۵۵ بیت از کتاب نوشین روان است که مصنف بخط خود نوشته و برای خسروی نامی بکرمانشاه فرستاده است.

آغاز:

ای فرازنده بلند سپهر ای فروزنده رخ مه و مهر

انجام:

بل توان یافتن ز گفته کن کافریش پدید شد بسخن

خط شکسته نستعلیق -- رقم مصنف -- تاریخ تحریر ۱۳۴۰ - مور ضیاء لشکر پایان
نسخه - اندازه ۱۱۰ × ۱۷۵ میلیمتر - جلد تیماج قهوه‌ای - کاغذ فرنگی - ۲۱۴ صفحه
۱۲ سطر - اندازه نوشته ۷۰ × ۱۷۵ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۴۹۹.

(۴۶۱۷)

ورقه و گلدشاه

اصل داستان این مثنوی افسانه‌ای عربی است که از زندگی عروبة بن الحزم العذری از شعرای صدر اسلام اقتباس شده است و بعدها عیوقی شاعر این داستان را

بصورت مثنوی بیجر متقارب برای سلطان محمود غزنوی شعر در آورد و يك نسخه از بن مثنوی در کتابخانه موزه سرای طویقاپو موجود است. و در ۷۷۰ هجری یوسف مداح آنرا شعر ترکی در آورد و در اوایل قرن ۱۴ ملا عبدالله بن حاجی بن میر کریم از فارسی بزبان ترکی شرقی ترجمه کرد و در ۱۳۲۱ در تاشکند با عنوان «حکایت عجیبه از احوال گلشاه و ورقه» چاپ شده است^۱

این نسخه از عیوقی نیست و ناظم اشعار معلوم نشد آغاز نسخه افتاده و از نیمه مجلس اول شروع میشود و ۱۵۰۰ بیت است.

آغاز :

چه ورقه دور شد از روی گلشاه ز غم باریک تر چون مور . . .

انجام :

بهم بودند ایشان تا چهل سال بعیش و شادمانی فارغ البال
 'بن مثنوی ضمیمه مثنوی بهرام و گلندام (۱۷۲ تا ۲۸۱) است. برای نسخه شناسی بشماره ۲۶۱۷ مراجعه شود.

۱- مجله دانشکده ادبیات سال اول شماره ۴ مقاله احمد آتش - ذریعه ج ۰۹ ب- ۳ ص ۷۸۱ - فرهنگ اسدی - کتابخانه خزینه رقم ۸۴۱ - فهرست الهیات ص ۲۵۰ - فهرست دانشگاه شماره ۳۸۸۰ و ۴۷۷۵ .

آغاز مثنوی عیوقی :

بنام خداوند بالا و پست که از هستی اش هست شد هر چه هست

انجام :

فروزنده شمس خاوری	بر آورنده طاق نیلوفر
چنین بود این قصه پر عجب	ز اخبار تازی و کتب عرب
ز عیوقی و امتان خاص و عام	ثنا بر محمد علیه السلام

یوسف وزلیخا ۲۶۹۸

از فضل الله فرزند میرزا عبدالنبی شیرازی متخلص به خاوری (در گذشته ۱۲۶۷ ق) مؤلف کتابهای «ذوالقرنین» در تاریخ قاجاریه و «مدایح معتمدیه» و دیوان اشعار و مثنوی یوسف وزلیخا که ترجمه کامل داستان یوسف وزلیخا در قرآن است. این مثنوی ۷۰۰۰ بیت است و بطوریکه ناظم اشعار میگوید در مدت ششماه سروده است و تاریخ اتمام آن ۱۲۴۰ است ۱
این نسخه آغاز و پایان ندارد ولی پیدا است که بیش از چهاربرگ افتاده نیست
تعداد ابیات آن ۶۸۲۰ بیت است.

آغاز :

بود در چاه غفلت یوسف جان
خدا را زین چشم آزاد گردان
رهایم چون دهی زین قعر چاهش
بمصر قرب خود بنمای راهش

انجام :

چومن نوبت زن این کساخ گشتم
باین نوبت زنی گستاخ گشتم

۱- بسال مرغ این ششماه مولود چو یحیی لب بشکر خنده بگشود
ذریعه ج ۹ ب ۱ ص ۲۸۸ -- فهرست ریوشماره ۳۵۸ - مجمع الفصاح ۲ ص ۱۲۶

چودر این پرده من گشتم نواساز
بر آوردم برون از پرده آن راز

خط نستعلیق کتابت -- عنوانها قرمز -- رقم وتاریخ ندارد (قرن ۱۳) -- آغاز و پایان
افتاده -- اندازه ۱۲۵ × ۲۰۵ میلیمتر -- جلد مقوا -- کاغذ فرنگی -- بعضی از اوراق وصالی
شده -- جدول و کمند ز بعضی از صفحهها -- ۴۸۰ صفحه -- ۱۵ سطر -- اندازه نوشته ۸۰ × ۱۴۰
میلیمتر -- شماره دفتر ۷۶۴۸۹ .

یوسف وزلیخا ۲۶۹۹

منسوب به حکیم ابوالقاسم فردوسی است که در ایران و هند مکرر چاپ
شده است. تعداد ابیات نسخه ۶۰۰۰ بیت است .

آغاز :

بنام خداوند هر دو سرای که جاوید باشد بهر دوسرای
انجام :

گراینها که گفتم بجای آوری ز دادار یسابی همسه داوری

خط نستعلیق کتابت -- عنوانها قرمز -- رقم علی اکبر تفرشی برای محمد تقی سپهر --
تاریخ تحریر ۱۲۶۲ ق -- یادداشت های ملك الشعراء بهار درباره لغات و ترکیبات اشعار در
حاشیه صفحهها و پایان نسخه -- یادداشت ملکیت عباسقلی سپهر صفحه آخر -- اندازه ۱۳۰ × ۲۰۰
میلیمتر -- جلد تیمساج یشمی -- کاغذ فرنگی -- ۳۷۸ صفحه -- ۱۶ سطر -- اندازه نوشته
۷۵ × ۱۴۰ میلیمتر -- شماره دفتر ۷۴۵۰۲ .

پیشین وزلیخا

۲۷۰۰

از ملا فرخ ناظم هروی سبزواری (در گذشته ۱۰۶۸) که در تاشکند
بچاپ رسیده است تعداد ابیات این مثنوی ۵۰۰۰ بیت است .

آغاز :

خدایا مست شوقم کن چو فرهاد
که شور عشق را شیرین کنم یار

انجام :

بده جامی که مست باده کام
کنم آغاز شکر حسن انجام

خط نستعلیق کتابت خوش - عنوانها قرمز - ۱۳ صفحه در آغاز و ۱۱ صفحه در پایان
نسخه نو نویسی است -- رقم ندارد -- تاریخ تحریر قسمت نو نویسی ۱۲۳۱ -- اندازه ۱۳۰ × ۲۵۰
میلیمتر -- جلد تیماج زرد، ترنج و سرترنج و لچکی ضربی -- کاغذ سمرقندی. قسمت نو نویسی
فرنگی - جدول زروالوان از صفحه ۱۴ تا ۳۲۳ - ۳۴۰ صفحه - ۱۶ سطر -- اندازه نوشته
۶۰ × ۱۶۰ میلیمتر - شماره دفتر ۵۰۸۰۹ .

کتابهای معرفی شده

الف	انشاء عرفی ۱۹
آئینه اسکندری خمسه خسرو	انشاء قاضی عبدالخالق کرهرودی
آتشکده صادق ۳۲ و ۴۱۸ و ۴۴۰	۱۸
اختلاج نامه جاجرمی ۲۴	انشاء محمد تقی اعتمادالدوله ۱۹
ازهار گلشن ۱-۴	انشاء موبدا ۱۹
اسرارنامه ۴۰۰ و ۴۰۶ و ۴۱۶ و	انشاء میرزا سیدعلی همدانی ۱۸
کلیات عطار	انشاء نصیرا ۱۸ و ۴۲۳
اسکندر نامه ۷۳ و ۷۵ و خمسه	ب
نظامی	
اشتر نامه کلیات عطار	باغ فردوس ۴۶۱
اصول و فروع کلیات نورعلیشاه	بحر الاسرار ۴
الف ابدال ظهوری ۲۹	بستان مانم ۴۶۱
الهامیه طغرا ۱۸	بوستان ۴۱۶ و ۴۶۰ و کلیات سعدی
الهی نامه ۴۰۶ و کلیات عطار	بهرام و گلندام کلیات کاتبی
انشاء خواجه عبدالله مروارید ۱۹	بیان واقعه امیر تیمور کلیات
انشاء در تعریف آئینه بندی ۱۸	قاسم انوار
انشاء صایبا ۱۸ و ۴۲۳	بیمار و طبیب شریف ۳۳ و ۴۲۶ و
انشاء طغرا مشهدی ۱۸	۴۴۰
انشاء عبدالله مجتهد شوشتری ۱۹	

پ

پند نامه کلیات عطار

پرورده خیال ۴۵۲

پیریشان کلیات قانانی

ت

تاریخ امیری ۲۳۶

تحفة الاحرار ۴۳۵ و کلیات جامی

تحفة العراقین کلیات خاقانی

ترجیع آذری ۴۲۰

« اسیری ۴۲۱

« اوحدالدین کرمانی ۸

« جامی ۳۰

« جمال کاشی ۸

« شاپورنیشابوری ۳۱

« شاه نعمه الله ۳۰

« شمس حاجی ۸

« عارف شیرازی ۴۲۰

« فخرالدین عراقی ۸

« کمال فارسی گوی ۸

« محمد طاهر نائینی ۳۱

« مغربی ۸

« ناصر بخاری ۸

« نورعلیشاه ۳۰

« هاتف ۴۴۰

« و ترکیب ابوتراب بیک

۲۷

ترجیع و ترکیب قدسی ۴۱۹

ترکیب رکنا ۲۷

« فصیحی ۲۷

« هفت رنگ ۴۲۰

ترسا و صنعان ۴

تزویج نامه ۴۵۴

تفسیر سوره بقره کلیات نورعلیشاه

تمر نامه ۵ و ۷ و ۹ و ۴۰۹

تمهیدات ۴۱۵

توصیف حمام خان ۴۱۹

ج

جامع الاسرار کلیات نورعلیشاه

جمشید و خورشید کلیات سلمان

جنات الوصال کلیات نورعلیشاه

جنگ ۷-۵۳

جنگنامه خامس آل عبا ۵۴

جواب نامه بجلال الدین

عبدالمؤمن خان اوزبک ۲۱

دوازده بند صباحی بیدگلی ۴۴۱
 ده باب کلیات کاتبی
 دیباچه جواهر الاسرار ۱۸
 « خوان خلیل ۱۷
 « شجره مبارکه ۱۷
 « شفیعاً یزدی بر شهنشا
 نامه ۱۷
 دیباچه عبدالکریم سلطان ۳۴
 « عروض نصیرا ۱۷
 « گلزار ابراهیم ۱۷
 « مجموعه آقا حسین
 خوانساری ۱۷
 دیباچه معیار ۱۷
 « مقیمابر بیاض شاه عباس ۱۸
 « میرزا ابراهیم بر رساله
 موسیقی ۱۸
 دیباچه نوری ظهوری ۱۷
 دیوان آتشی ۸۱
 دیوان آذریبکدلی ۴۳۰ و ۸۲
 « آصفی هروی ۴۵۶
 « ابن یمین ۸۳-۸۵ و ۴۰۳
 ۴۴۷ و
 دیوان ابوالفرج رونی ۴۴۴ و ۴۴۲
 ۴۵۵ و
 دیوان اثیرا خسیکتی ۸۵

جواهر نامه ۲۱
 جوهر الذات کلیات عطار

ح

حال نامه ۵۵-۵۸
 حدیقه الحقیقه ۵۸ و ۶۳
 حسن منظوم ۴۶۱

خ

خاتمه مجموعه حاج عبدالعلی ۱۸
 خاور نامه ۴۱۲
 خداوند نامه ۶۴
 خسرو شیرین عرفی ۴۴۰ و کلیات
 خسرو شیرین نظامی ۷۸ و ۴۳۳
 و خمسه
 خطبه بیاض ۱۸
 خلاصه خمسه ۶۴ و ۴۲۰
 خمسه خسرو ۶۷ و ۷۱
 خمسه خواجو (منتخب) ۸
 خمسه نظامی ۷۱ و ۸۱

د

دوازده بند محتشم ۴۴۱

«	اثیراومانی ۸۶	«	خسرو ۱۲۵
«	ادیب صابر ۸۷ و ۴۵۰	«	خواجو ۴۰۰
«	اسرار ۸۸ و ۴۴۳	«	دارا ۱۲۶
«	الهامی (منتخب) ۴۶۱	«	داوری ۱۲۷
«	امامی هروی ۴۰۷	«	دشتی ۱۲۸
«	امیدی تهرانی ۴۰۵	«	رشید و طواط ۴۳۳
«	امیرهمایون ۴۰۴	«	رفیق اصفهانی ۴۳۰
«	انوری ۸۹-۹۷ و ۴۳۲ و	«	رودکی ۱۲۹ و ۴۵۱
«	۴۵۱	«	سحاب ۱۳۰
«	اوحدی (انتخاب) ۳۹۹	«	سحابی استرآبادی ۱۳۱
«	بساطی ۴۰۱	«	دیوان سروش اصفهانی ۱۳۲
«	بیدل شیرازی ۹۷	«	سعدی کلیات
«	تقوی ۹۹	«	سعیدا ۱۳۳-۱۳۶
«	ثنایی ۱۰۰	«	سلمان ساوجی کلیات
«	جامی ۳۷ و کلیات	«	سنایی ۱۳۶
«	جلال‌عزض ۴۰۱	«	سوزنی ۱۳۷
«	جمال اصفهانی ۱۰۱	«	سیف ۱۳۷
«	حافظ ۳۷ و ۱۰۲-۱۲۳ و	«	شاه نعمه‌الله ۱۳۸-۱۴۱
«	۴۱۶ و ۳۹۹	«	شاهی ۱۴۱
«	دیوان حسن دهلوی ۱۲۳	«	شمس تبریزی ۱۴۲-۱۴۶
«	حسن غزنوی ۴۴۲	«	۳۹۸ و ۴۰۲
«	حشمت کلیات	«	دیوان شهاب ترشیزی ۱۴۶
«	حکیم کلیات	«	شیبانی ۱۴۷-۱۴۹
«	خاقان ۱۲۴	«	صائب ۱۴۹
«	خاقانی ۴۳۳ و کلیات	«	صاحب‌عالی آبادی ۱۵۰ و ۱۵۱

«	کاتبی کلیات	«	دیوان صاحب کاشانی ۱۵۲
«	کاظم کاشانی (منتخب)	«	صادق ۱۵۳
«	۴۲۱	«	صبا ۱۵۴-۱۵۷
«	کلیم ۱۷۴ و ۱۷۵ و ۴۲۸	«	صبوری ۱۵۷ و ۴۵۵
«	کمال اسمعیل ۱۷۶ و ۴۳۳	«	طالب آملی (منتخب) ۱۱
«	کمال خجندی ۱۷۷ و ۴۱۶	«	طرزی افشار ۳۳ و ۴۵۳
«	گلشن ۱۷۸-۱۸۰	«	ظل الله ۱۵۸
«	مایل افشار ۱۸۰	«	ظهوری ۱۵۹
«	مجد همگر ۴۰۷	«	ظهیر ۱۶۰-۱۶۳ و ۴۰۷
«	مجتشم ۱۸۱	«	و ۴۴۸
«	مختاری ۱۸۱ و ۴۴۲	«	دیوان عاشق ۱۶۳-۱۶۵
«	مسعود سعد ۱۸۲	«	عبدالواسع ۱۶۵ و ۴۴۹
«	مشتاقیه ۱۸۳-۱۸۵	«	عبرت ۱۶۶
«	مشتقری ۱۸۵-۱۸۷	«	عرفی کلیات
«	مشرقی کلیات	«	عصمت بخاری ۳۹۹
«	معزی ۱۸۷-۱۹۵	«	عطار کلیات
«	مغربی ۱۹۵-۱۹۷	«	عنصری ۱۶۷ و ۴۳۲ و ۴۳۷
«	منوچهری ۱۹۷-۲۰۱ و	«	عراقی ۴۰۰
«	۴۳۷ و ۴۴۴ و ۴۴۸	«	فرخی ۱۶۸-۱۷۰
«	دیوان ناصر خسرو ۲۰۱-۲۰۶ و	«	فیض ۱۷۰
«	۴۳۳	«	فیضی دکنی ۱۷۱
«	دیوان نشاط گنجینه نشاط	«	قاآنی کلیات
«	نظیری ۲۰۶-۲۰۸	«	قائم مقام ۱۷۲ و ۴۴۳
«	نقی ۲۰۸ و ۴۵۶	«	قاسم انوار کلیات
«	نورعلیشاه کلیات	«	قطران ۱۷۱

روشنائینامه ۲۸ و ۲۱۳

« واعظ ۲۰۹-۲۱۲

« هلالی جغتائی ۴۰۴

« همام تبریزی ۴۰۱

ز

زورعشق ۲۱۳

ر

زینت المدايح ۲۱۴-۲۱۶

زبدة الاخلاق ۲۴۰

زبدة الحفایق ۴۱۵

رباعیات ابوسعید ابوالخیر ۳۵

« جامی ۴۱۶

« گنجفہ ۲۴۱

س

رساله در بیان علم کلیات قاسم انوار

« در نصایح ۲۱

« سؤال و جواب کلیات قاسم

انوار

ساقینامه امیدی ۳۲

« امیر عقیل کوثری ۳۰ و ۴۱۸

« رضی اریمانی ۴۱۸ و ۴۲۶

« ظهوری ۹ و ۳۰ و ۴۲۰

« عبدالرزاق لاهیجی ۴۱۸

« عرشی کازرانی ۲۷

« عطایی اصفهانی ۲۷

« فضولی ۴۲۱

« فندرسکی ۴۲۶

« مرشد ۲۶

« ملکی قمی ۲۷

« نظام ۴۲۱

ساقینامه ها ۲۱۶ و ۲۱۷

سام نامه ۲۱۸

رساله شرح بیت حافظ

از دوانی ۴۱۳

رساله صفحات سایل ۱۸

« عدد مقامات کلیات قاسم

انوار

رساله عشق و محبت ۴۲۴

رساله مرآة الفتوح ۱۸

رساله نعمت بنی از اهلی ۲۴۱

رساله نفسیه کلیات عرفی

رقعه آصف خان ۱۳

رقعه میر صدرالدین ۴۲۳

روح و بدن فضولی ۴۲۹

- شرح قصیده برده ۲۸
 « قصیده خمربه ۴۳۶
 « مثنوی مولوی از
 کر کوکی ۲۶
 شمس المشرقیین کلیات مشرقی
 شمع و پروانه اهلی ۴۷ و ۲۳۸
 شهنشاهنامه عجم ۲۲۷
 شیرین و خسرو خمسه خسرو

ص

- صدپند عبید زاکانی ۴۳۹
 صفحات (رساله) ۲۱۸

ط

- طوطی نامه ۲۲۸

ع

- عبرت نامه ۲۴
 عربضه یکی از ملوک به امام غزالی ۳۳
 عشق و محبت (رساله) ۴۲۴
 عشقیه ۲۶

- سبحه الابرار ۴۳۵ و کلیات جامی
 سبحة هزار دانه ۳۱
 سرایا مهری عرب ۲۵ و ۴۴۰
 سرداریه ۲۱۹ و ۴۴۱
 سر عالم حمد علی عظیم کلیات نور علی شاه
 سلامان و ابسال کلیات جامی
 سلسله الذهب «
 سؤال شاه شجاع و جواب
 ابن سینا ۲۶

- سوز و گداز صادق ۳۲
 سوز و گداز نوعی ۹ و ۳۲ و ۴۷
 سیر العباد الی المعاد ۲۲۰
 سی فصل کلیات عطار
 سینامه کلیات کاتبی

ش

- شاهنامه عبدالقادر ۲۲۰-۲۲۲
 « فردوسی ۲۲۲-۲۲۴
 « قاسمی ۴۰۸
 « محرمی ۲۲۴-۲۲۶
 شبستان انس کلیات مشرقی
 شرح الواصلین ۲۲۶ و ۲۲۷
 « تصرف قلعه نور ۴۲۴

غ

غزلیات عبدالکریم سلطان ۳۵

ف

فایده در قافیه کلیات حکیم

فتحنامه حسام الملک ۲۳۰

فتوح الحرمین ۲۳۱

فراقنامه کلیات سلمان

فرمان سلطان عبدالله قطبشاه ۱۷

فرمان شاه طهماسب در باره

افضل الدین محمد تر که ۱۴

فرمان شاه عباس ثانی

بدولت خان ۱۷

فواید العقاید ۲۴۰

فرهاد و شیرین عقیل همدانی ۴۳۹

فرهاد و شیرین وحشی ۴۷ و ۲۳۳ -

۲۳۵ و ۴۱۸ و ۴۲۶ و ۴۲۹

فرهنگ فارسی ۴۲۹ و ۴۴۱

ق

قرآن سعد بن خسرو ۲۶

قصاید مصنوع اهلی ۲۳۸ و ۲۳۹

قصیده سیلاب نقاش ۴۱۹

» شمس المناقب سروش ۴۹

» فندرسکی ۳۳

» کمال خجندی ۸

» مصنوع مطرزی ۸

قضا و قدر رکنا ۲۹

» » سلیم ۲۵ و ۴۴۰

» » طالب آملی ۲۱

» » طاهرا ۴۲۰

» » طوفان ۳۱

» » محمد رضا سفره چی ۴۱۹

ک

کاخ کیوانی ۲۳۶

کتابت امیر علی شیر بخواجه افضل

و عبدالله مروارید ۴۲۳

کتابت شاعرزاده خرم ۴۲۳

» عبدالؤمن خان ۴۲۳

کلام الملوک صاحب علی آبادی ۴۳۸

کلام محمد غزالی ۳۴

کلیات اهلی ۲۳۷

» جامی ۲۴۲-۲۶۲

» حشمت قاجار ۲۶۲-۲۶۵

ل

- لب ولباب معنوی ۳۷۳
لسان الغیب کلیات عطار
لوامع کلیات جامی
لوايح « «
لیلی و مجنون جامی کلیات جامی
لیلی و مجنون روح الامین ۳۷۶-۳۷۴
لیلی و مجنون صاعدا ۴۲۵
لیلی و مجنون مکتبی ۳۷۶ و ۹-
۳۷۸ و ۵۱۸ و ۴۲۸
لیلی و مجنون نظامی خمسه

م

- مثنی عصمت بخاری ۲۵
مثنی فندرسکی ۳۲
مثنوی آذر ۲۳
« ابراهیم صفا ۳۳
« حسینعلی ۳۷۸-۳۸۱
« حسین یزدی ۲۳
« داهیا ۲۹
« رکنا ۲۹ و ۹
« غیرت ۳۱

» حکیم ۲۶۵-۲۶۸

» خاقانی ۲۶۹-۲۷۸

» سعدی ۲۷۸-۳۱۴ و ۴۳۱

» سلمان ۳۱۴-۳۲۵

» عرفی ۳۲۶-۳۳۴

» عطار ۳۳۴-۳۴۶

» قاتانی ۳۴۶-۳۴۸

» قاسم انوار ۳۴۹-۳۵۸

» کاتبی ۳۵۸-۳۶۱

» مشرقی ۳۶۱ و ۳۶۲

» نورعلیشاه ۳۶۲-۳۶۵

گ

- گلر عنای کفر و ایمان ۴
گلستان کلیات سعدی
گلشن توحید ۳۶۵ و ۳۶۶
گلشن خیال ۴۲۵
گلشن راز ۳۶۸ و ۴۱۶ و ۷۳۶
گلشن فردوس کلیات حشمت
گل و بلبل کاظم ۲۳
گنجینه نشاط ۳۶۹-۳۷۲
گوی و چو گان ۵۵-۵۸

مثنوی فروزنده ۳۸۱	مخمس جنتی ۲۵
« محبی ۳۸۲	« حاجی ۲۸
« معنوی ۳۸۳-۳۹۵ و ۴۰۲	« خالد ۲۸
۴۳۱ و ۴۶۲	« زکی ۲۸
مثنوی نصیرا ۴۷	« ساقی ۲۸
« نظیری ۳۲	« شفایی ۲۸
« نوایی ۳۱	« شمس ۲۸
« هاتفی ۲۴	« شیخ اسمعیل ۲۸
« هجری ۴۴۱ و ۲۳	« صالح ۲۸
« همام ۳۹۵ و ۳۹۶	« عرفی ۲۸
مجنون ولیلی خمسه خسرو	« کمال بن غیاث ۲۵
مجمع الابکار کلیات عرفی	« مانی ۲۸
مجمع البحرین اسیری ۳۹۷ و ۳۹۸	مرآت الفتوح (رساله) ۱۸
مجمع البحرین کاتبی کلیات	مراتب و منازل آفرینش ۱۳
مجموعه ۳۹۸-۴۵۷	مراسلات عاشق و معشوق ستمگر ۴۵۲
محبت نامه حکیم کلیات	مربع نورالله ضیاء ۳۳
محبت نامه عماد ۴۲۹	مسمط رهی ۱۱
محب و محبوب کلیات کاتبی	مصدر الآثار ۴۵۸
محمود و ایاز ۲۳ و ۹ و ۴۱۸ و ۴۲۰ و ۴۲۰	مطلع الانوار خمسه خسرو
۴۵۷ و	مظهر العجایب کلیات عطار
مختار نامه کلیات عطار	معراج الخیال ۲۵ و ۴۹ و ۴۲۶
مختصری از فواید تاریخ ۱۳	مقالات اهل عالم ۴۵۹
« در انتساب بنی آدم ۱۳	مکاتیب شرف الدین منیری ۴۱۴
مخزن الاسرار ۴۳۳ و خمسه	مکتوب عبدالله قطب بن محی ۴۱۳
مخمس باقر ۲۸	مناجات و نصایح خواجه عبدالله ۳۵

منشآت شیخ محمد بن شمس الدین ۴۲۳	نامه حاج عبدالعلی از جانب نظام الدین
« قائم مقام ۴۳۸	احمد ۱۵
« و نامه های صاحب دیوان ۴۳۸	نامه حاج عبدالعلی بمیرزا امامقلی ۱۶
منطق الطیر ۴۱۶ و ۴۶۶ و کلیات عطار	« « معین ۱۶
مونس الاحرار ۴۶۲-۴۶۴	« « بنظام الدین مورخ ۱۶
مهر و مشتری ۴۴۷ و ۴۶۴	« حضرت رسول (ص) بخسرو پرویز ۱۴
ن	« خاقانی بکیا لواشیر کلیات
ناز و نیاز ۴۳۹	« « خان خاتان بآصف خان وزیر ۱۷
ناظر و منظور کلیات کاتبی	« « بشکیبی ۱۶
ناظر و منظور وحشی ۴۷ و ۴۱۸	« « بعرفی ۱۷
نامه آقا حسین خوانساری بمیرزا	« « به نظیری ۱۵
ابوالقتوح ۱۵	« « بیورقلی بیک ۱۷
نامه ابوسعید ابوالخیر بابن سینا ۱۶	« « رکنا لاری ۱۶
نامه اصح بفصیحی ۱۵	« « سنای بخواجه نجدی ۱۶ و ۱۷
نامد امیرعلیشیر بخواجه افضل ۱۶	« « شاه طاهر خواندسی
نامه انسی بسراجا ۱۵	« « بشاه طاهر دکنی ۱۶
« بخان خانان ۱۶	« « شاه بقاسم بیک ۱۵
« بخواجه حسین ثنائی ۱۶	« « طهماسب به عبد گبر ۴۲۳
« جلال خوانساری بطالب آملی ۱۶	« « عباس ماضی بشاه جهان ۱۶
« جواب شفایی بانسی ۱۷	« « شاهقلی بیک طغانلو ۴۲۴
« حاج عبدالعلی از جانب عبدالله	« « شریف آملی بفرزند ۱۶
قطبشاه ۱۵	« « شیخ ابوالفضل بخان خانان ۱۶
	نامه شیخ ابوالقاسم بخواجه سلطان محمد وزیر ۱۵

- نامه شیخ علی کلاه بشاه شجاع ۱۷ نظم المعالی ۴۶۵-۴۶۷
- « شیر و انشاه ۱۵ | نقایس الفنون ۱۳
- « ظهوری بعماد چادر باف ۱۷ | نقاش و صورت ۴۲۶
- « عبدالله قطب بن محیی بعبده العزیز ۱۶ | نقش بدیع ۴۲۰
- « عرفی در شرح بیماری خویش کلیات و
- « قآآنی ۴۳۸
- « محمد رضا بمیر تاج الدین ۱۵ | ورقه و گلشاه ۴۶۸ و ۴۶۹
- « محمد قلی سلیم ۱۵ | ولدنامه ۴۰۳
- « معاویه بعلی (ع) و جواب حضرت ۱۵
- « مقیمابملا کاظم و حکیم شیرازی ۱۶
- « مالک هروی بفصیحی ۱۵ | هدایت نامه ۴۰۳
- « منظوم بخالد ۳۰ | هزلیات ملاد و پیازه ۴۳۸
- « میر باقر علوی در جواب جلالا ۱۶ | هشت بهشت خسته خسرو
- « میرزا زین العابدین به حسن بیك ۱۷ | هفت بند جامی ۲۵
- نامه میرزا قلی میلی به حافظ هفت پیکر ۵۳۳ و خسته
- جلاللی ۱۵ | هفت جام ۴۲۱
- نامه میرزا هاشم بمیرزا قاسم ۱۵ | همای و همایون ۴۰۰
- « میر سید شریف در سفارش حافظ هیالاج نامه کلیات عطار
- ادوار ۱۵
- نامه نصیرا بمحمد حسین حلبی و یوسف وزلیخا جامی ۴۳۴ و کلیات
- « عزتی و در طلب آب ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ | « حشمت کلیات
- نامه نصیرا بشیخ محمد خاتون ۱۷ | « خاوری ۴۷۰
- نان و حلوا ۴۴۶ و ۲۲۸ | « فردوسی ۴۷۱
- نصایح جامی کلیات | « ناظم هروی ۴۲۶ و ۴۷۲

اشخاص

آبادارباشی ۳۷۱	آقا حسن ۴۲
آبرو ۵۰	آقاخان محلاتی ۴۳۹
آتش (احمد) ۴۶۹	آقارضی ۴۱۰ و ۴۲۱
آتشی خبازشیرازی ۸۱	آقا رفیع ۴۵۷
آذر ۲۲ و ۳۵ و ۳۹ و ۵۰ و ۴۲۱	آقا نایب ۱۴۳
آذربیکدلی شاملو (حاج لطفعلی)	آق کرمن ۲۲۶
۴۳۰ و ۸۲	آقلو ۱۷۲
آذری ۱۰ و ۱۸ و ۴۸ و ۴۲۰	آقا ملک ۹۰
آرام ۵۰	آگاه ۴۱۰
آرزو ۵۰	آیت (محمد حسن قزوینی) ۱۲۸
آزاد ۴۲ و ۴۱۰	آیتی ۱۳۴-۱۳۵
آشتیانی (موسی) ۱۲۶	ابراهیم ۳۶ و ۴۰ و ۵۰ و ۱۷۹ و ۴۱۰
آشوب ۱۹ و ۵۰ و ۴۱۰	۴۲۱
آصف الدوله ۲۶۷	ابراهیم بردعی تبریزی = گلشن
آصف خان ۱۳ و ۱۷ و ۴۲۱	ابراهیم بن کاشفا ۱۸
آصفی ۲۲ و ۳۵ و ۳۹ و ۵۰ و ۴۲۱	ابراهیم دده = شاهدی
آصفی خراسانی ۴۷ و ۴۱۰	ابراهیم ساوجی ۴۲۱
آصفی هروی ۴۵۶	ابراهیم سوکی اصفهانی ۳۶
آفتی ۴۲۱	ابراهیم شیروانی ۱۰۴

- ابراهیم قوام فاروقی ۴۱۴
 ابراهیم میرزای صفوی ۱۰۰
 ابن حسام (محمد بن حسام الدین) ۱۰ و ۱۰ و ۴۱۲ و ۴۲۰ و ۴۲۱
 ابن سینا ۱۶ و ۲۶ و ۳۶
 ابن علی ۸۴
 ابن علی (کاتب یزدی) ۴۰۵
 ابن فارض ۲۳۲
 ابن نعیم الدین الحسینی ۳۰۷
 ابن یمین ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۴۰۳ و ۴۴۷
 ابوالبقاء تفریشی ۱۰ و ۳۶
 ابوالحسن ۴۱۰ و ۴۲۱
 ابوالحسن (حاج سید) ۲۵۸
 ابوالحسن جوزانی ۵۵
 ابوالحسن شهید بلخی ۴۵۰
 ابوالحسن فراهانی ۱۰
 ابوالحسن میرزا (شیخ رئیس) ۱۶۸
 ابوالعباس بخاری ۴۵۰
 ابوالعلاء گنجوی ۹ و ۱۳ و ۴۲۳
 ابوالفتح بستی ۴۵۰
 ابوالفتح نصر بن خلف ۱۸۱
 ابوالفرج رونی ۱۰ و ۱۸۲ و ۴۴۲ و ۴۴۴ و ۴۵۵
 ابوالفضل (شیخ) ۱۶
 ابوالقاسم ۴۱۰ و ۴۲۱ و ۴۵۴
 ابوالقاسم (سید) ۱۲۶
 ابوالقاسم (شیخ) ۱۵
 ابوالقاسم خالی ۲۱۹
 ابوالقاسم فندرسکی (سید) ۳۳
 ابوالقاسم همدانی ۲۵ و ۴۱
 ابوالمظفر حسین بهادر گورکانی ۴۳۹
 ابوالمعین ۴۱۲
 ابوالعالی همدانی ۴۱۵
 ابوالوفاء خوارزمی ۳۴۰
 ابوبکر محمد ۲۵۰
 ابوتراب بیک ۱۱ و ۲۷ و ۳۶ و ۳۸ و ۴۱۰ و ۴۲۱
 ابوسعید ابوالخیر (شیخ) ۱۶
 ۳۵ و ۲۵۰
 ابوتراب محمد تقی حسینی مدرک ۱۷۱
 ابوطالب ۹
 ابوطالب (میرزا) ۲۵ و ۴۲۷
 ابوطالب حسینی ۱۸۵
 ابوطالب فندرسکی ۳۲ و ۴۲۶
 ابوطاهر ۲۵۴ و ۲۵۵

احمدوند چلبی ۲۳۰	ابوقدره (عبدالحسین) ۷۱ و
اختری ۴۲۱	۱۱۳ و ۱۲۱ و ۱۲۶ و ۱۸۸ و ۱۹۹ و
اخلاص ۴۲۱	۲۴۴ و ۲۱۷
ادهم ۴۱۰ و ۵۰	ابوقهار محمد امین قاجار ۱۸۶
ادهم ارتمانی (ابراهیم) ۱ -	ابومحمد مبینی ۳۴۲
۱۹	اثر ۴۱۰
ادیب الممالک فراهانی ۱۷۳	ائیرالدین اخسیکتی ۱۳ و ۸۵ و
ادیب صابر ترمذی ۴۱ و ۴۵ و ۵۳ و	۴۲۳ و ۴۵۰
۸۷ و ۴۱۰ و ۴۵۰	ائیرالدین اومانر ۱۰ و ۱۳ و ۸۶
ارسلان شاه ۱۶۵	اجری (میر) ۱۹
ازرقی ۱۰ - ۱۳ و ۴۵ و ۵۶ و ۴۱	احتشام الدوله ۲۰۴ و ۲۳۶
استاد ۴۲	احسان ۴۱۰
اسحق پاشا ۲۲۵	احسن ۴۱۰
اسحق میرزا ۱۹۹	احمد ۴۱۰
اسدالله (میرزا) ۲۲۹	احمد (سررشته) ۱۶۳
اسدالله قاجار ۷۷	احمد (شیخ) ۲۵۶
اسدالله میرزا ۴۶	احمد بن محمد ۱۱۴
اسد هروی ۲۵۵	احمد بخاری حسینی (سید) ۲
اسدی طوسی ۴۲۱ و ۴۲۳	احمد پاشا ۲۲۶
اسمعیل ۳۰۸	احمد حسینی ۳۶۰
اسمعیل (شیخ) ۲۸	احمد حسینی انجوی ۸۰
اسمعیل (میرزا) ۱۴۵	احمد خان (میرزا) ۱۷۳
اسمعیل بن ابراهیم کاشانی ۱۸۳	احمد سنندجی ۱۹۱
اسمعیل بروجردی ۲۱۷	احمد کرمانشاهی = الهامی
اسمعیل خان (حاجی) ۱۱۴	احمد گیلانی ۳۶

المعی ۳۹	اسمی ۴۲۱
الهامی (احمد کرمانشاهی) ۲۳۰	اسیر ۱۹-۲۲ و ۳۵ و ۴۹
۴۶۱ و ۲۳۱	اسیری ۴۲۱
الهامی دماوندی ۲۲	اسیری (قاسم) ۳۹۷
امام بیك ۵۰	اشرف ۴۱۰
امام حسن (ع) ۲۲۸ و ۹۸	اشرف سمرقندی ۱۰
امام حسین (ع) ۱۳۰ و ۱۲۸ و ۹۸ و ۵۴	اصحح (مولانا) ۱۵
۲۱۰ و ۱۵۸	اصدق ۴۱۰
امام رضا (ع) ۲۲۱ و ۱۵۸	اصیل ۴۱۰
امام قلی ۱۶	اظهری قهستانی ۱۹
امامی هروی ۴۰۷	اعتضاد السلطنه ۱۸۶ و ۱۴۴
امان الله (میرزا) ۳۵	افراسیاب خان فراشباشی ۱۸۵
امانی ۴۰	افراسیاب نوائی ۴۵۹
امتی ۴۲۱	افشار (محمد) ۳۱۱
امتی تربتی ۴۸	افشار (محمود) ۳۱۱
امجد ۵۰	افصح ۴۲۱
امیدی اردستانی ۴۵۵	افضل (خواجه) ۴۲۳
امیدی تهرانی (ارجاسب) ۱۰	افضل الدین کرمانی ۱۶ و ۱۳ و ۱۲
۳۲ و ۳۶ و ۴۰۵	افضل تهرانی ۴۰۵
امیر ۴۱۰ و ۲۶	اقدس ۳۹ و ۵۰ و ۴۱۰ و ۴۲۱
امیرپیردلی ۲۵۴	اقدس مشهدی ۴۷
امیر افخم ۲۳۶	اکبر شاه ۳۹۷
امیر تومان ۲۳۰	الله وردی اردکلو ۴۲۱
امیر تیمور قاجار ۱۹۰	الغ بیك ۲۵۶
امیر تیمور گورکانی ۳۵۱ و ۱۴۳	الفت ۴۱۰ و ۳۵

اوجی ۴۲۱ و ۵۰	امیر حاجب ۵۰
اوجی اصفهانی ۴۱۰ و ۳۶	امیر حسینی غوری ۴۵
اوحدالدین کرمانی ۴۲ و ۳۵ و ۸	امیر خسرو ۱۴ و ۱۰ و ۹
۴۲۳	امیر ذوالفقار شروانی ۱۰
اوحدی ۴۱ و ۳۶ و ۴۵ و ۴۷ و ۵۰ و	امیر روزبهان ۴۷
۳۹۹ و ۴۱۳ و ۴۲۱	امیر شاهی سبزواری (آقاملك) ۱۴۱
اورنگ ۴۱۰	امیر علمشیر نوائی ۲۳۹ و ۵۱ و ۱۶
اویس میرزا (معمد الدوله) ۲۱۹	امیر فیروز کوهی ۲۰۲ و ۱۴۹ و ۱۳
اهلی ۴۲۱ و ۴۷ و ۴۲ و ۳۶ و ۲۰ و ۱۹	امیر کبیر ۱۶۳
اهلی خراسانی ۴۷	امیر معزی نیشابوری ابو عبدالله
اهلی شیرازی ۲۴۱ و ۲۴۰ و ۲۳۷	محمد (۴۰ و ۴۶ و ۱۸۷ و ۱۹۳
ایاز ۲۵۶	امیر همایون ۴۰۴
ایرج ۴۱۰	امین الدوله ۱۹۰
ایرج میرزا ۴۱	امینا نجفی ۲۲
ایشیک آقاسی (فرخزاد بیک) ۴۲۳	امین الدین محمد = صافی
ایما ۴۱۰	امینای خانون ۴۱۰
ب	امینی (محسن) ۱۳۰
بابا افضل ۴۱۰ و ۳۵	امینی مجدی ۹۶
بابا طاهر ۴۴ و ۴۲	انسی ۱۷ و ۱۵
بابا افغانی ۴۲۱ و ۲۱ و ۱۹	انیسی شاملو ۴۱۰ و ۵۰ و ۳۵ و ۲۳ و ۹
بابا نصیبی ۴۲۱	۴۴۰ و ۴۲۱ و ۴۱۸
بابر بهادر خان ۲۵۶	انور سقا ۴۲
بابوس ۲۵۶	انوری ابیوردی ۴۱ و ۳۶ و ۲۱ و ۹
بازل ۴۱۰	و ۴۲ و ۸۹ تا ۹۶ و ۱۴ و ۴۳۲ و
	۴۵۵ و ۴۵۱

بزرگ نیا (دانش) ۱۲۱ و ۲۸۱	باقر ۲۸ و ۴۲ و ۲۵۶ و ۴۲۱
و ۳۶۲	باقرا ۴۱۰
بزمی ۳۹	باقرخان ۳۶
بساطی سمرقندی ۴۰۱	باقرخلیل ۱۹
بقایای ۴۲۱	باقرخورده ۴۸
بلاکش ۳۶	باقرناجی قزوینی ۴۵۴
بنائی خراسانی ۴۷	باقی ۲۰
بنائی هروی ۵۰	بایندر ۴۱۰
بنده رضا (میرزا) ۱۹	بدایع نگار لاهوتی ۱۰۲
بهاءالدین ۳۹	بدرالدین جاجرمی ۲۴
بهاءالدین احمد ۴۰۳	بدرالدین شاشی ۱۳ و ۱۲
بهاءالدین کریمی سمرقندی ۴۵۰	بدیع ۴۱۰ و ۴۲۱
بهاءالدین محمد ۴۲۱	بدیع (امیرمهدی) ۱۴۱
بهار (ملک الشعراء) ۵۸ و ۴۶	بدیع (میرزا) ۴۲۲
۶۲ و ۷۰ و ۷۷ و ۸۲ و ۹۵ و ۱۰۲ و	بدیعا ۴۱۰
۱۴۵ و ۱۴۷ و ۱۶۸ و ۱۷۰ و ۱۷۵ و	بدیع الدین ترکو ۱۳ و ۱۲
۱۸۳ و ۱۸۹ و ۱۹۴ و ۲۱۶ و	بدیع الزمان ۲۵۴ و ۲۵۵
۲۲۴ و ۲۲۶ و ۲۷۲ و ۳۳۴ و	بدیع قزوینی ۳۶
۳۵۸ و ۳۶۰ و ۳۹۰ و ۴۰۵ و ۴۰۸ و	بدیعی ۴۱۰
۴۱۰ و ۴۱۲ و ۴۱۳ و ۴۳۷ و	بوذری (ابراهیم) ۲۵۰
۴۴۹ و ۴۵۳ تا ۴۵۶ و ۴۷۱ و	برجی بیك ۴۲۱
بهارى ۴۱۰	برهان ۳۶ و ۴۱۰ و ۴۲۱
بهارى قمی ۴۲۱	برهمن ۴۱۰
بهائی (شیخ بهاءالدین محمد عاملی)	بزرگ بیرجندی ۴۴۶
۳۵ و ۲۲۸ و ۲۲۹ و ۳۸۹ و ۴۱۰ و ۴۴۶	بزرگ ظاهر الحسینی تفریشی ۳۶۷

جامع ۴۲ و ۴۱۰
 جامعی ۳۵
 جامی (نورالدین عبدالرحمن)
 ۱۹ و ۲۱ و ۲۶ و ۲۸ - ۳۰ و ۳۷ و
 ۳۹ و ۴۲ و ۴۹ و ۲۴۲ و ۲۴۵ و
 ۲۴۸ و ۲۵۰ - ۲۶۲ و ۳۴۰ و
 ۳۹۶ و ۴۱۰ و ۴۱۷ و ۴۲۱ و ۴۳۴
 ۴۳۶ و ۴۴۴
 جامی خراسانی ۴۲
 جانبی تبریزی ۵۰
 جانی تهرانی ۵۰
 جبلای غرجستانی ۵۰
 جدلی ۴۱۰
 جسمی ۴۱۰ و ۴۲۱
 جعفر ۴۱۰ و ۴۲۱
 جعفر (میرزا) ۴۲۲
 جعفر اصفهانی ۳۵
 جعفر صافی ۴۵
 جلال ۲۰ و ۴۲۱
 جلال (خواجه) ۴۵۰
 جلال (میرزا) ۴۱۳
 جلالا اردستانی ۱۶
 جلالا خوانساری ۱۶
 جلال الدین ۲۷۲ و ۴۲۱
 جلال الدین نوبچی ۱۲۲

بهرامشاه ۵۹ و ۶۱ و ۶۲ و ۱۶۵
 بهشتی (محمود) ۴۹
 بهمن ۲۵۴ و ۲۵۵
 بهمن تبریزی ۲۲
 بهمن میرزا قاجار ۲۵ و ۴۴ و ۴۵ و ۲۰۲
 بیانا ۴۱۰
 بیانی خراسانی ۴۱۰
 بیدل ۳۵ و ۲۳۵
 بیدل شیرازی (رحیم بن محمد)
 طبیب اصفهانی ۹۷
 بیك فاش ۴۱۰
 بیكس صفاهانی ۴۸
 بیگانه ۵۰ و ۴۱۰

پ

پارسای نویسرکانی ۱۳۱
 پندار ۴۱۰
 پهلوان محمود ۳۵
 پیر جمال (جمال الدین احمد)
 اردستانی ۲۲۶

ج

جارویی مروزی ۵۰

جلال الدین عبدالؤمن خان

اوزبک ۲۱

جلال الدین محمد (سید) ۲۳۲

جلال الدین محمد = مولوی

جلال الدین ملک‌شاه سلجوقی =

ملک‌شاه سلجوقی

جلال جعفر فراهانی ۳۶

جلال دوانی (ملا) ۴۱۳

جلال عضد ۴۰۱ و ۴۲۱

جلال قاجار ۴۱۰

جمال الدین احمد اردستانی =

بیر جمال

جمال الدین عبدالرزاق ۱۰ و ۱۳ و ۴۱

جمال الدین محمد اصفهانی ۱۰ و

۲۲ و ۳۹ و ۵۳ و ۱۰۱ و ۴۲۳ و ۴۵۰

جمال برکی (خواجه) ۲۵۰

جمال کاشانی (سید) ۸ و ۵۰ و ۵۰ و ۴۵۰

جم‌چلیبی ۲۲۵ و ۴۱۰

جمشیدشاه ۴۱۲

جنتی ۲۵

جنوبی همدانی ۵۰

جنید ۲۵۶

جوادآبادی ۳۷۶

جوانمیر ۲۳۰ و ۲۳۱

جوهری تبریزی ۱۹

جوهری زرگر ۱۰

جهان (خواجه) ۲۴۵

جهانبانی ۴۱۳

جهانگیر شاه ۱۶ و ۳۶ و ۳۷۴

جهانگیر میرزا ۱۱۴

ح

حاجب ۴۲ و ۴۱۰ و ۴۴۶

حاجی خان دشتی ۱۲۸

حاجی خلیفه ۲۲۴

حافظ ۳۷ و ۳۹ و ۴۲-۴۴ و ۴۸ و ۱۰۲

۱۲۲ و ۱۲۶ و ۱۷ و ۲۱۷ و ۲۶۵ و ۲۶۷

۳۹۹ و ۴۱۰ و ۴۱۳ و ۴۱۴ و ۴۱۶

۴۴۱ و ۴۴۲

حافظ ادوار ۱۵

حافظ جالاجلی ۱۵

حالتی ۴۱۰

حالی ۴۱۰

حامد ۴۱۰

حمیب‌الله ۳۱۲ و ۴۱۰

حمیب‌الله الحسنی ۱۱۵

حمیب‌الله محمدهد (حاج میرزا) ۴۵۵

حمیمی ۴۱۰

حجاج ۲۲۸

حسن غزنوی (سید) ۱۰ و ۱۳ و	حجت ۴۱۰
۴۵۰ و ۴۴۲	حریفی ۴۲۲
حسن متکلم ۴۳۷	حزنی اصفهانی ۴۸
حسین ۱۲۴ و ۱۸۹	حزین ۴۲۲
حسین (ملا) ۳۸۷	حسابی ۴۲۲ و ۱۲۶
حسین بن صاحبقران منصور علی	حسام السلطنه ۱۸۶ و ۴۶۱
۱۳۱	حسام الشعراء = مشتری مشهدی
حسین بهادر خان = سلطان فریدون	حسام الملك ۲۳۰ و ۲۳۱
حسین بیرجندی (ملا) ۴۴۶	حسامی ۴۲
حسین بینا ۴۳۶	حسامی (محمد خان ندیم باشی) ۱۸۰
حسینخان ۴۶۱	حسن ۲۵۶
حسین خوارزمی ۳۴۰	حسن (حاج میرزا) ۴۰
حسین خوانساری (آقا) ۱۵ و ۱۷	حسن (خواجه) ۴۱۰
۱۵۲ و	حسن افشار قاسملو = مایل افشار
حسین شاهی ۳۵۳	حسن بن رحیم ۲۳۰
حسینعلی = شرر	حسن بن علی الحکیم ۱۴۱
حسینعلی (ملا) ۳۷۸	حسن بن محمد ۹۰
حسینعلی شیرازی (میرزا) ۱۷۱	حسن بیگ ۱۷ و ۴۱۰
حسینعلی میرزا فرمانفرما ۳۹۵	حسن تقدیسی تفرشی فراہانی ۳۸۱
حسینعلی میرزا قاجار ۱۱۴	حسن حاج محمد شاه ۳۳۷
حسینقلی خانا ۸۵	حسن خان ۴۹
حسینقلی خان خوش نویس =	حسن دهلوی (نجم الدین حسن بن
سلطانی	علی سنجر) ۳۵ و ۳۹ و ۱۲۳
حسینقلی خان سرہنگ ۱۲۲	و ۴۱۰ و ۴۲۲
حسین کاشفی (کمال الدین) ۳۷۳	

حیدرقلی ۲۰۹	حسین یزدی ۲۳
حیدرقلی گرجی (فخرالدوله)	حشم ۴۰
۲۱۷	حشمت (همایون میه-رزا قاجار)
حیدرکلوج ۴۷	۲۶۲
حیرانی ۳۹	حشمت الدوله ۱۸۵
حیرانی خراسانی ۴۷	حضوری ۲۸ و ۴۱۰
حیرت ۳۵	حضوری قمی (میر) ۳۶
حیرتی ۴۱۰	حکاک ۴۲۲
خ	حکمت (علی اصغر) ۲۴۸
	حکیم (شیخ غلامعلی شیرازی)
	۲۶۵-۲۶۷
خاتمی ۴۱۰	حکیم المملک ۲۰۶
خاتون ۳۶	حکیم شفایی ۴۲۲
خاتون آبادی ۱۶۶	حکیم شیرازی (میرزا ابوالقاسم)
خادم ۳۵	۴۱۰ و ۱۶
خادم عبدالرحیم همدانی ۱۲۸	حکیم عارف ۳۶
خاقانی شیروانی (افضل الدین	حکیم عطا ۴۲۲
ابراهیم) ۱۰ و ۳۶ و ۴۲ و ۲۶۹	حکیم لوعاوه ۴۵۰
۲۷۰ و ۲۷۲ - ۲۷۸ و ۳۶۱ و	حلوائی ۴۸
۴۱۴ و ۴۳۳	حمدالله ۴۱۰
خاک (سید محمد صدرالاسلام) ۲۱۳	حمزه ۲۵۶
خالد ۲۸ و ۳۰	حمزه بن محمد ۱۶۲
خالصا ۴۱۰	حمزه خان ۱۹ و ۴۲۲
خالصی ۴۹ و ۴۱۰	حیدر ۴۲۲
خانعلیخان ۲۳۰	حیدرخان ۴۱۰ و ۴۲۲

خواجه کا ۲۵۶	خالد داد سیال کوتی ۳۹۰
خواجه نصیر طوسی ۴۲۲	خانه خانان ۱۵-۱۷ و ۳۵ و ۳۲۸
خواجه نظام الملک طوسی ۴۵۰	خان زادخان ۳۵
خواندسی = شاه طاهر خواندسی	خاوری (فضل الله شیرازی) ۴۷۰
خوش چشم (سید احمد) ۱۹۹	خسرو ۴۲۲
خوشنویس تفریشی (میرزا سید	خسرو پرویز ۱۴
حسین) ۶۶	خسرو دهلوی ۱۹ و ۲۶ و ۲۹ و
خیال ۴۱۰	۳۵ و ۳۹ و ۴۲ و ۶۶ - ۷۰ و
خیالی ۴۹ و ۲۸	۱۲۳ - ۱۲۵ و ۴۱۰
خیام ۳۶ و ۴۳ و ۴۸ و ۴۹ و ۲۱۲	خضر ۲۵۶
د	خضری ۴۱۰ و ۴۲۲
	خلاق المعانی ۴۲۲
	خلخالی ۶۹
داخل قمر ۳۵	خلف ۴۱۰
دارا (عبدالله میرزا قاجار) ۱۲۶	خلقی تبریزی ۴۲۲
داعی ۳۹ و ۳۸۷ و ۴۲۲	خلوتی (سرهنک) ۱۲۷
دانش ۴۱۰ و ۴۲۲	خلیل سلطان اعتماد الدوله ۱۵
داود ۴۱۰	خلیل ۲۵۶ و ۴۲۲
داود پاشا ۲۲۵	خلیل بیک ۴۱۰
داوری (محمد) ۱۲۷	خلیل بیک دزفولی ۱۱۴
داهیا ۲۹ و ۳۶	خلوت دکنی ۱۹
دبیر (محمد حسن شیرازی) ۱۹۴	خواجو کرمانی ۲۱۸ و ۲۱۹ و
دبیر الملک ۱۸۶	۴۰۰ و ۴۱۴
دبیر خلوت ۱۳۹	خواجه جان ۲۵۶
درکی ۴۱۰ و ۴۲۲	خواجه عبدالله اصفاری ۳۵ و ۳۸۰

درویش ۴۱۰ و ۴۲	رافع ۴۱۰
درویش اظهر ۳۶	رافعی ۴۱۱
درویش عبدالمجید ۳۷۶	راقم ۴۱۰
درویش علی ۴۰۴	راهب ۱۹
درویش علی، خادم حایری ۲۲	ربیع قزوینی ۱۸۴
درویش ناصر = ناصر بخاری	رجبعلی فقیه ۱۷۹
درویش نصرالله ۱۴۰	رستمی ۳۹
دری ۳۹	رسوایی ۴۲۲
دست غیب (صادق) ۴۱۰ و ۴۸	رشدی ۴۱۰
دست غیب (نظام) ۴۲۱	رشکی ۴۲۲
دلبر خاتون ۱۴۳	رشکی همدانی ۴۱۰ و ۴۷
دوانی = علامه دوانی	رشیدا ۴۲۲
دیوان بیکی ۲۲۱	رشیدالدین بیکدلی ۳۶۹
ذ	رشیدخان « ۱۳۲
	رشید دیلمی عبدالرشیدا ۶۸
	رشید و طوطا ۴۵۱ و ۴۵۳ و ۴۳۳
ذوقی ۴۱۰ و ۲۳۵ و ۴۲۲	رضا ۱۷۹ و ۴۱۱
ذهنی ۴۲۲	رضا جوزانی ۱۶۶
ر	رضا شوشتری ۳۶
	رضاقلی ۹۳
	رضاقلی ادیب شیرازی ۲۱۹
راجی کرمانی (ملابما:علی) ۲۱۷	رضا قلیخان هدایت ۱۹۸-۲۰۰ و
رازی ۴۱۰	۲۳۵ و ۴۱۲ و ۴۱۳ و ۴۱۵
راضی ۴۱۰	رضاکاشی ۴۲۲
راغب ۴۱۱	رضایی ۴۲ و ۴۲۲

روحانی (علی) ۱۲۸	رضی ۴۲۲
رودکی ۱۰ و ۴۱ و ۵۳ و ۱۲۹ و ۱۳۰ و	رضی ارمیانی ۴۱۹ و ۴۲۶
۴۱۴ و ۴۲۳ و ۴۵۱	« اصفهانی ۴۸
روزبه ۴۲۲	رضی الدین خشاب سمرقندی ۱۲ و ۱۳
روزبهان شیرازی ۴۱۴ و ۴۵۰	رضی تبریزی (میرزا) ۲۱۵
رونقی ۴۱۱ و ۴۲۲	رضی دانش (میرزا) ۱۷ و ۱۹
رونقی همدانی ۴۷	« نیشابوری ۱۰ و ۴۵۰
رهی ۱۱	رفیع ۴۹ و ۴۱۰
ریاضی ۴۲۲	رفیع (حاج میرزا) ۲۸۵
ریاضی یزدی ۱۸۶	رفیعا ۴۱۱
ریحان (یحیی) ۲۲۹	رفیع الدین لبنانی ۱۰ و ۱۳
ز	رفیق ۳۶ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۵
	رفیق اصفهانی ۴۳۰
	رفیق هروی ۵۰
زاهد ۴۱۱	رکنا ۱۹ و ۲۱ و ۲۷ و ۲۹ و ۴۱۰ و
زبیر ۲۵۶	۴۲۲
زرك ۴۱۱	رکنا قمی ۴۲۵
زرین خط ۱۲۳	رکناکشی (حکیم) ۹
زکی ۴۱۱ و ۴۲۲	رکنا لاری (حکیم) ۱۶
زکی همدانی ۲۱ و ۲۸ و ۳۶ و ۴۷	رکن الدوله ۱۹۳
زلالی ۲۰ و ۴۹ و ۴۲۲	رکن الدین ۴۱۰
زلالی (محمد حسن) ۴۵۷	رمزی ۴۲۲
زمان ۳۹	روح الامین (محمد امین شهرستانی)
زمانا ۴۱۱ و ۴۲۲	اصفهانی ۳۷۴
زمانی ۴۱۱ و ۴۲۲	روح الله ۲۵۶

زین العابدین ۸۲ و ۱۷۹ و ۲۸۵ و ۴۱۱	سایرا ۴۱۱
زین العابدین (میرزا) ۱۷	سایلا ۴۲۲
زین العابدین حمزه میرزا ۳۵	سائل همدانی ۴۲ و ۱۸
زین العابدین سهروردی ۸۶	سپهر (عباسقلی) ۱۳۲ و ۱۴۵ و ۱۵۵
زین العابدین مراغه ۱۱۹	۱۸۳ و ۲۲۸ و ۳۲۱ و ۴۶۱
زین العابدین همدانی ۹۳	سپهر (محمد تقی لسان الملك) ۱۸۳
زین بدرغزنی ۴۱۴	۴۳۶ و ۴۳۷ و ۴۷۱
ژ	سحاب اصفهانی (سید محمد) ۴۵ و
ژول مول ۲۱۸	۱۳۰ و ۲۱۵ و ۴۱۱
س	سحابی ۴۸ و ۴۱۱ و ۴۲۰ و ۴۲۲
سابق ۴۹ و ۴۲۲	« استرآبادی ۱۹ و ۳۵ و ۱۳۱ و
ساجدی ۴۱۱	۱۳۲ و ۴۱۱
سادات هروی ۳۴۰	سراپا ۳۵
ساقی ۲۸	سراج ۲۵۴
سالارالدوله ۳۳۶	سراجا ۴۲۲
سالک ۴۱۱ و ۴۲۲	سراج الدین قمری ۱۳
سالکا ۴۱۱	سرالله ۲۵۶
سالک قزوینی ۲۰	سرخوش ۹۵
سالکی ۴۱۱	سرخوش (محمد صادق) ۴۴۲
سامری ۴۱۱	سردار اسعد بختیاری ۱۶۶
سامی ۴۱۱	سردار معظم ۱۰۲
	سروزی ۴۲۲
	سروش اصفهانی (محمد علی) ۴۹ و ۱۳۲
	سعد کل ۲۰

سلطان فریدون حسین بهادر خان

۱۱۷

سلطان علی ۴۱۱

سلطان علی مشهدی ۲۵۰ و ۵۶ و ۵۵

۴۲۲

سلطان محمد ۱۰۰

سلطان محمد (ابوالفتح) ۲۲۵

سلطان محمد وزیر (خواجه) ۱۵

سلطان محمود چلیپی ۲۲۶

سلطان محمود غزنوی ۲۲۲ و ۲۲۵ و

۴۶۹

سلطان ولد ۳۸۶ و ۳۸۴

سلطانی (حسین قلی خان خوشنویس)

۴۶۱

سلطان یعقوب آق قویونلو ۲۳۱ و

۲۴۵ و ۲۳۸ و ۲۳۲

سلطان ۴۲۲ و ۳۹

سلطان ساوجی ۴۵ و ۴۲ و ۳۵ و ۱۰

و ۳۱۴ - ۳۲۰ و ۳۲۲ - ۳۲۵ و ۳۴۰

و ۳۹۹ و ۴۱۱

سلیم ۲۱ و ۲۵ و ۲۸ و ۳۸ و ۴۱ و

۴۴۰ و ۴۲۲ و ۴۲۰

سلیم (محمد قلی) ۱۹ و ۱۵

سلیم اردکانی ۳۶

سلیمان بیک ۲۲۵

سعدی ۱۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۵ و ۳۳ و ۴۱ -

۴۴ و ۴۸ و ۴۹ و ۱۰۵ و ۱۳۹ و ۲۷۸ -

۲۷۹ و ۲۸۱ و ۲۸۳ - ۲۹۱ و ۲۹۳ -

۲۹۶ و ۲۹۸ و ۳۰۰ و ۳۰۲ و ۳۰۳ -

۳۱۳ و ۳۶۱ و ۴۰۰ و ۴۱۱ و ۴۱۶ -

۴۲۲ و ۴۳۱ و ۴۴۱ و ۴۴۷ و ۴۶۰ -

سعید ۴۱۱

سعید ۱۳۳ و ۴۱۱ و ۴۲۲

سعیدای اردستانی ۱۳۳

سعیدای لاهیجی ۱۳۳

سعیدای یزدی (نقشبند) ۱۳۴

سعیدخان (میرزا) ۲۳۵

سقا ۳۹

سلطان ابراهیم ۴۲۲

سلطان ابوسعید ۴۹ و ۴۵۶

سلطان احمد جلایر ۴۶۴

سلطان القرائی ۱

سلطان اويس ايلکاني ۴۶۴

سلطان اويس ميرزا ۳۱۲

سلطان بايزيد دوم ۲۲۴ و ۲۲۵

سلطان جلال الدين ۳۶

سلطان حسين ميرزا بايقراء ۳۸۶

و ۴۱۱

سلطان سنجر سلجوقي ۱۶۵

ش

شاپور ۱۰ و ۱۹ و ۲۱ و ۲۲ و ۳۱ و ۳۵
 و ۴۸ و ۴۱۱ و ۴۱۲ و ۴۲۷
 شاپوری ۴۱۱
 شاطر عباس ۴۱۱
 شاملو ۴۱۱
 شامی ۳۹
 شانی ۲۰ و ۲۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲
 شاه اسمعیل صفوی ۳۸ و ۳۹۷ و
 ۴۰۵ و ۴۰۸
 شاه بیك ۲۷۱
 شاه جمشید ۲۵۶
 شاه جهان ۱۶ و ۵۸
 شاه حسینی ۴۱۱
 شاه سلطان حسین ۲۵۴
 شاه سلیمان صفوی ۱۳۴
 شاه شجاع ۱۷ و ۲۶ و ۴۰۳
 شاهدی (ابراهیم دده) ۳۶۵
 شاه صفی ۲۲۰ و ۲۲۱
 شاه طهماسب ۱۴ و ۳۶ و ۵۱ و ۲۳۲ و
 ۴۰۸ و ۴۲۳
 شاه عباس ۱۶ و ۵۱ و ۱۳۳ و ۳۱۰ و ۴۱۱
 شاه عباس ثانی ۱۷ و ۱۸ و ۲۲۰ و ۲۲۱
 شاه علی رضا ۳۶۴
 شاه غریب ۲۵۴ و ۲۵۵
 شاه قلی بیك طغانلو ۴۲۴

سلیمان خان ۱۷۹

سلیمان شاه ۸۶

سلیمان صباحی ۲۱۵ و ۴۵

سلیم تهرانی ۳۶

سلیم شاه ۱۶

سلیم شریف ۳۳

سنائی (مجدود بن آدم) ۹ و ۱۶ و

۱۷ و ۲۱ و ۳۵ و ۴۱ و ۵۰ و ۵۳ و ۵۸

و ۵۹ و ۶۱ و ۶۲ و ۱۳۶ و ۲۲۰ و

۴۱۹ و ۴۲۲ و ۴۲۳ و ۴۵۵

سنجر ۴۲۲

سنجر (میر) ۱۹

سنجر کاشی ۱۰

سنجری ۱۰ و ۳۶

سنگلاخ (میرزا) ۴۱

سوزنی (شمس الله محمد سمرقندی)

۱۰ و ۱۳ و ۳۵ و ۴۱ و ۴۶ و ۱۳۷

و ۴۲۳

سیاح ۴۱۱

سیدالحسینی (امیر) ۶

سید شریف (میر) ۴۲۶ و ۴۴۰

سیری ۴۲۲

سیف الدین اسفرننگ ۱۳ و ۱۹ و

۱۳۷ و ۴۱۱

سیما ۲۲

- شاه محمد ۱۰۶
 شاه نظر قمشه‌ای ۴۲۲
 شاهمراد خان احمدوند ۲۳۰
 شاهمیر حسینی ۲۷۱
 شاه نعمه الله ولی (سید نورالدین)
 ۳۰ و ۴۵ و ۱۳۸ و ۱۴۰ و ۳۴۰ و
 ۴۳۶ و ۳۶۴
 شاهوردی ۴۱۱
 شاهی ۳۵ و ۴۲۲
 شبستری ۱ و ۴۱۷
 شجاع ۲۵۶
 شجاعا ۴۱۱
 شجاع الملك ۲۳۶
 شجاع کاشی ۳۵
 شرر (حسینعلی) ۲۱۵
 شرعی ۴۱۱
 شرف الدین ۴۱۱
 شرف الدین احمد فاروقی ۴۱۴
 شرف الدین حسن ۴۲۳
 شرف الدین شفروه ۱۳
 شرف الدین یحیی منیری ۴۱۴
 شرف الملك ۱۶
 شرف جهان (قاضی) ۱۰
 شرفشاه (حسن بن اسحق) ۱۴
 شریف ۴۱۱ و ۴۲۲
 شریفا ۴۱۱
 شریف آملی ۱۶
 شریف الدوله (علی محمد) ۴۶
 شریفا منشور ۱۹
 شعاع ۵۴
 شعاع (محمد حسین شیرازی) ۱۹۳
 شعاعی ۴۲
 شعله دیدار ۲۰
 شعیب ۴۲۲
 شعیب (خواجه) ۴۲۲
 شفایی ۱۷ و ۱۹ و ۲۲ و ۲۸ و ۳۵ و ۳۹ و
 ۴۱۱ و ۴۲۲
 شفائی صفاها‌نی ۴۸
 شفیع (میرزا) ۴۵۱
 شفیع یزدی ۱۷ و ۴۱۱
 شکر الله ۲۵۶
 شکر الله شیرازی ۱۷۹
 شکوفی ۴۱۱
 شکوهی ۴۱۱ و ۴۲۲
 شکوهی همدانی ۴۷ و ۴۱۱
 شکیبی ۴۱۱
 شکیبی (مولانا) ۱۶
 شگون ۲۰ و ۲۱ و ۲۴
 شمس ۲۵۶
 شمس الدین ۳۹ و ۸۶ و ۱۴۴

شمس الدین جوینی ۴۵۰	شهیدی ۳۵
شمس الدین حاجی بچه بستی ۲۹ و ۸	شیمانی ۴۵۵
شمس الدین محمد بن عبدالله ۳۵۵	شیمانی (فتح الله عرب) ۱۴۷ و ۱۴۸
۳۵۸ و ۳۵۹	شیمک خان ۲۱۰
شمس الشعرا (محمد علی سروش) ۴۹	شیخ ۲۵۶
شمس المعالی (میرزا اسحق نیریزی)	شیخ الرئیس = ابن سینا
۴۶	شیدا ۱۹ و ۲۲ و ۳۵
شمس طبسی ۱۰	شیر علی (ملا) ۳۷۸ و ۳۷۹
شمس تبریزی ۲۸ و ۳۵ و ۱۴۲-۱۴۶	شیر وانشاه ۱۵
شمس مغربی ۴۳۶	شیرین ۳۶
شمس ملک آرا ۴۱۱	ص
شوریده مداح ۳۶	صابر ۴۱۱
شوشتری = سحابی استرآبادی	صابر ترمذی ۱۳
شوقی ۳۹ و ۴۱۱	صابری ۳۶
شوکت ۳۹ و ۴۱۱	صاحب ۴۵
شوکتا ۴۱۱	صاحب دیوان = صاحب علی آبادی
شوکتی ۲۱ و ۲۲	صاحب علی آبادی (محمد تقی)
شهاب الدین احمد ۱۹۰	۱۵۰ و ۱۵۱
شهاب الدین عبدالله ۷۵	صاحب کاشانی (محمد مسیح) ۱۵۲
شهاب نریشی (میرزا عبدالله بن حبیب الله) ۱۴۶	صادق ۴۲ و ۱۵۳ و ۱۱۱ و ۴۲۲
شهابی ۳۶ و ۴۱۱	صادق تفریشی (میرزا) ۳۲ و ۲۲۷
شهدی ۴۱۱	۴۱۸ و ۴۴۰
شهرت ۴۱۱	صادق کاشی (سید) ۲۱۵
شهرتی ۴۱۱	

صدرالاسلام (سید محمد) = خاك

صدرالدوله ۳۱۰

صدرالسلطنه ۵۶ و ۵۵

صدرذهبی ۴۶۵ و ۴۶۶

صدرصفی ۲۵۶

صدرقلندر ۳۵۲

صفا ۲۳۵ و ۲۳۶ و ۴۱۱

صفا (میرزا ابراهیم) ۳۳

صفا (ذبیح الله) ۱۳۸

صفائی ۴۱۱

صفدرقاچار (عطاء السلطنه) ۲۱۹

صفر ۳۵

صفرعلی ۳۸۴

صفی ۴۱۱

صفی قلی بیك ۴۹

صفی هروی ۵۰

صنعان (شیخ) ۵

صوفی (محمد) ۱۰ و ۱۹ و ۲۱ و ۴۷

صوفی همدانی ۱۶

صهبا (تقی) ۳۶

صیدعلی درجزی ۱۰۲ و ۴۵۵

صیدی تهرانی ۱۹

ض

ضابط ۵۰

صادق کورانی ۱۱۹

صارم السلطان (سردار اشرف) ۲۱۷

صاعدای اصفهانی ۴۲۵

صافی ۳۵۸ و ۳۵۹ و ۴۱۱

صافی (امین الدین محمد) ۳۵۸ و

۳۵۹

صالح ۳۵ و ۲۸ و ۴۲۲

صالحی خراسانی ۴۷

صامت ۴۹ و ۴۱۱

صائب ۱۸ و ۲۰ و ۴۲۲ و ۴۲۳

صائب تبریزی (محمد علی) ۲۱ و

۳۵ و ۳۹ و ۴۹ و ۱۳۴ و ۴۱۱ و

۴۱۶ و ۴۲۰ و ۴۲۲ و ۴۲۷

صبا (فتحعلیخان) ۲۴ و ۶۴ و ۱۵۴-

۱۵۶ و ۸۰ و ۲۱۵-۲۱۷

صباحی ۴۲

صباحی بیدگلی ۴۴۱

صبری ۴۱۱ و ۴۲۲

صبری صفاهانی ۴۸

صبور (میرزا احمد) ۲۱۵

صبوری ۳۹ و ۹۵ و ۴۱۱ و ۴۴۸ و

۴۴۹ و ۴۵۵

صبوری (محمد کاظم) ۱۵۷ و ۱۶۸ و

۱۸۹ و ۴۴۵

صدر ۴۱۱

طاهر (میرزا) ۲۲ و ۲۰	ضامن ۵۰
طاهرا ۴۱۱ و ۴۲۰ و ۴۲۲	ضمان ۵۰
طاهر خواندسی ۱۶	ضمیر ۵۰
طاهر دکنی ۱۶ و ۱۵	ضمیری ۲۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲
طاهر شیرازی ۸۲	ضمیری اصفهانی ۴۸
طاهر عطار ۵۱	ضیاء (قاسم) ۹۷
طاهر واقعه نویس ۱۷	ضیاء اصفهانی (نورالله) ۳۳ و ۴۲
طاهری ۵۱	ضیاء الدین شیرازی ۵۰
طایر ۴۱۱	ضیاء لشکر = تقی دانش
طایف ۵۱	ط
طباطبائی (سید محمد صادق) ۹۴	
طبعی ۱۹ و ۴۲۲	
طیب ۵۱	طارمی ۵۱
طیب اصفهانی ۴۴	طاری ۵۱
طراز ۵۱	طالب ۱۹ و ۴۱۱
طرب ۵۱	طالب آملی ۹ و ۱۱ و ۱۶ و ۱۹ و ۲۱ و
طرزی ۵۱	۳۵ و ۳۹ و ۴۷ و ۵۱ و ۴۲۲ و ۴۲۷
طرزی افشار ۳۳ و ۴۵۳	طالب حسین ۵۱
طرفی ۵۱	طالب کلیم ۱۹ و ۲۱ و ۴۲۰
طریقی ۵۱	طالب نقیب ۵۱
طغانشاه ۳۶	طالبی ۵۱
ظفرای مشهدی ۱۸	طالع ۵۱
طفیلی ۴۲۲	طالعا ۵۱
طوری ۵۱	طالعی ۵۱
طوسی ۵۱	طاهره ۵۱ و ۲۵۶ و ۴۱۱

ظهوری ترشیزی (نورالدین محمد

۱۵۹ و ۱۶۰ و ۴۲۰

ظهوری (خلیل) ۱۷

ظهوری (نوری) ۱۷

ظهیر ۳۵۹ و ۴۱ و ۴۶ و ۵۱ و ۴۱۱

ظهیرا ۵۱

ظهیرالدوله ۴۱۱

ظهیرالدین ۵۱

ظهیر فاریابی ۵۱ و ۱۶۰-۱۶۳ و

۴۰۷ و ۴۱۴ و ۴۴۴ و ۴۴۸

ظهیر لاهیجی ۵۱

ظهیر هروی ۵۱

ع

عابد ۵۱ و ۴۱۱

عابدی ۵۱

عابدی بدخشی ۵۱

عابس ۵۴

عاجز ۵۱

عاجزی ۵۱

عادل ابن صادق الحسینی ۸۷

عادل ۵۱

عادل خراسانی ۵۱

عارضی ۵۱

طوطی ۵۱

طوفان مازندرانی (میرزا طبیب)

۳۱ و ۳۶

طوقی ۵۱ و ۴۲۲

طیفور ۵۱

ظ

ظاهرا ۵۱

ظاهری بخاری ۵۱

ظاهری نساوری ۵۱

ظرافت ۵۱

ظریف ۵۱

ظریفی ۵۱

ظفر ۵۱ و ۱۷۷

ظفرخان ۴۱۱

ظفرخان نواب ۵۱

ظل السلطان ۲۳۰

ظل الله دکنی (محمد قلی قطب شاه)

۱۵۸ و ۱۵۹

ظلی ۵۱

ظهورا ۵۱

ظهوری ۱۷ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۹ و ۳۰

۳۶ و ۵۱ و ۴۱۱ و ۴۲۲

ظهوری (ابراهیم) ۱۷

عبدالحسین ۱۰۶	عارف ۳۶ و ۳۸ و ۴۱۱
عبدالحسین نصرت خراسانی =	عارف شبانکاره ۵۱
منشی باشی	عارف شیرازی ۴۲۰
عبدالحمید ۵۱	عارف لاهیجی ۵۱
عبدالخالق ۵۱	عارف مشهدی ۵۱
عبدالخالق کرهرودی ۱۸	عارفی ۵۱
عبدالواقع ۵۱	عاشق ۳۵ و ۵۱ و ۴۴۶
عبدالرحمن بن اسحق ۳۸۷	عاشق اصفهانی (محمد) ۴۲ و ۴۳ و
عبدالرحمن بیک ۱۰۵	۱۶۳-۱۶۵ و ۴۴۱
عبدالرحمن طالبانی کرکوکی	عاشقی ۵۱ و ۴۱۱
قادری ۲۶	عاکفی ۵۱
عبدالرحیم ۵۱	عالم ۵۱ و ۴۱۱
عبدالرحیم سرخسی ۵۱	عالم اصفهانی ۴۲
عبدالرحیم کشمیری ۵۱	عالی ۵۱ و ۴۱۱
عبدالرزاق بیک = مقتون	عالی (غلامعلی تبریزی) ۴۵۶ و ۴۵۷
عبدالرزاق گیلانی ۱۹	عامل ۲۰ و ۵۱
عبدالرزاق لاهیجی ۴۱۸	عاملی ۵۱
عبدالرشید ۵۱	عایشه خانون سمرقندی ۳۶
عبدالسلام ۳۵	عباس ۵۱
عبدالصانع سبزواری ۲۰	عباس بیک ۴۱۱
عبدالصمد ۹۱ و ۳۹۲	عبدالاحد ۱۱۹
عبدالصمد (میرزا) ۳۶	عبدالباقی نهاوندی ۳۲۶
عبدالصمد بن محمد بن محمود ۲۸۱	عبدالبهادر وین دینی ۳۶۲
عبدالصمد تبریزی (شیخ) ۲۳۵	عبدالجلیل ۵۱
	عبدالجواد ۷۹

عبدالله (فاضی) ۵۱	عبدالصمد قاجار (عزالدوله) ۲۲۳
« اشترجانی ۸۴	۳۰۸ و
« الحسینی ۹۴	عبدالعزیز ۱۶ و ۵۱ و ۲۴۸
« انصاری ۵۱	عبدالعزیز (خواجه) ۳۶
« خان ۵۱	عبدالعلی ۵۱
« خان شهاب ۴۵۰	عبدالعلی (حاجی) ۱۵-۱۸
« سمرقندی (خواجه) ۲۵۰	عبدالفار ۲۰۲ و ۵۱
« قاضی مشهدی ۵۸	عبدالغنی ۵۲
« قطب بن محیی ۱۶ و ۴۱۳	عبدالغنی تفریشی ۳۶
« قطب شاه ۵۱	عبدالقادر ۵۱ و ۲۵۶
« کردستانی ۱۹۱	عبدالقادر تونی ۲۲۰
« مجتهد شوشتری ۱۹	عبدالکریم ۵۱ و ۴۱۱
« مردوخه ۳۶	عبدالکریم بن خلیل نایب الصدور
« مروارید (خواجه) ۱۹ و ۴۲۳	= کیوان
« وصفی ۳۶	عبدالکریم خوارزمی ۵۷
« یزدی ۳۵	عبدالکریم سلطان بانه ۳۷
عبدالملک ۵۱	عبدالکریم سلطان کریمی ۲۲ و
عبدالمولی ۴۹ و ۵۱	۳۴ و ۳۵
عبدالمومن بن عبدالله ۴۲۳	عبداللطیف ۲۵۶
عبدالواسع جبلی ۱۰ و ۴۱ و ۵۱ و ۱۶۵	عبداللطیف بن عبدالله عباسی ۳۹۰
و ۴۴۹	۳۹۳ و
عبدالوهاب ۵۱ و ۴۴۴	عبداللطیف قلندر بن عبدالله سبزواری
عبدالوهاب حسینی ۲۳۲	۳۳۹
عبدگبر ۴۲۳	عبدالله ۱۶۰
عبدل ۵۱	عبدالله (میرزا) ۱۱ و ۴۲۲

عبدمناف ۴۱۱	عزالدوله = عبدالصمد قاجار
عبدی ۴۲۲	عزالدین ۵۱
عبید زاکانی ۱۰ و ۳۶ و ۵۱ و ۴۲۲	عزالدین طغرل ۱۲ و ۱۳
و ۴۳۹	عزب ۵۱
عبیدی ۵۱	عزت ۳۵ و ۵۱
عبرت نائینی ۹۹ و ۱۰۰ و ۱۳۳ و ۱۶۶	عزتشاه ۵۱
۱۷۰ و ۲۰۶	عزقی ۱۷ و ۴۲۲
عتاب ۵۱	عزات ۵۱
عتابی ۵۱ و ۴۲۲	عزلی ۵۱
عتابی (محمد) ۱۰	عزمی ۵۱
عثمان ۵۱	عزمی صفاهانی ۴۸
عثمان مختاری ۴۱	عزی ۵۱
عجری ۵۱	عزیز ۵۱
عجم ۴۱۱	عزیزالله تهرانی ۲۷۸
عراقی (فخرالدین) ۸ و ۱۰ و ۲۱ و	عزیزی ۵۱
۵۱ و ۴۰۰ و ۴۳۶	عسکر ۵۱
عربشاه ۵۱	عسکری ۵۱
عرشی ۴۱۱ و ۴۲۲	عسکری (میرزا) ۳۶
عرشی کازرانی ۲۷ و ۳۶	عشرت ۵۱ و ۴۴۶
عرفی شیرازی (جمالالدین محمد)	عشرت بیرجندی ۴۴۶
۱۰ و ۱۷ و ۱۹ و ۲۲ و ۲۹ و ۳۵ و ۳۶	عشرتی ۳۹ و ۵۱
۳۹ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۹ و ۵۱ و ۳۲۶ و	عشق الله ۵۱
۳۲۸ و ۳۲۹ و ۳۳۱ و ۳۳۳ و ۴۱۱ و	عشقی ۵۱ و ۴۱۱
۴۲۲ و ۴۲۷ و ۴۴۰	عصار (شمس الدین محمد تبریزی)
	۴۴۷ و ۴۶۴

علاءالدوله سمنانی ۳۴۰	عصری ۵۱ و ۴۲۲
علامه دوانی ۲۳۲	عصمت ۳۶ و ۵۱
علایی ۵۱	عصمت الدینشاه ۳۶
علمی ۵۱ و ۵۲	عصمت الله ۵۱
علوی ۵۱	عصمت بخاری ۴۹ و ۲۵ و ۳۹۹ و ۴۲۲
علوی (میر باقر) ۱۶	عطارتونی ۳۳۴ و ۳۳۹ و ۳۴۳
علویه اصفهانی ۱۳۹	عطار نیشابوری (فریدالدین) ۲ و
حضرت علی (ع) ۵ و ۱۵ و ۴۹ و ۶۴ و	۱۰ و ۳۵ و ۴۴ و ۵۱ و ۳۳۸-۳۳۴
۸۱ و ۹۷ و ۹۸ و ۱۲۷ و ۱۵۰ و	و ۳۴۰-۳۴۳ و ۳۴۵ و ۳۸۳ و
۱۵۳ و ۲۶۷ و ۳۴۰ و ۳۹۶ و	۴۰۰ و ۴۰۶ و ۴۱۴ و ۴۱۶ و ۴۲۲
۴۱۲ و ۴۵۹	و ۴۴۶
علی ۲۵۶	عطاء قهستانی ۲۰
علی = ناصر علی سهرندی	عطایی ۵۱
علی استرآبادی ۵۱	عطایی اصفهانی ۲۷
« اکبر ۴۰ و ۱۰۳ و ۱۷۸	عطری ۵۱
« اکبر بن محمد رفیع ۴۳۲	عظیم ۵۱
« اکبر تفریشی ۴۷۱	عظیما ۵۱
« اکبر گلستانه ۳۷۶	عفت ۵۱
« الحسینی ۲۵۴	عفتی اسفرائینی ۳۶
« بن احمد ۴۵۰	عقلی ۵۱
« بن اسحق بورید بادی ۳۲۴	عقیل ۷۵
« بن حاجی مذهب ۳۴۰	عقیل کوثری (میر) ۳۰ و ۴۱۹
« بن موسی ۳۲۱	عقیل همدانی ۴۳۹
« بن موسی الرضا (ع) ۹۸	علاء ۲۵۴
علی بیک ۲۲۵ و ۲۲۶	علاءالدوله ۸۶

علی همدانی (میرزا سید) ۸۱	« حسین ۴۱ و ۹۴
عماد ۲۵۶	علیخان (میرزا) ۴۲۳
عمادالدین ۴۵۶ و ۵۲	علیرضا تجلی ۲۵ و ۴۲۶
عمادالکتاب قزوینی ۴۶۲	علیرضا حسینی شریفی ۱۹۵
عماد چادرآباف ۱۷	علی سرمدی ۵۱
عمادفقیه ۴۲۹	« شیرازی (سید) ۴۵۵ و ۴۵۶
عمادی ۱۰	« طباطبائی ۴۰۸
عمادی شهریار ۴۵۰	« عرب (شیخ) ۴۷
عمادی غزنوی ۵۳	علیقلی ۵۱
عمای ساوجی ۵۲	« تر کمان ۵۲
عمرامین ۲۵۶	علیقلیخان ۵۱
عمعق ۴۱	علی کاشی ۵۱
عمعق بخارائی ۱۰ و ۱۳ و ۴۲۳ و ۴۵۰	« کشمیری ۵۱
عنایت ۵۲	« کلاه (شیخ) ۱۷
عنایت (میرزا) ۴۲۲	« مجلاتی ۳۹۶
عنایت الله ۲۲ و ۴۲ و ۴۲۲	« محمد طباطبائی ۲۰۴
عنایت الله (سید) ۴۵۹	« مدرس ۱۴۱ و ۳۹۲
عنایت الله خان ۵۲	« مراد زند ۱۴۴
عنایت زرگر ۵۲	علیمردانخان ۵۱
عنای ۵۲	علی میزانی طباط ۱۲۳
عنصری ۹ و ۱۲ و ۳۵ و ۴۱ و ۴۶ و ۵۲	« نقاش تبریزی ۱۹۴
و ۱۶۷ و ۱۶۸ و ۴۲۳ و ۴۳۲ و ۴۳۷	علینقی ۴۲۲
عنقا ۱۲۱	علینقی شریف شیرازی ۴۶۰
عنوان ۵۲	علینقی کمره (نقی) ۴۵۹ و ۴۷ و
عهدی ۴۲۲ و ۵۲	۵۱ و ۲۰۸ و ۴۵۶

غزالی ۵۲ و ۲۵۵ و ۴۱۱
 غزالی (امام محمد) ۳۹ و ۳۴ و ۳۳
 غزالی مشهدی ۴۲۰ و ۵۲
 غزنوی ۵۲
 غضایری ۱۰ و ۱۲ و ۱۳ و ۳۵۰ و ۴۲۳
 غضایری رازی ۵۳
 غضنفر ۵۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲
 غضنفر کلخاری ۵۲
 غفار ۵۲
 غفور ۵۲
 غلامحسین ۱۵۲
 غلامحسین اشرفی ۱۵۰
 غلامرضا ۴۴۸
 غلامرضا خان سرتیپ ۲۱۷
 غلامعلی تبریزی = عالی
 غلامعلی شیرازی = حکیم
 غمام ۵۲
 غنی ۵۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲
 غنی (قاسم) ۸۹ و ۹۲ و ۱۰۴ و ۱۰۸
 ۱۰۹ و ۱۱۱ و ۱۱۲ و ۱۱۶ و ۱۱۹ و
 ۱۲۲ و ۳۶۸
 غنیمت ۵۲
 غواص ۵۲
 غوری ۵۲
 غیاث ۵۲

عیان ۵۲
 عبادی ۵۲
 عیدی ۵۲
 عیدی شجنه ۵۲
 عیسی ۵۲
 عیشی ۵۲
 عین السلطان ۷۷ و ۱۴۴
 عین القضاة = ابوالعالی همدانی
 عین الله محمد ۲۳۲
 عین علی جریادقانی (میر) ۱۹
 عیوقی ۴۶۸

غ

غباری ۳۹ و ۵۲
 غازی ۵۲ و ۴۲۲
 غازی (میرزا) ۳۶
 غافل ۵۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲
 غافلا ۵۲
 غالب ۵۲
 غامض ۲۶۴
 غایب ۵۲
 غروری ۵۲
 غریب ۵۲
 غریبی ۵۲

فتحعلیشاه ۳۶ و ۳۷ و ۹۷ و ۹۸ و ۱۲۴	غیاثا ۲۲ و ۴۸ و ۵۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲
۱۲۶ و ۱۲۷ و ۱۳۰ و ۱۵۱ و ۲۱۴	غیاثالدین ۵۲
۲۱۶ و ۲۶۲ و ۲۶۳ و ۴۵۲	غیاثالدین محمد ۳۱۸
فتحی ۴۱۱ و ۴۲۲	غیرت ۵۲
فتوی ۵۲ و ۴۱۱	غیرت (میرزا جعفر) ۳۱ و ۳۶
فتوی مقدم (حاجی) ۴۲	غیرتی ۴۲۲ و ۵۲
فخر (میرزا علی فخرالدوله) ۹۷	غیور ۵۲
فخرالدوله = حیدرقلی کرجی	غیوری ۵۲
فخرالدین قزوینی ۵۲	
فخرصفاهانی ۵۲	ف
فخری ۵۲	
فدایی ۴۸ و ۵۲	فاتح ۵۲
فدایی لاهیجی ۵۲	فاخر ۵۲
فدوی ۴۱۱	فارسی ۵۲
فرات ۵۲	فارغ ۵۲
فراخی ۵۲	فارغی ۵۲
فراغ ۵۲	فاضل خان گروسی ۴۳۸ و ۴۳۹
فراهانی (علی اکبر) ۱۸۳	حضرت فاطمه (ع) ۹۸
فربهی ۵۲	فانی ۳۵ و ۵۲
فرج الله ۵۲ و ۴۱۱	فانی (محمد محسن کشمیری) ۴۵۸
فرج الله شوشتری ۱۹	فایز ۵۲
فرجی ۵۲	فایض ۴۲ و ۵۱
فرح ۵۲	فایض افشار ۴۲
فرحت علی ۵۰-۵۳	فتح الله ۴۲ و ۲۵۶
فرخ (محمود) ۳۸۱	

فصیح ۴۲۲ و ۵۲	فرخی سیستانی ۱۶۸ و ۵۲ و ۴۶ و ۹-
فصیحی (میرزا) ۱۵ و ۱۹ و ۲۱ و	۴۵۵ و ۴۴۸ و ۴۴۴ و ۱۷۰
۴۲۲ و ۴۱۱	فرخی هروی ۵۲
فصیحی هراتی ۴۷ و ۲۷	فردوسی ۷۳ و ۳۶ و ۳۵ و ۱۴ و ۱۲ و ۵
فضل ۵۲	و ۴۱۲ و ۲۲۵ و ۲۲۳ و ۲۲۲ و ۲۱۷
فضل الله ۴۲۷ و ۲۲۸ و ۵۲	و ۴۲۲ و ۴۳۴ و ۴۵۵ و ۴۷۱
فضل الله روزبهان (قاضی) ۳۹۶	فردی ۴۲۲
فضل الله بن عبدالمبى شیرازی =	فردی اردبیلی ۵۲
خاوری	فردی تربتی ۵۲
فضل الله بن محمد بن عثمان القزوينی	فرصت ۵۲
۳۳۸ و ۳۳۷	فرصتی ۴۲۲
فضلی ۴۱۱	فرقتی ۴۲۲
فضولی ۴۰ و ۴۲ و ۴۱۱ و ۴۲۱	فرمانفرما ۹۷
فضولی بغدادی ۴۷۹	فروغ ۵۲
فطرت ۵۲	فرهاد میرزا ۱۸۹ و ۱۸۲
فغانی ۳۵ و ۴۱۱ و ۴۲۲	فرب رمال ۵۲
فغفور ۵۲	فرببی تهرانی ۴۲۲ و ۴۸
فکاری ۵۲	فرید ۵۲
فکر ۵۲	فریدالدین ۵۲
فکرت ۵۲	فرید جاجرمی ۵۲
فکری ۵۲	فریدون ۴۱۱ و ۵۲
فکری سلجوقی ۵۰ و ۵۲ و ۵۷ و ۲۱۹	فزونى ۵۲
فلکی ۵۲	فسونى ۵۲
فلکی شیروانی ۱۳ و ۴۵۰	فصاحت ۵۲

قاسم ارسلان ۵۲	فناپی ۵۲ و ۴۲۲
قاسم انوار (معین الدین علی بن نصیر)	فوجی ۵۲ و ۴۱۱
۳۴۰ و ۳۴۹ و ۳۵۲ و ۳۵۴ و	فوزی ۵۲ و ۴۱۱
۴۱۳ و ۴۱۵	فوقی ۴۱۱
قاسمای بکدلی (سراجا) ۱۵	فهمی ۵۲ و ۴۲۲
قاسم بن عبدالقادر ۲۷۵	فهمی ۳۹ و ۵۲
قاسم بیک ۵۲	فیاض ۱۹ و ۲۲ و ۵۲ و ۳۳۱ و ۴۱۱
قاسم بیک طبیب ۱۵	فیروزشاه (علاء الدین محمد) ۱۲۳
قاسم دیوانه ۵۲	فیض ۴۱۱ و ۴۲۲
قاسم رازی ۵۲	فیضی ۳۹ و ۴۰ و ۵۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲ و ۴۲۳
قاسم قرامانی ۲۲۵	فیضی اکره (شیخ) ۹ و ۴۱۸
قاسم مشهدی ۴۱۱	فیضی دکنی (شیخ ابوالفیض)
قاسمی ۵۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲	۱۷۱ و ۱۷۲
قاسمی (شاه) ۵۲	فیضی هندی ۱۰
قاسمی (محمد قاسم گونا بادی)	
۴۰۸ و ۴۰۹	ق
قاصر ۵۲	
قاضی ۵۲	قاآنی (حبیب الله) ۴۱ و ۲۱۷ و ۳۴۶-
قاضی زاده ۴۱۱ و ۴۲۲	۳۴۸ و ۴۳۸
قاضی نظام الدین ۴۲۳	قادر ۵۲
قاضی نور اصفهانی ۱۰ و ۱۹ و ۳۵	قادرا ۵۲
و ۴۲۲	قادری ۵۲
قالی ۵۲	قاری ۵۲
قانع ۵۲ و ۴۱۱	قاسم ۲۵۴ و ۴۱۱ و ۴۲۲
قانعی ۵۲ و ۴۱۱	قاسم (میرزا) ۱۵

قزوينى (محمد) ۱۲۲	قابل ۵۲
قسمتى ۵۲	قايم ۵۲
قصاب ۳۵ و ۴۲ و ۵۲ و ۴۱۱	قايم مقام فراھانى ۴۱ و ۱۷۲ و ۱۸۳
قطب شاه (سلطان عبدالله) ۱۷ و ۱۵	۴۴۳ و ۴۳۸
قطران بلخى ۴۱	قايمى ۵۲
قطران تبريزى ۱۰ و ۱۳ و ۴۱ و ۴۶	قبول ۵۲
۵۲ و ۵۳ و ۱۲۹ و ۱۷۳ و ۴۲۳ و ۵۵۵	قبولى ۵۲
قلندر ۴۱۱	قتالى پهلوان محمود ۴۵۰
قلى ميلى (ميرزا) ۱۵ و ۴۷	قتالى، خوارزمى ۳۵
قناد ۵۲	قتلان ۵۲
قوام الدين كازرونى ۱۲	قدر ۴۰
قوام الملك ۱۹۷	قدرايى ۵۲
قوامى احمد مطرزى = مطرزى	قدرت ۵۲
قيامت ۴۱۱	قدرى ۵۲
قيص ۴۲۲	قدس ۱۹
ك	قدسى ۵۲ و ۴۱۱ و ۴۲۲
	» (محمد جان) ۴۷ و ۲۲
	» مشهدى ۱۹ و ۲۰ و ۴۲۰
كاتب السلطان ۵۶	قديمى ۵۲
كاتب ايزدى = ابن على	قرار ۵۲
كاتبى ۴۱۱ و ۴۲۲	قرارى ۵۲
كاتبى نيشابورى ۱۰ و ۳۹ و ۴۷ و ۳۴۰	قرا كوزيبك ۲۲۵
۳۶۰ و ۳۵۸ و ۳۶۰	قرائى ۵۲
كازرونى ۳۸۹	قربان ۵۲
كاشفا ۱۸ و ۴۱۱	قربلاش خان ۳۶

کلبعلی خان ۲۳۱	کاظم ۴۱۱ و ۴۱۳
کلیددار ۴۱۱	کاظمای نائینی (آخوند ملا) ۱۶
کلیم ۴۱۱ و ۴۲۲ و ۴۲۷ و ۴۲۸	کاظم کاشانی ۴۲۱
کلیم کاشانی (ابوطالب) ۴۹ و ۲۸ و	کاظم همدانی ۲۳
۱۷۴ و ۱۷۵	کافی سبزواری ۱۰
کمال ۲۵۶	کا کا ۴۱۱
کمالانی (حسن) ۳۷۸	کامران میرزا (نایب السلطنه) ۲۶۱
کمال الدین ۴۱۲	کامل ۴۲۲
کمال الدین اسمعیل اصفهانی ۱۰	کاملا ۴۱۱
۳۶ و ۴۲ و ۴۵ و ۵۳ و ۱۷۶ و ۴۲۲	کامی سبزواری ۴۸
۴۲۳ و ۴۳۳ و ۴۵۰	کامی کتابدار ۴۲۲ و ۱۱
کمال الدین محمود درفیقی ۴۳۹	کاهی ۴۲۲
کمال بن غیاث ۲۵	کبود جامه (شاه) ۱۲ و ۱۳
کمال خجندی ۸ و ۴۷ و ۱۷۷	کتابدار ۴۲۷
۳۴۰ و ۴۱۱ و ۴۱۶	کدک احمد ۲۲۵
کمال فارسی کوی ۸	کردی ۴۲۲
کوثری ۴۱۱	کردی (میرزا) ۴۲۲
کوچک وصال شیرازی (میرزا) ۲۳۳	کر معلی غوری ۲۷۲
کیوان (عبدالکریم بن خلیل	کریم خان زند ۹۷
نایب الصدر) ۲۳۶ و ۲۳۷	کریم وکیل ۱۴۴
کیوان شاه ۴۶۴	کریمی ۴۲۲
کیومرث ۲۲۷	کریمی = عبدالکریم سلطان
ک	کسکنی ۴۱۱
گرامی ۴۱۱	کشاورز صدر ۷۱ و ۱۲۶ و ۱۸۸
	کلب حسین ۴۲۲

لطفی ۴۲	گر کین بیک ۴۲۲
لقمان ۲۵۶	گلچین معانی (احمد) ۳۳۴ و ۲۰۸
	گلشن ۱۷۸
م	گلشنی (ابراهیم بردعی تبریزی
مالك اژدر ۴۱۲	هیبتی) ۲۰۱
مانی ۴۲۲ و ۲۸	گنجی ۴۲۲
مایل ۴۱۱	گنجی جریادقانی ۲۰
مایل (میرزا محمد علی) ۲۱۵	کوهری (میرزا محمد حسین) ۱۸۰
مایل افشار (حسن افشار قاسملو)	
۱۸۰	ل
هتین ۴۱۱	لاحقی خوانساری ۲۰
مجدالدین همگر ۱۰ و ۱۳ و ۳۵ و ۴۱	لاله (امیر بدرالدین احمد حسینی)
۴۵ و ۴۰۷ و ۴۵۰	۳ و ۲۰۱
مجدالملک یزدی ۴۵۰	لاله خاتون ۳۶
مجنوب ۴۱۱	لامعی ۴۱ و ۴۵۵
مجنوب تبریزی ۴۲۲	لاموش ۲۲۵
مجرم ۳۵ و ۴۵۲	لاهور ۴۱۱
مجرمی ۲۲۴	لاهیجی ۴۱۱
مجرم ۴۳	لسان الحق ۲۳۶
مجرم (سید حسین) ۱۵ و ۲۱ و ۴۱	لسان الملک = سپهر (محمد تقی)
مجنون ۴۱۱	لسانی ۴۱۱ و ۴۲۲
مجنون = سعیدای یزدی	لسانی شیرازی ۱۰ و ۲۲
مجنون بن کمال الدین محمود	لطف تبریزی ۴۲۲
رفیقی ۴۳۹	لطف الله باغ آسیایی ۲۲۳
مجیرالدین بیلقانی ۱۳ و ۱۹	

محمد ۱۶۰ و ۲۰۷ و ۲۵۴ و ۲۵۵	محب ۴۲
محمد (حاجی) ۴۱۰	محب الله اکبر آبادی هندی حنفی
محمد (خواجه) ۴۲۲	صوفی ۴۵۹
محمد (مولانا) ۱۵	محب علی ۴۲۲
محمد آقا عتیقه چی ۳۴۵	محبی ۳۸۲
محمد ابراهیم ۳۷۷	محبی لاری ۲۳۱ و ۲۳۲
محمد اسمعیل ۶۳ و ۱۲۰ و ۳۱۰	محتشم ۴۱۱ و ۴۲۲ و ۴۴۱
محمد اسمعیل شیرازی ۱۰۸	محتشم کاشانی (کمال الدین) ۱۹ و
محمد اسمعیل کاشانی ۴۳۷	۲۲ و ۳۶ و ۳۹ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۷ و ۱۸۱
محمد اشرف توپی ۳۶	محبوب (محمد جعفر) ۱۳۲
محمد امین ۴۱۱	محراب ۴۱۱
محمد امین شهرستانی اصفهانی =	محرم ۴۲۲
روح الامین	محرمی ۲۲۴
محمد امین کشمیری ۳۵	محرم یزدی (عبد الوهاب لسان الحق)
محمد امین مستغنی ۳۶	۴۵ و ۲۳۵ و ۲۳۶
محمد امینی ۴۲۲	محسن ۱۷۹ و ۳۴۴
محمد باقر ۸۲ و ۳۹۸	محسنا ۴۲۲
محمد باقر خان قاجار ۲۶۱	محسن بن عباس ۷۰
محمد باقر ملاباشی ۹۷	محسن حالی ۳۴۶
محمد بن احمد اصفهانی ۳۸۴	محسن خان افشار ۲۳۶
محمد بن بدر جاجرمی ۴۶۲	محسنی شاملو ۳۵
محمد بن شمس الدین ۴۲۳	حضرت محمد (ص) = حضرت
محمد بن صادق اصفهانی ۳۷۳	رسول ۱۴۵ و ۱۶۴ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۲۷
محمد بن عباس ۷۰	۱۳۵ و ۲۲۵ و ۲۴۱ و ۲۴۹ و ۲۶۳
محمد بن علی رامهریزی ۳۱۹	۴۶۷ و ۴۶۳ و ۴۰۹ و ۲۶۸

محمد بن عمر ۴۵۰
 محمد بن کاظم بروجردی ۲۵۵
 محمد بن ملا میر ۶۰
 محمد بن مهدی خواجہ جمکرانی
 القمی ۵۸
 محمد بیگ ۲۵۵ و ۲۲۲
 محمد بیگ (اعتماد الدوله) ۳۵ و ۱۵
 محمد بیگ فرصت ۱۹
 محمد پارسا (خواجہ) = محمد
 حافظی بخاری
 محمد پاشا ۲۲۵ و ۲۳۰ و ۲۳۱
 محمد تقی ۱۶۵
 محمد تقی آشتیانی ۳۴۸
 محمد تقی اعتماد الدوله ۱۹
 محمد تقی تهرانی (حاج) ۱۰۸
 محمد تقی خان ۳۴۴
 محمد تقی مظفر علی شاه کرمانی ۱۸۳ و ۱۸۴
 محمد جان ۱۱۶
 محمد جان قدسی ۴۱۹ و ۴۲۲
 محمد حافظی بخاری ۱۴۳
 محمد حسن ۴۰۸ و ۴۱۳
 محمد حسن بیگ کشکولی ۲۱۹
 محمد حسن تسلیم ۲۳۵
 محمد حسن شیرازی = دبیر
 محمد حسین ۵۸ و ۸۸ و ۳۹۲

محمد حسین = ثریا
 محمد حسین (حاج) ۳۹۴
 محمد حسین امینی ۲۰۹
 محمد حسین تبریزی ۲۵۸
 محمد حسین حلبی ۱۵
 محمد حسین سری ۳۶
 محمد حسین سیل سپری ۳۶۰
 محمد حسین شیرازی = شعاع
 محمد حسین شیرازی =
 کاتب السلطان
 محمد حسین ناصح ۳۶۰
 محمد حسین هروی ۴۶۷
 محمد خاتون (شیخ) ۱۷
 محمد خان ۲۲
 محمد خان دشتی ۱۲۸
 محمد خان شرف الدین ۴۲۴
 محمد خان ندیم باشی = حسامی
 محمد خلیل ۲۷۱
 محمد رحیم الشریف ۱۵۹
 محمد رزق ۶
 محمد رضا ۱۵ و ۲۰ و ۱۲۷ و
 ۳۷۱ و ۴۱۱
 محمد رضا سفره چی ۴۱۹
 محمد زکی نوری ۹۹
 محمد زمان ۴۱۱
 محمد زمان سلطان ۲۲

محمد علی ۱۹۹ و ۳۰۳ و ۳۱۱	محمد ساوجی (میرزا) ۲۳۵
و ۳۲۸ و ۴۳۹	محمد سعید ۴۲۲
محمد علی (میرزا) ۱۱۹	محمد سعید حکیم ۱۹
محمد علی الحسینی ۴۵۱	محمد سعید خان ۱۰۱
محمد علیخان ۲۳۰	محمد شاه بن احمد بن ابی السعود ۲۵۰
محمد علی خوانساری ۴۶۷	محمد شاه نمازی ۹۸
محمد علی دلشاد ۱۸۹	محمد شاه قاجار ۴۴ و ۹۷ و ۱۳۹ و
محمد علی شریف ۳۹۴	۱۶۶ و ۱۴۸
محمد علی شیرازی ۴۴۲	محمد شریف ۱۰۴
محمد علی فردی ۳۹۴	محمد شریف اصفهانی ۱۹
محمد علی مستوفی ۹۴	محمد شفیع ۲۰ و ۷۹ و ۳۸۰ و ۴۱۱
محمد علی میرزا ۶۳	محمد صادق ۴۳۶
محمد ملکی شیروانی ۴۲۳	محمد صادق فراهانی ۳۶۸
محمد قاسم انصاری ۱۳۸	محمد صادق مروزی = هما
محمد قاسم قزوینی ۱۴۲	محمد صالح رافع ۱۹
محمد قلی قطب شاه = ظل الله کنی	محمد صوفی (ملا) ۴۱۱ و ۴۲۲
محمد کاظم ۴۱	محمد طاهر ۲۶۱ و ۴۱۹
محمد کاظم (ناظم) ۴۶	محمد طاهر طبرسی ۳۶۷
محمد کاظم نهاوندی ۴۳۰ و ۴۳۱	محمد طاهر طبیب شوشتری ۳۹۰
محمد کریم خان کشکولی ۲۱۹	محمد طاهر نائینی ۳۱
محمد مسیح شیرازی ابن نویدی ۱۰۷	محمد عابد سمرقندی ۴۵۹
محمد معصوم ۴۷۴-۴۲۶	محمد عبدالمومن الحسینی ۲۷۳
محمد مقیم راضی ۱۹	محمد عسکر ۱۱۱
محمد مومن ۴۲۲	محمد علم الهدی ۵۸
محمد مومنا ۶۲	

محمود شیراز مازندرانی ۲۷۱	محمد مهدی ۴۲ و ۲۲
محمود شیرازی ۱۹۷	محمد مهدی غفاری ۳۲۴
محمود صاین ۴۵۰	محمد میرک اصفهانی ۴۸ و ۴۷
محمود عارفی هروی ۵۵	محمد نصیر بن محمد شفیع ۶۲
محمود مراغه ۳۴۰	محمد نصیر بن محمد هادی ۲۲۲
محمود میرزا قاجار ۴۵۲	محمد نور بخش (سید) ۳۴۰
محمود وزیر (میرزا) ۳۷۶	محمد هاشم ۱۸۳
محوی ۴۱۱	محمد هاشم صحاف ۳۰۳
محوی همدانی (میر مغیث) ۳۸ و	محمد هاشم میرزا افسر ۱۳۳
۴۲ و ۳۹	محمد هاشم همدانی ۹۳
محمی الدین اعرابی ۴۵۹	محمد همایون شاه ۴۲۴
محیط ۴۱۱	محمد همدانی ۱۸۹
مختار ۲۲۸	محمدی ۲۵۵ و ۲۵۴
مختاری ۴۴۲ و ۱۰	محمد یوسف جرفادقانی ۹
مختاری غزنوی ۱۸۱ و ۵۳	محمود ۳۷
مخفی ۴۱۱ و ۳۹	محمود ابن یمین ۴۳۹
مخلص ۴۹	محمود بر نبادی ۳۹۲
مداری ۴۲۲	محمود بن محمد تقی ۱۷۴
مدرس رضوی ۵۸	محمود بن هاشم ۵۹
مدهوش ۴۱۱	محمود بیك ۴۲۲ و ۱۰
مرادعلی ۲۱۱	محمود حسینی همدانی ۴۲ و ۳۶
مربع ۴۱۱	محمود ناصر شیرازی ۸۰
مرتضی ۲۲	محمود درانی (شاهزاده) ۱۴۶
مرتضی قلی ۴۱۱	محمود شبستری (شیخ) ۳۴۰
مرتضی قلی بیك ۴۲۲	۳۶۷ و ۳۶۸

۳۴۴ مصباح دیوان	مر تزی قلی سلطان ۱۹
مصطفی ۴۶۵	مرشد ۲۶ و ۱۱ و ۴۲۲
مصطفی (درویش) ۳۹۱	مرشد همدانی ۴۴
مصطفی میرزا ۴۵۵	مرعشی (سید محمود) ۲۳۲
مصنف ۱۱ و ۴۲۲	مستشار اعظم = تقی دانش
مطربه خاتون ۳۶	مستعد خان ۴۸
مطرزی (قوام الدین احمد) ۱۳ و ۸	مستور خان ۳۶
مطیع ۴۱۱	مستوفی (میرزا حسن خان) ۲۳۰
مظفر (میرزا) ۳۶ و ۳۹	مسعود سعد سلمان ۱۲ و ۱۳ و ۱ و ۴۳ و ۵۳
مظفر الدین شاه ۱۳۹	۱۸۲ و ۴۵۵
مظهر ۴۰	مسکین ۴۱۱
مظهري ۳۶	مسیحا ۴۱۱
معاویه ۱۵ و ۲۲۸ و ۳۹۶	مسیحی همدانی ۴۷
معتضد الدوله ۹۰	مشتاق ۴۳ و ۱۱ و ۴۳۶ و ۴۴۶
معتضد الملك ۲۳۶	مشتاق (علی) ۴۵
معتقد ۴۱۱	مشتري (میرزا) ۴۴۹
معمد الدوله ۱۹۱	مشتري طوسی ۴۴۴ و ۴۴۵
معمد الدوله فرهاد ۲۷۶	مشتري مشهدی (ابراهیم) ۱۸۵ -
معز ۴۱۱	۱۸۷
معصوم خاوری ۲۱۵	مشرقی ۳۶
معصومعلی ۳۶۴	مشرقی شیرازی ۳۶۱
معین (میرزا) ۱۶ و ۴۲۳	مشفق ۱۱ و ۴۲۲
معین الدوله احمد میرزا ۱۰۶	مشکین فلم ۳۶
معین الدین علی بن نصیر = قاسم انوار	مشیر الاطباء ۱۱۶
مغربی ۸ و ۴۲۲	مصاحبی (حسن) ۱۳۷

ملاولی ۴۲۲	مغربی (محمد شریف) ۳۶
ملاهادی سبزواری ۴۴۳ و ۸۸	مغربی نائینی (محمد شیرین)
ملك ۴۱۰ و ۲۵۶ و ۴۱۱	۱۹۶ و ۱۹۵
ملك الكتاب خاقان (میرزاهدی)	مغیث ۲۵۶
۱۳۲	مفتون (عبدالرزاق بیك) ۲۱۵
ملك الكلامی ۱۹۱ و ۱۷۱	مقصود ۴۱۱
ملك زاده (محمد) ۱۵۷	مقیم ۴۱۱ و ۱۹
ملكشاه سلجوقی (جلال الدین)	مقیما ۴۱۱ و ۱۸ و ۱۵
۴۵۰	مکتبی ۴۲۲ و ۴۲۸
ملك قزوینی ۳۵	مکتبی شیرازی ۱۹ و ۹ و ۴۵ و ۳۷۶
ملك قمی ۴۲۲	۴۱۸ و ۳۷۸
ملككم ۲۵۶	مکی (حسین) ۱۶۴
ملك محمد ۴۱۱ و ۲۵۶	ملا بنایی ۴۲۲
ملك مشرقی ۱۹	ملاجلال ۴۲۲
ملك مفید ۴۲۲	ملاحسنعلی خوشنویس ۳۴۴
ملك هروی (میرزا) ۱۵	ملاحسین (آخوند) ۲۰۲
ملكی قمی ۳۹ و ۲۷	ملا دوپیازه ۴۳۸
منجيك نرمدی ۴۵۰	ملاعبدالله ۴۲۲
منشور ۴۱۱	ملاعبدی ۴۲۲
منشی ۴۱۱	ملاقاسم ۴۹
منشی باشی (عبدالحسین نصرت)	ملالی = صاحب علی آبادی
خراسانی (۳۸۱	ملاحسن فیض کاشانی ۳۵ و ۱۴ و ۵۲
منشی حضور ۶۰	۱۷۱ و ۱۷۰
منشی زال خان ۴۱۱	ملا ملك ۴۲۲
منصف ۴۱۱	ملا میرزا ۳۶

منصور ۴۱۱ و ۴۲۲	مهدی جریادقانی ۱۰۲
منصور سمنانی (میرسید) ۳۱ و ۳۹	مهدی موسوی ۱۱۰
منصور میرزا ۱۰۴	مهری ۴۱۱
منظوری (علی) ۶۶	مهری بیگم ۳۶
منوچهری شصت کله دامغانی	مهری عرب ۴۴۰ و ۲۵
(ابوالنجم احمد) ۱۲ و ۴۱ و ۴۶	مهستی ۳۶
۱۹۷-۲۰۱ و ۴۱۱ و ۴۳۷ و ۴۴۴	میرافضل ۴۱۱
و ۴۴۸	میرالهی ۳۵ و ۴۱۱ و ۴۲۲
موبدا ۱۹	میراوحدی ۳۲۲
موجی ۴۲۲	میربرهان ۴۲۲
موسی ۴۱۱	میرتشیبی ۴۲۲
موسی (شیخ) ۲۵۶	میرداماد ۴۱۱
موسی بن جعفر (ع) ۴۶۱	میرزاجان ۲۲
موسی بیک ۲۲۶	میرزینتی ۱۹
مولوی (جلال الدین) ۲۶ و ۳۵ و ۳۹	میرسنجر ۴۱۱ و ۴۲۲
۱۴۲ و ۱۴۴-۲۲۸ و ۲۲۹	میرشیخ سمرقندی ۷۵
۳۴۰ و ۳۶۵ و ۳۶۶ و ۳۷۳ و ۳۷۹	میرصیدی ۲۱ و ۴۱۱ و ۴۲۷
۳۸۲ و ۳۸۳ و ۳۹۵ و ۳۹۶ و ۴۰۲	میرعطا ۴۱۱ و ۴۲۲
۴۰۳ و ۴۰۶ و ۴۱۴ و ۴۲۲ و ۴۳۱	میرعلی ۵۱ و ۷۴ و ۱۰۱ و ۲۵۴ و
۴۶۲	۲۵۶ و ۳۰۴ و ۴۶۲
مؤمن ۴۱۱	میرعلی اکبر ۵۱
مؤمن فیروزآبادی (محمد) ۹	میرعلیشیر ۴۲۳
مؤمن یزدی (محمد) ۱۹ و ۲۱ و ۳۶	میرغازی ۵۲
و ۳۸ و ۴۰ و ۴۲	میرک ۴۱۱
مهبجور ۴۱۱	میرک الیاس ۳۸۴

ناصر خسرو علوی قبادیانی (حجت)
 ۱۰ و ۲۸ و ۴۰ و ۵۳ و ۵۷ و ۲۰۱ و ۲۰۵ و
 ۲۱۳ و ۲۱۷ و ۴۲۳ و ۴۳۳
 ناصر علی ۴۹
 ناصر علی سرهندي ۴۲۶
 ناصر علی سهرندي ۴۲۶
 ناصر علی نعمت‌اللهی ۱۰۸
 ناصر کشمیری ۴۲۶
 ناصری = شیبانی
 ناظم ۴۱۱ و ۴۲۲
 ناظم (محمد کاظم) ۴۶
 ناظم هروی سبزواری (ملا فرخ) ۱۹
 و ۴۲۶ و ۴۷۲
 نامی ۴۱۲
 نامی اصفهانی ۴۲
 نایب ۴۱۲
 نایب‌الصدر قزوینی (عبدالحسین)
 ۲۱۳
 نائینی ۴۴
 نثار ۴۱۲
 نجاتی (محمد علی) ۱۰۴
 تجدی (خواجه) ۱۷
 نجف علی ۳۲۱
 نجفقلی ۴۳۹
 نجف گنجه‌ای ۳۵

میرک حسین بخاری ۳۸۶
 میر محمد باقر ۴۲۲
 میر محبی ۴۲۲
 میر مطهر ۲۵۶
 میر معصوم ۴۱۱ و ۴۲۲
 میر نجات ۴۹ و ۴۱۱
 میر والی قمی ۴۲۲
 میر همایون ۴۲۲
 میریحی ۴۱۱
 میلی ۴۱۱ و ۴۲۲
 میلی مشهدی ۳۶
 مینا (عبدالعلی) ۱۶۹

ن

نادری ۴۲۲
 نادم ۴۲۲
 نادم کیلانی ۱۹ و ۲۲
 ناصح ۴۱۱ و ۴۲
 ناصرالدین‌شاه قاجار ۱۱ و ۱۳۳ و
 ۱۴۸ و ۱۷۸ و ۱۸۰ و ۱۸۶ و ۲۳۰ و ۲۶۳
 و ۳۷۸ و ۳۷۹
 ناصرالملک ۱۸۶
 ناصرالملک (محمودخان) ۲۳۰
 ناصر بخاری ۸ و ۴۰۳ و ۴۰۴

نجم‌الدین کبری ۳۵	نصیر ضابط نویس (میرزا) ۱۴۴
نجیب ۴۱۱	نصیر طبیب شیرازی ۴۴۰
نجیب‌الدین جرفا دقانی ۱۳	نظام ۴۱۱ و ۴۲۲
نزهت ۴۱۲	نظام (میرزا) ۴۲۲
نسبت ۴۱۲	نظام استرآبادی ۱۰
نسبتی (ملا) ۳۶	نظام‌الدین احمد ۱۶ و ۱۵
نسیهی ۳۹ و ۳۴۰ و ۴۱۲	نظام‌الدین اولیاء ۱۲۳
نشاط ۴۳ و ۳۵	نظام عروضی ۴۲۲
نشاط اصفهانی (عبدالوهاب) ۳۵	نظام علیشاه ۳۶۴
۳ و ۴ و ۱۵ و ۲۱۶ و ۳۶۹ و ۳۷۲	نظامی ۷ و ۹ و ۱۳ و ۳۶ و ۳۹ و ۵۲ و ۵۳ و
نصرآبادی ۴۱۱	۵۵ و ۶۴ و ۶۵ و ۷۱ و ۷۴ و ۷۶ و ۷۸
نصرآبادی (میرزا محمد طاهر)	۸۰ و ۲۱۷ و ۲۲۷ و ۲۳۲ و ۳۵۸ و
۴۲۵	۳۷۴ و ۳۷۵ و ۴۱۴ و ۴۲۰ و ۴۲۲ و
نصرت‌الدین (سپهبد اعظم کیاواشیر)	۴۲۳ و ۴۴۱ و ۴۶۴ و
۲۷۰	نظامی عروضی ۴۲۳
نصرالملک ۳۰۷	نظر مشهدی ۳۶ و ۴۷ و ۴۱۱
نصرت ۴۱۱	نظیری نیشابوری (محمد حسین) ۹
نصرت (نجفقلی استرآبادی) ۴۲۸ و	۱۵ و ۱۷ و ۳۲ و ۳۶ و ۳۹ و ۴۲ و ۴۷ و
۴۴۲	۲۰۶ و ۲۰۷ و ۲۰۷ و ۴۱۱ و ۴۲۲ و
نصری ۴۱۲	نعمت‌الله ۲۵۶
نصیبی ۴۲۲	نعمت‌الله بن غیاث‌الدین ۶۲
نصیر ۳۸ و ۴۱ و ۴۳ و ۴۸ و ۴۱۱	نعمت‌الله قهستانی ۴۵۶
نصیرا ۱۵-۱۷ و ۴۲۲ و ۴۲۳	نعمیما ۱۳۴
نصیرای همدانی ۱۷-۱۹ و ۳۶ و	نعمیم شیرازی ۳۶۸
۴۸ و ۴۷	

وارسته ۴۱۲	نفیسی (سعید) ۲۸۹ و ۲۲۹ و ۱۲۷ و ۲
واصف ۴۱۲	۳۵۲ و ۳۵۱ و ۳۱۳
واعظ ۳۹ و ۴۱۲	نقاش ۴۱۹
واعظ قزوینی (محمد رفیع) ۲۰۹ و	نقشبند = سعید ایزدی
۲۱۰ و	نقی ۴۱۱
واعظی ۲۱۲	نواب همایون ۲۱
والهی ۴۱۲ و ۴۲۲	نوائی ۳۶ و ۳۱
واهب ۴۱۲	نوح ۲۵۶
وحدت هندی (محمد) ۴	نوربخش ۴۸
وحشی بافقی (کمال الدین) ۹۰۵ و ۱۹ و ۳۶ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۵ و ۴۷ و	نورجهان بیگم ۳۶
۲۳۳-۲۳۵ و ۴۱۲ و ۴۱۸ و ۴۲۲	نورس ۴۹ و ۴۱۱
۴۲۶ و ۴۲۹ و ۴۴۱ و	نورعلی اللهی ۲۰۹
وحشی کاشی ۴۸	نورعلیشاه (محمد علی رقی طبسی)
وحید ۲۵۶ و ۴۱۲	۳۰ و ۳۶۲ و ۳۶۴ و ۴۳۶
وحیدالزمانی ۴۹	نوروزعلی ۴۱۲
وزیر قورچی ۴۱۲	نوری ۴۱۲
وزیری ۴۲	نوری (محمد رضا) ۴۸
وصال شیرازی ۴۳ و ۱۲۰ و ۱۲۷ و	نوری اصفهانی ۴۴
۳۹۵ و ۴۱۲ و ۴۴۱ و	نوعی ۴۱۱ و ۴۲۲
وصی ۴۱۲	نوعی خبوشانی ۹ و ۱۹ و ۲۰ و ۳۲ و
وفا ۴۲	۴۷ و ۴۱۸
وقار (احمد) ۳۶۵ و ۴۳۱	نویدی ۲۰ و ۴۱۲
وقاری ۴۱۲	و
وقوعی ۴۱۲	واجب ۴۲۲

هدایت (ملا باشی) ۱۳۶	ولی ۴۲۲
هلالی جغتائی ۲۸ و ۳۶ و ۳۹ و ۴۰	ولی بن علی تکلو ۷۷
۴۱۲ و	ولی دشت بیاضی ۹ و ۲۲ و ۳۶ و ۴۷
هلالی خراسانی ۴۷	۴۱۲ و
هماشیرازی ۴۴۱	ولی سولچند ملتانی ۴۱۲
همام (حاج ملا محمد) ۳۹۵	وهاب شیرازی ۳۶۵
همام تبریزی ۴۰۱	وهمی (ملا) ۱۹
همامروزی (محمد صادق) ۲۱۴	ه
۲۳۵ و ۲۱۶-	
همایون ۳۹ و ۴۱۲ و ۴۲۲	هاتف اصفهانی (سید احمد) ۴۳ و
همایون خراسانی (امیر) ۴۷	۴۵ و ۱۳۰ و ۴۳۱ و ۴۳۳ و ۴۳۶ و
همایون میرزا قاجار = حشمت	۴۴۰
همائی (جلال) ۱۳۲	هاتفی ۴۰۹ و ۴۲۲
همدم (محمد حسین) ۹۷	هاتفی (عبدالله) ۵ و ۹ و ۲۴
هنگامه ۴۱۲	هادی ۴۱۲
ی	هاشم ۴۰
	هاشم (میرزا) ۱۵
یتیم ۴۱۲	هاشمی ۴۱۹
یحیی بیک ۱۱۴	هاشمی (سید رضا) ۲۵۹
یزدگرد ۲۲۳	هجری ۲۳
یزید ابطحی ۵۴ و ۲۲۸	هجری (ابوالناسم تفرشی) ۴۴۱
یعقوب ۴۰	هدایت ۴۳۶
یعقوب آشتیانی ۱۸۸	هدایت = رضا قلی خان هدایت
یعقوب بیک ۲۵۴ و ۲۵۵	هدایت (کریم خان) ۱۳۶

یوسف بیک شاملو ۲۰	یغما ۳۵ و ۱۷۹ و ۴۱۲ و ۴۳۸
یوسف خان حاکم آبادی ۴۲۶	یغمای جندقی ۲۱۷ و ۲۱۹ و ۴۴۱
یوسف مداح ۴۶۹	یورقلی بیک انیسی ۱۷

باعث شده ام دیرین رساله
 کردی به بنیاد شه حواله
 بر رخ در دولتتم کشودی
 بر کج مرا درم نمودی
 ما من ز سپید خیالی
 گفتم خنی بدینندی
 گر گوی سخن مبر رسام
 از غایت لطف شه رسام
 شه را چون بدین نگاه افرا
 صد بار قبول شده افتاد

بخشید مرا به لطف بسیار
 چون کاینی و هر روز دنیا
 نهایت ملک تقای باد
 بر دست ملک دعا شد باد
 تمت الكتاب بعون الملك الوهاب

کتابه العبد الفقير عبد الرحمن

بن عبد الرحمن

انوارى

م

بود لاد از رخ. نیز سر در
 مریجه با بد ز کرد کار جهان
 همه از بند خاه و مال آزا د
 همه نه خان و مان و نه زن و جفت
 صوفیات که اهل اسرارند
 همه نه باز نامه و دل شا

حکایه

صوفی از عراق با خبری
 گفت شیخا طریقان برجست
 راه و آیتان مرا بنمای
 چیست آیین و رسم و راه شما
 آن حقا میخیزد این ذکر گفت
 آن نصیبی که اندکان سخیم
 و دریا بیم حمله صبر کنیم
 گفت مرد عراقی ای سرور مرد
 کن چنین صوفی نه ایمان
 دین با بند استخوان بخورند
 که به بر روی نا تما چکنید
 کوفت ما من به دکنیم ایشان
 به زمین کوه روز گذاریم
 راه ما این بود که سوزی
 از کباب الزنا و از نان الیاهل
 سری دست شیخا نمواند

بخورسان رسید زی در کی
 بیرونان این زمان کوی کست
 درج درش به پیش من بکشی
 بکه باشد همه بناه شما
 ای شده با همه مرادی جفت
 بخوریم آن نصیب و شکر کنیم
 آرزو لا بد درون شکنیم
 این چنین صوفی نشاید کرد
 اندک اقلیم ما هستند سگان
 در نه طایر بودند و در گذارند
 که بدن دور از انزه و جز نبند
 در ناسد بشود استغفار
 بوزه نبود و نه انکار هم
 بن چنین شو که هم تو بودی

سپه سالار و سپه سالار
سپه سالار و سپه سالار

که این دولت فیض را بر این بخت	سومخو و ای خافیه یک باره دیا
کی شد ملک اسکنه رکبا شد شست	کی شد تخت حمده کی شد تاج کهنه و
نموده کس این کسی می نود و این	نمونه تیغ بر کانی می نیمه این دور
که شد آن جده را کجاست آن دور	کی بگر خورشید و برخت سلیمان پیر
راه سیل فیان کن کی مسکن آمد	به پیش رو خرم سوز کی خرم بند غافل
نود خوار را ناید کل نود و نود	همان ز الیت افرو کفر را اید افرو
همه پنج مشهوره و همه و همه	مات اندر سنات به دولت مذکور
به شدت و به وسوسه و به شدت	به رافع و به رافع و به رافع
به شدت و به وسوسه و به شدت	به رافع و به رافع و به رافع

کتابخانه
مجلس شورای ملی

ای بیه اصل تاد مای غمسم و نوشته زبات جاودای غمسم
از حسن نوز از ما بکوشن لمن گویند زبان بی زبانی غمسم

بار موافق شناسایی نوشته از تمد م بی و فاجده ای غمسم
باید بداند باز بداند است بیوند ملک بی نو ای غمسم

کفر دل من گفت که خون جگر کما کفرم جگر کم گفت که از زبانی
نقد بر خون من گفت که کما کفرم جگر کم گفت که از زبانی

وقع الفریح تفسیر الهی و هدایت و توفیق و عطا
من توفیق و عطا تفسیر الهی و هدایت و توفیق و عطا
اموش بالاطایف والبداع للبدع مذهب یعقوب الکاتب
عفا الله عن سببه فی شهر رجب الاخره سنه ۱۲۹۲

شاهی فرشتی نعلت شیان فت

هشن که این ممد دار و نظری خند

چو شد وقت بکشن
خلن کار سرو سوپ آمد

پیا ت چشم ازین کل
که بویوسف از پستین

زیر شرم ۱۰ اندی مرا
نخین شینه د آخرین آمد

پشیمان بود یار از خون
ای بزم نشن کردن آمد

نمرانی پستی نیست
که ز کوشش م دشمن آمد

نخست شکی باین بین
شیع و پست بباری م ما پد

وعد و صحت بی شمانه
نخت کج که مده پاک پاد

نن ج و قوت که با شرف
که بفریاد سپید یکای جاد

قد ثبت محمد بن عبد الله سبحانه له
 نقاس من انقاس القدسية المولوية
 الرعية باهتمام مراح في الله عز وجل
 وفقه الله سبحانه وايماننا طار في من
 العلم والعمل المعروف من انام بامام
 محمد المعاند في الرابع عشر
 من شعبان لسنة ست وثمان مائة
 غفر الله سبحانه المكاتب والمدائير
 له وايماننا وجمع المسلمين جعلنا بفضل
 يوم نلناه من الفان وهذا خط الصبر محمد
 الاوط

درینست و این عاقل حضرتش و سلامه
و سلامه و سلامه و سلامه و سلامه

امروزه بخت ملک امارت
شیرین که قوت ازین روزگار

زود بجام درختش غمخوار
هزاره در راه افروخته و بار

درینست و این عاقل حضرتش و سلامه
و سلامه و سلامه و سلامه و سلامه

نیکه عاقل و قوت ازین روزگار
اینست و این عاقل حضرتش و سلامه

اولیای قلم نووار از سید دار
زین عاقل و قوت ازین روزگار
حاجت با ازین عاقل و قوت ازین روزگار
باید از دست عاقل و قوت ازین روزگار
بابانسیج و قوت ازین روزگار
برای عاقل و قوت ازین روزگار
سورسین مبارک ازین روزگار
عاج که در دست عاقل و قوت ازین روزگار

بسم الله الرحمن الرحيم
 تاريخ نوادر از چند سعاد و در
 نور دیده امیر اراک طالع عین
 محمد و در سنه ۱۲۱۸ فی سنه

بسم الله الرحمن الرحيم
 تاريخ نوادر از چند سعاد و در
 نور دیده امیر اراک طالع عین
 محمد و در سنه ۱۲۱۸ فی سنه

بویا که از دها یک کس کنست

آیا آب دید و زرم رسید است

والیم صد جان غم زین تن و نمود

نبت با ارمه کلم رسید است

از مصیبت طایان کرد

آب سخن خنده ز بر غم رسید است

ای چرخ از تو رخ و دما می کشد

شری که فرستد تو بجا یک کس

زیر که ز برشته و زینت

کم نبت می که عالم رسید است

آل رسول اعظم که داده حق

در خرد و مصیبت غم رسید است

روز جزا عجب که برادر ز خاک سر

شکی که از زیر می بر ارم رسید است

زیر که اگر چه روی زمین غم یافت

زیر که قدر می رسد غم رسید است

وَلَدَ الصَّارِخَةَ اللَّهُ عَلَيْهِ

خدا ایگان جهان شهریار روی زمین
توی آذات شریفیت جهان اقبالست
مراج خواهی و گوی جزان جان نبوذ
ازانگ مگرت تو تر جان اقبالست
جو عالمی نه از و بروزه می خواهند
بقای ذات گریمت کی گان اقبالست
اگر چه روزه بنگارند رآمدست روایت
طوب گزین آذر رمضان اقبالست
کنون طبع هوا چون دم بدوی شود
بد و لت تو کی شادی جان اقبالست
گذشت وقت تماشای بوستان و گون
زمین مجلس تو بوستان اقبالست
نخری و سعادت نشاطی گردی
کانش بادت و این هم نشان اقبالست

و کدخدا مدح محی الدین

امام عالم مفتی وقت محی الدین
توی باسب و رخ از گل کائنات فربه
مدح تو دوپه نوبت قبیله ها کفتم
نگرد سعی تو از گار من کشاده کمر
زیبیش منبرت امروز مردی بر خاست
کی توبه می گفتم از توبها تو گفتی زه
مردمانش از و جامه خواستی و همه
بطوع و طبع بد اندنی حاج و سته
ز بهر شعر جو چیزی ندانیم باری
برای توبه کی دازی ز شاعریم بده

در حق رضی الدین

ای ترا در وجه شمع و شکر
تقدیر گیسو گشمان برد و خست
حتم گردون ندید روی وجود
تافتا شمع دولت فقر و خست
عین پروانه های وعده تو
جمله در ستار شمع بود خست

نافع بود این سخن که گفته
 ملحق بود به غور و بسند
 قدر سخن که فیض کو مید
 کند ننگه قدر و بسند
 منت انصاف بدو و تابعها و باخیز
 عمت نوافعها و احمدها و
 و آخر و ظاهر

و باطنا

بجز مؤلف الکتاب

بهم چو نشینیداران ما
 بخوانید شعریان ما
 چه فیض برید از تنهای فیض
 بگوید یارب بخشا فیض
 که بار آتش را می کند
 سخن در نهایت ادا می کند
 دریا که رقم ازین خاکدان
 مانند از مرغ و معنی و نشان
 ز معنای مرغ غیر حریفی نماند
 ز صهبای مرغ غیر طر فیض نماند
 بماند این سخن از مرغ یادگار
 رقم گشته بر شمشیر روزگار
 عزیزان ز یادگار یاد اوزید
 بر حمت که بر فیض حریفی

در غایت ۱۱۱۱ بقام اد

روز لغت وجود و افسانه فراموش

پاکستان میں ایچ آئی وی کی وبا

سرم نکانه و زعفران بر روی

تاریخ و جغرافیہ

تاریخ

عبدیہ و ستینیدیہ

بازمبوی
و دیار: محمد علی بیگ

میں نے اس کے لئے دعا کی ہے کہ وہ جلد صحت یاب ہو۔

ایق حیرم ارجیم شسکارجا

بملاي پرھنجن وافت بعل

۱۰۰

بہارِ یاسین

مالد کیر برویشی اکو بدست ایند

۱. خاور و نیم نازد و نزلے

مناور از نسیم الکرچی خامو

قریباً اعلیٰ درجہ تک

که حقیر در دامنش و غلام

شدند

دو چشم او که دوستی ادا نم برد و

این دو چشم غلطی که منتهی

شند

کدرچشم اهل نظر مودمان خاوی

کد در میانہ دریا بخواب غرقو

کتابخانه - ۱۰۱ - مشهد

از ساد و قبا های بازمیو

کمکجو طفل از آن مینه شیر میسود

دو نیز لغاؤ کہ حروف غاذا مشدود و

شند

له در کتابه و چینه و درجه

ز شوق محبت دیا ہنڈو رچو

شند

بموجب ای خطر پانزده دوشین

هميشگشتى و كردا يام اعدا

محط اش که خانان هندوستان

چند روزی که در آنجا ماندند

که مجموعی در میان و بیدار ماند
شند

کہ مت نشاء بیہوشی داری

ع. القادر - ش. ٢٠٢٤

جيد الصلابة = 1518

۳۱

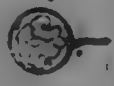
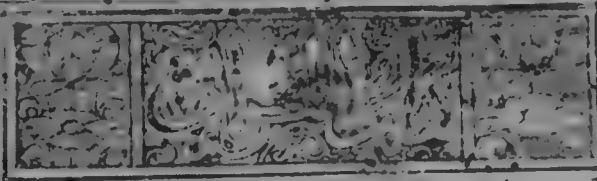
بسم الله الرحمن الرحیم
 این سند به موجب این که
 در روز شنبه ۱۳۰۴
 در شهر تهران
 در محضر
 بر عهده
 در روز ۱۳۰۴
 در شهر تهران

باید شاهانه محرمی یا محرمی خلفه منونی در ۱۳۰۴
 که در این سلطان بایزید سلطان محمد سلطان غازی خلفه است
 و عجمی خلفه از او نام میرده گویند و در روز ۱۳۰۴
 خلفه خود را که نمیکند و کتاب بایزید سروده است

تو بر جا باندی شبی بجای
 ز کجا بر واکف آفتاب
 بدیدم سحابی که گفت خان کشید
 زوات زسته باهی رسید
 زشمان که دیدم بدین روزگار
 بتو نقد خود را نمودم شار
 برانم که باطبع کوسر نشان
 پیایم که از جور کردن امان
 بنام ترشنامه نامی کنم
 بی خدمت از جان غلامی کنم
 کذا اسم جهان نامه یادگار
 که مان کلک مان شد دشر مار
 برد تا ملک را حاد و بعت
 زمین را از اندام نشد و ما
 ز عدل تر با دا جهان را قرار
 نه از سکه نام تو نام دار
 سبب نظم کتاب و دعای ابوالنضر شد آوند کما
 خلد الله تعالی ملک و سلطان و افاض علی کائنات العالمین
 شبی بجز بخت سپهر آن سیاه
 در دهر قه پیکر مهر و ما

دور روی تو لقمی خند بستم
رو باز کشادی و در نعل بستی
نصرت از آنجائی خاست مگاشه نیی و در نعل بستی
و موحت صہب کی حکا نام غایب زانو و رسیدگان قرار آید لہجہ نودہ و ملائکہ ملائست
بجز از ادراک ان معنی اختلاف نودہ کی **ما عرفنا حق معرقت** ایازان
معرفت یک دان کی روند ان راہ دارد مقدسہ قدسی نغمہ و مسی تنگ شراب ضعیف انکس
در قدم اول یک قدح ست و ہوش میگرداند در مرتبہ حیرت نے ماند و ما ان مان نے
دساند **درین و رطبتے فروزند غبار** کہ مذکور شدتہ برکنار

بوجہ راہ ترے **دلم** ای مرغ عشق روا نہ ماموزان حقہ را جاسید یار ما
این ہفتار دہ طلس خبر اند
مان در یای شس ازنی سرخ کی مع آفرین ان معی را منہوم کردہ ما انان و رطہ از حد
ے بر جی کہ مع آفرین ان معی را منہوم کردہ
کہ در دین زم مانع دہند کہ داروی نے ہوش در دہند
ان رہ نہ مای مر کدایب و بدست و زبان ما سا بیت
نی من کم و ثناء ادا م است
یہ ای بر تر از جبار و قمار خان
جلس تمام کس و آخر سید نور
ان نہ روئے من طالع دلم
تم **الکمل** فی العدل والحق جو البصیر الکامل **المحقق**
ن حدیث از روی رس کہ حرام المحقق

در سینه زهر می خورد کین بارش
 مد کرد در نژاد مدون سینه خلش
 و مرغ کشته قلم سر بر لبش کرد
 است مرد بی سخن بی کوی
 زار و مال و مال و مال
 ز کاسه زهرین و زهرین
 عباد ملک بر و بر و بر
 نعل عالجی او دگر و دگر
 بهمان کس و دگر و دگر
 عباد بر سر کلاه و دگر

دعای مدد مله ز دوت شل
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر
 و دگر و دگر و دگر

کهن خرقه خویش را بستن باز جانانه عاریت خواستن
 غالب کفار سعدی طرب انگیزشت و طیب آسیر و گوشت نظر از
 بدین علت زبان را از شوقه مغزده مانع پیوسته بودن و دود چراغ
 بی فایده خورن کار خسران مندان نیست ولیکن برای روشن شدن
 دلان که روی سخن در ایشانست پوشیدن نمائنده که موعظه شامی و
 سبک عبارت کشیده است و داروی تلخ نصیحت بشهر ظرافت برآمده
 تا طبع ملول ایشان از دولت قبول محروم نماند و الحمد لله رب العالمین
 والصلاة والسلام علی محمد وآله اجمعین الطیبین الطاهرین

ما نصیحت بجای خور کردیم روزگاری حریفین بسر بردیم
 گریه یار بگوشت رغبت کس بر رسولان پیام باشد و بش
 تا اقرار فی سبیل با الله مرخصه علی المصنف و المستغفر صاحب
 الب لفسک خیر ترید بها من بعد ذلک غفرنا لکاتبه

تم الطهستان بعمر الملک الدیان

وصلی الله علی محمد و آله

علی آقا صاحب و اولاد

سلیمان و اکبر و غیره

در سنه ۱۰۰۰

دین بخت اگر باشی خوش دل | دامن تن که خوش نباشد منزل

اندر نظرت

ن بر کن و نوی عیش عسرت نشود | از هر کس کل و نوی میل حاصل

خود در دست

و

نام شام که گمان خورشید مکش نام کرد | در میان ناز و ذوق عیش و حل نام کرد

و

تا که گردم بدهای سرگوت خود را | روز و شب که سرگونی تو میکردم

و

از دست بخت رات چون بوی | گویی که برون آور داین سوزی رات

هر خد تر حانه نوشیدن | عجب دل لطف کن این بپوش

چون تو مسعودی و ثبات قدم تو دور | عفت آنت که مسعود بود خسر کار

تم انفرلیات و صل الله علی محمد و آله

و تعجب بعین

و

۷۹

اسرخند لدجان اومی سوزد / تا نوک بدانند که جبه منی تویم من

ولفه

از گنی زدرائی بوکوهدی است / بهیچ کویش نه بانی و نه سراس است
من غیز بوزم جانی بوزم دلشک / دیوانکی عشق نودرمنی با است

الایولیز مالک الطرغه

ناسله المحققه سلطان المحقق برهان العارفتی
نور السیاح محمد بن محمد السیاحی المعروف بالطراز
رحمه الله علیه الرحمن فرغ من شطیر بوزالان
لیخ دی الطرغه نه بانی دما من نه نامه دکنش خطه
نظاله فرخ محمد محمد بن عثمان الفزونی
عف الله اولوالدیه وجميع اهلها و التلات
طه الله ۸ ۸ ۸ و مدلیا علی سوله

طه الله
نور السیاح
محمد بن محمد
السیاحی
العرف
الطراز
رحمه الله
علیه
الرحمن
فرغ من
شطیر
بوزالان
لیخ دی
الطرغه
نه بانی
دما من
نه نامه
دکنش
خطه
نظاله
فرخ
محمد
محمد بن
عثمان
الفزونی
عف الله
اولوالدیه
و جميع
اهلها
و التلات

سینج طوطی فی الزمان سده / وانی بخت الزاب ریم
و نایله کیم باد این مرقم
ان تالیف نسیم طرغه دیا است

چنگ از وی در دست یافت
 قبله گشته خاک او ز هر مشت
 بخت او پر کوی تان
 کرده جا خشک و در خاک سال
 ده از گشت او بشکافت
 در میان ده کف خورشید وار
 گشته در حین ایستاد و چون
 کعبه زو شرف بیت اله یافت
 خاک در عهدش قوی تر حیز یافت
 جبرئیل از دست او شد فرقه دار
 هر یک یک ذره چون بودش جان
 چون زبان حق زبان اوست بس
 ملا محمد محمد کرده سپهر
 نام احمد که بر می گشت ل
 چون دشت بیخود تندی از لور
 چون دل او یافت دریای شگوف
 از شدن گفتی از دنیا با بلی
 باز در باز آخر گشته بود
 زن شد به چون بخارینه خود

پس بین اله خلعت یافت
 سیخ بنسوخ نامده در انفس
 است و بهترین نشان
 قمر با دیش پر زان
 هر در فراتش ز پس یافت
 داشت او در نبوت اشکار
 و حوید الملق بی غیر القرون
 گشت این که در دوزخ یافت
 مسجد با یافت و عبودیت یافت
 در لباس و چهره زن شد اشکار
 اتی احد کوز دفتر بر خوان
 بهیمنی همه زمان اوست بس
 خزان او زبانهای دگر
 نوح کرده از حضرت حق سوال
 جوش او سیلی بر فرق در نمان
 جوش بسیار از زخم درای شرف
 تا برون ایم ازین ضیق قبال
 کلمه بی یا حیر گفته و د
 از نمان تا به کی جان زسد

<p>بر نو باد ان شیخ صلوات جهان باکت غرق بحر نور باد خلق انون ایرار بر خود ارباد یون جان یی آید از اتعاده بمنز تو منطق العبد نویسد اباعت بر من فرض آمده چاره و این بی گیس بچار کن عفو من کردی تو لن از حق بخواد بد تو چشم دولت زن وین خاص بود از بهرام آوردم نشانی کردی نقاشان من با و بود این بستای من نظیر تا زحمت گشت و ایلام</p>	<p>به زمان از خدمت جان نویسد من تو در . من مشکور باد مطلع تو مطلع انوار باد پس چه داند قیمت کفایت تو ای سلیمان صفت علی نفس ای تو سه اله بی الارض آمده بکن نظر ده ران غزار کن عرقه ام ذکر تو ارج کست منطق الطیر تو ای بحر یقین در هیچ لافرا ده در قفس این جل بود و نندی این چنین صحنی هم چندین بقای ما بش بر دگر کید و دستش کردم نام</p>
---	---

والحمد لله رب العالمین
 نه کتاب منطق الطیر علی به العبد الفقیر
 لا یضعف عباد الله و اقربهم محمد بن جعفر
 بن علی انصاری کاتب و اری الصلح
 است نه من لدارین
 تحریر فی ثامن رجب
 سالک شانی سنه
 ۱۰۸۰

محرم شهری سنه ۱۰۶۰ خوار
 که کله کرد و از رشت تون
 شهابی ساجی شست
 شست نون خن شست
 خوارین سب اکو کنه
 دیزی کیو حرمست
 بازمیش که خورن
 آهی نمست محمود کن
 سب سب سب

[illegible]

چپ چو دایه پر و مرید
 چپسز مقصود از و کرد و کرد
 تو و آیین با صورت نگر
 غیر صورت نیست خود خیری و کر
 گفت از آن رو به طاهر مرید
 پر معنی داعی دولت قرین
 که صورت پیدا در آینه
 می نه بیند آینه
 آفتاب آمد چراغ خود مسوز
 روز نور را و چپ را غنی بر فرو

حکایت

بود زینب دختر عمه رسول
 در کمال حسن و خوبی بر قیو
 داشت او حسن بنیاد و لغو
 آنچنان که مردمان بر دوی شکب
 از زمان عصر خود ممتاز بود
 در کمال ولبری و ناز بود
 خواستداری کرد زینب را رسول
 به زینب اما نمیگروی قبول
 زینب بد مخواه را مولای خاص
 خستش از قید رقت خلاص
 شد پس خوانده رسول مجتبی
 خلق خواندندش به مفضل
 خواستدارش چون شه مختار
 زینب از این کار و انکار

کونیند طاب او بی کتا بیت
 کرکوت و کر دراز در کر و ن ا د
 اتمام یافت تصایه مولانا میری
 در دوازدهم شهر جمادی الاول
 سنه پنجم و پنجاه و تسعمایه
 مکتب الیوم الخیر المدنی
 ابن علی کاتب ابرده
 غزانویه و خستیر خجسته

يَسْعَدُ الْخَلْقَ وَجِبَالُ السَّعِيدِ

هر که هم صحبت سعید شود
شود از صحبت سعید سعید

يَا سُلَيْمَانَ الْقَلْبُ اجْتَرِ النَّفْسَ

چونکه تو میدشد چیزی دل
نفس را گشت راجی حاضری

يَا هُمُ الْخَائِفُ إِذَا وَصَلَ فَلَاحًا

شخصی است شد در ترس و هراس
چو رسیدش از آنجای می رسید

يَصِيرُ أَمْرُ الصَّبِيِّ إِلَى مَرَادٍ

در آن سیر فرم که پانها
رسانه آنست خدا عز و اد

- ۱ - فهرست کتابهای معرفی شده بترتیب شماره صفحه (۴۷۳ تا ۴۸۴)
- ۲ - فهرست اشخاص « « (۴۸۵ تا ۵۲۹)
- ۳ - نمونه‌های عکسی از کتابهای قدیمی و نادر (۵۳۱ تا ۵۶۴)

